110
D
19
NAPOLI

110.
D.
19.

VIII· N· 4

83
/
54

PVBLII OVIDII NASONIS HEROIDES.

CVM INTERPRETIBVS HVBERTINO CRESCENTIO ET IANO PARRHASIO.

Eiuſdem Sappho cum Domitio.
Eiuſdē Ibis cū Chriſt. Zaroto.
Cum enarrationibus Badii
Aſcenſii in hæc omnia.
Et annotationibus
Bap. Egnatii.

Addito indice locupletiſſimo.

VENETIIS. M D XLIIII

IOANNIS BAPTISTAE EGNATII Veneti in Heroidas Ouidii Sappho & Ibin obſeruationes.

EX PENELOPE.

SIVE quis Antilochum, ex Politiani miſcellaneis hoc expendito. Hic iacet admiſſos. Quis non videt admiſſos equos Hectoris iaceri legẽdum? cũ vox ea admiſſos celerem Ouidio, Valerio reliquis ſignificet magno eorum errore qui amiſſos legant. Ouid. certe ipſe in faſtis. Et celer admiſſis labitur annus equis. Et item. Hanc quondam Cytherea diem ꝑperátius ire. Iuſſit, & admiſſos ꝑcipitauit equos. Et in Phyllide. Et facer admiſſas exigit ebrus aq̃s. Quin & Valerius de Fuluio admiſſo inqt equo Theanum contendit, quæ vox inde videtur. eſſe ducta, ꝙ adiunctis equis celerius inter conficimus Rettulit & ferro rhemuſq; dolonaq; cæſos. Mirum eſt cum adeo pateant Heroides Ouidianę, hactenus ſyllabam claudicantem in hoc verſu non animaduerſam, cum Dolon vbiq; primã corripiat. Vt auſum eadẽ quæ nos phrygia de gẽte dolons. Quare addẽda fuit dictio q; Hom.

ἦν δέ τις ἐν τρώεσσι δόλων εὐμήδεος υἱός

Qui tibi piſandrum, Polybumq; Medontáq; dirum. Et hic etiam addenda copula fuit, cum Medon & ipſe corripiat primam.

EX PHYLLIDE.

Toruuſq; procruſtes, non procuſtes vt ἀπὸ τοῦ προκρούειν id eſt ab impellendo veniat, Creſſa relicta, alii omnes puella. Nos ex manu ſcriptis codicibus creſſa relicta emendauimus, in quo verbo & grauius πάθος eſſe videtur, & acrior Phyllidos accuſatio.

EX BRISEIDE.

Bis ſex aſſueti. Omnes alii codices bis ſeptem: nos ex homerica rhapſodia bis ſex, in qua phœnix ſic Achillem alloquitur.

αἴθωνας δὲ λέβητας ἐείκοσι, δώδεκα δ' ἵππους
πηγοὺς ἀθλοφόρους, οἳ ἀέθλια ποσσὶν ἄροντο.

Inter Achæiadas longe pulcherrima matres

Mirum videri poteſt verſum hunc, cum tamen Hactenus claudicarit, non eſſe etiam ab iis, qui doctiſſimos ſeſe putant, animaduerſum: cum Hactenus aut corrupte legerint, aut corruptius emendarint. Nos Acheiadas non refragãte græcorum veterum forma, & vſu quadrante etiam ſyllaba emẽdamus: nec, neſcio ab Achaia ἀχαΐς deduci. Quod vel ipſe Ho. Raph. probet.

ὦ πέπονες κάκ' ἐλέγχε' ἀχαιΐδες οὐκ ἔτ' ἀχαιοί.

Qui tamen verſus admonere negligentiſſimũ quemq; poterat: carmen Ouidia. non ita legi poſſe. Quare ſyllaba non repugnante Acheiadas vt apud Theocritum emendatis codicibus in Helenæ Epitha.

ἁ δ' ἐν ἀχαιιάδεσσι γυίων πατρί, οὐδὲ μὲν ἄλλα.

Callima. in Delon.

ἀλλ' ὅτ' ἀχαιιάδες μιν ἀπηρνήσαντο πόληες.

Sed de hac nominum forma in Sapphus epiſtola plura, cum de lapſu eorum qui non minus docti quam diligentes videri volunt, agetur.

EX PHAEDRA.

Eleleides actæ. Omnes ad hãc diem eleides, in quo neſcias vtrum magis accuſes negligẽtiam hominum, an inſcitiam, an potius vtrunq;: qs enim non videat verſum ſi eleides leges ſubſultare? Iam Bacchi nomen Eleleus erat, quod Ouidii authoritas Meta. ſexto probet. Nictileus eleleuſq; parens. Quod nomen Apollinis etiã eſſe Macrob. prodidit: dictumq; illud ἀπὸ τοῦ ἑλίττεσθαι περὶ τὴν γῆν. q eterno ſcilicet meatu circa terram volui videatur. Iam Euripides.

ἥλιε θοαῖς ἵπποισιν ἑλίσσων ὄβισος
πολλοῦ πυρός.

Nec vero minus Empedocles de illo. οὕτως ἡλιοειδὴς μέγαν οὐρανὸν ἀμφιπολεύει.

Siue igitur a volutione huiuſcemodi. Siue ab Elele Bacchantium voce (Nam etiam a ſonis Bacchum dixere & Bromium & Iacchũ,) ſiue & ipſe qui & Apollo [illegible] il la perpetua dictus Eleleus [illegible] ides quoq; factæ ſunt: vt [illegible] qua quam poſſit.

EX OENONE.

Depreſſa eſt humilis cana [illegible] qui defenſa legunt qua ratione dixit Vergi. defendere tenera: Myrtos a frigore, & defendere frigus tectis, vt Gellius etiam ex Quadrigarii annalibus obſeruabit. Ad fontem Xanthi verſa recurret aqua. Iam illud prouerbium græcis vſurpatum frequens innuit dubio ꝑcul, quod illi. ἄνω ποταμῶν. Ex Euripidis Iambico in Medea, ſic enim Chorus.

ἄνω ποταμῶν ἱερῶν χωροῦσι παγαί.

Vnde etiam Hora. qui neget arduis, Pronos relabi poſſe riuos, Montibus & Tyberim reuerti? Cicero quoq; in epiſtolis ad Atticum principio tantum græci verſus vſus adagii huius meminit. Polydamanta roga. Ex imitatione Homerica & hic & alibi, ne ſyllaba ſubulſet, legimus Polydamanta quemadmodum & Polypus, licet alii Polydamanta & Polypum vt ſit, omega ſcribere malint. Ipſe repertor opis vaccas pauiſſe Pheræas fertur. Callimachus diuerſam ab aliis cauſam ſeruitii canit, cum ſcilicet Admeto Apollinem ſeruiſſe prodat, q adoleſcentis amore captus eſſet, atq; ad emerendum eius amorem gregem ab eo pueri paſtum.

EX HYPSIPYLE.

Nõ hęc Aeonides, ſed filia Phaſis Aeetæ Dubitaui ſæpe antea ꝗ̃ maxime probabilis eſſet huius

carminis lectio. An hæc ipſa, quam ipſi reliquimus an quam alii ſubſtituere. Phaſias Oetæ legentes, cum hic tuum in Medea, vt Oetam biſſyllabum fecerint, ego vt cõtractionem illam male etiam ab his ſcriptã non hactenus legere memini: ſic mallim triſyllabum ſeruare, vt diphthõgus illa corripiatur ſequente vocali, qđ & græcis, & latinis noſtris eſt peculiare, in duabus ſcilicet dictionibus, cum vna enim terminat diphthungo, & ſubſequens a vocali incipiat, corripitur diphthongus natura præcedens alioqui longa. Vt inſulæ Ionione græca citem. Et illo alto & pelio Oſſan. Sed & ĩ eadẽ dictione Vir. cum dixit Sudibuſue præuſtis, diphthongum corripuit, quin & ipſe Oui. in Meta. vii. Quos vbi viderunt præacutæ cuſpidis haſta. Tametſi ſunt, qui legant peracutæ, verũ hoc Auſonii nullus inuertere poſſit: cum ille in Protreptico ad nepotem ſcribens hoc verſu ita ludat. Te ſtrenue nepos modulata poemata Flacci. Adde ꝙ vis legas, niſi memoria me deficit: Aetã biſyllabũ nã ille Ouidii verſiculus ita legitur, in vetuſtis codicibus. Diſſimilemq; aium ſubiit Aeeta relictus. Et paulo poſt Ouid. Cũ rapido fallax Aeetias igni Imponit purum laticem. Et Medea. Non erat Aeetes, ad quẽ deſpecta veniret. Et iterũ Non ſenis Aeetæ regia Lemnos erat.

EX DIDONE.

Pœnas violate Sichæi: ſunt qui Sichæo malint.

Mille procis placui qui me colere frequentes, videndum an deſit in præpoſitio vel quid ſimile vt in me colere legas.

Sceptraq; ſacra tenes: alii ſceptra ſacrata: nobis vetus lectio diſplicere non poteſt, & alioqui codices omnes manu ſcripti ita habent.

Nec ſteterunt ea forma quo Vergilius ſteteruntq; comæ, & Teren. emerunt.

Certius ibis, ſunt qui ſerius malint.

EX HERMIONE.

Si te iam tangit Oreſte, alii pia tangit, alii nũc.

Induit illa patrem. Accuratius obſeruandũ cẽſeo quid illud verbum induit ſibi hic velit. Nã interpretes ganniunt.

Diffundimus irã. Et hinc facile apparet diffuſiones dieꝝ eſſe legẽdas apud iuriſcõſultos & Gelliũ nõ diffiſiones: ꝙ quibuſdam placuit: vt improbe faciant, qui immutare veteres lectiones audeãt.

Qua duo porrectꝰ lõge freta diſtinet Iſthmos. Vecta peregrinis Hippodamia rotis. Duo ſũt aduertẽda, & qꝛ male codices oẽs habent, detinet, cum diſtinet dubio procul legendum ſit, quod quiuis vel mediocriter doctus aduertat, & qđ ſit illud qđ externa rotas in Hippodamia hic dicat Ouid. Nos rem eruditis etiam nõ paucis ignotam breui explicabimus, ex Pindaro in primis, & Apollonio, qui cum interpretibus ſuis ꝓdidere Hippodamiam intercurrẽdum alieno curru. i. procoꝝ, qui cum ea verſu certabãt, eſſe vectam, vnde & hoc in loco peregrinas rotas Pelopis currum intellexit, quo donatus ille a Neptuno eſt in amoris olim compenſationem.

EX DEIANEIRA.

Si tibi pax terræ. Alii codices pars terræ habebãt. Nos ex manu ſcriptis codicibꝰ pax reſtituimus.

Theutrantia turba, non Theſtitia, aut Theſpiea legendũ eſſe facit, cũ illud a Politiano inuentũ, tum etiã ꝙ Stephanus Theutrantẽ Theſpii patrem facit, a quo Theutrantia turba iure Theſpiades appellatæ.

Vna recens crimen referetur adultera. Nos ſyllaba refragãte quãdoq; referetur, nunc vero diligẽtius examinata re defertur legendum cenſemus, ꝙ proprie id verbi ſignificatum ſit, vnde & delatores, ſed & codex vnus manu ſcriptus defertur habuit.

Inter Ionicas. Alii Mæonias inter reclamante codicũ fide, ex quoꝝ authoritate lectionem ita reſtituendam admonere lectorem voluimus.

Scilicet immanes eliſis faucibus hydros Infantem, & caudis inuoluiſſe manum. Multis erroribus verũ illi hi duo fœdati antea erant qui tamen ita reſtituendi (vti arbitror) fuerant, ſit tamen hoc integrum lecturis.

Quodq; inter læuumq; latus, dextrũq; lacertũ. Habitum cõpreſſi ab Hercule Antæi his verbis expreſſit Oui. vt male emẽdaſſe videri poſſint, qui læuumq; latus læuumq; lacertum legerint.

EX ARIADNA.

Semiſepulta. Codices oẽs ſemiſepulta præſeferũt reclamãte tamen ſyllaba, nam ſopire ſemp primã ꝓducit, vt apud hũc ipſum infra Medea. Quæ me non poſſum, potui ſopire draconem. Et Hypermneſtra. Dum petis amplexus, ſopitaq; brachia iactas. Tametſi ſopor corripiat, quare ſemiſepulta liberius eodem ſenſu legerim.

Nec facta fuiſſes. Emendauimus cũ hactenus omnes codices nullo ſenſu tuliſſes haberent.

EX MEDEA.

At tibi Colchorum. Alii, vt legunt. Sed quo ſenſu ipſi viderint.

Cur vnq; Colchi. Quis nõ videat hoc totũ ex principio Medeæ enniauæ deductum? ancilla enim Medeæ apud Euripidem & ex noſtris Ennium, ſic ferme cœpit: verſus autem notiores ſunt, ꝙ; vt a me ſint huic loco inſerendi, odioſa enim omnis oſtentatio præſertim vbi magnitudo rei non excuſet.

Excipit hoſpitio iuuenes, Aeeta relictos. Et in hoc verſu addidere quidam pater, vt biſyllabũ Aeeta facerent, cum tamen triſyllabum ſit, vt paulopoſt in eundem hunc ſenſum.

Dixerat Aeetes. Adde ꝙ male & ſcripſerint, dū Oetam ſcribunt, ſic enim montis eſt nomen.

Vt vidi,vt perii. Alii & vidi,& alii,mihi ex theo ctiri, & Virgilii imitatione hoc probabilius eſt viſum,magiſq; poeticum.

Hæc aium & quota pars etiam mouere puellæ Pudendo errore addiderant & legerant omnes poſſent mouere:qui nō videbant ſaltem obſtā reſyllabæ quantitatem,ſi mouere perpetuū fa cerent modum,quare nos ex perpetuo ꝑfectū fecimus ſenſu,& ſyllaba quadrante.

Aut nos ſcylla rapax. Quid eſt ꝙ ſcyllæ memi nerit,quæ adcunda illis ex Ponto redeuntibus nequaꝗ̄ erat? An errore muliebri,& animi m œ rore quid dicat,neſcit? An Ouid.id innuit argo nautas Mali iactatos,quod græci etiam poetæ quidam cecinere ad Aphricæ littus appuliſſe; vt vel inuiti Scyllæ Charybiſq; vortices ſubierit.

At ſubito noſtras vt Hymen cantatus vt aures. Quid alii ſenſerint in hoc verbo,quod ad ſylla bæ moramentum atrinet,haud quaꝗ̄ nos fu git,mihi tamen probabilior eorum eſt viſa ra tio qua,ſyllabam hanc corripiendam eſſe cre diderunt,vnde & ex vetuſtis codicibus,vt addi dimus,& paulo poſt in altero verſu & particu lam ſubſtituimus,cum impreſſi ad hanc diem codices. Turba ruunt Hymē clamāt habuerint. Nec vero illis Catullianum carmen fauerit,vbi ille intercalari numero videtur quandoq; ꝓdu cere,eſi diuerſam ille ſecutus ſit ationē,& licē tior aliquanto in ſyllabarum ſpaciis habeaſ. Turba ruit,& Hymē clamāt Hymenæe frequē tant. Adeo ne quoſdam eſſe vel grāmaticæ ra tionis expertes,vt non aduerterint Hymenæa legi nequaꝗ̄ poſſe:vnde.n.ille accuſandi caſus in a deducatur? Aut qs quarto caſu Hymenæa dixit eū in ᾠδαῖς rectus exeat ſed nobiliſſimi ſal tem poetæ teſtimonio admoneri poterant,qui in libris de ponto ſic ſcribens ad Maxi. cecinit: Ille ego qui cecini veſtros Hymenæō ad ignes. Verum in ibi de hoc,hiſq; ſimilibus alia : nam nec ſcribimus iuſtum nunc opus,& admonere tantum lectorem volumus. Alioqui & Hyper mneſtra. Vulgus Hymen,Hymenæe vocant. Et Catullus. Hymen o Hymenæe Hymen.

EX LAODOMEIA.

Linguaq; mandantis. Sic emendā. cum Hacte nus mandatis legeretur.

Dux pari. Ineptum,& ridiculum eſt, qđ opici quidam,& male initiati litteris Dyſpari ex Ho merica Rhapſodia ſupponendum contendere. Quem nō violauimus ignē Non faces ab Oui dio pro igne intelligi ſubſequens verſus ſegniſ ſimū queq; admonere poterat,ſed eū ignē,quē cū aqua a noua nupta tangi moris erat,Plutar chus in Problematibus,& alii nā & quinq; fa ces adhibebantur:quemadmodum panis cum aqua in eiſdem nuptiis Dionyſius Alicarnaſe. Quid Io freta longa Pererras? An hic,vt in Ibi, primam huius dictionis corripuit? an vero vox eſt exclamantis.

EX PARIDE.

Sed Nymphis etiam curaq; amorq; fui. Quid eſt ꝙ Nymphis curā ſe fuiſſe dicit? An ꝙ & alias præter Oenonen amarit?

EX HELENA.

Militia eſt operis altera digna tui. Sic enim libē tius legerim.

EX HERONE.

Leandre,tu vide. ne vbi producitur prima ſylla ba græcorum de more Leiandre ſit ſcribendū.

EX ACONTIO.

Et Thetidis quales vix reor eſſe pedes ἀργυρό πεζαν Thetim ex Homeri Rhapſodia innuit. Maceror interdum. Grammatici quidam dum macerari verbum prima correpta pronunciari poſſe contēdunt, verſiculum hunc ingenioſiſſi mi Vatis contaminauerant,non aduertentes in uerſum eſſe verborum ordinem,& ſic reſtituen dum,vt nos emendauimus.

Si generoſa ꝓbaris. Si ſitq ꝓbatis malint ac ſi dicat tu tuiq; omnes ꝓbatis ſtēmata in cōiuge. Sic mea difficili. ſic legēdū nō difficilis qſi me lius dicatur Nauē deductam difficili æquore. His rū aduerſo. Vide ne legendū ſit bis, vt ſigni ficet Cydippe non ſemel vēti aduerſum fuiſſe.

Miror,& innumeris ſtructā de cornibus aram. Nō ego hoc loco plura ꝗ̄ ꝙ Politian' de ara de lii Apollinis ex cornib' facta frequētib' addā. Ad illum diligentem lectorem relegamus.

Et de qua pariens arbore nixa dea eſt. Oliuæ, palmæq; arborē,cui latona pariēs innixa eſt in nuit,ipſe in.vi.meta. illic incūbens eū Palladis arbore palmæ. Sed Plutar. fontiū facit hæc no mina,oblectaq latonæ dracōis ſpecie ꝑcipitaſ ſe ſeſe de ſaxo territā. Græcis hæc authorib' cē tatiſſima ſunt. Satis nobis eſt digito fontē quæ rere volentibus oſtendiſſe: nihil enim ineptius, aut friuolum magis cenſeo ꝗ̄ vbi in pueilib' oſtentare ingenium aut eruditionem velis.

In læuum verſor,cum vocat ille, latus. Iā quis nō videat legendum læuum non dextrum? ſi quidem decumbentes dum auerſantur cur,qui inuiſunt,in læuum reclinent latus neceſſe eſt. Mirabar quare tibi nomen Acōtius eſſet. Si Eu ripidis illa in Polynicis noie interptatio iure irriſa exploſaq; eſt a doctis:neſcio an hæc ꝓba ri Ouidiana ſatis debeat, cū in eius noie ludat Cydippe quaſi iam inde a puero ſortiti nomē hoc potuerit,ꝙ in illā iaculaturus eſſet amoris faces.

facē ἀκόντιον.n. græcis iaculum. Sed hæc q̄nq; poetis vſurpata, in earum præſertim perſonarum ſeruando decoro: quas minus prudentes peritaſq; introducunt.

Teq; tenente deos. Omnes hactenus deo, nullo (niſi fallimus) ſenſu.

EX SAPPHVS EPISTOLA
EGNATIVS LECTORI.

Contulimus olim in hanc epiſtolam aliquanto plus īduſtriæ: ac curæ, tū φ cæteris corruptior hæc erat, tum φ tametſi cū reliquis ab Ouidio ſcripta videtur; illam tñ doctiſſimus quiſq; ita ſemper admiratus vt ſecernēdam ab aliis cēſuerit, ac ſi inter illos minores patritios allecta cōmunē ſortem non ferat, emineretq; ſtatim cæteras debeat. Quare & Calderinus, & añ illū Merula ueluti ī Olympio ſtadio celebres Athletæ, non citra pulueris (q̄d aiunt) tactū, deſudarunt & ut coronā reportarēt, cōtenderūt ac ſi Pythia illa. ac Nemea, uel ſi qua alia in terra græcia celebrabātur olim: non uerā cumulatamq; uictoribus gloriā afferrēt. Et ſane ut illa q̄dem ſacra oīa erāt: & Olympicus Agō: vel Iouis maieſtate, vel Herculis, qui primus inſtituit authoritate, vel etiam loci magnitudine: ac claritate cætera terræ Græcia p̄ſtabat, ita hæc epiſtola tametſi cū reliqs ſcripta ſit, & authoris ipſius maiore quodā ſtudio, & pſonæ, q̄ ſuſtinet grauitate, & euentu maxime memorabili digna ſemp eſt viſa: atque & principem ſibi locū vendicaret, & maiorem diligentiam expoſceret. In qua ſi a viro ī primis erudito, ac de ſtudiis noſtris optime merito diſſentire in paucis videbor, ignoſcet ille cū cæteris, cū in nō paucioribus illū & ſequar, & laudem. Vtinam q̄ eius literas ac ſtudium æmulatione multorum digna iudico: tā poſſem & cætera his æmulanda proponere.

Sappho Phaoni. Non ingratā tibi lector futurā fabellā exiſtimo non animaduerſum ab vtroq; cōmentatore, quā primo adoleſcentiæ noſtræ Tyrocinio ex græcis ſcriptorib⁹ ī racemationū nraꝝ capite vulgauim⁹. Tu ſi vacat īde cā petas. Nunquid vbi: alii ecquid vt emendarunt. Sed ipſi viderint, mihi vetus lectio nō immutanda eſt viſa, vbi p̄ſertim auribus illa obſequatur magis & conſenſu etiam probetur eruditiorum.

Elegia flebile carmen. Et hæc lectio mihi ſemp viſa pbabilior q̄ elegi verbū aut elegi quoq; q̄d ſubſtituere quidā, id quod incōcinnū abſurdumq; videatur, nec ingenio poetæ congruens, qua aūt ratione fiat, vt ſyllaba ea longa ſit, & authoꝝ vſu probatur, & a ratione nō abhorret.

Nec mihi Pyrino ſubeunt Mnaiſue puellæ.
Nec me Lesbiadū cętera turba iuuat. Neq; ſcrutare quēpiā eſt animus, nec tantū mihi aſſumo, vt ſi quid alii diuerſum a me ſenſerint: id ego ſtatim ad inuidiā meā traham. Sua cuiq; placent: ego mea vt nō multū admiror, ſic melius nihil habeo, nō facile contēnere aut damnare ſoleo illud tñ in bonam partem dcm̄ a me accipiant velim: φ imutarint lectionē, totāq; inuerterint: non mutaturos fuiſſe, ſi rem cōſideratius expēdiſſent. Qui enim quæſo Pyrrhiades a Pyrrha aut a Methymna Methymniades deduci poſſūt. Aut vnde hæc tam inſolens, tāq; abſurda deductio? dicimus quidem Lesbiadē: Pelaſgiadē: Achelādē: Heliconiadē & cætera id genus, ſed vt ratione non careant, non tñ Pyrrhiadem Methymniadem nō magis q̄ Mytheleniadem. Romaidē, aut Cyrrhiadem, φ nec vſus, nec ratio patiaẽ. Vnde.n. Patronymicum hoc muliebre formatur, aut quomodo? Si.n. Pyrrheus, vt Methymnæus eſt nomen poſſeſſiuum, vt ſunt, nullo pacto poteris inde hoc Patronymicū deducere, aut.n. Pyrrhæas faciet, aut per diſſolutionē Pyrrhaias, vtrum autem dixeris, & duriter & inſolenter id deduxeris, q̄d ſi Pyrrhæades ſegeris, ſyllaba claudicet neceſſe eſt. Nos igitur a veteri ſtabimus lectione, examinent illi rem totam vt ingenio excellunt, & eruditione p̄ſtant facile (vt opinor) recantabunt.

Quas hic ſine crimine amaui. Nō diſpliceret ea lectio, q̄ aſtruxere, quas nō ſinē crimiē amaui. Sed interim ampliari iudicium poſtulo.

Nec me deſpicias, ſi ſum tibi corpore parua: Mēſuramq; breuis nominis ipſa fero. Diuerſa longe eſt lectio, quæ nunc circunfertur ſcilicet.
Sum breuis, at nomē, quod terras impleas oēs.
Eſt mihi, menſuram nominis ipſa fero.

Sed vos erronē tellure. Alii o vos erronē vet⁹. lectio. Nec vos erronē tellure admittite noſtrū.
Niſiades matres, ſicelideſq; nurus. Alii.
Niſiades matres, Niſiadeſq; nurus, vt ſit geminatione iucundius carmen.

Tu quoq; q̄ i mites celebras. Alii ſic emēdarūt.
Tu quoq; q̄ montes, ſed viderint illi, ne montanum ac ſubagreſte q̄d oboleat hæc emēdatio.

Non arabum noſter rore capillus olet.
Alii non arabum noſter dona capillus olet.

Non vt ames oro, verū vt amare ſinas: Sic corriges quemadmodum id quod ſequitur.
Admonuit quamuis alii admoneat.

per tibi qui nunquam longe diſcedas, amorē.
Alii omnes diſcedit.
Nos ex affectu optantis fœminæ illum modū ſubſtituimus, ac ſi dicat, qui vt nunquam diſcedat, & habeat a me, opto.

Poſtq̄ ſe dolor inuiuit mea pectora plāxi. alii,
Nec pectora plāgi, vbiq; tamē Oui. priore verborū forma hāc ſententiā cōtexuit, vt Canace.

Exieram thalamo, tunc demum pectora plãxi, & Medea protinus abſciſſa planxi mea pectora veſte. Adde q vix dicatur nec puduit plangi pectora, ſed plangere vt exululare.

Frondibus & nullæ dulce queruntur aues. Vbi olim mille nullo ſenſu, emendabis nullę, aliter & ſyllaba nutet, & ſenſus non quadret.

Grata prius lachrymas cum bibit herba meas. Omnes hactenus combibit legere, mihi cum bibit non diſplicet, vt hic plane ſit ſenſus incubuiſſe ſeſe in locum frequentius vbi ante iacuerant, cum interim herba, locuſq; ante illi gratus exciperet ſuas lachrymas, quæ fluerent ad Phaonis memoriam, ſiquis tamen & combibit probat, non admodum repugnem.

Sola virum non vlta pie. Emendabis ple. prius enim caſſa vox ſemper viſa eſt, ac nihili.

Eſt nitidus vitreoq; magis perlucidus amne. Fons ſacer. Alii aliter. Et nitidus vitroq; magis perlucidus amnis.

Vna nemus. Quid enim ſibi velit vetus lectio non video, vnda nemus, quando & Domitius iam ante id agnouit, & ſenſus vna expoſcit.

Ante oculos viſa eſt Nais adeſſe meos. Non poſſum non admirari tãtam lectionis varietatem in codicibus deprehendi, vetus enim lectio ſic ferme habet.

Formoſus puer eſt viſus adeſſe mihi, nunc alii diuerſe legunt.

Conſtitit ante oculos Naias vna meos. Vbi miror quid ſibi velit hoc nomẽ quod quidam legunt perypſilon. manu ſcriptus codex noſter ſic habuit, vt emendauimus, quam igitur malint, eam ſequantur, illud teſtari poſſum veteri ſi lectioni ſteteris, diſſentire a ſeſe Ouid. q ſtatim non ad Cupidinem, ſed ad nympham. i. hanc Naida pueſſam Sappho faciat cum inqt. Ibimus o Nymphe, quo in verſu grauis inſederat error, vt nymphas alloqui videretur, cum Naidem nympham, quæ oculis obiecta illi fuerat, alloquitur, & ſic Nymphe vocãdi caſus erit Græcorum more vnitatis numero.

Nec mora iuſſus amãs tenuit lectiſſima Pyrrhæ Pectora. Deucalion igne leuatus erat. Admonuimus iã alias varietatem lectionis incredibilem deprehendi in hac epiſtola. Nam quidam codeo diuerſi habeñt, vt nec verba, nec ſenſus cũ veteri lectione conueniant, mihi non tantum animi fuit, vt tantam immutationem admitterem integrum celicturus aliis quid magis illi probaturi ſint alii igitur non fortaſſe male.

Nec mora, verſus amor fugit lentiſſima merſi. Pectora, Deucalion igne leuatus erat.

Ibimus o Nymphe. Vocandi caſus eſt vnitatis numero, & Græco more enunciatus.

Grata lyrã poſuit tibi Phœbe Poetria Sappho Domitius, & alii poetica Sappho, ignoſcant illi, tam perperam legunt q̃ male interpretãtur, nemo enim neſcire poteſt q vel græcis elementis imbutus ſit, nõ dici ſubſtantiue vnquam ſic poeticam, dicimus enim poeticã artem, vt Horatii ars Poetica, ſed poetriam muliebri genere vt poetam, quod græcis in primis peculiare ẽ. Nomina namq; hac forma apud illos multa, vt ψάλτρια καθάρτρια ποιήτρια

Lesbides æquoreæ nupturaq;, nuptaq; proles. Sic omnino melius vt illud etiam quod ſequitur amatæ potius q̃ amare.

Me miſeram dixi quem modo pene meus male vetus lectio quæ, nos vero quem, alii quam.

Ecquid ego hæc præcibus? alia lectio ecquid ago præcibus. Puppiq; tuæ votiua paramus. Quis non videt etiam reclamãte codicum fide legendum paramus non parantur ex amantis affectu? ſignificare enim voluit nuncupata a ſe ipſa vota pro Phaonis reditu.

Non tamen inuenies cur ego digna fuga. Hic verius per parẽtheſim omnino legẽdus eſt. Hæc ſunt Bertuti optime quæ a nobis ſummo ſtudio ac diligentia in hanc epiſtolam iampridem elucubrata breuiſſime vti vides complexi ſumus, Tu (vt ſpero) nõ parũ voluptatis iã ex hac lectione capies, cæteri etiam emolumẽti, quãdo epiſtola omnium elegantiſſima: ita nũc legetur, vt intelligi poſſit. quin etiam & Domitio ipſi viro plane erudito. & in hoc cõmentandi genere facile principi non paruam opem attulimus, quippe qui labores hominis partim neglectos, partim etiam fœdatos, ita reſtituimus vt ipſe cum ſuo Naſone percipi tandem queat. Nam præter alia ſanata vlcera, græca omnia, quæ deſiderabantur teſtimonia ſubtexenda in eius commentariis curaui. Bene vale.

Nec quæ alii nuper emendarunt, cõtemne, multa enim in illis bonæ frugis inuenies, vt induſtriæ illorum non parua habenda ſit gratia.

EX IBIDE.

Pugnabunt iaculis dum Thraces, Iaziges arcu, in cuius verſus interpretatione lapſum Domitium miror, qui lapides & legat & interpretetur, ac ſi neſciat inter Scithas id genus hominũ Ponti accolas ab omnibus & Geographis, & Poetis annumerari, quorũ teſtimonia breuitati inſtitutæ ſtudens omitto lapides certe nuſquã lectum arcu, & ſagittandi peritia celebres.

Quiq; ab equo præceps in Aleis decidit aruis. De Bellerophõte intelligi nulli dubiũ, q vero Aleis aruis, nõ alienis erat legendũ admonerũ vel Homerica lectiõe potuere q̃ i. ſ. ita cecinit. ἤτοι ὁ κὰπ πεδίον τὸ Ἀλήϊον οἶος ἀλᾶτο

θυμὸν κατέδων κα' τὰν ἀνθρώπων ἀλεείνων

Hæc carmina Cic.in.iii.Tuſc.ita interꝑtatus ē.

Qui miſer in campis mœrens errabat Aleis.
Ipſe ſuum cor edens hoīum veſtigia vitans.

Qui verſus ꝙ ad Aleos campos attinebat, corrupte antea habuit alienis: dicti autem Alei cāpi ἀπὸ τῆς ἄλης.i.errore: traditū.n.eſt ipſum Bellerophōtem elatum rerum magnitudine, quas geſſerat, ad cœlum volandi cupidum Pegaſi aligeri opera vſum id quod moleſte Iuppiter ferens Aſilum immiſit Pegaſo, quare inde excuſſus in Lyciæ campum decidit, cui de continuo errore primus Alei nomen dedit quem equum mox Aurora a Ioue munus accepit cōtinui eius curſus ſolatium, ſunt qui aſpirent dictionem ἀπὸ τῶν ἀλῶν πηρωμάτων: dictus autem Bellerophontes ſeu Bellerophon, qui ante Hipponoos, ab interfecto Ellero Corinthio.

Vel tua ne pœnæ genus hoc cognouerit vnus. De Metio ſuffetio Albano ꝯ dictatore ab eqs, Tulli regis iuſſu diſtracto intelligendum Verg.

Nec procul hinc citæ Metiū in diuerſa quadrigæ.
Diſtulerant, at tu dictis albane maneres.

Cui nihil Hercæi profuit ara Iouis, ἑρκεῖον Græci appellauere Iouem, qui penatibus præeſſet, atq; intra proprios lares coleretur, quādo ἕρκος domus ipſius circuitum appellant, vnde & hic Hercæus Iuppiter & apud Virgilium Ara Herceæ.

Aut vt Amyntiadem. Pauſaniam Philippi Macedonum regis Amyntæ filii interfectorem notat, vnde Amyntiadem illum poeta nuncupat.

Nataq; vt Aeacidæ, Laodamiā forte Alexādri Pyrrhi filii Virginem intelligit, quæ a Milone Aetolo, vt Iuſtinus lib.xxviii.eſt author, interfecta per ſummum eſt ſcelus.

Cantarides. Vermiculus hic ficis & fraxino ac albæ roſæ innaſcens, ac peucæ: præſentaneum venenum habitum, vt tñ remedia ſecum habeat alas: quæ in quacunq; parte venenum fit: auxilientur, memoriæ proditum Coſſutio equiti Romano, & Neronis principis amicitia claro, dum Lichene correptus eſſet: a medico datis interiiſſe, hæ Vticenſi Catoni obiectæ in Cypri regis auctione quas ſeſtertiis.lx.addixiſſet, nō tanti gemmas venditurus quanti tunc venenum.

Pheræi. Iaſon hic a Pheris Theſſalicis, quas tyrannide oppreſſerat, dictus Pheræus, de quo Cic. & Pli.vii. qui deploratus a medicis vomicæ morbo, cū mortem in acie quæreret, vulnerato ab hoſte pectore ſalutē inuenit, ita illi hoſtilis gladius ſalutem attulit, quē medicis ſanare nulla ratione potuerant: hunc thebe vxor adiuuātibus conſciis tandem interemit.

Aquas occultas. An forte Alpheum fluuiū præterlabentem intelligit, qui ſubter mare in Siciliam lapſus Arethuſæ fonti ſeſe immiſceret.

Vtq; vel Eurydamas. Hic Medus ex Hom. interpretis teſtimonio fuit, q circa Thraſylli fratris tumulum a Simone Lariſſæo tractus eſt.

Vnū q toto corpore vulnus habet. Sic & ipſe in Meta. de Marſia. Nec quicq̄ niſi vulnus erat.

Vtq; Dryātidæ. Lycurgū innuit vt puto Dryātis filium, quē μονοκρήπιδα Græco epitheto appellatū inuenio, ꝙ in altero tm̄ pede calceū haberet. Hūc Hom. a Ioue lumine orbatū cecinit, quare ꝙ altero pede læſus eſſet, cultū pedis diſparē Naſo ingenioſe dixit. Tiſamenīq; pſi Calliſthoeſq; viro. Quis dubitet Calligones male a Calderino legi: fabuláq; abſurde ꝯfingi: Tu igit Alcmæonē Amphiarai filiū matricidā intellige qui cū ad Phegeū Alphœſibϙææ patrē veniſſet, vt furore, ac inſania purgaret, in quam ob matris Eriphyles necē inciderat: Alphœſibϙeā dato prius illi monili in vxorē purgatus accepit, inde profectus Callirhoem Acheloi filiā adamauit: Cūq; illa nō aliter in nuptias conceſſura foret, q̄ monile accepiſſet, rediit ad Alphœſibϙeam Alcmæon, monile ꝙ repētes a Temeno, & axione fratribus Alphœſibϙeæ eſt interfectus, quos ſoror tamen in vltionem mariti necauit, hoc ipſum Oui.i.de remedio amoris ſic cecinit.

Amphilochi frater ne Phœgida ſemꝑ amaret.
Callirhoe fecit parte receptatori.

Hanc rem & Metamor.ix.perſtrinxit.

Filia neue magis capiti ſit fida parentis:
Quam tua vel Pterela, vel tua Niſe fuit.

Cymethonem Pterelæ Taphiorum regis filiā, Quæ Cæphali Amphitryonem in expiditionē ſecuti, capta amore eſt, nemo non noſſe poteſt, de qua eadē quæ de Niſo, & Scylla fabulata ē græcia, illa enim & patrem & patriam hoſti ꝑdidit abſciſſo patris fatali capillo. Plautus in Amphitryone Pterelam ab eo interfectum ſolus omnium quos legerim, prodidit.

Vt quos dux Pœnus. Acerranorum ſenatores ab Annibale per fraudem captos, & in puteum demerſos notat Vale.xi. & Appianus libyco.

Frater vt Antæi. Buſyrim eodem patre natum, quo Antæus fuit, vt Probus noſter author eſt in georgicis, qualis autē fuerit Buſyris notius eſt, quam vt pluribus explicare debeam.

Vt Sinis, & Sceirō, & cū Polyphemone natus: Hic & Procruſtes cognomento dictus eſt.

Filius & Cereris. Pluton ex Iaſio genitum & Cerere Heſiodus cecinit in ſua Theogenia: cuius nomine diuitias, & opes græci appellant, nam πλοῦτος diuitiæ. Cæcus ab Ariſtophane in fabula Pluto dictus, ꝙ raro ad bonos viros adeat:

Solaq; limone. Hippomenis filiā de qua ſupra

Limonem appellauit, q fame quæ λιμὸς a græcis dicitur cum equo a patre intra domum incluſa perierit: qui poſtea locus Athenis ab ipſa puella & equo nomen habuit, de hac Aelianus xiiii. omnimodæ hiſtoriæ ſic ſcrip. Hippomenes vnus ex his, qui a Codro originem ducebat, cum calumniæ impatiens eſſet, q filia Limone adulterium cōmiſiſſet illum quidem cū filia currui alligatum dilaniandum curauit filiam vero cū equo domi incluſit quoad fame periit, vnde græcis prouerbialis locutio, Hippomene magis impius Diogenianus.

Lyrneſius Heros. Quid ſi Cygneius legas, & tenes vñ Tenedos iſula dicta arcæ a pr̃e icluſus itelligas? De tene añt & ſecuti Tenedia plura alias. Veſat⁹ Hippomoo. Dixim⁹ Bellerophōtē ante Hipponoum appellatum, vt melius & hic Hipponoo qualiſcunq; hic ſit.

Quiq; lycurgidem lætauit, & arbore natum.

Idmonaq; audacem, te quoq; rumpat aper.

Tres hic intellexit Oui. ab Apris occiſos, & primum quidem Ancæum Lycurgis & antinoes filium de quo ſic Apollo.

περὶ τα τος αἰ μευ ἱειτ' ἰευοιτ

ἄλλαιος τιι μοι ρ' απ ατῆς λυκόφρος ἐπεμψε.

Hic vero ab apro Calydonio in ſummo inguine percuſſus cecidit. Ouid. viii. Quaq; eſt via proxima leto.

Sũma ferus geminos direxit ab inguine dētes.

Concidit Ancæur. Alter vero eſt Adonis Cynaræ ex Myrrha filia genitus: quem fabulant intra corticem matris iam in arborem Myrrham mutatæ educatum, & ſuo tempore inde emiſſum. Nam Idmon Aſteriæ & Apollinis proles apud Maryandinos ab apro necatur, clarus p̃cipue vaticinio. Hunc tamen Balbus morbo periiſſe prodidit in quinto. Quid eſt autem q audacem Idmona vates ingenioſiſſimus appellat an q cum ſciret in expeditione illa ſe moriturum, certæ morti pro laude ſeſe expoſuit, quod ſummæ audaciæ cenſetur opus? quod & Apollonius & Balbus noſter ita in primo canit.

Lachrymæ cecidere canenti. Quod ſibi iam clauſos inuenit in ignibus argos.

Incluſuſq; necem cauta patiaris, vt ille.

Non profecturæ conditor hiſtoriæ.

Non iuſtum opus hoc ſcribimus, ſed ſtudioſis tantum, & induſtriis prodeſſe cōtendimus: atq; ideo quanto breuius fieri poteſt, rem ipſam p̃ſtringimus. Domitius hoc in loco neſcio quid de Cherilo malo illo rerum Alexandri ſcriptore confingit nullo ſatis authore certo: cum de Caliſthene philoſopho & comite Alexādri ſentiēdum ſit, hic Ariſtotelis ex ſorore nepos dum ferre Regis inſolentiam nō poſſet, qui ſibi Ammonem patrem aſſereret: in odium eius incidēs tanq; coniurationis Macedonicæ concitator inedia mori coactus eſt caueæ cum cane incluſus, & ad ludibrium diu geſtatus illi vero excellens ingenii vis, aut hiſtoriæ a ſe conditæ de Alexandri rebus monumenta parum Profuere. Iuſtino, Seneca, Curtio, & aliis.

Vtq; repertori nocuit pugnacia iambi,

Sic ſit in exitium lingua proterua tuum.

Non ego is ſum, qui Domitii ingenium non p̃bem, dignumq; viri propoſitum non maxime admirer qui cum ea ætate eſſet (quartum enim & trigeſimum vitæ annum agens obiit) tot, tātaq; edidit: quot, quātaq; in hoc genere ad hāc diem nemo, in quibus ſi ille lapſus eſt interdū vt facile omnes labimur, non tamen non digniſſimus omnium laude & commendatione ſit, in his præcipue quæ primus aut inuenit, aut explicauit. Fuit ille: quod negare non poſſumus, aliquanto audacior, quod comparatam ſibi authoritatem, & gratiam multorum fauore conciliatam retinere quauis ratione & arte contendit, vt multa etiam præcipitare coactus ſit: quæ ſi diutius vixiſſet: forſitan emendaſſet.

Vt hoc ipſum de quo agimus, in quo loco partim breuior eſt, q̃ tanta res expoſcebat. Partim etiam quædam, quæ ſuſtineri non poſſunt, inculcat. Nam de Archilocho intelligi certū eſt, q ex Paro inſula iābici carminis author apud græcos celebris extitit, qui tanta carminis acerbitate in Lycābem ſocerum inuectus eſt: eiuſq; filias, vt ad laquei mortem vtroſq; compulerit, ſed q ab his interfectus ſit, quod Domitius addit non inuenias, quin contra a Calonda quodam, cui corax cognomentum fuit, in acie fortiter pugnans occiditur, quem Pythium oraculum poſtea arguit, quod. & Plin. in. vii. p̃didit, nec prius expiari a cæde potuit, q̃ excuſata cæde eaq; in neceſſitatem reiecta illi ad Tænarum parentaſſet: vnde prouerbium græcis ἀρχίλοχον πατεῖς in maledicos. Sed ad hunc locū minus hæc faciunt cum Ouid. non eius cædem: ſed id potius ſenſiſſe videatur, quod Lacedæmonii libros Archilochi e ciuitate ſua aſportari iuſſerint, q eorum parum pudicam, ac verecundam lectionem arbitrabantur plus moribus obeſſe, q̃ ingeniis prodeſſe poſſe quod igitur ille domum ſibi inuiſam maledictis inceſſuerat, adeo vt nec ſibi ipſi parceret, bene ab Oui dictus, linguam habuiſſe in ſuum exitium proteruam.

Vtq; lyræ vates fertur periiſſe ſeueræ.

Cauſa ſit exitii dextera læſa tui.

Quid ſi Philoxenum cythereum Dithyramborum poetam intelligas? quod. n. de Ariſtophane neſcio quo Domitius cōminiſcitur: perridiculū

eſt,Nam & Dithyramborum poetæ ſeueritas lyræ congruit:& quæ ſequuntur ab hiſtoria non ſunt aliena.Cum.n.apud Dionyſiū hic ageret, nec eius poemata laudare poſſet vt inepta,& in concinna in latomias coniectus eſt: vnde precibus amicorum extractus cum Dioniſium recitantem audiſſet ſurrexit,& Dioniſio cauſam p cunctanti ,ſatius , inquit eſt i lapidicinis agere quam recitantem Tyrannum audire Cic.in epiſtola ad Atticum lib.iiii.reliquum eſt παρ'εταν ἐλαχιε ταῖταν νο'σμυ non me hercle poſſum & & Philoxeno ignoſco, qui reduci in carcerem maluit,& talia.hic tandem cum Tarentum aufugiſſet reuocatus ab eodem Dioniſio per literas,nihil aliud reſpondit, ꝙ a.literam.vnde in adagiū Philoxeni libellus,de iis,q rē aliquā facere nolint,vſurpant & græci in latomias ideſt lapidicinas conilci cum aliquem in malā rem abigendum ſignificare volunt, ſit autem hæc æſtimatio non iudicium. Nam nō ſatis liquet, An incorupta ſit lectio.Quid enim ſibi velit ꝙ læſam dicat dexteram exitii cauſam coniectare non liquido poſſum.Illud omittere non eſt viſum,ꝙ variæ hiſtoriæ quarto Aelianus prodidit,Aeſchylum tragicum ab Athenienſibus impietatis crimine fuiſſe damnatum , quem cum lapidibus obruere Athenieſes parati iam eſſent Ariſteæ minori natu fratri exerenti brachium, cui manus abſciſſa fuerat Salaminia pugna, in qua Præ ceteris inſignem gloriam retulerat, facile ciuitas fratrem donauit,memor virtutis Ariſteæ in nauali prælio nauatæ.

Et tibi coniugii nox prima nouiſſima vitæ,
Eupolis hoc periit,& noua nupta modo.

Domitius Eupolim veteris comœdiæ ſcriptoris falſo putat,ego ex.iii.Epigrāmatū animaduerti aliū fuiſſe hoc nomine adoleſcētem Nitiæ filium,qui Glycerio Eudici filia vxore ducta tecti lapſu cum noua nupta obrutus eſt prima nocte.græci verſus hi ſunt ex tertio libro duo.

ξυν αλῖν ὦ'ς ἀγαθῖ τι γλυκερόν, ὦ'ν ὕμαι αιον
ἐς βίου οἱ' χρη'τα νυκτὶ πιεα'ν ἔκεχαμες.

Vtq; cothurnatū periiſſe Lycophrona narrant, quare cothurnatum Lycophrona appellauit Ouidius a Domitio prætermiſſum eſſe miror, neque enim ꝙ Alexandrum opus compoſuerit Iambico carmine,quod opus adhuc extat, conthurnatus eſt dictus, ſed quod & tragœdias cō. plures,quarum maxime celebres Marathoniſ os,Oedipus,& Nauplios.

Quodq; ſua paſſa eſt pellex inuita ſororis.

Sic legendum hoc carmen ſenſu huiuſmodi, vt lingua ſic illi abſcidatur,queadmodū Philomelæ contigit,quæ inuita pellex ſororis fuerit.

Et puer Harpagide.Sic & legendum,& de Harpagi filio,quem Aſtyages Medorum rex patri epulandum appoſuit,intelligendum Iuſtino & Herodoto.

Vtq; duobus idem dictis modo nomē habenti;
Præfocent animæ noxia mella viam.

Hunc Hyginus Glaucum filium Minois ſcribit qui in vaſis melle ſuffocatus Aeſculapii ope reuixit,ſed Claudianus

Cretaq; (ſi vere narratur fabula) vidit.
Minoum rupto puerum prodire ſepulchro.
Quem ſenior vates auium clangore repertum
Gramine reſtituit,miræ nam munere ſortis.
Dulcia mella necē,vitā dedit horridus anguis;
Nec tibi ſi quid amas felicius Aemone cedat.

Vidit hoc in loco certe Domitius meliora,nec tamen ſequi potuit.Nam qui hic fuerit æmon diligentius explicandum omnino fuerat. Hic vero æmon Creōtis filius minor natu fuit, Menœcei qui ſe pro patria deuouit, frater.cui Antigone Oedipi filia deſponſata fuerat,illa vero patrem in exilium ſecuta,æmon a ſphinge dilaniatus eſt. Euripidi & eius intepretibus.

Teli genus hæreat illud.Oſſe enim marinæ turturis Telegonus Vlyſſem patrem interemit.cōmentarius Ariſtophanis & Dyctis.

Vtq; loquax.Anticlum Politianus in Miſcellaneis ex Homerica Rhapſodia ſignificari voluit in quo tamen Politiani error apparet , neque enim necauit illum Vlyſſes,ſed catenus compreſſit illi labia,quatenus Helena affuit . Error autem ex verbi græci ſimilitudine facile ortus: nam ꝙ πνίξυν & πιέξυν literis parum diſtant, ſui impoſuit Politiano.

Comicus vt liquidis periit dum nabat in vndis

Non neſcio de Terentio hic eſſe quoſdam ſuſpicatos,ſed quid ſi Eupolin intelligas,quem conſtat ex Ariſtophanis cōmentario ab iis,in quos Baptas acerbiſſimam comœdiā ſcripſerat,mari immerſum ſuffocatumq;,qui comicus per excellentiam appellari potuerit.

Vtq; cothurnatum vatem tutela Dianæ,
Dilaniet vigilum te quoq; turba canum.

Quod domi.de Euripide ſcripſit bene certe interpretatus eſt.Illud addidiſſet vellem,ꝙ Aribeus Macedon & Crateuas Theſſalus poetæ,dū inuident gloriæ,canes a Lyſimacho Archelai ſeruo immittendos curarunt, qui ſecurum illum inuaderent & laniarent. Non deſunt tamen qui. illum a fœminis diſcerptum prodiderint, dum intempeſtiue ad Craterum Archelai Amaſium proficiſcitur.Sed enim alii dum Nicodici vxorem ſolicitat,interfectū ſcribunt, vixit autem annis.lxxv.cuius oſſa Peliam Archelai iuſſu deportata ſunt ſed & Gellius.xv.non pauca:

Diripiantq; tuos inſanis vnguibus artus.

Strymoniæ matres Orpheon eſſe ratæ.
Vt illi male Hymenæa, in epiſtolis quarto emē
darāt caſu, q̄ in Heroidibus adnotauimus, ita
hic diuerſa ratiōe error inoleuit. neq̄.n. video
qui quartus hic caſus enſieiari nō poſſit, quod
qui prima grāmatices græce rudimenta perce
perint intelligere facile poterunt, quare ex ma
nu ſcripto codice, Orphea te eſſe ratæ legas.
Obſtructuſq̄ famem patiaris lumine tecti. Pau
ſaniam Lacedæmonium Cleombroti filium in
nuit de quo non plura dicam quando græcis
& latinis monimētis omnia vulgatiſſima ſunt.
Nunc quoq̄ pellitio. Corripuit hoc in loco,
vt ſuperius in Hypermneſtra.
Quæ tibi cauſa fugæ, qd io freta lōga perras,
Cliniadæq̄ modo. Alcibiadis Cliniæ filii ca-
ſum ex Plutarcho in eius vita accipe, qui miſe-
rabili icēdio ſemiuſtus, flāmis ferroq̄ oppetiit.

EX EIVSDEM EGNATII RA-
CEMATIONIBVS.

Super Phaone fabula quædam haud ſane ha-
ctenus cognita, explicata. Caput. I.

COmmentarios in Saphus ad Phaonē epi-
ſtolam: præclara duo noſtræ tēpeſtatis ex
cudere igenia: Georgius ſcilicet Merula: & Cal
derinus Domitius. Alexandrinus ille patria: Ve
ronenſis Domitius. Vterq̄ mediusfidius: ſi iudi
cium requiras meum erudite multa: multa in-
genioſe, tum de græcorū, tū de latinorū hauſta
fontibus in medium protulere: Cæterum qm̄
vnus alterue non omnia noſſe poteſt: animad
uertimus nos hiſtoriam ſuper Phaone: vel po-
tius Fabellā lepidam ſane: neq̄ non neceſſariā
admodum prætermiſſam. Eam ſi in præſentia
explicemus: haud quidē ingratā: iniucundāq̄
ſtudioſis adoleſcētibus rē factur nos credimus:
dum qualemcūq̄ græcorū tradidere monimen
ta: latinis noſtris noſtra opera, ſtudioq̄: veluti p
quoſdā traduces legendam dederimus. Hæc igi
tur ad hanc ferme ſententiā Aelianus omnimo
dæ hiſtoriæ. xii. deſcribit. Pulcherrimum mor
talium omnium Phaonē a Venere olim lactu-
cis occultatum. Eſſe vero & alios aliter qui ſcri
pſerint. fuiſſe Phaonē ex eorū hominū genere:
qui traiciendis vltro citroq̄ viatoribus, nauli
giolis impenſiorem dantes operam: victum ſi-
bi diurnum quæritarent. acceſſiſſe tandem ali-
quando & Venerem. quæ ſe, vt in alteram trāſ-
portaret ripam: nulla interim promiſſa ſtipe ro
garet. Quod cū illic libentius effeciſſet: neſcius
quā tranſueheret deam eſſe: tū vero a Venere lō
ge ꝓcioſius accepiſſe munus, quā ſi vel ampliſſi
mum manupretium exegiſſet. Alabaſtrū namq̄
cum accepiſſet vnguine quodam plenam, quo
ſemel perunctus formoſiſſimus repente morta
lium cunctorum apparuit: mulieres omnes Leſ
bias in eius exarſiſſe cupidinem. præ cæteris ve
ro impatientiſſime atq̄ ardentiſſime a Sappho
illum Scamandronymi poetria per quā celebri
adamatum. cum qua cubantē velut adulterū
captum necatūq̄ fuiſſe. Illud vero nec poſſum:
nec volo diſſimulatum. extremam hanc parti-
culam de Phaonis videlicet nece: non ſatis ex
græco conſtare codice. Interfectum quidem il
lum tanq̄ mœchum certum eſt: ſed cum amica
hac ſua necne: haud adfirmare vacillante codi
cis fide auſim. Atq̄ hanc eſſe Sappho: quam di-
uinus quoq̄ Plato ſapiētem vocet: ſunt qui pu
tent. ſunt qui alteram leſbiam & ipſam pſaltriā
hanc credant: quæ amoris impatientia ex Leu
cate ſe poſtmodum in mare deiecerit. Satis.n.
conſtat Aeliano ipſo & Sudæ ſcriptis duas exti
tiſſe: quarum vna poetria per quam celebris: al
tera & pſaltria & meretrix fuerit. Cui quoq̄ Fa-
bellæ Luciani ex mortuorum dialogis ad hūc
ferme ſenſum ſubſcribit teſtimonium. An & ti
bi forte fortuna q̄ſpiā: vt Phaoni Venus olim
dicitur cum illa traieciſſet ex Chio ſic adole-
ſcens pulcher in primis: & amabilis oblatus eſt.

Ex Sapphus ad Phaonem epiſtola carmina
præter multorum hactenus ſenten-
tias enodata. caput. 2.

NEc mihi Pierides ſubeſt Dryades vel puel
læ. Nec me Theſpiadum cætera turba iu
uat. Duos hoſce verſiculos cōmentarii: vnus vt
notiſſimos: vt altioris neſcio quid doctrinæ cō
tinētes enarrat alter. ſed vterq̄ (qd omni cū mo
deſtia dictum vellem) tam peruerſe legit q̄ falſo
(niſi fallor) interpretatur. Quid.n. amabo (vt
Merulam interim omiſerim non multum inſu
dantem) ſuperſtitioſa illa Domitii valet explica
tio? quam ille ingenioſe magis cominiſcitur
q̄ vere? Atq̄ vt omnia demus? Quid (quæſo) cō
mertii muſis cum Dryadibus? niſi philoſopha-
ri altius tunc Domitio viſum? Quid ſordidum
illud turbæ nomen ad muſas? Quid ſubſequen
tes verſiculi duo vilis Amythaone: vilis mihi cā
dida Cydno? non oculis grata eſt athis vt ante
meis. Sed miſſa hæc omnia fecerimus. Quid ad
hoc reſpondebūt: quod codices omnes Naides
ue puellæ: non Dryades habent? Quod & Meru
la fateatur: ſed repugnāte ſyllaba ſubſtitutas a
ſe neſcio quas Dryadas Roboreas plane deas:
& ſyluestres non negat. Remittemus igitur il-
las tus, vnde venere. Nos vero & ipſius Sapphus

græcis verſiculis fieri:& veteres codices ſecutis ſic legendum adfirmamus.

Nec mihi Pyrino ſubeunt Mnaiſue puellæ:
Nec me Lesbiadum cætera turba iuuat.

Hæ namq; fuere Tribades Pyrino videlicet, & Mnais. q̄s & ipſa Sappho citet hiſce verſiculis.
μάλα δὴ κεκορημένας σε Γόργως καὶ πάλιν, ἀλλὰ
Γυρίννω μαλθακωτέρα πυρὶ: ος.
ſubnectit aūt q περὶ διαλέκτων ɔſcripſit author ἔστι δὲ καὶ διὰ κατὰ καὶ δια τὰ Γυρίννω ο ... .i. ſunt aūt Mnais & Pyrino noīa ꝓpria. Noīs aūt prioris Tribados erit illa inflexio: q̄ græcis & latinis vſurpat monimētis frequens, vt Dido Didus: Sappho Sapphus. ſic Pyrino Pyrinus. de qua inflexione & Quintilian⁹ & grāmatici certatim. ſed & illud Theſpiadū quis nō videat legēdum Lesbiadū: cum & codex vetus hoc iuuat: & prompta fuerit oīa deprauantibus inuerſioe qui maluit cūcta corrūpere: quā ſeſe fateri aliqd ignorare. ſed ſup hoc nihil addā ampli⁹. ſi lectorē prius rogaro vt candide cūcta libret: nec aut quorundā authoritate imponi ſibi patiatur: aut meliora ſemp inueniri non poſſe diffidat. Quā nr̄am emendationē eo magis ꝓbamus: q Flaminius noſter candidus oīum doctoꝝ laudatorq;: idē in pangēdis carminibus celebris author: cal culū ſtatim adpoſuit ſuū, vt iam ſcrupulū ſemp fatigatus ſup hiſce carminib⁹ fuerit: hēat nullū.

F I N I S.

Index rerum, & vocabulorum, quæ ſunt in his commentariis.

Aduerte lector perbenigne, priore numero in indice ſignificari columnā, poſteriore vero eiuſdem columnæ lineam, vt ſi uelis inuenire, Abderitarum mos, quod eſt primum in Indice, quære lineam 54 columnæ 565 & ibi inueneris, & ſic facito in reliquis.

Abderitarum mos colū-na 565 linea 54
abies 116.3
ablatiuus in e contra regulam 329.50
abortiuum quomodo fiat 239.18
abſyrt⁹. 153.40. 559.5
abſyrti hiſtoria 521.45
Acarni filius 532.25
accepi epiſtolam non recepi 309.44
achæmenides 554.10
achæ⁹. 527.50. 581.32
acheolus 213.55
achillis genus 75.50
achillis furor in agamēnonem 83.51
achillis haſta 81.4
achilles interfect⁹ 183.44
achillis hiſtoria 546.25
acie 601.21
actæonis fab. 413.46
actē 43.33
actium promontorium 462.36
actuum 273.23
Adamātis ſpēs 64.42
adiectiua duo ſine copula vitioſe poni 171.54
adimantus 533.50
admetus 131.35
adoleſcētū ſtudia. 31.30
adonis 99.51. 505.4
541.49
adulter 11.29
adulteria quare ficta dicantur 141.28
adulteri correctio 331.10
Æacus 501.54
ædes 260.1
æta quomodo ſcribatur 143.4
æeta ubi regnauerit 133.31
æetes quomodo latine flectatur 255.52
æetes 259.27
ægyptiorum intemperātia 450.5
ægyptus 500.21
ægyptus qui 541.42
ægeus 573.28
ægi interitus 47.31
æmonia 139.35
æmus 60.21
ænon 585.31
æneæ errores 157.25
æneas cum penatibus fuga 169.28
æneas 321.47
æolus cuius filius 236.22. 367.21
æolū p'apia 541.34
æſculapii interit⁹ 131.42
æſtas unde 481.43
ætas prudentē hominem reddit 123.28
æthra 327.30
ætna mons 438.3. 592.47
ætna oppidū 438.13
æuum unde 510.3
Affectus hominum uarii 287.4
Agamēnonis mors 187.49. 540.38
agamenonis origo 344.18
age 155.4. 167.22
agere hæredem 55.15
agere gratias 479.5
agenor 587.34
aggeres 535.46
agi quid 121.34
Aiax Telamoni⁹ 82.32
aiacis mors 537.25
aiax oileus 595.54
Alcæi quot 444.26
alcyōe 397.3. 519.30
alcyonum uaria declinatio 370.23
alecto 61.54
alexander 519.2
alexandri mors 527.3
alexāder pheræ⁹ 532.30
alebas 533.24
alga 179.48. 371.51
alia 506.35
allienſis dies 506.35
Amazones quæ 85.45
amazonū teli 102.11
amantis color 237.48
amaſtrix 534.6
ambages 484.26
ambracia 529.22
amplius 21.45
ammon 527.44
amnis unde 486.36
amor naturalis 373.41
amor quid 394.5
amoris ꝓceptū 90.11
amoris gradus 98.13
amphiarai interit⁹ 540.5
amyclæ 191.26
amymone 396.3
Anaurus fluuius 135.15
anaxarchus 587.38
anaxandrides 578.33
anchiſę ɔcubit⁹ 321.43
androgæus 227.35
andromede 376.39
andromache 377.1
andromedes fabula 445.26
andromede liberta 445.56
androgei exit⁹ 545.44
annales 484.19
anni a menſibus 144.8
anſa 327.3
antilochi mors 15.4
antilochus 102.48
antiquorū opiniones ɔ̄daminatæ 269.11

antiquorum ritus 451 52.493.44
antiquorum immanitas 462.27.
antiphates 59.33
antæus 2.101
Aonia 550.27
Apealydonius 413.31
apollo diuinitate priuatus 131.45
Ara vnde 491.40
Arbiter 203.47
archilochus 578.3
arctophylax 382.5
ardalides muſæ. 452.42
argumentũ a minori ad maius 289.13
argos quomodo decliretur 299.5
argo nauis 517.15
ariadne 94.16.489.48
ariſta vnde 125.27
ariadnę corõa 151.40
ariadnes hiſt. 443.50
ariolandi poteſtas vnde 516.12
ariſtochius 579.10
ars quid agat 88.32
Aſtydamia 205.2
aſtyanax 555.38
At coniunctio 55.36
atalanta 327.43
atalantæ quot 545 19
athamanti fab. 538.40
athenienſium penſio 227.25
athenarũ vrbis fabula, & vrbis nomen 387.53
athos 504.13
athracis hiſto. 566.19
atrei fabula 322.6
atri dies 506. 27
attica 43.33
atilii Reguli hiſtoria 521.50
atys 563.2.575.45
Auditoris conciliatio 472.10
aues variæ q̃ 446.30
auge 204.9
auriga quomodo capiantur 61.20
aulis 273.43
aura 47.28
auri vſus a qbus 452.3
author qui 435.16
authoratus miles qui 435.46
authoramentũ 435.49
Axenos 479.14
axis 479.48
axon 479.48
¶ Bacchus quare ſupbiã habere fingit. 278.48
baccho cur cornua 442.21
Bacchæ quare cornigeræ 442.30
barbari qui 18.8
barbiton quid, & cuius generis 437.37.46
battus 483.51.590.10
Bellerophôtes 512.46
bellum 601.23
bñuolẽtia naturalis multoꝝ aialium 445.50
Biblis 541.29
biſtonĩs 547.42.335.39
biſtones 547.29
Broteus 577.37
bruma vnde 481.41
Bubo 507.39
buſtum 534.12
buſyris 207.52
butes 575.28
butes penthides 595.2
¶ Cadere 7.15
cadauera vngebantur 229.49
cadmi filiarum fabula. 521.3
cadmus 579.49
cæa inſula 423.5
cælx 468.44.519.38 203.43
callimachus obſcurus 484.6
callimachus Battiades 561.35
calligonis inſania 539 31
calydon 511.52
cãbiſæ hiſtoria 531.36
cantharidum venenum 529.41
canace 585.37
caput pro vita 465.43
caput quare aperiatur 465.43
capra in cœlo 387.27
carendus 25.50
carcer 379.21
carceres 379.23
carcer qd, & vñ 487.52
cardõ quot modis 65.32
cardinalis porta 543.33
carthago quid 161.4
carthaginis ſpaciũ 157 45
carthaginem qui condiderit 178.1
caſſandræ hiſtoria 537 26.125.39
caſſandri mors 563.47
caſtor 283.5
catuli 113.50
Cecrops 227.42
celæno 397.54
celinus 526. 39
cẽtauroꝝ origo 210.29
centauri 53.34
cephalus 99.6
cephali fabula 453.16
ceruleus color 117.3
cerberus 209.35
cercyla quæ 451.13
cereyon 554.2
ceſpes 304.31
Charta 17.54
charaxis amor 450.3
charybdis 549.14
chelys 463.49
chœri'ur 577.48
chorebus 587.47
Ciceronis dictũ 77.3
cilicium 423.34
cinnamum 334.2
circum 503.52
citharæ neruos qui compoſuere 439.12
citharæ inuẽtor 439.21
Claſſis 11.44
cleis 451.17
cleonæus leo 206.38
cleobrotus 573.23
cliuus 418.20
Cœlebs qui 287.5
colchi 249.48
cominus 337.43
cõſciẽtiæ ſtimulus 167 50
correctio 391.51
corybantes 108.24
corporis ĩbecillitas animi imbecillitatem arguit 385.13
coryciæ nymphæ 423 12
corycium antrũ 423.31
creſſa 54.48
cres cretis 8.42
creta inſula 108.8
creuſa 169.39
crepuſculum 295.49
crines myrrhei 452.20
crus 511.50
Cupidines quot 166.24
cupidinis arma 47.38
curſus 44.36
cura quid 163.5
curtius 560.4
curetes 108.24
cuſtos 105.45
Cybele 91.38
cybeles ſacra 561.51
cyanon quid 264.14
cygnorum fabula 159 5.189.50
cygnoꝝ q̃litas 316.29
cynips 507.19
cynips quomodo in genitiuo 507.32
cynaras 581.25
cyrenæ a quo 561.36
cythera 166.36
cytherea 166.35
¶ Daci 599.43
dada latiẽ teda 491.38
dædali fabula 367.35
dædalion 520.2
danies 404.2
danubius 495.49
danaus 500.10
daphnes fabla 442.36
daphne oppidũ 442.44
dare verba 354.22
darei interitus 511.54
daulias 461.9
daulia 461.18
De præpoſitio 338.16
deianiræ ſuſpẽdiũ 198 24.218.13
delia vnde 91.2
dlphinũ natura 373.55
delphines deorum maris equi 165.35
demodicus 519.25
demophoon 102.47

deprehendere 391. 33
deuouere 29. 34. 44. 32
deuotiones 79. 36
Diana vnde 413. 3
dianavbicoleret 424. 27
dibapha veſtis 279. 36
dictum pulchrũ 335. 48
346. 4. 350. 37.
335. 48
dictare 444. 19
didonis virilitas 172. 34
dies atri 506. 27
dies alienſis 506. 35
dignitatũ noia 533. 43
dilemma 382. 47
dione 166. 44
diĉãdis pſapia 539. 38
diomedis feritas 547. 50
dirigeo 127. 38
diſſimanus 55. 21
ditis priore breui 54. 31
Do 27. 52
dolon 597. 41. 22. 44
dono cum qbus caſibus
245. 40
doricius 516. 18
dryos mons 443. 53
dryades vnde 91. 46
Duces 17. 51
dulychinm 35. 42
Dyrce 580. 5
dys græce 279. 55
dyſtychia 280. 3
dys ergon 280. 4
dyſides 280. 7
Ebur Veneri dicatũ
453. 54
Echo vnde 226. 24
Ego hét ẽphaſim 106. 7
Eleides 91. 34
eleuſis 25. 28
elegiographi græci 437
elpenor 571. 27 (5
elyſii campi 499. 2
Empedocles 592. 23
En 212. 1
endimionis fab. 453. 34
enitor 103. 9
Ephixegeſis 387. 26
ephyre 253. 23
epiſtolaꝝ materia 3. 46
Erato 452. 46
ergo 229. 34
ergon 280. 3
eriſthei filiarum fabula
335. 12
error quõrũdam 41. 3
error cõmunis 417. 55
erymanthus 209. 3
erynis quomodo decli
netur 246. 4
erycina 449. 23
eryſichthon 555. 37
eryphiles interit᷒ 540. 16
erygone 595. 39
Eſaiæ dictum 419. 33
Etheocles 479. 53
euboeæ nobili. 537. 12
eucnus 576. 19
euemon 397. 29
eumenides 507. 46
eupolis 579. 33
euripidis vitã 591. 45
eurybates 67. 53
euryalus 523. 42
eurydice 569. 39
euryſthenes 595. 46
Exequiæ quo alio nomi
ne 181. 36
exprobrare quid 252. 4
Facies 513. 39
fallere tempus 13. 34
famoſus 213. 36
fata troica 19. 5
faunoꝝ effigies 91. 51
fauſtus vnde 399. 20
fauni 488. 8
Febricitãtis vẽa 417. 10
ferrugo 508. 4
ferrumen 508. 12
feruere 13. 15
Fides vñ 46. 16. 229. 24
fides 441. 55
fiſicula 442. 3
Flauus color 196. 20.
409. 41
flãmã pamore 379. 55
Fœdus qd ꝫ vñ 477. 18
forum quid 477. 21
Fretum vnde 526. 13
frigeſcere 13. 10
fruges 26. 26
fruges vnde 491. 48
Fulmina cui 107. 44
fuluus color 225. 48
fulgur 537. 32
fulmen 437. 31
funus qd & vñ 477. 38
furiæ quot 487. 39
furiarũ forma 507. 50
Gætulia 575. 40
ganymedes 321. 10
ganges 495. 38
gaudere 135. 37
Gẽua cui dicata 106. 30
gene 120. 5
genitiui nominũ & pro
nominum 170. 1
genius 335. 29. 461. 40
gerere 602. 3
gerræ 602. 4. 602. 5
gerra 602. 9
getæ 599. 42
geryones 209. 9
geryones cuius declina
tionis 209. 32
Glauc᷒ 378. 29. 584. 19
glauci 585. 3
Gnoſus 443. 3. 585. 6
Græci cur dicti Danai
107. 23
gratulari 135. 36
Habere gratias 479. 5
hara 38. 7
harpagus. 582. 30
Hecate 299. 49
hectoris interit᷒ 535. 38
helena fratribus reddita
191. 12
helicon muſis ſacratus
437. 40
helleſpõtus vnde. 373. 8
hellice 376. 5
heraclidæ 525. 54
herbas ſecãdi modus in
magia 147. 12
herculis laboꝝ ꝑs 197. 2
herculis mors 198. 14.
315. 39. 538. 7. 573. 2
hercules aſtronom᷒ 200
. 51
hercules monſtra macta
uit 202. 8
herculis habitus 106. 33
hercules annis donatus
a vulcano 211. 50
hercules quis 510. 12
hercules aonius 550. 26
heroidum epiſtolæ in li
bros diſtinctæ 3. 10
heros 3. 18
herois 3. 31
heroine 3. 31
hero quomodo flectatur 363. 52
hermione 131. 47
hermionis & oreſtis af
finitas 185. 27
Hippodamia 190. 14
544. 5
hippolyti fab. 435. 49
hippolytus 490. 16
587. 51
hippomenes 536. 1
563039
hippolyti hiſt. 521. 43
hippolytus vi[t]a donatus
552. 24
hippoly[t]᷒ virbi᷒ 110. 19
hiſtoria quid 484. 9
Horoſcopi hoium 505. 2
hoſpita 42. 1
hoſpes 41. 2
hoſpes actiue & paſſiue
66. 23
hoſtis qui 479. 28
Hyacinthus 590. 27
hybla 503. 46
hyllus 218. 5
Hypermneſtræ feritas
539. 53
hypſipyles hiſtoria 548
13. 570. 2.
hypſipyle a filiis cogni
ta 157. 23
Iacere 7. 14
iambus vnde 483. 14
iãbicum carmen 601. 9
iandudum 309. 41
iapides 495. 30
iaſon 594. 25. 401. 19
Icarus 595. 32
Ida 503. 23. 281. 44.
91. 40
idmon 575. 31
idos 280. 5
Ilices 100. 35
ilice 574. 25
ilium 319. 44
ilios 264. 2
illihya 152. 43
Imber 371. 40
Immolãdi ritus 543. 21
Improbus 441. 28
Inachus vbi regnauerit
290. 49
inachi 290. 51
inachi proſapia 297. 8
Inarime 438. 28
inferiæ 517. 40

inſidari 199. 4
inſidus 493. 53
ingenium 261. 53
inhoſpita 42. 8
initio 18. 1
ino 573. 46. 378. 16
inſtar 161. 40
itercalaris menſus 215. 54
iterrogãdi mod⁹ 451. 34
Interrogatio quõ fiat, & qua de cauſa 435. 4
inuideo 290. 10
inuidioſus ĩ paſſiua ſignificatione 175. 2
inuidioſus 493. 39
Io 127. 20
ionia 208. 20
Iouis fab. 108. 8. 93. 30
Iphiclus 201. 33
Ira 189. 26
Irus. 36. 29. 555. 8
Ihmeneus 568. 17
Ismaros 28. 58
iſter 495. 50
iſthmi quot 190. 44
iſthmus 101. 17
Itys 460. 28. 528. 22
Iudices apud iferos 501. 54
iugulus 17. 27
iugulare 217. 29
iuno 152. 34
iuno vbi nata 297. 41
iupiter quare tonãs 199
iupiter 505. 30 (37
iupiter Ammon 527. 44
iuratus deus 159. 50
iuramẽtũ græcorũ 80. 26
iuratus participiũ 673. 37
iuuenalis ſatyræ ĩ libros diſtinctæ 3. 14
iuuenalis locus 27. 16. 42. 29
iuuenes in libidinem pronı ones. 128. 10
Ixionis fabula 499. 51
¶ Labes 199. 35
lacedæmon 11. 36
lamus. 205. 46
lanificii ſtudium matronale 32. 2
laocoon 570. 35
laodõia 275. 9. 529. 27
laodomiæ exit⁹ 292. 36
laodicæ duæ 397. 50
larium fabula 488. 36
latmion 368. 15
latonæ fabula 426. 36
latinam declinationẽ ſequi debemus 436. 27
laurentii error 435. 50
Leæna 571. 15
leander 590. 42
lebes 70. 3
lebethrum 439. 45
Ledæ fabula 190. 8
lego pontificale verbum 449. 53
lẽniaçq mulieres 551. 18
lenonis exercitiũ 332. 15
leo nemeæus 206. 30
lernea ſerpens 209. 43
lesbos 465. 31. 447. 26
letum vnde 533. 4
leucippi filiarum fabula 333. 43
leuis quid 339. 35
leucothoe 378. 16. 521 32. 587. 43
leucadia 462. 18
leucon 529. 50
leucothea 378. 16
lex antiqua 449. 54
Libraria 176. 4
libycum mare 503. 35
limone 536. 4
linus 569. 31
limen 491. 53
lituræ vnde 233. 38
Lotos arbor 461. 41
lotos pro tibia 461. 41
lotos herba 461. 49
loti ĩ ędib⁹ craſſi 461. 51
Lucani locus 149. 36
lucina 152. 33
ludi multiplex ſignificatum 441. 37
lugubris vnde 491. 4
luna quibus nominibus appellata. 369. 16
lũę curr⁹ argẽte⁹ 453. 52
luna vnde 479. 44
lunæ natura, & curſus 505. 34
luſtrum vnde 472. 46
luſtrare 491. 55. 535. 50
Lycophrones 579. 37
lycaon 557. 33
lycambes 483. 32
lycurgus lacedæmonius 59. 51
lycurgi quot 537. 43
lydii 205. 49. 211. 5
lyræ inuentor 464. 22
lyrneſium 73. 3
¶ Macedonia vñ 568 24
mæander 205. 54
mænalus mons 100. 38
mæonii 205. 50
mæones 211. 5
mæotis palus. 151. 18
magnetes ppl'i 251. 32
magnetis ſeueritas 529
magneſia 251. 31. (37
magni dii 490. 45
male pro valde 508. 20
malus in naui. 117. 55
mamertes 583. 35
manes 497. 22
marſias 527. 34. 583. 55
mars 506. 1
martialis locus 201. 53
matrõa 121. 53. 539. 50
matuta 521. 32. 378. 19
matertera 573. 50
mathematicorum diſciplina 452. 30
medeçmfis nomẽ 363. 3
medea per aera aduecta 156. 38
medeæ cultus 158. 3
meduſa 397. 41
medullæ 95. 46
mœnia vnde 535. 45
melanthius 36. 36
meleagri fabula 77. 44 593. 47
meleagri exitus 217. 13
melanthius 597. 34
memnon 321. 39
mens 485. 46
mentio 485. 47
mercurii fabula 505. 55
metallorum copia apud colchos 253. 10
Militare quid 162. 40
milo crotonięſis 595. 14
milones. 533. 29
mineruа vnde 547. 37
minyæ vnde 257. 36 141. 40
minotaurus 546. 9. 552 370. 527
minos ſocii 575. 49
minois 523. 54. 501. 54
Mopſi quot 191. 31
mopſium 191. 34
mopſopia 191. 36
mopſopii Athenienſes 191. 38
mortuorum imprecationes 179. 4
mos antiquorũ 181. 32
Mulierum natura 301. 5
mulierũ icõſtãtia 355. 46
muſæ quot 440. 8
murex 279. 38
Mycenæ vrbs 111. 8
mygdonia 459. 18
myrtil⁹ a quo mare myrtoum 323. 17
myrtoæ aquæ 545. 5
myrrhæ ↄuerſio 541. 43
¶ Natales 449. 37
natalis quomodo declinetur 247. 6
naturalis effectus 535. 5
natura 151. 53
nauale 383. 41
nauplius 536. 22
naxos 443. 53
Nectar 321. 37
nemeæus leo 206. 30
neocles 532. 5
neoptolem⁹ vnde 193. 2
nepheles fabula 395. 41
neptuni amaſie 398. 18
nereides 118. 8
nefis inſula 448. 5
neſea regio 443. 21
Nilus vbi 305. 38
niobes filii 589. 2
niobes; & filiorum fabula 414. 1
nitor 103. 5
Nomĩ ꝑ aduerbio 195. 38
nota 28. 2
noti venti 44. 24
notus 235. 39
nothus 102. 43
nouercarũ ſæuitia in priuignos 105. 30
noxꝑ difficulta. 484. 32
nox vnde, & quare noctis faciat 486. 37
Nupta nomen & participium 241. 41
nuptialis ritus antiquorum 297. 29
nurus 557. 36

Nictimenes fab. 541.55
nymphæ ſponſæ. 18.25
¶ O 11. 2
oceanus 200. 3
oculorum proprietas 454.21
Oechalia 195. 33
œdipi hiſtoria 514.32
œdipi pſapla 513.54
œnone cui⁹ filia 113.3
œnomai mors 543.43
Ogyges qui 222.44
Olim 494.1
olympus 439.44
Omphale 205.41
Operari 202.35
opera 487.33
opus 487.33
Oreſtes iunior, a quo oreſtæ populi 196.1
oreſtes 579.30
orpheus 593.26
Oſcula amantium quatia 58.4
oſculorum laſciu'a 454.43
oſiris 561.45
oſſa mons 522.34
Ouidii loc⁹ 51.49.118
31.154.11.169.42
171.46.174.34.70
28.219.23.426.17
437.33.463.54.471
41.581.55.
¶ Pagaſæus vñ 401.23
33.35.39.
Palæſtræ inuētor 315.45
palæmon 377.48
pallas tritonia 141.45
palinurus 491.40
palamedes 597.2
pandus vnde 137.30
panes 109.3
paphas 559.43
paphagius 575.4
parce 452.34.487.1
parcarum figmētū 509.32
paridis genealogia 319
10.345.40
paris vnde 337.10
participio īpfecto a paſſ. latini carent 400.8
partes 149.35
paſiphae quomodo ſceribatur 93.52
patrocli interit⁹ 533.23
pectus pro aio 465.42
pedamenta 487.51
pega oppidum 111.40
pege fons 111.44
pegaſides 111.41
pellas vbi regnauerit 133
pel ōpōneſus 192.42 (50
peli⁹ mōs 81.54.251.19
pelaſgi vnde 297.16
pelops 323.3.557.2
pelopis fabula 323.40
pelaſgi multis vrbib⁹ im poſuerūt noīa 466.17
pellæ fabula 559.44
pellex quæ 118.32
penſa vñ 76.22.249.55
penates 490.46
penthei fabula 539.27
pentheus 579.46
perſei hiſtoria 445.42
563.51
periurs ntis 455.46
perfidus 493.53
periplea 529.26
periboea 529.27
perillus 559.25
perdix 573.3
perſicī mors 598.13
petere 534.3
petra phœbi a&ſi, ſiue actiaci 462.2
Phalaris 559.32
Phaſiāſ aues vñ 151.28
phaones 437.54
phaeton 567.44
phædra 489.49
pheræ 131.36
phæreclus 311.41
philœtius Vlyſſis bubulcus 37.54
philippi Amynthæ filii mors 526.19
phineus 516.18
philomela 580.38,460
phocæ 225.55 (24
phœnix 513.42
phrygius lapis 459.49
phrixi fab. 400.1.375
phthia 75.6 (32
phylace vrbs 279.16
phylatus 279.28
phylla 41.42
Picea arbor 257.47
pierides q̄, & vñ 439.42
pimpla 439.45
pix 2.57.49.364.24
Plato ǭ educa. 231.40
placit⁹ pricipiū 348.10
plebs. 488.4
plectrum 81.4
pleias vnde 319.31
pleiades 381.19
plinii locus 440.3
plutarchi locus 443.17
pluris q̄ſo ſic dicat 493.20
pluti fabula 555.27
Poculum vnde 527.43
Poeſis veneri dicata 449
27
poete liberiores, ꝙ oratores 466.54
pœnarum genera 460.28
polydorus 588.7
polyphemus 549.30
517.41
pollux 283.6
polymneſtor 317.25
pollex vnde 487.29
polynices 479.53
polydamas 123.3
pompa vnde 491.41
pomarium 89.30
pomœrium 99.31
pontus 479.10
porta ſcelerata 543.33
prælium 601.23
præſter 566.8
præſens quid 523.6
præſagia 509.47
præſaglo 509.52
præſago 509.52
præda 18.3
prærogatiua q̄ 27.49
precor 600.22
priuignus vnde 103.34
priam⁹ ī achillē 523.17
pro 79.51
procatores 35.15
proci 35.35
procare 35.36.544.27
procella 44.21.163.53
proceres 51.40.553.27
profūdū p cœlo 119.40
profugus 477.49
pfectionū noīa 533.43
prognes fabula 460.27
prometheus 525.17.581
pronurus 357.38 (39
pronuba 61.37
proſerpina 53.53
proſerpinæ fabula 48.2
proſpicere 221.33
proſocer 85.54
proteſilai exitus 292.32
protinus 39.31
puerbiū 59.28.156.6
pſallo citharizo 439.24
pterelæ hiſtoria 542.5
puer gñis cōis 132.2
puerorum affectus 267.48
pulli 113.48
pyrrhus vnde 529.2
pyrrh⁹ 528.10.181.39
pyrrhus clarus 528.34
pyrrhi mors 195.55
pyrrh⁹ vbi nat⁹ 195.32
pythecuſæ 438.18
¶ Qualitas carmis 3.24
q̄q; duæ dictiōes 295.2
quamprimum 353.20
queror 600.4
quoq; duæ dictiōes 391
55
¶ Radicum vis ī morbis curandis 31.6
Re, geminans conſonantem 269.42
reduces qui 281.10
reddo 27.53
referre gratias 479.2
remittere 447.46
remus 599.26
reſpicere 83.24
retinaculum 165.55
reus qui 411.54
reuello quæ pretcrita habeat 150.1
Rhadamantus 501.54
rhamnetes 598.5
rhodopes mere. 450.5
rhodope 426.50.20
538.3
rhœtus 22.35.597.50
Robur 165.45
rogo cū cōpoſitis 27.34
rogus 246.20.456
5.508.27
rorare 454.9
¶ Sabinus poeta q̄s ediderit epiſtolas 433.51
ſagus 509.47
ſagum 509.48
ſagaria apotheca 509
ſaga 509.51 (50
ſagariā factitare 509.49
ſalmonem 568.4

ſamos 35.45
ſamæ 35.45
ſappho de rupe ſe præcipitē dedit 468.5.46 2.5
ſappho quo tempore claruerit 468.12
ſappho diſcipulæ 440.29
ſapphus vita 433.4
ſarmatæ 599.36
ſardanapalus 530.5
ſaronicus ſinus 101.28
ſaturnus 506.4
ſaturni fabula 519.28
ſatiri 488.12. 109.3
ſatilius 516.40
ſauromatæ 599.37
Scamander 573.39
ſceptrum cui conueniat 161.12
ſcilicet 339.48
ſcopulus 537.7
ſcyriis 51.46
ſcyron 51.30. 553.16
ſcyriis 553.49
ſcylla 549.4
ſcyllæ 543.13. 264.54
Segmenta 206.4
ſeges 26.23
ſemel 124.33
ſemeles fabula 567.4
ſemidei 91.50
ſētētia pulcherrima 307 9. 259. 22
ſententia 457.29
ſentire 203.53
ſepeliēdi rit⁹, & q̄n eos p̄a cremari inſtitutū 456.14
ſerpētes ab Hercule interfecti 201.38
ſerpens genere fœminino 271.14
Seſtos quomodo faciat deriuatum 363.49
Sibilare 261.43
ſic 83.11. 106.2
ſichæus 173.45
ſiculi 449.3
ſicani 449.2
ſidon 561.31
ſigæum 311.34
ſilex 508.30
ſimois 20.9
ſimois quomodo declinetur 21.1
ſiſyphus 567.36. 499
36. 273.26
ſithon 43.24
ſitis ex labore 109.22
Socrates 585.12
ſol vnde Titā dictus & quo alio nomine appellatus 459.9
ſoles 479.35. 125.32
ſol vnde 479.37
ſoluere quid 159.46
ſomnia qui primus interpretari docuerit, & qui de ipſis volumina ediderit 457.43
ſōnior vanitas 389.49
ſomnū videre 365.50
ſomniātiū ritus 402.44
ſomnia vera q̄ 403.13
Spes pro metu 43.49
ſpecula 365.4
ſphyngis ænigma 547
ſpolia 211.43 (19
ſponſalia quæ 407.43
Stare 7.10
ſtamen 509.46
ſtellæ erraticæ quinq; 505
ſthelenus 293.20 (10
ſtips 509.14
ſtrata 223.15
ſtramen 113.42
ſtrophades 516.49
ſtrymon 593.44
Succiduus vn̄ 277.47
ſuffetii hiſtoria 521.37
ſuperare quid 178.39
ſupercilium 341.31
ſuræ 511.51
ſurgere 7.10
Syderū motus hoī neceſſarius 193.53
ſycion 532.13
ſymplegades 516.55 263.50
Tabularum.xii.carmē 456.10
tænar⁹ 280.34. 312.5
talthybius 67.53
talentum 71.12
tanais 151.12
tantali mors 323.38
tantali fabula 380.13
tantiſper 599.47
tardus 498.3
Teda 161.53
telum 47.44
telephus 204.15.512 112.564.4
telemus 518.21
telemachus 586.14
tempus vnde 472.35
tentoria 20.28
terētii interitus 591.31
terrigene 561.25
Thalaſſio 47.3
thamyris hiſtoria 519.2
thebanū bellum 53.5
therodotus 565.42
theocritus 583.44
therodamas 547.55
theramne 321.13
theſpienſis regio a quo 205.28
theſpiēſiū fab. 205.30
theſpias 439.48
theſſalus 522.32
theſei geſtamen 101.55
theſeus 546.18
thetis 409.50
theutras 205.35
thiodamas 571.29
thiſameni hiſt. 539.21
thoas 575.40
thraſus 569.2
thraſilius 534.29
thraces 495.3
thrace 56.3
thraca 56.3
thyeſtis fabula 322.10
thyrſus 278.24
Tibiæ in nuptiis 267.6
tibulli locus 25.34
tiſiphone vnde 61.42
tityi fabula 501.38
tithon⁹ 99.43.321.38
titulus operis 3.4
Tlepolemus 17.5
Tomos 153.42
tori ex q̄ materia 112.5
torquere 107.39
toruus 547.49
Trachine 203.42
trās ī cōpoſitione 64.53
tranſlatio 393.6
triton palus 141.45
triton deus 165.78
tribas 440.26
troezen 101.14
troia regio 183.55.74
tros 14.4
trophæa 95.16
Tuliæ facinus 543.40
tubæ in funeribus 267.8
tyberinus 577.30
tyberis 495.54
tydei vari⁹ euēt⁹ 216.26
tydeus 555.45
tygres vbi 225.51
typhon 435.39
tyrān⁹ 331.46.533.40
tyro 396.15
tyreſias 515.38
tyranni hiſtoria 533.36
Vada 159.29
vagitus 242.24
valerius ſoran⁹ 490.47
vates vnde 509.55
Velleris aurei allegoria 137.44
venefici 139.1
veneris ortus 166.21
veneris fabula 467.5 92.28
veneris p̄pria noīa 467.10
ventis vela dare 45.44
ventus 47.27
ver vnde 481.37
vergilii loc⁹ 95.55.208 50. 29.40. 27.36
vicus ſceleratus 541.36
virbius 490.21
viſcera 517.4
Vlyſſis ſimulata inſania 3.29
Vlyſſes dictus Siſyphides 27.40
vlyſſes 520.22.585.51
vlyſſis exitus miſerabilis 40.3
vlyſſis vitio 549.44
Vrna 242.5
vrſa maior 375.47
Vſque 177.43
vſtrina 534.35
Vulcanus vnde 491.51
vultus 513.40
Vxoris nomen ſubaudit filii, & ſerui 6.44
Xanthus 281.48
Zacynthos 35.49
Zephyrus 235.37

Finis.

HVBERTINI PRAEFATIO.

Hanc tua Penelope. Quodcunq; opus legẽdum proponitur:tũ quis facillimum ignorato argumẽto:vt ſit difficile neceſſe eſt quãobrem cum officio profeſſionis meæ multa enarrare:& interpretari cõtigerit: id in primis ſemp laborandum putaui vt legendo, argumentum pateret: deinde ſi qua aut i verbis aut in ſenſu obſcuriora eſſent:diligenter explanarem: vt nõ mihi quẽadmodũ multi inani gloria adducti:ſed aliis interpretari viderer & i nullius man' ſcripta mea peruenirent:qui ex labore meo fructum nõ p̃ciperent. Quod quidem cum hactenus me aſſecutum ſperem, dabo operam: vt in futurum multomagis fiat: non tñ vſque ad ſuperflui laborẽ occupari placet. Nam, vt Fabi. Quin. li i. inſtitutionũ oratoriarũ inquit, Perſequi qdẽ q̃ quiſq; vnq̃;, vel cõtemptiſſimorum hoĩum dixerit:aut nimiæ miſeriæ:aut inanis iactantię eſt:& detinet:atq; obruit ingenia melius aliis vacatura. Nã qui oẽs, etiam indignas lectione ſchedas excutit: anilibus quoq; fabulis accõmodare operam poteſt. Atqui pleni ſunt eiuſmodi impedimentis grammaticorum cõmentarii vix ipſis: qui compoſuerunt, ſatis noti. Hæc Quin. Quamobrem tum in argumentis ſingularum epiſtolarum enarrãdis, tum in cæteris exponẽdis mediocritatem ſequemur ita:vt neq; lectorẽ faſtidio afficiã: nec tñ quicq̃ in his noſtris enarrationibus deſideretur:quod in hoc opere cognitione dignum videatur:perſequar tamẽ et minutiora quædam, quia nõ ſolũ ab eruditis volo noſtra legi: ſed multo magis ab iis:qui erudiri volunt: q̃b' omnia plana:& aperta placent. Non .n. ad oſtentationem:ſed ad vtilitatem noſtra edim': & quẽadmodũ pecuniæ: ita operæ beneficiũ indigẽtibus p̃ſtandũ eſt & id qdem liberaliter. Sunt enim q: vt videantur doctiores:nõ vt interp̃tationes:ſed ænigmata p̃ferãt: quos cũ ſua ambitione & oſtẽtatione relinquimus:quo plus odii ſibi q̃ fauoris cõparãt:Ego cũ intelligam interpretem oporrere eẽ q̃ſi lumen eorũ, quæ interpretantur: & cum oẽs non potuerint multa aut audiſſe:aut vidiſſe:nõ exiſtimabo mihi turpe:ſicut pueris p̃poni debet in ſcolis hoc opuſcũ a me declaratum fuerit. Quod idẽ de pleriſq; aliis (Deo mihi aſpirante) breui me facturum ſpero. Sed nunc ad inſtituta p̃gamus. Poſtq̃ igitur titulũ operis viderimus: & qualitatẽ carminis:& intentionem ſcribentis: ad argumentũ:& textus expoſitionem veniemus. Repe

PVB. OVIDII NASONIS SVLMONENSIS HEROIDES. PENELOPE VLYSSI.

Hanc tua Penelope lẽto tibi mittit Vlyſſes,
Nil mihi reſcribas:attamen ipſe ueni.
Troia iacet, certe Danais inuiſa puellis.

tetur autem paulo altius primæ epiſtolæ argumẽtum: quoniam ex eo aliarum complurium epiſtolarum argumenta pendẽt: in quibus poſtea eam ob cauſam erimus breuiores. Titulus operis eſt. P. Oui. Naſonis poetæ Sulmonenſis Heroidum: ſiue Heroidarũ lib. incipit. Primus autem non addimus: quia plurimis placet vnũ tantummodo eſſe librum: cum in epiſtolas diuidatur: & non in libros: in codice tamen meo vetuſtiſſimo reperi diſtinctionem librorum: quod quidem licet numero epiſtolarum conſtet: ita fieri potuit: ſicut in epiſtolis: quas in põto ſcripſit: quæ in libros plurimos diuiduntur: & Iuue. ſatyræ: licet ſeparatas habeant ſententias: librorum tamen numerum habent. Inueni igitur in codice meo vetuſtiſſimo hoc opus diuiſum in libros. v. quorum primus incipit: Hanc tua Penelope. ii. Littora Theſſaliæ. iii. Si qua tamen cæcis iili Mittit Hypermneſtra. v. & vltimus. Mittit Abidenus. Sed in hoc nolim tamen eſſe contentioſus: aut pertinax: Epiſtolæ ſunt numero. xx. quas heroidum vel heroidarum appellant: quoniam licet aliquot ex eis a viris ſcribantur: maxima tamen ex parte ſunt clararum, & illuſtrium mulierum: quas heroidas appellant: Ouid. lib. ii. Triſtium. Prima ioeum ſanctas heroidas inter haberes. Maſculinũ eſt heros: qui & ſemideus dicitur: & vir fortis: & virtute eminens: plus homine habẽs. Fœmininum vero ſub forma patronymica dicitur herois: & heroine. Oui. autem ſe non ſolũ ſcripſiſſe has: ſed & alias: quæ non ſunt in hoc volumine commemorat. iii. amorum ad Macrũ. Carmen autem elegiacum: eſt hexametrum: & pentamentrum: quod quidem & amoribus: & querelis & miſeriis conuenit: vt Hora. in poetica oſtendit. Verſibus impariter iunctis querimonia primum. Mox etiam incluſa eſt voti ſententia compos. Quis tamen exiguos elegos emiſerit author Grammatici certant. Genus autem orationis humile eſt: quia tali carmini conuenit: hoc eſt elegiaco: quod (vt vidimus) exiguum appellauit Hora. q̃. q̃ inter elegiaca Naſonis carmina hoc maxime & ſententiis: quantum materia ipſa patitur: & verborum ꝓprietate videtur aſſurgere. Materia vero eſt ethica. i. moralis quia deſcribit varios virorum: mulierumq; mores: intentio poetæ eſt exercendo ingenium: & quærendo famam amoris affectus demonſtrare: & oſtendere: quantum hi differãt in mulieribus pudicis: & impudicis: q in aliis caſti amoris pietatem: in aliis libidinis: & furoris incontinentiam probant. Itaq; aliæ ad laudem & imitationem: aliæ ad libidinis, & impudicitiæ deteſtationem memorantur. Sciendum autẽ eſt: ꝙ amoris affectus in nullis. Naſonis libris melius exprimuntur: quam in his epiſtolis, in quibus artis amandi exercitationẽ oſtendit, ſicut ex orationibus Cice. quicquid in arte dicendi traditur optime percipitur. Sed iam argumentum enarremus: quod vt ſupra diximus: paulo altius maioris declarationis gratia repetetur. Ad Pelei Aeaci filii, & Thetidis nimphæ eius vxoris nuptias: quæ in Pelio Theſſaliæ monte celebratæ ſunt. Diis omnibus, ac deabus præter diſcordiam inuitatis: illa indignata accumbentibus cum Ioue Iunone eius vxore & Pallade, & Venere: in medium earum coniecit pomum, in quo ſcriptum erat. Detur pulchriori, cũq; (vt eſt mulieribus opinio de pulchritudine propria audax, & temeraria) quælibet earum ſe pulchriorem diceret: neq; Iuppiter vellet de hac re iudicare, ne aut vxorem, aut filias offenderet, eas remiſit ad Parim, qui educatus inter paſtores: tunc armenta in Ida ſeruabat. A quo iuſſit eas petere huius contentionis iudicium, & determinationem. Cum enim Hecuba Priami vxor Paride grauida eẽt: ſomniauit ſe parere facẽ, q̃ totã Troiam incendio corriperet, Haruſpicum reſpõſis: & numinis oraculo Priamus cognouit oriturum ſibi filium ex Hecuba: qui patriæ eſſet futurum incendium. Quare iuſſit vxori, vt quicquid pareret, interficeret, illa cum puerum: qui poſtea Paris dictus eſt: peperiſſet, materna pietate mota: non ſuſtinuit eum interficere: ſed facta eius mortis ſimulatione, decepto Priamo: iuſſit eum regiis paſtoribus tradi: qui puerum alerent. Itaq;, vt paſtoris filius: aut, vt alii uolunt: & ſeruus: & famulus in pecorum: & armentorũ cuſtodiis nutritus eſt. Oenones nymphæ coniugio vſus. Ad hunc igitur in Idæis uallibus armenta ſeruantem cum tres deæ acceſſiſſent: ſeorſum eum eo quæq; locutæ pollicitationibus: (vt ſæpe in iudiciis fit) corrumpere tentauerunt. Nã Iuno (vt eſt deorum regina) diuitias: & regna. Pallas gloriam: ſapientiam: & rerum omnium cognitionem. Venus autẽ voluptatem: & pulcherrimæ in toto orbe terrarũ mulieris vſum: & poſſeſſionẽ ꝓmiſit. Quas auditas Paris iuſſit ante ſe nudas adeſſe: vt certius de earũ pulchritudine iudicium afferre poſſet: & demum Veneris promiſſis magis captus: pro ea ſententiam tulit. Poſt aliquantulum temporis cum agonale certamen illic celebraretur: Paris qui fortiſſimus erat, ad illud acceſſit: in quo cum omnes: & etiam ipſum Hectora ſuperaret: Hector ira ſuccenſus adiuit ſtricto gladio, tanq̃ paſtorem cum eſſet interfecturus: Paris ſe eius germanũ cõfeſſus eſt: quod vt Ser. ſcri. allatis crepũdiis.

probauit: cum adhuc ſub paſtoris habitu lateret ſunt autem crepſidia infantulorum ornamenta: recognitum igitur eſſe filium ſuum Priamus, Paridem recepit in domũ: tanq̃ tanto tẽpore functus: eſſet fato: & periculo: quod ex eo imminere audierat: qui mox aliquot nauibus ædificatis Spartham nauigauit: vbi cum a Menelao Agamemnonis regis Græorum fratre hoſpitio exceptus fuiſſet: deinde ipſi Menelao contigiſſet, in Cretam proficiſci: ille perfidus hoſpes: Helenam Menelai vxorem Iouis ex Leda filiam: omnium mulierum ſpecioſiſſimam in amorem ſuum ſollicitatam abduxit ad Troiam. Alii, volunt expugnata Spartha, ſiue Lacedæmone. vtroq; enim nomina dicitur, Helenã quam ei Venus promiſerat: a Paride abductã. Hero. dicit eam nunq̃ fuiſſe ductã ilium: licet fere omnes hiſtoriographi, & poetæ aliter ſentiant: & credent eam ad Troiam deductam: vt etiam Home. oſtendere videtur. Cum igitur ad eam repetendam legati ab Agamẽnone, & Menelao fruſtra ſæpe miſſi fuiſſent. Agamemnon, & Menelaus tantam iniuriam armis vindicare & Helenam bello repetere decreuerunt. Itaque cum ad expeditionem & vniuerſa Græcia exercitum cogerent. Vlyſſes Penelopes admodum puellæ: quam paulo ante duxerant vxorem: & ex ea tantum ſuſceperat Telemachum filium, amore retentus, ne iret ad illud bellum inſaniã ſimulauit. iunctis enim diuerſi generis animalibus arabat: & ſalem ſeminabat: quã inſaniam Palamedes vir: bello clarus: qui regis mandato deiectum faciebat, detexit: nam cum aranti Vlyſſi obieciſſet Telemãchum, ille ne filiũ læderet aratrum eleuauit, & ſuſpenſum aratrum vltra filium tranſtulit: ex quo cognitus non eſſe inſanus, coactus eſt ad bellum troianum ire vbi & Palamidis iniuriam vltus eſt. Nam eum falſo proditionis crimine a Græcis damnari, & lapidibus obrui & interfici fecit: mox in eo bello multa prudentiæ, & ſolertiæ documenta exhibuit quæ ipſe apud Oui. li. xiii. Me. commemorauit: quæ hoc loco vitandæ prolixitatis gratia prætereo. Poſtremo eius opera factũ eſt: vt Troia decimo tandem anno, poſtq̃ obſideri cœperat, caperetur: vnde & ab Homero, πολίπορτος: id eſt vrbis populator dicitur, & cum in caſtris de armis Achillis inter ipſum: & Aiacem telmonium ortum eſſet certamen: Vlyſſes dicendi facundia ea obtinuit, mox euerſo Ilio: & Aſtyanacte Hectoris filio e turri præcipitato, ne aliquis de ſanguine Hectoris ſupereſſet: acceptaq; parte prædæ Troianæ: cum in patriã glorioſus victor reuerſurus mari ſe crediſſet: longe contra votum ſuum ei accidit, nam ventis, tempeſtateq; actus multum, diuq; errauit, & aliorum decem annorum ſpacio ad multa orbis terrarum loca delatus: mores hominum multorum vidit, & vrbes. Reliqua de eo dicetur in fine epiſtolæ. Cum igitur cæteris ducibus, & militibus græcis qui bello ſuperfuerant domum reuerſis: ſolus Vlyſſes non reuerteretur: neq; Penelope eius vxor cauſam huius abſentiæ ſciret: ad eum ſcribit hanc epiſto. in qua caſtum, & coniugalem amorem ſuũ erga Vlyſſem oſtẽdit: & eum rogat: vt nullam remittat per litteras reſpõſionem: ſed ipſemet veniat. Adducit autem multas rationes: quibus probat eum debere venire. Probat enim primũ a cõmoditate: quia nõ amplius detineatur bello quia Troia, propter quam abfuerat, capta, & euerſa ſit. Deinde ad honeſtate, & equitate, quia cum cæteri viri domum reuerſi vxores ſuas preſentia ſua conſolantur: & rerum geſtarum narratione detineãt, ipſe ſolus martiali deſit officio: præſertim cum ipſa: vt refert: perpetuum coniugalem amorem in eum ſeruauerit: Oſtendit enim ſe neq; alii inſtante patre nubere voluiſſe, & ſemper fuiſſe ſollicitam de periculis Vlyſſis, quod eſt piæ & fidelis coniugis argumentum. Poſtremoq; Vly. debeat domũ reuerti arguit Penelope ab eius vtilitate: quia eo abſente eius bona delapidentur, & diſſipentur. cum neq; ipſe vt pote mulier neq; Tele. admodum puer: neq; Laertes eius pater ſenio cõfectus ea tueri poſſint: Comemorat autem ei præcipuæ ſenium patris, & Telemachi filii teneram ætatem, vt ſi eum vxoris amor, curaque non reducat: moueat ſaltem filialis, paternuſq; affectus: ſic ergo inquit.

HVBERTINI EXPOSITIO.

HANC tua Penel. Senſus eſt. O Vly. Penelope vxor tua mittit tibi hãc epiſtolam. nolo autem mihi reſcribas aliquid: ſed tu ipſe venias.

Hanc. i. epiſtolam Tibi lento. i. tardo. Tuas ſubaudi vxor: nam in nominibus propriis, & genitiuis pronominum: relatiuorum: vel demonſtratiuorum, & in pronominibus poſſeſſiuis ſæpe filiorum: vxorum: maritorum: ſeruorumq; nomina ſubaudiũtur. Vir. Hectoris. Andromache. ſ. vxor. Cice. in epi. Ser. tuus. ſ. filius Terent. Video forte huius Byrrhiam ſubaudi ſeruum, & notanda eſt hæc regula. Mittit: de ſe tanq̃ de tertia perſona dicit: cum in ſequenti verſu in prima perſona loquatur dicit enim.

Nil mihi reſcribas: id eſt non remittas mihi reſponſum per litteras: ſed tu ipſe veni: ipſe hoc loco demonſtratiue ponitur: nam licet per eclypſim per ſe proferatur, tamen ſubauditur: & habet teſte Pri. ſignificationẽ tu eius pronominis:

quod ſubauditur.ſ.tu,& eſt demonſtratiuum. Troia,adducit rationē,quare Vliſſes, debeat, & poſſit venire:dicit enim Troiā,propter quā domo diſceſſerat,eſſe euerſam. Troia etiam cū regio ſit Aſiæ,in qua erat Ilium urbs: quā Græci euerterunt:ponitur tamen interdum pro vrbe,ut Virg. omnemq; reuerti per Troiā, & hic Troia: ideſt Ilium,eſt urbs Troiæ. Iacet diruta eſt:& ſolo æquata,ſicut enim vrbes cū ædificantur,aut florere dicuntur ſtare, aut ſurgere: ut Virg. Surgentemq; nouæ Carthaginis arcē: & idem Troiaq; nunc ſtares,& Ouid. Iam ſtabant Thebæ:ita cum dirutæ ſunt, dicuntur iacere,& cadere. Ser. Sulp. Ad Cic. Quæ ſic proſtrata,& diruta ante oculos iacet. Vir. Ceciditq; ſuperbum Ilium. Certe diſtinguendum eſt: ut non dicamus certe iacet,ſed certe inuiſa,nō.n. neceſſe eſt affirmare Vly. quod Troia iacet,qa hæc ipſe optime ſciebat,qui fuerat præſens, & ut dictum eſt in argumēto, fuerat etiam ex magna parte author illius ruinæ, dicit ergo certe odio habita. Puellis danais.i.mulieribus Græcis,nam Danai a Danao rege dicuntur: qui ante Pelaſgi dicebantur, & argiui quia Danaus, vnde dicti ſunt,argos habitauit: Puellis autem dixit,non ſolum ſexum ſed ætatem ſignificās quia adoleſcentulæ mulieres nuper nuptæ moleſtius ferunt maritorum abſentiam.

PARRHASIVS.

PENELOPE. Hæc Amire:uel Arnæ,a primū dein Penelone dicta ab eiuſdē nominis auibus,quæ expoſitam a parentibus educauerunt:ut Pindari ſcribit interpres. Alii cū Didymo tradunt a Nauplio necem Palamedis ulciſcēte in mare deiectam,a Penelopibus eſſe trāſnominatam,quorum ope ſeruata ſit. Penelopes autem Plinius: Ariſtotelesq;:& utroq; prior Ariſtophanes ex accipitrum genere memorat. Itaq; ſi Didymum ſequimur: Ouid. hac potiſſimum de cauſa Penelopes epiſtola ſic orditur. Hanc tua Penelope. Quaſi dicat quæ propter te in diſcrimē adducta Penelope uocata ſum, Canit Homerus integro operis argumento, Penelopen abſenti viro fidem ſumma pudicitia ſeruaſſe per annos uiginti. Lycophron infamat:& Duris Samius omnibus procis proſtituit, ex quorum promiſcuo concubitu Pana pepererit. Quidam Mercurii Filium Pana dicunt,& Penelopes,ut apud Herodotum.

ASCENSIVS.

HAnc tua Penelope. Quāq; nullus eſt i epiſtolis ordo tamen uidetur poeta hanc Penelopes epiſtolam non ab re primam poſuiſſe. quippe ꝙ ab heroidum decantatiſſima miſſa fingitur, ab ea videlicet: cuius maritus poetarum Principi Homero viginti quatuor librorum vberem præbuit materiam. Et cum in toto opere totus ſit ingenioſus poeta, tamen ut Liuius in concionibus, ita hic in epiſtolis pro ſcribentium:hoc eſt,quos ſcribentes inducit,captu, & ingenio argutias nunc contrahit, nūc dilatat,vt ſuis locis pro opportunitate: & captu noſtro declarabimus. Verum quia intētionem poetæ in præambulis diximus, & argumentum modo expoſitum eſt,pro veteri inſtituto noſtro ineruditæ pubi pauca,quæ grammaticen concernunt,prælibabimus. Meminerit ergo tirunculus in ſingulis uerbis poetæ, in quibus ſurdaſtri nihil boni concentus perſpiciunt,nihilq; ſalis,atq; leporis ſapiunt,eſſe ſuā uenuſtatem:ſententiam,& uim. Diſcat ergo in primo uocabulo decora breuitate, quæ nihil obſcuritatis habeat uti,ea uidelicet reſecando, quæ ſuperflua videantur,eo ꝙ intellectu facillima ſint. Cuiuſmodi ſunt locutiones ſequentes. Ventum eſt ad ueſtæ,ſubaudi,ſed non eloquere,ædes aut templum. Quarto Kalēdas iulias: ſubaudi die ante. Triduo ante diui Baptiſtæ, ſubaudi natalem, aut diem feſtum. Paucis rem aperiā,ſubaudi uerbis. Teſtificamur his, ſubaudi litteris. Hanc igitur tibi mittit, ſubaudi epiſtolam. Neq; tamen opus eſt vt adiicias. Et quia hic hæc hoc,& eorum aduerbia ad primā perſonam,idem eſt hāc mittit,ac ſi dicat.ego eam mitto. Secundo annotet,quia pronomina habent emphaſim & uim ſuam. Semper.n.uberius demonſtramus,aut referimus ꝙ̄. poſſimus propriis vocabulis eloqui. Non capit me puer dicam iterum. Si dixerit Penelope mittit tibi epiſtolam,non tantum dixerit, quantum vbi dicit mittit hanc. q.d. quæ tuæ ſaluti conſulit, quæ te ad fidiſſimam coniugem uocat poſt tantos errores, quæ miſerias noſtras exponit, quæ me tuam probat. Vnde additur tua, in quo mira quoq; emphaſis eſt quaſi dicat quæ inter tot procos:ideſt procaciter & improbe coniugium meum petentes, & animo, & corpore tua permanſi,fida tibi amica tibi & cete. Tertio, ꝙ ſicut genitiui non reguntur a propriis,niſi per intellectionem apellatiui,vt Deiphœbe glauci,ſubaudi filia, ita nec pronomina poſſeſſiua, quæ pro genitiuis ponuntur primitiuis, nunc abſolutis non iunguntur propriis:niſi per ſubintellectionem appellatiuorum,ut tua Penelope, ſubaudi uxor, aut coniunx. Quarto propria nomina græca ſolere apud doctos ſuam declinationem ſeruare,licet multa in noſtram migraſſe legantur,vt hæc Penelope huius Penelopes. Nam Penelopa inſuetum eſſet. Reperitur tamen Helene & Helena.

Læde & læda &c. Quinto epitheta, ideſt adiectiua proprietatem (vt notis loquar) importantia, eſſe attribuenda pro negociis & locis, Quia ergo nihil amanti magis alienum q̃ lentum eſſe, & ſegnem. (Nam vt hic dicetur. Res eſt ſollicitl plena timoris amor) ideo bene dicit lento tibi, quaſi dicat flaccido, & tepido in amore viro, cum ſim tam ſtrenua coniunx, vt etiam noctes tibi impendam reficiendo videlicet telam, & ita illudendo procos.

Sexto, q̃ Vlyſſes ſecundum græcam deductionem deberet ſcribi olyſſes aut odyſſes, ſcribitur enim græce ὀδυσσεύς ſed eus ſæpe in es longum mutatur, Achilleus Achilles, Nereus Neres, Orpheus. Orphes. Vnde volunt Orphi in datiuo dictum in bocolli. Orphi caliopea, ſed neſcio quo errore pro o ſcribitur nunc u, & pro d, l, & pro ſſ, x, cum tamen ſint qui ſcribant Olyſſes, & multi qui Vlyſſes. Nos vero quia ita plures ſcribunt fere, Vlyxes ſcripſimus, habet autem in vocatiuo etiam Vlyxes, tunc præſertim cum s, crebro poneretur, vt apud Cice. in carmine de ſirenſi cantu apud Home. O decus argolicum quin puppim flectis Vlyxe, hic autem reperiri Vlyxes, forte ne eēt illepidus concurſus Penelope, Vlyxe. Nil mihi reſcribas: occurrit per reſponſionem antipophoram, poſſet enim reſpondere, ſi ad me ſcribis coniunx, reſcribam ad te, atque ita tecum paria fecero, ad quod ipſa. Nil mihi reſcribas: ideſt nolo quicquam reſcribas ad me. Dicat igitur non petis certior fieri de me, quocirca addit attamen: ideſt licet nolim reſcriptum, volo tamen noua de te, veni igitur, dicat mittam ex meis, qui eloquantur, quod excludit dicens. Ipſe quod eſt tu, quaſi dicat in propria perſona. Habet enim emphaſim pronomen ipſe, & excludit inferiores perſonas, vt Ioue miſſus ab ipſo: quaſi dicat ab eo qui ſummus eſt, & non ab inferiore. Rex ipſe me ſemper in oculis hẽt &c.

Vix Priamus tanti, totaq; Troia fuit,

Habet tamen decenter officium trium perſonarum. Primæ vt & ipſum ludere quæ vellem calamo permiſit agreſti. Ipſum ideſt me. Ipſe ignotus, egens Libyæ deſerta peragro. Ipſe ideſt ego. Secundæ vt hic ipſe veni. &. vi. Aeneidos. Ipſa canas. Tertiæ: vt eiuſdem tertio. Ipſe canat &c. Ordo raro a nobis ponetur, quia cum binis fere verſibus complcatur ſententia, facile eſt eum conſequi in elegiacis præſertim, quorum ſtilus facilior eſt. Vltimo tamen hoc loco notabis, quia ſecundum Vallam indifferenter fere dicimus: reſcribas, nil reſcribas, nil reſcribe, & nil reſcripſeris, & ideo diuerſos modos coniungit poeta dicens.

Nil mihi reſcribas: attamen ipſe veni. Niſi longior fierem, dicerem tamen, a Seruio exponi aliquando pro tandem, & ſic erit ſenſus.

Nil reſcribas, ſed tandem ipſe veni, aut exponendo more conſueto contextus eſt. Nil reſcribas: ideſt nolo quicquam ad me ſcribas, ſed tamen licet id nolo, ipſe veni, quia te pluſquam literas tuas deſidero. Troia iacet &c. Docet facile poſſe redire cum Græci compotes voti effecti ſint. Diruta Troia: quia tamen non redit, progreditur in deteſtationem bellorum: quæ vt Hora. dicit matribus ſemper deteſtata ſunt, ſed ne ſuos per hoc lædat callida mulier, conuertit odium in ipſam Troiam, ipſoſq; Troianos, quorum libido, & adulterium cauſa tanti belli fuit.

HVBERTINVS.

VIX Priamus. vix ſtultum & ridiculum eſt: quod quidam ſic ordinant: vix ſcilicet iaceret: vel vix inuiſa: cum neuter ſenſus procedat, ſed ſic intelligatur. Priamus, & tota Troia vix meruit hoc odium Græcarum mulierum: hoc eſt, vt earum mariti propter ipſum Priamum, & Troiam abeſſent: & conſequenter haberentur odio. Priamus: habet emphaſim hoc nomen proprium: quaſi dicat licet magnus rex. Tota Troia: ideſt omnes Troiani: continens pro contento. Vix fuit tanti: vt per eius obſidionem tot viri Græci abeſſent: & ſic earum vxores eam haberent inuiſam.

PARRHASIVS.

VIX Priamus tanti &cete. ideſt interficere Priamum, Troiamque euertere tanti ideſt operæpretium: & Græcæ puellæ tam diu virorum conſuetudine carerent: aut deſiderarent in acie cæſos. Valerius Maximus memorabilium nono. pene victoriæ eius tanti nō fuerunt.

ASCENSIVS.

VIX Priamus: tanti duplex ſenſus eſt alter ab Antonio poſitus: videlicet vt Priamus dum ſtaret in regno: & tota Troia vix fuerit tanti: ideſt vix reputata, aut æſtimata ſit tanti valoris, vt Græci vellent illic diutius immorari, quo circa: cū Priamus extinctus ſit: & Troia euerſa: videtur aliud puella obieciſſe Vlyſſi: qui tantum immoratur. Alter ſenſus eſt Priamus, & tota Troia vix fuit tanti: vt tot puellæ Danaæ viduæ degerent.

O utinam tunc cum Lacedæmona claſſe petebat,
Obrutus inſanis eſſet adulter aquis:

HVBERTINVS.

O V T I N A M: o ad omnes affectus ꝯuenit, vel miſerationis: vel indignationis: iungiturq; vocatiuo: nominatiuo: & accuſatiuo. Cice. O magna vis veritatis: & o me miſerum. Interdum per eclypſim ĩtermittitur: ſed ſubauditur. Pli. Iunior. O hominem impatientem, ac potius durum. Interdum eſt aduerbium vocandi, & iungitur vocatiuo: vt o regina nouam & cætera. Interdum mirandi: vt Iuuena. O qualis facies: interdum indignandi: vt Cice. O tempora: o mores: Interdum optandi: vt Virgil. Adſis tantum: & in bu. O tantum libeat mecum tibi ſordida rura, Atque humileis habitare caſas, & hac ſignificatione optandi interdum ponitur per ſe: vt in exemplis ſupradictis: interdum iungitur cum vtinam ad maiorem affectum exprimendum: vt hic apud Ouid. interdum cum ſi affectum habet optãdi: vt apud Perſium. O ſi ebulliat patrui præclarum funus: interdum (vt inquit Dona.) interiectio eſt optantis aduentum: aut animi repente percuſſi: vt Teren. o ſalue pamphile. Adulter: ideſt Paris: quem per iram proprio nomine appellare non potuit: ſed per cõtumeliam adulterum dixit eſt enim adulter qui alienæ commiſcetur vxori. Eſſet obrutus: eſſet oppreſſus & ſubmerſus. Aquis inſanis: ideſt magnis: vel turbidis, & tempeſtuoſis. vtrũq; enim ſignificat, vt infra, Quod neſcires inſania quid æquora poſſunt: & in bu:. Inſani feriãt ſiue littora fluctus.

Cum: ideſt quando ſubauditur tunc. Petebat: ideſt ibat. Lacædemona. i. Spartã: nam vtroq; nomine dicitur, eſt autem vrbs Laconiæ. Lacedæmon autem dicta a Lacedæmone filio Iouis & Taygetes, ex qua vrbe: vt dictum eſt. Paris Helenam abduxit. Sed Lacedæmona tã pro regione q̃; pro vrbe ponitur: vt Strabo ſcripſit ex authoritate Homeri. Claſſe: ideſt multitudine nauium inſtructarum: nam hoc ſignificat claſſis licet ponatur interdum pro vna naui. Hora. Me vel extremos Numidarũ in agros claſſe releget: optat autem ꝙ Paris fuiſſet ſubmerſus: cum iret ad rapiendam Helenam: quia ſi Helena non fuiſſet abducta: nunq̃; Græci ad obſidionem Troiæ iuiſſent: & ipſa penelope nõ paſſa fuiſſet incommoda quæ infra ſe pati commemorat. In quo poeta optime exprimit affectũ doloris mulieris: cuius eſt lõge repetere ſuarũ infelicitatũ initia: & cãs: ſic Ariadnæ apud Catul. Iuppiter omnipotens: vtinam nec tempore primo; Gnoſia cæcropiæ tetigiſſent littora puppes. & Dido apud Virgil. IIII. Aeneid. Felix ſi littora tantum nunquam Dardaniæ tetigiſſent noſtra carinæ. Item Ariadnæ in epiſtola ad Theſeum. Viueret Androgeos vtinam & cæte. & Medeæ ancilla apud Ennium. Vtinam ne in nemore Pelio ſecuribus cæſa. cecidiſſent abiegnæ ad terram trabes: neue inde nauis inchoandæ exordium cœpiſſet: quæ nunc nominatur nomine Argo & cætera. Hanc expoſitionem ponit Cicer. in Rheto. & oſtendit eam vitioſam eſſe oratoribus: quoniam nimis longe repetat initum: poetis autem interdum concedi.

ASCENSIVS.

O V T I N A M: aliquando optantes ponimus o tantum: aliquando vtinam tantum: aliquando vtrunq;: tunc videlicet cum vehemens eſt affectio: vt hic: ſimiliter aliquando o tantum: vt in buco. O mihi tam longe maneat pars vltima vitæ. Aliquando ſi tantum, vt. vi. Aeneid. Si nunc ſi nobis ille aureus arbore ramus. Oſtendat & cæte. Aliquando vtrunq;: vt apud Perſium saty. ii. O ſi ebuliat patrui præclarum funus &c. neq; vitioſum eſt quia vocalis ſequitur. Nam videtur quaſi vna pars orationis & monoſyllaba: licet abſumant vocalem & m. non tamen abſumuntur. vnde Horati. carminum. i. O & præſidium dulce decus meum. Hiſtoria autem diuerſimode recitari ſolet: ſed vulgarior eſt Alexandrum, qui & Paris dicitur: ſiue ob Heſionam amitam ſororem videlicet Priami: quæ in captione priore Troiæ ab Herculæ facta Thelamoni in ſortem data eſt: in Græciam nauigaſſe ad eam repetẽdam: ſiue ad Helenam a Venere promiſſam obtinendam in Peloponneſon nauigaſſe, & quæ illi præcipua occurrit, Helenam rapuiſſe: ob cuius raptum, troianum bellum ſubſecutum dicitur cum euerſione Troiæ: quam euertendam, & incendendam præ notauerat Paris: cum adhuc in vtero materno eſſet: quia Hecuba mater eius viſa eſt ſibi geſtare canem portantem mordicus facem ardentem: vnde tota Troia incenderetur: quam rem Priamus cum ex earum rerum interpretibus intellexiſſet: ſignificare incendium Troiæ: iuſſit prolem extingui in primordiis: ſed mater miſerans exponendam dedit. Vnde Paris inter paſtores ab infantia vexatus eſt: vbi Oenonem nympham cognouit: vt ſuo loco dicemus. Inſanis aquis: aut magnis: aut æſtuantibus, & furentibus: ſicut in Buco. Inſani feriant ſiue littora fluctus.

Non ego deſerto iacuiſſem frigida lecto:
Nec quererer tardos ire relicta dies:
Nec mihi querenti ſpatioſam fallere noctem,
Laſſaret uiduas pendula tela manus
Quando ego non timui grauiora pericula ueris?
Res eſt ſoliciti plena timoris amor.
In te fingebam, uiolentos troas ituros:
Nomine in hectoreo pallida ſemper eram.

HVBERTINVS

NON EGO: incipit ea commemorare: quibus dicit ſe fuiſſe carituram, ſi Paris fuiſſe ſubmerſus. Ego Penelope. Non iacuiſſem: ideſt cubuiſſem. Frigida vel re vera frigida non calefacta a marito, vel certe: quod magis placet: frigida: ideſt ſola: nam frigeſcere ſignificat ſolum eſſe & ceſſare. Teren. nimirum hic homines frigent: ſicut contra feruere, frequentari. Virgi. Feruet opus & alibi cum littora feruere late: proſpiceres. dicimus autem ſolum hominem: qui non habet ſocium & locum deſertum & non frequentatum. Teré. Venit alicunde ex ſolo loco. Deſerto: ſcilicet a te qui debueras in eo mecum iacere. Nec quererer: ideſt non dolerem & lamentarer. Dies ire tardos: ideſt eſſe longos & tarde finiri: vt mihi videtur: nam amantibus & omnibus qui ſunt in aliqua ſollicitudine fortunæ tempora videntur tarde tranſire & eſſe nimium longa: Virgi. in buco. Si mihi non hæc lux toto iam longior anno eſt: & Horatius in primo epiſtolarum. Vt nox longa quibus mentitur amica: dieſque longa videtur opus debentibus. Quærenti: conanti. Fallere: decipere & Præterire aliquid faciendo & texendo: ne moleſtiam temporis ſentiam: quod tam non poſſum aſſequi: quia labor texendi dum de tuo diſceſſu ſum anxia: laxat & fatigat manus meas: quod non fieret, ſi tu adeſſes: omnis enim videtur labor mihi iucundus te præſente. dicitur autem falli, vel decepi tempus, cum aliquid fit: quo ipſius temporis moleſtia non ſentiatur. Ouid. in triſtibus. Non qui ſoletur: non qui labentia tarde. Tempora narrando fallat, amicus, adeſt. Pendula: quæ pendet e ligno, quo inuoluitur: quod iugum dicitur. Oui. vi. Metamor. Tela iugum iuncta eſt. Quando: quaſi dicat ſemper, eſt enim pronunciandum interrogatiue.

Pericula: ſcilicet de te. Grauiora veris: ſcilicet periculis: ideſt maiora quam ea: que vere poſſunt tibi euenire. Res eſt ſolliciti: ſententia eſt exornatio rhetorica: & eſt quaſi deſcriptio amoris. Soliciti: anxii, inquieti. In te fingebam enumerat Penelope pericula multa & anxios timores: quibus dicit ſe propter maritũ ſuum: quem amat affectam fuiſſe. Fingebam: animo æſtimabam. & vt ita dicam imaginabar. Troas: Troianos accuſatiuus eſt græcus a nominatiuo tros: accuſatiuus ſingularis eſt troa a quo pluralis formatur per additionem: ſcilicet vt troas. dicti autẽ ſunt Troes a troe Erichthonii filio. Violentos: fortes, vel potius feros: & crudeles. In te: contra te: ideſt in te pugnandũ. Eram pallida in nomine Hectoreo: ideſt ſemper timebam cum audiebam nomen Hectoris: qui omnium Troianorum fortiſſimus dicebatur: pallidus autem ponitur pro timido. quoniam ex timore ſequitur pallor. Siue quis: enumerat multos, quos audiuit ab Hectore interfectos: ob quam cauſam dixit ſe valde timuiſſe: ne Vlyſſes ſuis aſtutiis poſſit ab eo euadere.

ASCENSIVS.

LECTO deſerto: a marito. Nec quererer: ideſt non conquerer ſine diphtongo. Tardos dies: quia deſideranti, & optanti tardi videntur. Nec mihi quærenti fallere: ideſt occaſionem qua fallerem: ideſt mitius peragam ſpatioſam noctem quæ: me ſua duratione opprimeret: niſi labore fallerem eam. Nam ocioſis ſub noctem cura recurſat. Tela pendula: ideſt ſuſpenſa: & declinatur hæc tela telæ. Quando ego non timui interrogatio figurata, que tunc locum habet, quando affirmationi locus deeſt: & ita negatiuam petit reſponſionem: non tamen detur, vt in bucolicis. Hæc eadem, vt ſciret quid non faciebat Amyntas: quaſi dicat nihil non faciebat: ſed omnia faciebat: & hoc quando ego non timui: quaſi dicat nunquam non timui: quod eſt ſemper timui: ſed plus efficit quam ſi diceret ſemper timui. Res eſt ſolieiti: diuerbium eſt.

Violentos Troas corripitur: quia accuſatiuus græcus. Nomine in Hectoreo: quia tanti nominis fuit Hector apud Græcos: vt omnes a facie eius fugerent præter Achillem: quod etiam Homerus in laudem & gloriam Achillis aſſerit.

Siue quis Antilocum narrabat ab Hectore uictum
Antilochus noſtri cauſa timoris erat:
Siue in Mœnetiadem falſis cecidiſſe ſub armis:

HVBERTINVS.

ANTILOCHVS erat cauſa noſtri timoris: ideſt erat cauſa quare timerem: ſiquis narrabat ipſum ſuperatum ab Hectore. In quo aduertendum eſt ꝙ Antilochus non fuit tamen ab Hectore interfectus, licet fortaſſe in prelio interdum adeo ſuperatus: nam fuit Neſtoris filius: qui Hectore iam mortuo a Memnone Auroræ filio interfectus eſt: cuius mortem Neſtor admodum ſenex impatientiſſime tuliſſe dicitur adeo vt quereretur ſe nimis diu vixiſſe: quia filio fuiſſet ſuperſtes. Propertius de Neſtore ſic inquit. Non ille Antilochi vidiſſet corpus humari. Diceret aut o mors cur mihi ſera venis? Iuue. Oro parumper Attendas quantum de legibus ipſe queratur Fatorũ: & longo de ſtamine cum videt acris Antilochi barbam ardentẽ: nam querit ab omni: Quiſquis adeſt, ſocio, cur hæc in tempora duret. Quod facinus dignum tam longo admiſerit æuo. Siue Menætiaden. ſubaudi ſiue aliquis narrabat Menœtiaden: ideſt Patroclum. Cecidiſſe: mortuum eſſe. Sub falſis armis: ideſt in armis non ſuis ſed Achil. hiſtoria autem hoc habet: Patroclus filius Menœtii filii actoris ab Achille ſyncere dilectus: cum Achil. ob iram raptæ ſibi Briſeidis: nollet pugnare, eius armis indutus, putans ſe territurum Troianos: qui crederẽt ipſum eſſe Achillem cum Hectore congredi auſus eſt: a quo: & ſuperatus & interfectus eſt: cuius cæde tanquã amiciſſimi Achilles ita moleſte tulit: vt non poſſet quieſcere: tandem, vt eum vleiſceretur, reuerſus ad pugnam, Hectorem interfecit: quẽ currui alligatum circa muros Troianos captauit: & hæc ſatis ſunt ad hunc locũ intelligendũ. Patroclus interdum a poetis dicitur Actorides ab auo. Ouid. faſtis lib. i. Actoridem Peleus ipſum quoq; Pelea phoci: Cæde: Phæmonias ſoluit Acaſtus aquas: & lib. xii. Mete. Reppulit Actorides ſub imagine tutus Achillis Troias ab arſuris cum defenſore carinis.

PARRHASIVS.

SIVE quis Antilochum non placet Amphilocum mutare cum Politiano nam quanquam fuit is quidem Creati. F. ab Hectore occiſus vt Iliad. xiii. canit Homero. Antilochum vero Neſtoris, cum laboranti in acie patri opem ferret a Memnone interemptum Pindarus: & qui Iliada ſcri. exorſus a fine Homeri: Quintus author eſt: ego tamen antiquam receptam que lectionem tueor: vt Ouidius inſeruiens puellari decoro: negligat hiſtoriæ fidem: cuius admodum ſtudioſæ matronæ ſatyra Iuuena. accuſantur: vt ab eodem contra precipitur: ne matrona hiſtorias ſciat omnes. Sed quedam in libris: & non intelligat. Ex quo Ouidi. hoc ipſo opere ex perſona Oenones addubitanda dixit. Illam de patria Theſeus (niſi nomine fallor) neſcio quis Theſeus abſtulit arte ſua. nec tamen comici, ſed quicunque verſatur in dramatico ſcribendi genere: ſententias, & verba perſonis aſcribunt: vt Plautus in Thrucu. non ſalueo parum latine poſuit ex perſona ruſtici. Teren. quoque emoriri: apud quem rurſus adoleſcens atticus: emori cupio dixit: & Theocritus, cumque ſecutus in Bucho. noſter Maro: quœdam dicuntur aliter quam res habet: ad exprimendam ruſticam ſimplicitatem: quod Serui. etiam notauit eo que prius Valerius probus in illud ex Bucolico Maronis iudicio. Canon & quis fuit alter: His verbis. Sed quamuis plures fuerint mathematici, eleganter errantem ruſticum inducit dicentem: qui fuit alter. alter enim accipitur vnus de duobus: nihil itaque mirum ſi penelope non ad vnguem tenet hiſtoriam: quam non ex nuncio: ſed incerto rumore collegerat in belli terroribus plenumq; vano: quod ex Statio, Virgilioque: & ipſo Ouidio copioſius: & diſtinctius oſtendam in eo opere: cui titulum feci de rebus per epiſtolam quæſitis.

ASCENSIVS.

SIVE quis Antilochum: narrat facinora Hectoris: ob quæ in eius nomine palluerit. Falſis armis: ideſt quibus ſe Achillem ſimulabat. Cum enim hoc raptam Briſeida Achilles iratus Agamemnoni: in Troianos armari nollet: & omnes Græci a facie Hectoris fugerent, Patroclus ſocius: Achillis indutus armis, eius in occurſum venit ei: & tandem occiſus eſt. & eius arma indutus Hector ciuitatem ingreditur. Vnde Aeneidos. ii. Hei mihi qualis erat: quantum mutatus ab illo Hectore: qui redit exuuias indutus Achillis.

Flebam ſucceſſu poſſe carere dolos,
Sanguine Tlepolemus lyciam tepefecerat haſtã:
Tlepolemi leto cura nouata mea eſt,
Deniq; quiſquis erat caſtris iugulatus achiuis:
Frigidius glacie pectus amantis erat,
Sed bene conſuluit caſto deus æquus amori,
Verſa eſt in cineres ſoſpite Troia uiro
Argolici rediere duces: altaria fumant:
Ponitur ad patrios barbara prçda deos.
Grata ferunt Nymphç pro ſaluis dona maritis,

HVBERTINVS.

FLEBAM: flendo timebam, Dolos aſtucias tuas. Poſſe carere ſuccenſu: ideſt ne carerent: felici euentu: ideſt ne vincerentur viribus hoſtiſ Tlepolemus: de quo hic loquitur filius fuit Herculis ex Aſtyoche qui Rhodi regnauit, & Rhodiorum claſſem in auxilium Græcorum duxit aduerſus troianos vt Ouid. lib. xiii. Me.horodiæ ductor pulcherrime claſſis: is a Sarpedone Iouis, & Laodomiæ, filio qui ex Lycia venerat: interemptus eſt: & ideo dixit. Tepefecerat ideſt calefecerat. Sanguine: ſcilicet ſuo cum eſſet vulneratus. Haſtam lyciam .i. Sarpedonis lycii. Cura: timor ſollicitudo. Nouata reintegrata. Denique tandem: & finaliter.

Quiſquis: ideſt quicunque ſiue fortis, ſiue ignauus. Iugulatus: interfectus: nam iugulus eſt pars colli. ſupra pectus, vbi locus eſt ad hominem interficiendum aptus: inde iugulare dicitur. Caſtris achiuis: ideſt in exercitu Græcorum. Amantis. ſcilicet mei Penelopes Erat frigidius glacie. nam propter timorem homines frigidi fiunt. Virgi. primo Aeneidos. Extemplo Aeneæ ſoluuntur frigore membra: qd autem dixit frigidius glacie hyperbole eſt figura: ideſt ſuperlatio: nam hæc oratio eſt ſupra verum. Sed deus æquus: ideſt iuſtus: qui pios & iuſtos nunquam derelinquit. Bene conſuluit: ideſt bene prouidit. Amori: ſcilicet meo. Caſto. pudico quia ſemper tibi ſeruaui fidem. Verſa e: ecce quomodo bene conſuluit: quia in tantis periculis belli vir meus Vly. incolumis remanſit: & Troia euerſa eſt. Verſa eſt in cineres: ideſt incenſa: nam quod incendio conſummitur, in cineres vertitur: Viro marito ſcilicet meo. Soſpite: incolumi. Argolici: nunc pergit Penelo. commemorare & probare ab æquitate: quod Vly. debeat domum reuerti: quia omnes alii duces reuerſi conſolantur vxores ſuas: cum ipſe ſolus, vt diximus: maritali defit officio, Duces a ducendo dicti, qui partem exercitus regunt. Argolici, Græci. Rediere ſcilicet domum ſuam: vel in patriam. Altaria fumant: ideſt incenſa ſunt ad facienda ſacra diis. Ouid. lib. ii. faſt. Idibus aug. fumant altaria fau. ſolebát enim antiqui in aris thura & cæſes victimas combúrere: vnde illa ſacra holocauſta: quaſi combuſta dicebantur. Præda: quicquid aliunde rapitur, Præda dicitur Brbara .i. Troiana. nam priuſquam Rom. rerum potirentur, Græci omnes preter ſe barbaros appellabant: poſtea vero Latinis Græciſque exceptis barbari omnes dicti ſunt. Ponitur: ſcilicet a victoribus qa ſolebant hoſtilia ſpolia templis deorum affigi a victoribus. Virgi. lib. iii. æneidos. ære cauo clypeum magni geſtamen Abantis: Poſtibus aduerſis figo: & rem carmine ſigno. Deos præda qui coluntur in patria: quia quælibet natio. habuit ſuos deos. Nymphæ interdum græcæ dicuntur ſponſæ: hic pro mulieribus puellis ponitur. Dona grata. ſcilicet ipſis puellis: quia libenter ea offerunt pro maritis ſaluis: ideſt incolumibus. Teren. ſaluum te venire gaudeo.

ASCENSIVS.

LYCIAM haſtam, quam Sarpedon Lycius ferebat, qui vir ingens fuit. Vnde Aeneidos primo. ſæuus vbi Aeacide telo iacet Hector: vbi ingens Sarpedon &ce. Sed bene conſuluit ca. & cete. Sed iſta inquit non ſunt iam timendam, cum parata ſit victoria: ob quam nymphæ: ideſt ſponſæ maritos recipientes diis vota perſoluunt, facit autem digreſſionem: qua recitat ea, quæ a maritis receptis narrantur de ſitu & excidio Troiæ.

Illic Aeacides. ſic Virgilius Aeneidos ſecundo hic, Dolopum manus hic ſæuus tendebat Achilles. Tenebat ſcilicet tentoria ſua & caſtramentatus eſt. Pingit & exiguo pergama tota mero. Laus pictoris & declamatio ex contrariis per antitheſim videlicet: nam tota pergama magna nimirum fuerunt. Vnde contrarium eſt exiguo mero. Pingit autem fundendum modicum vini ſuper tabulam ſeu menſam, quo deducto per digitum oſtendit formam & ſitum Troiæ.

Illi uicta ſuis troica fata canunt.
Mirantur iuſtiq; ſenes: træpideq; puellæ:
Narrantis coniunx pendet ab ore uiri:
Atq; aliquis poſita monſtrat fera prelcia menſa:
Pingit & exiguo pergama tota mero
Hac ibat Simois: hic eſt ſigeia tellus:
Hic ſteterat Priami regia celſa ſenis,
Illic æacides, illic tendebat Vlyſſes:

HVBERTINVS.

ILLI: ſcilicet mariti. canunt cum lætitia narrant. Suis: meus iungitur cum victa, vt ſit dat. &c. ſenſus. Victa ſuis: ideſt a ſuis græcis.

Troica fata: notandum eſt legendum eſſe fata non autem facta: quod enim ſignificaret facta troica eſſe victa: ſed fata victa ſunt: quibus defenſio troianorum conſiſtebat: quæ cum diu Græcos fatigaſſent & ab ea expugnanda vrbe repellerēt tandem inſidiis Sinonis victa ſuut equo ligneo armatis viris pleno in vrbe introducto: fata autem: nō facta legendum eſſe: vel illo. Virgil. loco maxime percipitur. ii. Aenei. Fracti bello, fatiſq; repulſi Ductores Danaum. fata autem hæc Troianorum dicuntur fuiſſe. Vita Troili. Conſeruatio Palladii: ideſt ſimulachri Palladis: quod Troiani habebant in vrbe: & vt ſepulchrum Laomedontis: quod erat in Porta ſcæa, ſeruaretur integrum, & vt equi Rhœſi: de quibus inferius dicitur, poſſent a Troianis recepi: hæc omnia fata vicerunt Græci. Nam Achilles Troilum ſecum congreſſum interfecit. Palladium vero ab Vly. & Diom. clam noctu vrbem ingreſſis, cæſis arcis cuſtodibus aſportatum eſt. Equi Rhœſi vt infra videbitur: ab Vly. & Dio. abducti ſunt: vt Vir. inquit priuſquam pabula guſtaſſent Troiæ xantumq; bibiſſent: porta vero ſcæa diruta eſt ab ipſis Troianis, vt equus introduceretur: & ita fata troiana victa ſunt: & de his nunc eſt intelligendum. Iuſtiq; ſenes epitheton conueniens illi ætati. Ouid. ii. vi. me. Dicite iuſte ſenex: & fœmina coniuge iuſto Digna quid optetis. & lib. iii. fa. Flent pariter molles animis virgoq;, ſenexq;. E quibus hæc iuſti verba fuere ſenis. Trepidæ naturaliter timidæ. Pendet attente audit: cum enim aliquem attente audimus, ita eum aſpicimus, vt ex eius ore pendere videamur. Virgil. de Diom. pendetq; iterum narrantis ab ore. Atq; aliquis oſtēdit Pen. q̄ varia rerum narratione Græci domum reuerſi detineant vxores ſuas. Monſtrat: oſtendit quaſi ad oculum. Fera prælia: ideſt pugnas geſtas inter græcos & tro. Pingit: deſcribit. Exiguo mero. ſic enim in menſa ſolent multa depingi: quæ ad oculum demonſtrare volumus: vt infra Helena ad Paridem. Orbe quoq; in menſæ legi ſub nomine noſtro: Quod deducta mero littera fecit amo. & in ideſt amorum verba leges digitis verba notata mero. Idem in lib. amo. Non oculis tacuere tuis conſcriptaq; vino menſa. Hac ibat. δεικτικῶς: ideſt demonſtratiue. ponitur. Simois: fluuius ex Ida monte defluens iuxta ilium labens: non longe a Sigæo Xantho commixtus facta palude in mare ingreditur: genitiuum facit ſimeontis. Tellus ſigæia: ideſt promontorium ſigeium nobilitatum ſepulchro Achillis: ſicut Rhetium ſepulchro Aiacis Telamonii.

Steterat: fuerat: erecta erat. Regia celſa: aula ſubſtantiuum eſt. Illic: ideſt alio loco: ita enim iſta narrantur: quaſi loca ſint ante oculos. Aeacides. Achilles nepos Aeaci patronymicum ab auo: nam aeacus Iouis, & Aeginæ filius genuit Peleum patrem Achilli. Tendebat: tentoria militaria habebat: dicuntur autem a tendendo, quia extentis velis fiebant. demonſtrantur autem Achil. tentoria non ſine cauſa: quaſi dicat vbi Priamus ſupplex fuit ei & corpus Hectoris ad ſepultura redemit.

PARRHASIVS.

DONA grata. nam vt inquit Val. Ma. priſco inſtituto rebus diuinis opera dabatur: cum aliquid commendandum: precatione: cum expoſcendum, voto: cum exoluendum, gratulatione: Eſt autem gratulari diis agere gratias: vt ex Iunone facile percipitur, in hunc ergo ſenſum dixit. Ouid. grata dona. Iuſti religioſi εὐσεβεῖς. Etenim: iuſtitiæ prima pars eſt pietas & deorum cultus: cui maxime: illa ſtudebat ætas. hinc Heſiodi carmen prouerbii vice iactatum: quod Hiperides in Antocleum recitat.

βουλαὶ δὲ μέσων, εὐχαὶ δὲ γερόντων

Bella gerant iuuenes: at proxima conſulat ætas.
Decrepitiq; ſenes palmas ad numina tendant.

æquitatis obſeruantia ſenibus etiam conuenit: itaq; nihil impedit in ſuo proprio ſignificatu iuſtos accipere.

ASCENSIVS.

SIMOIS nomen fluuii troiani declinatur

hic ſimois : huius ſimoentis vel ſimoentos, huic ſimoenti, hunc ſimoenta. Virgil. Aeneidos primo, genuit ſimeontis ad vndam: ſed a nominatiuo ſimois Seruius ſimeontis deducit.

enim vt Cice. ſcri. tertiam hominum ætatem: vt etiam ipſe refert lib. xiii. Metamorpho. Vixi annos. cc. nunc tertia viuitur ætas. Tuo nanq;: Telema. Miſſo quærere, ideſt ad quærendum. Ille: ſcilicet Telema. mihi ſubaudi rettulit: & ideſt etiam præter ſua prædicta.

Hic lacer admiſſos terruit Hector equos.
Omnia nanq; tuo ſenior, te quærere miſſo
Rettulerat nato Neſtor: at ille mihi.
Rettulit & ferro, Rheſumq;, Dolonaq; cęſos:

HVBERTINus.

HIC lac. male legitur hic alacer miſſos terruit Hector equos: nam hæc ſententia nulla ratione: aut hiſtoriæ teſtimonio poteſt comprobari: nec eſt veriſimile quod græci vxoribus ſuis in bello geſta narrantes laudaſſent Hectora hoſtem, aut appellaſſent ipſum alacrem: de equis territis ab Hectore, dum viueret nulla fit mentio: nam quidam dicunt de equis Rhœſi: quomodo conuenit: cum Rhœſus in auxilium Troianorum veniſſet: præterea in codice meo vetuſtiſſimo hic lacer ſcriptum reperi: & multis oſtendi: & adhuc oſtendere poſſum: legendum eſt igitur. Hic lacer admiſſos terruit Hector equos: conſtat enim Hectora circa muros Troianos equis raptatum fuiſſe. Virgil. libro ſecundo Aeneidos. Ecce ante oculos mœſtiſſimos Hector Viſus adeſſe mihi, largoſque effundere fletus: Raptatus bigis: vt quondam: aterque cruento Puluere &cæ. & idem lib. primo: ter circum iliacos raptauerat Hectora muros: dum igitur traheretur Hector: equi aſpectu cruentati cadaueris territi ſunt: hæc oſtendit ipſe Ouid. in conſolatione ad Liuiam de morte Druſi: his verbis. Hoc fuit Andromachæ cum vir religatus ad axes Terruit amiſſos ſanguinolentus equos: ergo volens nunc aliquis ex Græcis illum locum vxori ſuæ ante oculos ponere dicebat. Hic hoc loco, quem deſignabat in menſa. Hic lacer: ideſt vulneribus confoſſus & dilaceratus: vt Virgil. vulneraque illa gerens, quæ circum plurima muros Accepit patrios. Terruit Hector ami. ideſt liberos & celeres: nam amitto componitur ex a particula ſeparatiua: & mitto: inde amiſſus: dicitur quaſi dimiſſus: & liber & ideo celer. Ouid. Et celer amiſſis: & labitur annus equis: & libro quarto faſtis. Hanc quondam Cytherea diem properantius ire Iuſſit: & amiſſos præcipitauit equos. Ergo nullo modo legatur al. miſſos. Omnia: dicit Penelope ſe hæc omnia intellexiſſe a Telemacho, cui Neſtor ea narrauerat: cum ad eum miſſus fuiſſet ad quærendum Vlyſſem patrem ſuum. Senior: ſcilicet ſenex comparatiuum pro, poſitiuo, agebat

ASCENSIVS.

OMNIA nanque tuo. Docet quomodo, & a quo hæc norit facinora Vlyſſis ex Telemacho: videlicet ſuo & Vlyſſis filio, quem ad Neſtorem miſerat patris inquirendi gratia. In qua re conciliat ſibi ingenioſa mulier beneuolentiam mariti, cuius ſe ſemper tam ſollicitam fuiſſe ſignificat. Ordo eſt: dico ſupple, q; Hector terruit, nanque Neſtor: qui ſecundum Homerum tertiam vixerat ætatem, rettulerat: ideſt receenſuerat & enarrauerat omnia nato: ideſt filio tuo Telemacho miſſo te quærere: ideſt vt te quæreret. At: ideſt ille: ſcilicet filius tuus & meus.

HVBERTINVS.

RETTVLIT: narrauit. Rhœſum Dolonaque Cæſos: ſic legendum eſt: vtque coniunctio encletica vtrique ſubiungatur: vt conſter ratio metri: nam Dolon primam corripit & quam coniunctio hoc loco non ſolum copulat verba: ſed etiam ſenſum: vt oſtendat vtrumque cæſum, ideſt interfectum fuiſſe. Fuit autem Rhœſus rex Thraciæ, ab amicitia Priami non alienus: qui cum in auxilium Troiam veniſſet, cum Thracum copiis iam nocte aduenientе ante inſulam: quæ antepoſita ciuitati continenti adiungitur pauliſper commoratus: poſtea circiter ſecundam vigiliam campos Troia. ingeſſus tentoria explicuit: quod vbi Diome. & Vlyſ. in ea parte vigilias curantes animaduerteret: vel potius: vt alii volunt ex Dolone Troiano intellexerunt: qui & ipſe ſpeculatum exierat: & eum deprehenderat, vt mox dicetur: omnia circunſpiciens, Celeriter ad locum, vbi Rhœſus commoratus fuerat, acceſſerunt. Tum fatigatis ex itinere cuſtodibus: & ob id ſomno preſſis. Vlyſſe & Diomede ingreſſi: regem in ipſis tentoriis interfecerunt: & currum eius cum inſignibus equis: ad naues Græcorum duxerunt. Dolon autem vir fuit Troia, Eumedis filius qui in caſtra Græcorum ſpeculator acceſſit: pactus cum Troia. vt in remunerationem

Vtq; ſit hic ſomno proditus: ille dolo.
Auſus es o nimium: nimiumq; oblite tuorum,
Tracia nocturno tangere caſtra dolo:
Totq; ſimul mactare uiros adiutus ab uno,
At bene cautus eras, & memor ante mei.
Vſq; metu micuere ſinus: dum uictor amicum

ſpeculationis, ſibi darentur equi Achil. poſt victoriam quam ſperabat, ſed deprehenſus eſt a Dio. & Vly. qui & ipſi ſpeculatum venerant: & vigilias: vt diximus in ea parte curabant: quibus omnia aperuit, quæ Troiani pararent: & ſperarent: indicauitque præcipue aduentum Rhœſi: & fatum quod de eius equis erat: Troiam non poſſe capi: ſi aquam xanthi bibiſſent aut pabula ſoli Troiani guſtaſſent: promiſerant. ei enim vitam, ſi omnia indicaret: verum omnibus perceptis, eum interfecerunt: vnde Ouidius: nunc dixit eum proditum dolo: quia non ſeruauerunt, quod promiſerant: eum autem ſpe equorum Achil. ſpeculatum iuiſſe oſtendit Ouid. lib. ii. Tri. non foret Eumedes orbus ſi filius eius, ſtultus, Achilleos non adamaſſet equos. & Virgil. libro xii. Aeneidos multis verſibus. Sed quicquid pertinet ad intelligendum hunc locum, optime habetur lib. xiii. Metamor. ex verbis Vlyſ. Eſt aliquid de tot graiorum millibus vnum a Dio. legi: nec me ſors ire iubebat. Sed tamen & ſpreto noctiſque hoſtiſque periclo. Auſum eadem, quæ nos phrygia de gente Dolona. Intimo non ante tamen, quam cuncta: coegi prodere: & edidici quid perfida Troia pararet. Omnia cognoram: nec quid ſpecularer habebam. Et iam promiſſa poteram cum laude reuerti. Haud contentus eo petii tentoria Rhœſi. Inque ſuis ipſum caſtris, comiteſque peremi. Atque ita captiuo victor votiſque potitus. Ingredior curru lætos imitante triumphos: & Virgil. libro primo Aeneid. Nec procul hinc Rhœſi niueis rentoria velis. Agnoſcit lachrymans: primo quæ prodita ſomno Tydides multa vaſtabat cæde cruentus. Ardentiſque auertit equos in caſtra priuſquam Pabula guſtaſſent Troiæ: xanthumque bibiſſent. Ecce per os Ouid. & Virgil. verſus declaratur totus hic locus huius epiſtolæ: vt ſicut hic Rhœſus proditus ſomno, quia inuaſus eſt, cum dormiret cuſtodibus etiam ſuis: vt dictum eſt.

SOMNO preſſis: ita enim ſcri. Dictis Cretenſis: licet Seru. ſuper eum locum, primoque prodita ſomno exponat prima parte noctis: va libra die: ſomnique pares vbi fecerit horis. Sed prior ſenſus eſt ex hiſto. Auſus es: incuſat Penelo. Vly. nimiæ audaciæ & obliuionis ſuorum. Nimium & nimium, hoc eſt penitus. tuorum patris, filii, & vxoris.

Tangere: ſcilicet acceſſu tuo: hoc eſt intrare. Caſtra thracia: ideſt tentoria Rhœſi regis Thra. Dolo: inſidiis noctis: quod eſt audacius quam in luce. Tot viros comites regis, qui erant in eius tentoriis. Ab vno a ſolo Dium. Cautus: prouidus periculorum. Ante: olim quia ſimulabas inſaniam, ne ires ad illa pericula: & ne me ſolam relinqueres, quod ipſe dixit. xiii. Metamorph. Me mea detinuit coniunx, pia mater Achilles & diximus ſupra in argumento. Vſque metu: dicit Penelo. quod cum hæc ſupradicta narrarentur ſibi fuiſſe geſta ab Vly. ſemper audiendo nimio timore tremuit donec itellexit. Vly. his ita geſtis reuertiſſe ad Græcos equis Rhœſi adductis. Vſque: aſſidue. Sinus pectora mea. Micuere: moti ſunt, tremuere. Metu ſ. quia lætitia etiam interdum trepidat pectus. Dum donec. Victor: ideſt tu.

PARRHASIVS.

AT bene cautus eras & memor ante mei: in verſio quæ plus vrget: quam ſi diceret: oblitus eras mei. At: ſcilicet irroneus. Ante: quam tantas res adorieris apertiſſimoque vitæ periculo te committeres. Eras memor mei: vel meorum mandatorum ego tibi ſuccurrebam: & perinde. Eras bene cautus: periculorum fugitans: & ſalutis vtræque paratus. Atque ita nõ eſt: alioqui ſi te cogitatio mei ſubiiſſet: ad pericula cunctatius acceſſiſſes: vt te mihi ſeruares: incolumen & in tua ſalute meæ parceres: hanc ſententiam planius expreſſit in Laodamia. Et facito vt dicas quoties pugnare parabis. Parcere me iuſſit Laodamia ſibi: & illic Vltima mandato claudetur epiſtola paruo. Sit tibi cura tui: ſit tibi cura mei.

ASCENSIVS.

RETTVLIT: ideſt recenſuit mihi. Rettulit (inquit) Rhœſum regem illum Thraciæ: & Dolona Troianum illum filium Eumedæ cæſos: ideſt occiſos a te: ferro: ideſt gladio: & rettulit: vt ideſt qualiter hic: ſcilicet Rhœſus ſit proditus ſomno, quia prima nocte dum clauſas portas intrare non poſſet occiſus eſt (vnde Virgil. Aeneid. primo. Nec procul hinc Rhœſi niueis tentoria velis. Agnoſcit lachrymas

primo

pri mo quæ prodita ſomno.i.prima parte noctis & vt ille uidelicet: dolo proditus eſt dolos quia promiſſa erat ei impunitas:ſed non ſeruata aut dolo,quem occiſus prætēdebat:hoc eſt propter dolum,quē aſtruere volebat:& Rhœſus: quia imprudenter inter hoſtes ſomno indulgebat, & ita eſt vitup eratio hoſtium & laus uictoris:& tamē dicit nocturno dolo:quaſi non niſi Per dolum id potuiſſet perpetrare:ſed dolus an virtus qs in hoſte requirat.

Dictus es iſmariis iſſe per agmen equis.
Sed mihi quid prodeſt ueſtris diſiecta lacertis
Ilios:& murus quod fuit ante,ſolum:
Si maneo qualis Troia durante manebam:
Virq; mihi dempto fine carendus abeſt.
Diruta ſunt aliis:uni mihi pergama reſtant;
Incola captiuo.quæ bouæ uictor arat.
Iam ſeges eſt,ubi Troia fuit reſecandaq; falce:
Luxuriat phrygio ſanguine pinguis humus

Adiutus ab vno viro.ſ.Dio.Equis iſmariis,ipſius videlicet Rhœſi,cuius ipſe cum Dio.ardentes auertit equos in caſtra:priuſq̄; pabula guſtaſſent Troiæ,xantumq; bibiſſent ubi dicitur.Aene.primo.

HVBERTINVS.

DICTVS es.ſ.mihi ab eo qui narrabat. Iſſe per ag.amicum.ſ.Græcorum. Equis iſ.i.equis Rhœſi abductis:& hæc eſt,quod in verſibus ſupra allegatis dicit,Atque ita captiuo victor:votiſq; potitus.Ingredior curru lætos imitante triumphos. Iſmarus autem mons eſt thraciæ:unde iſmarius ponitur pro thracio. Iſmarus autem prius dicebatur Maronea,optimo vino abūdās,de quo Tibullus ad Meſſalā Victa Maroneo fœdatus lumina baccho: quē locum male quidam intelligunt exponentes a Marone.i.Virg.dictum in.iii. Aenei.quo ſcri.Poliphemum fuiſſe ſopitum:ſed errant:nam licet de Polyphemo loquatur etiam Tibullus:tamen non facit mentionem de Vir.deſcriptione,ſed de uino:quod ex Thracia Vly.aduexerat. Diſiecta:diruta:diſſipata. Lacertis.i.viribus. Quid ꝓdeſt.q.d.nihil. Et m.ordo eſt. Et ſolum,quod fuit ante murus, nunc æquatus ſolo.i.dirutus:nā tecta æquata ſolo dicuntur:q̄ ſunt diruta:neq; ſupra ſolū eminēt.Virg.hæc æquata ſolo fumātia culmina ponā.Oui.li.iii.Fa.Hæc æquata ſolo eſt nullo ſub crimine regni. Si pro ſiquidē.i.quia. Qualis.i.vidua & ſine marito. Carēdus mi.i.a me:& notandū hoc participiū in voce paſſiua a careo. Dēpto fine.i.ſemp & ꝑpetuo nā qđ finē non hēt,æternū eſt.Aliis ad vtilitate aliaꝝ. Mihi uni:mihi ſoli.i.in dānū mei ſolius:cui eſſet vtilius qđ adhuc ſtarent:vt infra dicet vtilius ſtarent. Reſtāt:remanēt nō re vera:ſed quātū ad damnum,& dolorem ſuum. Victor:græcus. Incola:qui illic habitationem fecit, poſt victam troiam.Boue capti.pro bobus captiuis.i.bobus qui ante fuerant Troia nunc a græcis cap. Iam ſeges eſt. hæc deſcriptio eo tendit:vt Penelope oſtēdat iam diu troiā fuiſſe euerſam, enumerat enim certiſſima euerſiōis,& ruinæ argumenta: ex quo magis conqueritur de abſentia Vly.& quod non poſſit intelligere vbi ſit:ſeges eſt,vbi fuit Troia & reſecanda falce:ideſt iam herba nata eſt, vbi fuerat Troia: & ita alta vt iam ſit falce metenda. Seges autem ſecundum Varronem dicitur a Satu.ideſt ſemine:eſt autem proprie ſeges eorum ſeminum: quæ pani conficiendo ſunt apta nondum demeſſa. Nam fruges generaliter dicuntur omnes fructus: qui in alimoniam verti poſſunt: dicitur autem,eodem Var.teſte a fruendo: hæc ergo ſeges accipitur pro ſemine frugum iato & adhuc uiridi. Falce: ſcilicet miſſoria. Eſt enim & falx putatoria: qua arbores putantur: de qua Virgili. in ge. Falce premes vmbram:& in Buc.Atq; mala vites incidere falce nouellas. Luxuriat: ſupra modum abundat.Horati.luxuriantia compeſcet.Virgi.luxuriam ſegetem tenera depaſcit in herba. Ad oues non nunquam refertur: & ſignificat exultare & laſciuire. Ouidi.in faſtis. Ludit & in pratis luxuriatq; pecus: interdum habitudinem ſignificat.Virgil.in iii.ge.luxuriatq; toris animoſum pectus:luxuriat enim hæc ponitur pro plenum & denſum eſt. Pinguis impinguata. Sanguine phry.ideſt ſanguine Troianorum illic effuſo.E autem phrygia aſiæ regio:vbi eſt Troia.

ASCENSIVS.

ILIOS diſiecta: ſic Hora. vexata ilios dixit frequentius tamen hæc ilios vel hoc Ilion legitur. Vertit puppim peregrinam ad littora ſed quomodo? Proea enim ad littus appellitur non puppis. Verum peregrini: & hoſtes cito ab nauigaturi:vt dicitur.vi. Aeneido. Obuertunt pelago proras: & ita puppis appellitur ad littus vt parate ſint naues ſi neceſſe fuerit ad fugam.

Semiſepulta uirum curuis feriuntur aratris
Oſſa: ruinoſas occulit herba domos.
Victor abes: nec ſcire mihi, quæ cauſa morandi
Aut in quo lateas ferreus orbe, licet:
Quiſquis ad hęc uertit peregrinī littora puppim:
Ille mihi de te multa rogatus, abit.
Quamq; tibi reddat: ſi te modo uiderit uſquam:
Traditur huic digitis charta notata meis.
Nos Pylon, antiqui neleia Neſtoris arua,

HVBERTINVS.

SEMISEPVLTA: non plene ſepulta: vt in bello accidit propter multitudinem. Feriuntur: eruuntur ab aratris. Luca. lib. vii. Quæ ſegetes infecta ſurget non decolor herba: Quo non Romanos violabis vomere manes: idem paulo poſt. Pluraq; ruricolis feriuntur dentibus oſſa. Occulit: tegit: eius frequentatiuũ eſt occulto. Ruinoſas: plenas ruinis proſtratas. Victor .ſ. tu Vly. Abes es abſens a domo tua. Nec li. mi: ideſt nec poſſum ſcire: quæ cauſa morandi: ideſt quæ cauſa ſit tibi quare differas redditum tuum in patriam: aut in quo orbe: eleganter pro in qua parte orbis. Quiſquis: oſtendit non eſſe culpam ſuam: quod ignoret vbi ſit Vly. dicit .n. Penelope ſe neminem prętermittere: qui ad littus ſuum veniat. quem non diligenter interroget de Vly. & cui non tradat litteras: quas ille reddat. Vly. ſi eum alicubi viderit: aut inuenerit. Quiſquis: ideſt quicunq; .ſ. vel mercator vel nauta. Vertit: appulit: flexit. Puppim: nauem: ſynecdoche. peregrinam: aduenam externam. Ad hæc littora: ad hanc noſtram terram. Ille abit: diſcedit .ſ. hinc. Rogatus: ideſt intrrrogatus: vt multa ſuper priamo rogitans: alia rogare ſignificat orare in compoſitione vero cum variis prepoſitionibus varia habet ſignificata. Arrogare .n. ſignificat aſſumere: & attribuere. & in malã partem accipitur. Dicitur .n. arrogans qui ſibi plus aſſumit: & attribuit: ꝙ deceat. Abrogare penitus tollere. Derogare in parte minuere: & tollere: vnde Ci. ad Herennium: cui legi derogatum vel abrogatũ ſit. Erogare eſt dare. Irrogare inferre: vt irrogare pænam. Ho. i. ſer. Adſit regula peccatis: q̃ pœnas irroget æquas. Prorogare diffrrre. Ho. in. i. ſer. Viuendi recte, qui prorogat horã. Ruſticus expectat dum defluat amnis. Subrogare ſufficrre: & in locũ alterius ſubſtituere. Prærogare: ꝓferre: inde ꝓrogatiua ꝓlatio: & priuilegiũ dicitur ſiue: vt vulgo loquar ꝓeminentia. Reddat: det tibi: & propriæ dixit nam littere dari dicuntur ab eo, qui mittit: reddi vero ab eo: qui defert: quoniã eius fidei ſint creditæ: vt reddantur. Charta: epiſtola: ponitur interdum pro vno lib. Notata: ſcripta: nã littere notæ dicuntur: quod per eas res omnes notentur. Nota etiã pro quolibet ſigno accipitur. Vir. iii. ge. Continuoq; notas: & nõia gentis inurunt. Luc. lib. vii. Non tamẽ abſtinuit vẽturos prodere caſus per varias fortuna notas. Nota etiam dicitur ignominia: & probrum: atteſtatur Nonius: Lucilium. Quẽ ſcis ſcit tuas oẽs maculaſq; notaſq; vnde & nota cenſoria: dicitur: quare Iuue. dixit. Sed qua Fabri. cẽſor notet. Viderit vſquã .i. alicubi: ſignificat autem non ſolum in loco: ſed etiam ad locum. Hora. in. i. ſer. de formica loquens: non vſq̃; prorepit: & Ter. in Eu. ſed profecturus alio fueras: reſpondet parmeno nuſq̃; ſubauditur .n. profecturus erat. Nos Pylon: dicit Penel. preter diligentem interrogationrm: & inquiſitionem factam a ſe de Vly. apud peregrinos ad ſuum littus venientes: & preter litteras traditas: quæ ei redderentur. ſe etiam miſiſſe ad diuerſa loca percunctatum de ipſo Vly. & preſertim Pylon & Spartrm quoniam ex Pylo a Neſtore Vly. ſocio: Vel ex Sparte ab Agamem. & Meñ. principibus græcorum putabat ſe poſſe fieri certiorem, vbi eſſet Vly. dicit ergo. Nos mi. Py. arua Neleia. Neſtoris .i. terrã Neſtoris regnatã a patre eius neleio: fuit autẽ vt ſcri. Stra. pylos vrbs in meſſenia vbi neleus pater Neſto. regnauit: hãc Herc. expugnauit: & ex. xii. filiis Nelei ab eo interfectis: ſolus Neſtor ſuperfuit: quod ipſe narrat li. xii. met. ipſe Neſtor interdũ Pylius dicit a Pylo a mac. & a Iuu. vt rex pylius magno ſi quicq̃; credis Hom. exẽplum vitæ fuit a cornice ſecundæ. Antiquus ſenis: dicitur .n. vixiſſe. ccc. an. vt ipſe apud Oui. vixi annos bis centum: nunc tertia viuit ętas.

PARRHASIVS.

NELEIA arua. æmulatio Home. q Pylon [illegible] cognominauit: a Neleo Cretei, vel vt vulgo credebatur Neptuni Tyruſq; filio: cui ex loco a fratre Pelia fugato. Apharcus oppido q̃dam Meſſeniæ conceſſit ad mare & in iis Pylon author Pauſanias.

ASCENSIVS.

NOS Py. &c. declinatur hæc Pylos, huius Pyli: huic Pylo, hanc Pylon vel Pylũ a nominatiuo Pylus. Item hæc Sparta latine, vel Spar

te,huius Spartes græce. Vnde eſt accuſatiuus ſparten per n,non per m: ⁊ eſt patria Menelai,

HVBERTINVS.

FAMA de te. Eſt re.ſ.mihi a Neſtore. Incerta:ignara de te vbi ſis. Miſimus ⁊.i.etiam.

Miſimus:incerta eſt fama remiſſa Pylo.
Miſimus & ſpartem, Sparte quoq; neſcia ueri.
Quas habitas terras? aut ubi lentus abes?
Vtilius ſtarent etiam nunc mœnia Phœbi:
Iraſcor uotis heu leuis ipſa meis.
Scirem ubi pugnares: & tantum bella timerem?
Et mea cum multis iuncta querela foret.
Quid timeam ignoro: timeo tamen oĩa demens:
Et patet in curas area lata meas.
Quæcunq; æquor habet: quæcunq; pericula tellus:
Tam longæ cauſas ſuſpicor eſſe moræ.

Spartē:lacedæmona: nam eadem eſt Sparte: & Lacedæmon. Sed lacedæ. ⁊ pro vrbe: & pro regione ponitur: dicta a Lacedæ. filio Iouis: & Taygetes filiæ Atlantis. Spartē autē accuſatiuus ē græcus a nominatiuo Sparte. Neſcia veri: ignara veritatis de te Sparte aũ pro ſpartani ponitur: ideſt vrbs pro hominibus. Habitas legendum eſt: non autem habites: quia ſequitur abes: quod eſt modi indicatiui. Lentus: tardus ad reuertendum.

Vtilius: declarat aperte: quod dixerat ſuperius, vni mihi pergama reſtant. Vtilius: cum maiori mea vtilitate. Starent: eſſent adhuc integra & erecta. Dixit ſupra: in eo loco. Troia.cer. Mœnia phœbi: ideſt muri troiani: quos Phœbus ædificauit. Fabula autem hic habet. Neptu. ⁊ Appollo promiſſa ſibi a Laomedonte rege Troia. mercede muros illi ædificauerunt: ſed Laomedon poſtea eis promiſſam mercedem negaſſe dicitur: quod ideo fingitur: quia vt voluit Ser. Laodemon Neptuno: & Phœbo certam pecuniæ quantitatem vouerat, ꝙ poſtea imminentibus hoſtibus ad murorum ædificationem tranſtuliſſe dicitur: vnde ipſi muros Troiæ fabricaſſe dicuntur: vnde & author hoc dixi pergama Phœbi: ⁊ Virg. libro tertio Aeneid. Et omnis humo fumat Neptunia troia. Heu ip. ideſt ego. Leuis inconſtans: & mutabilis: alias leuis. ſignificat non oneroſum. Item vilem: & contemptibilem. Iraſcor me. vo. reprehendo mea vota: & ea quæ optaui prius enim optauit: vt Troiam vinceretis: & dirueretis: nunc doleo me ita optaſſe: nam vellem adhuc Troiam ſtare. Scirem vbi pu. ⁊c. ſenſus eſt: ſi Troia ſtaret: hic ſaltem ſcirem: vbi pugnares: ⁊ gereres bellum. Et tantum: ideſt ſolummodo. Timerem bel.i.pericula bellorum: non autem alia. Et mea: q̃rela de abſentia mariti. Foret iun. cum mul.ſ. aliis mulieribus: quæ & ipſæ conquerũtur de abſentia maritorum ſuorum: quod eſſet mihi tolerabilius. Nam eſt in communi prouerbio miſeriarũ ſocietas ſolatii loco eſt. Quid ti.ſ.nunc cum neſcio vbi ſis. Demens: exanimata: & timore perturbata. Et patet in cur. area la.me.ſenſus eſt licet neſciam qd timeã timeo tamen tibi omnia pericula: ⁊ meę curæ & timoris in oẽm partem vertuntur. Area: ſpatiũ. Lata: ampla. In meas cu. in meas ſollicitudines & timores de te. Patet: patens ẽ: & diffunditur late atq; ſpacioſe: nam area pro ſpacio ponitur: & latitudine: ſignificat ⁊ alia: & proprie: & trãſlatiue: quæ qa ad hunc locum non pertinent: prætereuntur. Quæcunq; æquor habet: ordo eſt, ego ſuſpicor quæcunq; pericula: ideſt omnia pericula quę ęquor habet, ⁊ tellus: eſſe cauſas tam longæ moræ: ideſt ꝙ tamdiu moreris: ſuſpicor fuiſſe cauſam periculorũ: quæ tibi mari terraq; poterunt accidere.

ASCENSIVS.

VBI lentus habes,ſ.domicilliũ: aut potius ab. Mœnia Phœbi.i. pergama Apollinis fabricata manu, ⁊ ab eo diu cuſtodita. Vnde Virg. Phœbe graues Troiæ ſemper miſerate labores &c. Iraſcor votis.i.deſideriis, qa deſiderauí cum Troia ſtaret excidium eius: nunc cũ iacet: eius incolumitatem. Si Troia ſtaret: ſcirem vbi pugnares: & tantum bella timerē, &c. nunc autem pellicem timet, quod tamen non expreſſe dicit: ſed per inſinuationem. Area lata: area ab ariditate dicitur locus, in quo teruntur fruges, q̃ ſunt futuræ frugis ſemina: ſicut abſentia Vlyſſis multarum curarum. Quæ veſtra libido eſt: aut per parenteſim dicit, q̃ res eſt veſtra libido. aut dũ ego meditor ſtulte hæc.ſ. q̃ eſt veſtra libido: ſed prior modus melior eſt: quia ponitur hæc.ſ. ꝑdicta: quia in mari & terra contingunt. Apte autem pluraliter dicit quantum ad ſenſum: veſtra non tua libido: ne in ſolum Vlyſſem talem maculam coniiciat & vt facile creditu doceat quod multi conſueuerunt. Id autem dicit: quia noti erant amores Agamemnonis, Achillis, & aliorum principum.

Hæc ego dum ſtulte meditor, que ueſtra libido eſt,
Eſſe peregrino captus amore potes.
Forſitan & narres: quam ſit tibi ruſtica coniunx:
Quæ tantum lanas non ſinat eſſe rudes.
Fallar, & hoc crimen tenues uaneſcat in auras:
Ne ue reuertendi liber, abeſſe uelis.
Me pater Icarius uiduo diſcedere lecto
Cogit, & immenſas increpat uſq; moras.

HVBERTINVS.

HAEC ego dum ſtulte: nunc more muliebri detegit aliam ſuſpitionē: quā habet dicēs. Hæc ego ſupra dictas cauſas ſuſpicor: ſed vt vos viri: libidine maxime ducimini: captus es fortaſſe amore alicuius mulieris, q̄ te detinet: ordo eſt: tū ego ſtulte meditor hæc. ſ. ſupra dicta: tu potes eſſe captꝰ amore peregrino: qua libido veſtra eſt .i. ꝑ ea libidine quæ libido eſt veſtra .i. veſtrum virorum .i. quam uos viri habetis: & hic eſt verus ſenſus: & vera conſtructio: nam ſupplendus eſt ablatiuus: & talis conſtructio vſitata eſt a doctis. Ser. Sul. ad Cic. in epiſtola: qua conſolatur eum de morte filiæ ſimili vtitur locutione: qui illius amor in te eſt, hæc facere illa non vult ordo illa nō vult te facere hæc eo amore: q amor illius eſt in te: ſunt & alia exēpla: vt q̄ improbitas tua ē me oppugnare: audes .i. ea improbitate: q̄ tua ĩprobitas eſt: ſed hæc ſint ſatis: huiuſmodi aūt ſuſpitiones vxorem de amore maritorum abſentium: quoniam crebræ ſunt: ſolent a poetis ipſis mulieribus attribui. Tere. in adel. Vxor ſi ceſſas aut te amare cogitat: aut amari: aut putare: aut animo obſequi: & tibi bene eſſe ſoli: cum tibi ſit male. Forſitan addit & aliam ſuſpitionem de contemptu ſuo. ſ. Vly. vt gratior ſit nouæ amicæ: vituperat ipſam Penelopen. Sic medea ad Iaſo. Forſitan & ſtulte dum te iactare maritæ quæris: & iniuſtis auribus apta loqui. In faciem: moreſq; meos noua crimina fingis. Ruſtica, inculta. Quę tantum la. nō ſinit eſſe rudi .i. q̄ nulli alii rei muliebri ſatis ſit apta, niſi carpendis lanis, non etiam acui, notandum autem eſt: Penelopen ſuſpicari non ſolum quod Vly. eam ruſticā dicat apud amicam: verum etiam dicat eſſe annum, nam mulieres iuuenes magis exercitio acus vtebantur, non ad conſuendum: ſed ad pingendū variis coloribus: & figurandum veſtes: quales a Dido. non textas, ſed acu pictas ſignificat. Vir. æneі. lib. xi. Tū geminas veſtes auroq;, oſtroq; rigentes, Extulit Aeneas, quas illi læta laborum ipſa ſuis quondam manibus ſidonia Dido fecerat, & tenui telas diſcreuerat auro: & alibi Pictus acu clamidem, & ferrugine clarus hibera. Anus autem q̄ propter viſus, & hebetudinem, aut manus inſtabilitatem a cui non eſſet aptæ: ad lanam transferebantur: & talem mulierem Iuue. ſignificauit: cum dixit. Eſt in conſilio matrona admotaq; lanis. Emerita: q̄ ceſſat acu. Rudes .i. impolitas. Fallar: optatiui eſt modi: & ſubauditur vtinam. Fallar: ſcilicet hac mea opinione: q̄. de te habeo. Hoc crim. quo te accuſo. ſ. de amore alterius mulieris. Tenues: vacuas, vel ſubtiles. Auras .i. aera: q eſt tenuis cōparationē aquæ: & terræ. Vaneſcat: in vanū hoc eſt in nihilum abeat, hoc eſt nō ſit verum. Ne ue reuer. ve copulatiua eſt coniunctio: ſignificat enim & ſenſus ergo eſt & tu. Liber reue .i. tu non prohibitus: quin reuertaris .i. vtinā nullius mulieris amore retentus: ne velis abeſſe. liber enim eundi dicitur: qui ire permittitur: & ſic liber reuertendi, qui libertatem habet reuertendi. Poteſt etiam ita ordinari cum ſequentibus verſibus: & ne tu liber reuertendi velis abeſſe. Pater Icarius cogit me &c. rariſſime tamen inuenitur apud Ouid. ſenſus a verſu pentametro ꝓcedenti ad hexametrum, vel pentametrum ſequentis tranſeat: quamuis nō nunquam faciat: vt in epiſtola Phyl. Quaq; patent oculis littora lata meis. Siue die laxatur: humus: ſeu frigida lucent. Sydera: proſpicio quis freta ventus agat. Me pater: commendat nunc penelope amorem ſuum: & conſtantiam erga Vly. quia cum poſt tam diuturnam abſentiam Vly. vellet eā pater alii viro collocare: dicit ſe nunquā voluiſſe. Icarius pa. me. Fuit. n. filia Icarii fratris Tyndari: vt ſcri. Stra. lib. x. Polycaſta eius mater, & pater fuit āt Pene. & eius fratres Alzeus: & Leucadius: qui eū regnum Acarnaniæ tenuiſſent: ciuitatibus nomē dederūt: ſæpe voluerunt eā Eurymacho vxorē tradere adducit Stra. Homeri verſus latinos ſic factos. Olli in tecta Pr̄is properāt habitare feroces Icarii: cuius de ſemine filia pulchro Germaniq; orti fratres: tū protinus illā Eurymacho pr̄, & fratres nupſiſſe volebant: dicit ergo. Pr̄ eo. ſ. verbis ſuis: nā voluntas pr̄is filiabus ꝓ iuſſu hn̄da ē. Diſced. vi. le. ſ. tuo a te derelicto: & in quo ſum tanq̄ vidua.

PARRHASIVS.

NE V E reuertēdi. Dii faciāt inuitus: & non ſpōte peregrinæ maneas: vt ſuſpicor. Liber re.

cum ſit

cũ ſit in tua ptãte redire. Velis abeſſe. Reditum in patriam negligas, & procul a me libenter viuas in alterius puellæ complexu.

ASCENSIVS.

QVAM.i. q̃tũ ruſtica cõiũx lanificio intenta ẽ, Fallar optãtis eſt.i. vtinã fallar ab opiniõe, aut ſuſpitione mea: me velis abeſſe cũ fueris liber reuertẽdi.i. qñ cũ q̃ dabit facultas libere reuertẽdi: q̃ eſt his q amoribus adulterinis idulgẽt: q̃a nihil eſt qd eis legitimã auferat libertatẽ: & tñ nõ redeũt: qa capti ſunt. Diſcedeř lecto vi.i. accedeř lectũ maritalẽ.

Increpet uſq; licet tua ſim, tua dicar oportet:
 Penelope coniunx ſemper Vlyſſis ero.
Ille tamen pietate mea, precibuſq; pudicis
 Frangitur: & uires temperat ipſe ſuas
Dulichii, Samiiq;, &, quos tulit alta Zacynthos:
 Turba ruunt in me luxurioſa proci:
Inq; tua regnant nullis prohibentibus, aula:
 Viſcera noſtra, tuæ dilaniantur opes.
Quid tibi Piſandrũ, Polybũq;, Medontaq; dirum
 Eurimachiq; auidas, Antinoiq; manus,
Atq; alios referam? quos omnes turpiter abſens
 Ipſe tuo partis ſanguine rebus alis.
Irus egens, pecoriſq; Melãthius author edendi,

HVBERTINVS.

INCREPAT: incuſat: Moras im.i. nimias longas moras mea qua te tã diu expectẽ. Increpet: huius verbi repetitio hẽt emphaſim. q. d. inclamet mihi q̃tum velit. Oportet decet: Pietate mea.i. meo vehementi erga te amore. Frãgiť vincitur. Et vires tẽperat.i. minuit impetũ animi, qa qñ videt me tã eſſe amãtẽ tui, minus poſtea inſtat, vt nubã alio. Dulychii: nunc Penelope pcatores ex diuerſis locis veniſſe cõmemorat. Sũt aũt pci ſiue pcatores q pſeuerãter & inſtanter aliquã vxorẽ petũt. Procari. n. eſt iportũe, et pſeuerãter petere. ordo ẽ pci Dulychii, & quos &c. ruũt i me Dulychiũ aũt vt ſcri. Stra, vna eſt ex Echimnadibus inſulis, q̃ inter zacynthõ & Cephaleniã ad Orientẽ ſolẽ iacẽt: ex ea duo de.l. procos veniſſe ſcri. Hom. Cephaleniã ãt, teſte Stra. qdã Dylychiũ appellař nõ dubitauere: dicta aũt ait a Cephalo hanc tetrapoſim.i. quatuor ciuitates, habẽtẽ appellatã dicit, Same Cephaniæ vrbs: quæ & Samos dř. Nã pro vrbe teſte Stra. vtroq; modo dř: pro inſula vero tñmodo ſamos ex ea q̃tuor & xx. pci venerũt: Zacynthos paulo plus q̃ Cephalenia in occaſum vergit, q eam magis, attingit eius, aũt ambitus vltra. c. & lx. ſtadia eſt: abeſt a Cephalenia ad ſtadia. xl. nemoroſa qdẽ verũ fructifera eius nois ẽ celebris: hoc Str. Et quos tu quos pcreauit: Alta eminẽs. Vir. iii. æneid. Iã medio apparet fluctu nemoroſa zazynthos p hoc qd dixit apparet altã eſſe ſignãuit. Turba multitudo: qa vt ſupra oñdimus: erant q̃ pluri mi. Ruũt cõcurſu: & quaſi facto ĩpetu veniũt. Vir. ac vẽti velut agmine facto, qua data porta ruũt: Regnãt: inuidioſe dixit. q. d. nõ ſatis eſt illis venire in domũ: ſed volũt in ea eſſe dñi, & diſſipãt res tuas q̃ ſunt mihi caræ tanq̃ viſcera mea. Dilacerantur: diſſipãtur. ſ. ab ipſis. Quid ti. Piſan. occupatio eſt rhetorica exornatio: dicit. n. ſe non eſſe dictură: & tñ commemorat quoſdã: quos ſibi infeſtiſſimos eẽ dicit. Auidas ma. auaras, & ad rapiendũ paratas. Rebus diuitiis. Par acquiſitis. Tuo ſan. quia eas in bello, & multis periculis acqſiti. Turpiter cum tua infamia: nam turpe eſt pati res ſuas dilabi. Irus eges: noĩat alios diſſipatores bonoꝝ Vly. quos oſtendit eſſe homines vtiliſſimos: Irũ. vt Stra. ſcri. Hom. arnæũ appellat, ab arne vrbe Boetiæ, egenũ aũt fuiſſe Ouid. & hic & in. iii. triſtum oſtendit: q eius nomẽ p paupe ponit. Nẽpe dat, quodcũq; libet fortuna rapitq;. Irus & eſt ſubito q modo Creſus erat. Idẽ li. ii. de reme. Cur nulla ẽ hecatena nulla eſt q̃ cæperit irũ Nẽpe qd alter egens altera paup erat. Melanthiũ aũt ali paſtorẽ & caprariũ Vlyſſis fuiſſe volunt: ſed laniũ potius ſignãt, hoc eſt q pecora ad eſum mactaret & laniaret: & dictus eſt author pecoris edẽdi, ad vituperiũ: qa erãt & authoris pecoris ſacrificãdi: & hi tã viles nõ habebãť, dicebãturq; miniſtri.

PARRHASIVS.

PROCI. Peñ. bis a pcis petita eſt: ſemel adhuc inupta cũ př Icarius ei deſpõdebat: q pnicitate pedũ pſtaret: itaq; laced. ſm viam: q̃ exinde appellata aphetais eſt inſtituto certamine. Vly. curſu victori Peñ. ceſſit. Iteꝝ p abſentiã viri: quẽ mortuũ putabãt. in odi. canit Hom. Superiora Pauſanias.

ASCENSIVS.

PROCI.i. iportuni, & ipudici petitores cõnubii. Dulychii.i. ex Dulychia & Samii ex Same. ſic. n. a Virg. vocať. iii. æneid. Dulychiũq; Sameq; & neritos ardua ſaxis. Ad qd Seruí. Same (inqt) Cephalenia eſt. Nã ſamos i Aſia eſt: hæc ille. hic tñ vř deductũ a ntõ Samos: nã Same ſa

ceret Same:ſed de ea inſula ſunt,q̃ Samē Vir. vocat. Rebus par.i.aqſitis. Tuo ſan.i.ſudore,aut pɨculo vitæ ſ.quas ex Troia domum dimiſerat. Irus egēs. Ordo eſt.Irus ꝑcus ille egēs .i.famelicus & oīum egenus. Et melanthius author pecoris edēdi:i:deſt abſumendi.

HVBERTInus.

VLTImus pudor:vltimū decus,qa ipſi ſūt viliſſimi: pudor aūt interdū pro verecūdia:hic ꝑ timore infamiæ ac ipiſ:vt Iuue. Ingenui vultus puer, ingenuiq; pudoris:interdū ꝑ decore vt hic interdū pro pudicitia. Virg iii. Aene. Aū pudor q̃; te violē. Tres ſu.occurrit obiectioni:ordo eſt, nos ſumus tres numero imbel.i.non apti bello,& viribus debiles. Ego vxor argumentum a ſexu:nam mulieres natura ſunt imbelles. laertes: pater tuus. Vulgo.n.ex laerte genitus a poetis dicitur:licet interdū Siſyphi filius appelletur: nā cū eius mater Anticlia ad Laertē ſpōſa duceref, fertur fuiſſe rapta a Siſypho latronæ & ex eo genuiſſe Vly.qd ei ad ꝯtumeliā Aiax obiicit lib.xiii. met.Quid ſanguine cretus Siſyphio.apud Virgi.quoq; ii.vl.ꝯtumeliæ cā Siſyphi filius dicit: cū Deiphœbus dicit hortator ſcele ꝝ æolides. nā Siſyphus æoli filius fuit. Ouid.tū nulla cōtumeliæ cauſa Siſyphi filiū dixit lib.iii.de arte aman. His ſua Siſyphides auditis pœne reſoluit:Corpora nam ſociis illita cæra fuit:hæc dixit,vt tollatur dubitatio ſicubi reperiatur ita appellatus. Telema.puer vel filius, vel ætatis puerilis, & teneræ. Ille Telemachus. Pene.

Pre. Eſt adēptus:eſt ſubreptus. Per inſidias: per dolos. Oibus inui.cōtra voluntate oīum. Di.ꝑcor.Optat.Pen. vt Telemachus ſit ſupſtes ſibi,& Vlyſſ.ordo eſt.præcor, vt dii iubeant.i. velint:vt Infandum regina iubes renouare dolorē. Vt ille. Tele.cōprimat:claudat. Meos ocu qa ꝓpinquiores ſolebant moriētibus oculos claudere, q morte late aperiuntur. Hoc faciunt.i.hoc idē ꝓcātur cuſtos boū bubulcus nſ:hoc eſt boū cuſtos:q vt Theocritus edyllio xvi. ſcrip. Philœtius appellabatur: habebat

Vltimus accedunt in tua damna pudor.
Tres ſumus imbelles numero:ſine uiribus uxor,
Laerteſq; ſenex, Telemachuſq; puer.
Ille per inſidias pene eſt mihi nuper ademptus
Dum parat inuitis omnibus ire Pylon.
Di precor hoc iubeant, ut euntibus ordine fatis
Ille meos oculos comprimat:ille tuos.
Hoc faciunt cuſtoſq; boum, longæuaq; nutrix:
Tertius, immundæ cura fidelis haræ,
Sed neq; Laertes, ut qui ſit inutilis annis,
Hoſtibus in mediis regna tenere poteſt.
Telemacho ueniet, uiuat modo, fortior ætas:
Nunc erat auxiliis illa tuenda patris.
Nec mihi ſunt uires inimicos pellere tectis:

eni Vly.ſicut pleriq; alii ea tēpeſtate magnam partē ꝓuentuū ex armentis & gregibus. Longa us anus:lōgæ ætatis nutrix.i.qua hæc Eurycliа dicebatur. Tertius cura fidelis.i.fidelis cuſtos,Haræ.i.porco ꝝ.i.ſubulcus is Eumæus vocabatur:fuit alius Sybotes. Immundæ fœdæ:ē .n. Porcus aial fœdū:hara aſpiratum, & prima correpta ſignificat porco ꝝ ſtabulū:prima longa & ſine aſpiratione eſt locus: vbi diis ſacrificat. Sed neq; laertes: ꝓbauit, quod filius puer nō poſſit defendere eius bona aduerſus raptores:nūc dicit de Laerte. Vt.i.tan q̃.ſ.is. Qui ſit inutilis annis.i.qui per ætatem non ſit aptus. Tenere:defendere. Modo: vel tūmodo vel dummodo. Illa ætas puerilis.

Adiuuanda. Auxiliis pa.i.tuis:cum ipſe ꝑ ætatem:nec cogitare:nec agere ſciat, quæ vtilia ſunt. Nec mihi ſunt vi.nunc Penelope dicit de ſe. Pellere.i.ad pellendum. Inimicos qui tua bona dilacerant.

PARRHASIVS.

NEC mihi ſunt vires. Gryllus hoc Vlyſſi ꝓbro dat apud Plutarchum per hæc. Vxor tua dum tu bella geris ad ignem domo ſedet,ac ne vt hirundines quidem:eos vlciſci poteſt qui in ſe,ac totā domū irruūt:cū preſertim lacæna ſit.

ASCENSIVS.

ACCEDVNT in tua damna, exiſtentes, vltimus.i.ſummus pudor nam nihil indignius q̃; ſanguine parto a talibus liguriri, & coniugē procari impune permittere. Tres ſumus imbelles. Docet omnem ſpem in Vlyſſe collocatam,cum nulla ſit reſiſtendi poteſtas ſibi propter ſexum patri propter ſenium, & filio propter imbelles annos. Hoc faciunt,ideſt idem optant,& præcantur cuſtos boū: ideſt bubulcus nōmine Philætius. Et nutrix longa: ideſt vetula longi æui Eurycliа nomine, & tertius: ſcilicet Eumæus, qui eſt cura fidelis haræ immundæ,ideſt cubilis porcorum, qui immundi ſunt,& in hoc ſignificato ſcribitur cū h, & corripit primam:vt patet hoc loco.

Tu citius uenias portus, & aura tuis.
Eſt tibi, ſitq; precor, natus: qui mollibus annis
In patrias artes erudiendus erat:
Reſpice Laerten: ut iam ſua lumina condas,
Extremum fati ſuſtinet ille diem.
Certe ego, quę fueram te diſcedente puella:
Protinus ut redeas, facta uidebor anus.

HVBERTINVS.

TV citius ſubaudiendum eſt. ergo: tu venias citius pro cito. Portus & aura.i. ſalus & requies: tranſlatio ſumpta a nauigantibus, quibus nihil magis optatur, q̃ꝫ venti ſecūdi: & portus. Tuis: patri filio, & mihi. Eſt tibi quia ſciebat deſiderio filii patrē maxime moueri: ideo adhuc in memoriam ei reducit. Sit.i. diu viuat. Mollibus teneris puerilibus. Erudiēdus: inſtituendus. In artes patrias.i. paternas, nam (vt Cice.i. offi. inquit.) Pleriq; parentum præceptis imbuti, ad eorum conſuetudinem, moremq; deducuntur. Reſpice Laer. hoc eſt ſi non mouet te filius puer: moueat te pater iam iam morti ꝓpinquus: qui expectat: vt ei morituo oculos claudas: quod officium pietatis patri a filio præſtari decet. Reſpice: verbum eſt miſericordiæ iuuę. Solus enim triſtes hac tempeſtate Camœnas, Reſpexit. Vt iam.i. ſtatim. Condas: claudas. Fati.i. mortis. Certe ego: nunc mouet miſericordiam a perſona ſua. dicit enim eum tam diu abfuiſſe: vt q̃uis cito redeat, inueniat tamen eam anum: quā puellam diſcedens reliquerat. Protinus.i. cito: alias ſignificat continue. Vt.i. quamuis. Redeas: reuertaris. Sicut Ouid. exercendi ingenii gratia hanc epiſtolam a Penelope ad Vlyſſem ſcriptā finxit, ita & reſponſiuam ab Vlyſſe remiſſam ſe ſcripſiſſe fatetur in ſecundo amorum ad Macrum, vbi commemorat, vt ſupra diximus, aliquod epiſtolas reſponſiuas a ſe ſcriptas: quę hodie non extant: inter quas, & hanc reſponſiuā ponit, eius carmina ſubdam, vt eorū pertinaciam refutem, qui contendunt has epiſtolas ab Ouidi. non fuiſſe ſcriptas, ſed facile conuincuntur his verſibus. Et quod Penelopes verbis reddatur Vlyſſi: Scribimus: & lachrymas Phylli relicta tuas. Quod Paris & Macareus, & quod male gratus Iaſon, Hyppoliti q; parens: Hyppolitusq; legat. Quodq; tenens ſtrictum Dido miſerabilis enſem: Dictat: & Aoniæ Lesbis amica lyræ. Quam cito de toto rediit meus orbe Sabinus. Scriptaq; diuerſis rettulit ille locis. Cādida Penelope ſignum cognouit Vlyſſis: Legit ab Hyppolito ſcripta nouerca ſuo. Iam pius Aeneas miſeræ reſcripſit Eliſæ: Quodq; legat Phyllis ſi modo viuit habet. Triſtis ad Hypſiphylem ab Iaſone littera venit. Dat notam Phœbo Lesbis amica lyram. Hæc ſex epiſtolæ nuſquam in operibus Ouid. reperiuntur, cum aliæ ſupradictæ miſſiuæ in hoc volumine legātur. Vlyſſ. Tamen poſt multos errores delatus ad Alcinoū Phæacum regē, ab eo, & vxore Areta benigne exceptus: & naue & ſociis donatus, tandem in Ithacam reductus eſt in naui dormiēs, vbi excitatus dicit a Pallade, quam ſemper habuerat fautricem: & præmonitus de his: quæ eſſet acturus ſub ſpecie ſenis mendici, domum ſuam ingreſſus eſt: vbi multa a procis Penelopes paſſus, & tandem recognitus ab Euryclia nutrice, auxilio ſubulcorum, & Telemachi: quibus ſe indicauerat, iniuriam ſuam vltus eſt, cum eos pugna interemiſſet, aut vt alii volunt, oculis tantummodo orbaſſet, ita vt in triuiis ſtipem quærere cogerentur. Poſtremo a Thelogono filio: quem ex Circe ſuſceperat, cum non cognoſceretur eſſe pater, interfectus eſt, & ſic, qui tot maris: terræq; pericula euaſerat, manu filii cædem effugere non valuit. Hoc parricidio commiſſo, Theologonus ex Ithaca diſcedens in Italiam venit, vbi Tuſculum oppidum condidiſſe dicitur. Telemachus patri ſuccedit. Penelope vſq; ad vltimum ſpiritum pudice vixiſſe dicitur: vnde pro exemplo pudicitiæ a poetis præponi ſolet.

ASCENSIVS.

TV citius: ideſt valde cito: aut propterea citius, quia imbelles ſumus: venias exiſtens tuis: ſcilicet domeſticis: & neceſſariis. Sic in bucolica Virgi. Tu decus omne tuis. Portus & aura: ideſt ſalus & via ad eam perueniendi.

In patrias artes: ideſt obtinendas patrias artes, quæ in re militari & republ. conſiſtunt: & niſi acciperet in pro ad: dicere poſſet in patriis artibus. Reſpice Laerten, non ſcribendum eſt Laertem, vt verſus indica, quia a prima declinatione in es habetur accuſatiuus in en longum, vt condas: ideſt claudas. Vt redeas pro redieris: videbor anus: ideſt vetula decrepita.

Primæ epiſtolæ finis.

PHYLLIS DEMOPHOONTI.

Hoſpita Demophoon tua te Rhodopeia Phyllis.
Vltra ꝓmiſſum tẽpus abeſſe queror.
Cornua cum lunæ pleno ſemel orbe coiſſent,
Littoribus noſtris anchora pacta tua eſt.

HVBERTINVS ARGVMENTVM.

Hoſpita: quidam interpretes in huius epiſtolæ argumento, falſa q̃dam ſomniauerunt. Demophoontem ex colchis cum argonautis reuertentem ad Phyllida Thracum reginam diuertiſſe: cum Demophoon eo tempore, aut nondum eſſet natus: aut certe nondum eius ætatis vt ad talem expoſitionem proficiſceretur: verum ita res ſe habet. Demophoon Theſei filius auxilium græcis: vt Iuſtinus li. ii. ſcri. aduerſus Troianos tulit: qui ab eo bello rediens tẽpeſtatibus maris, & lõgis erroribus actus ĩ Thraciã delatus eſt vbi a Phyllide: q̃ per ea tempora regina Thraciæ erat portu: hoſpitioq; exceptus: & ab ea ardenter amatus, in ꝯiugium rogatus eſt, qui ei ꝯiugii fidem dedit: & ob beneficia accepta iurauit, ſe nunq̃ eam derelicturũ vxorẽ: verum audita morte Mneſtei. qui poſt electum ex vrbe Theſea Demophoontis patrem Athenienſium imperiũ occupauerat: Demophoon cupidus regnandi: diſſimulata cauſa petiuit a Phyllide aliquantum tp̄is, quo Athenas res ſuas ordinaturus accederet: data fide ſe intra mẽſem redituꝝ ad eam, verum eam vltra. iiii. mẽſem, iam redditũ ſuum diſtuliſſet. Phyllis amoris impatientia, & doloris impulſu: q̃ ſe ſpretam crederet: & eius redditum, iam deſperaret, zona ſua gutturi circumligata laqueo vitam finiuit: & vt fabulæ ferunt: in arborem Amigdalũ ſine foliis mutata eſt: poſtea reuerſus Demophoon: re cognita: truncum eius amplexus eſt: qui veluti ſponſi ſentiret aduentum: folia emiſit: vnde etiam teſtes Seruio: Phylla græcæ folia dicta ſunt a Phyllide: ante igit̃ hunc caſum Phyllidis: cum Demophoon redditum ſuum longe vltra ꝓmiſſum tardaret: Phyllis ad eum hanc epiſtolam ſcri. qua multis ex cauſis, & rationibus eum: reuocare nititur: commemorans ei iuſiurandum, & ſuorum erga ſe beneficiorũ obligationem: poſtremo conatur eum mouere referens: quod niſi reuertatur: aliquo crudeliſſimæ mortis genere ſe interimet: in quo dicit foræ: vt appareat ingratitudo: & crudelitas Demophoontis: vel per epytaphium eius inſcriptum. Hoſpita: ordo eſt: o Demophoon ego Phyllis Rodopeia: Hoſpita tua: q̃ror te abeſſe &c. hoſpita dicitur fœminino genere t licet legatur hoſpes communi generis. Inhoſpita vero & fœminini generis reperitur: vt inhoſpita ſyrtis, & neutris generis: vt Ouid. lib. i. meta. & inhoſpita tecta tyranni ingredior. Rhodopeia thraicia: nã rhodope mons eſt Thraciæ ita dictus a Rhodope muliere in eum conuerſa. ſicut & Hemus, vt ſcri. Oui. li. vi. meta. Thraciã Rhodopẽ angulus habet alter & Hemum. Nũc gelidos montes mortalia corpora quondam. Promiſſum. ſ. mihi a te. Cornua: dicit ſpacium tp̄is ſibi promiſſũ. ſ. ſpacium vnius menſis: quod per lunam ſignificauit. Cornua cum lu. &c. i. cum luna ſemel eſſet facta, plena: tũc. n. extremitates lunæ quæ ob ſimilitudinẽ cornua dicuntur coeũt. i. coniunguntur: & ſe tengunt: & ideo dixit. Pleno orbe. i. pleno circulo ipſius lunæ, poſſumus tamen fortaſſe melius intelligere ſpaciũ medii menſis, quo luna creſcit: & implet orbẽ. Inde & Iuu. dixit Semeſtri natũ digitos circũligat aure. i. annulo rotũdo: qualis eſt luna in medio mẽſe. Licet Domi. Cald. aliter interpretetur illũ locũ. Iuu. non ſatis vere. Anchora. i. nauis inſtrumentũ: ꝙ pro ipſa naui poſuit. Pacta: ꝓmiſſa a te. Noſtris: threiciis: vbi ego habito.

ASCENSIVS.

Hoſpita Demophoon. Argumentũ enarrauit prior cõmentarius: q̃d & Seru. recitat ad illud. Si quos aut Phyllidis ignis & c̃. Hoſpita ꝑ ſupabundantiã dr̃: nã hic & hæc hoſpes reperitur, verũ etiã in neutro genere inhoſpita ſaxa legimus, quaſi ab hoſpitus hoſpita hoſpitũ: & eſt hoſpes, tã q recipit, q̃ qui recipit hoſpitio: hic aũt hoſpita, quæ recipit. Videtur aũt ſtatim in primo verbo expoſtulare iniuriã ꝙ nõ niſi hoſpita ſit eius: cuius ſecũdum ꝓmiſſa ꝯiunx eſſe deberet: ſicut Dido Aene. iiii. Cui me moribũdã deſeris hoſpes, hoc ſolũ: qm̃ nomen de ꝯiuge reſtat. Queror. i. ꝯqueror. Cornua cũ lu. &c. Ordo eſt. Anchora tua eſt pacta. i. in pacto tuo ꝓmiſſa: & ita potius paſſiue, q̃ actiue accipiet. Nec eſt tã dura methaphora, q̃a deponẽtia oĩa cõmunia fuerũt. nr̃is littoribus. i. vt adeſſet littoribus nr̃is. ſ. Thraciis, ſupple tũc. cũ cornua lunæ coiſſent ſimul pleno orbe. i. vt primũ plenilunium eſſet: ſed luna latuit quater

.ſ. in pleniluñio

,ſ.in nouilunio: & recreuit quater toto orbe. i. quater plenilunium rurſus fuit: hoc eſt quatuor ſunt tranſacti menſes: nec vnda Sithonis: ideſt Thraciæ, hoc eſt mare thracium.

HVBERTINVS.

Luna quater latuit: toto quater orbe recreuit
 Nec uehit actæas Sithonis unda rates,
Tẽpora ſi numeres: bñ quæ numeramus amãtes:
 Non uenit ante ſuam noſtra querela diem:
Spes quoq; lenta fuit: tarde: quæ credita lædunt:
 Credimus: inuita nunc & amante nocent,
Sæpe fui mendax pro te mihi: ſæpe putaui:
 Alba procelloſos uela referre notos.
Theſea deuoui: quia te dimittere nollet:
 Nec tenuit curſus forſitan ille tuos,

LVNA: ecce iuſta cauſa quæ reie. Quater la. quartũ menſem exactum ſignificat. Recreuit: iterum creuit: & plena facta eſt. Nec vehit. i. nec promiſſum tuũ perficitur: quia nauis tua nõ venit ad nos. Sithonis: hæc eſt vera lectio: & non Sithois: nam nuſq̃ legere memini, quod Sithois fluuius ſit Thraciæ: præterea non per fluuium erat venturus: ſed per mare. Sithon vero mons Thraciæ eſt: vnde & Maro. Sithonias niues dixit, hoc autem loco Sithonis non eſt genitiuus caſus, ſed nominatiuus habens formam patronymici fœminini: ſicut Parnaſi Parnaſidos: nouimus autem nomine vnius montis, vel fluuii: vel loci totam regionem intelligi plerunq;: ergo. Vnda Sithonis & Sithonia. i. thracenſis. i. mare noſtrum thracium. Non ve. naues acti. i. tuas Athenienſes: nam attica regio ẽt Acte dicta eſt: vel quod: vt Stra. ſcri. illas pars maxime ad mare eſt extẽta & anguſta: nã ἀκτὴ græce littus dicitur: vel ecte dicta eſt ab Actæone. Quæ nu. amã. Sũt oẽs amantes diligentiſſimi calculatores temporis. Querela: lamẽtatio de tua abſentia & mora. Ante ſu. diem. i. ante tẽpus debitum: nam dies eſt fœminini generis: licet etiam pro ſpacio. xii. vel. xxiiii. horarum interdum accipiatur, tñ proprie pro tempore ponitur. Iuu. longa dies igitur quid contulit i. longum tempus. Spes quoq; lenta fuit i ſicut querela mea de Abſentia tũa fuit ſera: & lenta, ita etiã ſpes fuit lenta: quia tarde ſperaui ea mihi euentura: quæ nunc cum damno meo mihi euenerũt, eſt autem Acyrologia improprietas ſermonis, vel verbi nam ſpes cum bonorum expectatio ſit, pro metu hic accipitur: ſicut apud Virgil. lib. iiii. Aeneid. Hunc ego ſi tantum potui ſperare dolorem: ergo ſpes ideſt Timor ne redires. Fuit lenta: ideſt ſer. quia ſi citius timuiſſem a potui nõ decepi. Tarde quæ credita: ſenſus eſt: ego credo nſic ea: quæ nocent mihi: quia ſero credidi. ſ. te nunq̃ reuerſurũ. Credi. pluralis numerus pro ſingulari: ea quæ credita tarde. Lædunt me, &. Nocent me amante inuita. i. mihi amanti inuite, & erit caſus pro caſu poſitus: vt apud Iuue. Porrectura viro miſcet ſitiente rubetam, vel ſubaudi nocent mihi: me inuita. i. cum non poſſim reſiſtere aut prouidere. Fui mendax pro te. i. tui cauſa ſæpe multis mentita ſum, te breui reuerſurũ. Putaui. credidi. Procelloſos: impetuoſos: & violentos. Eſt enim vt dicit Ser. Procella uis vẽtorum cum pluuias dicta quod oia percellat. i. concutiat. Notos ſpeciem pro genere poſuit. i. notos ventos meridionales: qui & auſtri dicuntur, pro omnibus ventis: aut q̃a ex Athenis in Thraciam nauigantibus noti ſint maxime fœlices. Referre reportare, & mihi tanq̃ debita reducere. Vela alba: non aliam ob cauſam dixit alba, niſi quia vt plurimũ alba fiunt. Deuoui: execrata ſum & male dixi. Nam deuouere eſt malis votis, & imprecationibus aliquem deteſtari. Ouid. in Ibin. Illum ego deuoueo quẽ mens intelligit. Ibin. Theſea: patrem tuum tanquam tuæ moræ, & abſentiæ cauſam. Tenuit ĩpediuit. Tuos curſus tuum iter, tuam nauigationem. vt Virgi. Huc curſus fuit.

ASCENSIVS.

VEHIT. i. reuehit, rates, ideſt naues. Acteas ideſt atticas vel Athenienſes. Spes quoq; &c. Ordo eſt ſpes fuit quoq;. i. etiam lenta. i. tarda, non potuit cito induci ad tantam ſpem de te concedendam: ad quam inducta grauius lædor: quia quæ tarde ſunt credita, lædunt ſcilicet grauius, nos autem credimus, & ſuplex credita nocent me exiſtẽte inuita. i. quæ credo inuita & amãte. i. qui cogor etiam amare non redamante. Notos i. ventos illos procelloſos. i. multas procellas excitare ſolitos. Ego deuoui Theſea. ſ. patrem tuum: ideſt cum increpationibus deſtinaui morti, & vota feci diis, vt moriatur: hoc enim proprie eſt deuouere, quamuis aut a ſe, aut ab alio, ob alterius ſalutem morte addici: vt patet de Deciis Romanis ductoribus patre & filio: qui ſe deuouendo rempublicam protexerunt.

Interdum timui ne dum uada tendis ad Hebri,
Merſa foret cana naufraga puppis aqua.
Sæpe deos ſupplex, ut tu ſcelerate ualeres,
Sum prece thuricremis deuenerata focis.
Sæpe uidens uentos cœlo, pelagoq; fauenteis,
Ipſa mihi dixi, ſi ualet, ille uenit.
Deniq; fidus amor :quicqud properantibus obſtat,
Finxit: & ad cauſas ingenioſa fui.
Aut tu lentus abes nec te iurata reducunt
Numina: nec noſtro motus amore redis.
Demophoon uentis & uerba, & uela dediſti:
Vela queror reditu, uerba carere fide.
Dic mihi quid feci, niſi non ſapienter amaui?
Crimine te potui demeruiſſe meo.
Vnum in me ſcelus eſt: quod te ſcelerate recepi:
Sed ſcelus hoc meriti pondus, & inſtar habet.
Iura, fides, ubi nunc? commiſſaq; dextera dextrę?
Quiq; erat falſo plurimus ore Deus?

HVBERTINVS.

INTERDVM: alia ſuſpitio de eius mora, ne fortaſſis periclitatus eſſet in aquis, & metus. Ad vada: ad aquas. Hebri fluuii Thraciæ. Puppis: ideſt nauis: pars pro toto ſynecdoche. Naufraga: periclitata & paſſa naufragiam. Foret. fuiſſe. Cana: alba propter ſpumā quę fit cum aqua a ventis maxime mouetur. Sæpe deos ſupplex ſi legimus deos ſubaudiendum eſt rogans: ſed melius legitur deis: & ita ordinatur ego ſupplex dies vt tu valeres. Ipſa dixi mihi &c. Ille venit: ideſt Demophoon meus non decipit me: ſed nauigata ad me. Si valet: ſi eſt incolumis. Amor fidus finxit, ego quæ fideliter te amo: finxi omnes cauſas poſſet te impedire: quæ impedire ſolent omnes paratos ingredi aliquod iter. Quicquid obſtat properantibus: ideſt omne quod impedit paratos: & iam accinctos ad aliquod iter. Ad cauſas: ad excuſationes tuæ moræ. Aut tu lentus abes: adducit ei Phyllis iura iuranda, quibus ille ſe ei aſtrinxerat, vt eum moueat ad reditum. Iurata a te: eſt enim paſſiue ſignificationis. Noſtro amore. vel meo erga, te vel tuo erga me.

Dare vela ventis: eſt verba in vanum fundere Virgil. Sed auræ omnia diſcerpunt. Dic mihi me videatur ſua culpa eſſe relicta a Demophoonte. Quid feci: quid peccaui: vnde facinus. Niſi non amaui ſapienter: quia nimis cito properaui ad amorem tuum, quod non eſt ſapientis: ergo in hoc ſolum peccaui. Sed hoc meum crimen habet pondus: ideſt momentū: & valorem. Et inſtar: ſimilitudinē: ideſt dent tibi eſſe loco meriti, & maximi beneficii. Crimine te potui: ſenſus eſt meum crimen potuit te vehementer obligaſſe. Demeruiſſe: ideſt valde meruiſſe, nam de hoc loco auget. Iura fides: commemorat iuraiuranda ipſius Demophoontis: dicens Iura: fides ſunt qui iungunt, & exponunt. Iura: ideſt iurata: ſed melius: dicemus diſtinguendo. Iura vbi ſunt, vbi fides &c. & intelligimus iura ſcilicet coniugii: quæ inuiolabiliter ſunt ſeruanda. Sic Hypſiphyle ad Iaſonem. Heu vbi pacta fides: vbi connubialia iura. Fides a fio dicitur: q; fiat, quod dictū eſt: eſt enim dictorum conuentorumq; executio. Commiſſa, coniuncta: dextræ enī coniunctio ad fidei confirmationem fiebat: erat enim vt Seruius dicit: Fidei dicata, ſicut genu Miſericordiæ. Deus qui erat plurimus: ideſt dei qui ei erant plurimi. In ore tuo. falſo. fallaci.

ASCENSIVS.

VADA Hebri: qui rapidus eſt: ut ideſt Aeneid. Volucremque fuga præuertitur Hebrum. Sæpe deos ſupplex: ideſt oraui, aut timui pro te, hoc eſt, ut tuo ſcelerate ualeres. Nam ipſa: ideſt ego dixi mihi: ideſt in animo meo: ſi ualet ipſe, uenit. Numina Iurata: ideſt a iurante in teſtimonium accita. Demophoon uentis: uerba & uela dediſti, quia uerba dantur uentis, dum irrita fiunt. Demeruiſſe te: ideſt bene meruiſſe de te: nam quod in me crimen commiſi in te beneficium fuit. peccaui ergo te imprudenter amando: ſed in me: non in te. Dido dicit. Si bene quid de te merui. Quintilianus etiam hoc modo: ut demerer amantiſſimos mei. Pondus & inſtar: ideſt inſtantiam, & uim aut imaginem, & formam: ſeu ſtatum meriti.

Promiſſus ſocios ubi nunc Hymenęus in annos?
Qui mihi coniugii ſponſor, et obſes erat?
Per mare, quod totum uentis agitatur, & undis:
Per quod ſæpe ieras: per quod iturus eras:
Perq; tuum mihi iuraſti (niſi fictus & ille eſt)
Concita qui uentis æquora mulcet, auum:
Per ueuerem, nimiumq; mihi facientia tela:
Altera tela arcus, altera tela faces:
Iunonemq;: toris quæ præſidet alma maritis
Et per tediferæ myſtica ſacra deæ.
Si de tot læſis ſua numina quiſq; deorum
Vindicet: in pœnas non ſatis unus eris.
Ah laceras etiam puppes furioſa refeci:
Vt, qua deſererer, firma carina foret:

VBERTINVS.

HYMENAEVS; deus, quē in nuptiis græci inuocabant. Sicut romani Thalaſſionem. Promiſſus: a te. In annos ſocios. i. in uitam noſtrā ſemper ꝯiunctā: & ſocialē: qualis debet eſſe uita coniugalis.

Qui erat ſpōſor: trāſlatio ab hoibus ſumpta: ſicut. n. ſponſor ideſt uas: qui ꝓ alio promittit: & obſes, qui datur in tutelam fidei cōfirmat cōtractum, ita Hymenæus inuocabatur: ut coniugalis ſocietatis perpetuæ certus eſſet quaſi ſponſor: & obſes. Per mare: ordo eſt, tu iuraſti mihi per mare &c. Agitatur commouetur: turbatur. Ventis: uenti flatus uiolentiores: auræ uero mitiores dicuntur. Per auum tuum: aut auum pro proauo poſuit: & intelligimus: Neptunum, ut Iuue. Perq; tuum pater ægei neptune tridentē: aut certe. Aegeum dicit patrem Theſei: qui naue filii a Minotauro reuertentis cum uelis nigris procul uiſa: cum crederet eum mortuum fuiſſe: in mare ſe præcipitauit: & in deum mari nū mutatus dicitur: & ideo dixit niſi fictus: & ille eſt. Mulcet: placat: ut Vir. Et mulcere dedit fluctus: & tollere uento. Cōcita: cōmota. Tela amoris arma: nam cupido non ſolum ſagittis ferire: ſed etiā face incendere. Ouidi. lib. I. Met. Tu face neſcio quos eſto contentus amores irritare tua: eadem tamē tela interdum etiam ueneris dicuntur Iuue. Nec pharetris ueneris macer eſt: aut lampade feruet. Altera tela: telum generalr dicitur de omnibus: q̄ mitti. aut iaci poſſunt: licet etiam interdum pro gladio ponat, ut iferius in epiſtola Hypermneſtræ apparebit. Iunonem: per Iunonem. Præſidet: præeſt. Toris maritis: lectis coniugalibus. Per ſacra myſtica: ideſt archana. nam μύω myo: græce ſignificat claudo: inde myſtica & myſteria dr̄: q̄ ſunt clauſa: & ſecreta: qualia ſacra Cæteris: quæ nō niſi ſacerdotibus patebant Iuue. Archana qualem Cæteris uult eſſe ſacerdos Oui. in. li. de arte. Quis cæteris ritus audet uulgare profanus. Magnaq; Threicia ſacra reperta lyræ. Deæ te. i. Cæteris ferenſis tedas. i. faces: nam cum Proſerpinā filiam a Plutone raptam nondum ſciret, ut eam nō ſolum die, ſed etiam nocte quereret. In Etna monte Siciliæ pineas faces accēdit: quæ ſibi lumen nocte præberent, Ouid. li. v. Met. Illa duabus flammiferas pinus manibus ſuccendit ab Etna. Per q̄ pruinoſas tulit irrequieta tenebras; unde poſtea eius ſtatuæ & picturæ cum facibus ſunt: q̄ oſtēdit; Cice. in Verrem lib. vi. his uerbis. Qui acceſſiſtis Etnā, uidiſtis ſimulachrū Cæteris ex marmore, & in altero templo liberæ. Sunt ea per ampla, atq; præclara: ſed non ita antiqua. Ex ære fuit quoddam modica amplitudine, ac ſingulari [illegible]ere cum facibus per antiquum. De tot læſis, [illegible] de tot læſis, vel de tot offenſis, & erit ſubſtantiuum: vel certe: de tot læſis ſubaudi deis. Vnus in tu. vnus & ſolus. Non eris ſa. In pœnas: quia cum innumerabiles deos læſeris: te tot corpora ad pœnas habere oporteret. Ah laceras: conqueritur, quod ſceleri Demophoontis ipſa auxilium ꝓbuerit. Furioſa: inſana. Refeci: inſtauraui.

Laceras: ventis: & vndis conuulſas. Vt qua deſererer. q. d. vt tibi ꝓſtarem operam contra me. Carina. ſ. tua. Foret ſit: eſſet valida contra impetum ventorum: & fluctuum.

ASCENSIVS.

VBI eſt nunc Hymenus. i. deus nuptiarum: aut accipiendo per metonimiā: deum ꝓ re, cui ꝑeſt: vbi eſt nunc vſus matrimonialis ꝓmiſſus in annos ſocios. i. cōiugales ſocialiter trāſigendos. Per tuū auū. ſ. neptunū Aegi patrem: aut ipſm Aegeū. Per venerē & tela. ſ. Cupidinis arcū, & faces: ad q̄ alludit Vir. in prin. iiii. dicens. Vuln' alit venis & cæco carpit igni: nā tela vulnus ꝓcreāt: & faces incēdūt. Nimiū mihi facientia. i. nimiū i me potētia: aut mihi nimiū moleſtia: Iunonē. ſ. ꝓnubam: de qua ꝑne. iiii. Iunoni ān oēs, cui vicla iugalia curæ: toris a ſit maritis. i. maritalibus: ſeu ſimplr dixit. Per ſa. de. tedi fere. i. cæteris: vū i eod iiii. legifere. cæteri &c.

Remigiumq; dedi : quo me fugiturus abires,
Heu patior telis uulnera facta meis.
Credidimus blandis: quorum tibi copia: uerbis:
Credidimus generi : numinibuſq; tuis:
Credidimus lachrymis:an & hæc ſimulare docētur
Hæ quoq; habent artes:quaq; iubentur eunt.
Dis quoq; credidimus: quid iam tot pignora nobis
Parte ſatis potui qualibet inde capi.
Nec moueor : quod te iuui portuq; locoq;:
Debuit hæc meriti ſumma fuiſſe mei.
Turpiter hoſpitium lecto cumulaſſe iugali,
Pœnitet : & lateri conſeruiſſe latus:
Quæ fuit ante illam: mallem ſuprema fuiſſet:
Nox mihi : dum potui Phyllis honeſta mori.
Speraui melius : quia te meruiſſe putaui:
Quæcunq; ex merito ſpes uenit : æqua uenit,
Fallere credentem non eſt operoſa puellam
Gloria:ſimplicitas digna fauore fuit.

VBERTINVS.

REMIGIVM .i.remiges:hoc eſt nautas. Fugiturus:iniurioſe dixit fugiturus: ſic Dido ad Aeneam apud Virgil. Mene,fugis. Heu patior : tranſlatio ab eo : qui inimicum ſuis armis inſtruit: qui interdū illis percutitur ab inimico. Credidimus, vt maiorem captet cō miſerationē, & vt fraudem Demophoōtis magis amplificet: multa commemorat in Demophoonte : quorum ſingula: nedum omnia ſimul potuerunt eā decipere: & inducere ad ei credendū. Credidimus blandis verbis, nam facundia, quæ eſt quædam nō arte comparata:ſed naturalis dicendi gratia: multum valet ad amorem commouendum: vnde Ouid.infra de arte. Nō formoſus erat:ſed erat facundus Vlyſſes. Et tū æquoreas torſit amore deas. Idem ꝓbat Virg.iii. Aenei. hærēt infixi pectore vultus:verbaq;. Generi:nobilitati tuæ domus:ex qua nō potui mihi ꝑſuadere virum perfidum poſſe naſci :generis enim cōditio plurimum valet ad fidem faciendam. Numinibuſq; tuis:melius legendum dixerim nominibus: vt recte coniungatur.credidimus generi & nominibus tuis:nam ſe diis credidiſſe dicit inferius. Diis quoq; credi. eſſet ergo iteratio ſuperflua. Lachrymis:quæ etiā,vt oſtendit Quintilianus vim maximam habent commouendi:& fere perſuadendi. Hæ ſcilicet lachrymæ. Et:idest etiam ſicut tu. Docētur ſi: idest diſcunt oſtendere exterius falſos animi affectus:ſicut verbis ſimulaſti, quod nō habebas in pectore. Artes:dolos. Eunt qua iubentur: idest quatenus illis iubes & vis eas ire : quod Iuuena. attribuit mulieribus fraudem parantibus ſic dicens:Huberibus ſemper lachrymis: ſemperque paratis in ſtatione ſua : atque ipſis ſpectantibus illam: Quo iubeat manare modo. Diis quoq; : per quos iuraſti mihi. Tot pignora. Quid nobis: ſcilicet opus erat. Capi : decipi. Inde ex his ſupradictis. Nec moueor ; nec iraſcor:aut pœnitet me. Loco:hoſpitio vrbis : & domus meæ. Summa : finis. Meriti : beneficii.i. non debui facere maius beneficium: q̄; recipere te portu, & hoſpitio : ſed plus feci:& ideo ſubiungit. Turpiter hoſpitium ſenſus eſt pœnitet me poſt datum tibi hoſpitium : addidiſſe etiam lecti mei ſocietatem,& te cum me copulatam fuiſſe : & ꝯubuiſſe: quod q̄; honeſtiſſimis verbis poteſt exprimit : dicens. Et conſeruiſſe.i. cōiunxiſſe latus lateri. Cumulaſſe hoſpitium .i. addidiſſe hoſpitio lectum connubialem. Quæ fuit optat ſe fuiſſe mortuam vna nocte,anteq̄; cum Demophoonte ꝯiuncta foret. quia ſine infamia mortua eſſet. Mallem : optarem potius uellem.

Suprema ultima. Speraui melius idest bene. Quia me meruiſſe putaui ; me legendum eſt, nō autem te,ut & ſenſus exigit, & codex meus uetuſtiſſimus habet. Quæcūq;:ſententiæ eſt exornatio:& eſt ſenſus : æquum eſt eum bene ſperare:qui de aliquo bene meruit. Fallere. etiam ſententia eſt. Operoſa:magna:aut difficilis:ab opera.i.a labore dicitur:interdum ab opere:ut Ouid.i.met. & mundi moles operoſa labore.i.magni opis. Simplicitas: facilis credulitas mea. Fuit digna fauore:meruit potius laudem:q̄; fraudem:aut reprehenſionem.

ASCENSIVS.

QVID iā tot pi.no.i.ad qd tot ad me decipiēdū opus erat argumētis:ergo potius ſatis capi qualibet parte inde.i.illoꝝ pignorum. Nec moueor,ꝙ rem iuui,quia dixit. At laceras etiā puppes furioſa refeci,ne beneficium exprobare uideatur,dicit ſibi id ſolū dolere,ꝙ amiſſo pudore illi obſecuta ſit ad nuptias,quas modo ꝯtē

nit. Fallere credentē. vnde eſt illud Aeneid.iiii. a Iunone p irroniam dictum. Egregiam vero laudem. & ſpolia ampla refertis. Tuq; puerq; tuus magnum & memorabile numen. Vna dolo diuum ſi fœmina victa duorum.

Sum decepta tuis & amans, & fœmina uerbis,
Di faciant laudis ſumma ſit iſta tuæ.
Inter & ægidas media ſtatuaris in urbe:
Magnificus titulis ſtet pater ante ſuis.
Cum fuerit lectus Scyron, toruuſq; Procuſtes:
Et Scinis: & Tauri: miſtaq; forma uiri:

HVBERtinus.

ET amas, & fœmina: duo poſuit: quæ facile decipi ſolent: amans.ſ.ego, nā vt ipſe Ouid.inquit. Credula res amor eſt: & fœmina, q̄ etiā facile credit: vnde & poeta: Vna dolo diuum, ſi fœmina victa duorum eſt. Iſta ſit ſumma tuæ laudis.i.ſi hoc tibi laudi ducis, vtinam nihil aliud vnq̄ facias quod ſit laude dignum.

Inter & Aegidas: ſubaudi: dii faciant. Vt ſtatuaris.i.colloceris. In media vrbe: Athenarum. Inter Aegidas.i.inter maiores tuos qui ab Aegeo fuerūt. Nam ſtatuæ clarorum in publico proponebantur: cum titulis: rerum geſtarum: vt infra oſtendet. Pater tuus. Theſeus. Magnificus: ſplendidus. Suis titulis: rerum clararum quas geſſit. ex quibus aliquot numerat. Cum fuerit corrigendus eſt hic textus non enim legēdum eſt Chyron, ſed Scyron, & Procuſtes. Scyron autē latro fuit, quem viatores ſpoliantem verſus Megaram Theſeus interfecit, & ſaxo præcipitauit: quod adhuc, vt hiſtorici perhibent Scyronium dicitur Ouid.in meta. Scopulo nomen ſcyronis inhæret. Quidam autem ferunt hoſpitibus per iniuriam cibum porrigere ſolitū, ieiunare coegiſſe: deinde calce pcuſſos in mare pcipitaſſe: quo gñe mortis eū Theſeus affecit. Toruus crudelis. Procuſtes dicit̃ προκρούω a procuro verbo græco.i. Impello, is Polyphemonis cuiuſdā filius hoc genere ſupplicii hoſpites afficiebat: eoꝝ corpora lecto imponebat: quæ ſi erant longiora lecto, mutilabat: ſi breuiora, vi trahebat: & extē debat in parem longitudinem lecti: hunc Theſeus domuit. Et Scynis, ita legendū eſt, is crudeliſſimis hoſpitum corpora curuatis arboribus alligabat: deinde arbores in altū dimittebat: ita ꝙ corpora lacerabātur, quem Theſeus etiam interfecit: de quo Ouidi. in Ibin. Quinque trabes preſſas ab humo mittebat in auras æquoris aſpicias huius, & huius aquas: & de hoc puto Ouid. ſenſiſſe meta.lib.vii. Cum dixit occidit ille ſenex magnis male viribus vſus Qui poterat curuare trabes: & agebat ab alto. Ad terram late ſparſuras corpora pinus: Item Claudianus ſupradictos inter crudeliſſimos numerat libro primo in Ruffinum. Quid ſaic immanes vnquam geſſiſſe feruntur: vel Scyronis iſthmiaca pinu: vel rupe profunda Scyronis vel Phalaris tauro: vel carcere Sylla. Et tauri, mixtaq; forma viri.i. minotaurus: quem poetæ fabulantur fuiſſe ſemi hominem: & ſemibouem: ferunt enim vt ſcribit Diodorus Minoem Cretenſiū regem de more ſolitum Neptuno ſacrificare taurum ſpecioſiſſimum: cum ei taurus eſſet præſtantior. ſacrificaſſe deteriorem. Qua ex re Neptunus Minoi iratus eius Tauri: quem ille ſacrificare noluerat: Paſiphæ eius filiæ turpem amorem iniecit: cui ante Dædali ſignum pulcherrimæ vaccæ: quam taurus amabat: factum eſt cui Paſiphæ ſuppoſita cum tauro concubuit, ex quo fabulis decantatum, Minotaurum genuiſſe fertur, duplici: vt dictum eſt: natura: qui vſq; ad humeros taurus, cætera homo fuit, ad hoc monſtrum nutriendum aiunt, Dædalum labyrinthum fabricaſſe: difficiles habentem egreſſus: & inſciis penitus irremeabiles: in quo incluſo Minotauro.vii. atheníenſium pueri: totidemq; puellæ ſingulis annis: ex decreto Minois: qui Athenienſes obſidione: qua eos circundabat: ea lege liberauerant mittebantur. Miſſus igitur Theſeus: cum Ariadne filia Minois eius amore deperiret: accepto ab ea filo: quo poſſet e labyrintho egredi: minotaurum interfecit: reliqua de Ariadne dicentur loco ſuo.

ASCENSIVS.

SVMMA tuæ laudis: id eſt vltra quam nunquam merearis maiora. cum tamen dicat Aeneas Aeneidos ſecundo. Et ſi nullum memorabile nomine fœmineā pœna eſt: nec habet victoria laudem &c. Inter Aegidias.i. Aegei filios, & nepotes, ſtet pater: ſcilicet Theſeus Herculis ſocius, qui interemit Scyronem & procuſtem & Scinim latronem, aut Scinona, nam verius Scinum dicitur, & minotaurum monſtrū biforme, vt docet Vir.In.vi. Itē Creōte Thebarū regē, & centauros, poſt q̄ facinora deſcendit ad inferos, vt inde Pirithonū abduceret. Vnde dicit, Et pulſata nigri regia cæca dei.i. ditis ſeu Plutonis. non autem legendum eſt regia cæca ditis: qui dic ditis ſiue adiectiuum: ſiue ſubſtantiuum penultimam genitiui producit.

Et domitæ bello Thebæ: fuſiq; Bimembres:
Et pulſata nigri regia Cæca dei:
Hoc tua poſt illos titulo ſignetur imago:
Hic eſt: cuius amans hoſpita capta dolo eſt,
De tanta rerum turba: factiſq; parentis:
Sedit in ingenio creſſa relicta tuo.

VBERTINVS.

ET domitæ bello Thebæ: longa eſſet hiſtoriæ narratio: ſi ab Laio patre oedepi exordiremur: ſatis igitur ſit breuiter dicere: quæ ad hunc locũ pertinẽt. cum Etheocles & Polynices filii oepidi de regno inter ſe diſſidentes: mutuis vulneribus concidiſſent: & præterea multi duces: aliiq; plurimi mortales: qui ad bellum Thebanum venerãt: occubuiſſent: thebaniq; ſepeliẽdi facultatem denegarẽt: Adraſtus, qui ſolus ex ducibus ſuperfuerat: illis inſepultis relictis: rediit Argos: Cum nullus auderet hos tumulis ꝯdere: ſoli Athenienſes: qui aliis virtute præſtabant, omnes ſepeliuere Theſeus autem ꝑcipue Adraſti præcibus hoc fecisſe fertur: poſtea cum filii eorum: q in bello ierant: Parentum mortem vlturi, ex oraculo Alcmeonem Amphiarai filium ducẽ: eligiſſent contra Thebanos bella mouerũt: Eo enim duce expugnatio vrbis ab oraculo promittebatur: Acerrima igitur cõmiſſa pugna: Thebani attritis viribus, multiſq; amiſſis ciuibus victi ſunt. Thebæ captæ: ac dirutæ ſunt: hoc in bello virtus Theſei maxime emicuit. vnde ei tota hic aſcribitur victoria: cum tamen alii non ſic ſcribant: & multi Herculi attribuant. Fuſiq; bimẽbres: centauros dicit, ex Ixione, & nube a Iunone, quam ille de concubitu interpellauerat obiecta: genitos parte anteriore homines, poſteriore equos, Pirythous Hippodamiã deſpondiſſet: & centauros, & Theſeum ſibi cõiunctiſſimũ ad nuptias vocaſſet, & illi vino ebrii, tum Hippodamiæ tum cæteris fœminis, quæ nuptiis aderant, vim inferre temptarent: hac iniuria, tum Theſeus, tum Iaphitæ, quibus. Pirythous imperabat, commoti, multos ex centauris peremerunt, reliquos ciuitate eiecerunt, elegit igitur poeta verbum vtrique rei aptum, Nam fuſos, & cæſos intelligimus, & fugatos. non ignoramus tamen hanc hiſtoriã varie ſcribi & quoſdam ſentire Herculem huic pugnæ, interfuiſſe. Sed q̃ diximus, & huic loco conueniunt, & a Diod. referuntur. Et pulſata nigri ex hiſtoria locus fabulæ factus eſt. Scribitur. n. a græcis in vita Theſei. Adoneum Moloſſorũ regem vxorem Proſerpinam nomine habuiſſe, filiam vero Erinnyum, canem Cerberum, iuſſiſſeq;, vt qui eius filiam optaret vxorem, cum Cerbero pugnaret, quod ſi illum ſuperaſſet, eã aſſumeret vxorem, multi ad hanc, vt proci conuenerant: verum cum rex animaduertiſſet Theſeum, & Pirythoum, non vt procos veniſſe, ſed vt eam furto auferrent, eos comprendi iuſſit, & pirythoo a cane intercepto, Theſeum in carcere ſeruandum tradidit, hoc habet hiſtoriã Dio. tamen magis fabulã ſecutus refert, Pirythous cupiens Proſerpinam vxorem habere rem cum Theſeo cõmunicaſſe, verũ eũ propter rei impietatem, ꝓpoſito Theſeus eum auertere conaretur, vbi illum pſeuerantẽ, & ſe ab illo in iuſiurandũ ad Proſerpinæ uim & raptũ adigi videret, ſe ſocium, & adiutorẽ ꝑbuit. eũq; ad inferos, ut eã raperent ambo diſcendiſſent, uterq; ibi captus. Sed poſtmodũ in gratiã Herculis liberatus eſt Theſeus, Pirythous apud inferos detentus, luit ſempiternas ſuæ impietatis pœnas. q̃dã ſcriptores vtrunq; tradũt ab inferis rediiſſe, hanc igitur fabulã nunc tangit.

Et regia cæca. i. aula obſcura. Nigri dei. i. Plutonis. Pulſata. i. ui m quãdã intrata. & occupata a Theſeo. Notãdum eſt, quod ubi legit ditis legendũ eſt dei. Nã ditis primam naturaliter habet longã, & ſic non ſtaret hic uerſus, qđ aũt ſit lõga, ex multis exemplis hoc Vir. in. vi. Aenei. ſit ſatis. Noctes atq; dies patet atri ianua ditis, nuſq̃; autem legitur prima breui. Tua ima. tua ſtatua. Hoc ti. hac inſcriptione. Poſt illos. i. titulos patris tui, quos ſupra diximus.

Hinc eſt ecce titulus, quẽ uult Demophoõti inſcribi, q ad infamiã ꝑtinet, qđ & amãtẽ, & hoſpitã decepit, ordo eſt, hic eſt. ſ. ille demophoõ. Cuius do. am hoſp. ſ. Phyllis, & duo poſuit, q̃ eius dolũ, & crimẽ aggrauat, ut dictũ eſt ſupra.

Capta, decepta. De tã. ſenſus eſt, de factis tui p̃ris, remãſit tibi tm̃mõ memoria fraudis, qua ille uſus in Ariadnẽ, nõ ãt alicuius ex ſupradictis ꝓhibitatib' parentis. P̃ris tui, Theſei. Sedit, ſtetit. In ige. tuo. i. i aio tuo. Creſſa. i. Ariadne cretẽſis, Creſſa ãr nõ maſculino creſſus uenit, ſed a cres, cui' gẽtis eſt cretis. Relicta, deſerta a p̃re tuo. Vt plenius dicere i epiſt. Ariadnes ad Theſeum.

ASCENSIVS.

SEDET in ing. i. placuit: ut. vii. Aene. Et ſedet hoc aio: Puella creſſa. i. cretẽſis Ariadnes. ſ. Minois filia a Theſeo p̃re decepta i quo ſolo facto eũ imitaris: hiſt. ac fabulæ iã recitatæ ſunt.

Quod ſolum excuſat: ſolum miraris in illo:
Hæredem patriæ per fide fraudis agis,
Illa (nec inuideo) fruitur meliore marito,
Inq; capiſtratis tigribus alta ſedet,
At mea deſpecti fugiunt connubia thraces:
Quod feror externum præpoſuiſſe meis.
Atq; aliquis, iam nũc doctas eat: inquit: Athenas:
Armiferam Thracen: qui regat: alter erit,
Exitus acta probat, careat ſucceſſibus opto:

VBERTINVS.

MIRARIS. immitaris Lucanus. Miratoremq; Catonis. i. immitatorem. Vir. Primus, & te miret ab annis. Nam pclara ingenia, q̃ mirantur, eã, facile immittantur. Vnde antecedẽs pro conſequenti ponitur. i. mirari pro immitari. Hæredem agis. i. es hæres. Ornatus eſt enĩ dicendi modus, hic agit legatũ. i. legatus eſt: hic agit hæredẽ gratum eſt hæres. Fraudis patriæ. i. paternæ: non autem uirtutis. Illa nec inuideo: comparat fortunam ſuam cum fortuna Ariadnes, & ille ex fraude bene ſucceſſiſſe: ſibi uero peſſime oſtendit. Illa: Ariadne. Fruitu gaudet. Meliore: q̃ patre tuo: quia ille erat mortalis, Bacchus uero deus. Nec inuideo: nec doleo. Sedet alta. i. cælſa: & læta. In tygribus capiſtratis. i. frænatis: hoc eſt in curru Bacchi: quem a tygribus trahi dicunt. Virg. lib. vi. Aenei. Nec qui pampineis uictor iuga flectit habænis Liber agẽs cælſo niſæ de vertice tygres. Hanc ſententiam quod meliorem adepta ſit maritum. Ipſe lib. iii. Faſto oſtendit. Iam bene periuro mutarat coniuge Bacchum: Quæ dedit ingrato fila regenda viro. Sorte thori gaudens, quid flebam ruſtica dixit, Vtiliter nobis perditus ille fuit. At coniunctio aduerſatiua hoc loco: quaſi dicat non ita mihi euenit ſicut Ariadnæ Deſpecti cõtempti a me: & vt inquit Dido. Quos: ego ſum totiens iã dedignata maritos. Quod idest quia. Feror: dicor. Præpoſuiſſe: ideſt connubio. Externum: ideſt Peregrinum & ignotum. Meis. ſ. thracibus: hæc enim ſolet eſſe cauſa acerbiſſimi doloris, & indignationis his: qui ſpernuntur. vnde & Hyarbas apud Virgilium maxime hoc quæritur de Didone: quod ſibi Aeneam externum, propoſuerit: Fœmina, q̃ noſtris errans in finibus exui. Cuiq; loci leges dedimus, connubia noſtra. Reppulit: ad dominum Aeneam in regna recepit. Atque aliquid deridens me. Inquit ea: ſcilicet Phyllis Athenis: quaſi dicat quas plus amauit: quam thraciam, cum maluit maritum Athenienſem: quam Thracen. Doctas: quoniam illic oium liberalium artium florebant ſtudia: vnde & Pallas dicitur ei vrbi nomẽ dediſſe. Alter: ideſt Alius præter ipſam Phyllida. Thracem accuſatiuus eſt a nominatiuo Thrace: nam regio ipſa dicitur Thrace: & latine Thraca Horatius Thraca ne uos, ebrusq; niuali cõpede uinctus. item dicitur Thracia. Armiferam: bellicoſam. Exitus acta probat: ſenſus eſt, a fine demõſtrantur hominum facta: & eſt ſentẽtia exornatio. Careat ſucceſſibus & cætera: Senſus eſt, male illi eueniat qui nõ a fine rerum: ſed ab euentu facta hominum denominat: & notat multa enim ſolent euenire ante finem: quæ videntur eſſe mala, quæ poſtea ex fine cognoſcuntur eſſe bona: vt exempli gratia: aliqua puella mediocris ꝯditionis nupſit amatori diuiti clam: & neſcientibus parentibus ſuis reprehendit hoc factum ab his: q hoc ſciunt: at ſi ducat vxor ab eo: oẽs dicunt eam ſapienter egiſſe: ita hic eſt intelligendum: ſunt aũt verba Phyllidis dicentis, finis oſtẽdit qualia ſint facta quaſi dicat potes adhuc ꝓuidere, ne videar male feciſſe cum te recepi in hoſpitio, & ꝯiugio: ideo male illis eueniat: qui ante finem iudicãt de his, quæ feci per ea: quæ euenerſit: quia nondum redemiſti, nã adhuc redire potes. Opto: Deſi pcor vt ille. Careat ſucceſ. ꝓſperitatibus.

PARRASIVS.

EXCVSAT agnoſcit malefactum, excuſamus enim peccata. Theſeus autem depcabat hanc culpa, quòd in ſomniis eſſet a libero monitus: vt eam relinquerent.

ASCENSIVS.

AT mea deſp. Docet ꝙ & Dido apud Vir. ſe ſuis inuiſem eẽ, qa externũ ptulit eis. Atq; aliqs Ordo ẽ: atq; aliqs. ſ. thracũ inqt eat. ſ. Phyl. cõtẽptrix ſuoꝝ Athenas doctas: vt ſequaſ mœchũ qa alter erit, q regat Thracen. i. Thraciã (a ntõ thrace, & ita p n ſcribitur) Armiferã. i. bellicoſam: & pſiam Martis geticis q pſidet aruis: ſunt. n. vicini. Exitus acta ꝓbat: & ſup. aliqs (inqt) exitus ꝓbat acta. i. euentus reꝝ docet qualr ĩ coeptæ ſint. quaſi prudẽter: incœpta nõ poſſint malũ hr̃e exitũ. At q.d. rñdet Phyllis, careat ſucceſſib' opto: qſqs ab euẽtu facta notãda putat qa ſæpe prudẽtiſſime cœpta in fœlicẽ ſortiunt exitũ. vnde q dãnabãt, qa Demophoõ nõ redibat, laudarent ſi redirent, quapropter addit.

Quiſquis ab euentu facta notanda putat
At ſi noſtra tuo ſpumeſcant æquora remo,
Iam mihi : iam dicar conſuluiſſe meis.
Sed neq; conſului : nec te mea regia tangit:
Feſſaq; biſtonia membra lauabis aqua.
Illa meis oculis ſpecies abeuntis inhæret,
Cum premeret portus claſſis itura meos.
Auſus es amplecti : colloq; infuſus amantis,
Oſcula per longas iungere preſſa moras.
Cūq; tuis lachrymis, lachrymas ꝯfundere noſtras:
Quoq; foret uelis aura ſecunda quæri:
Et mihi diſcedens ſuprema dicere uoce:

HVBERTINVS.

NOTANDA: iudicāda. Ab euētu: ideſt a caſu: non a fine : qui poteſt venire mihi melior, vel certe a fine: quem ego reſpexi: & propter quem feci, nam finis mei facti fuit: ꝓdeſſe mihi, & meis accipiendo te maritum : ergo ab hoc fine intentionis meæ : & nō ab eo, quod euenit iudicandū eſt id, quod feci, nam finis meæ intētionis fuit bonus: licet euentus fuerit malus, & hic ſenſus videtur eſſe melior, & verior, quā ſuperior: licet vterq; poſſit accōmodari. At ſi tſenſus eſt reprehendor : dicor male egiſſe: ſed ſi ad nos reuerſus fueris : omnes dicent me prudenter egiſſe : & ita exitu probabit acta mea non fuiſſe mala. At ſi noſtra tuo ſpumeſcant æquora remo : periphraſis eſt. i. circumlocutio : hoc enim voluit dicere, ſi ad nos nauigaueris: nam nauigando, & mouendo remos æquora ſpumam mouent. Virgi. Et ſpuma ſalis ære ruebant. Iam. i. tandem. Conſuluiſſe : ſapienter prouidiſſe mihi accipiendo te maritum. Meis, accipiendo te : qui eos regeres. Sed neq; cōſului: vt magis eum moueat, oſtendit ſe deſperare eius reditum : neq; conſului: quia non reuerteris. Mea regia: quam tibi tradideram. Tangit mouet. Feſſa biſtonia: ſubaudienda eſt negatio: neq; lauabis mēbra: &c. i. nō venies in Thraciam: neq; lauabis aliquādo membra tua fatigata aqua Threicia. Nam Biſtonium Thraciæ ſtagnum eſt. Illa meis oculis: magnam vim habet recordatio præteritæ conſuetudinis : & beniuolentiæ. ideo Phillis nunc reducit in memoriam Demophoōti eius diſceſſum: in quo oſtendit eum ſibi ſignificaſſe amorem: vt ea cōmemoratione eum moueat.

Illa ſpecies: illa figura. Abeūtis. ſ. tui a me diſcedentis. Inhæret: infixa eſt. Oculis meis: hoc eſt, videor nunc habere ante oculos, quomodo a me diſceſſiſti. Cum claſſis itura: ideſt abitura. Præmeret meos portus : ideſt eſſet in portu meo. Auſus es, commemorat blandicias, quibus Demophoon erga eam vſus eſt: auſus es quaſi dicat cum diſcederes non reuerſurus auſus es tamen me amplecti. Infuſus: impoſitus: circundatus. Collo amantis: mei Phyllidis. Oſcula: præſſa : præſſe infixa qualia. ſolent eſſe oſcula amantium: quæ non modo ꝓſſis labiis in faciem dantur, verumetiam plærūque ex nimio affectu dentibus, & morſu inferūtur : amatoria oſcula dētibus impreſſa ſignificat Ouid. in. i. amorum Alterius videat toto veſtigia lecto. Factuque laſciuis liuida colla notis : & Hom. in. i. carminum. Siue puer furēs: impreſſit memorem dēte labiis notam. Cūque tuis : ſubaudi, & auſus es. Confundere. i. cōmiſcere. Quodq; foret. i. auſus eſt quæri quod haberes ventum ſecundum : & tibi fauentem: quia potius voluiſſes habere aduerſum: vt eſſet tibi iuſta cauſa remanendi. Et mihi: ordo eſt: & tu diſcedens auſus eſt dicere. Suprema voce. i. vltimis verbis tuis: quia poſtea non dixiſti aliud verbum.

PARRASIVS.

AB euentu a caſu non voluntate, & propoſito. M. Tullius. Ediſt. fami. i. Sed hæc ſententia ſic etiam illi, & nobis placebat, vt ex euētu homines de tuo cōſilio exiſtimaturos videremus: ſi cecidiſſet, vt volumus, & optamus oēs te & ſapienter, & fortiter, ſin aliqd eſſet offenſum, eoſdē illos & cupide, & temere feciſſe dicturos. Biſtonia biſtones thraciæ gentes a Biſt. Martis. & terpſichores filio: vel ab altero : quē genuit Cirō. vt author eſt Philoſtephanus.

ASCENSIVS.

AT ſi noſtra &c. Conſuluiſſe i. conſulte prouidiſſe. aut proſpexiſſe mihi, & meis feſſaq; biſtonia. ordo eſt. q. d. & nec ſup. lauabis membra tua feſſa. i. fagitata ex lōginqua ꝑfectione, aqua biſtonia. i. biſtonidis lacus thraciæ. Illa me ocu. commemorat dulcia, vt oſtendat, quā ſint, quæ nūc patitur amara. Quodq; foret. Ordo eſt. Et auſus eſt q̄ri. i. ꝯqueri: ꝙ aura foret. i. eſſet fecunda. i. ꝓſpera quia ſequens, & a puppi flans tuis velis. i. dicebas te dolere ꝙ tam bono vēto abire cogebaris. Et mihi ſupple auſus es diſcedens dicere ſuprema voce.

Phylli

Phylli face expectes Demophoonta tuum.
Expectem: qui me nunquam uiſurus abiſti?
Expectem Pelago uela negata meo?
Et tamen expecto: redeas modo ſerus amanti:
Vt tua ſit ſolo tempore lapſa fides,
Quid prȩcor infelix? iam te tenet altera coniunx,
Forſitan: & nobis qui male fauit: amor.
Vtq; tibi excidimus: nullam: puto: Phyllida noſti
Hei mihi: ſi quæ ſim Phyllis: & unde rogas:
Quæ tibi Domophoon: lõgis erroribus acto.
Threicios portus, hoſpitiumq; dedi:
Cuius opes auxere meæ: cui diues egenti
Munera multa dedi: multa datura fui:
Quæ tibi ſubieci latiſſima regna Lycurgi:
Nomine fœmineo uix ſatis apta regi.
Qua patet umbroſum rhodope glacialis ad emum:
Et ſacer admiſſas exigit Hebrus aquas.

HVBERTINVS.

PHYLLI face ex. hæc ſunt vltima verba: quibus Demophoon vſus eſt ad Phyllida. Expectem: nunc ſunt verba Phyllidis. q.d. ita dixiſti mihi: vt te expectem: ſed quid expectẽ te: qui abiiſti nunq; viſurus me. i. nunq; reuerſus amplius: vt me videas. Negata. ſ. a te. i. quæ vela tua nunq; vis amplius redire in meũ mare: & tamen artificiũ eſt in ſumma cauſa diffidentiæ: tamen non oſtendere differentiam: dicit igitur: quod licet, iam non debeat eum expectare: tamen expectat. Modo tantũmodo q.d. etiã ſeruus. i. tardus: qa vt eſt in prouerbio: melius eſt ſero, quam nunq;. Vt tua. i. vt videaris defeciſſe in fide per aliquod tempus: & non per oẽ: vt tua fides: quam mihi dediſti de reditu tuo. Sit lapſa. i. defecerit. Solo tẽpore: & nõ voluntate tua, aut etiam opere. Quid ꝑcor infelix: diximus in prima epiſtola: muliebrȩ eſſe: de maritis abſentibus alienũ amorẽ ſuſpicari &c. quid ꝑcor, q.d. fruſtra ꝑcor. Qui male fauit nobis. i. qui fuit nobis aduerſus. Vtq; tibi: vt. i. poſtq;. Excidimus. i. ex memoria tua elapſæ ſumus. Nullã: Phillida. i. nullã ſimilẽ Phyllidis. Hei mihi: nõ ſine gemitu potuit, cõmemorare ſe, & ſua erga Demophoontẽ beneficia. Hei interiectio dolẽtis. Si rog. ſi q̃ris, & interrogas. Vñ: ex quo loco: cuius filia. Quæ tibi: nunc dicit, q̃ ſit: ordo eſt. O Demophoon ego ſum illa Phyllis: q̃ dedi tibi acto. i. agitato. Erroribus. i. vagationibus per mare. Regna Lycurgi. i. in q̃bus regnauit Lycurgus. Sic etiam Vir. de Thracia. Acri quõdã regnata Lycurgo. Hic. n. fuit rex Thraciæ. alter Lacedæmonius, qui ſuis ciuibu leges ſaluberrimas tulit. Cuius: ſcilicet Demophoontis. Opes: facultates, diuitias. Meæ: ſcilicet opes. Auxere, fecerunt maiores. Cui egenti: ſcilicet tibi Demophoonti. Sic Dido obiicit Aeneæ: eiectum in littore egentem. Excepi. Quæ ſubieci: ideſt ſupponi: & in poteſtatem tuam dedi. Vix ſatis apta regi nomine fœmineo: quia hæc regna habent viros bellicoſos: & feroces: qui vix poſſunt ferre muliebre imperium. Qua patet: deſcribit ambitum regnorum Thraciæ: q̃ ſubiecit: & eſt ordo quæ ſubieci tibi regna Lycurgi. Qua: ſcilicet pte. Rhodope patet ad æmũ glacialẽ. Et Hebrus ſacer &c. Rhodope, & Aemus: vt diximus montes ſunt Thraciæ. Sed Rhodope magis in orientem porrigitur: deinde in ſeptẽtrionem reflectitur. Aemus ad Macedoniã eſt, vnde & interdũ mons Macedoniæ dr̃. Qua patet. i. extenditur. Vmbroſum altũ: vel arboribus plenũ. Et ſacer: ſignificat oſtium Hebri fluuii: ſacer: quia oẽs fluuii ſacri dicebantur.

Exigit emittit, ſcilicet in mare. Aquas amiſſas, ideſt: celeres: vt diximus in prima epiſtola: non añt legendum eſt admiſſas: neq; etiam dicendum amiſſas: ideſt perditas. Cui mea: nõ eſt ſubaudiendum: ego Phyllis: ſed cui refert illud pronomen ſupradictum. ſ. tibi.

PARRASIVS.

SACER Hebrus. qua Iouis. F. vt Home. in hymnis. vel ob Orphei caput, vt eſt apud Phyloſtratum, & Papinium. Abaris Hyperborius Orphei nuptias celebrauit. Vt, o q̃. Vir. vt vidi vt perii.

ASCENSIVS.

O Phylli face. i. fac. Non enim legendum eſt fac, quia producitur, q̃uis ſint, qui ita legant, & corripi ſentiant: vt etiam alibi expectes Demophoonta tuum. ſ. amicum, aut maritum ſerus. i. tardus. Quæ tibi Demophoon, enumerat beneficia, vt memorem ſui faciat, & amplitudinem regni ſui commemorat, vt alliciat. Omnia autem manifeſta ſunt.

Cui mea uirginitas auibus libata ſiniſtris,
Caſtaq; fallaci zona recincta manu.
Pronuba Teſiphone thalamis, ululauit in illis,
Et cecinit mœſtum deuia carmen auis.
Affuit Alecto breuibus torquata colubris
Suntq; ſepulchrali lumina mota face.
Mœſta tamen ſcopulos, fructicoſaq; littora calco:
Quaq; patent oculis æquora lata meis.
Siue die laxatur humus: ſeu frigida lucent
Sydera: proſpitio quis freta uentus agat.
Et quæcunq; procul uenientia lintea uidi:

HVBERTINVS.

CVI ſcilicet Demophoonti pro a quo Demophoonte, datiuus pro ablatiuo. Mea virginitas: amplificat beneficia: quia plus eſt dediſſe virginitatem: ꝗ res. Eſt li. deſumpta. Auibus ſini .i. infœlici ome: nam antiqui omnia auſpicato faciebãt & pcipue matrimonia. Virgili. Cui pater intactã dederat primiſque iugarat. Omine. Lucan. Contentique auſpice bruto. Iuue. Veniet cũ ſignatoribus auſpex. Capiebatur aũt auguriũ a volatu auiũ: quas appellabant prepetes: vel a voce, & has appellabant oſcines: quod ore canerent. Vnde & aues ſæpe pro auguriis ponuntur. Hora. mala ducis aui: inde & auſpices ab aſpiciendis volucribus: & augures a garritu auium dicti ſunt. Et mea zona. ſubaudi & cui .i. a quo.

Mea zona eſt recincta, ideſt diſtincta. Caſta: ideſt mei caſtæ: nam adiectiua perſonarum ſæpe attribuũtur rebus: ſupra. Sed bene conſuluit caſto deus æquus amori. Manu fal.l. tui fallacis. Erat. n. mos, qui etiam hodie in aliquibus locis ſeruatur: vt vir diſ. ingeret zonam mulieris ſibi nubentis. Pronuba, loco Iunonis, que coniugiis præeſſe ſolet: afferunt furiæ. Pronuba dicitur: quæ nubentibus prꝑeſt: nu autem ſyllaba, quæ in primitiuo naturaliter lõga eſt, in ꝑnuba ſemp breuiatur, vt cõnubio: interdũ ſeruat naturã: vt ꝑ cõnubia nr̃a: ꝑ inceptos Hymeneos interdũ ꝑ ſyſtolem breuiatur: vt cõnubio iungã ſtabili. Teſiphone: vna ex furiis dicta a τίσις quod græce ſignificat vltionem: & φόνος phoni quod ſignificat cædem.

Vlulauit: vlulatus enim attribuitur furiis Dido ad Aeneam inferius. Audieram voces: nymphas vlulaſſe putaui. Eumenides ſatis ſigna dedere meis. De uia auis: ideſt bubo, cuius ꝗrula vox malum omen ſignificat. Virgi. iii. Aeneid. Solaq; culminibus ferali carmine bubo. Viſa ꝗri, & longas in fletum ducere voces: deuiam autem appellauit: quia a cœtu aliarum volucrum ſolet fugere. Meſtũ: triſte ꝗrulum. Alecto: alia ex furiis dicta, quaſi irrequieta & nũꝗ ceſſans. Torquata circũdata: & quaſi pro torq; cincta. Colubris: viperis breuibus: ideo ſæuioribus, nam breuiores ſerpentes ſunt ſæuiores.

Suntq; ſepulchrali: in nuptiis malum omen habebatur: ſi aut faces: ꝗ pro mortuis erant accenſe: deferebãtur pro nuptialibus: aut ſi ipſæ faces nuptiales fuiſſent accenſæ ex facibus, aut ex flammis alicuius rogi: hanc rem oſtẽdit ipſe Oui. li. vi. meta. i fab. Terei. Eumenides tenuere faces: dicit ergo nr̃e Phyllis. Lumina .i. ignes mearum thedarum nuptialiũ. Sunt mota face ſepulchrali .i. face, ꝗ pro mortuo erat accenſa. Mœſta tamen: dicit quod licet omnia ſupra dicta ſignificent infœlix coniugium: tamen ſæpe conſcendit locum altum, ex quo proſpiciat in mare ſi forte videat nauem Demophoontis. Mœſta triſtis. Calco: ꝑmo corpore meo. Fructicoſa: dumoſa plena fructibus ſæpe: nam nouies iuiſſe dicitur: vt Oui. in. i. de reme. Et per quod nouies ſæpius iſſet iter: & in eodem li. Nona terebatatur miſere via. Quaq; pa. ocu. licet raro a verſu pentametro ad ſequentes verſus incipat ſententia precipue apud Oui. tamen interdum fie, vt hic videmus: & ſupradiximus in epiſto. Briſ. eſt . n. ordo: & ego proſpicio quis ventus agat. freta. Qua .i. qua parte. Littora patent noſtris oculis .i. aſpiciuntur a nobis. Siue hu. laxatur .i. aperitur: nam terra die propter temperiem: vel calorem magis laxatur. Seu frigi. ſyde. aut generaliter frigida ſydera oia dixit ꝑpter noctẽ: ꝗ frigida dicitur Vir. in buc. Frigida vix cœlo noctis diſceſſerat vmbra: aut certe lunam intellexit quam frigidam eſſe conſtat. Et ꝗcunq; .i. ꝗcunq; video nauẽ veniẽtem, ſtatim exiſtimo illam eſſe tuam. Tua lintea .i. vela dicta a lino quod ex eo fiant. Procul longe.

ASCENSIVS.

CVI mea Virg. &c. Docet ſe malo auſpicio nupſiſſe, aut de virginatam eſſe ſpe nubẽdi, pro quo ſcimus, Romanos, æthruſcorum diſciplina, ĩbutos, nullas res arduas, nõ captãto prius auſpicio, inchoaſſe. Auſpicium autem dicitur ab auium inſpectione in volatu: augurium autem ab auium garritu. Et quia auſpicato ine

choabant tractum eſt, vt auſpicium accipiatur pro decẽti inchoatiõe, & auſpicor pro inchoare. Auſpex vero is eſt qui & pronubus dicitur ſed generaliter quicunq; rebus bene inchoandis præeſt. Auibus libata: libari dicitur q̃ modice tanguntur. & quaſi deguſtãtur, vt libamina ſacrorũ. Zona caſta, ceſtus ceſti dicitur. Pronuba quæ præeſt nubẽtibus, quæ Iuno eſſe deberet, quæ Iouis, & ſoror, & coniunx, diuorũq; regina nunc autẽ furia infernalis vt ex euentu opinatur pronuba, quæ vlulauit loco cantus, ſed medium eſt vocabulum, quia etiam in rebus lætis reperitur. Lucanus lætis viulare triumphis. hinc quarto Aenei. de connubio Didonis ſummoq; vlularunt vertice nymphæ. quod ꝓpriæ ad res tamen triſtes pertinet face ſepulchrali. funeſta, & non nuptiali. Littora fructicoſa, in quibus creſcunt fructices, Meos deos, ſalutis meæ authores.

HVBERTINVS.

PROTINVS ſtatim. i. exiſtmo, ꝙ quaſi certo augurio credo. Eſſe meos deos: non dicamus; id eſt te quem colo tanquam deos: ſed auguror illa eſſe meos deos: id eſt exauditionẽ deorum: quos ego præcata ſum: id eſt ſtatim arbitror me exauditam eſſe a dies meis. Procurro: vado procedo: quando video vela, quæ credo eſſe tua. Vix retinentibus me: propter nimium deſiderium tui vidẽdi. Primas aquas: id eſt magis propinquas terræ: nam ſunt primæ ex terra euntibus in ipſas. Quo magis: quanto magis. Accedunt: ſcilicet ad me, id eſt fiunt propinquiores. Aſto: id eſt ſto, & ſum.

Minus, & minus vtilis: id eſt quaſi defecta ſpiritu: & languida. Linquor. i. deficio, & cado in terram propter dolorem: quia ex appropinquatione cognoſco non eſſe nauẽ tuã. Excipienda: erigenda ab ancillis: quia per me non poſſum: aut ſtare: aut ſurgere: ſum. n. ſemimortua. Eſt ſinus deſcribit locum, vnde dicit conſtituiſſe ſe præcipitare, enumerat varia genera mortis: per q̃ dicit ſe cogitare finire vitam. Sinus flexus maris. Falcatus curuatus tractum a falce, q̃ eſt curua. In ar. ad. i. in ſimilitudinem arcuum adductorum. i. ꝯtractorum: nam adducere ſignat cõtrahere. Vltima ꝑru. i. extrema illius ſinus, quæ ſunt in ſimilitudinẽ cornuum. Rigẽt ſunt aſpera. Prærupta mo. i. ingenti ſaxo. Hinc ex illa mole alta. Fuit mens: voluntas, & diſpoſitio: Et erit. ſ. hic, vt mittã corpus meũ. Quoniam pgis. i. perſeueras Ad tua: optat: vt ſuum corpus mari ſubmerſũ deferatur ad littus Atticum: vt ita mortuum videatur ab ipſo Demophoonte. Portent nõ ponitur pro portabunt, vt q̃dam putant: ſed modi eſt optatiui. i. vtinã fluctus portent. Me ꝓ. ſicut cadauera proiiciuntur a mari. Occurrãq;. i. & vtinam apparcã. Intumulata: inſepulta. Duricia: dicit ꝙ q̃uis ſit duriſſimus oium rerum duriſſimarũ, tamen nõ poterit facere: quin cõmoueatur: cum videbit eam mortuã. ad littus ſuum delatã. Vt. i. q̃uis. Ferrum metallum nimiæ duritiæ. Oui. i. met. de duro eſt: vltima ferro. Adamanta: lapidem tantæ duritiæ: vt nulla re frangi poſſit, niſi ſanguine hyrcyno: ſi in eo diutius fuerit: non tñ aliter, q̃ calido, vel recenti. atque eũ quatuor ſunt ſpẽs adamãtũ: vt Soli. refert q naſcit in cypro frãgi põt. Teq; modus eſt dicendi: q vr: equipollere ſuplatiuo: vt ſi dicam Cic. viſus eſt ſuperare ſeipſum eloquentia. i. fuit eloquẽtiſſimus: vtunt hoc genere dicẽdi non ſolũ poetæ: ſed interdum ẽt oratores. Dices. vi. c. m. Nõ ex equiti pro a te. Sic. ſ. morte tua. Phylli vẽtũs eſt græcus: quo ſolo in talibus dictionibus vtimur. Sæpe: aliud genus mortis. dicit. Sitis appetitus. Sæ. cru. aliud genus iuuat: libet eſt mihi ĩpetus. Me tra. i. trãsfoſſam dr autẽ melius traiecta: q̃. trãſiecta: q̃a trãs eũ dictiõib⁹ incipiẽtibus ab d. ab. n. & a. d. corrũpit: vt traiicio tralo: traduco. Mor. cru. ſanguinolenta.

Protinus illa meos auguror eſſe deos.
In freta procurro, uix me retinẽtibus undis.
Mobile qua primas porrigit æquor aquas,
Quo magis accedunt: minus, utilis aſto:
Linquor: & ancillis excipienda cado.
Eſt ſinus adductos modice falcatus in arcus:
Vltima prærupta cornua mole rigent:
Hinc mihi ſuppoſitas immittere corpus in undas
Mens fuit: & quoniam fallere pergis: erit.
Ad tua me fluctus proiectam littora portent:
Occurramq; oculis intumulata tuis.
Duritia ferrum ut ſuperes, adamantaq;, teq;,
Non tibi, ſic dices, Phylli ſequẽdus eram.
Sæpe uenenorum ſitis eſt mihi: ſæpe cruenta
Traiectam gladio morte perire iuuat,

Colla quoq;: infidis quæ ſe nectenda lacertis:
Præbuerant: laqueis implicuiſſe iuuat.
Sta nece matura tenerũ penſare pudorem:
In necis electu parua futura mora eſt.
Inſcribere meo cauſa inuidioſa ſepulchro:
Aut hoc: aut ſimili carmine notus eris.
Phillyda Demophoō leto dedit: hoſpes amantem:
Ille necis cauſam præbuit: ipſa manum.

HVBERTINVS.

COLLA: aliud genus mortis. ſ. ſuſpendendi: ſe quod qdem executa eſt: ordo eſt iuuat & implicuiſſe: pro implicare. i. inuoluere, & ligare. Laq. aliquo nodo funis, vel alterius rei: nam zona ſe ſuſpẽdit vt ipſe oſtendit ĩ remedio amorũ. Nona terrebat miſeræ via: viderit Inqt: Et ſpectat zonã pallida facta ſuam. Nectẽ. amplectenda. Lacer. Infi. ſ. tuis: volo igitur, vt quẽad modũ meũ collũ peccauit patiẽdo ſe circundari tuis brachiis ita ferat pœnã patiẽdo laqueũ. Stat. i. certũ eſt: placet, vt ſtat caſus renouare oẽs. Penſare: cõpẽſare, & emendare. Pudorẽ: caſtitatẽ q̃ mihi eri puiſti. Nece. ma. ſubita morte: qa nõ poſſũ re cõpẽſare eũ. niſi p mortẽ. In necis: ſenſus ẽ: In electione tot genez mortis nõ erit. mihi lõgũ tps: qa cito deliberabo. Parua mo. breue ſpaciũ tpis. In elec. electione. Inſcribere: palã ſcriberis, & intitulaberis. Inuidioſa. i. odioſa: qa oẽs deteſtabuntur factũ tuum. Eris no. erit cognitum factum tuũ. Aut hoc. ſ. quod ego nunc ſubdo. Aut ſi eiuſdem ſententiæ. Carmine notandum: quod carmen interdũ ſignificat opus totũ: vt carmine Aeneidos interdum ſignificat epigrãma: & quilibet inſcriptionem licet pluribus verſibus conſtet: vt Vir. & tumulo ſuperaddite carmen, & idem haud eſt ignobile carmẽ, cum poſtea ſubdat multos verſus: & hoc pro inſcriptione & epigrãmate: ſiue epitaphio ſuo poſuit carmen. Phyllida: ecce carmẽ: qđ paucis verbis amplã cõplectitur materiã, videlicet bñficia Phyllidis in Demophoōte: & eius ĩgratitudinẽ de his bñficiis, & amore Phyllidis ex cã demophoontis: hñt ãt oĩa verba hic poſita emphaſim. i. vehementiã ſignationis, ordo eſt. Demophoō hoſpes: ecce obligatio ex bñficio hoſpitii. Dedit le. i. coegit mori loco remunerationis: hoſpes ãt hoc loco paſſiue accipiť p: eo q acceptus ẽ. eũ etiam actiue ponatur interdum p eo, qui accipit Phyllida amantem ecce alia obligatio: non ſolum ob hoſpitium, ſed etiã ob amorẽ: & hæc oĩa ſunt ad amplicandum crimen Demophoontis. Ille Demo. Cauſam ne. qa decepit eã, & dereliqt. Ipſa: Phyllis. Præbuit ma. ad necem ſuã, quia ſe interficere ab eo coacta eſt. Finem ipſius Phyllidis dix in argu. epiſtolæ.

In tertiam epiſtolam argumentum Hubertini.

REgio, quæ Troia eſt appellata in nouẽ principatus diuiſa, ſub Priamo tota fuit tẽpore belli Troiani: vt author eſt Stra. Cum igitur illienſes nõ modo p eos, qui erant in vrbe: verumetiã per oẽs ſibi ſubditos populos bellũ initio aduerſus græcos gererent. Achilles, & eius ſocii vrbiũ debellatores: loca Ilio circumuicina ſunt aggreſſi: euerterunt q; multas: inter quas vaſtata ſunt pcipue quæ Lyrnſeo erant appoſita: vt Theba vrbs Eetionis patris Andromache: quæ & ſingulariter & pluraliter pfertur, & Pedaſus quæ Eurypili filii Thelephi regio erat: & Lyrneſus quæ ſubiecta erat Mineti: ex Lyrneſo accepit Achilles Briſæ filiam: quæ Hippodamia nomine pprio dicebatur & hanc ſibi habere ſtatuit. Chriſæ vero Apollinis ſacerdotis filiam nomine Aſtinomẽ: quam poetæ ſicut ſuperiorem a nomine patris. Chryſelda appellauerunt. Agamemnon habere voluit: verum cum pcibus ſacerdotis Chryſæ: qui ſæpe filiam ſuã ſibi reſtitui ab Agamemnone fruſtra petiuerat. Apollo peſtem maximam in exercitum grçcoz immiſiſſet: intelligeretq; Agamemnon ex Calchãte vate peſtem non ceſſaturam: niſi reſtitueret ſacerdoti Apollinis filiam: coactus eſt cõem vtilitatẽ libidini ſuæ pferre. Reſtituta igiť Chryſelde: miſit poſtea Agamemnõ ad Achillẽ: qui Briſelda ab eo ad ſe ducerẽt: q̃ quidem Achilles minime recuſauit tradere. Sed tãta ira pp Briſelda a ſe abductã incenſus eſt. vt & Agamẽnonẽ ɔtumeliis coram afficeret: & eũ interficere voluerit: niſi pallas prohibuiſſe: & deniq; pugnare deſiſteret: hãc irã Achillis opẽ græcis negãtis eũ videret. Agam. ſibi & ſuis pniciosam, ſtatuit eũ placare & reſtituere Briſelda multaq; munera inſup addere: vez Achilles & Briſelda & munera recuſabat. Quare Briſeis ad eũ hac ſcri. epi. in qua ɔqueriť de eius nimia ira: & rogat: vt eã ab Agam. oblatã recipiat: eũ ẽt ſi Agam. nõ offerret: eam ipſe repetere deberet. cõmemoratq; multas cãs qbus oſtẽdat Achil. moueri debere: & vt eã recipiat & tãdẽ arma appugnãdũ capiat oratq; eũ: vt ſiue ſit remãſurus in caſtris ſiue diſceſſurus patriã: eam ſecum reducat, q̃ amiſſo marito: & fratribus: & pria ſua euerſa nullũ aliud habet pfugiũ niſi ſolum Achillem.

BRISEIS ACHILLI.

Quam legis:a rapta Briſeide littera uenit.
Vix bene barbarica græca notata manu.
Quaſcunq; aſpicies, lachryme fecere lituras.
Sed tamen hæ lachryme pondera uocis habent.
Si mihi pauca quæri de te:dominoq; uiroq;
Fas eſt de domino pauca:uiroq; querar.
Non ego poſcenti quod ſum cito tradita regi
Culpa tua eſt.quamuis hęc quoq; culpa tua eſt.
Nam ſimul eurybates me:talthybiuſq; uocarunt
Eurybati data ſum:Talthybioq; comes.
Alter in alterius iactantes lumina uultum:
Quærebant taciti:noſter ubi eſſet amor.
Differri potui:pœnæ mora grata fuiſſet:
Hei mihi:diſcedens oſcula nulla dedi.
At lachrymas ſine fine dedi:rupiq; capillos:
Infelix iterum ſum mihi uiſa rapi.
Sæpe ego decepto uolui cuſtode reuerti:
Sed:me qui timidam prenderet:hoſtis erat.

HVBERTINVS.

Litteras idest epiſtola ita enim licet poetis: vt numeris ſingularis: cum in proſa pro epiſtola vtamur tantum plurali numero. A bri. s.ab Hippodamia filia Briſe: eſt enim vt ſupra diximus patronymicum a patre vt oſtendit ditis. Cretenſis i hiſtoria Troiana. Raptas: ſcilicet olim a te ex Lyrneſo. Vix bene notata græca: in vix litteris græcis ſcripta. Manu barbarica: mei Briſeidis barbare. Quaſcunq; ad commouendum animum Achillis dicit ipſam epiſtolam non aliare, quam lachrymis eſſe oblitã: & ædatam. Lituras: maculas: a linendo dictas. Hæ lachryme:quibus fœdatam aſpicies epiſtolam meam. Habent pondera vocis: idest habent effectum vocis idest debent ſignificare animum meum:ſi verbis exprimere. Si mihi:iam quaſi ſententiam quærele ſibi eſſet dicit. Domino: quia iure belli ſum captiua, & ſerua tua.

Viro: quia me ſemel vxorem habere decreuiſti. Fas eſt:idest licet. Non ego: ecce prima querela, & occulta incuſatio, licet videatur eum excuſare: ordo eſt. Non eſt tua culpa quod ego ſum tradita cito regi Agamemnoni: poſcenti poſtulanti me: vt ei traderer. Quamuis quia viſe fuerat excuſare: ideo aperte accuſat, non in eo quod tradiderit, quia non potuiſſet contradicere: ſed in, quod cito tradidit: & hoc eſt quod dicit: differri potui. Nam ſimul oſtendit: quomodo cito eam tradidit.

Simul poſtquam Erybates: & Talthybius: hi præcones fuerunt: quos Agamemnon ad Achyllem miſit. Vt ab eo ad ſe Briſeida adducerent, vocarunt me: ut tradere Agamemnoni. Data ſum comes: vt cum eis irem ad Agamemnona: Alter in alterius: ordo Eurybates: & Talthybius: iactãtes lumina alter in vultum alterius: prolepſis implicita. Quærebant &c. idest aſpicientes ſe viciſſim nihil dicebant: ſed admirantes: qđ tam cito eſſem a te tradita inter ſe nutu dicebant, Vbi eſſet noſter amor. q. d. videbant eſſe nullũ: quia ſi me vere amaſſes: non tradidiſſes tam cito.

Mora dila: temporis: quo fuiſſem apud te.

Pœne. ſ. meæ. Hei mihi nulla dedi oſcula propter breue ſpatium diſcedendi. Sine fine: aſſiduas & infinitas. Rupi: laniaui. Iterum ſecundo: idest ita dolui diſcedens a te: ſicut cum fui rapta a p̃ria mea.

Sæpe ego: occurrit obiectionibus. Hoſtis pro hoſtes. i. Troiani.

ASCENSIVS.

QVAM legis a rapta argumentum: quod Iliados. i. continetur, expreſſum eſt ſuperiori commentarios: ſcribit hanc epiſtolam Briſeis: idest Briſei filia Hippodamia nomine, qđ nomen interpretatur quaſi domitrix equorum. Littera. i. epiſtola, extra carmen literæ dicuntur littera græca notata. i. deſcripta manu barbarica, quia non græca ſed ex Lyrneſo eſt aut pedaſo. Non ego, ꝙ ſum tradita &c. culpa (inquit) tua eſt, & tua non eſt non enim eſt culpa tua: ꝙ ſum tradita: quia regi, & principi exercitus parendum eſt: ſed ꝙ ſum tradita tam cito. Alter in alterius. Ipſi iactantes lumina: idest oculos: alter in vultum alterius. Quærebant taciti: idest in animo ſuo mirantes, ꝙ non reſtiteres, vbi eſſet noſter amor.

Sæpe ego decepto uolui cuſtode reuerti:
Sed, me qui timidam prenderet hoſtis erat.
Si progreſſa forem, caperet ne nocte timebam:
Quamlibet ad Priami munus itura nurum.
Sed data ſum: quia danda fui: tot noctibus abſum:
Nec repetor: ceſſas: iraq; lenta tua eſt.
Ipſe Menœciades, tunc: cum tradebar, in aurem,
Quid fles? hic paruo tempore, dixit, eris:
Non repetiſſe parum, eſt pugnas, ne reddar achille,
I nunc & cupidi nomen amantis habe.
Venerunt ad Telamone: & amyntore nati:
Ille gradu propior ſanguinis, ille comes:
Laertæq; ſatus per quos comitata redirem:
Auxerunt blandę grandia dona preces,
Viginti fuluos operoſo ex ære lebetes:

HVBERTINVS.

SAEPE EGO: occurrit obiectionibus. Hoſtis pro hoſtes, ideſt Troiani. Progreſſa: procul egreſſa e tentoriis Agamemnonis. Munus, ſerua dono data. Quamlibet, quam uis etiam indignam, quæ me acciperet munus. Sed data hippophora: ex perſona eni ſua dicit quod Achilles poſſet opponere: quia fui danda: quia neceſſe fuit: ut daret. Tot noctibus: reſponſio ad hãc obiectationem: quaſi dicat, quod dederis non penitus culpo: ſed quod non repetas: & diutius permaneas in ira. Ipſe Menœciades: ideſt Patroclus tibi coniunctiſſimus. In aure: ſubmiſſa voce. Quid fles: Patrocli verba ad Briſeida. Hic: apud Achillem. Non repetiſſe parum eſt: ſenſus eſt nõ ſufficit tibi, quod nõ repetiuiſti me: ſed etiam reſiſtis, & omnibus uiribus conaris, ne tibi reddar. I nunc: irriſio cupidi amantis: qui omni via quærit habere amicam ſuam, cum tu eam recuſes.

Venerunt, probat, quod eam recuſet, quia cum miſiſſet Agamemnon ad Achillem magnæ auctoritatis vxoris, qui ei ſuadent vt Briſeida reciperet: & multa munera ſimul non potuerunt tamen ei perſuadere. Natus Telamone: pro ex Telamone intelligit Aiacem. Natus Amynthore: ideſt phœnix.

Ille: Aiax. Proprio gradu ſanguinis: quia eſt patruelis tuus: quia Telamon fuit frater pelei patris Achillis. Ille comes: ſcilicet Phœnix: qui Achillis & comes, & monitor fuit. Laertæque ſatus: ideſt Vlyſſes Satus genitus vt ſole ſatus Phœton. Laertæ pro ex laertæ: deeſt præpoſitio. Redirem: ad te. Auxerunt: quidam leguntur: blandas: preces: ſed placet melius: vt legatur: auxerunt blanda grandia dona prece: vt ſit ſenſus: iſti addiderunt muneribus tibi oblatis: blandam precem: enumerat autem ipſa munera: ſcilicet. Viginti fuluos lebetes: ideſt viginti vaſa. Ex ære operoſo: ideſt magno opere, & artificio fabricato. Eſt autem lebes vas æneum, interdum coquinarium: ſed vt dicit Seruius apud Homerum vbi ſcribit lebetas miſſos eſſe Achilli. Illa dos libro primo accipitur ꝓ vaſe in quo aqua cadit, dum manus abluuntur: in quo ſignificato accipitur etiam hoc in loco.

ASCENSIVS.

QVAMLIBET: itura munus: ideſt pro munere, aut vt fieret munus ad quamlibet nurum Priami: qa plurimas ille nurus habuiſſe legitur Aeneidos ſecundo. Pugna: ne reddar Achille: duplex ſenſus eſt alter ꝙ pollicitus erat ſe non pugnaturum, donec redderetur & re vera conſtat ex Homero: quia pugnare recuſauit: ſed non, ꝙ id amicæ pollicitus ſit: vnde ipſa ex ſuſpitione dicit ipſum non pugnare contra Troianos, quo vno facit ne reddatur. Alter ſenſus eſt: o Achille (Eſt enim vocatiuus) vt pugnas: ideſt certas & contendis contra eos, qui me cum multis muneribus tibi offerunt: ne reddar: & hic ſenſus eſt conformis ſequentibus. Venerunt ad te Telamone &c. hæc ex Homero collecta ſunt: qui ſcribit Aiacem Phœnicem, & Vlyſſem ad Achillem, cum pugnare nollet, cum multis muneribus miſſos. Ille ſcilicet Aiax Telamonis filius, & frater Pelei. Qui erat pater Achillis. Ille: ſcilicet Amyntoris filius Phœnix nomine: nec legetur Amytone, aut Amyntone: ſed Amyntore. Auxerunt: ordo eſt. Preces blande auxerunt grandia dona. ſ. viginti lebetes. i. ollas fuluos: ideſt fului coloris ex ære. i. illo metalli genere operoſo. i. fabrefacto, & artificioſe operato. Et ſeptem tripodas. i. tripodẽ: nam græce tripos latine tripes, dicitur & aut ſedes: aut lebes tripes pares pondere & arte quod ad decus, & valorem facit.

Et tripodas ſeptem pondere, & arte pares,
Addita ſunt illis auri bis quinq; talenta:
Bis ſex aſſueti uincere ſemper equi.
Quodq; ſuperuacuum eſt: forma preſtante puellæ,
Leſbides, euerſa corpora capta domo:
Cunq; tot his: ſed non opus eſt tibi coniuge, cõiux:
Ex Agamemnoniis una puella tribus.
Si tibi ab Atrida precio redimenda fuiſſem:
Quæ dare debueras, accipere illa negas?
Qua merui culpa fieri tibi uilis Achille?
Quo leuis a nobis tam cito fugit amor?
An miſeros triſtis fortuna tenaciter urget?
Nec uenit inceptis mollior aura meis?

HVBERTINVS.

ET TRIPODAS menſas: a tribus pedibus quibus ſuſtentabantur. Pares pondere, & arte: vel eiuſdem ponderis, & eiuſdem artifici: vel quorum ars tantum valet: quantum pondus ipſius metalli: ideſt quãtum valebat materia. Illis. ſ. lebetibus, & tripodibus. Talenta auri, & argenti. Talentũ nomen eſt ponderis: ſed vt Ser. ſcri. in. v. Aene. ſm varias gentes, varium eſt: dicitq; apud Ro. talentũ eſſe lxx. libras. ſicut Plau. oſtendit in Muſtellaria, qui ait duo talenta eſſe cxl. lib. fuit etiã talentũ Atticũ, Euboicũ & Aegyptium. Atticum dicũt eſſe magnum & paruũ, magnũ dicunt habere lib. lxxxiii. & vncias. iiii. & deniq; valet. vi. millia penariorum Ro. Talentum atticum paruum. lx. continebat lib. Euboicus nõ multominus erat attico paruo, Aegyptium põdo. lxxx. patere. Varro tradit apud Home. vt teſtatur Ser. pro minimo quodam ꝓmio accipitur in ludis Patrocli. Hic vero apud Ouid. pro magno pondere accipimus. Aſſueti ſemper vincere. ſ. certamine & curſu non dixit eos fuiſſe pulchros: ſed veloces. Nam in equis velocitas maxime laudatur. Ideo Virg. depingens equos præcioſiſſimos non ſatis putauit dicere. Qui cãdore niueis anteirent ſed addidit: curſibus auras: & Iuu. Nempe volucrem, Sic laudamus equum, facili cui plurima palma. Feruet: & exultat rauco victoria circo. Quodq; ſuꝑuacuũ ordo eſt: & puellæ. Leſbides. i. ex leſbo inſula. Forma ꝓſtante. i. excellẽtis pulchritudinis ablatiuus pro gtõ. Vir. ꝓſtanti corpore nymphe. Corpora cap. do. euer. ſubaudi ſunt additæ ſupradictis muneribus. Quod eſt ſuꝑuacuum. i. q̃ puellæ ſunt tibi ſuꝑuacuæ: & non neceſſariæ. Cũq; tot his. i. ſupradictis puellis: quas voluerunt tibi noĩe Agamemnonis dare. Vna puel. vnã filia: ex tribus Agamẽnonis. ſ. filiabus: ſup. eſt addita: quia Agamẽnon obtulit ei vnã ex filiabus ſuis vxorẽ. Sed nõ eſt opus hoc p parentheſim dñ: ſed o cõiunx nõ eſt tibi opus cõiuge: qa hẽs ꝯiugẽ me. Si ti. ſenſus eſt tu recuſas accipere illa munera: q̃ tu ipſemet debueras dare Agamem. ſi noluiſſet reddere me tibi, niſi ei dares precium. Ab Atrida: ab Agamemnone: quem filium Atrei exiſtimauerunt. Precio: pecunia, vel aliis muneribus: Redimenda: recuperanda. Qua culpa: quo crimine meo. Fieri vilis. i. ſic a te contemni: vt tanta munera ſpernas: ne me recipias. Leuis: celer & eſt epitheton amoris. An miſeros: ſenſus eſt, an eũ fortuna cepit aliquem premere. Inſeqtur ipſum aſſidue, & vſque ad finem. Triſtis: mala, quia eſt etiam bona. Tenaciter perſeueranter: Vrget: proſeqtur. Miſeros infœlices. Mollior au. ſi aura: erit tranſlatio ſumpta a nauigantibus, quibus poſt tempeſtatem mitior ventus mutatur. Sed codex meus vetuſtus habet: ora, quod non diſplicet.

ASCENSIVS.

ADDITA ſunt ii. &c. Non ergo legendũ eſt. Auxerũt bis. &c. qa licet tñc vero ſimile ſit q̃ ꝓces donis augeant, ac dona ꝓcibus: tñ contextus cõſeruandus eſt q impfectus eẽt ſi legaſ blãdas. Nã ſubaudire oporteret. Attulerunt aut abſtulerunt, aut ſimile verbũ. Q d q. i. & qđ eſt ſuꝑuacuũ: qa fruſtra habenti ꝯiugio, offerẽ puella. puellæ leſbides. i. ex leſbo ꝓſtante forma. i. ꝓſtantis formæ appoſitiue corpora capta. i. q̃ erant corpora capta domo. ſ. earum euerſa, quaſi non niſi corpus in eis commendandũ ſit, quod adiicit, ne fortæ ad illas animum adiecerit ſupple ſunt additæ, & cum his. tot: ſcilicet donis ſupple eſt addita vna puella ex tribus: ſcilicet puellis, hoc eſt filiabus adhuc virginibus. Agamemnonis: ideſt ab Agamemnone ſatis, ſed o coniunx non eſt opus tibi coniuge, quia coniugem habes in ſciro Deidamiã & me apud Troiam. Tu negas accipere illa: ſcilicet munera, quæ debueras dare. Si ego fuiſſem redimenda tibi ab Atrida: ideſt ab Agamemnone: qui me tibi abſtulit precio: ideſt per precium, hoc eſt debebas me redimere precio, quam reſpuis cum donis multis oblatam.

Diruta matre tuo lirneſia mœnia uidi:
Et fueram patriæ pars ego magna meæ.
Vidi conſortes pariter generiſq;,neciſq;.
Tres cecidiſſe:tribus quę mihi mater erat,
Vidi:quantus erat:fuſum tellure cruenta:
Pectora iactantem ſanguinolenta uirum.
Tot tamen amiſſis,te compenſauimus unum:
Tu dominus:tu uir:tu mihi frater eras.
Tu mihi iuratus per numina matris aquoſæ:
Vtile dicebas ipſe fuiſſe capi.
Scilicet,ut quamuis ueniam dotata,repellar,
Et mecum,fugias,quæ tibi dantur opes.
Quin etiam fama eſt,cum craſtina fulſerit eos:
Te dare nubiferis linea uela notis.
Quod ſcelus ut pauidas miſere mihi [illegible]git aures:
Sanguinis atq; animi pectus ina[illegible] fuit.
Ibis,& o cui me miſeram uiolente relinques:
Quis mihi deſerte mite leuamen erit:

HVBERTINVS.

DIRVTA: incepit cõmemorare miſeriſs ſuas. Lyrneſia mœnia: vrbẽ Lyrneſum, quod yt dixi ſupra in ora. Troiæ contra Lesbõ erat. Et fueram magna pars meæ patriæ, quia nõ erã ex minimis: & amiſit ex meis multos. Sic Aeneas apud Vir. Et quorum pars magna fui. Vidi enſierat quos amiſit de ſuis: ordo eſt: vidi tres ꝯſortes generis, & necis cecidiſſe. i. tres fratres meos conſortes generis, & necis, qa vt erãt coniuncti genere: ita fuerunt cõiuncti nece: quia ſimul interfecti ſunt. Tribus q̃ mi. ordo illa, q̃ erat mater mihi: erat mater illis tribus. Vidi quantus er. ordo viri virum. i. maritum meum ſubaudi tantum quantum erat. i. quantuſcunq; erat. Fuſum. i. ſtratum, & iacentem. Iactantem mouentem. Sanguinolenta: cruentata tuo gladio transfoſſa. Compenſa. te. i. loco ipſorũ te cõputauimus. Tota ſ. patre patribus & marito. Tu iu. participium ſignificationis actiuæ: nã apud antiquos iuro, ſicut punior: & populor in actiua ſignificatione ponebatur. Ma[illegible]tris aquoſæ. i. Tetidis matris tuæ: nymphæ Maris filiæ Nerei. Vtile ea. quia dicebas ꝙ eſſem in meliori cõditione apud te q̃ ſi ſtaret patria: & eſſem apud meos. Scili. et: certe ſubaudi vtile eſt, & ironice proferendum eſt, vt ego repellar. hæc eſt vtilitas, vt ego repellar a te: q̃uis tradat tibi cũ magna dote, q̃ Agamẽnon mihi facit. Fugias o. me. i. & opes, q̃ tibi inferſitur, & me ſimul. Quin etiã: inſuper: ꝓpterea. Fama eſt: fertur. Te dare: pro daturũ eſſet: tempus ꝓſens pro futuro. Linea ve. legẽdum eſt linea, nõ aſit lintea: ne ſint duo ſubſtãtiua. Q d ſce. i. quod factũ ſceleratũ ſcilicet quod eras ſis diſceſſurus. Vt. i. poſtq̃. Contigit a. i. auditũ eſt a me. Pectus fu. inane. i. vacuũ. Sãguinis, atq; ai. i. fugit ſanguis, & aius ex nimio, n. dolore ſue metu. i. ita deficiunt hões: vt videantur mortui, & ſanguis dicitur fugere, non qa diſcedat a corpore: ſed quod fugit ad cor. Currẽ. me. interrogatiue legendũ eſt. q. d nõ iã relinques me pſi, aut marito: aut fratribus, quos omnes iterfeciſti. Quis: quaſi dicat nullus. Mite: idest molle: & ſuaue. Leuamen ſolatium: recreatio meorũ malorum.

ASCENSIVS.

VIDI conſortes. Ordo eſt. Ego vidi tres cõſortes, pariter generis, & necis: ideſt qui ſortiti ſunt idem genus, & eandem necem cecidiſſe: ideſt lapſos in mortem & occubuiſſe, & ea ſupple erat tribus ſi illis: mater, quæ erat mihi mater, hoc eſt vidi tres fratres meos occiſos capta ciuitate noſtra. Vidi. ſ. virum Minetem. Matris aquoſæ: ideſt Thetidi deæ maris. Ordo eſt. Ipſe. i. tu. Iuratus. i. iurameto aſtrictus, capitur enim in actiua ſignificatione pro eo: qui iurauit, ſed ſic, vt obligatus ſit, & iuramento aſtricto. Per numina. i. diuinam poteſtatem. Matris aquoſæ. ſ. Thetidis. dicebas. vtile fuiſſe. ſ mihi, capi. i. ꝙ caperer. ſ. vocabulum aptum irriſioni, quaſi diceret, ſcirem quidem licet q̃ vtile mihi fuerit capi, vſq; adeo.

Vt q̃uis veniam dota repellar ſcilicet: a te, & fugias mecum. i. propter me, vt me fugias opes, quæ dantur tibi mecum: ſcilicet ab Agamemnone, hoc eſt tantum, abeſt, vt captiuam, & indotatam capias, & etiam nunc cum munera pro dote acceſſerint repellas. Qui etiam fama &ce. minatus enim id erat, vt patet apud Home. Cui me violente relinquis, ſic Dido. Cui me moribundam deſeris hoſpes: Violentum autem atteſtatur Home. Vnde Horati. in arte. Scriptor honoratum, ſi forte reponis Achillem. Impiger, iracundus, inexorabilis, acer. Iura neget ſibi nata nihil non arroget armis.

Deuores:

Deuorer ante precor ſubito telluris hiatu:
Aut rutilo miſſi fulminis igne cremer.
Quam ſine me phthiis caneſcant æquora remis:
Et uideam puppes ire relicta tuas.
Si tibi iam reditusq; placent, patriiq; penates:
Non ego ſum claſſi ſarcina magna tuæ.
Victorem captiua ſequar:non nupta,maritum,
Eſt mihi,quæ lanas molliat apta manus.
Inter achaiadas longe pulcherrima matres
In thalamos coniunx ibit,eatq; tuos.
Digna nurus ſocero Iouis,æginæq; nepote,
Cuiq; ſenex Nereus pro ſocer eſſe uelit,
Nos humiles,famulæq; tuæ,data penſa trahemus,
Et minuent plenas ſtamina noſtra colos.
Exagitet ne me tantum tua deprecor uxor:
Quæ mihi neſcio quo non erit æqua modo
Ne ue meos coram ſcindi patiare capillos:
Et leuiter dicas,hæc quoq; noſtra fuit.
Vel patiare licet:dum nõ contempta relinquar:
Hic mihi uæ miſeræ concutit oſſa metus.
Quid tamen expectas? Agamemnona pœnitet iræ:
Et iacet ante tuos græcia mœſta pedes.

HVBERTINVS.

DEVORER: abſorbeat. Ante.i.potius Hiatu apertione. Rutilo:rubro. Quam ſi. me:phthiis caneſcant.i.ſpumeſcant,& nauigẽtur:ſpuma enim cana eſt. Remis phthiis.i.achilleis. Phthia,n. vrbs eſt theſſaliæ:a qua Achilles interdũ dicitur Phthius interdum a lariſſa lariſſæus ꝓpter vicinitatẽ: ſicut Dido: interdum tyria: interdum Sidonia dicitur. Et vide. ſubaudi, & antequam ego relicta videam &c. Si tibi occurrit. obiectioni quia poſſet dicere Achilles:quod vult redire domum: dicit ipſa,quod facile poteſt eã ducere ſecum:quia non erit oneroſa naui. Penates: hic pro domo ponuntur. Sarcina.onus impedimentũ. Captiua.i.vt captiua, & ſerua. Non nu.nõ vt vxor. Eſt mi.q.d.ero etiã vtilis tibi in aliquo opere. Inter achæi.matre quidam legunt inter & achaiadas: quia ratio carminis nullo pacto patitur, nam prima naturaliter breuis eſt:ſecunda vero longa:remouendum eſt igitur, & legendum inter Achaiadas. viri quæ præcedit fit vocalis. Matres mulieres vt Virg.in.vi.matres,atq; viri. Longe:valde. Cõiunx.ſ.alia,quam tu volueris præter me. Eatq;.q.d.nihil curabo:dummodo me tecum ducas. Digna nu.ſ.coniunx tua nurus digna ſocero.ſ.patre tuo Peleo nepote Iouis & Aeginæ: nam vt ſupra diximus: Peleus pater Achillis ex Aeaco natus eſt Peleus Aeacus: ex Ioue & Aegina filia Aſopi:ergo Peleus erit nepos Iouis & Aeginæ. Cui coniugii tuæ. Nereus:deus maris auus tuus maternus. Velit.i. non dedignetur. Pro ſocer:ſicut proauus dicitur,quæ eſt an̄ auſũta ꝓ ſocer. Humiles:abiectæ:& viles:eſt aũt ſingularis numerus pro plurali. Trahemus: ex colo deducemus. Penſa a pendendo dicta:dabanſ.n. lanæ ad pondus inde ancilla, quæ huic officio præerat,libraria dicebatur. Iuue. periit Libraria. Stamina, fila q̃ nebimus. Minuẽt:euacuabũt. Tñ deꝓcor hoc vnũ ꝓcibus a te peto. Exagitet:vexet: male tractet. Nõ er.æqua:liptote.i.erit iniqua:neſcio qũo. q.d. plus nimio & vltra q̃ debeat. Ne.me.ſubaudi deꝓcor. Corã.i.te. Scindi lacerari ab vxore tua. Leui.ſine turbatione & ira. Hæc Briſeis: quã ita vis verberare. Quo ſi cut tu:hæc autẽ oia dicta ſũt ad commouendum aium Achil. vel .i.ẽt. Licet permitto tibi: & vt ita dicã cõtenta ſum. Dum.i.dũmodo. Cõtempta: neglecta a te. Hic me.ſ.ne relinquar a te. Concutit: tremefacit. Væ interiectio eſt dolentis:vt Mantua væ miſeræ. Quid tamen:hortatur:vt deponat iram: quandoquidẽ Agamemnon iram depoſuit:& omnes græci ſupplices orãt ipſum Anhillem: vt recepta Briſeide: deponat iram: propter q̃ abductam iratus fuerat. Ante pe. ſupplicium enim eſt ad genua, vel ad pedes eorum, quibus ſupplicant ſuccumbere. Cice. epi.lib.vi.ad ligarium cum fratres: & propinqui tui iacerent ad pedes &c.

ASCENSIVS.

DEVORER ante ꝓcor,ſic Dido. Sed vel tellus optẽ prius ima dehiſcat. Vel pater oipotens adigar me fulmine ad vmbras &c. Agamẽnona pœnitet iræ. Arguit ab exẽplo eũ debere irã deponere:ſed (vt dixi) Achilles eſt inexorabilis:id aũt facit, vt dehortetur a ꝓfectione. ſcies quia deſeratur,ſi in patriam redierit.

Vince animos, iramq́ tuam, qui cætera uincis,
Quid lacerat danaas impiger hector opes,
Arma cape æacide: ſed me tamen ante recepta
Et preme turbatos marte fauente uiros.
Propter me mota eſt, propter me deſinat ira,
Simq́ ego triſtitiæ cauſa, modusq́ tuæ.
Nec tibi turpe puta precibus ſuccumbere noſtris:
Coniugis Oenides uerſus in arma prece eſt.
Res audita mihi, nota eſt tibi: fratribus orba,

HVBERTINVS.

VINCE animũ ir. tu. q. d. tunc. n. eris: vere victor. Cic. in oratione pro. M. Marcello: verũ aium vincere. iracundiã cohibere: victoriã tẽperare aduerſariũ nobilitate ingenio virtute p̄ſtantẽ nõ modo extollere: iacẽtẽ: verũ etiã amplificare eius priſtinã dignitatẽ: me hæc q facit: non eũ quo ſummis viris comparo: ſed ſimillimum deo iudico. Quid: cur. Lacerat: deſtruit. q. d. cur tu, qui ſolus potes nõ obſtas ei. Impiger: fortis æacide vĩctũs eſt. Sed me tñ ante recepta dupliciter poteſt hic locus exponi: vt recepta ſi modi imperatiui frequẽtatiui: vel melius, vt dicamus cape arma: ſed ſubaudi cape arma me recepta ante: ideſt poſtquam receperis. Comprime: coerce. Viros turbatos: ideſt Troianos territos. Deſinat: finiatur. Cauſa: origo. Modus. i. finis. Iuu. Nãq; oblita modi milleſima pagina ſurgit. Nec ti. occurrit obiectioni. Succũbere no. prec. i. p̄cibus meis: & eis flecti ad accipiendum arma. Cõiugis Oeni. hũc locũ interpretes male intellexerunt: trãsferentes ad Tydeum: quem dñt precibus deiphyles vxoris ſuæ adductum ad Polynicẽ maritũ argiæ ſororis deiphyles a fratre Etheocle regno ĩcluſum cum annis vicibus regnare deberẽt: in regnũ reduceret: & bellũ pro eo ſuſciperet: ſenſus nõ cõuenit hic loco: nã quod dicit. Et p̃riæ rigida mente negauit opem. nõ cõuenit Tydeo: nã thebæ non erat eius patria, nec ipſe negauerat: opẽ patriæ. Sed re vera ad Meleagrũ refert: quod, vt facilius intelligatur breuiter tãgẽda ẽ fabula. Sed vt in pleriſq; aliis fabulis ita in hac eſt aliqua varietas inter poetas: ſcri. n. Ouid. li. viii. met. qđ cũ Oeneus Parthaonis filius ex calidonis: q̃ vrbs eſt ætholiæ ſolitus ſacrificare Cereri, & Palladi primitias fructuũ: p̄teriſſet Dianã inhonoratã: illa indignata ĩmiſit aprũ: q regione vniuerſam vaſtubat: a Meleager principibus græciæ: ad huius apri interemitionem conuo:atis: ipſæ quorum venationẽ ingreſſus eſt: ad quã ẽt venit Athlanta Scœnei filia, virgo formoſiſſima arcadica, hãc: vt vidit Meleager eius pulchritudine captus eſt: deinde cũ primũ aprũ ſub aure vulneraſſet: nõ tãtũ formã: verũ etiã virtutẽ eius admiratus cum ipſe aprũ intermiſſet: exuuias: & p̄dæ honorem ei' cõceſſit. qđ cũ Pleuxippus & Toxeus Teſtii filii: & Meleagri auunculi ægre ferrant: & exuuias illi eripere conati eſſent: a Meleagro ſunt interfecti, mater noĩe Athleta: Teſtii filiã cũ audiſſet fratres ſuos a filio interẽptos domũ ferri nimio dolore cõcitata: ſtipitem: in quo vita Meleagri p̄ſiſtebat q̃: diu ipſe ſtipes ſeruaret in ignẽ cõieciſſe fertur: & vitiã Meleagri ſimul cũ ſtipite cõſumpſiſſe ſcđta ſeri. Ouid. At ex græcis ſunt, qui aliter ſentiãt: dicunt. M. Maltheam, exerrationibus tantummodo: & deteſtationibus deuouiſſe vitam filii: a quo fratres ſui interfecti fuiſſent, imprecatãq; aſſidue infœlicẽ exitum: quod cum intelligeret Meleager adeo moleſte tulit: vt cũ hoſtes ad muros, vallumq; Calidonis venirent ipſe indignatus, nullo pacto arma ſumere vellet: ſed cũ Cleopatra Eueni fluuii, & Marpiſſę filia uxore ſua latens ſe oblectaret, & oĩum p̄ces ſperneret: tãdem Cleopatra eius vxor pleuiũ videns, cũ oraſſet: vt p̄ defenſione p̃riæ arma ſumeret: adductus eſt, vt id faceret p̄cibus vxoris: & hic eſt verus ſenſus: quẽ ẽt Hom. in Iliade videtur approbare. Inducit. n. Phœnicem volentem Achilli perſuadere: vt Briſeida recipiat multa de Meleagro dicentem: & in patris, quod indignatus execrationes matris dicitur homicidio auunculorum ſuorum pateretur, hoſtes vſq; ad muros venire: dum vxori indulget. Sta. li. x. dicit bellum a Theſtiadis aduerſus Oeneum ob ſuis caput, & ſpoliũ ſm fabulã: ſed probabilius pro regionis parte ſuſceptum fuiſſe. ergo ab vxore ad arma capienda flexũ intelligimus. Ideo nũc hoc exẽplum ad propoſitum ſuũ Briſeis adducit: vt Achilles eius p̄cibus flecti non dedignetur. Oenides. i. Meleager filius Oenei. Verſus immutatus, & inductus contra propoſitũ ſuũ. Ad arma quæ p̄pter indignationem accipere recuſabat. Res. i. caſus Meleagri. Nota eſt. ti. q̃a in græciæ partibus geſta eſt. Parẽs. Althea mater Meleagri. Orba: priuata. Fratribus. ſ. Pleuxippo: & toxeo interfectis a Meleagro filio ſuo.

ASCENSIVS.

VINCE animos. Bonũ verbũ oĩbus quadrans, ſed p̄ſonæ aptiſſimũ. Nec tibi turpe pu-

ta. Argumentatur ab exẽplo Meleagri: quẽ ſola Cleopatra coniũx in arma vocare potuit, verũ ne ſuperbe videatur ſe ꝯiugi cõparaſſe, fatetẽ modeſte ſe ꝯiugem non eſſe, illi tñ fidelẽ, & intactã ꝑmãſiſſe deinde ſciẽs, qa generoſus aĩus nulla re citius in arma ꝓuocari poſſet, ꝙ fuga contumeliæ, obiicit ſummã cõtumeliam, dicens, rumorem eſſe, non alia de cauſa ab armis ceſſare. ꝙ vt mollis, mulieroſuſq; voluptati indulgeat. Textus autem dilucidus eſt, nec explanatiõis egẽs. Quod aũt dicit. Perq; tuũ noſtrũq; caput tractũ ẽ a græcis: Vnde Iuue. ſatyra. vi. græcis nec dum iurare paratis ꝑ caput alterius.

Deuouit, nati ſpemq;, caputq; parens.
Bello erat ille ferox: poſitis ſeceſſit ab armis:
Et patriæ rigida mente negauit opem.
Sola uirum flexit coniux: felicior illa:
At mea pro nullo pondere uerba cadunt.
Nec tamen indignor, nec me pro coniuge geſſi
Sæpius in domini ſerua uocata torum.
Me quędam (memini) dominam captiua uocabat,
Seruitio dixi, nominis addis onus,
Per tamen oſſa uiri ſubito male, tecta ſepulchro,
Semper iudiciis oſſa uerenda meis,
Perq; trium fortes animas, mea numina fratrum:
Qui bene pro patria, cum patriaq; iacent:
Perq; tuum, noſtrumq; caput, quod iunximus una,
Perq; tuos enſes, cognita tela meis.
Nulla mycenæum ſociaſſe cubilia mecum
Iuro fallentem: deſeruiſſe uelis.
Si tibi nunc dicam, fortiſſime tu quoq; iura,

HVBERTinus.

DEVOVIT: ecce poeta oſtendit quod diximus Altheam nõ dediſſe mortẽ filio, per torrem igni conſumptũ: ſed eum execratã fuiſſe: nam deuouere eſt execrari vt ſupra diximus illo loco, Theſea deuoui, quia &c. vnde deuotiones, appellabantur execrationes: ergo. Deuouit. i. execrata eſt, & imprecata vt male accideret filio Meleagro, & cito moueretur. nã hoc ſignificat deuouere ſpem, & vitam. Ille. Meleager. Ferox: fortis. Seceſſit ab ar. vt ſupra diximus indignatus propter, execrationes matris. Poſitis. i. depoſitis. aphæreſis eſt. Patriæ: calidoniiq; ab hoſtibus oppugnabatur. Rigida dura: & ꝑtinaci. Sola cõ. ſ. Cleopatra eius vxor, vt diximus. Flexit. mutauit eũ a propoſito, & impulit: vt arma acciperet, ꝑ defendẽda patria. Illa: vxor Meleagri. Fœlicior. quã ego. Cadunt. in vanum effunduntur. Pro nullo pond. i. ſine effectu. Nec ge. me pro coniu. nõ fuit apud te. vt coniũx. Pro cõiuge. i. loco coniugis, nam pro interdum ſignificat ſecundum: vt nunc te marmoreum pro tempore fecimus: interdum ſignificat loco, vt hic interdum ad fauorem refertur, vt egi cauſam pro te: ideſt in fauorem tui, Mar. incipient oẽs pro Cic. loqui. i. in fauorem Cice. licet poſſet etiam accipi loco Cic. quẽ Anto. interfecerat. Sæpius Voſerua in torum domini: ideſt quæ ſæpe nomine ſeruæ vocata ſum vt in torum tuum venirem. Dixi. illi captiuæ. quæ vocabat me dominã. Addis onus ſeruitio: ideſt ſeruitutẽ meam magis aggrauas. cum vocas me honorifico nomine dominæ: cum ſerua ſim. Per tamen. ne fortaſſe Achillea eam reſpueret: quia iterea dum fuit cum Agamemnone, cum eo cõcubuiſſet: affirmas multis iuramentis: ſe nunquam tactã fuiſſe ab Agamemnone. Ordo eſt. Tamen iuro ꝑ oſſa male. ſemiſepulta: quia, vt ſupra diximus in euerſionibus vrbium: non poſſunt corpora commode ſepeliri. Subito: effoſſam tantummodo terra. Verenda, honoranda: & ita commendat ſe ab amore coniugali. Perq; trium ſub. Iuro trium fratrum, quos ſupra diximus. Vidi conſortes pariter generiſq; &c. Bene: nam honeſtum, & laudabile eſt pro patria mori. Cum patria: quæ & ipſa euerſa eſt vt ſupra: diruta. marte tuo &cete. Per tuum caput: mos græcorum iurare per alienum caput Iuuena. Nondum græcis iurare paratis per caput alterius: Vna: ideſt ſimul aduerbium eſt. Tela cognita meis: quia his enſibus tuis: & fratres & virum meum occidiſti. Mycenæum ideſt Agamemnona: ſic dictum a Mycenis vrbe: cui imperabat: ſic Virgili. de eo ipſe Mycenis magnorum ductor achiuum. &cete. Sociaſſe mecum nulla cubilia: ideſt nunquam mecum concubuiſſe. Fallantem: ſcilicet me. Deſeruiſſe ne: ideſt me deſeras, & nunquam recipias, ſi te fallo. Si tibi: hoc dicit Briſeis, ego quidem poſtquam a te abducta ſum, fui intacta, & a nullo viro cognita. Sed tu ſi iurare cogaris ſine me nulla fuiſſe tibi gaudia: & voluptates libidinis cum alia muliere.

HVBERTINVS.

NEGES .i. neges.q.d. non mœrere angi dolore propter me a te obductã. Tibi pl.mo. .i.tu cytharæ indulgẽs:nã plectrũ eſt,quo cor datangit,interdũ per totã cytharam ponitur. ductum de riuatiuum:nam in eo monte inciſa dicitur. Ipſe in.i.de reme. Vulnus Achilleo quæ quondam fecerat hoſti. Vulneris auxilium Pelias haſta tulit. Notãdum autem eſt haſtam Achillis ex fraxino fuiſſe:vt teſta. Plí.li.xvi.& Stra.li.x.quam Homerus ſcribit ſolus Achilles concutere, & tractare nouerat.

Mollis.tenera, & blanda. Sinu gremio.i.in amplexu. Et quis.q́ qrit.i. & aliquis dubitat. Quare te.pu. cum iã ſatis conſtet: qd non res cuſas pugnã ob irã: vt oſtendit, qa ego fuerim tibi rapta: ſed qa indulges veneri. Pugna no. ecce cauſa. Cy tharæ.i.cãtus cytharæ q̃ delectaris: nam Achilles optimus cytharædus fuit a Chirone centauro canendi artẽ edoctus. Nox: quies nocturna. Venus: ꝯcubitus:hæc.n. adoleſcẽtiã maxime iuuant. Plautus in bacchidibus. Ille illecebroſius fieri nihil poteſt vox,mulier, vinum, hominum adoleſcentulo. Increpuiſſe.i.inſonuiſſe.Lyram threiãdeſt Orphei:qui trax fuit, & lyra optime cecinit. Galeam: caſſidem: munimentũ capitis. Preſſa:pondere grauata. Si tibi eſt quaſi q̃dã oblectio ad ea:q́ achilles dicere poſſet:q́ magis ſplẽdore rerũ geſtarum delectatus ſit q̃ ocio,& tuta vita,dicit ergo Briſeis. Si fa. in ſi.i.ſplẽdida.ſ.in bello. Pro tu.i.loco tuto rũ & ocii. Et ſi glo.par.i.q̃ſita. Bellãdo: pugnãdo, & te periculis obiiciẽdo. Erat dul.i. erãt tibi iucũda. An ꝓba.i.an laudabas. Dũ caperes me.i.dũ patriã meam euertebas. & me rapiebas. Cũq; mea patria.i.an voluiſti laudẽ tuã iacere:& ſepultã eẽ:poſtq̃ patriã meã euertiſti. Dii me.ſ.velint.q.d.ita nõ ſit. Validoq; pre.i.vtinã potius haſta tua interficias Hectorem. Pelias.i.theſſalica a Pelio monte theſſaliæ: non autem a Peleo patre Achillis eſt dectum eſt.

Nulla tibi ſine me gaudia facta:neges.
At Danai mœrere putant:tibi plectra mouentur:
Te tenet in tepido mollis amica ſinu.
Et ſiquis quærat,quare pugnare recuſes:
Pugna nocet:citharæ,noxq;,uenuſq; iuuant.
Tutius eſt iacuiſſe toro:tenuiſſe puellam:
Threiciam digitis increpuiſſe lyram:
Quam manibus clypeos,& acutę cuſpidis haſtam:
Et galeam preſſa ſuſtinuiſſe coma.
Sed tibi pro tutis inſignia facta placebant:
Partaq; bellando gloria dulcis erat.
An tantum,dum me caperes,fera bella probabas?
Cumq; mea patria laus tua uicta iacet?
Dii melius:ualidoq; precor uibrata lacerto
Tranſeat hectoreum pelias haſta latus.
Mittite me danai dominum legata rogabo:
Miſſaq; mandatis oſcula multa feram.
Plus ego,quam Phœnix,plus quã facũdus Vlyſſes,
Plus ego, quam Teucri (credite) frater agam.
Eſt aliquid ſolitis collum tetigiſſe lacertis:
Præſenteſq; oculos admonuiſſe ſinu.
Sis licet immitis,matriſq; ferocior undis:

Mittite me.x.õuertit ſermonẽ ad græcos oſtendẽs,q́ ſi ipſa miſſa fuerit ad Achillẽ:magis poterit:cũ ſua ꝑſentia, & memoria ſolite cõſuetudinis mouere: q̃ oẽs alii magna eloquẽtia.Oſcula mix.mãdatis.i.ꝑter pces etiã oſculabor eum. Plus agã.i.in perſuadendo Achilli oſculãdo eũ. Quã Phœ. eloquẽte dicendo:& quã Vly. & pluſq̃ frater teucri.i.q̃ Aiax Telamonis:patruelis Achil lis: vt ſupradictum eſt. Eſt aliqd.q.d.plurimũ põt. Solitis. aſſuetis. Admonuiſſe.i.reducere in memoriam Oculos.achillis. Sinu.i.pectore meo ei pate facto. Sis li.nũc loquitur ad Achillem. Licet. q̃uis. Sis im.i.immãſuetus. Vndis ma.i. aqs maris:nã Thetis mater Achillis dea eſt maris.

ASCENSIVS.

MITTI me.Suadet ſe apud Achillẽ plus poſſe,q̃ tres illi legati. Aiax teucri frater,ſed ex diuerſa mater. Phœnix, & Vlyſſes. Simile fecit apud Romanos mater Coriolani: quæ ſola ipſum flexit,quod poetæ vſurpãt.nã Briſeidi notũ erat. Eſt aliquid. hæc particula pro excellẽtia ponit,vt apud Iuue. Eſt aliqd ſeſe vnius dominũ feciſſe lacertæ. Et apud Perſiũ. Seſe aliquẽ credẽs Italo,q́ honore ſupinus fregeri heminas &c.apud diuum Paulum. Qui videbantur eſſe aliquid. Admonuiſſe: ideſt caſtigaſſe oculos vagos.

Vt taceam: lachrymis comminuere meis.
Nũc quoq; (ſic omnes Peleus pater impleat annos:
Sic eat auſpiciis Pyrrhus ad arma tuis)
Reſpice ſollicitam Briſeida fortis Achille:
Nec miſeram lenta ferreus ure mora.
At ſi uerſus amor tuus eſt in tædia noſtri:
Quam ſine te cogis uiuere: coge mori:
Vtq; facis, coges: abiit corpuſq;, colorq;:
Suſtinet hoc animæ, ſpes tamen una tui.
Qua ſi deſtituar, repetam fratreſq;, uirumq;:
Nec tibi magnificum fœmina iuſſa mori.
Cur autem iubeas? ſtricto pete corpora ferro:
Eſt mihi qui foſſo pectore ſanguis eat,
Me petat ille tuus, qui ſi dea paſſa fuiſſet:
Enſis in Atridæ pectus iturus erat.
At potius ſerues noſtram, tua munera uitam:
Quod dederas hoſti uictor, amica rogo.
Perdere quos melius poſſis, neptunia prebent
Pergama: materiam cædis ab hoſte pete.
Me modo, ſiue paras impellere remige claſſem:
Siue manes: domini more uenire iube,

HVBERTINVS.

VT.i. q̃uis. Taceã.i. nihil tibi dicã. Commĩnuere.i. frãgeris: & flecteris. Lachrymis me.i. eo fletu. Nũc quoq; adiurat ad ipſum Achil. Briſeis, vt ſui miſereaт: Ordo eſt. O for. Achil. nũc quoq; reſpice &c. reliqua dicta ſunt penthesim. Nũc quo. ſ. cũ ſis ſũ ad te miſſa: ſic adiurãtis ẽ particula. Vir. i buco. Sic tibi cũ fluctu ſubter labere ſicanos, Doris amara ſuã nõ intermiſceat vndã. Oẽs an. ſ. a natura ſibi debitos. Tuis au. tua fœlicitate.

Et victor: ſicut vt ſemp fuiſti. Reſpice: verbũ miſericordiæ, vt ſupra dictũ eſt. Sollicitã: anxiam plenam curarum. Ferreus. ſ. tu. Vre. i. crucia. Lẽta mo. ſ. recipiẽdi me: at ſi legiſ ẽt aut & melius verſus mutat⁹: q̃; ſubaudi me: vt facis quia pergis omnia facere: q̃ me ad mortẽ poſſint adducere. Corpus abiit .i. habitudo corpis: qa tota facta ſum macilẽta. Color abi. qa effecta ſũ pallida. Vna. i. ſola ſpes ai tui: quã habeo de aio tuo: vt muteſ. Hoc. ſ. corpus. Qua. ſ. ſpe. Repetam. q. d. nõ qa te occiſi ſunt. Iuſſa: coacta. Nec ma. i. res magnifica. ſ. eſt. Cura. in. eũ. ſ. tu hoc efficere poſſis. Pete. ferro: pcute. Corpora. i. corpus meo. Ferro enſe: Metonymia. & Stricto nudo: & alibi ſtrictũ tenet altera ferrũ. Foſſo. pcuſſo. pforato. Me petat. i. feriat, eſt ẽt ꝯceſſio. q̃ nõ mõ magis phibet: verũ ẽt miſericordiã cõparat. ordo ẽ: ille tuus enſis: q erat iturus ĩ pectus Atridæ, ſi dea fuiſſet paſſa: petat me. Tãgit ẽt, qđ ſcri. Ho. in. i. Illa. Achillẽ iratũ Agam. poſt multa in eũ effuſa ꝯuicia: voluiſſe eũ interimere: ſed cũ enſem nudaret: Pallas ſupueniẽs manũ eius ꝯtinuit, eũq; corripiẽs: facinus phibuit. In pect⁹ Atri. i. Agam. Si dea. ſ. pallas. Fuiſſet paſ. i. pmiſiſſet. At po. poſt ironicã ꝯceſſionẽ petit Bri. apte ab Achille, vt ei vitã ꝯſeruet: quã ei dederat. Tua munera: q̃ mihi dediſti: & eſt appoſitio. Quđ de. ordo eſt. Ego amica. ſ. tua. Rogo. ſ. id qđ tu victor: cuerſa pãtria mea. Dederas h. ſ. mihi: q̃ eram hoſtis tua. añq; me caperes. Perdere: hoc dicit, ſi delectaris cæde alic⁹ multo: iuſti⁹ potes iterficere troianos hoſtes tuos: q̃ me nũc amicã tuã. Pergama. Ne. i. Troiã, q̃ Nep. ſimul cũ Phœbo ædificauit. Melius. i. iuſtius. Perdere: i. terficeſ. Pete. i. accipe. Cædis: occiſionis. Ab ho. & nõ ab ami. [illegible] ſtmõ. Impellere: mouere. Remige. i. nautis poſuit ẽt ſingularem pro plurali. Siue m. ſ. in caſtris. More do. tanq̃ ego ſim ſerua tua: & tu dñs meus.

ASCENSIVS.

COMminuere: penult. lõga. futurũ indicatiui verbi paſſiui. i. mitigaberis. Si oẽs. Sic aptiſſima pcationib⁹ particula Vir. i bu. Sic tibi cũ fluctus ſubter labere ſicanos. Ho. i. car. Sic te diua potẽs cy. &c. Tuis au. i. tua dexteritate & fœlicitate. Quia. n. ſine auſpitio factitabãt priſci, nec qcq̃ ꝯtra auſpitii ſniam, q̃ vero auſpicato fiebãt pſpere ſuccedebãt, lõ auſpiciũ accipiẽ p fœlici ichoatiõe, & auſpicari p fœliciter inchoaſ, vt diximus: vtq; facis coges, qa ſi nihil [illegible] cerint, mori tñ coget, qa auferet ſpẽ, q̃ ſola vitã ꝯſeruat. Repetã fres. & virũ, q apud iferos ſunt, iter quos ſe pt mortẽ putat locãdã, ſicut viuẽs cũ viuẽtib⁹ ꝯuerſata erat. Si dea fuiſſet: ſcr. Ho. Palladẽ affuiſſe cũ Achi. in Aga. irueret eiuſq; manũ ꝯtinuiſſe, ſigñans, p hoc eũ p prudẽtiã abſtinuiſſe a necei patoris: eſt. n. dea ſapiæ. Quđ dederas hoſti. i. agam. cui pepiſti, hoc ẽ veniã da mihi, vt illi. Dñi mor venire iube. Hæc votorũ ſumma eſt, quam fere in fine ponit epiſtolarũ.

PHAEDRA HIPPOLYTO.

Va, niſi tu dederis caritura eſt ipſa, ſalutem
Mittit amazonio creſſa puella uiro
Perlege quodcunq; eſt: quid epiſtola lecta nocebit?
Te quoq;, in hac aliquid: quod iuuet, eſſe poteſt
His archana, notis terra, pelagoq; feruntur:
Inſpicit acceptas hoſtis ab hoſte notas.
Ter tecum conata loqui: ter inutilis hæſit
Lingua: ter in primo deſtitit ore ſonus.

In quartã epiſtolã argumentũ Hubertini.

CVm ob leges a Minoe impoſitas deuictis Athenienſibus: vt mitterent quotãnis. vii. corpora filioꝝ, & filiaꝝ ſuarum deuoranda a minotauro. iii. anno ſors eum obtigiſſet theſeo: ægei Athenienſium regis filio vt mitteretur: ope Ariadnes Minois filiæ quæ eius amore detinebatur. Minotaurum interimit, & Ariadnem, quam ob opem ſibi pſtitã ſe, vxorem ſecepturum pmiſerat: ſimul cum Phædra eius ſorore naui impoſitas abduxit: vt in. ii. epiſt. dictũ eſt. verũ relicta Ariadne [illegible] inſula: aut vt alii volũt in Naxo ſolam Phædram ſecum duxit: & vxorem accepit: quæ poſtea abſente Theſeo in Hippoly. priuigni ſui: quem Theſeus ex Hippoly. ſorore Antiopes reginæ amazonum ſuſceperat: amorem exarſit. Itaq; hac epi. ei amorem ſuum indicat: conaturq; multis rationibus eũ ad libidinem ſuam deflectere: nitens perſuadere nullũ eſſe crimen in concubitu priuigni, & nouercæ, & oſtendens cõmoditatem maximam ex abſentia Theſei: quẽ nititur adducere in odium ipſi Hippo. poſtremo multis pcibus Hippo. in amorem ſuũ adiurat. Qui fuerit finis vtriuſq; dicetur in fine Epiſto. ordo eſt.

PVella creſſa: mittit ſalu. viro amazonio: quam ipſa eſt caritura, niſi tu dederis. Puella: Phædra. Creſſa: cretenſis: eius nominatiuus eſt cres, cuius gtĩs eſt cretis. Virg. Creteſq;, Dryopeſq; ruunt. Amazonio. i. Hippo. filio amazonis poſſeſſiuum eſt, pro patronymico. Amazones autem mulieres fuerunt ex Scytarum gẽte: quæ in Cappadociæ ora iuxta fluuium Thermodconta poſt maritos amiſſos habitauere: & cum finitimis nubendi animũ omiſiſſent: primo a finibus ſuis hoſtes ſubmouentes: deinde etiam bella inferentes. auxere remp. ſine viris: & poſt pacem armis quæſitam: ne gens interiret: concubitum finitimorũ inierunt. Si qui mares naſcerentur: interficiebantur, Virgines in eundẽ ipſum morẽ i ocio: neq; lanificio, ſed armis, equis, & venationibus exercebant. inuſtis Infantium dexterioribus mammis, ne ſagittariũ iactus impediretur vnde amazones dicte ſunt ab a dictione priuatiua: & μαζος mammilla. cum autem Euriſteus rex: Hercules duodecim ſtipendia debebat: quaſi impoſſibile imperaſſet vt arma reginæ Amazonũ ſumma virtute mulieris ad ſe referret: hercules nouem lõgis nauibus eo pfectus comitãte principũ græcie iuuentute inopinãtes aggreſſus eũ Orethia regina foris bellũ gereret eas ſuperauit duæ Orethiæ, & Anthiope ſororesq́; tũc amazonũ regna tractabant captæ ſunt. Menalippe ab Hercule: Hippo. a Theſeo quã in pmium retentã Iuſtinus ſcri. ab eo in matrimonium aſſumptam, ex qua natus eſt Hippoly. vt diximus. Oui. tamen in hac epiſtola ex verbis Phædræ oſtendit eam non vxorem fuiſſe cum dicit. Ac ne nupta quidem. thæ iaq; accepta iugali. Cur niſi ne caperes regna pſna nothus: & hæc ſatis de amazõi. Perlege qa ſcit eũ ꝯtracturũ frõtẽ inuitatũ de re turpis hortat eũ ad legẽdũ totã epi. ꝯfidit. n. ſe rõnibus ſuis poſſe pſuadere, qđ cupit. Quodcunq; ẽ. i. quaſicunq;. q. d. ẽt ſi ſit aliqđ turpe: & qđ tibi diſpliceat. Quid nocebit. q. d. nihil. Archana: ſecreta. Inſpicit: argumẽtũ a maiori ad minus: ſi. n. legimus epiſtolas hoſtiũ: quoꝝ nomen, ne audire qdem vellemus: multo magis legendæ ſunt lr̃æ eoꝝ: q nos amãt. Notas. i. lr̃as. Ter co. qa poſſet dicere quare nõ dixiſti corã. dicit ſe pudore ipeditã. Inutilis: q́ nõ pſtabat mihi offm̃ ſuũ. Hæſit: retẽta eſt. In pri. ore. i. in ſummis labiis.

ASCENSIVS.

QVA niſi &c. Ordo eſt. puella creſſa. i. cretẽſis filia Minois cretẽſiũ regis, mittit viro amazonio. i. amazonidis filio, videlicet tibi o Hip. qđ nomẽ illi, aut pſagio, futuri euentus, aut poſtea ab euẽtu datũ eſt. Nã ἵππος dr̃ equus, & equa & λύω diſſoluo. vnde ſcribẽdũ eſt Hip. ſalutẽ, qua ipſa. ſ. q̃ eã mittit, caritura ẽ, niſi tu dederis ſuppleeã. His no. i. characterib' ſcriptis. Monet ergo, vt plegat, qa veriſimile ẽ caſtũ iuuenẽ a pſis vxore non perlectuꝝ lr̃as pſertim amatorias.

Qua licet,& ſequitur pudor eſt miſcẽdus amori,
Dicere quæ puduit:ſcribere iuſſit amor.
Quicquid amor iuſſit non éſt contemnere tutum:
Regnat:& in dominos ius habet ille deos.
Ille mihi primo dubitanti ſcribere,dixit,
Scribe:dabit uictas ferreus ille manus.
Adſit: & ut noſtras auido fouet igne medullas
Figat ſic animos in mea uota tuos.
Non ego nequitia ſocialia fœdera rumpam:
Fama (uelim quæras)crimine noſtra uacat.
Venit amor grauius,quo ſerius:urimur intus
Vrimur:& cæcum pectora uulnus habent.
Scilicet,ut teneros lædunt iuga prima iuuencos:
Frenaq; uix patitur de grege captus equus:
Sic male,uixq; ſubit primos rude pectus amores
Sarcinaq; hæc animo non ſedet apta meo.
Ars fit,ubi a teneris crimen condiſcitur annis,
Quæ uenit exacto tempore:peius amat.

HVBERTINVS.

QVA licet.quia occurrebat:quod amatores ſunt impudẽtes:dicit ipſa oportere etiam eſſe in amore aliquẽ pudorẽ. Qua:pro quatenus.i. inquantũ licet. Et ſeqtur:cõſequẽs eſt & utile. Miſcendus:iungendus. Dicere.ſ.coram ſcribere:qa ut Cic. ad Luciũ ſcri. epi. minꝰ erubeſcit. Quicqd: arguit neceſſitatẽ ſcribẽdi a potentia amoris: quem iuſſiſſe dicit. Regnat:ecce verbum ſummæ potẽtiæ,ius poteſtatem. In do.de.etiam in Iouẽ:ide Virg. dixit. Nate pr̃is ſummi:q tela tiphœia temnis:& idem: oia vincit amor. Ille.ſ.amor. Dubitanti quia turpitudo negocii ſuſcipiẽdi dubium adducit. Ille:Hippo. Ferreus.i. etiam ſi eſſet Ferreus, & duriſſimus. Dabit ma.vi.tranſlatio ſumpta a victis in prælio: qui manus victoribus prebent ligandas:inde quos amor ſubegit dicuntur ligat, vt capitiui. Ouid. in.i.amorum. Ipſe ego, preda recens factum modo vulnus habebo: & Noua captiua vincula mente ferã. Mens bona ducetur manibus poſt terga retortis. Et pudor,& caſtris quicquid amoris obeſt: Omnia te metuent ad te ſua brachia tẽdẽt &c. Adſit optãtis eſt.i. vtinã mihi præſens ſit: & faueat. Vt fo. vt calefacit. Auido igne.ſ.amoris. Sic:adaptatio ſimilitudinis. Figat vulnere.ſ. ſagittis ſuis. In mea vo.vt ſis paratus facere,quod ego velim. Nõ ego:laudat ſe ab honeſtate ante actæ vitæ: vt oſtendat ſe futuram fidelem,& firmam,in amore Hippolyti. Non rum.non dirimam, & ſperabo. Fœdera ſocialia,coniunctionem:& ſocietatem noſtri amoris, quam mecũ feceris: Nequitia:libidine,vt ipſe in faſt. ad Silenum. Nequitias eſt:q̃ te nõ ſinit eſſe ſenẽ. Fama no.i. nomẽ noſtrũ. Vacat:caret. Crimine:qa nunq̃ cognita,aut dicta ſum impudica. Venit oſtendit amorem ſuum adeo magnum:vt ei reſiſtere nõ valeat. Grauior.i.maior & vehementior. Quo.i.quãto. Serius.i.tardius.ſ.euenit. Intus:in pector. Cæcũ vulnus. Occultum,& latens:vtpote in aia fixum. Vir. & cæco carpitur igni. Scilicet:facit quandã ſimilitudinem: qua oſtendit,q̃ difficile ferat hũc amorem nouum & ſibi inſolitũ. Iuga prima.i. primum impoſita collo. Lædunt:grauant. Teneros:iuuenes, & inaſſuetos iugo. Captus de gre.i. nouus, & nondum domitus. Vix patitur frena:quia ea recuſat: & plerumq; ſeſſorem excutit. Ergo ſic adaptatio ſimilitudinis. Subit:ſuſtinet actiue ponitur. Primos.i. mihi inaſſuetos. Sarcina: ideſt onus. Non ſedet,non locatur & ſtat. Ars fit ars eſt,quæ dat certam viam rationemq; dicendi,vel faciendi aliquid:eſt igitur ſenſus, ſi quis velit habere recte aliquam artem incipiat a teneris annis. Fit: ideſt perficitur. Iuuenalis: fiunt homines. Vbi.i. quando crimen.ſ. amandi. Conficitur:tota eſt vna dictio compoſita. Teneris annis:quia poſtea creſcens fit in eo doctior,& aliquid quotidie addit Iuue. Nemo repente fit turpiſſimus. Quæ.ſ. mulier. Venit:ad amorem. Exacto tempore: præterito tempore ipſi amori conuenienti. Peius.i. vehementius:vt infra Peius adulterio turpis adulter obeſt.

ASCENSIVS.

QVIA licet,& ſequitur. Ordo eſt,pudor eſt miſcendus amori. Qua.i.quatenus,vel qua via licet i licitum eſt: & ſeqtur.i.conſequens, & cõueniẽs eſt. Adſit.i.auxilio ſit.ſ.Cupido. Tu noua ſeruatæ &c. Callide appetendum docet laſciuia mulier:quod honeſta conſcientia cum primis refugiat. Primum.i.eſſe famæ læſorem, & pudicitiæ petitorem:nam cum virginitatem iactare non poſſet,pudicitiam coniugalem catenus ſeruatam iactat,

Tu noua ſeruatæ carpes libamina famæ:
Et pariter noſtrum fiet uterq; nocens.
Eſt aliquid plenis pomaria carpere ramis,
Et tenui primam diligere ungue roſam.
Sed tamen ille prior, quo me ſine crimine geſſi:
Candor ab inſolita labe notandus erat.
At bene ſucceſſit: digno quod adurimur igne:
Peius adulterio turpis adulter obeſt:
Si mihi concedat Iuno fratremq;, uirumq;
Hippolytum uideor præpoſitura Iouis,
Iam quoq; (uix credas) ignotas mittor in artes:
Eſt mihi per ſæuas impetus ire feras.
In nemus ire libet: præſſiſq; in retia certis
Hortari celeres per iuga ſumma canes.

HVBERTINVS.

TV no. allicit eum cōmendatione ſuæ pudicitiæ. Libamina: guſtamenta. Noua: prima .i. tu eris primus, qui me viciaueris: & pudicitiā meam abſtuleris: nam a marito non aufertur mulieri pudicitia, vel fama caſtitatis ſed ab alieno: dicit ergo ſe ſemper fuiſſe intactam hactenus ab oībus: pręterq̄ a Theſeo marito & Hippolitū fere primū, qui eius pudicitiā delibet. Seruatæ: cuſtoditæ. Nocens pariter .i. vterq; pariter: & vno, eodemq; tempore amittemus pudicitiam: quia adhuc fuiſti ignotus mulieribus: & ego intacta aliis, præterq̄ marito meo: Eſt aliquid q.d. non contemnendum. Carpere po .i. poma locum poſuit pomoꝝ pro ipſis pomis: & pomarium eſt repoſitorium pomoꝝ: pomerium vero locus, vbi ſunt arbores pomoꝝ. ſed interdum ꝯfundunt poetæ ſignificata. Oui. In meta. id metuens validis pomeria clauſerat Athlas mœnibus. Deligere: colligere. Primā: quia gratia maior ſolet eſſe primis roſis: nam videtur quodāmodo ſibi fœlix qui poteſt primā roſam decerpere, ita, & qui primū concubitū alicuius mulieris ꝯſequitur. Sic tñ: eſt quaſi quædam Hipophora ad ſeipſam, & eſt ſenſus illa integritas meæ pudicitiæ, qua ante florui. Erat po. ab inſuetudine peccandi .i. debuerā diligenter ſeruare: vt non peccarē: quēadmodū nunq̄ ante peccauerā cum aliquo: & ad hoc reſpondet, ꝙ ſequitur. At bene ſuc. ille can. ſ. caſtitatis. Quo candore geſſi me. ſ. ante ſine crimine: qa nunq̄ feci aliqd, quo poſſem eſſe infamis. Erat no .i. conſiderandus, & ſeruandus. Ab labe inſolita .i. a dilecto, & ſtupro inſolito: hoc fuit, qđ ſibiipſa obieci. At be. reſponſio eſt ad obiectionē: & hoc dicit licet ſeruanda eſſet caſtitas mea, inuiolata tñ bene euenit ꝙ in ea violāda elegi viꝝ dignū. Peius: magis. Obeſt .i. nocet. Turpis: indignis. vſ. n. excuſanda mulier: q̄ cū viro digno cōmittat adulterium. vnde Helena de matre ſua Leda, q̄ cū Ioue cōcubuit dicit illa bene errauit: vitiūq; authore redemit. Si mihi probat dignū eſſe amorē ſuū: qa ſi detur ſibi optio Iouis, & Hippolyti: dicit ſe pꝛoſiturā eſſe Hippolytū Ioui. Fratrē, & virū .i. Iouē fratrē, & maritū ſuum: nā ambo Saturni, & opis filii fuerūt. Præpoſitura: potius electura. Iam quoq; ſecundū præcepta ipſius Oui. ī arte amā. qbus rebus delectantur quos amamus: eiſdem debemus & nos delectari: ideo qa Hippolytus delectabatꝰ venatione: dicit phædra videri ſibi ſępe exire in venationē, & oīa agere, quia ipſe Hippolytus agere ſolitꝰ ſit. Vix cre. parētheſis: & eſt ſecunda pſona pro tertia .i. vix credat aliqs. Mittor: nō ab aliquo: ſed meo ꝓprio affectu. Ignotas iſuetas mihi. Impetus magna voluntas. Per ſæ. fe. quas tu inſeqris p ſyluas. Libet: eſt voluntas. Preſſis agitatis. Vir. aut ſpumātis apri curſum clamorem pmentē. Hortari iſtigarē mea voce: vt faciūt venatores.

ASCENSIVS.

DELIGERE, vng. i. delictam capere. Alludit ad florē pudicitiæ intactū, ſicut Maro in roſa. Collige virgo roſas dū flos nouus, & noua pubes. Et memor eſto æuū ſic ꝓperare tuum. Digno igne .i. formoſi. videlicet iuuenis amore. Peius adu. Sēſus eſt. Obeſt qdem nobis pater Theſeus, ſed ipſe eſt adulter peius .i. magis: & cū maiori malo ſuo turpis adulterio .i. ꝓpter adulteriū, qđ cōmiſit: & cōmittere parat. Nā ipſe, qui ꝯiugem pulchrā habebat, aliā rape non debebat, cū Hip. ꝯiugē non habere, niſi quā pꝛ ꝑripuerat. Obeſt ergo adulter, q magis turpis eſt adulterio, & authoritatē dānandi in nobis, qđ in ſe admiſit, nō habet fratrēq;, virūq;. Vnde ipſe .i. Aenei. Aſt ego, q̄ diuū incedo regina, Iouiſq;. Et ſoror, & ꝯiūx. Ignotas mittor in artes. In venationē, qua ſcit Hippo. oblectari. & ob id Dianæ charū eſſe. Vnde Hora. Neq; enim Diana pudicum liberat Hippo. Id autem fingit ſe facere, quia conformitas ſtudioꝝ multum facit ad amorem, & amicitiam etiam caſtam.

Prima

Iam mihi prima dea eſt arcu præſignis adunco
Delia, iudicium ſubſequar ipſa tuum.
Aut tremulum excuſſo iaculum uibrare lacerto
Aut graminea ponere corpus humo.
Sæpe iuuat uerſare leues in puluere currus,
Torquentem frenis ora fugacis equi.
Nunc feror, ut bacchi furiis Eleides actæ.
Quæq; ſub Idæo tympana colle mouent.
Aut quas ſemideæ Dryades, fauniq; bicornes,
Numine contactas attonuere ſuo.
Namq; mihi referunt, cum ſe furor ille remiſit:
Omnia, me tacitam conſcius urit amor.
Forſitan hunc fato generis reddamus amorem,
Et Venus ex tota gente tributa petit.

HVBERTINVS.

PRIMA præcipua maxima. Delia Diana in delo inſula, in qua nata dicitur. Præſignis arcu: quia eo telo vtitur. Iudicium tuum: quia ſicut iudicas, hanc venationis deam præcipuam: quam colas: ita & ego iudico: & quod tu ſentis, idē ſentio. Aut tremulum: repetendum eſt verbū ſuperius poſitum: libet vibrare quaſſare mouere. Excuſſo fortiter moto. Graminea pro graminoſa. i. plena graminis. i. herbæ, in qua ſæpe venatoribus ſuaue eſt requieſcere. Verſare vertere, & arte regere. In puluere: in campo pulue reo. Torquere. ſ. me. i. flectentem. Fugacis. i. celeris: iuue. de equo. cuius clara fuga ante alios, & primus in æquore pul. Nunc feror: dicit interdum nimia vi amoris ſe fieri inſaniā: & ſimilem ſacrificantibus Cybele. Fero: rapior impetu animi. Eleus, vnum ex nominibus Bacchi: vt in Oui. vi. meta. Nyctelius, Eleuſq; pareſ inde. Eleides Bacchæ dicuntur. Actæ agitatæ. concitatæ. Furiis. quia creditur immittere furias: quod fingitur propter vim vini. Quæq; ſub Ideo: mulieres dicit ſacrificantes Cybeles, quæ colitur in Phrygia. cui ſacrificantes tympana galli: nam galli ſacerdotes Cybeles ſunt. Sub ideo col. ſub Ida monte Phrygiæ. Aut quas: dicit ſe ſæpe ſimilem eſſe earum, quæ nympharum, faunorumq; ſpiritu vexantur: ſunt enim quaſi furioſæ inde lymphatæ dicuntur: quaſi nymphatæ a nymphis. Vir. & totam curſit lymphata per vrbem. Dryades: nymphæ quercuum: nam drys quercum ſignificat. & ſemideæ nondum in cœlo receptæ: nam ſemidei dicuntur nondum omnino digni deitate: qualia ſunt terrena numina: & ideo ſemideos appellant, quaſi non plene deos. Bicornes: vt. n. oſtendit diuus Hieron. in vita Pauli primi heremitæ, effigiem habent caprarum, & cornua, vnde illi Corrigerumq; caput pinu pcinctus acuta, faunus in immenſis, qua tumet Ida iugis. Attonuere. i. attonitas reddidere? Suo. n. quo eas mouent. Nam mihi: dicit ſe non ſentire illam inſaniā: ſed poſtq; furor eſt remiſſus, dici ſibi, vel ab ancillis: vel ab aliis eam fuiſſe in hoc furore. Referſit narrat omnia iſta, q mihi accidere dixi. Ille fu. eſt remiſſus, quo ira agitabat. Remiſſit ſe. diminutus eſt. Conſcius a. i. cui⁹ ego ſum conſcia. quia ille ē cauſa oīum horū furorū. Forſitan me Hyppoly. dicat hūc amorem omitti, & reiici a Phædra dicit eū eſſe fatalem: & ideo non poſſe repelli. Reddamus. i. reddere, hoc ē attribuere poſſumus. Fato gene. fortunæ meæ gentis. Et ve. ex to. Tangit fabulam, venus enim indicante ſole deprehenſa in adulterio cum Marte a Vulcano marito ægre tulit iniuriā indici: vtq; vt vlciſceretur ſe immiſit in omne genus ſolis: impatientia amoris: ita: vt nulla fuerit de gente ſolis mulier, quæ caſtitatem ſeruare potuerit: ſicut nunc oſtendit Phædra. Petit tri. quia propter iniuriam a ſole auo meo ſibi illatam voluit tributa libidinis ſibi ſolui a tota gente: nō ſolum matris, quæ filia fuit ſolis: ſed etiam a gente patris, nullam enim voluit eſſe immunē eſt autem tranſlatio ſumpta a ſubditis, qui ſuperioribus præſtant tributa.

ASCENSIVS.

IAM mi. pri. dea eſt, quia ſuus cuiq; deus. Primus. i. ſummus eſt, Nūc fe. vt Bac. &c. Docet ſe tāto amore ſubinde capi, vt vbi ſit, neſcias. Ordo eſt. Ego feror. i. agitor nūc, vt ſup. ferunt. Eleides. i. Elei. hoc Bacchi ſacerdote, actæ. i. impulſæ, & agitatæ, furiis Bacchi. i. a Bac. immiſſis dū eius ſacra pagūt, quæq;. i. & vt illæ q mouēt tympana. i. inſtrumenta illa ſonora ab extendēdo (τυμπανίζω. n. dicitur extendo dicta, quia pellem ouinam extenſam habēt. In colle ideo. i. mōte illo Phrygio, hoc ē ſacerdotes cybeleiæ, aut vt ſup. ferunt illæ, quas Dryades. i. arborū deæ, ſemideæ, quæ cū arboribus poſt longiſſimā ætatem interire dicunt. & fauni. i. dii illi ſyluestres, bicornes, vt ægypanes attonuere. i. attoni

Iuppiter Europam (prima eſt ea gentis origo)
Dilexit, tauro diſſimulante deum.
Paſyphae mater decepto ſubdita tauro
Enixa eſt utero crimen, onuſq; ſuum.
Perfidus Aegides ducentia fila ſecutus
Curua meæ fugit tecta ſororis ope
En ego nunc: ne forte parum minoia credar:
In ſocias leges ultima gentis eo.
Hoc quoq; fatale eſt, placuit domus una duabus,

gas, & lymphaticas. hoc eſt furioſas fecerit, ſuo numine. i. diuinitate ſua infuſa. Et ſi q̃ras quomodo id ſciat cum furioſæ, quid agant, neſciát, reſpondet. Nam ſup. comites, & ſatellites mee ferunt. i. narrant mihi omnia cum ille furor remiſit ſe. Sed amor conſcius vrit me tacitam. i. celátem amorem, & non dicentem, quæ ſit cauſa furoris mei. Forſitan hōc fato, reiicit culpam in fatū quod tamen ſacrilegum eſſe cēſet poetarum antiquiſſimus dicens in perſona deorum apud Au. Gel. lib. vii. c. ii. Hei mihi quid damnant mortales numina cœli. Eſſe aiunt enim per nos mala cum tamen ipſis vecordi præter fatum ſint mente dolores. Quia ergo non fatis, ſed nobis imputáda ſunt peccata, adiectum eſt forſitan. quod vero generi ſuo fatale putat, exemplis comprobare poſſit, & facit inductione quadam, & ratione, quá Seru. affert ad. vi. Aene. dicens indicato a Sole adulterio Martis, & Veneris, Vulcanus minutiſſimis cathenis cinxit lectulum, quibus Venus, & Mars ignorantes implicati ſunt, & cum ingēti turpitudine reſoluti ſub teſtimonio cunctorum deorum.

HVBERTINVS.

IVPPITER Europam: Agenoris Tyrii regis filia formoſiſſima cum in littore maris, vbi armenta paſcebantur, ſpaciaretur, Iuppiter eius amore captus: in taurum candidiſſimum, & placidiſſimū ſe conuertit: cuius illa pulchritudinem admirata acceſſit propius, quem cum videret placidiſſium, auſa eſt etiam eius tergū inſcendere: at ille paulatim ad littus ꝓgreſſus tādem mare intrauit: & eam in Cretam detulit. ibiq; cum ea concubuit: ex qua genuit Minoē: re autē vera Iuppiter rex Cretæ captus amore Europe, cum eam aliter habere non poſſet, naui: q̃ ſignum tauri habebat, eam abduxit: inde a poetis datus eſt locus fabulæ, quod a tauro ſit abducta. Prima: qa ex ea natus eſt Minos pater meus. Origo: principiū gentis familiæ noſtræ. Diſſimulante: occultante: quia in forma tauri Iuppiter latebat. Paſyphae: nō p æ diphthongū: ſed p ae diuiſas ſyllabas pronūciādū eſt. Fuit aūt Paſyphae filia ſolis: q̃ tauri turpi amore capta cū eo cōcubuit: ex quo genuit Minotaurū: vt plenius in ſecūda epiſtola ſuper eum locum. Et tauri miſtaq; forma viri. Decepto: fraudato: quia facta lignea vacca, ſuppoſita eſt pellis vaccæ, quá magis taurus amabat: & illa incluſa in illa vacca lignea: q̄ Dedalus fabricauerat tauri coitū excepit. Enixa eſt. i. peperit. Crimen, onuſq; . i. onus criminoſum, : & infame: endyadis eſt. Perfidus Aegides: aliud exemplum ſuæ ſororis Ariadnes, q̄ Theſei amore capta ei modum dedit, quo minotaurum interficeret, & ex labyrintho poſſet exire dato ei filo: quod ſecutus veniret ad egreſſum labyrinthi: narrata eſt alibi ſuperius hæc fabula. Aegides Theſeus filius Aegei. Perfidus: quia non ſeruauit fidem ſorori meæ datam. Fugit: euitauit. Tecta curua periphraſis eſt labyrinthi. erat. n. multis circuitibus factus. Vir. ille dólos tecti ambageſq; reſoluit. Cæca regens filo veſtigia. Ope ſo. auxilio, quod ei Dædalus indicauerat: q ipſum labyrinthum fabricauerat. En ego, lōgit ſe ſuꝭ pradictis: quaꝝ amorē fatalē eſſe dixit. En ecce. Vltima gentis. qa omnes q̄ me anteceſſerūt ita fecerunt: quia Minos & Paſiphae non habebat aliá filiam minorē natu Phædra. Socias mihi, & illis cōes. Leges cōditiones. Nec forte par. cre. mino. i. ne ſi aliter eſſem, nō putarer eſſe de gēte Minois: q̄ fataliter amori ſubiecta eſt: Minoia vel filia minois vel de eius gente. Hoc. ſ. qđ ſeqtur. Quoq; ſicut amor fuit fatalis. Plauit ecce qđ eſt fatale. Quia vna domus . ſ. tua duabus Ariadnæ ſorori meæ, & mihi.

ASCENSIVS.

HOC dolēs Venus oēm Solis ſtirpē infandis amoribus proſecuta eſt. Vnde Paſiphae Solis filia Minois cretēſis regis vxor, tauri amore arſit, & arte Dædali incluſa in ligneam vaccá ſeptá corio cū eo concubuit, hinc natus minotaurus, qui labyrintho incluſus carnibus humanis veſcebatur. Hæc illæ. Et reliqua ad principium ſexti ad illud Dædalus, vt fama eſt &c. Phædra aūt Paſyphães filia altius orditur gn̄is ſui amores, vt i textu videre eſt, q ſatis patet cū ſuperioribus cōmētariis. Scit tñ tirunculus liariæ militiæ ꝙ Paſyphae, & Phaetō, nō Paſyphe, nec phetō legēdū eſt: Perfidus Aegides: Theſeus pater Hip

Me tua forma capit, capta parente ſoror.
Theſydes, Theſeuſq; duas rapuere ſorores,
Ponite de noſtra bina trophæa domo.
Tempore, quo nobis inita eſt cerealis Eleuſis:
Gnoſia me uellem detinuiſſet humus:
Tunc mihi pręcipuę, nec non tamen ante placebas:
Acer in extremis oſſibus hæſit amor.
Candida ueſtis erat, præcincti flore capilli:
Flaua uerecundus tinxerat ora rubor.
Quęq; uocant aliæ uultum, rigidumq;, trucemq;
Pro rigido phædra iudice fortis erat.
Sint procul a nobis iuuenes ut fœmina compti.

poly. quem perfidum dicit, quia ſe deceptā, & ſororē aſſerit, quinetiam ipſum Hip. & matrem ejus, vt aſtruat illi fidē ſeruari non oportere.

HVBERTINVS.

SOROR: Ariadnæ. Capta amore vi‑cta. Parente tuo. Theſides Hippolytus. Ponite. erigite, & oſtentate. Bina trophea bina monumenta victorię. De do. noſt. ex qua duas rapuiſtis. trāſlatio ſumpta a militia: nā trophea dicunt bellicæ victoriæ, monimēta a verſis hoſtibus dicta: nam τρέπω ſignifiat verto nostri addunt aſpirationem. Tempore commemorat tempus: quo primum eſt capta amore Hippo. dicit. n. fuiſſe cum myſteria Cæreris Eleuſiniæ celebrarentur: eſt autem Eleuſin, ſiue Eleuſis: nam vtrunq; dicitur. Vrbs Atticæ. ita dicta ab euentu Cæreris, nam ἐλεύσις græce additum ſignificat. In ea, vt ſcri. Stra. fuit Eleuſiniæ Cæreris templum, & phanum myſticum, quod Ionitus apparuit. Dio. etiam ſcri. Cærerem cum ampliſſimis ſacrificiis cultā fuiſſet: tum Eleuſiniæ myſteriis, quæ antiquitate, caſt moniaq; apud oēs hoīes ſunt vulgata. In his igitur ſacris dicit Phædra ſe vidiſſe Hippolytum: & eius amore exarſiſſe: quo tēpore optat ſe fuiſſe in creta: quia non incidiſſet in tātas curas amoris. Eleuſis cæ. i. Cæreri ſacrata, vel in qua Cæres colitur. Initia: intrata adita. Vellē, cuperē. Tellus gno. i. terra cretenſis, in quā ſum nata. Detenuiſſet me: habuiſſet me: quia nō incidiſſem in tantas curas: tunc eū vidi te apud eleuſina. Necnō. i. etiā ante alio tēpore. Acer vehemens, & inexpugnabilis. Hæſit affixus eſt. Extremis oſ. i. in medullis, q̄ ſunt intra oſſa: extrema aūt non exteriora, ſed iteriora hoc loco itelligamus. i. vltima extrema aūt oſſa ſic dicimus, ſicut primū, & vltimū primā. n. terrā dicimus vicinā littori: ſi ex mari veniamus: vt Vir. in. i. Aene. primaq; vetāt cōſiſtere terra: at ſi vt in mare eamus erit vltima, ſic itelligi debet hic locus, vt dicamus extrema oſſa magis ꝓpinqua medullis: in qbus maxime dr̄ eſſe amoris calor. virg. eſt mollis flāma medullas. Ordo eſt: amor acer tunc ꝓcipue hæſit in extre. oſ. & c. reliqua dicta ſunt per parentheſim. Candida: oſtendit ea, quæ excitauerunt tantam flammam amoris. ſ. cultum Hip. & naturalem quendam decorem. Candi. aut quia Hip. in ſignum integritatis, & pudicitiæ delectaretur tali veſte: aut qa mos ſacrorū fortaſſe talem exigeret habitum. Præcicti ornati. Flore floreis coronis. Tinxerat: pinxerat. Flaua: alba cum rubore: flaus. al. color: vtſcr. Au. Gel. ex albo viridi, & ruffo cōſtat, vnde appellamus flauas ſegetes cum ſunt iam maturitati propinque: tunc enim habent talem colorem. Verecundus: iuuenilis: & qualis ex verecundia prouenire ſolet. Quemq; uocant, quia Phædra non poterat negare in Hippoly. eſſe quandam vultus ſeueritatem. aſcribit eam virtuti, & dicit non appellandum rigidum, aut truculentum vultum Hippoly. vt aliæ mulieres dicunt: ſed ſuo iudicio eſſe fortem: ideſt virilem nam fortitudo proprie eſt virorum. Pro rigi. ideſt loco rigidi. Sint procul: non placent inquit nobis iſti muliebres ornatus in viris. Compti. ornati.

ASCENSIVS.

ME TVA forma capit, non dicit ſe captā amore patris, vt inuitam in eius matrimonium veniſſe ſignificet. Theſides Theſei filius Hippoly. Sed quomodo rapuit, qa aſpernatur eā Nymphæ formoſitate, qua capta eſt, & coacta ſequi inuitum. Inita Eleuſis: ideſt initiata ſunt feſta Cæreris Eleuſiniæ. i. cum Athenis propter feſta eleuſinia eſſemus. Quęq; vocāt aliæ & c. Ordo eſt. Et ſup. is vultus, quē vultū alii vocant & rigidū & trucē. i. truculentū. Erit fortis vi. ꝓ ſe ferre fortitudinem & robur animi phædra iudice. i. iudicāte: aut iudicio Phædræ hoc eſt iudicio meo, nā ipſa de ſe, quaſi de alia loqtur, hoc eſt licet vultus tuus videatur aliis forte trux, & immitis, qa non colitur, tamen eſt meo iudicio placidus, & index fortis animi. Notandum autem quia iudex, & index communis ſunt generis. vnde hic Phædra iudice dicitur.

Fine coli modico forma uirilis amat.
Te tuus iſte rigor poſitiq; ſine arte capilli,
Et leuis egregio puluis in ore decet.
Siue ferocis equi luctantia colla retorques:
Exiguo flexos miror in orbe pedes.
Seu lentum ualido torques haſtile lacerto,
Ora ferox in ſe uerſa lacertus habet,
Siue tenes lato uenabula cornea ferro,
Deniq; noſtra iuuat lumina quicquid agas.
Tu modo duritiem ſyluis depone iugoſis:
Non ſum materia digna perire tua,
Quid iuuat incinctę ſtudia exercere Dianæ
Et ueneri numeros eripuiſſe ſuos?
Quod caret alterna requie durabile non eſt:
Hæc reparat uires, feſſaq; membra leuat.
Arcus, & arma tu tibi ſint imitanda Dianæ,
Si unquam ceſſes tendere mollis erit:

HVBERTINVS.

COLI: ornari. Modico ſine apparatu, & menſura moderata, & non nimia: vt mulie bres, de quibus Terentius dum molliuntur, dum comuntur annus eſt. Ideo in primo de arte, dixit. forma viros neglecta decet: & idem paulo poſt Hippoly. Phædra nec erat bene cōptus amauit. Te tuis: dicit il lum rigorē, quē aliæ mulieres damnant in Hippo. decere. Rigor: ſeueritas in aſpectu, ſine ali qua laſciuia. Poſiti relicti. Sine arte tē quia ars etiam eſt in ordinan dis capillis. Leuis: tenuis puluis qui ſigni ficat exercitiū. In ore: in facie. Decet: ideſt te: Siue: diſcurrit Phædra p varios actus, & exer citia Hippo. quibus oībus dicit ſe delectari & primum arte equitādi. Recurras reflectis. Luctantia: dura reſiſtentia fræno. Ferocis: fortis. Miror laudo. & cum admiratiōe aſpicio. Pedes: ſcilicet. equi. Flexos: reuolutos. In exiguo orbe. in exiguo ſpatio terræ, & circulo: nam hoc magnæ eſt artis, equitandi. Seū lentum: aliud exercitium iuuenile in iaculando. Torque: iacis. Lentum: molle: non aſperum tactu: codex quidam vetuſtus habet vaſtum, pro lentum. Lacertus: ideſt brachium tuum. Ora: ſcilicet mea: quia aſpicio quanta arte iaculeris. hæc enim iuuenum exercitia quæ ſunt fortitudinis inditia, ſolent mulieres maxime capere. unde & Ouidius in octauo Metamorphoſeos dicit Scyllam filiam. Niſi regis Megarenſium non pulchritudine Minois. ſed etiam talibus virtutibus eſſe captam. Venabula: tela apta venationi. Lato ferro: pro lati ferri: qualia ſolent eſſe venatoria tela. Cornea. non a cornu animalis: ſed a corno arbore dura: ex qua fiunt venabula optima eſt deductum deriuatiuum. Lumina oculos. Tu modo: quaſi dicat hoc ſolum velim, vt non ſis durus. Syluis iugoſis: ideſt in ſyluis montium, vbi ſoles plurimum verſari. Tua materia: tua cauſa. Quid iuuat: quaſi dicat nihil. Studia: exercitia. Dianæ: ideſt venationis cuius vt ſupra diximꝰ dea eſt Diana. Eripuiſſe: immi nuiſſe. Suos: tibi debitos. Numeros: gradus amoris qui dicuntur eſſe quinque: viſus: & auditus: contactu: & oſcula: factum: vel numeros: ideſt affectus. Quod caret: ſententia eſt: Alterna: variata: & vi ſſim poſt labores ſumpta. Durabile nō eſt non diu durat. Hæc: requies. Reparat: reficit. Feſſa fatigata, & debilitata. Nouat, in priſtinum ſtatum reducit. Arcus: proponit ei exemplum notum. Et arma. ἐπεξήγησις ephexegis: ideſt declaratio. nam ponitur pro: ideſt arcus enim ſunt arma Dianæ. Mollis erit: ſcilicet arcus: & per conſequens inutilis. Si nunquam eſſes tendere: ideſt ſi ſemper fuerit tentus. Et in vſu: & nunquam ceſſet.

ASCENSIVS.

FINE COLLI modico, hoc in ſententiam tranſit. Tu modo duriciem. docuit mulier callida ſibi placere iuuenem, nunc ſuadet docere, vt & ipſa ei placeat, cum non ſit pulchrum iuueni ſic venationi incumbere, vt amicam aſpernetur, idque docet exemplo aliorum venetorum. Si nunquam ceſſes tēdere. Vnde eſt prouerbium. Redditur inualidus nimium ſi tenditur arcus. Sapiens di ua id petulanter dictum, quaſi ſi quæ ſaperet quantum ad Venerem præſtet ſeni iuuenis.

Clarus

Clarus erat Cephalus ſyluis: multæq; per herbas
Conciderant illo percutiente, feræ,
Nec tamen Auroræ male ſe præbebat amandum:
Ibat ad hunc ſapiens a ſene diua uiro.
Sæpe ſub ilicibus Venerem Cinyraq; creatum
Suſtinuit poſitos quælibet herba duos.
Arſit & Oenides in mænalia Atalanta:
Illa feræ ſpolium pignus amoris habet.
Nos quoq; iam primum turba numeremur in iſta,
Si uenerem tollas: ruſtica ſylua tua eſt.
Ipſa comes ueniam: nec me latebroſa mouebunt

HVBERTINVS.

CLARVS erat. adducit Phædra exemplum quorundam: qui in ſimili vitæ ſtudio verſati ſunt, quo Hippolytus quos dicit ab Hippolyto eſſe immitandos in amore. ſicut in venatione. Cephalus: Athenienſis fuit filius: vt quidam dicũt Aeoli: ſed vt Strabo ſcribit lib. x. Deionei filius fuit: a quo Dulychium Inſula Cephalenia dicta eſt. is vxorem habuit prochrin, Erictheī Athenienſium regis filiã: a qua ardenter amatus eſt. nec minus eam mutuo amore proſecutus veꝝ cum ſtudioſus venationis in Hymeto atticæ regionis monte ab aurora, & viſus, & amatus fuiſſet. atq; i amorẽ mutuũ ab ea inuitatus, tandẽ ei aſſenſus credit, verũ cum eum ſuſpectũ haberet; vxor de alieno amore exiuit: vt eum dephenderet, & cũ ille fatigatus venatione peteret aurã, a qua refrigeraretur, credidit Prochris eſſe nympham aliquam, quã ille amaret. Cumq; in fructibus occultata ſe mouiſſet, credidit Cephalus eſſe ferã, & imiſſo iaculo ineuitabili eam interemit, hæc fabula plenius ſcribitur ab Ouid. lib. vii. met. ĩ fine. Clarus: notus pp ſtudiũ venatiõis.

Conciderant interfectæ fuerant. Illo Cephalo. Tamen. ſ. quamuis daret operam venationi. Male inuitum. immo libenter adherebat eius amori. Diua: aurora. Sapiens: quæ prouideret ſibi amatorẽ pulchrum, & iuuenem. A viro ſene. i. a Tithono marito ſuo ſene. Vir. Tithoni croceum linquens: aurora cubile: fuit autem Tithonus Laomedontis filius: & Priami frater: qui ex aurora filium ſuſcepit Mẽnona, quem ſupra in prima epiſtola in auxilium Troianorum veniſſe diximus. is Tithonus longiſſimam vitam aſſecutus: poſtremo in Cicadã verſus traditur. Sæpe aliud exemplum hominis etiam ſoliti verſari in ſyluis: quem nihilominus amori indulſiſſe dicit. Cinyraq; creatum. Adonin dicit filium Cinyræ, & Myrrhæ eius filiæ inceſto concubitu genitum: vt ſcribit Ouid. li. x. metamo. Nam Myrrha inſano amore patris accenſa. cum ob deſperationem eius potiundi de ſuſpendio ſuo cogitaret: a nutricæ, quæ eius gementis vocem audierat intellecta cauſa, in ſpem adducta potiundi Patris deſtitit a propoſito mortis: & tandẽ opera nutricis nocu ſub prætextu alterius puellæ deducta ad patrẽ occulte cũ eo concubuit: & Adonin cõcepit: verum poſt aliquot noctes cũ pater voluiſſet videre: quãnam puella eẽt illato in cubiculum lumine, cognouit eſſe filiã ſuam: quam cũ ſtricto enſe inſequeretur illa in ſyluas profugit. vbi deorum miſeratione in arborem ſui nominis cõuerſa eſt. quæ etiam lachrymans guttas emittit ex qbus gũmi Myrrhæ eſt. Adonis autem puer ſup cortice creuerat. & tãdem tempore maturo Lucina dea partus fauente in lucem editus eſt: qui mox factus adoleſcens formoſiſſimus a Venere nõ minus amatus eſt: quã ipſa mirrha patrem amauerat. hunc monuerat Venus, vt vitaret feras a natura armatas: quales ſunt leones, vrſi: & apri: verum cum ille cupiditate laudis oblitus monitorum Veneris aprum inſequeretur, ab eo interfectus eſt. quem Venus multũ fleuit: & eius ſanguinem in florem purpureum conuertit.

Poſitos. i. iacentes. Ilicibus: ſunt enim ilices arbores magnæ, & glandiferæ. Oenides: id eſt Meleager. Arſi: amore incenſus eſt. Atalanta mænalia: id eſt Arcadica a Mænalo monte Arcadiæ. Narrata eſt hæc fabula ſupra in epiſtola Briſeidis ſuper eum locum: Coniugis Oenides verſus in arma prece eſt. Illa: Atalanta. Spolium: caput, aut vt alii volũt pellem. Feræ: apri. Pignus amoris: quo comprobatus eſt amor Meleagri erga eam. Nos: ego & tu. In iſta t. in numero iſtoꝝ: q licet venatiõe delectati ſint: tñ ab amore nõ abhorruerũt. Si to. u. i. amorẽ. Sylua. i. venatio tua. Eſt ru. nihil hẽt pulchri: aut iucũdi. Ipſa: ego. Late. cauernoſa vbi ſæpe latent feræ. Mouebunt: terrebũt.

ASCENSIVS.

CREATVM Cin. Adonin dicit. Ipſa co. ve. purgatio eſt obiectĩ taciti. Nã dicere poſſet Hip. eſto amicã diligã, nõ tñ cõtinuo nouercã. Ad qđ illa ſe pferendã cæteris argumẽtat, cũ ſit parata obeq; & poſſit, quia vir abeſt, qui fidem

ſeruare nō debeat, quā neq; ipſa ſeruauit, neq; vt ſibi ſeruetur, merui, vt exemplis probat.

HVBERTINVS.

OBLIQVO den. aut quod vere ſit incoruus dens apri, aut quod oblique ferat ictum.

Saxa: nec obliquo dente timendus aper.
Aequora bina ſuis oppugnant fluctibus iſthmō
Et tenuis tellus audit utrumq; mare.
Hic tecum troezena colam pittheia regna:
Iam nunc & patria charior illa mea eſt.
Tempore abeſt: aberitq; diu neptunnius heros:
Illum Pirithoi detinet ora ſui.
Præpoſuit theſeus (niſi nos manifeſta negemus)
Pirithoum Phædræ: Pirithoumq; tibi:
Nec ſola hæc ad nos iniuria uenit ab illo:
In magnis læſi rebus uterq; ſumus.
Oſſa mei fratris claua perfracta trinodi:
Sparſit humi: ſoror eſt præda relicta feris.
Prima ſecurigeras inter uirtute puellas,
Te peperit, nati digna fauore parens.
Si queras, ubi ſit: Theſeus latus enſe peregit:
Nec mater tanto pignore tuta fuit.
At ne nupta quidem: tedāq; accepta iugali:
Cur, niſi ne carperes regna paterna nothus?
Addidit & fratres & me tibi: quos tamen omnes
Non ego tollendi cauſa, ſed ille fuit.

Aequora: dicit Phædra ſe non derelicturā Hippoly. & futuram cum eo in Troezene vrbe, quam ille libenter habitabat: dicit autem Troezen eſſe in Iſthmo Achaiæ: eſt autē Iſthmos terra anguſta inter duo maria: duo autem Iſthmi celebres memorātur, vnus Achaicus in quo fuit Corinthus: & alter tracius: in eo Iſthmo eſt Troezen vrbs in ſinu argeo, qui Saronicus dicitur: in ea regnauit Pytheus pater Aethræ auus maternus Theſei. Ouid. lib. xv. meta. ex prope Pytheam tumulus Troezena &c. cuius loci habitatione delectatus eſt Hippoly. dicit igitur Phædra ſe habituram cum eo Troezena: & eam habitationem, quia placet Hippo. placere etiam ſibi plus patria ſua. Illa: Troezen. Charior: quia tu ea delectaris. Tempore abeſt: arguit a cōmoditate, qa Theſeus eius pr abſit. Tempore: in tpe opportune. Diu: p lōgū tempus.

Neptūnius he. Theſeus Neptūni nepos: nam Aegeus filius fuit Neptunni. Ora: regio.

Sui amici, quem charum habet. Præpoſuit: adducit Theſeum in odium Hippo. dicens eum pluris facere Pirythoum, quam eum: & quam ipſam Phædram. Manifeſta: quæ apparent, & non indigent probatione. Sola: pgit amplificare odiū theſei: hæc ſola iniuria. ſ. quod plus amet Pirythoū, quam nos. Vterq;: ego & tu. In ma. re. i. in rebus maioris momenti. Oſſa: ecce cōmemorat prius iniurias ſibi a Theſeo illatas.

Mei fr. Minotauri. Claua: telū fuit, quo theſeus ad immitationē Her. eſt vſus. Sparſit: dilacerauit. Soror: Ariadne. Præda: rapina: vt in eius epiſtola ad Theſeū videbimus. Prima: nūc narrat iniurias illatas Hippo. & vt iniuria videatur maior proponit laudem eius matris: i qua accepit iniuriam. Prima maxima excellentiſſima. Inter puc. ſ. inter amazonas: quæ ſecuri pro telo vtebantur. Parens Hippo. mater tua. Digna fauore nati: digna talē filium peperiſſe. Vbi ſit e mater tua.;

Peregit. i. trāſegit: & transfixit. Nec fuit tu. tā. pig. i. nec propter te pater tuus habuit reſpectum eam interficiendi. Tanto pi. i. tanto filio plerunq;. n. mariti cauent inferre iniuriam vxoribus, non propter ipſas, ſed propter filios: quem qdem reſpectum dicit non habitū fuiſſe a Theſeo. At nec nupta qdem alia iniuria: qd nō acceperit in vxorē ligitimā Hip. matrē Hip. Idq; factū fuiſſe dicit a Theſeo in odiū Hip. vt nō legitime natus nō poſſet ſuccedere prīne hereditati. Cur. ſ. nō eſt accepta. Tædā iu. i. legittimo matrimonio: nā in nuptiis tædas deferebāt accēſas. Nothus nō legitime natus, & ſcribere p th. nā ſine aſpiratione vētū ſignificat. Addidit frēs tibi ex me. i. genuit etiā alios filios ex me, q ſunt frēs tibi: nā ſi amaſſet te nō curaſſet ex alia muliere ſuſcipe filios: ne te offenderet ex Phædra. n. natus eſt Demophoōn: vt ſupra diximus: & antilochus.

Quos oēs filios prīs tui: & tibi frēs. Ego non fui cauſa tollēdi: excuſat ſe: quia poſſet Hippolytus dicere. quare ergo aluiſti, ſi ſciebas hoc eſſe mihi nociturum. dicit ſe nō fuiſſe: ſed Theſeum: qui aluerit. Tollendi: alendi: educandi. Ter. Quicquid peperiſſet, decreuerunt tollere, & Iuue. Tollere dulcem cogitat heredem.

O utinam nocitura tibi pulcherrime rerum
In medio nixu uiſcera rupta forent.
I nunc: & meriti lectum reuerere parentis:
Quem fugit: & factis abdicat ille ſuis,
Nec quia priuigno uidear coitura nouercæ:
Terruerint animos nomina uana tuos.
Iſta uetus pietas, æuo moritura futuro,
Ruſtica Saturno regna tenente, fuit.
Saturnus periit, perierunt & ſua iura.
Sub Ioue nunc mundus iuſſa ſequare Iouis
Iuppiter eſſe pium ſtatuit, quodcunque iuuaret:
Et fas omne facit frater marita ſoror.
Illa coit firma generis iunctura cathenas
Impoſuit nodos cui Venus ipſa ſuos.

HVBERTINVS.

O VTINAM: optat ſe fuiſſe mortuam in partu ſi filii, quos eſt Theſeo genuit, ſunt nociturí Hippolyto. Viſcera mea forent rupta: fracta. Nixu: partu: nam niti parere ſignificat: in quo ſignificato frequentius vtimur compoſito eniti. Sunt, qui volunt intelligere. Viſcera: idest filii: ſed prior ſenſus videtur oſtendere maiorem amoris affectum. I nunc reſponſio. Meriti. ironice: quaſi dicat immo, non meriti. Reuerere: idest honora. & caue, ne violes: Quem ille. fugit: pr̄ tuus. Abdicat: amouet: excludit. Nec qa: quia Hippolytus poſſet dicere magnū eſſe nefas priuignū cū nouerca coire. ideo magna authoritate refellit hanc obiectionem: cū dicit hæc a Ioue permitti. Nomina vana priuigni: & nouercæ: qui licet nomine ipſo videantur habere affinitatem tamen non habent: & ideo dixit vana nullius effectus. Nec terruerint: idest nec terreant. Coitura: commiſcenda. Priuigno: nam priuignus dicitur, quaſi prius genitus, hoc eſt antequam nouerca adducta ſit: nouercam, autem quaſi nouā arcam, hoc eſt nouam vxorem dici, quidam volunt: ſunt autem nomina ad aliquid dicta, ſicut pater: & filius: vitricus etiam priuigno opponitur, dicitur enim cui mater alicuius nupſit poſt prioris mariti mortem. Iſta: hoc pronomen ad contemptum refertur. Vetus: & ideo iam digne deponi. Moritura, quæ deficiet. Pietas religio & reuerentia concubitus inter affines. Aeuo ſequenti: ſæculo venturo. Fuit: idest ſeruata eſt. Saturno: qui regnauit in Italia primis temporis cum Iano.

Tenente regna ruſtica: idest regna, quæ nullum habebant cultum, vituperat autem illa tēpora vt etiam vituperet mores: qui in eis ſeruabantur: & cauendum ne dicatur fuit ruſtica. Eſſe pium: idest licere, & recte fieri.

Quodcunque iuuaret: idest quicquid liberet. Statuit: iudicauit: vel legibus ſanciuit. Marita: idest nupta. Fratre: vel cum fratre: vt præpoſitio ſubaudiatur: vel frater pro fratri, vt ſit caſus pro caſu: vt apud Iuuena. Quæ molle calenum porrectura viro miſcet ſitiente rubetam pro ſitienti: licet hoc poſſit ſtare ablatiuus abſolute poſitus. Illa: laudat vinculū neceſſitudinis amoris, & coitus: quod quidem dicit eſſe firmiſſimum. Cathena: vinculo.

Iunctura: coniunctio, generis, conſanguinitatis: vel affinitatis, & eſt ſenſus illa coniunctio affinitatis: vel conſanguinitatis: quæ Veneris nodis eſt ligata: eſt valde firma: & inſeparabilis. Cui: coniuncturæ generis. Nodos: idest nexus. Suos: quibus ipſa ſolet omnia animalia inter ſe ligare.

ASCENSIVS.

I NVNC & meriti. Aperta ironia, quæ ſub forma præcipiendi vim negandi habet: quaſi dicat non eſſe verendum adire lectum talis patris, præcipue cum ipſe pater fugiat, & abdicet eum. At ſi Hippolytus dicat ſolis ſe nominibus poſſe terreri: nam ſatis eſt quia pater eſt, cui cõtumeliam faciat, & nouerca per quā. Ad quod callida mulier docet conſanguinitatis, & affinitatis nomina nihil feciſſe apud Priſcos: Nam apud eos ſororem duxit frater vt Iunonem Iuppiter, licet ſimplex ruſticitas tempore. Saturni pium putauit abſtineri a lecto alieno, quod Iuuena. expreſſe docet in principio ſextæ ſatyræ dicens: Crede pudicitiam Saturno rege moratam. In terris & cete. Et paulopoſt. Viderunt primoa argentea ſæcula mœchos: Authoritate igitur Iouis vtuntur ſere perditi mortales, cum is, & primus, & ſummus adulter prædicetur: Sed authore Plinio libro ſecundo. Dicere inter deos connubia, aut adulteria proxime ad dementiam accedit.

Suos nodos: idest nexus coniugales, nam ceſto ligat. Venus legitime nubentes, verum vult maiorem eſſe amorem vim inter conſanguinitate, aut affinitate coniunctos.

Nec labor eſt cœlare:licet:pete munus ab illa:
Cognato poterit nomine culpa tegi.
Viderit amplexus aliquis:laudabimur ambo:
Dicar priuigno fida nouerca meo.
Non tibi per tenebras duri reſeranda mariti,
Ianua:ne cuſtos dicipiendus erit:
Vt tenuit domus una duos:domus una tenebit:
Oſcula aperta dabas:oſcula aperta dabis.
Tutus eris mecum:laudemq; merebere culpa:
Tu licet in lecto conſpiciare meo:
Tolle moras tantum properataq; federa iunge:
Qui mihi nunc ſæuit,ſic tibi parcat amor,
Non ego dedignor ſupplex:humiliſq; precari,
Heu,ubi nunc faſtus,altaq; uerba iacent?
Et pugnare diu,nec me ſummittere culpæ
Certa fui:certi ſiquid haberet amor.
Victa precor:genibuſq; tuis regalia tendo
Brachia:quid deceat,non uidet ullus amans.

HVBERTINVS.

NEC labor eſt cœlare: Arguit nũc ab opportunitate cœlandi: quã ipſe oſtendit eſſe facilẽ. nec labor: ordo eſt: nec labor eſt cœlare.i. occultare.ſ. ꝯcubitum noſtrũ. Pete munus.ſ.cœlãdi. Ab illa.ſ. Venere. Licet.i. eſt licitũ tibi, vt petas: interponitur autem quaſi per parentheſim. Culpa: peccatũ noſtrũ. Tegi: occultari. Nomine cognato.i.ſub nomine cognationis. Viderit.i. ſi viderit. Laudabimur: quia decet nos hęc facere: ex charitate, & pietate, q̃ debet eſſe inter filium, & matrẽ: & non credet eſſe ex turpi affectu. Fida: bona & non inſidioſa quales,vt plurimum ſolent eſſe nouercæ. Virg. Eſt mihi nãq; domi pr̃: eſt iniuſta nouerca. Non tibi: arguit a facilitate negocii & dicit qđ cum ambo ſint: in eadem domo,non erit multum laborandũ: vt habeat aditum ad ꝯcubitum Phædræ: quemadmodum ſæpe laborant alii amantes. Reſerãda: aperienda. Per te.i. nocturno tempore: qđ ſolet eſſe aptum amãtibus. Tibullus: Hæc mihi te adducit tenebris &c. Duri: inexorabilis: vel crudelis: q plus æquo ſæuit in adulteros deprehẽſos. Iuu. & pœnas metuet quaſcunq; mariti exigere irati: & paulopoſt. Exigit aũt interdũ dolor plus q̃ lex vlla doloris cõceſſit. Cuſtos: qui ſolet adhiberi ianuæ. Iuu. Sed qs cuſtodiet ipſos cuſtodes,&c. Vt te.i. ſicut alias mecũ fuiſti in eadem domo patris tui: ita nunc erimus: & nihil qđ faciemus, erit ſuſpectum. Vt ſicut.

Vna.i.eadem. Aperta.i. in ꝯſpectu omnium ex effectu charitatis. Dabis aperta: ex affectu amoris Venerei. Culpa merebere laudẽ.i. peccando laudaberis. Licet, q̃uis.i. tãtũmodo q.d. cũ nihil ſit,quod obſtet. Properata.i. ſine dilatione facta. Fœdera.ſ. noſtri coitus. Sic parcat tibi.ſ.vt mihi.ſ.ſæuiat,ſic tibi, vt mihi: vel ſic ponatur adiuratiue,& deprecatiue: ſicut dicimus ſupra in eo loco. Sic omnes Peleus pater impleat annos &c.i. ſic amor non te lædat: ſed ſit tibi mitis. Ego quæ ſum neptis Iouis, & ſolis: habet aũt emphaſim hoc pronomen: vt apud Virg. Aſt ego quæ diuum incedo regina. Heu vbi nũc faſtus.i.ſuperbia, & elatio mei generis.q.d. amor omnia depreſſit. Et pugnare: ad excuſationẽ ſuã hæc ſubdit. Pugnare: reſiſtere. Certa fui: ideſt deliberaui. Si quid cer. correctio: quia amor leuis eſt: & inconſtans. Victa.ſ. ab amore. Genibus tuis: hæc enim erant dicata miſericordiæ: vnde ſupplicantes,vt ſupradiximus ad pedes eorũ: qbus ſupplicabant, iacebant: & genua amplectabantur. Quid deceat: quid ſibi ſit honeſtũ: qa multa facit ꝯtra dignitatem ſuam.

ASCENSIVS.

NEC labor eſt cela. docuit religionẽ deorum non obſtaret, docet pudorem mundanũ non poſſe officere, cum facile ſit celato, quãdo quidem nemo ſit habiturus ſuſpitionem de affinitate coniunctis,& vna domo ſociatis, itaq; oratorie: quæ ille obiicere poſſet. hæc poſſe facere docet. Dicar priui.fi.no. quod rarũ eſt. nã in buc. dicitur. Eſt mihi nãq; domi pater: eſt iniuſta nouerca: & in geor. Hippomanes, quod ſæpe malæ legere nouercæ. Eſt enim nouerca patris, vxor, nõ mater, tñ Priuignus vero cõiugis filius, ſed non eius cui priuignus eſt, quaſi ex priore genitus. Laudẽq; mere. culpę. qa qđ laſciue facies, pie feciſſe putaberis, ſed non vera eſt ea laus, q̃ deus, & ꝯſcientia dãnat. Non ego dedi. docet ſe vero amore capi, quem ad humilitatẽ cõpellit, vnde Aeneii. iiii. Improbe amo, qđ non mortalia pectora cogis. Ire iterũ in lachrymas, iter tentare ꝓcando. Cogitur, & ſupplex aĩos ſummittere amori. Genibus tuis, quia vt dicit Ser. ad illud Aenei. iii. Et genus

amplexus

amplexus Phyſici genua miſericordiæ conſecrata volunt, vt aures memoriæ, frontem Genio, dexteram fidei: Quid deceat: non videt villus amãs, diuerbiale eſt, ide cæcus amor dicit.

Depuduit: profugusq; pudor ſua ſigna relinquit
Da ueniam faſſe: duraq; corda doma
Quod mihi ſit genitor, qui poſſidet æquora, minos,
Quod ueniant proaui fulmina torta manu
Quod ſit auus radiis frontem uallatus acutis
Purpureo tepidum qui mouet axe diem:
Nobilitas ſub amore iacet: miſerere priorum:
Et mihi ſi non uis parcere: parce: meis.
Eſt mihi dotalis tellus Iouis inſula cretæ:
Seruiat Hippolyto regia tota meo,
Flecte feros animos: potuit corrumpere taurum
Mater: eris tauro, ſæuior ipſe truci?
Per Venerem parcas oro: quę plurima mecum eſt,
Sic nunquam, quæ te ſpernere poſſit, ames,
Sic tibi ſecretis agilis dea ſaltibus adſit:

HVBERTINVS.

DEPVDVIT: Idest pudorem abiecit: de enim hoc loco non augumentum ſignificat: ſed priuationem. Profugus qui a me diſceſſit. Sua ſigna: tranſlatio ſumpta a militibus: qui fugiẽtes relinquũt ſigna: ſcilicet vexilla: & hic eſt verus ſenſus: nã quod reliquerit ſigna: ideſt ruborem &c. aut quod ſit tranſlatio a litteris ſigillatis non conuenit. Faſſæ: ideſt mihi, quæ confeſſa ſum tibi amorem meum. Doma: flecte tranſlatio ſumpta ab equis. Quod mihi: legitur etiam. Quid mihi: & melior eſt lectio: quaſi dicat quid prodeſt nunc mihi nobilitas? quid mei maiorem? nam nobilitas ab amore vincitur, & ei cedit. Quid mihi: ſcilicet eſt vel prodeſt: Qui poſſidet æquora: ideſt qui dominatur Cretæ & multis inſulis, quæ in mari ſunt. Quod veniant: ordo, quid prodeſt mihi, quod fulmina veniant. Torta: ideſt iacta participiũ eſt: nam torquere ſignificat iacere. Manu proaui: ideſt Iouis: qui Iuppiter, licet ex parte Minois, cuius eſt pater, ſit auus Phædræ: tamen ex parte matris Paſiphaes eſt proauus: nam Phœbus filius eſt Iouis: Paſiphae vero mater Phædræ filia Phœbi: Iuppiter autem eſt: qui facit fulmina: vt ipſe apud Oui. ego ſum, qui fulmina mitto. Quod ſit: ſubaudi, quid prodeſt: quod ſit auus: ſcilicet Phœbus, qui & ſol dicitur. Vallatus: circundatus. Tempora caput. Radiis: quibus illuſtrato orbẽ terrarum ipſe lib. ii. metamor. At genitor circum caput omne micantes depoſuit radios. Axe: ideſt curru. Purpureo: aut pulchro: aut rubicundo: quia ſol mane rubet. Iacet proſtrata eſt. Priorum: ideſt ſupplicantium tibi: & qui te amant, de ſe autem intelligit licet pluraliter loquat. Eſt mihi: poſt reliqua quibus conata eſt perſuadere Hippolyto amorem ſuis ſubdit etiam ſpem dotis. Cretæ: nominatiuus eſt caſus: eſt autem inſula, vbi Iuppiter dicitur eſſe nutritus. Virgil. Creta Iouis magni medio iacet inſula ponto. de Ioue autem a Ser. talis refertur fabula. Saturnus ab oraculo Themidis comperit ſe poſſe a filio regno depelli: qđ timens: natos ex Rhea filios deuorabat: quę nati Iouis pulchritudine delectata nymphis clam cõmendauit in mõte Cretæ Dictæo: vbi eum aluerunt apes: & adhibiti ſunt Curetes, & Corybantes: qui tinnitu æris pueri vagitum audiri prohiberent: vnde ipſi ſunt matris deum miniſtri. Seruiat Hippoly. ideſt ſit ſub poteſtate Hippolyti. Feros: duros potuit argumentum maiori ad minus. Mater: ſcilicet mea Paſiphae. Corrumpere in cultum ſuum impellere. Truci: fero. Per ve. adiurat Hippolytum. Quæ: Venus. Eſt plurima mecũ: ideſt tota eſt mecum, vel plurima pro plurimum; nomen pro aduerbio. Sic adiuratiua particula: Ames, quæ nunquam poſſit fallere te: ideſt ſic amor tuus ſit certus, & potiatur votis ſuis: vt ea mulier, quam amabis, nũquam fallat te: Sic: adiurat per alia: & eſt ſenſus: ſic tibi: faueat Diana Dea venationis: vt non deſinit tibi feræ: quas poſſis interficere. Dea: Diana: Agilis: velox qualem oportet eſſe venatricem. Adſit: præſens ſit & faueat. Saltibus: nemoribus, & campis. Secretis: remotis non frequentatis. Talia enim loca ſolent nutrire multas feras.

ASCENSIVS.

QVOD mihi ſit genitor &c. docet nõ pauca amori ſubdita eſſe cum omnem generoſitatem ſuam illi ſumittat, & ſimul laudat ſe a genere, & prius ab amore. Eſt mihi dota. laudat ſe a dignitate, & fortunis. Sic nũq; particula ſit: vt diximus apta eſt cõprecationibus. Oia facilia ſunt, quo circa paucis rem abſoluimus.

Syluaq; perdendas præbeat alta feras:
Sic faueant Satyri, montanaq; numina Panes:
Sic cadat aduerſa cuſpide foſſus aper.
Sic tibi dent Nymphæ, quamuis odiſſe puellas
Diceris: arentem quæ leuet unda ſitim.
Addimus his p̃cibus lachrymas quoq;: uerba p̃cãtis
Perlegis: & lachrymas finge uidere meas.

HVBERTINVS.

PERDENDAS: Interficiendas. Sic: alia adiuratio: Satyri & Panes: dii ſylueſtres: quod ipſe declarauit: cum dixit numina montana. Foſſus: percuſſus: Terent. Noli me fodere. Cuſpide: idest haſta ſcilicet tua. Aduerſa: oppoſita. nã venabula ſolent opponi apris in pectus: ſupra quæ ſe ſæpe immittunt. Cadat: moriatur. Sic tibi: hæ omnes adiurationes conueniunt nã adiurat Hippolytũ per ea, q̃ ſcit optari a venatore. Sic venatore. Sic tibi ordo. Nymphæ. ſ. quæ præſunt vndis, & fontibus. Dẽt: tibi vndam, quæ leuet: idest quæ minuat. Sitim arentem: idest quæ ex ariditate, & ſiccitate concipitur. Quamuis dic. &c. hæc dicta ſunt per parentheſim quaſi dicat quamuis nymphæ hoc minime deberent facere: quia diceris habere odio puellas: cum ipſæ ſint puellæ. Lachrymas: qũo etiam lachrymas, cũ ipſæ ſolæ preces deberent ſufficere. Finge, puta: idest exiſtima ita videre me flẽtem, ſicut legis verba mea: Hippolytus, pro vt poetæ fabulantur, virginitatis & Dianæ cultor: ſpreuit phædræ turpem petitionem: qua ex re indignata falſo illum apud patrem Theſeũ detulit: quod ei vim voluiſſet inferre ille patrem Aegeum, vt ſe vlciſceretur, rogauit: qui agitanti curſum Hippolyto Phocam iam miſit, quare eq territi eum dilacerauerunt. Tunc Diana eius caſtitate commota, ab inferis eum ad vitam per Aeſculapium filiũ Apollinis, & Coronidis reuocauit: Hippolytũq; in Aretia nymphæ Egeriæ commendauit. & eũ Virbium, quaſi bis virum iuſſit vocari, quod Vir. vii. Aene. oſtendit. Phædrã vero audita morte Hyppolyti, alii gladio, alii laqueo vitã finiuiſſe dicũt. Quo exẽplo deterrantur mulieres omnes ab illicito deſtabiliq; amorẽ: ne vel idẽ vel etiam miſerabilior finis eas ſequatur.

PARRHASIVS.

QVAMVIS odiſſe puellas, Muliebre genus inuiſum fuit Hipplyto: quod apud Euripidem deteſtatur: eius rei meminit, & Plutarchus.

In quintam Epiſtolam argumentum Hubertini.

QVi plura de Paride velit videre: repetat argumentum prime epiſtolæ hic factus eſt dicere, quæ ad hunc locum pertinent. cum Paris in ſyluis Phrygiis apud paſtorem, ſiue armentarium: vt ſupra diximus, viueret: coniugio Oenones vſus eſt: quæ nympha erat illorum locorum, cui Paris Coniugii fidem promiſerat. Sed poſtea quam iudiciũ de pulchritudine trium dearum tulit: & Venerem duabus prepoſuit: vt Helenam ſibi ob precium iudicii promiſſam peteret, Lacedemona acceſſit. Cumque iam fama eſſet: quod eam ſecum adduxiſſet: & Oenone etiam hoc vidiſſet: dolens ſe priorem coniugem a Paride relictam eſſe, quæ: cui ſemper fida fuiſſet hanc epiſtolam ad paridem ſcribit: in qua fidem ſui amoris erga eum commemorat & promiſſa Paridis ſibi facta. Et conqueritur quod ſe relicta adulteram accepit: nititurq; adducere eam Paridi in odium, & in ꝯtemptum: commemorans eius impudicitiam: & fraudem factam Menelao eius priori marito: & contradicit Oenone, q̃ conſtans, & fidelis ſemper fuerit ipſi Paridi: cum tamen habuerit multos amatores, a quibus fuerit ſollicita.

OENONE PARIDI.

Perlegis? an coniunx prohibet noua?
perlege: non eſt:
Iſta mycenæa littera facta manu.
Pegaſis Oenone phrygiis celeberri-
ma ſyluis,
Læſa queror de te, ſi ſinis ipſe meo:
Quis deus oppoſuit noſtris ſua numina uotis?
Ne tua permaneam, quod mihi crimen obeſt?
Leniter, ex merito quicquid patiare ferendum eſt
Quæ uenit indigne pœna, dolenda uenit.
Nondum tantus eras: cum te contenta marito,

HVBERTINVS.

Perlegis: interrogatiue pronunciandũ eſt. Nõ. con. Helena, quã nuper duxiſti. Prohibet: vetat te legere epiſtolam meam. Perlege: hortatiue ponitur, non iperatiue. Facta .i. ſcripta. Mycenæa: Menelai: qui fuit ex Mycenis: quaſi dicat non eſt ſcripta manu alicuius tui hoſtis: nã Menelaus propter raptam cõiugem ſuam debuerat ſcribere litteras, quas Paris non libenter legeret. Pegaſis: vt & dictionum, & locorũ quorũdam græcorum ratio omnino me nõ fugiat: effecit Ioannis Placentini: alias fratris Carmelitani nunc monachi ſingularis in me beniuolentia, & ſtudium: qui hoſpitio, domoque mea ſupra annum vſus, non minus moribus, & religione: quam vtriuſque linguæ doctrina mihi probandus viſus eſt: is per id tẽpus, quo vna fuimus, quantum per occupationes meas licuit: mihi nonnulla græce interpretatus eſt: nonnulla etiam extra lectionem oſtendit. Inter quæ apud Apollonii in p̃rio Argonauticon verſum mõſtrauit: in quo eſt Pegas nomen eſſe fontis: dicit enim ideſt ſtatim hic fontem peruenit: quem vocant πηγας: vult igitur ipſe ab Oenone Pegaſia appellari: eſt etiam pege vt ſcribit Plini. libro. iiii. oppidum Beotiæ: verum quoniam muſas Pegaſidas appellamus a Pegaſo equo alato nato ex ſanguine Meduſæ: vel a fonte ab eodem equo facto: quia græce fons πηγὴ pege dicitur: & ipſæ muſæ nymphæ dicuntur: non erit fortaſſe inconueniens Oenonem appellatam pegaſida, quaſi nympham non tam a pege proprio nomine fontis: q̃ a pege appellatiuo, hoc eſt a fonte: nam & ipſa ſe nympham fuiſſe teſtatur: cum dicit Edita de magno flumine nympha fui: ergo. Pegaſis: ideſt nympha. Celeberrima: notiſſima. Læſa: quæ accepi iniuriam a te. Meo: qui es meus c̃iunx. Si finis: ideſt ſi pateris me quæri: ideſt ſi nõ remoues caſum querelæ. Quod crimen: quaſi dicat nullum. Leniter: ſentẽtia eſt: & eſt ſenſus: ferendum eſt æquo animo: quicq̃d accidit homini merenti: at illud dolenter fertur, quod præter meritum euenit. Patiare: pro patiatur aliquis: ſecunda perſona pro tertia. Ex merito: ideſt pro merito & iuſte. Ferendum: tolerandum: patiendum. Leniter: ideſt molliter æquo animo. Dolenda: ideſt cum dolore ferenda. Nondum: narrat ſuam in Parim beniuolentiam: & ſua in eum merita. Tanta: tam magnus: q̃ tunc eras in numero paſtorum, non in numero procerum, ſicut nũc es. Nympha: ſcilicet ego.

PARRHASIVS.

Pegaſis Nympha Nais: ideſt amnis Cebreni filia: atque eo pacto ſe diſtinguit ab eiuſdem nominis aliis: Oenone. N. fuit etiam Budionis filia: a qua Aegina inſula appellata Oenone prius eſt: vt autumat Pythonetus Aeginetarum primo. Oenotium præterea celebrat Euripides in Iphigenia Aeaco patre natam. Meo: viro. Nam priuſquam Paris Helenam raperet Oenone Paridi nupſit: ex eoque Corythum peperit: vt eſt apud Lycophronem.

ASCENSIVS.

Perlegis &c. Nonnulli codices habent hos verſiculos in capite. Nympha ſuo Paridi quamuis ſuus eſſe recuſat. Mittit ab idæis verba legenda iugis. Quos qdem reor a grammaticis aditos, maior enim multo vis eſt ex abrupto inchoaſſe, vt fideles codices.

Perlegis: an coniunx prohibet noua. Mycenæa manu. Agamemnonis, aut potius Menelai, cuius coniugem rapuiſti. Pegaſis: ideſt fontium dea: ſeu nympha, & quia muſæ fontibus præſunt, nymphæq; ſunt, etiam pegaſides dici ſolent. Leniter: ideſt leni. hoc eſt tranquillo, & modeſto animo. Et tranſit vterq; verſus in prouerbium.

Edita de magno flumine nympha fui,
Qui nunc priamides (abſit reuerentia uero)
Seruus eras, ſeruo nubere nympha tuli.
Sæpe grege inter requieuimus arbore tecti:
Mixtaq; cum folüs præbuit herba torum.
Sæpe ſuper ſtramen, fœnoq; iacentibus alto,
Depreſſa eſt humili cana pruina caſa.
Quis tibi monſtrabat ſaltus uenatibus aptos?
Et tegeret catullos, qua fera rupte ſuos?
Retia ſæpe comes maculis diſtincta tetendi,
Sæpe citos egi per iuga ſumma canes
Inciſæ ſeruant a te mea nomina fagi:
Et legor Oenone falce notata tua.
Populus eſt (memini) fluuiali conſita ripa,
Eſt in qua noſtri littera ſcripta memor,
Et quantum trunci, tantum mea nomina creſcunt,
Creſcite, & in titulos ſurgite rite meos.

HVBERTINVS.

EDITA: genita. De magno flu. alii. n. dicūt fuiſſe filiam Xanthi: alii Gebreni fluuii: quia quidam poetæ græci eam Cebrenida appellant: ergo, qui certum affirment. Cebrenum fluuium eſſe Phrygiæ: nondum memini me legere. Sed Cebreniam ſiue Cebriniam regionem eſſe Phrygiæ. Stra. ſcri. lib. viii. ibi quæ dicit Alexādri ſiue Paridis. & Oenones ſepulturam oſtendi: quam dicunt Alexandri vxorem fuiſſe priuſquam Helenam raperet. Seruus eras: eras famulus. Qui nunc Priamides: ideſt qui nunc diceris filius Priami. Abſit & cete. per parentheſim hæc dicta ſunt.

Reuerentia abſit vero. i. reſpectus non habeatur, veritati dicendæ: Tuli: paſſa ſum. Nubere: fieri vxorē nam ad mulieres ſolum pertinet: niſi in opprobrium referatur: vt apud Iuuenalem: nubit amicus. Martialis. Barbatus rigido nupſit Caliſtratus afro. Idem Nolito frōti credere, nupſit heri. Sæpe grege: commemorat conſuetudinem, quæ ſibi fuit cum Paride. Arbore tecti: ideſt ſub vmbra arboris.

Prebuit torum: i. fuit nobis pro toro. Cana: alba. epitheton pruinæ. Humili non alta. Stramenta ſternendo dicitur: quicquid poteſt ſubter ſterni, vt Paleæ & ſimilia. Venatibus: id eſt venationibus: vel venantibus: ideſt venatoribus. Tibi: qui eras imperitus locorum. Catulos filios: nam vt quorundam domeſticorum animalium: & quarundam volucrum filios dicimus pullos: vt pullum equi: pullum aſini, pullum aquilæ: pullum hirundinis &c. ſic quorundam ferarū filios catulo dicimus, vt catulos leonum: catulos luporum: catulos vrſorum &c. Tegeret: occultaret, & tutas haberet.

Comes: ſcilicet tua: ideſt quæ tecum veniebā. Diſtincta maculis: ideſt plena nodis. Egi: impuli inſtigaui. Per iuga: per montes. Inciſæ a te: ideſt inſcriptæ. Notata: ſcripta. Legor: in phagis, & aliis arboribus. Populus: arbor, quæ aquis gaudet. Virgil. populus in fluuiis, Abies in montibus altis. Conſita: poſita: plantata, inde ager conſitus dicitur: qui arboribus abundat. Memor noſtri: quæ mei memoriam ſeruat: propter ſcripturam tuā. Tantum mea nomina creſcūt: quia quanto maiores arbores fiunt: tanto magis apparent notæ, & litteræ mei nominis. Creſcite apoſtrophat ad arbores ipſas. Et ſurgite: erigimini. Recta: pro recte: nomen pro aduerbio: vt rauca ſonans amnis: ideſt rauce. In titulos meos: ideſt commemorationem mei nominis.

PARRHASIVS.

MAGNO flumine: Cebreni. Interpres Lycophronis. ὀινώνη θυγάτηρ κεβρῆνος ἦ οἰνέως: ideſt Oenona filia fuit Cebreni, vel Oenei. Abſit reuerentia vero: ſecedat inquit perſonæ reſpectus, & omnis pudor: vbi quid ex fide narratur. Seruus: paſtor: antiquo Romano ex more: ſecundum quem loquitur Ouidius omnes paſtores fuiſſe ſeruos, ex Strabone dum de brutis agit: Saluſtioque & Liuio conſtat. Depreſſa: origine defenſa, & vitata ſub humili caſa: Sed hæc in Claudianum copioſius. Itaq; ne Iouis (vt aiunt) Corinthus: inculcare ſuperſedebo.

ASCENSIVS.

DE MAGNO flumine: ſcilicet Xantho. Qui nunc Priamides, ſupple es. Abſit reuerentia vero: ideſt ne contemnatur, quia veritas odium parit. Tuli: ideſt ſuſtinui, paſſa ſum, dignata ſum. Quis tibi monſtrabat. docet ſe quoque magiſtram eius, quæ pollet artis fuiſſe. Fagi inciſæ. Sic in Bucoli. Immo hæc in viridi nuper, quæ cortice fagi carmina deſcripſit & cete.

Popule uiue precor, quæ conſita margine ripæ,
Hoc in rugoſo cortice carmen habes.
Quum Paris oenone poterit ſpirare relicta,
Ad fontem Xanthi uerſa recurret aqua.
Xanthe retro propera, uerſæq; reccurrite limphæ
Suſtinet Oenonem deſeruiſſe Paris.
Illa dies fatum miſere mihi duxit, ab illa
Peſſima mutati cœpit amoris hyems,
Qua Venus, & Iuno, ſumptiſq; decentior armis
Venit in arbitrium nuda Minerua tuum.
Attoniti micuere ſinus, gelidusq; cucurrit
Vt mihi narraſti, dura per oſſa tremor.
Conſului (neq; enim modice terrebar) anuſq;,
Longæuoſq; ſenes, conſtitit eſſe nefas.
Cæſa abies, ſectæq; trabes, & claſſe parata,

HVBERTINVS.

POPVLE: apoſtropham facit ad quandam populum arborem: in qua dicit adhuc remanere promiſſionem Paridis erga ipſam Oenonem. Conſita: poſita. Margine extremitate. Rugoſo: aſpero, ſiue contracto, & pleno rubis: quale ſolēt eſſe cortices arborum. Cum Paris: hoc eſt carmen, quod in teſtificatione ſui perpetui amoris in Oenonem Paris ſcripſerat: cuius ſenſus erat. Tunc aquam fluuii Xanthi reuerſurā ad fontem ſuum: cum Paris poſſet viuere Oenone a ſe derelicta: quaſi dicat, quod ſicut impoſſiblie eſt quod aqua Xanthi vnquam reuertatur ad fontem: ita erit impoſſibile quod ego Paris poſſim ſine Oenone viuere. Spirare: viuere. Verſa: a curſu ſuo mutata. Xanthe: vertit Oenone ſermonem ad Xanthum dicens: vt redeat quandoquidem Paris potuit eam deſerere. Lymphæ: aquæ. Suſtinet: patitur, & poteſt. Illa die. Narrat originem ſuorum malorum: qui incœpit, quando tres deæ ſuppoſuerunt ſe iudicio Paridis. Fatum: infortunium. Hyems: tempeſtas tractum a mari. Cœpit: incepit. Ab illa ſcilicet die, qua Venus & cætera. Decentior armis ſumptis: ideſt eſſet honeſtior armis ſumptis: quam depoſitis veſtibus. In arbitrium: in iudicium tuum de pomo, de quo diximus in argumento primæ epiſtolæ. Attoniti: terrefacti. Micuere, tremuere: vt in prima epiſtola: vſque metu micuere ſinus. Gelidus: tremor: qui facit gelidos. Virgilius. Ex templo Aeneæ ſoluuntur frigore membra. Vt: poſtquam: Narraſti mihi: dixiſti mihi tres deas ad iudicium tuum veniſſe. Conſului: interrogaui. Anus: quæ plerunque interpretantur talia. Et ſenes longæuos: ideſt longe ætatis. Neque enim, terrebar modice: ideſt multum terrebar: eſt enim liptote, & per parentheſim legendum eſt. Conſtitit, per illos apparuit: & iudicatum eſt. Eſſe nefas: eſſe malum. Cæſa abies: breuis narratio apparatus Paridis ad rapiendū Helenā. Abies arbor montana apta nauibus ædificandis. Cæſa: inciſa. ſ. eſt trabs.

PARRHASIVS.

ANVS, & longeuos ſenes. Sagos intelligit & coniectores ex quo genere fuiſſe Pitheum Pelopis Tæthrō patrem diximus ex Plutarcho. Conſtitit. vno ore prædixerſit.

ASCENSIVS.

ILLA dies & cete. Ordo eſt. Illa dies, qua Venus, & Iuno, & Minerua nuda decentior: ideſt pulchrior ſuppie futura ſumptis armis: ideſt ſi ſumpſiſſet arma. Venit in tuum arbitrium ſcilicet quælibet earum. Duxit: ideſt attulit mihi miſeræ fatum: ideſt fatale exitium, & hyems: ideſt tempeſtas incerta amoris peſſima: ſcilicet in me cœpit mutari ab illa: ideſt poſt illam diem. Poſtquam: ſcilicet Veneri pulcherrimam puellam pollicēti data eſt a Paride ſententia. Nota eſt fabula, cum enim ob Tthetidis cum Peleo, nuptias omnes deæq; præter Martem, & Bellonam inuitati eſſent, id ægre ferentes excluſi, Mercurium dimiſerunt cum aureo malo, ſeu pomo, in quo ſcriptum erat detur pulcherrimæ. quod proiectum inter ſummas deas. Palladem, Iunonem, & Venerem cum ſingulæ ſibi vendicare vellent, relatum eſt ad Paridem, qui pro Venere iudicauit, mercede pulcherrimę puellæ illectus cum Minerua ſapientiam, & in bello victoriam, & Iuno regnum, & gloriam pollicerentur. Diſertæ & graphice dicit ſumptiſque decentior armis, quia Veneri nuditas, Mineruæ armatura competit: ad quod alludit Auſonius noſter. vt fere legitur ſic. Armatum Venerem, vidit tritonia Pallas. Nunc certemus ait iudice vel Paride. Tum Venus, armatā quid me male ſana laceſſis. Quæ quo te vici tempore, nuda fui.

Cærula ceratas accipit unda rates.
Fleſti diſcedens: hoc ſaltem: parce negare:
Præterito magis eſt iſte pudendus amor.
Et fleſti: & noſtros uidiſti flentis ocellos:
Miſcuimus lachrymas mœſtus uterq; ſuas
Non ſic appoſitis uincitur uiribus ulmus:
Vt tua ſunt collo brachia uincta meo.
A quoties, cum te uento querere teneri:
Riſerunt comites: ille ſecundus erat.
Oſcula dimiſſæ quoties repetita dediſti.
Quam uix ſuſtinuit dicere lingua, uale.
Aura leuis rigido pendentia lintea malo
Suſcitat: & remis eruta canet aqua.
Proſequor infelix oculis abeuntia uela:
Qua licet: & lachrymis humet arena meis
Vtq; celer uenias uirides Nereides oro:
Scilicet ut uenias in mea damna celer.
Votis ergo meis alii redditure rediſti:
Hei mihi pro dira pellice blanda fui.

HVBERTINVS.

TRABES: ligna. Cærula: coloris cærulei. eſt autem cæruleus color inter viridem, & nigrum, & eiuſmodi ſolet eſſe color maris. Cæratas, cæra, vel pice illitas. Parce, abſtine, & noli nega re hoc te fleuiſſe, cum a me diſcederes. Iſte amor: Helenæ. Eſt magis pudendus præterito: id eſt eſt turpior tibi, quam meus: id eſt magis deberet te pudere amare Helenam quam confiteri amaſſe me: quia amor meus erat licitus, & honeſtus. Et fleſti: & noſtros: quaſi dicat vterq; fleuimus. Noſtros ocellos flentis: id eſt oculos mei flentis: eſt enim flentis genitiuus caſus: quia habet viltimā m breuem: nō autem eſt accuſatiuus pluralis: vt quidam falſo exiſtimant: nam tales accuſatiui plurales in is definentes ſemper habent is finalē longā. Suas ꝓprias. i. nſas: vt quiſq; ſuos patimur manes. Non ſic compa ratio amplexus Paridis. Vlmus: arbor vitibus apta, præſertim in Italia. Virgilius: vlmiſque adiungere vites. Vincitur, ligatur. Vitibus appoſitis: id eſt adhærentibus: tanquam maritis ſuis. Vt: ſicut. Nexa: implicita. Ah quoties: dicit tantum fuiſſe ante Paridis erga ſe amorem. vt cum eſſet diſceſſurus: quereretur ventum eſſe aduerſum: cum tamen re vera eſſet ſecundus: ſed pigebat eum diſcedere. Teneri: impediri. Riſerunt: quia videbant non eſſe verum, quod querebaris: ſed te hoc facere, quia pigebat te a me diſcedere. Ille ventus. Secundus: fœlix. Quoties: quaſi dicat ſæpiſſime. Repetita: renouata: quia cū me dimiſiſſes, ſæpe reuertebaris, vt me oſcu lareris. Quam vix: id eſt quam difficile. Suſtinuit: potuit. Aura: exponit proceſſum diſceſſus Paridis. Malo, ab arbore nauis: declinaſ hic malus. Suſcitat: mouet. Eruta: commota. Canet: ſpumeſcit. Proſequor oculis: id eſt proſpicio. Qua licet: id eſt quatenus licet: id eſt quantum poſſum. Humet: madeſit. Vtque celer: id eſt precor, & facio vota pro celeri reditu tuo. Nereides: nymphas maris Nerei filias. Scilicet: certe: & eſt quaſi irriſio ſui ipſius: quæ in damnum ſuum reditum Paridis optauerit. Rediture: qui eras rediturus. Alii ad vtilitatem alterius: ſcilicet Helenæ. Hei mihi doleo, quod precata ſit ad vtilitatem alterius. Blanda: ſupplex. Pro dira pellice: id eſt in vtilitatem pellicis, quæ mihi nocet. Pellice: ſcilicet mea id eſt Helena: pellex autem dicitur reſpectu mulieris, & non viri: vt Caliſto fuit pellex Iunonis, & non Iouis: eſt autem pellex, vt Maſſurius iuriſconſultus ſcripſit: quæ cum vxor non ſit, cum aliquo tamen viuit: vt vxor: quam nunc vero nomine amicā, & concubinā appellant. C. Fla. ſcribit vt eſt. ff. de verb. ſignifica. eam pellicem nunc vulgo vocari: quæ cum eo: qui vxorem habeat, corpus miſcet: quoſdam eam vocare: quæ vxoris loco ſine nuptiis in domo ſit: quam Græci Pallacam vocant: vnde non bene ſentiunt, qui a pelliciendo dictam volunt: nam & Nonius a græco vocabulo ſignificantiam trahere teſtatur. Feſtus dicit non ſolum mulieres alienis viris ſuccumbentes: ſed etiam mares pellices dici apud antiquos pellicem dictam, quæ vxorem habenti nubebat: cui generi mulierum a Numa Pomp. etiam pœna conſtituta erat hac lege. Pellex aram Iunonis ne tangito, ſi tanget Iunoni crinibus demiſſis agnam fœminam cædito.

Aſpicit immenſum moles natiua profundum:
Mons fuit: æquoreis illa reſiſtit aquis,
Hinc ergo prima tuæ proſpexi uela carinæ:
Et mihi per fluctus impetus ire fuit.
Dum moror: in ſumma fulſit mihi purpura prora:
Pertimui: cultus non erat ille tuus.
Fit propior: terraſq; cita ratis attigit aura:
Fœmineas uidi corde tremente genas.
Non ſatis id fuerat (quid enim furioſa morabar?)
Hærebat gremio turpis amica tuo.
Tunc fleui rupiq; ſinus: & pectora planxi:
Et ſecui madidas ungue rigente genas,
Impleuiq; ſacram querulis ululatibus Idam
Illuc hac lachrymas in mea ſaxa tuli.
Sic Helene doleat: deſertaq; coniuge ploret,

PARRHASIVS.

ISTE amor: adultere, quæ virum reliquit, & liberos vt externum ſequeretur.

ASCENSIVS.

VINCITVR, a quarta coniugatione media longa: id eſt circumligatur. Quærere ſic le. eſt, vt ſit, qui venit a querere cuius ſecunda eſt perſona quereris, vel querere penultima longa reliquis breuibus. Ille ſecundus erat hoc eſt ventus, de quo q; rebaris, erat ſecundus, & ita cõſenſiens nauigationi, vnde comites ſcientes te irretitum amore riſerunt. Votis. ergo tu rediture: idest qui debeas redire meis votis: ideſt ad vota mea, rediſti aliis ſcilicet Helenæ, extra ea; men diceret aliis rediturus rediſti & cætera.

HVBERTINVS.

ASPICIT deſcribit locum, vnde primum vidit Paridem reuertentem a Græcia cum Helena. Moles: altitudo: magnitudo. Natiua: naturalis: non autem arte facta. Aſpicit: dat ſenſum rei inanimatæ: non enim ipſa aſpicit: ſed qui in ea fit aſpicere poteſt. Immenſum. maximũ quaſi qđ ſit ſine menſura. Profundũ: mare alias pro cœlo ponitur. Mons fuit. ſcilicet illa moles. Reſiſtit: opponitur, & eas prima vela: ſed ego prima: ideſt ante alios: affectus enim facit, vt plerunque primi ſentiamus, quod alii etiam poſſunt cognoſcere. Ouidius de Pyramo, & Tysbe. Quid non ſentit amor? primi vidiſtis amantes: & voces ſeciſtis iter. Fuit impetus: vehemens voluntas. Ire per fluctus, vt tibi obuiam irem. Dum moror: dum expecto. In ſumma prora: ideſt in ſumma parte proræ. Purpura: veſtis purpurea: qui habitus erat mulieris. Tuus cultus: ideſt quem tu ſoleres geſtare: aut qui tibi conueniret. Propior, propinquior ſcilicet nauis. Cita aura: ideſt volucri vento. Genas: ideſt vultum: partem enim pro toto poſuit: nam genas teſte Feſto, alii palpebras dici putant. alii eas partes, quæ ſub oculis ſunt: alii eas partes, quibus barba primũ oritur. Corde: ſcilicet meo. Id: ſcilicet vidiſſet faciem muliebrem. Non ſatis fuerat: ad dolorem meum. Quid enim parentheſis eſt. Hærebat tuo gremio: ſedebat in ſinu tuo: & hoc erat mihi acerbius. Tunc: cum vidit amicam eſſe in gremio tuo. Rupi: dilaniaui. Sinus: veſtes. Planxi: percuſſi. Secui: incidi, & lacerauí. Vngue rigente: ideſt vnguibus duris. Impleui: ideſt exclamaui alta voce. Idam mons eſt: de quo Virgilius. Iamq; iugis ſummæ ſurgebat Lucyfer Ide. Sacram: ſcilicet Cybele. Illuc in Idam: has lachrymas: quas fundo præ dolore. In mea ſaxa: ideſt in ſaxa montis Idæ, in quibus ſoleo habitare. Sic Helene: imprecatur nunc Oenone ſimilem infœlicitatem Helenæ: vt quemadmodum priuauit Oenonem marito, ſic ipſa remaneat priuata ſuo. Helenæ: nominatiuus eſt græcus. Sic: ſicut ego.

PARRHASIVS.

MONS fuit: hoc ex eorum ſententia, qui putant elementorum mutua viciſſitudine: ſcilicet dum aliud in aliud tranſit: rerum faciem mutari mareque nunc eſſe, quod antea fuit terra: & econtrario. lege matrona Ariſto & Senecæ queſtiones naturales: hoc expreſſum in epiſtola Ariadnæ. Mons fuit: apparent ſ ut ces in vertices rari. Nunc ſcopulus raucis pendent adeſus aquis.

ASCENSIVS.

TERRAS q; cita, ſ iunges, cita aura nõ cita ratis, vt quãtitas indicat, Sic Helene doleat vtitur nſic imprecatiue a particula ſic: quia oppoſitorum ſæpe eff ctuum vna ſunt arma.

Quæq; prior nobis intulit: illa ferat.
Nunc tecum ueniunt, quę te per aperta ſequantur
Aequora: legitimos déſtituuntq; uiros.
At cum pauper eras: armentaq; paſtor agebas
Nulla, niſi Oenone, pauperis uxor erat.
Non ego miror opes: nec me tua regia tangit
Nec de tot Priami dicar ut una nurus.
Non tamen ut Priamus nymphæ ſocer eſſe recuſet:
Aut Hecubæ fuerim diſſimulanda nurus
Dignaq; ſum: & cupio fieri matrona potentis:
Sunt mihi, quas poſſunt ſceptra decere, manus:
Nec me, faginea q; tecum fronde iacebam,
Deſpice: purpureo ſum magis apta toro.
Deniq; tutus amor meus eſt: tibi nulla parantur,
Bella: nec ultrices aduehit unda rates,
Tyndaris infeſtis fugitiua repoſcitur armis:
Hac uenit in thalamos dote ſuperba tuos.

HVBERTINVS.

QVEQVE: duæ ſunt dictiones. Quæ: idest & ipſa ferat: idest patiatur. Ea quæ intulit nobis: idest ſimilem iniuriam, quam nobis intulit. Nunc: tecum conatur inducere in odium Helenam Paridi commemorans eius impudicitiam. Veniunt: inuidioſe. & ad contumeliam uſa eſt plurale pro ſingulari: ſic Terenti. poſtuli quam perpeti meretricum contumelias. Legitimos vi. idest iſto matrimonio ſibi iunctos: quos non relinquunt, niſi impudiciſſimæ mulieres. Iuue. Nupta ſenatori comitata eſt hippia ludum & ce. At cum: quaſi dicat nō ſequſitur te: ſed fortunam tuam: ego autem ſecuta ſum te: quæ in paupertate tua tibi nupſi, & te amaui. Agebas: ducebas, & bene nam proprie dicuntur agi pecora: Virg. in. ipſe capellas. Protinus æger ago, & idem: & potum paſtas age Tityre & inter agendum occurſare capro cornu..ferit ille caueto. Non ego miror. occurrit obiectioni. Miror: idest ſuſpicio: & cupio: idest non reſpectum tuarum opum: & tuæ magnæ potentiæ. Tangit: mouet. De tot. ſcilicet nuribus erant: enim, plurimæ. Virgilius ſecūdo Aeneidos: vidi Hecubam: centumque nurus. Idem. Quinquaginta illi thalami ſpes tanta nepotum. Procubuere: ſiue enim ſingulas vxores habebant filii Priami: ſiue plures ſecundum morem barbarorum, plurimas fuiſſe neceſſe eſt: plurimi enim fuiſſe dicuntur filii Priami. Non tamen. ſ. eſt. Vt. i. quod recuſet, ſpernet & dedignetur. Nymphe. ſ. mei. Diſſimulanda. tacenda: & occultanda. i. quod Hecubam debeat pudere, dicere me eſſe nurum ſuam. Dignaq; ſum. i. & mereor. Matrona. i. vxorem, ut uoluit Aul. Gel. Matrona proprie dicitur, quæ cum viro in matrimonium cōuenit, licet aliter eam diffiniat Nonius. Potētis. ſ. tui. Decere: idest ſunt mihi aptæ manus ad ferendum ſceptrum honeſte, licet in ſyluis habitauerim: & ideo dicit nec me & ce. Faginea frōde: aut ſub arbore fagi: aut quia ex frondibus arborſi fiebāt plerunque tori, & præcipue ab iis, qui habitabant ſyluas. Iuuena. Syluestrem mōtana torum cum ſterneret vxor frondibus, & culmo & ce. Purpureo toro: idest regio. & purpura ornato quales ſunt tori potentum uirorū. Denique: ſuaſit hactenus a parte honeſti. Nunc vero, & a tuto, & ab honeſto ſimul arguit ſe eſſe retinēdā, & Helenam reiiciendam. Tutus ſine periculo. Vitrices: quales pro Helena repetenda parātur. Tyndaris. Helena filia putatiua Tyndarei, nam re vera filia Iouis fuiſſe dicitur. Infeſtis: inimiciſſimis. Repoſcitur a marito, & a tota græcia. Hac dote: deriſiue: quaſi dicat pro dote affert tibi bellum. Superba: quia videt bellum propter ſe moueri.

ASCENSIVS.

DESERTAQVE coniuge: idest a marito, ſeu a te, ſeu alio. Nunc tecum veniant diſſimulanter imprecatur, Docet enim iniquū, & inhoneſtum eſſe. Faginea fronde. Eſt enim arbor glandifera latis frondibus. Vnde. Tityre tu patule recubans ſub tegmine fagi. Et poteſt ſcribi per ph, quia venit a græco. φαγῶ quod eſt comedere. Tyndaris, idest Tyndari filia ſaltem putatiua. cum ſit Iouis, & Lædæ Tyndari vxoris progenita Helena. Sic Virgilius libro ſecundo. Tyndarida aſpicio. Sic Amphitryoniades ab eodem dicitur Hercules, cum ſit Iouis filius ex Alcmena Amphitryonis vxore.

Quæ ſi ſit danais reddenda, uel Hectora fratrem,
Vel cum Deiphobo Polydamanta roga,
Quid grauis antenor, Priamus quid ſuadeat ipſe,
Conſule, queis ætas longa magiſtra fuit.
Turpe rudimentum, eſt patriæ præponere raptam,
Cauſa pudenda tua eſt, iuſta uir arma mouet.
Nec tibi ſi cupias, fidam promitte lacænam,
Quæ ſit in amplexus tam cito uerſa tuos,
Vt minor Atrides temerati fœdera lecti
Clamat, & externo læſus amore dolet.
Tu quoque clamabis, nulla reparabilis arte
Læſa pudicitia eſt, deperit illa ſemel.

HVBERTINVS.

QVAE.ſ.Helena. Roga.i.Interroga. Polydamanta: Polydamas vir troianus fuit ex prioribus: habet autem naturaliter primam breuem: ſed poetæ aut addunt vnum.l. aut per diphthōgum græcam, dicunt Polydamas, ſed noſtri potius addunt.l. Grauis. venerabilis prudés. Quid ſua. quid ſentiat an reddendam, an retinendam Helenam, nam Antenor vt ſcri. Home. in concilio ſuaſit Helenam omnino reddendam: ideo Hor. Antenor cenſet belli præſcindere cauſam. Conſule: interroga, ſed interrogamus etiam minores, & pares: conſulimus autem maiores, & prudentiores. Queis.i. quibus. Aetas longa fuit magiſtra: longa enim ætas hominem facit prudentiorem, quia multarum rerum vſum.i. experientiam habet. Neſtor apud Oui.li.xiii. meta. Non oīa grandior ætas, Quæ fugiamus, habet: ſeris venit vſus ab annis. Turpe rudi.i. turpis inſtitutio. Raptā abductam: non a ſe legitime tibi iunctam. Patriæ: aut eſt adiectiuum, & ſubauditur: vxori.i. q̄ ſit de patria tua: aut certe pſīæ.i. ciuitati tuæ .i. malle eam retinere, q̄ ſeruare patriam tuam: quæ ꝓpter ipſam eſt peritura. Vir: Menelaus iuſta pro recuperāda vxore: nā ſi pro repetitione aliarum rerum bellum dicitur iuſtū: quanto iſtius pro repetitione vxoris. Pudēda turpis digna pudore. Arma.i. bella: metonymia eſt. Nec tibi. reddit eam ſuſpectam infidelitatis: qa priori marito non ſeruauerit fidem, ſi.i. q̄uis. Cupias.i. optes. Lacænā.i. Helenam a Laconia regione: vnde fuit oriūda. maſculinū eſt la con: fœmininum eſt lacæna: neutrum non dicimus lacænum: ſed laconicum. Quæ.ſ. Helena. Sit verſa: id eſt mutata.ſ. ab amore Menelai. In tuos amplexus: in tuum amorem, & concubitum. Vt minor. dicit Oenone ſucceſſurum Paridi id, qd̄ euenit: vt.ſ. ab ea deſeratur. Vt ſi cut. Minor: iunior.ſ. Menelaus: nam Agamemnone minor natu fuit. Clamat: conquerit. Temerati: adulterio viciati: & læſi. Externo peregrino.ſ. tuo. Tu quoque. ſicut ipſe, Nulla reparabilis diſtinguendum eſt: vt hoc coniungatur cū inferioribus ſic: vt ſit ſenſus, & ordo pudicitia læſa, eſt reparabilis nulla arte: qa illa deperit ſemel.i. pudicitia amiſſa nunq̄ amplius reparatur pōt: ſicut pleraq̄ alia: vt fides: beneuolentia: & ſimilia: q̄ amiſſa poſſunt etiam reparari: quod nō idem pudicitiæ contingit: quia mulier corrupta non poteſt eſſe omni tempore non corrupta. Illa.ſ. pudicitia. Deperit.i. amittitur. Semel: ſtatim, & vno tempore: nō autem ſæpius.

PARRHASIus.

HECTORA fratrem. Nō prohibet: vt quidam putat: omnino ſuadet, vt ad Hectorem referat. Hector enim connubii ſidem ſanctiſſime coluit. Adiecit Deiphobum non ex hiſtoria, quippe quem conſtat authorem fuiſſe ne Helena redderetur. Sed opinionis errore, & puellari bonitate: q̄ nō decebat, eſſe ſuſpitioſam. Polydamanta: ſcribe Pulydamanta: vt apud Perſium: Non mihi Pulydamas exemplo Homeri notiſſimo. Semel: irreparabiliter. Hora. Et ſemel emiſſum volat irreparabile verbum. ſemel enim fieri dicitur id quod infectum reddi non poteſt.

ASCENSIVS.

POLYDAMANTA, Polydamas vnus erat ex proceribus Troianis etiam Hectori reuerendus, ad quem alludit Perſius dicens ſatyra prima. Nec mihi Pulydamas, vel troiades Labeonem Prætulerint. Dicitur autem quaſi multorum domitor, & declinatur hic Polydamas huius Polydamantis, vel tos ſicut Calchas: vnde accuſatiuus eſt Polydamanta, Conſule, cō ſilium pete. vnde conſulatus. a quo petitur cō ſilium. Queis, id eſt quibus, ætas &c. Patriæ, id eſt incolumitati, & ſaluti patriæ tuæ, quæ niſi reddideris Helenam, ſalua permanere nequit. Reddenda ergo eſt. Nec tibi, aliud argumentum, quia & ipſa ſtatim reddi volet. Nulla reparabilis arte. Læſa pudicitia, pulchrum, & nymis verum diuerbium. Deperit illa ſemel: id eſt ex toto, ita vt nihil reſtet, quod ſecundo perire poſſit.

Ardet amore tui: ſic & Menelaon amauit:
Nunc iacet in uiduo credulus ille toro.
Felix Andromache certo bene nupta marito:
Vxor ad exemplum fratris habenda fui.
Tu leuior folus, tunc cum ſine pondere ſucci
Mobilibus uentis arida facta cadunt.
Et minus eſt in te, quam in ſumma pondus ariſta:
Quæ leuis aſſiduis ſolibus uſta riget.
Hæc tua (nam recolo) quondam germani canebat,
Sic mihi diffuſis uaticinata comis.
Quid facis oenone? quid arenæ ſemina mandas?
Non profecturis littora bobus aras.

HVBERTINVS.

ARDET: obiectio. Sic & Menela. reſponſio ad obiectionem: quaſi dicat nō eſt fidendū eius amori. Sic. ſ. vt te amat: non vero amore. Ille: Menelaus. Credulus: qui nimiū facile credidit ſe amari. Felix. ex cōmēdatiōe Hectoris Oenone vitupat Paridē. Andromache: vxor Hectoris fratris tui. Certo idest fido & ſtabili. Ad exemplum fratris: quia ſicut ille diligit Andromachen: ita me diligere debueras. Tu: q paris. Leuior: mutabilior. Tunc: quaſi dicat non omnibus foliis: ſed aridis: quæ ſolēt eſſe leuiora. Volant: ſparguntur: & per aera feruntur. Et minus: alia comparatio leuitatis Paridis. comparat enim cum ſpicis ſiccis, & maturis. Ariſta: quæ ita dicta eſt ab ariditate: licet contra naturam ſui primitiui corripiat primam ſyllabam. Quæ. ſ. ariſta. Vſta: cocta. vt Perſius. Inſana canicula meſſes Iandudum coquit. Aſſiduis ſolibus: idest continuis caloribus. Solibus: nam ſoles in plurali pro caloribus, vel diebus, accipimus: vt Tris adeo incertos cæca caligine ſoles. Erramus: idest dies. Hæc tua: dicit Oenone hæc ſibi fuiſſe nunciata Caſſandra ſorore Paridis vaticinatrice: ponitq verba eius vaticinii. Tua germana. i. ſoror. ſ. Caſſandra: fuit autem Caſſandra Priami filia cuius amore captus Phœbus promiſit ei diuinandi artem: ſi ſibi obſecuta eſſet: quod cum illa ſe facturam dixiſſet: poſtea accepta arte, & poteſtate diuinandi negauit. Quam rem Phœbus ægre ferens: cum ei auferri non liceret qđ ſemel dederat: abſtulit ei fidē diuinationis: effecit enim vt ei non crederetur. vnde Virgi. Aeneid. ſecundo Tunc etiam fatis aperit Caſſandra futuris ora: dei iuſſu: non vnquam credita teucris: dicit igitur Oenone Caſſandram prædixiſſe ſibi aduētum Helenæ pernitioſum ſibi, & troianis. Canebat: diuinabat. Hæc: quæ nunc euenerunt. Comis diffuſis: idest ſparſis per humeros: quemadmodum vaticinantes habere ſolēt: vt Virgil. de Sibylla: non comptæ manſere comæ. Quid facis, verba Caſſandræ: quaſi dicat fruſtra amas Paridē. Quid harene ſemina mandas: Tranſlatio ab agricolis: ſicut enim amittunt ſemina: qui ea in harena ſparguntur: ita dicuntur amittere laborem: qui in ea re laborant quam aſſequi nequeunt. Nō pfecturis: idest reddituris fructum. Iuuen. Nos tamen hæc agimus: tenuiq in puluere ſulcos. Ducimus: & ſterili littus verſamus aratro.

PARRHASIus.

ANDROMAche Eetionis (vt eſt apud Homerum) filia. Xenon autem tradit ex Andræmone natā lyrneſſo, cui ſuffragatur Aeſchylus q lyrneſſiam vocat Andromacham in Phrygibus. Certo marito. qui præter Andromacham iuſto matrimonio nullam ſibi iunxit. & ſi liberos ex pellicibus eum ſuſcepiſſe licet ex Euripide ſuſpicari. quod & Anaxicrates agricolorum ſecundo videtur affirmare.

ASCENSIVS.

IN TORO viduo, idest deſerto, ipſe viduus. Hæc tua (nam recolo) docet a Caſſandra ſe quoque admonitam ſed teucrorum neminem illi fidem adhibuiſſe, vnde eſt illud Aeneidos ſecundo, Tunc etiam fatis aperit Caſſandra futuris Ora, dei iuſſu non vnquam credita teucris. Apollo enim petiit ab ea ſtuprum, quod illa ſe conceſſuram negauit, niſi prius donum prophetiæ, & vaticinii perpetuum daret, quod ille cum iuramento detulit, ſed vbi ſe a puella deceptum agnouit, (non enim conſenſit) abſtulit ab eius vaticiniis veri fidem, ſeu credulitatem. Hanc Bacchilides vaticinantem futura Troiani belli mala, dum claſſis in Græcia pareretur, inducit quem imitatur Horatius libro primo carminum, ſed Nerea vatem inducit dicens. Paſtor cum traheret per freta nauibus idæis Helenam &c. Diffuſis comis, vaticinātes enim furore raptæ capillos diſſoluebant. Vnde Aeneidos ſexto de Sibylla. Non comptæ manſere comæ, ſed pectus anhelum, Et rabie fera corda tument.

Graia iuuenca uenit: quæ, te patriamq; domumq;
Perdat: io prohibe graia iuuenca uenit,
Dum licet, obeſcœnam ponto demergite puppim
Heu quantum phrygii ſanguinis illa uehit,
Dixerat: incurſu famulæ rapuere furentem:
At mihi flauentes diriguere comæ.
Ah nimium miſeræ uates mihi uera fuiſti:
Poſſidet en ſaltus illa iuuenca meos,
Sit facie quamuis inſignis, adultera certe eſt:
Deſeruit patrios hoſpite capta deos:
Illam de patria Theſeus (niſi nomine fallor)
Neſcio quis Theſeus abſtulit arte ſua,
A iuuene, & cupido credatur reddita uirgo?
Vnde hæc compererim tam bene quæris? amo,

HVBERTINVS.

GRAIA: ecce impedimentum ſui laboris. Iuuenca: per contumeliam: nam mulieres impudicæ iuuencæ, & vaccæ dicitur: nec ob aliã cauſam Io. & Proetides in vaccas conuerſæ dicuntur, niſi quia factæ ſunt impudicæ. Ouid. lib. primo de arte. Nec fuge linigere memphithica templa iuuẽcæ. Multas illa facit quod fuit ipſa Ioui: idest multas mulieres facit vaccas, ſicut ipſa fuit. Perdat: euertat, & deſtruat. Io: exclamãtis eſt: nõ autẽ nomen proprium: nam pro nomine proprio prima longa eſt. Iuuena. ſi candida iuſſerit Io. Cum vero habet primam breuem eſt aduerbium exclamantis: vt hic interdum lætantis: vt apud Ouid. in. i. amorum. Miles io magna voce triumphe canet. dicit ergo. Io prohibe: idest oh prohibe. ſ. ne veniat. Dum licet: dum nondum attigit littus.

Obſcœnam puppim. i. qui vehit obſcœnam mulierẽ. Heu quãtũ. q. d. multũ. Incurſu. i. in pceſſu. ſ. ſui ſermonis. Furentẽ: diuinitatẽ: nã furor etiam de diuinatione dicitur. Diriguere. i. rigidæ factæ ſunt ex metu: declinatur, autem non dirigo: ſed dirigeo ſecundæ coniugationis. Flauentes albæ vel pulchræ. de flauo colore dictum eſt ſupra. Nimium vera: quia venit illa iuuenca: & expulit me. Meos ſaltus: tranſlatio eſt: nam iuuencæ ſolent paſci in ſaltibus. i. in nemoribus, vbi ſunt paſcua: dicit ergo illa iuuenca eſt in poſſeſſione meorum paſcuorum: idest poſſidet te, quem ego deberem poſſidere. Sit facie: adducit nunc Helenam in contemptum, oſtendens eius infidelitatem, & impudicitiã. Inſignis: egregia. Capta hoſpite: idest Helena capta amore tui hoſpitis ſui.

Deſeruit: fugiẽs a patria. Deos ſocios: vel cõnubio præſidentes, vel ſocios: idest patrios. Neſcio qs: ſolemus ita loqui de ignotis. Abſtulit: exportauit. Sua arte: ſuis dolis. Virgi. At Cytherea nouas artes: noua pectore verſat. Cõſilia. De patria: ſcilicet ſua. vnde Paris in epiſtola ad Helenam. Ergo arſit merito, qui nouerat omnia Theſeus: Et viſa eſt tãto digna rapina viro. A iuuene: reddit eam ſuſpectam ſtupri cum rapta fuit. Credatur: idest debeat ne credi: quaſi dicat non Reddita: reſtituta. Virgo: idest intacta, & inuiolata. A iuuene. argumẽtum ab ætatem: nam iuuenes proniores ſunt in venerẽ. Scribit tamen Hellanicus Theſeum iam quinquagenariũ fuiſſe, cum Helenam rapuit. Et cupido: idest amante. argumẽtum ab effectu animi. Vnde: idest a quo. Compererim, cognouerim, dicerim. Hæc: quæ dixi de Helena. Amo: & ideo amor cogit me iſta inueſtigare. Virgil. quis fallere poſſit amantem.

PARRHASIVS.

IVVENCA: per ambages vaticinium. Nam q iuuenca ſignificet adulteram, quæque ſui copiam facit: affamiæ ſunt, & meræ nugæ, quippe cum dici: Ouidius in arte, Multas illa facit, quod fuit ipſa Ioui. Intelligi voluit. In Lonſo: idest Iſidis ædẽ puellas exemplo deæ ſuis amatoribus obſequi, itaque morem gerere, vt ipſa io olim Ioui. in curſu, in medio vaticinandi calore. cum longe plura prædicenda ſibi reſtarent. Famulæ rapuere: nam Priamus imperauerat, vt quoties Caſſandra ſolueret os in oracula, toties in eã famulæ coercerẽt marmorei thalami clauſtris, vt inſanam, meminit Lycophron: & eius interpres. Iuuene. Aut oratorie mentitur, vt Helenam adducat in ſuſpitionem ſtupri, aut certe iuuenta produxit ex ſen tentia Varronis ad annum. y. & .xl. Nam cum Theſeus Helenam rapuit, agebat annum fere quinquageſimum.

ASCENSIVS.

GRAIA iuuenca venit, alludit ad boues aratorios perſtans in metaphora. Capta hoſpite, idest pulchritudine eius non vi.

Vim licet appelles:& culpam nomine ueles,
Quæ totiens repta eſt præbuit ipſa rapi.
At manet Oenone fallenti caſta marito:
Et poteras falli legibus ipſe tuis.
Me ſatyri celeres (ſyluis ego tectu latebam)
Quæſierant rapido turba proterua pede.
Cornigerumq́ caput pinu precinctus acuta
Faunus, in immenſis, qua tumet ida, iugis,
Me fide conſpicuus Troiæ munitor amauit,
Ille meæ ſpolium uirginitatis habet.
Id quoq́ luctando: rupi tamen ungue capillos:
Oraq́ ſunt digitis aſpera facta meis.
Nec pretium ſtupri, gemmas, aurumq́ poposci:
Turpiter ingenuum munera corpus emunt.

HVBERTINVS.

LICET: quamuis. Vim: violentiam illatam a Theſeo. Veles: idest tegas. Nomine: ſcilicet violentiæ, & non voluntarii delicti.

Quæ toties: ſunt eſt ipſa Helena, quæ totiẽs eſt. apta, voluit capi. eſt autem ſentẽtia Herodoti libro primo loquẽtis de ipſa Helena. prudẽtium eſſe pro nullo habere raptarum pulchritudinem: quippe quæ niſi voluiſſent haud dubie raptæ non fuiſſent. Toties: inuidioſe dixit: cum bis tantum fuerit rapta primum a Theſeo: deinde a Paride. At manet: commemorata impudicitia Helenæ, nũc cõmemorat Oenone pudicitiam ſuam, & loquitur de ſe, tanquam de tertia perſona. Fallenti: tibi, qui me fallis. Tuis legibus: quia, quo iure vtitur maritus in vxorem eodem poteſt vti vxor in maritum. Me ſatyri: commemorat, copiam amantium, a quibus dicit ſe ſollicitatam. Satyri: dii Silueſtres. Turba proterua: ſunt enim libidinoſi multum. Ouid. Et in Venerem ſatyrorum prona iuuentus. Rapido pede: idest celeri perſecutione. Syluis &c. Parentheſis. Faunus præcinctus caput pinu acuta: quia coronas ex frondibus pineis ferre dicitur.

Qua: ſubaudi ea, qua ſcilicet parte. Ida: mons Phrygiæ. Tumet: altus eſt. In iugis idest altitudine. Me fide: dicit ſe etiam amatam a Phœbo, ab eoque per vim raptam virginitatem ſuam. Munitor: mutator: vnde mœnia dicuntur quaſi, munia mutata œ diphthongo in u. Conſtat autem ex fabulis Phœbum cum Neptunno promiſſa ſibi mercede a Laomedõte Troiæ muros feciſſe. Conſpicuus: inſignis. Fide: cythara. Ille: ſcilicet Phœbus. Spolium: tranſlatio a victore, nam ſpolium dicitur quicquid victo eripitur a victore. Id quoq́. i. ſpolii virginitatis. Luctando. ſ. habet: idest pugnando: & non voluntate mea. Rupi: laniaui. Capillos: ipſius. Phœbi. Oraq́: Phœbi. Gẽmas: pretium &c.

appoſitio eſt: vel declaratio. Prætium: mercedem. Turpiter ſententia eſt exornatio Rhethorica. Ingenuum: liberum: idest turpe eſt libere mulieri corpus ſuum pro quæſtu proſtituere, vnde & meretrices dicuntur a merendo.

PARRASIVS.

TVRBA proterua, alluſit ad originem vocabuli. Satyros. n. dictos a σάθη q̃ pſiſca Græcorum, lingua ſignificat mentulam. Macrobius author eſt, quia ſalces, & libidinoſi ſunt.

ASCENSIVS.

AT MAnet Oenone. Plena laus ex alterius vituperatione, & ſui commendatione, nam ſe caſtam, & fidelem viro adultero probat permanſiſſe. Helenam vero incaſtam, & viro fideli ĩfidelem fuiſſe criminatur. Me fide conſpicuus, a nominatiuo fides, huius fidis, quamuis Priſcianus velit dici hæc fidis, non fides in ea ſignificatione, qua chordam plectri ſeu cytharæ ſignificat; nec eſt a nominatiuo fides fidei vt etiam quantitas probat, quia corripitur ablatiuus tertiæ & producitur quintæ. Eſt ergo Apollo munitor, Troiæ conſpicuus fide, idest lyra, quia vt dicit Horatius in arte. Ne forte pudor ſit tibi muſa, lyræ ſolers, & cantor Apollo eſt. Item eſt munitor Troiæ. Vnde Aeneas ad eum libro ſexto. Phœbe graues, Troiæ ſemper miſerate labores. Dardana qui Paridis direxti: tela manuſque. Is autem medicinæ repertor dicitur. Vnde ipſe alibi apud hunc poetam. Inuentum medicina meum eſt. Et potiſſimum ex herbis, quod ideo fingitur, quia Apollo ſol eſt, qui herbis, radicibuſque vim medicinã influit. Eſt idem oraculorum, & vaticiniorum deus, quia certiſſima ſunt ſolis iudicia, vnde ſolem quis dicere falſum audeat? veruntamen quia a ſummo deo omnia dependent. ne ergo Apollo quidẽ futura noſcat, niſi ab Ioue diſceret. vnde Aenei. iii. Quæ Phœbo pater omnipotens, mihi Phœbus Apollo predixit, vobis furiarum ego maxima pando.

Ipſe ratus dignam, medicas mihi tradidit artes
Admiſitq; meas ad ſua dona manus.
Quæcūq; herba potens ad opem, radixq; medēdi
Vtilis in toto naſcitur orbe: mea: eſt.
Me miſeram, ꝗ amor non eſt medicabilis herbis
Deficior prudens artis ab arte mea.
Ipſe repertor opis uaccas paviſſe pheræas.
Dicitur: & noſtro ſaucius igne fuit:
Quod neq; graminibus tellus fœcunda creatis,
Nec deus auxilium, tu mihi ferre potes,
Et potes: & merui: dignæ miſerere puellæ:
Non ego cum Danais arma cruenta fero
Sed tua ſum tecumq; fui puerilibus annis:
Et tua quod ſupereſt temporis eſſe precor.

HVBERTINVS.

IPSE: ſcilicet Phœbus, quaſi dicat ſponte ſua me nihil petente. Ratus: arbitratus. Medicas artes: ideſt artes medendi. Admiſit: accepit, vel adhibuit. Herba & radix: in his enim magna eſt vis ad curandos morbos potens: efficax. Mea eſt: ideſt mihi cognita, & meæ arti ſubiecta. Me miſeram, conqueritur, quod hæc ars: eius morbo: ideſt amori non poſſit mederi. Prudens artis: ideſt perita medicinæ. Deficior: derelinquor. Ipſe: ſcilicet Phœbus. Reperto ropis: ideſt medicinæ: quam appellat opem: quia hominibus etiam de vita periclitantibus opitulatur hanc autem artem a Phœbo inuētam. ipſe metamorphoſeos libro primo demonſtrat dicente. Phœbo. Inuentum medicina meum eſt: opifexq; per orbem Dicor: & herbarum ſubiecta potentia nobis. Paviſſe: ideſt ad paſcua duxiſſe: ab eo quod eſt paſco. Pheræas Theſſaleas: ideſt vaccas Admeti regis Theſſaliæ: Phere enim pluraliter declinatū vrbs fuit Theſſaliæ. neque legendum eſt Phareas. Fabula autem hoc habet. Cum ob Hippolytum diſcerptum ab equis: vt ſupra diximus, miſeratione Dianæ ab Aeſculapio ad vitam reuocatū: indignatus eſſet Iuppiter, id cuiquam niſi ſibi licere, & Aeſculapium fulmine interemiſſet, Appollo pater Aeſculapii id ægre ferens Cyclopias, qui fulmina Ioui fabricauerant, verberauit. Quare Iuppiter eum deitate priuauit. vt quidam volunt per annos nouem: quo tempore dicitur paſſiue in Theſſalia armenta regis Admeti. Saucius: percuſſus. Virgil. At regina graui iamdudum ſaucia cura. Nec deus: ſcilicet Phœbus. Merui: quia te dilexi: & ſemper tibi fida fui. Digne: merenti. Non ego: reuocat etiam odium Helenæ: propter quam ſignificat bella a Græcis moueri. Cum Danais: cum Græcis ſicut Helena. Puerilibus pro puerilaribus: qa puer teſte Priſciano apud antiquos communis erat generis. Temporibus: ſubaudi id temporis: quod ſupereſt: quod reſtat: & ſic finis eſt epiſtolæ. Paris autem non flexus eſt verbis Oenones ſed ea relicta Helenam accepit, quæ vt ſupradictū eſt: cauſa fuit euerſiōis illius, & totius Troiæ, dicitur tamen a Strabone in Cebrenia regione mōſtrari ſepulchrum Paridis: & Oenones eius vxoris, ex quo videtur non eam penitus dereliquiſſe: ſed vt diximus: magna eſt opinionum varietas.

ASCENSIVS.

ME MISERAM ꝗ amor vt Valla docet quotiēs o particula ſubticetur, non tam vehemens eſt excandeſcentia, nec πάθες quocirca modeſtius dicet me miſeram, quam o aut heu me miſeram, regitur tamen ab o ſubintellecto: aut me miſeram iudico, aut cenſeo, quam ideſt quia amor non eſt medicabilis herbis. Non ego cum Danais, ſic Dido. Non ego cum Danais, Troianam excindere gentem Aulide iuraui. Et tua precor eſſe tua.

Sic alibi. Me tamen excepto, qui precor eſſe tuus. vbi authore Valla dicere potuiſſet, ſed non tam eleganter, quam precor eſſe tua. Ordo autem eſt. Et precor: ideſt precibus cupio eſſe tua, ſupple illud temporis: ideſt per illud tempus, quod ſupereſt, ideſt reliquum eſt nobis.

In ſextam Epiſtolam argumentum Hubertini.

VT huius epiſtolæ argumentum plenius & melius percipiatur: aurei velleris fabula primum
eſt referenda: quæ ab Ouid. libro quarto Faſt. circa finem ponitur. Athamas Aeoli filius
Nephelem vxorem primũ habuit ex qua Phryxum & Hellen genuit: qua amiſſa, & in nu-
bem conuerſa, & facta dea: duxit aliam vxorem Inonem, Cadmi filiam, quæ cum more nouer-
carum odiſſet priuignos: coxit ſemina: quæ agricolæ ſeminarent: quæ cũ eo anno nullum fructum
produxiſſent: & magna frugum penuria eſſet ſubſecuta: miſſus eſt ſacerdos: qui oraculum ſuſcita-
retur de remedio huius mali, verum ſacerdos ab Inone corruptus nunciauit oraculum petere: vt
Phryxus & Helle mactarentur ad ſacrificium ad placandos deos: quod cum pater Athamas diu
facere recuſaſſet: tandem & ciuium ꝯſenſu, & neceſſitate compellente: cum Phryxum, & Hellen
iam ante aras vitatos conſtituiſſet: vt eos mactaret, Nephele eorum mater nube ſua deuecta ad
eos: vt fugerent præcipit: tradiditq; arietẽ lanã aureã hñtem, qui eos tranſueheret vltra mare. Sed
Helle puella, cũ timuiſſet, & male inhæreret arieti, ceciditq; mari, in quod ceciderat, nomen de-
dit. nam Helleſpontũ ab ea appellauerunt. Phryxus vero in pontũ ꝓfectus in Colchida delatus
eſt, vbi arietem ſacrificauit: & pellem auream ipſius arietis in templo Martis ſuſpendit: quod Dio.
ex oraculo monitum feciſſe dicit. Poſtea Aeeta in ponto regnante ex oraculo reſponſum datũ
eſt, illum tunc moriturum: cum ab extremis nauigio delatis aureum illud vellus ſublatum fuiſſet,
hac cauſa oſtentauit ſe innata crudelitate hoſpites ſacrificare: vt diuulgata tãti ſceleris fama, ex-
terni omne ab eius regionis acceſſu, & ab aurei velleris raptu abſtinerent: & vt Dio. ii. Hiſto. vo-
luit tẽplum muro circundedit: cuſtodeſq; multos appoſuit ex Taurica accitos, de qbus a Græcis
fabulæ mirandæ ſunt. Decantatum. n. eſt tauros igne ſpirantes circa templum eſt: & a Dracone
peruigili cuſtodiri vellus: quod qui voluiſſet auferre ſopiendum draconem: domandos tauros
ignem naribus vomentes: Serpentis dentes ſerendos: ex quibus orituros homines armatos, con-
tra quos pugnandum eſſet: & deniq; eos vincendos & ſic aureum vellus auferendum, q̃ omnia fa-
buloſa ſunt: nam allegorice aliter intelliguntur vt poſtea dicemus: forte per ea tempora in Theſ-
ſalia regnabat Pelias Aeſonis Patris Iaſonis frater: qui virilis ſexus liberos nullos habebat: Iaſon
igitur cum eſſet robuſti corporis: animiq; præter cæteros ſuæ ætatis magni: cupienſq; dignum ali-
quid facere ex ſuperiorum exemplo: maximeq; Perſei: aliorumq; plurium, quos ex claris, exter-
niſq; expeditionibus: immortalem gloriam aſſecutos audierat: cõmunicauit conſilium cum Pe-
lia rege patruo ſuo: qui eius deſyderio aſſenſus eſt: non: vt Iaſonis gloriam augeret: ſed ſperans
illum in belli expeditione periturũ: nam quia ſe filiis maſculis priuatũ eſſe videbat: fratrẽ time-
bat: ne quando filii ope, & virtute adiutus ſibi, regnoq; inſidiaretur. Simul & territus oraculo,
quod acceperat ſibi Neptuno annua ſacra reddenti pede nudo interueniente aliquo ſe cito mo-
riturũ. Acciderat autem vt eo ſacrificante Iaſon altero pede nudo interueniret. quem diſcalciaue-
rat: quia in aqua fine limo Anauri fluuii madefecerat: Hanc igitur ſuſpitionẽ occultam tenus. Pe-
lius pollicitus eſt ſe Iaſoni auxilia laturũ ſi expeditionẽ pararet in Colchos ad rapiendum vel-
lus aureum & cum ꝓpter barbararum efferarumq; gentiũ q̃ pontum habitabant, crudelitatem
videret, Iaſon, quo difficilius ſibi certamen ꝓpoſitum eſſet, eo ſibi maiori gloriæ fore neceſſaria
ad id bellũ parauit: & primum iuxta Pelium montẽ nauem ædificauit: magnitudine longe maio-
ri, q̃ quæ ad eam diem fieri ꝯſueuerant: erat. n. ante paruarum nauicularum vſus: huius vero eximiã
magnitudinem ſtupentibus omnibus diffuſa per Græciam eius rei fama multi egregii iuuenes vl-
tro ad certamen: & eius belli cõmunionem allecti ſunt. Iaſon in aquam deducta naue: & neceſſa-
riis rebus ſuis optimos oĩum, qui cum eo ire cupiebant, elegit numero quatuor & .l. Ex eis clariſ-
ſimi fuerunt caſtor & Pollux, Hercules, Telamõ, Orpheus: & ipſe nauigii author Iaſon: nauis Ar-
gos dicta eſt ab Argo eius architecto: vt qdam ſcriptores aſſerunt: q ẽt inter nauigandũ eius re-
ſarciendæ curam acceperat alii volunt a velocitate dictã: nam αργος græce veloceẽ ſignificat gu-
bernato. Tiphis fuit: de quo Virg. alter erit tum Tiphis: & altera quæ vehat Argo Delectos he-
roas: & Ouid. in primo de arte, Tiphis in æmonia puppe magiſter erit: ipſi ſocia naue Argonau-
tæ dicti ſunt. Ex Pegaſeo igitur Theſſaliæ ſinu ſoluentes in Lemnum delati ſunt: vbi Iaſon con-
ſuetudinem habuit cum Hipſiphyle Thoantis regis filia: quæ tunc Lemni regina erat: nam viros
omnes: vt infra dicetur: Lemni mulieres interfecerant: & femineo regebantur imperio: ve-
rum conſumptis duobus annis cum Hipſiphyle: & ea grauida facta Iaſon tandem diſcedere
coactus eſt. Itaq; ex Lemno data fide Hipſiphyle ſoluerunt: vt præpoſitam expeditionem per-
ficerent. Cum igitur in Colchos delati eſſent edoctiq; fuiſſent a Medea de crudelitate patris, qui

hoſpites ſacrificabat: polliticaq; eſſet ſe adiutricem ad perficiendum certamen, & draconem ſopiendũ: taurosq; vincendos: vt fabulæ tradũt, Iaſon iureiurando data fide, vxorẽ ſibi futurã quoad vita ſuperſtes eſſet, ſpopondit: opes igitur ipſius Medeæ victoriam adeptus Iaſon eam ſecum adduxit: qđ cum intellexiſſet Hipſiphyle, dolens ſe relictã ab Iaſone: & aliã ſibi plataam hac epiſto. primũ gratulatur Iaſoni de reditu incolumi: & victoria parta de aureo vellere: deinde conqueritur, qđ eam reliquerit ꝓpter Medeam: quam nititur adducere in odium, in inuidiã: & incontemptum ipſi Iaſoni: oſtendens eam eſſe crudelẽ, ſuperbã, & impudicam. Sed iam ad textum.

HIPSIPHYLE IASONI.

Littora Theſſaliæ reduci tetigiſſe carina

Diceris auratæ uellere diues ouis.

Gratulor incolumi, quantum ſinis: hoc tamen ipſo

Debueram ſcripto certior eſſe tuo.

Nam, ne pacta tibi præter mea regna redires,

Cum cuperes: uentos non habuiſſe potes

Quælibet aduerſo ſignetur epiſtola uento.

HVBERTINVS.

Littora.i. portus. Theſſaliæ: regionis tuæ. Reduci: incolumi: & ex magnis periculis liberato. Nam Seruio teſte proprie dicuntur reduces: qui pericula euadũt. Virg. Aeneidos primo. Namq; tibi reduces ſocios, claſſemq; relatã nuncio: & ideo vt reduces illi ludunt ſtridentibus alis. Vellere: lana. dicitur tamen a vellendo: quia apud antiquos non tondebatur: ſed vellebatur. Gratulor: gaudeo: gratulamur autem aliis: gaudemus nobis. Cicero tibi gratulor: mihi gaudeo: gaudere tamen etiam dicimus de aliis: cum de nobis nunquã dicamus gratulari. Quãtum ſinis: ideſt quantum permittis: ſcilicet me gratulari. Hoc ipſo: ideſt de hoc ipſo: ſcilicet quod rediiſſes cũ vellere aureo. Fieri certior: ideſt admoneri. Tuo ſcripto: ideſt per aliquam tuam epiſtolam. Nam ne: excuſat ipſum Iaſona, quod non redierit in Lemnon: cum reuerteretur ex Colchis, vt magis eum accuſet: quod poſteaquam rediit, nihil ad eam reſcripſerit: & eſt ſenſus: poſſibile eſt, quod nõ habueris ventos proſperos: vt redires ad me, cum velles redire: ordo eſt. Potes: ideſt poſſibiles eſt. De nõ habuiſſe ventos: ne redires: ideſt ne redire poſſes. Præter: ideſt iuxta. Littora mea: ideſt Lemni. Pacta: ideſt promiſſa.ſ. a te. Cum cuperes: ideſt quamuis cuperes. Quælibet aduerſo: ecce accuſatio: & eſt ſenſus, vento contrario, ne poſſet redire: potuiſti tamen aliquam ſcribere epiſtolam: ordo eſt. Quælibet: ideſt queuis: quaſi dicat etiam breuiſſima. Signetur: non aſſignetur: vt aliqui dicunt. ſed ſignetur.i. claudatur, & ſcribatur: vnde reſignare epiſtolam cõtrarium eſt: ideſt aperire ponitur autem ſignetur pro ſignata fuiſſet: tempus pro tempore. Vento aduerſo: ideſt contrario tibi, ne fineret te venire: vel ſignetur: ſcilicet nunc ſcilicet poſtquam es reuerſus, vel vt in aliis codicibus legitur: qualibet &c. quolibet: ideſt quantumuis aduerſo ſignetur: ideſt ſcribatur, & mittatur quaſi dicat hoc facere potuiſti vento quantumuis aduerſo.

ASCENSIVS.

Littora Theſſaliæ: quia argumentũ &c. Explanatione digna vtiliter explanata ſunt, paucis ordinem proſequar, qui talis eſt. O Iaſon tu diceris: ſcilicet vulgo tetigiſſe littora theſſaliæ: ideſt patriæ tuæ. vnde ad aureum vellus in Colchon profectus eras. Carina: ideſt naui: ſcilicet Argo reduci: ideſt redacta, ac vos reuehente, ſed reduces, paſſiue fere dicimus: ideſt reductos exiſtens dux vellere ouis auratæ: ideſt ariete aureo vellere tecto. Ego gratulor incolumi: ſcilicet tibi, hoc eſt lætor, & applaudo tibi de tua incolumitate: ſupple tantum, quantum ſinis: ideſt permittis me gratulari: quia gratulor tibi, eo ꝙ reueniſti incolumis, ſed nõ eo, ꝙ cum pellice, neq; me expiare voluiſti aduentum tuum, tamen ego debueram eſſe: ideſt fieri certior, hoc ipſo: ideſt de eo ipſo, de quo tibi gratulor, hoc eſt de proſpero reditu tuo. Tuo ſcripto: ideſt per ſcriptum tuum, ſeu litteras tuas. Nam ne pacta &c. reiicit excuſationẽ, ſi.n. dicat Iaſon ſe voluiſſe ſcribi, ſed habuiſſe ventos contrarios, ita vt litteræ perferri nequirent, nam ſub aduerſo vento potuiſſet ſcribere modica epiſtola, videlicet ſalutatoria. qui aut non perferri, aut videri ſine periculo potuiſſet. Vnde dicit. nam ne: ideſt vt non. Vt redires præter mea regna: ideſt prætereundo mea regna, pacta: ſcilicet tibi: ideſt in conv

tractu matrimoniali tibi addicta, non potes quidem cum cupes.i. etiam ſi velles non habuiſſe ventos.i. quamuis cuperes, & uelles habuiſſe ventos qui obſtarent, nec per mea regna redires, non poteras habuiſſe ventos tam cõtrarios: vt eis nō potuiſſes etiam inuitis ad nos redire. Quælibet epiſtola.i. breuiſſima, et minimi momenti, ſignetur.i. ſignari debeat, hoc eſt claudi, vento.ſ. exiſtēte aduerſo.

Hypſiphyle miſſa digna ſalute fui.
Cur mihi fama prior, quam nuntia littera uenit?
Iſſe ſacros Martis ſubiuga panda boues:
Seminibus iactis ſegetes adoleſſe uirorum:
Inq; necem dextra non eguiſſe tua:
Peruigilem ſpolium pecudis ſeruare draconem.
Rapta tamen forti uellera fulua manu.
Hæc ego, ſi poſſem timide credentibus iſta,
Ipſe mihi ſcripſit, dicere: quanta forem?
Quid querar officium lenti ceſſaſſe mariti?
Obſequium, maneo ſi tua, grande tuli.

HVBERTINus. HIPSIPHYle .ſ. ego. Miſſa a te. Cur mihi: conqueritur, quod prius ex ſermone aliorū, quam ex ſcriptis Iaſonis intellexerit: eius victoriam habitam in Colchis: vt infra. Fama publicus ſermo omnium. Quam littera: idest quam epiſtolam tuam. Nuntia: quæ nunciaret mihi. Boues: tauros. Martis: erant Marti conſecrati propter ferocitatem: quæ ipſi Marti attribuitur. Panda: curua. Virgil. lancibus, & pandis ſummantia ponimus exta: deriuatur autem a pando, neq; pandidus dicitur ſed pandus: ut Priſcia. voluit alternitatis vitandæ cauſa.

Seminibus ſubaudiendum eſt: quam fama nuncia. Segetes virorum: idest uiros ſeminatos. Iactis: ſparſit. Adoleſſe.i. creuiſſe. Tua dextra: quia ſeipſos interemerunt. Nam cum Iaſon quædam, quæ Medea dederat, in medios illos terrigenas proieciſſet: illi arma in ſe conuerterunt: & mutuis vulneribus ceciderunt.

Peruigilē nunq; dormiētem. Seruare: cuſtodire. Spolium: pellem. Pecudis: arietis licet & interdum dicatur ouis, ſicut ſupra. Vellere diues ouis. Sed quoniam promiſimus ſupra interpretaturos huius fabulæ allegoriam, dicit Diodo. cuſtodes: ideo tauros dictos fuiſſe: quod robuſti eſſent, & fortes ignem vero naribus afflaſſe propter crudelitatem cædis hoſpitū, draconem vero nomen fuiſſe diligentis cuſtodis.

Tamen: licet hæc omnia ſupradicta eſſent. Rapta, vi capta, & expugnata. Hæc ego, dicit quod exiſtimaret ſe felicē: ſi poſſet dicere hæc ſibi ab Iaſone ſcripta fuiſſe. Timide credētib⁹ .i. vix credētib⁹. Ipſe Iaſon.i. ꝓpria māu. Quāta.i. quam magna, ꝗ felix. q.d. feliciſſima. Lēti.i. tardi. Ceſſaſſe, defuiſſe mihi. Officiū .ſ. ſcribē di. Tull.i. accepi. Obſequium.i. rem gratam .i. ſatis mihi feciſti, ſi modo remaneo tua, & nō oportet, quod querar, quod nihil ad me ſcripſeris.

ASCENSIVS.

HIPSIPHYLE: idest ego coniux tua, & Lēni regina fui: idest fuerim digna ſalute: Miſſa idest quā mihi miſiſſes cum periculo, vento exiſtente contrario, & non fuiſſe tā aduerſum ventum, probat quia iam accepit reditum eius, dicens. Cur fama venit mihi, idest ad me prior, quam litera, idest epiſtola. Nuncia, idest nuncians mihi. Boues: ſcilicet ignivomos ſacros, quia Martis. Iſſe ſub iuga: ſcilicet aratri. Panda, idest incurua, hoc eſt te araſſe bobus Marti ſacris. Et ſuper ſegetes: idest copias virorum. Adoleſſe: pro adoleuiſſet idest ſtatim adultos natos. Et hoc ſeminibus: ſcilicet dentibus ſerpentinis iactis, ſcilicet in ſulcos illis bobus iactiſq;, que pro & ſegetes ſupple virorum: idest ipſos viros e ſulcis denſis in morem ſegetum natos. Non eguiſſe tua dextera ad necem, quia ſeipſos mutuis vulneribus interemerunt, & nuncians. Peruigilem: idest ſemper vigilem draconem. Seruare ſpolium pecudis: idest vellus aureum arietis: Et tamen vellera fulua: idest aurea, ſeu auri coloris, rapta ſupple eſſe forti manu, ſcilicet tua. Quanta: idest quam magna putas. Forem: idest eſſem, ſi ego poſſem dicere credentibus, idest iis, qui credunt. Iſta: ſcilicet facinora tua. Timide: idest cum timore de oppoſito, vt.n. fama, vt dicit Virgilius in quarto Aeneidos, ipſa eſt parua metu primo, mox ſeſe attollit in auras. credunt ergo, timide, quia certum non habeo authorem, ſed ſi poſſem eis dicere ipſe ſcilicet, quia iſta geſſit. Scripſit mihi ſcilicet, quod ea geſſerit. Quanta forem, quaſi dicat, maxima, hoc eſt glorioſiſſima. Quid: idest, ad quid querar, idest conquerar. Officium: idest obſequium debitum, aut partes viri lenti idest tardi. Ceſſaſſe, idest in mora fuiſſe: quaſi dicat fruſtra, quia ego tuli: idest abſtuli & impetraui grande obſequium, ſi maneo: idest adhuc ſum tua ſcilicet coniux.

Venefica

Barbara narratur ueniſſe uenefica tecum,
In mihi promiſſi parte recepta tori,
Credula res amor eſt:utinam temeraria dicar
Criminibus falſis inſimulaſſe uirum.
Nuper ab Aemoniis hoſpes mihi Theſſalus oris
Venerat,& tactum uix bene limen erat,
Aeſonides,dixi,quid agit meus?ille pudore
Hæſit in oppoſita lumina fixus humo.
Protinus exilui,tunicisq́ꝫ a pectore ruptis,
Viuit?an,exclamo:me quoq́ꝫ fata trahunt?
Viuit,ait,timidumq́ꝫ mihi ait iurare coegi,
Vix mihi teſte deo,credita uita tua eſt,
Vtq́ꝫ animus rediit,tua facta requirere cœpi:
Retulit æripedes Martis araſſe boues.
Vipereos dentes:in humum:pro ſemine iactos
Et ſubito natos arma tuliſſe uiros.
Terrigenas populos ciuili marte peremptos
Impleſſe ætatis fata diurna ſuæ.
Deuictus ſerpens,iterum,ſi uiuat Iaſon,

HVBERTINVS.

VENEFICA incantatrix.ſ.Medea:nam venefici dicuntur:qui vel incantationibus: vel alio quouis modo hominum mentes peruertunt:nam omnia quæ hanc vim habent,venena dici poſſunt. Virg. in Bucco. Has herbas:atq́ꝫ hæc ponto mihi lecta venena, Ipſe dedit Mœris. Inde inferius Ipſa inquit Hâc tamen o demẽs, Colchiiſq́ꝫ ablate venenis. Dicetis Hipſiphyles: præpoſuiſſe toris:& Hor.in.i. ſermonũ. Quantũ carminibus, quæ verſant atq́ꝫ venenis Humanos animos. Credula:quæ facile credit. Temeraria audax,& ſine ratione fingens. Inſimulaſſe accuſaſſe. Nuper narrat quomodo id intellexerit. Oris regionibus:vt Troiæ qui primus ab oris. Aemoniis Theſſalicis:nam Aemonia Theſſalia dicitur. Limen:idest ingreſſus domus. Vix erat tactum ab eo.i. vix erat ingreſſus domum. Aeſonides: Iaſon filius Aeſonis. Meus.ſ.maritus. Ille:hoſpes. Hæſit:tacuit. Fixus lumina. Synecdoche: ſicut oculos ſuffuſa:idest habens oculos fixos. Pudore: quia nõ audebat mihi dicere,quod feceras. Protinus: ſtatim. Exilui, egreſſa ſum ad eum propius. Raptis:dilaceratis. An viuit:quaſi dicat quia nihil mihi reſpondiſti:an viuit Iaſon meus: an mortuus eſt. Fata trahunt:idest mors etiam me vocat,ſi ipſe mortuus eſt. Timidum nõ ipſum timidum:ſed id quod ait timidum pro timide: idest ꝙ non audacter dixit. Deo teſte: idest iurato ab ipſo,& adducto in teſtimonium:nã deus iuratus dicitur teſtis eius: quod iuramus. Iuue. Tam facile:& pronum eſt ſuperos contemnere teſtes. Vt:idest Poſtquam. Animus rediit:idest poſtquam reſpiraui aliquantulum. Aeripedes:idest habentes pedes ære munitos,ita enim dicunt poetæ eos habuiſſe. Vipereos dentes: non intelligamus fuiſſe dentes illius ſerpentis peruigilis:qui ſeruabat velius aureum: ſed alterius ſerpentis. Pro ſemine: loco ſeminis. Subito ſtatim non per longum ſpatium temporis: vt alia ſemina. Terrigenas: natos ex terra. Ciuili:ſuo proprio. Impleſſe: perfeciſſe. Fata diurna: idest vitam vnius diei: quia quo die nati ſunt:eodẽ ſunt mortui. Deuictus ſerpens ſcilicet narrat, vt ſerpens ille peruigil ſit a te deuictus. Iterum ſecundo: quia ſemel interrogaueram.

ASCENSIVS.

SED venefica barba: idest feris & imitibus moribus: ſcilicet Medea. narratur veniſſe tecum futura, idest quæ futura eſt in parte tori: idest in lecto coniugali. promiſſa mihi, ſcilicet per pacta nuptiarum. Et ſi dicat Iaſon, ſi tu credis iſta de me, non es fidelis mihi dici ꝙ amore cogitur ad hoc, quia amor eſt res credula, idest facile perſuadens, & cogens credere: quæ timentur. Vnde Zelotypia fere ex amore naſcitur vtinã dicar temeraria inſimulaſſe virum, idest maritum meum criminibus, ſcilicet adulterii, & violati tori. Falſis, idest nõ veris. Nup ab Aemoniis docet a quo iſta audierit, quia ab hoſpite Theſſalico, qui ab Aemoniis oris, i. a Theſſalia venerat. At q̃a ordo perfacilis eſt, paucis percurram. Ille pudore hæſit, idest non audebat reſpondere, nõ quia Iaſon mortuus eſſet, quod amatrix ſuſpicabatur, ſed quia nihil boni de eo dicere poterat, eo ꝙ pellicem adduxiſſet veneficam. Boues æripedes, idest æreos pedes habentes. Dentes viperos quos Aeeta rex Colchorum ſpargi fecerat. Ciuili marte.i. in bello inteſtino, quale inter conciues geri ſolet, qui ſe mutuis vulneribus interimunt.

Quærimus alternant ſpeſq;, timorq;, fidem,
Singula dum narrat, curſu, ſtudioq; loquendi
Detegit ingenio uulnera facta tuo.
Heus ubi pacta fides? ubi connubialia iura?
Faxq; ſub arſuros dignior ire rogos?
Non ego ſum furtim tibi cognita: pronuba Iuno
Adfuit: & ſertis tempora uinctus Hymen
At mihi nec Iuno, nec hymen, ſed triſtis Erinnis
Prætulit infauſtas ſanguinolenta faces:
Quid mihi cum Myniis? quid cum tritonide pinu?
Quid tibi cum patria nauita Tiphi mea?
Non erat hic aries uillo ſpectabilis aureo,

HVBERTINVS.

ALTERNANT: variant, & incertam faciunt. Fidē. i. meum credere. Spes quæ faciebat credere. Timor: qui prohibebat credere: ſic Virg. Spemq;, metumq; inter dubii. Singula. omnia ſigillatim, & per ordinē. Studio dilectione. Curſu proceſſu. Detegit: aperit. Vulnera: iniuriam. Suo ingenio, non intelligam' facta ſuo ingenio: ſed ſuo ingenio detegit. Heus: accuſat Iaſona Periurii & nō ſeruatæ fidei. Pacta. i. promiſſa. ſ. a te mihi, Fax. ſ. connubialis. Sub rogos arſuros. i. dignior, quæ interfuiſſet funeribus, & rogis mortuorum: q̄; nuptiis quia erat futura infelix. Furtim: clam: & per adulterium. Inde furta dicuntur adulteria: quia clam fiunt vt veneris nec dulcia furta. Vinctus tempora. i. habens tempora: idest caput vinctum. i. ornatum, & cinctum. Sertis: coronis. At mihi quaſi contradicit ſibi. Triſtis: infelix. Infauſta: infelices: vt in fabula Terei lib. vi. met. Eumenides tenuere faces de funere raptas. Quid mihi. ſ. erat. q. d nihil, cōqueritur autē q̄ Iaſon nunquam ad litus ſuum venerit. Myniis: Myneium Strabone teſte Orchomenon vocat Homerus a Myniarum natione, hinc vero colonos quoſdā deductos in Colchon Theſſaliæ ex Myniis ferunt, vnde argonautas Mynias dictos eſſe conſtat. Cum Myniis cum argonautis. Ouid. lib. vii. meta. Iamq; fretū Myniæ Pegaſea puppe ſecabant. Pinu. i. naue. Tritonide. i. Palladia, hoc eſt, quę erat in tutela Palladis. nam Tritonia dicitur Pallas: a Tritonide pallude Aphricæ: & ipſa nauis cura Palladis eſt fabricata: vnde & Palladiā ipſe appellauit in Ibin. Qualis, & ipſe fuit, quo præcipitē te colūba. Eſt data Palladiæ duxq;, comeſq; rati. Typhi: gubernator nauis Iaſonis alloquitur autem ipſum abſentem: tanq̄ præſentem. Quid tibi erat cū mea patria, ideſt: quia nego cii tibi erat, quare deberes huc venire. Non erat: hoc dicit ſi ibatis ad rapiendū aureum vellus, non erat hic, ſed in Colchis. Spectabilis: pulcher. Villo, pilo: aut lana. Aureo: ſynæreſis fit in ſcanſione.

ASCENSIVS.

ALTERNANT fidem, ideſt crudelitatem, quia ſpes facit, vt credatur adhuc viuere, timore aſit, vt negem. Singula dum narrat &c. Callide, vt cætera fer̄, addit hæc mulier, nā ſi Iaſon dicat. Credis ſtulta homini perfugæ, quæ vt ea narret adte ſubornatus venit? dicit q̄ non ex ꝓpoſito, ſed præter opinionem etiam meæ deæ raptum, & eius auxiliū narrat curſu: ideſt præcipitatione, & ſtudio: ideſt auiditate loquendi, & ita detegit noſtra vulnera, ideſt aperit cauſam noſtrorum vulnerum, cum tuo ingenio: ideſt dum narrat ingenium tuum, qui auxilio veneficæ callidiſſime in re tam ancipiti vſus fuiſti. Heus vbi, non vitioſus eſt verſus, quia vt dixi monoſyllaba non abſumuntur, vt o vtinam O & præſidium & dulce deus meum, ſed connubialia in ſecunda corripit, ſicut Vir. ſæpe cōnubium, vt Aene: i. connubio iungā ſtabili &c. Hymen deus nuptiarū apud Athenieſ. ſicut Thalaſſius apud Romanos, eo q̄ vterq; eſſet defenſor virginitatis repertus: ſed triſtis Erymnis. i. furia infernalis, qua auſpice, ſeu pronuba nihil boni perficitur. Quid mihi cum Myniis? Dolet ad ſe appulſos argonautas, cum ab Iaſone decepta ſit. vnde dicit, quid mihi ſupple eſſe debuit cōmercii cum Myniis. i. nobiliſſimis illis Theſſaliæ, quid cum pinu. i. naui ex pinu (q̄uis ex alia arbore dicatur facta) Tritonide? ideſt ad Tritonem paludem nata. q. d. nihil. & o Tiphi nomen proprium gubernatoris illius nauis longæ, quæ Argos dicitur. vnde Vir. in buc. Alter erit tum Tiphis, & altera quæ vehat Argo, nauita: ideſt qui fuiſti director nauis. Quid tibi ſupple fuit iuſti commercii cum patria mea? quaſi dicat nihil, & ita non debebas accedere, quia non erat hic: ideſt in patria mea videlicet Lēno Aries ſpectabilis villo aureo pro aureo, ſed credo veram eſſe lectionem aureo, qa Vir. fere immitatur qui aureis & ferreis quaſi biſ-

ſyllabis vtitur, vt Aeneid. v. dat ſaſlo villis onero ium, atq; vng. aureis, lege ergo aureo.

HVBERTINVS.

Non ſenis Aeetææ regia Lemnos erat.
Certa fui primo (ſed me mea fata trahebant)
Hoſpita fœminea pellere caſtra manu.
Lemniadeſq; uiros nimium quoq; uincere norunt,
Milite tam forti uita tuenda fuit.
Vrbe uirum uidi, tectoq; animoq; recepi,
Hic tibi biſq; eſtas, biſq; cucurrit hyems.
Tertia meſſis erat, cum tu dare uela coactus
Implecti lachrymis talia uerba tuis.
Abſtrahor Hipſiphyle, ſi dēt modo fata recurſum
Vir tuus hinc habeo, uir tibi ſemper ero.
Quod tamen e nobis grauida cœlatur in aluo,
Viuat, & eiuſdem ſumus uterq; parens.
Hactenus, & lachrymis in falſa cadentibus ora,
Cætera te memini non potuiſſe loqui.

AEETAE: Aeetes dicitur, & Aeeta per latinam declinationem: pater fuit Medeæ Solis filius, & Perſæ frater: ſcribitur autem per æ diphthōgon, & eſt triſyllabum: licet interdum ab. vna ſyllaba ſed raro. Non ſenis: ordo eſt: Lemnos nō erat regia Aeetæ. Certa fui: ideſt deliberaueram. Caſtra hoſpita ideſt vos hoſpites: caſtra autem etiam de nauibus dicuntur. Virg. iii. Aenei. nos caſtra mouemus. Fœminea manu: ideſt mulieribus viribus, & exercitu. Sed me parentheſis eſt. Lemniadeſq; viros, vt oſtendat id potuiſſe facile fieri: dicit mulieres Lemniacas fortes eſſe: & aſſuetas vincere viros: de qbus hæc narratur fabula. Cum Venus vxor Vulcani deprehenſa fuiſſet cum Marte in adulterio in Lēno inſula: Lemniacæ mulieres cū cæteris diis, deabuſq; ſacra facerent. Venerem ob adulterij infamiam ſpreuerunt, & inhonoratam prætermiſerunt: ob quam rem illa indignata hyrcinū fœtorem omnibus immiſit: quo ita grauiter olebant: vt a maritis ſpernerent: qui cum expeditionem bellicam aduerſus Thracias ſuſcepiſſent: eorum vxores conſilium cœperunt: domum reuertent s omnes interimere: & maſculos omnes delere: quod cum omnes effeciſſent: ſola Hipſiphyle Thoantis patris miſerta, ei pepercit: quem naui impoſitum Bacchus eius pater in Thoam inſulam perduxiſſe dicitur. Ipſa vero in regia ſua rogo conſtructo alterius hominis funus celebrauit pro patre, quem occidiſſe aiebat: & hoc eſt, quod nunc dicit. Lemniades: ideſt mulieres Lemni. Norunt nimis: ideſt optime ſciunt. Vincere viros: ideſt maſculos, quia deleuerunt maritos ſuos, & omnem prolem maſculinam. Vita mea fuit tuenda: fuit defendenda: & ſeruanda: contra te: quia veneras in perniciem meam. Tam forti milite: q; ſunt mulieres Lemni. Vrbe virum: amplificat beneficium ſuum: quaſi dicat non ſolum non nocui tibi, cum potuiſſem: verumetiam recepi hoſpitio liberali. Hic in Lemno. Bis cucurrit, quia duos annos mecum hic fuiſti. Tertia meſſis: ideſt tertius annus, nam a meſſibus, quæ ſingulis annis fiūt anni denominātur. Coactus: inſtante Hercule cum cæteris. Impleſti: perfudiſti: quia non potuiſti ea dicere ſine fletu. Abſtrahor. i. violenter, & cōtra voluntatem meam hinc abducor. Recurſus: egreſſus, & renauigationē. Tamen: licet hinc diſcedam. Quod celatur: neutro genere vſus eſt: quia adhuc ignorabat maſculus ne eſſet, an fœminam. Viuat: ſeruetur a te diligenter vt viuat. Hactenus: ſcilicet locutus es, hoc, eſt hæc ſola verba. Falſa: ſimulata: nam cū ſimulares mœrorem ex diſceſſu tuo: non tamen dolebas. Cætera: ideſt alia ſcilicet præter ſupradicta.

ASCENSIVS.

LEMNOS non erat regia: ſcilicet domus, aut regnum, aut regio, ſed legendum eſt regia, quia primam producit, venit enim a Rex regis, & non regio, quod a rego regis deductum primam corripit. Ego fui primo, ſcilicet aduentu, aut a principio. Certa: ideſt decreui. Sed mea fata: ſcilicet pernitioſa. Trahebant, ideſt retrahebant me pellere manu fœminea, quia in Lemno non erant niſi fœminæ. Caſtra hoſpita, ideſt naues externas hoſtiliter in morem caſtrorum inſtructas. Lemniadeſque & cætera. docet ſe quoque potuiſſe. Hactenus & cætera. Docet ſe quomodo diſceſſu veri amoris ſigna dederat, qui ſi verus erat: iam nunc quoque eum allicere deberet, ſi fictus, iuſte illum perfidus damnaret. Moris autem eſt vehementer amantibus non poſſe, quæ volunt, omnia eloqui.

Vltimus e,ſociis ſacram conſcendis in Argo,
Illa uolat,uentus concaua uela tenet.
Cærula propulſæ ſubducitur unda carinæ
Terra tibi nobis aſpiciuntur aquæ.
In latus omne pateus turris circumſpicit undas,
Huc feror,& lachrymis osq;:ſinuſq; madęt
Per lachrymas ſpecto,cupidæq; fauentia menti
Longius aſſueto lumina noſtra uident.
Adde preces caſtas:immixta uota timori,
Nunc quoq; te ſaluo perſoluenda mihi,
Vota ego perſoluam? uotis Medea fruetur?
Cor dolet, atq; ira mixtus abundat amor,
Dona feram templis:uiuum quod Iaſona perdam?
Hoſtia pro damnis concidet icta meis?
Non equidem ſecura fui,ſemperq; uerebar,
Ne pater argolica ſumeret urbe nurum
Argolicas timui,nocuit mihi barbara pellex,
Non expectato uulnus ab hoſte tuli,

HVBERTINVS.

VLTIMVS:poſtremus,vt oſtenderes, quod te pigebat me relinquere. Sacrá,q̃ vt diximus erat ſub tutela Mineruæ.cuius cura fuerat fabricata. Argo legend͂ũ eſt,& non Argon. eſt autẽ accuſatiuus græcus per ſyneresim factus. nã integer accuſatiuus erat Argoa. per ſyneresim Argo. Il.uo.i.celeriter currit per mare. Tenet:implet. Concaua.i.tumefacta. Subducitur. ſubtrahit. Propulſe:agitate remis & ventis. Terra.ſ.aſpiciebat. Tibi:pro a te. In latus:deſeribit locũ: ex quo dicit ſe ſpectaſſe nauẽ Iaſonis diſcendẽtis. Patẽs in omne latus.i.q̃ ab omni parte poteſt videri. Circumſpicit: dat quaſi ſenſum rei inanimatæ:nõ enim ipſa turris circumſpicit ſed,qui in ea eſt, poteſt circumſpicere. Huc pro illuc.i. in illam turrim. Os facies. Sinus.i.pectus. Per lachry. quæ effluebant ex oculis meis. Lu.i. oculi. Fa. cu. mẽ. quia quod ego optabam ipſi oculi volebant, vt aſpicerem:ex affectu.n. alicuius rei: & acutius, & longius videmus. Aſſueto.i.ſolito. Addo.i.addidi. narratio.n.preſentis temporis: ſæpenumero ꝑ preſens elegantur fit. vt Dido inferius Exul agor,cineresq; viri, patriáq; relinquo.nã iã reliq̃rat. Ter. in Andria.interea funus affert,nos ſeqmur. Im.ti.qa ex timore ſuſcipiunt vota. Timori,quẽ habebã de pieulo tuo. Nũc quoq; etiã nũc.quia nondũ ea ſolui. Perſoluenda.i.reddenda tamq̃; debita notandum eſt metri cauſa perſoluenda diuiſis ſyllabis eſſe legẽdum vt u poſt l ſit uocalis, & nõ conſonans. vt ipſe alibi:debuerant fuſos euoluiſſe meos.nã ibi etiã u ſit vocalis, ſicut apud Hora. Nunc mare,nunc ſyluæ. nam ſylue teſte Priſcia.triſyllabum eſt. Vota ego perſoluam: cum indignatione pronũciandam eſt:ſicut cætera verba ſequẽtia. Fruetur vota: capiet fructum,& vtilitatem ex votis meis. Cor dolet. quaſi dicat diſrũpor dolore. Ira:bis intelligendum eſt:vt dicamus mixtus ira:abũdat ira: vel amor mixtus ira abundat.i. maior fit ſecũdũ illud Terentii,quo minus mihi ſpei eſt, eo magis amo: & inferius Dido ad Aeneam.Nõ tamen Aeneam quamuis male cogitet odi.Sed queror infidum:queſtaq; pei⁹ amo. Quod.i.quia: quaſi dicat,cum ob beneficia ſoleant reddi vota:& dari dona deis:ego ne dabo propter damna mea? quia ꝑdã maritũ meũ ex quo magis doleo.quia ſi eſſet mortuus: nõ putarẽ amplius eſſe ſperandum. Hoſtia: victima, & ſacrificia. Icta percuſſa cultro, & mactata. Equidem: ego quidẽ. Secura:ſine timore. Semperq;, oſtendit: qui eſſet timor eius. Verebar:timebam: Pater tuus Aeſon. Ex vrbe argolica Theſſalica.nam Argos vrbs fuit Theſſaliæ, licet & eiuſdem nominis fuerit & alia in Achaia. Argolicas: theſſalicas: vt diximus. Barbara:põtica. Non expectato:nõ ſperato,& improuiſo. Vulnus:iniuriã:eſt aũt tranſlatio.i.læſa ſum:a qua minime putabam.

ASCENSIVS.

NVNC quoq; te ſaluo ꝑſoluenda,aut diæreſim facit,vt ꝑſoluenda pẽtaſyllaba ſit dictio aut vt languorem animi ſignificet,ꝑter morem ſpondiacũ quaſi verſum facit,ſed tutius eſt pẽtaſyllabũ dicere,cum id alibi faciat poeta. Viuum quod Iaſona perdam,preter legem.ſ.matrimonialẽ,Norint aũt pueri quando I cũ vocali ſequenti in prima ſyllaba ponitur,nolle cum ea ſyllabificari,ſed i duas ſyllabas diuidi, vt in Iaſon,Iaſius,Ieſus,Iollas, Iulus,Iacobus,Iambus, Inepta,Ioſeph &c. Ne pater.ſ.tuus Aeſon: Ab hoſte,maſculinum & genus ꝑpollet, quia generaliter loquitur, potuiſſet tamen dicere non expectata,ſed non tamen venuſte.

Nec facie meritiſq; placet, ſed carmine mouit:
Diraq; cantata pabula falce metit.
Illa reluctantem curſu deducere Lunam
Nititur: & tenebris abdere ſolis equos.
Illa refrenat aquas: obliquaq; flumina ſiſtit:
Illa loco ſyluas, uiuaq; ſaxa mouet:
Per tumulos errat paſſis diſcincta capillis:
Certaq; de tepidis colligit oſſa rogis.
Deuouet obſentes: ſimulachraq; cerea fingit:
Et miſerum tenues in iecur urget acus.
Et quę neſcierim melius: mage quæritur herbis,
Moribus & forma conciliandus amor,

HVBERTINVS.

NEC fa. adducit eam in odium dicens eam eſſe incantatricem. Facie: pulchritudine. Meritis: virtutibus: vel certe officis. Mouet: peruertit te ad amorē ſuum. Pabula dira: herbas noxias. Falce cantata. i. incantata vt maiorem vim nocēdi haberēt herbæ, falce autem dixit, quia ſm rationē magicā herbæ aliæ vellebātur: aliæ incidebant: prout volebant earum eſſe vim. Inde Virg. iiii. Aeneid. Falcibus & meſſæ ad lunā queruntur athenis. Pubētes herbæ nigri cum lactæ veneni. Illa: idest Medea, pergit narrare ea, quæ Medea facit per incantationes ſuas, quæ veneficæ arte magica ſolent facere vt oſtendit Lucanus, vbi Theſſalidum narrat: magicas artes. & ipſe Ouidi. in. i. amorum de dipſade læna, quam eandem veneficam eſſe dicit: ſic inqt. Illa magas arteis, æææq; carmina nouit. Inq; caput liqdas arte recuruat aquas. Scit bene quid gramen: quid torto concita rhōbo: Licia: quid valeat virus amātis equæ. Cum voluit toto glomerantur ſydera cœlo: cum voluit puro fulget in orbe dies &c. Deducere lunā. Vir. in buc. Carmina vel cœlo poſſunt deducere lunā. Tibul. Cantus & e curru lunam deducere temptat. Reluctantem: inuitā: reſiſtētē. Abdere: occultare. Tenebris caligine. i. facere ſolem obſcurari. Illa refrenat: retinet. Obliqua: curua epitheton fluminū. Siſtit: moratur. Loco: ex loco ſuo, vbi erant. Viua: naturalia: eo loco nata. Per tumulos: per ſepulchra mortuorum. Paſſis: ſparſis. Diſcincta: ſoluta: ſic enim exigebat ratio magica. Certa: quędam oſſa, non autem omnia. Tepidis: adhuc calentibus: vbi pauloante fuerūt combuſta cadauera. Deuouet: execratur: & incātationibus ſuis inficit. Fingit: facit. Simulachra cærea. i. effigies cæreas quæ repreſentēt eos: quos vult deuouere. Virgili. in Bucoli. Limus vt hic dureſcit. & hæc vt cæra liqueſcit vno eodemque igni: ſic noſtro daphnis amore. Idem. Terque hæc altaria circum effigiem duco. & Hora. in primo ſermonum. Lanea & effigies erat altera cērea: maior lanea, quæ pœnis cōpeſceret inferiorem &c. Vrget: infigit. Tenues acus in iecur: idest vlcerat & imaginē cæream in iecore: quaſi in ſede amoris. vt ita percutiatur ille, cuius eſt illa imago. Et quæ. ſ. alia facit, quæ. Neſcierim: idest neſciam, vel neſcierim dicere. Melius mage diſtinguendū eſt, & cauendum ne duæ dictiones comparatiuæ. cum eodem verbo iungantur, & nec mage iungatur, cum neſcirem. ſed ſic dicendum. Amor melius conciliandus: idest qui iuſtius, & honeſtius conciliatur, & acquiritur. Moribus: idest virtutibus, & forma. quia hæc duo maxime alliciunt viros ad amorem alicuius mulieris, & econtra. Mage: pro magis. Quæritur. ſ. a Medea. Herbis: idest vim herbarum, & incantationibus, & hic eſt verus ſenſus, & verus, ordo amor melius conciliandus moribus, & forma, quæritur magis herbis. ſ. a Medea.

ASCENSIVS.

SED carmine mouit: idest incantatione magica. Mittit: idest ſecat. Falce cantata: idest arte magica, & incantatoria munita. Pabula dira: idest venefica. Illa reluctātem, ſic in buc. Carmina vel cœlo poſſunt deducere lunam, ſed locus ſumptus eſt ex. iiii. Aeneid. vbi de ſacerdote magna dicitur. Hæc ſe carminibus ꝓmittit ſoluere mētes. Quas velit, aſt aliis duras immittere curas Siſtere aquam fluuiis, & vertere ſydera retro &c. Et quæ neſcierim melius mage, legendum vult ſuperior ne age. nam alterū comparatiuum abundet, ordo autem nunc eſt. Et ſupple alia, quæ ego neſcierim: idest neſcire deberem. melius: idest conuenientius, & decentius, quam ſupple ſcirem. age: idest age dum dic mihi Iaſon queritur ne: idest acqritur ne apud te, herbis ſcilicet magicis, amor conciliandus. Idest acquirendus, moribus ſcilicet probis, & forma ſcilicet eleganti: quaſi dicat id quidem fit, ſed indecēter: de imaginibus laneis, & cæreis ab incantatricibus fieri ſolitis. dicit Hora. libro primo ſermonum in ſatyra quæ incipit, Olim truncus eram &c.

Hanc potes amplecti? thalamoq; relictus in uno
Impauidus ſomno nocte ſilente frui?
Scilicet ut tauros, ita te iuga ferre coegit
Quaq; feros angues, te quoq; mulcet ope.
Adde quod aſcribi factis procerumq;, tuiſq;
Sed facit, & titulo coniugis uxor obeſt.
Atq; aliquis Peliæ de partibus acta uenenis
Imputat, & populum, qui ſibi credat, habet.
Non hæc Aeſonides, ſed filia Phaſis Aectæ:
Aurea phrixeæ terga reuellit ouis.
Non probat Alcimede mater tua: conſule matrem
Non pater, a gelido cui uenit axe nurus.

HVBERTINVS.

HANC potes: admiratiõe pronunciandum q. d. vnde eſt tibi tanta fiducia. In vno lecto vt ſis ſolus cum ſola venefica. Impauidus: ne trepidus deberes enim ſemper eſſe in maximo timore, quando dormis cum ea. Scilicet certe, quaſi dicat ita te icãtabit, ſicut tauros: quos ei⁹ ope dicis te viciſſe. Coegit te ferre iuga: ſcilicet ſibi eẽ ſubditum, Ope. eadem vi: ideſt incantatione. Adde adduxit eã in odium, nunc adducit in inuidiam dicẽs, quod ea, quæ Iaſon fecit: Medea ſibi omnia attribuit. Adde ſupradictis vitiis. Aſcribi: an numerari. Procerum: Caſtoris, Pollucis: Herculis, & cæterorum heroum: qui tecum fuerunt in rapiendo vellus aureum: ſunt autem proceres teſte Seruio Capitellã trabium, vnde & eminentiores viri proceres dicuntur. Et tuis: ſcilicet factis. Obeſt, nocet. Titulo Coniugis: ideſt laudibus ſuis: quia non tibi: ſed ipſi vult aſcribi victoriam tuam. De partibus Peliæ, non intelligamus de Theſſalia: ſed de iis, qui Peliæ fauent: nam partes dicunur, qui diuerſis fauent: vnde Lucanus: Hæc facient partes &c. partes Romanas appellauit, quorum alii Pompeo, alii Cæſari fauebant: vnde dicimus Cicero fuit de partibus Pompeii: ideſt qui Pompeo fauit, hoc autẽ pluribus verbis dixi: quia multi male interpretantur vt dicant de partibus Peliæ: ideſt de Theſſalia: quaſi Iaſon nõ eſſet etiã ipſe Theſſalus, ſed partes dixit: quia alii Iaſoni: alii Peliæ fauebant. Imputat: aſſignat, & attribuit. Acta, ſ. a te: ideſt victorias tuas. Venenis. i. incantationibus, & herbis Medeæ: & dicit te viciſſe eius auxilio. Populum: maximam partẽ Theſſaliæ. Qui credat ſibi: ita eſſe: vt dicit, & ita minoris æſtimet virtutem tuam. Nec hæc ponit verba, quæ dicit ille fautor Peliæ. Aeſonides: Iaſon. Non reuellit: non abſtulit, & bene reuellit, quia fuerant affixa templo Martis a Phryxo, vt ſupra diximus. Hæc: δεικτικῶς: ideſt demonſtrantis, Iaſon enim portauerat in Theſſaliam. Reuello autem & reuulſi, & reuelli. Virg. in buco. Cynthius aurẽ vellit, & admonuit. & in ii. Aene. poſteſq; a cardine vellit. Sed Phaſis: ideſt Medea: legitur autem & Phaſis, & Phaſias: ſi Phaſis breuiatur propter vocalem ſequentem prima ſyllaba huius dictionis Aeetæ, quæ erat longa diphthongo: quod placet magis: ſi vero legatur Phaſias abiicieẽ vna ſyllaba in medio: quod minus placet: & rarius reperitur. Non pbat: dicit hanc famam non placere iis, qui amant ipſum Iaſona. Conſule: ideſt interroga, qui ſibi videatur. Non pater. ſ. probat. A gelido axe: ideſt a regione ſeptentrionali. nam Colchi in regione frigida ſunt.

ASCENSIVS.

HANC potes amplecti. Aggreditur principalem totius epiſtolæ, intentionẽ, quæ eſt in odium Medeæ inducere, quam quia venefica eſt, exhorrendam omnibus, & præcipuæ ei, qui cum ea in vno lecto coniungitur, ſignificat, dicens eum ſubactum ab ea, quomodo tauros illos feroces ſubegit. Adde q; qđ aſcribi⁹ & cætera. tangit q̃ Dares Phrygius aſſerit. derelictam videlicet Medeam ne turpe ſit Iaſonem, non ſine fœmine auxilio vincere potuiſſe. Atque aliquis Peliæ de partibus: Pelias patruus Iaſonis in ſomnis viſum habuit ab eo excidium ſe paſſurum, quem poſtridie altero pede nudum offenderet, atque cum is Iaſon eſſet, quem occidere honeſte nequibat, perſuaſit Colchos ad aureum vellus habendum adire, ea ſpe, vt nunquam rediret. Qui ergo Peliæ partes ſequerentur, dicerent non propria, ſed Medeæ virtute rediiſſe. Aurea Phryxeæ terga reuulſit ouis. Alii legunt reuellit a reuello, ſed Seruius docet ab eo reuelli, & non reuulſi deduci, licet reuulſus in paſſiuo dicatur participio. Eſt tamen perfectior, & manifeſtior conſtructio, vt ſit Aeſonides: ideſt Iaſon Aeſonis filius. Reuulſit: ideſt a loco vbi Marti conſecrata erat. Reuellit hæc aurea terga: ideſt vellera. Ouis Phryxeæ: ideſt arietis, quo Phryxus transpontum vectus dici

tur, ſed phaſis: id eſt mulier apud Phaſim nata vt Medea filia Aeete regis: ſcilicet Colchorum Phaſis ergo patronymicum a loco eſt.

HVBERTINVS.

Illa ſibi a tanais, ſcythicęq; paludibus undæ
Quærat, & a patria Phaſidis uſq; uirum.
Mobilis Aeſonide, uernaſq; incertior aura,
Cur tua polliciti pondere uerba carent
Vir meus hinc eras, cur non meus inde rediſti?
Sim reducis coniunx, ſicut euntis eram,
Si te nobilitas, generoſaq; nomina tangunt:
En ego Minoo nata Thoante feror,
Baccus auus, Bacchi coniux redimita corona,
Præradiat ſtellis ſigna minora ſuis.
Dos tibi Lemnos erit terra ingenioſa colenti
Me quoq; iam tales inter habere potes.
Nunc etiam peperi gratare ambobus Iaſon:
Dulce mihi grauidę fecerat author onus.
Fœlix in numero quoq; ſum: prolemq; gemellam
Pignora Lucina bina fauente dedi.

ILLA: quaſi dicat non eſt, quod ipſa Barbara debeat quærere maritum in veſtris regionibus ſed in ſuis, quæ eius moribus cõueniunt. Tanais: fluuius Scythiæ: qui Europam ab Aſia diuidit. Paludibus. Vndæ Scythicæ, puto intellexiſſe Meotidem paludem: in quam & aliæ aquæ multæ ſcythiæ: & ipſe Tanais influit. A patria Phaſidis: id eſt a Colchi: vbi eſt Phaſis fluuius: vnde Phaſiani delati ad nos nomen acceperunt. Mobilis: mutabilis a mouendo. Incertior: inconſtantior. Aura verna. id eſt vento veris. Bacchus auus: ſcilicet paternus. Bacchi coniux: ſcilicet Ariadnæ auia mea. Redimita corona: qua Bacchus eam ornauit, cum in cœlum rapuit: & ſydus fecit, quod coronam appellauit: de quo Virgilius primo Georgicorum. Gnoſiaque ardentis decedat ſtella coronæ: hanc autem coronam cum Venus a Vulcano marito in donum accepiſſet: poſtea donauit Ariadnæ cum nuberet Baccho: quam (vt diximus) Bacchus etiam in cœlum tranſlatam habere voluit: vt ipſe in tertio Faſtorum dicit. Sint tuæ faciæ tecum monumenta coronæ, Vulcanus Veneri quam dedit illa tibi. Præradiat ſplendore vincit. Suis ſtellis: nam Bacchus nouem gemmas coronæ Ariadnes mutauit in nouem ſtellas: vt faſtorum libro tertio dicta fuit: gemmaſque nouem transformat in ignes. Aurea per ſtellas nunc micat illa nouem. Dos ad dit etiam dotem, Lemnos inſula mea. Terra ingenioſa: id eſt fertilis, & natura bona. nam ingenium, & natura etiam de terra dicitur: pro vi, & poſſibilitate. vnde & Ouidi. libro quarto faſtorum. Frigida Carſeolis: nec oliuis apta ferendis Terra, ſed ad ſegetes ingenioſus ager. ergo non legatur ingenuoſus: vt a quibuſdam male. Me quoque quod tales melius legitur res tales, vt ſit ſenſus inter tales res: id eſt inter nobilitatem, & dotem, & ſimilia: non debes me ſpernere. Nunc etiam peperi, laudat ſe a fœcunditate, quæ ſolet eſſe grata maritis. Gratare: gratulare. Ambobus: mihi, & tibi. Author: id eſt is, per quẽ eram grauida: ſcilicet tu. Dulce non moleſtum, quia ſi vxor amat maritum: licet graue ſit ferre partum in vtero, tamen fert libenter propter maritum: cũ. videt eſſe gratum.

Quoque etiam, id eſt præter hoc quod peperi, ſum etiam felix, quia non vnum ſed geminos peperi. Thoantem ſcilicet & Eunæum. Lucina: dea partus, quam eandem Iunonem eſſe volunt: vt Terẽtius, Iuno Lucina fer opem. Lucinam autem appellant vel a loco: qui erat ſub æſquilino monte: vbi de fœcunditate mulieres reſponſa acceperunt: vt Oſtendit Ouidi. libro ſecundo Faſto. vel a luce, in quam pueros naſcentes deducere dicitur, & idem eſt author loco ſupradicto. Grataq; Lucine dedit hæc tibi nomina lucus. Aut quia principium tu dea lucis habes: hæc græce dicitur illithia. Ouidius libro nono metamor. præpoſitam timidis parentibus Illithiam. Fauente: dante mihi pariendi facultatem. Pignora: id eſt filios.

ASCENSIVS.

NVNC etiam peperi. Conatur allicere per gemellos, quos illi peperit, quæ ſumma conciliandi, atq; conſeruandi inter coniuges amoris ratio eſt. Ordo eſt. Ego etiam. i. ꝑter cæteras dotes, & amoris Pignora, peperi nunc, ſup. gemellos, qd facile intelligitur ſubdendo. O Iaſon gratare. i. gratulare ambobus, non enim ambob' gratulari poſſet, niſi duos pepiſſet, nec

potuit ex Iaſone duos peperiſſe, niſi gemellos, cum ante profectionem eius nullum peperit. Author. ſ. Iaſon fecerat mihi grauide onus dulce, poſt tamen ſenſus eſſe, & ordo. O Iaſon ego peperi ambobus. i. & tibi, & mihi. hoc eſt com munē nobis ꝑle, gratare idest gratulare nobis quod libentius dixero ꝙ priori modo, quia ſubditur, felix in numero quoq; ſũ, quaſi prius numerum non expreſſiſſet.

in patria: ſicut honeſtas decet mulieres. Quid re. male legitur quid referam. cum legendũ ſit, quid refert: nam poſtea ꝙ cõmemorauit Hipſi. probitates ſuas. & Medeæ flagitia: dicit quid tamen refert: quod ego ſim proba, & ipſa flagitioſa, ſi plus poſſunt ſcelera, quã probitates, & hæc eſt vera lectio, talis eſt etiã ſenſus apud Ouidi. libro. II. me tamor. Quid tamen hos ꝓdeſt. ſi diro facta volucris. Crimine Nyctimene noſtro ſucceſſit honori. ergo quid refert: idest quid prodeſt ſi ſcelerata Medea vincit piam ſcilicet me. Et eſt dotata. Ipſo cri. idest ſi a te exiſtimatur habere ſatis magnam dotem, quia eſt vera venefica. Et meruit: ſcilicet

HVBERTINus.

ILLIS. i. per il. i. ſi quis videat illos videtur te videre. Fallere. ſicut tu. Cætera ꝑter cognitionẽ faciẽdi patris. ſ. tui. qui es eorũ pater. Legatos quaſi nuncios. Pro matre pro me. Tenuit: impediuit. Cæptas: inſtitutas, & propoſitas.

Si quæras, cui ſint ſimiles: cognoſceris illis:
Fallere non norunt: cætera patris habent.
Legatos quos pœne dedi pro matre ferendos
Sed tenuit cęptas ſęua nouerca uias.
Medeam timui: plus eſt Medea nouerca:
Medeę faciunt ad ſcelus omne manus.
Spargere quę fratris potuit lacerata per agros
Corpora: pignoribus parceret illa meis?
Hanc tamen o demens, colchiſq; ablate uenenis,
Diceris Hipſiphyles præpoſuiſſe toro.
Turpiter illa uirum cognouit adultera uirgo:
Me tibi, teq; mihi teda pudica dedit:
Prodidit illa patrem: rapui de cæde Thoanta:
Deſeruit Colchos: me mea Lemnos habet:
Quid refert ſcelerata piam ſi uincit? & ipſo
Crimine dotata eſt: emeruitq; uirum.
Lemniadũ facinus culpo, non miror Iaſon:
Quælibet iratis ipſe dat arma dolor.

Plus no. i. crudelior crudeli nã cum omnis nouerca ſit crudelis, ipſa eſt plus ꝙ nouerca. Faciunt. i. cõ ueniunt. Spargere: argumentum a maiori ad minus, ſi inquit tam fuit crudelis, quod potuerit interficere fratrem ſuum, nunquid parceret filiis meis? q. d. minime, nam cum fugeret cum Iaſone, vt patrem inſequentem retardaret fratris ſui Abſyrti membra dilacerauit. & variis locis ſparſit, vt pater occupatus in eis colligendis deſiſteret ab iſecutiõe. Is locus poſtea Thomos. i. inciſio dictus eſt vt Oui. in tri. ſcri. Inde loco nomen Thomos eſt, quia dicitur illic: mẽbra ſui fratris ſubſecuiſſe ſoror. Parceret? interrogatiue. q. d. non. Ablate capte. Præpoſuiſſe to. hi. i. maluiſſe eam vxorem, ꝙ me. Turpiter adducit eam in contemptum eius, impudicitiam commemorans. Virgo ad ætatẽ rettulit. Virſi. ſ. te. Turpiter: quia id fecit eiam patre ſuo. Teda pro nuptiis ponitur. Prodidit decepit: quia fauit tibi, qui eius res eras rapturus, & eo inſciente aufugit. Rapuit. liberauit. Thoanta: patrẽ meum, vt ſupra diximus. Deſeruit quia fugit. Habet: tenet, me quia remãſi

per crimina, & ſcelera ſua. Lemniadum: ne ipſa Hipſiphyle dicatur eſſe crudelis: quia crudele factum Lemniadum ſupra commemorauit: excuſat eas. Culpo: idest reprehendo. Non miror: quod interfecerint viros, a quibus ſpern bantur. Quælibet arma. ſic Virgil. Quodcunq; repertum, ſœuienti telum ira facit. Dolor: qualis erat ipſarum quæ ſpernebantur.

ASCENSIVS.

COGNOSCERIS illis: idest in illis, aut per illos. quia ſimillimi ſunt, & tui, ſed fallere non norunt, cætera patris habẽt: idest in omnibus patri ſimiles ſunt præterquam ꝙ non ſunt fallaces, vt tu. Pignorib' parceret illa meis: quaſi dicat minime. Notus eſt verſiculus. Pignora natorum dicuntur. pignora rerum: ſcilicet aliarum quæ in pignus dantur. Ablate. ſ. a ſenſu, & ratione, venenis Colchis. i. Colchicis, principale pro deriuatiuo. Emeruit. i. expreſſe meruit. Culpo non miror: idest nec approbo, & laudo, nec imitor, vt miratorq; Catonis apud Lucanum. Quælibet iratis. ſic Aeneidos primo, Furor arma miniſtrat.

Dic age

Dic age,ſi uentis (ut oportuit) actos iniquis
Intraſſes portus tuq;, comeſq; meos,
Obuiaq; exiſſem fœtu comitata gemello,
Hiſcere nempe tibi terra roganda foret?
Quo uultu natos? quo me ſcelerate uideres?
Perfide quo pretio,qua nece dignus eras?
Ipſe quidem,per me tutus,ſoſpeſq; fuiſſes,
Non quia tu dignus,ſed quia mitis ego,
Pellicis ipſe meos impleſſem ſanguine uultus,
Quoſq; ueneficiis abſtulit illa ſuis:
Medeæ Medea forem,quod ſiquis ab alto
Iuſtus,adeſt uotis Iuppiter ipſe meis,
Quod gemit hipſiphyle,lecti quoq; ſuccuba noſtri:
Mœreat,& leges ſentiat ipſa ſuas.
Vtq; ego deſtituor coniux,materq; duorum,
A totidem natis orba ſit illa uiro.
Nec male parta diu teneat,peiuſq; relinquat,
Exulet,& toto quærat in orbe fugam
Quam fratri germane fuit,miſeroq; parenti
Filia,tam natis,tam ſit acerba uiro.
Cum mare,cum terras conſumpſerit,aera tentet
Erret inops,expes:cæde cruenta ſua.

HVBRTINVS.

DIC AGE: interrogat Iaſona quo vultu vidiſſet & eam, & filios ſuos: ſi ventis delatus fuiſſet ad litus Lemni. Age: hortátis, ordo eſt Age dic quo vultu videres natos, & me ſi tu actus ventis iniquis itraſſes portus, & ego exiſſem obuia &ce. Hiſcere: per parentheſin, & interpoſitionem: legendus eſt hic verſus. Terra foret roganda a te. Hiſcere .i. vt hiſceret, & ſe aperiret tibi, vt te abſorberet, potiuſquam aſpectũ meum, quã deceperas videres cum adultera tua. Quo .i. quali. Quo pretio .i. qua pœna. Sic Ter. Ego pretium ob ſtultitiam fero. Iuu. Ille crucis precium ſceleris tulit .i. pœnam. Qua nece. quaſi dicat crudeliſſima. Ipſe: tu. Per me .i. quantum ad me pertinet, quia nihil nocuiſſem tibi. Non quia tu dignus ſcilicet: ſis eſſe tutum. Sed quia ego mitis: idest clemens, quæ neſcio nocere. Pellicis: Medeæ. Sanguine ſuo: quia dilaceraſſem eius vultus. Quoſq;: idest & vultus .ſ. tuos. Quos abſtulit veneficiis ſuis .i. quos ſuis incantationibus cepit: vt ſupra. Colchiſq; ablate venenis. Medeæ Medea: proprium nomẽ pro appellatiuo poſuit .i. Medeam pro crudeli. Quod ſiquis: imprecaſ Medeæ eadem, quæ ipſa patiſ, vt ita aliquãdo priuetur marito: ſicut ipſa priuata eſt ab ea. Si Iup. &c. .i. ſi Iuppiter iuſtus exaudit preces, & vota mea. Succuba, cõcubina .ſ. Medea. Mœreat: fleat. Quod Hipſiphyle gemit .i. id q; ego doleo .ſ. mihi eſſe ereptũ maritũ. Suas leges: quia, qui alii facit iniuriam: dat quodãmodo leges ſibi quoq; inferẽdi iniuriam. Vtq; ego: optat vt Medea, iam facta mater de Iaſone poſt filios ſuſceptos ita relinquatur ab Iaſone, ſicut ipſa relicta fuit. A totidem natis: idest poſt totidem natos: idest poſtquam duos filios ſuſceperit: quod quidem ita ei accidit, ſicut imprecata eſt. Male parta: male quæſita ſecundum prouerbiũ, & dictum cuiuſdam poetæ, male parta male dilabuntur. Peius: q̃ .ſ. acquiſierit. Exulet: expellaſ ex patria. Quã fratri: vt terreat Iaſona iprecatur etiam, vt Medea ſit ei, & fili⁹ eius crudelis, ordo. Illa ſit tã acerba natis .i. tã crudelis mater. Et tã acerba viro .i. tam crudelis vxor tibi marito ſuo. Quã .ſ. acerba. Germana .i. ſoror. Fuit fratri. Abſyrto, quem ſupradiximus fuiſſe ab ea dilaceratum. Et quam acerba filia fuit miſero parenti, quẽ prodidit, cui interfecit filium. Aera tentet: idest volet p aera. quod quidem Ouid. ſcribit feciſſe lib. vii. meta. Quæ niſi pennatis ſerpentibus eſſet in auras. Non exempta foret pœnæ. Erret: Vagetur, & eat huc illuc. Expes: ſine ſpe. Cruenta ſua cæde: idest quæ ſeipſam interficiat.

ASCENSIVS.

DIC AGE ſi ventis. Prudenter ponit caſum, vt caſus fiat, & contingat, nam deſiderabile eſſet patri liberos gemellos, quos nunq̃ viderat, obuiam habere. Medeæ Medea .i. crudeliſſime interfectricis interfectrix. Si quis Iuppiter .i. iuuãs pater deus .ſ. Succuba dicitur, quæ furtim cubat, vt in alieno toro, nam ſub occultationem denotat, vt ſublegere, ſubripere, ſuffurari, ſubducere ſuſtollere &c. Imprecationes aũt, quas ponit, omnes Medeæ euenerũt, ſicut quas Dido ponit Aeneidos .iiii. Aeneæ.

Hæc ego coniugio fraudata Thoantias oro,
Viuite deuoto nuptaq; uirq; toro.

HVBERTINVS.

EGO Thoãtias.i.Hipſiphyle filia Thoantis. Nupta. o Medea. Vir.i. o Iaſon. Viuite diu manete. Deuoto.i.execrationibus, & infelicitatibus pleno. Finis fuit, qđ Iaſon nunꝗ̃ recepit.ipſam Hipſiphylē. ſed cū cognitū fuiſſet a Lēniadibus, qđ duos filios maſculos ex Iaſone ſuſceptos cõtra leges ſuas alli faceret,& ad ſupplicīū poſceretur ,illa accepta nauicula fugere parabat:ſed cõprehenſa piratis data eſt dono Lycurgo regi Nemeæ,quæ cū eius filium Opheltem nutriret,& redeuntibus a bello Thebano regibus,& in Nemea ſylua pene ſiti pereuntibus: ſi ab eis rogata fuiſſet:vt lāgiā fontē eis oſtēderet,& ad Adraſto Argiuo: ſi rege interrogaretur,q̃ nā eſſet,dū ad oia reſpondit diutius morante puer,quē inter herbas ,floreſq; ludentē reliq̃rat,a ſerpentē interēptus eſt. verū a filiis Thoante,& Euneo qui cū Adraſto erat cognita eſt,eſſe eoꝝ mater. Quamobrem cū Lycurgus audito caſu filii eā q̃reret ad ſupplicium,a regibus,& filiis auxilio implorato liberata. Quid poſtea de ea fuerit, nõ legi. Medea vero poſt duos filios ex Iaſone ſuſceptos, ab eo repudiata eſt ſup inducta uxore Creuſa filia Creōtis corinthiorū regis. Medea vita mariti iuriam Athenas fugit, ibique Aegeo pſi theſei nupſit, & ex eo ſuſcepit medū filiū a quo poſtea Medea regio dicta ē :eiq; pene oia uenerunt,quæ īprecata eſt Hipſiphyle.

ASCENSIVS.

THOANTIAS.i. Thoãtis filia patronymicū adiecta ſyllaba formatū,nā hæc Thoãtis huius Thoantidos fieri debet a genitiuo Thoātis,cuius nūs eſt Thoas. Deuoto toro. hic notū eſt,qa deuotio in malū ſaltē pœne ſumit,nā is dr̃ deuotus alicui, q pro eius ſalute morti addicitur. Et ideo quia pro fide deuoti ſumus tractū eſt vt is Zelus,quē in deum & religionem habemus,a chriſtianis deuotio dicatur.

In Septimam epiſtolam argumentum Hubertini.

ILio,Troiaq; omnia græcis euerſa Aeneas veneris & Anchiſæ filius patriam relinquens, conſtructa claſſe apud Antandrum ciuitatem ſe mari credidit cum patre, & aſcanio filio , & diis penatibus, & multis Troianis q ſe eius nauigationis comites,& ſocios præbuerant , & primū quidem in Thraciam delatus eſt,vbi Aenum oppidum condidit:vt multi putant: Mox , prodigiis territus,& voce Polidori crudeliſſime a Polymneſtore Thracum rege interfecti admonitus, vt inde fugeret:Delum tenuit:illic accepto ab Apolline reſponſo , errore patris male interpretantis reſponſum,Cycladas inſulas prætereuectus,ad Cretam venit:quam fatalem terram , & ab oraculo prædictam Anchiſes crediderat:verum cum ibi peſtilentia laboraret, a diis penatibus in ſomniis monitus , vt diſcederet , ad Strophadas delatus eſt inſulas: inde prætereuectus maritima Græciæ:apud Epirum ſuſceptus eſt heleni hoſpitio,qui Troianus,& Priami filius,illic Pyrrho ſucceſſerat in regno. inde profectus Calabriam tenuis : ex qua ſtatim diſceſſit territus aduentu Diomedis,nauigauitq; vſq; ad Scyllam:& Charybdim: quæ ſunt in mari ſiculo Aetnæ vicinæ: inde vēto agitatus circuita maxima parte Siciliæ Drepanū venit. vbi vt Vir. voluit patrem amiſit: quo in Sicilia ſepulto, & honoribus ꝓbitis:donatus ab Aceſte Troiano q in Sicilia regnabat:vino & cæteris neceſſariis;cū diſceſſit:vt i Italiā veniret:q̃ ſibi fatis dari,& a Creuſa vxore,& ab oraculo repto in Delo,& ab Heleno intellexerat tēpeſtate maris:& vi vētoꝝ agitatus ,i Libyā delatus eſt:ex.xx. nauibus vna dūtaxat ſubmerſa. Forte p ea tpa;vt Vir. finxit Dido,q̃ ex Tyro Phœniciæ fugerat marito ſuo Sycheó a Pygmalione ipſius fratre interfecto,metuens & ipſa fratris ſæuitiā,& auaritiā:in terra Libyca vrbē nouā Carthaginē cõdebat:empto ab Hyarba rege ſolo:q̃tū poterat taurino corio circūdare:quo ſecto in minutiſſimas corrigias,in tm̄ id extēdit: qđ occupauit ſtadia duo & .xx. quo ſpatio vrbē cõdidit. Ad hāc igiť Didonē cū æneas veniſſet , cū ſociis ab ea, & vrbe,& hoſpitio exceptus eſt liberaliſſime:mox ēt ab ea amatus,cū illa concubuit:cūq; ibi moraref:admonitus ab Anchiſe pr̃e in ſomnis: & a Mercurio ab Ioue miſſo : vt inde diſcederet: & fatalē terrā peteret:nõ auſus reginæ dicere:cū clā abire pararet,regina Dido ꝑſentiens , poſtq̃ fruſtra ꝑcibus fatigauit Aeneā fingiť ab Oui. hāc epi. ad eū ſcripſiſſe:in qua nitiť reuocare eū a ꝓpoſito nauigādi arguēs ab honeſto:& tuto:ab honeſto qdē:qa nõ deceat eā deſerere:a qua hoſpitio ſit exceptus,& oibus rebus adiutus:& cui fidē dederit:a tuto:qa mare & ꝑcelloſum,& tēpeſtuoſum ſit,a quo ſit tutū abſtinere, & habeat terrā paratā:quā relinq̃re pp incertā īprudētiæ ſit. Cõmemorat autem ſua in Aeneam beneficia:& rogat:vt ſi decreuit omnino diſcedere:ſaltē differat:& expectet donec mare tranquillum ſit. Quod ſi noluerit ,dicit,ꝙ ſeipſam interimet,& iubebit inſcribi epitahpium in ſepulchro,quo Aeneas cognoſcatur fuiſſe cauſa ſue mortis.

DIDO AENEAE.

ACcipe Dardanide moriturę carmen
 Eliſæ.
Quæ legis, a nobis ultima uerba
 legis.
Sic, ubi fata uocant, udis abiectus
 in herbis.
Ad uada Mçandri concinit albus olor,
Nec quia te noſtra ſperem prece poſſe moueri,
 Alloquor, aduerſo mouimus iſta deo.
Sed meriti famam, corpuſq;, animum pudicum
 Cum male perdiderim, perdere uerba leue eſt
Certus es ire tamen, miſeramq; relinquere Dido,
 Atq; iidem uenti uela, fidemq; ferent.
Certus es Aeneas cum fœdere ſoluere naues,

HVBERTINVS.

SIc vbi: dicit Dido ſe appropinquante fine ſuæ vitæ effundere flebiles voces ad Aeneã ſicut cygnus vicinus morti ſolet flebiliter cãtare. Ferunt enim appropinquantibus cygnis extremo vitæ pẽnam in capite natam paulatim in cerebrũ diſcendere: intereavero ipſos cygnos flebiliter cantare, donec moriãtur. Oui. li.ii. faſtoꝝ. Flebilibus numeris veluti canentia dura Traiectus penna tempora cantat olor. Pli. lib. x. olorũ morte narratus flebilis cantus falſis: vt arbitror, aliquot experimentis. Ordo eſt. Olor albus. Abiectus poſitus. Ad vada. i. apud aquas: nam vada dicuntur aquæ, per quas pedibus vadere poſſumus: interdum ſimpliciter pro omnibus aquis ponuntur. Mæandri: fluuii Lydiæ, iuxta quem multi ſunt cygni. Concinit: cantat. Sic. ſ. flebiliter, ſicut ego nunc canto. Vbi. i. quando. Fata vocãt: ideſt mors eum trahit. Moueri. i. flecti. Mouimus iſta. i. tibi preces fecimus. Deo aduerſo. i. nobis irato, & non fauente. Iuuena. de Demoſthene. Diis ille aduerſis genitus. Sed: quaſi dicat cum maiora perdiderim: poſſum etiam perdere leuiora. i. verba fruſtra fundere. Famam laudem. Meriti: ideſt beneficii mei tibi collati. Corpus a te violatum. Leue: ideſt facile. Certus eſt. i. tu deliberaſti. Ferent: auferent. Fidem: quam mihi dediſti: quia diſcẽdet tecum neq; eam mihi ſeruabis. Cum fœdere: ſcilicet connubiali. Soluere proprie dixit: non naues dicuntur ſolui: cum a littore mouentur. Statius in achilleide. Soluerat Oebalio claſſem de littore paſtor Dardanus. dicit ergo deliberaſti & naues. & fœdus nuptiale: quod mecum feceras: te cum abducere.

ASCENSIVS.

SIc vbi fata vocant, Hæc epiſtola ſeptima, quã Dido Ad Aeneã ſcripſiſſe fingit priuſq; abiret: fere ex quarto Aeneidos argumentũ aſſumpſit, verùm illic non ſcripſiſſe, ſed ſororẽ Annam miſiſſe dicitur. Principium videtur tacitæ obiectioni per antipophorã reſpondere: Ac ſi ipſa ſe, aut Aeneam induxerit per longã cogitationem obiicientem ac dicentem. Si certum, aut decretum eſt omnino tibi mori, teque iterficere, cur ſtabis Dido? quid canis moritura. Rñdet, ſic vbi fata vocant &c. hoc, eſt ſicut ego moritura cano, hoc eſt carmine epiſtolam ſcribo Olor. i. cygnus albus, ſed per excellentiam abiectus in herbis. Concinit. i. funus ſuum, vnde Martialis, Cantator cygnus funeris ipſe ſui. Ad. i. iuxta vada Mæandri fluminis illius flexuoſis. Vbi. i. quando, aut poſtquã (nam aduerbia loci & temporis cõfundũtur, ita vt alterum: pro altero paſſim ponatur fata vocant. i. moriendi vis fatalis inſtanter vrget, hoc eſt ideo ſcribo: vt id faciam quod cygnus. Nec alloquor, quia ſperem poſſe moueri noſtra prece, nos nouimus. i. cũ molimine auſpicatæ ſumus, & incepimus iſta deo aduerſo. i. irato, & abenuẽte: ſed cum perdiderim male. i. cũ malo meo: hoc eſt indecenter famam meriti. ſ. prioris, & corpus, & animum pudicũ (propter carmẽ legendũ eſt corpuſq;, animumq;, nec minor eſt ornatus) leue. i. parui momẽti eſt ꝑdere verba. ſ. ſcripta ĩ hac epiſt. Certus eſt ire tñ Anacolouthõ eſt, nã nõ ꝓceſſit, q̃q̃, q̃ſic ꝑficiſ, q̃q̃ mori conſtitui, ſi abſens tñ certus es ire, & relinquere miſerã Dido. ſ. me. Seruius docet qꝛ Græcorũ in o vtimur tribus, aut quatuor caſibus, ntõ, actõ, & vctõ in o, & gtõ in us, aut in oos, vt hæc Dido, huius Didus, vel Didoos, hãc Dido, o Dido multi tñ hoc nomẽ latine declinãt dicẽtes, huius Didonis, huic Didoni, hãc Didonẽ, qd̃ ẽt ſequar, licet nõ cõtinuo dixero huius Sapphõis &c. ſed Sapphus, & hãc Sappho. Idẽ vẽti ſcribitur il duplici, qꝛ pluralis eſt numeri, ſenſus eſt comites eiſdẽ, ſeu iiſdẽ vẽtis vela, & fidem. i. fidelitatem tuam qꝛ fœdifragus eris.

Quęq; ubi ſint neſcis, itala regna ſequi,
Nec noua Carthago, nec te creſcentia tangunt
Mœnia, nec ſceptro tradita ſumma tuo.
Facta fugis, facienda petis, quærenda per orbem
Altera, quæſita eſt altera terra tibi.
Vt terram inuenias, quis eam tibi tradet habendā?
Quis ſua non notis arua tenenda dabit?
Alter habendus amor tibi reſtat & altera Dido,
Quãq; iterum fallas altera danda fides.
Quando erit: ut condas inſtar Carthaginis urbem
Et uideas populos altus ab arce tuos?
Omnia ſi ueniant, nec te tua uota morentur:
Vnde tibi, quæ te ſic amet, uxor erit?
Vror, ut inducto ceratæ ſulphure tedæ,
Vt pia fumoſis addita tura rogis,
Aeneaſq; oculis ſemper uigilantibus hæret,
Aeneamq; animo noxq; dieſq; refert.
Ille quidem male gratus, & ad mea munera ſurdus
Et quo, ſi non ſim ſtulta carere uelim.
Non tamen Aeneam, quamuis male cogitet: odi,
Sed queror infidum, queſtaq; peius amo.
Parce uenus nurui, durumq; amplectere fratrem,
Frater amor caſtris militet ille tuis.

HVBERTINVS.

QVAE ne: vbi ſint: quia ſolū audita voce, nō aūt viſa ſunt tibi. Noua aut alluſit ad ſignificationem nominis, quia vt Ser. dicit, Carthago lingua Pœnorum noua ciuitas dicitur: aut re vera, quia tunc noua fiebat. Virgi. Aenei. I. ſurgentemq; noua Carthaginis arcem. Tradita: cōmiſſa. Tuo ſce. tuæ poteſtati: nam ſceptrum regibus datur. Facta: diſſuadet ab vtili facta fugis, quod eſt imprudētis. Quærenda: ordo eſt. Altera ter. ſ. Italica. eſt q̄renda. Altera. ſ. hæc, quam tibi dedi. Eſt quæ. i. iam parta tibi. Vt. i. q̄uis: Habendam poſſidendam: & habitandā. Quis. q. d. nullus. Tenenda: habenda vt Tyrii tenuere coloni. Alter amor. quem forte aſſe nunq̄ inuenies. Iterum ſecundo, ſicut mihi datam ſemel fefelliſti. Quādo erit. q. d. nunquam: aut tardiſſime. Condas: ædifices. Inſtar: ad ſimilitudinem, eſt autem, vt voluit Ser. nomen indeclinabile, & notandum nunquam præpoſitionem apud idoneos ei præponi: vt inſtar montis equum: & Ouid. Deq; genis lachrymæ fluminis inſtar eunt. Vt vi. ſubaudi cum erit. Tuos tibi ſubditos. Omnia: ſupradicta. Si: id eſt q̄uis. Veniāt. i. eueniant, & contingant tibi. Morentur tardent, & impediant. Vnde erit. q. d. ex nullo loco inuenies. Sic: ſicut ego amo te. Vxor: per quaſdam ſimilitudines demonſtrat vim ſui amoris erga Aeneam. Vror. i. ardeo. ſ. amore tui. Inducto: ſuperim poſito. Ceratæ. illitæ. Tedæ: ſpecies arborum, quæ ex ſe liquorem emittunt: ſunt autem vt dicit Pli. flammis: luminibuſq; ſacrorū gratæ. Refert: repræſentat. Virg. illū abſens abſentem auditq; videtq;. Ille: Aeneas. loquitur autem de eo, tanq̄ de tertia perſona. Surdus: non reſpondens: tranſlatio ab eo: qui auditu caret. Et quo. i. eſt talis; quo ego debeā velle carere: & eſſe ſine eo. Si non. i. niſi. Sim ſtul. quia ſtultus eſt, q eo non vult carere: cui intelligit ſua beneficia non eſſe grata: nec ſe ab eo amari. tamē: qa dixerat eū talē eſſe, vt deberet velle eo carere: remouet a ſe ſuſpitionem odii dicens. Non tamen infi. ſ. eſſe Aeneam. Queſta. i. licet lamētata de eo. Amo peius: amo vehementius. Ter. Quo minus ſpeciē: eo magis amo. Parce: conuertit ſermonē ſuū ad Vene. & cupidinē: vt Aeneam in amoris caſtra compellāt. Nurui. i. mihi, q̄ ſum nurus tua: nam ſum vxor Aeneæ filii tui. Amor: Cupido. Frater. ſ. Aeneæ: nā ambo eſtis filii veneris. Mil. verſeſ: & proprie dixit. Nā, vt inqt Oui. in li. i. amo. Militat oīs amans: & habet ſua caſtra Cupido.

ASCENSIVS.

QVæq; vbi ſint, & certus es ſeq regna Italica, q̄ neſcis, vbi ſint, dixi ex. iiii. Aene. fere ſumpta, vbi dī. Quid ſi nō regna aliena, domoſq; ignotas q̄ peteres? Sed qa Vir. oibus notus eſt, fruſtra eius carmina ad hanc epiſtolam facientia repeteero. Male gratus. i. non gratus, ſed ingratus, & immemor beneficii. Queſtaq; peius. i. intenſius, & cū maiori malo meo, amo queſta. i. poſt querelas. Vnde maioris non queſtus, ſed obliuio ſiqua fieri poteſt animam eſt remedium, vt autem obliuio fit occupādus eſt aliis curis animus: frater amor frater Aeneæ, & etiam Didonis, qui a ſe coniugem Aeneæ dictitat.

Aut ego

Aut ego, quæ cœpi (neq; enim dedignor) amare
Materiam curę prębeat ille meę.
Fallor, & ipſa mihi falſo iactatur imago,
Matris ab ingenio diſſidet, ille ſuæ.
Te lapis, & montes, innataq; rupibus alti,
Robora, te ſęue progenuere feræ.
Aut mare, quale uides agitari nunc quoq; uentis,
Quo tamen aduerſis fluctibus ire paras?
Quo fugis? obſtat hyems, hyemis mihi gratia, pſit
Aſpice, ut aduerſas concitet Eurus aquas.
Quod tibi malueram, ſine me debere procellis,
Iuſtior eſt animo uentus & unda tuo.
Non ego ſum tanti, quod non mediteris inique,
Vt pereas, dum me per freta longa fugis.

HVBERTINVS.

AVT ego.ſ. militem in tuis caſtris: ſubaudiendum eſt.n. vnū verbum. Quæ cœpi amare ex quo eum vidi, & audiui loquentem. Virg. At regina graui iādudum ſaucia cura vulnus alit venis: & cæco carpitur igne. Neq; enim dedignor parentheſis eſt. Ille: Aeneas materiam: fomentū, nutrimētum: id eſt. reſpondeat meo amori: nā cura amorem ſignificat: vt ex verſu Virgil. iā præſcripto patet dicitur autem, quod cor vrat. Fallor.i. fruſtra hoc cogito, & peto: vt me amori reſpondeat. Iactatur idest laudatur: vel oſtendatur ab eo. Matris probat, quod dicit. dicit enim eum omnino eſſe contrarium Veneri matri ſuæ. Diſſidet: diſcordat. Ingenio: natura quia Venus eſt mollis, & placabilis: Aeneas vero durus, & inexorabilis. Te lapis: hæc ſupradicta dixit, tanq; de tertia perſona, nunc conuertit ſermonem ad ipſum Aeneā; arguens ipſum nimiæ duritiæ. Eſt aūt tota hæc æmulatio Virgiliāna in iiii. Aenei. vbi Dido ſic loquitur. Nec tibi diua parens generis: nec Dardanus author Perfide: ſed duris genuit te cautibus horrens Caucaſus: hyrcanæq; admorunt vbera tygres. Ro. ingenita. Ro. arbores. Sæuæ fe. vt tygres, aut vrſæ aut leænæ. Aut mare: ſ. genuit te. Quale. i. nō tranquillum, ſed procelloſum: quale nunc vides. Agitari: moueri. Quo. i. per quod mare. Tamē paras ire. ſ. cū ita agitetur vētis. Quo fugis: contumelioſe dixit fugis: vnde ipſe apud Vir. reſpondet, nec finge fugam. Obſtat: impedit. te Hyemis mihi gratia pſit. i. ſi tu tua ſponte non vis mihi hoc munus pſtare, aūt vt maneas: aut differas fugam tuā: altem facias hoc neceſſitate tempeſtatis. Aſpice: demonſtrat ei magnitudinē tempeſtatis. Cōcitet: cōmoueat. Sine: permitte. Me debere: me eſſe obligatam. Procellis: tēpeſtatibus: & impetuoſis ventis dicuntur autem quaſi percellæ a percellendo. i. percutiendo. Iuſtior tuo animo: quia vult reddere gratiam mihi bene merēti, cū vult te apud me retinere: tu autem, qui accepiſti beneficium non vis reddere gratiam. Non ego ſum: dicit Aeneam non debere ſe obiicere periculo mortis propter ipſam, dum vult eam fugere: ordo eſt. O inique, non ſum tanti vt pereas. i. periſe velis, dum fugis me per longa freta. Quod. i. quam rem. Non mediteris. non cogitas.

ASCENSIVS.

AVT ego quæ &c. ordo eſt, aut ille, quem ego cœpi amare: pbeat materiam meæ curæ. i. ſe amabilem præbeat, neq; enim dedignor amare. i. libenter amarē, ſi ſe amari ſinat. Vnde dicit Aenei. iiii. Quæ mihi tradat eum, vel eo me ſoluat amātem. Fallor, & ipſa mihi falſo iactatur imago. i. falſo præ ſe fert pietatē, & Veneris filium nūncupat, cum ſit durior caute. Vnde Aenei. iiii. Nec tibi diua parens generis, nec Dardanus author Perfide, ſed duris genuit te cautibus horrēs Caucaſus, hyrcaneq; admorūt vbera tygres. Nā qd diſſimulo, aut q̄ me ad maiora reſeruo. Aut amare, hoc videt ſumptū ex Homero, qui vt interpretat Aul. Gel. li. xii. cap. ii. dicit ſic. Nō pr ipſe tibi fuerat me Hercule Peleus, Nō Thetis eſt genetrix, Glaucū te protulit æquor, Aeriæ & rupes mens q tibi dura feroxq;. Quale vides agitari. Aene. iiii. Quin etiam hiberno moliris ſydere claſſem. Quod tibi malueram. ſenſus & ordo eſt. ſine idest permitte me debere procellis, id ſupple quod malueram debere tibi: idest permitte, vt beneficio ventorum te detineam, teque fruar: quem cum beneuolentia tua te mallem, ſed non poſſum frui, non poſſum quidem, quia non permittis, & ita ventus, & vnda eſt iuſtior. i. clemētior, aut iuſtior, quia iuſtum eſt, vt amans ametur, & amato fruatur tuo animo. Ego non ſum tanti ſcilicet valoris, vt pereas, dum fugis me per longa freta, quod ſcilicet dictum non mediteris idest interpreteris inique. i. in malam partē, hoc eſt, quod per irroniam addit.

Exerces precioſa odia: & conſtantia magno,
Si, dum me fugias, eſt tibi uile mori.
Iam uenti ponent: ſtrataq; æqualiter unda,
Ceruleis Triton per mare curret equis.
Tu quoq; cum uentis utinam mutabilis eſſes,
Et niſi duritia robora uinces, eris.
Quid: ſi neſcires inſania quid æquora poſſent,
Expertæ toties tam male credis aquæ?
Vt pelago ſuadente etiam retinacula ſoluas
Multa tamen latus triſtia pontus habet.
Nec uiolaſſe fidem tentantibus æquora prodeſt,
Perfidiæ pœnas exigit ille locus,
Præcipue cum læſus amor: quia mater amorum
Nuda cytheriacis edita fertur aquis.

HVBERTINVS.

EXERCES: ſenſus eſt, ſi habes me odio, & propter hoc paruifacis obiicere te morti, hæc tua odia ſunt nimis magni precii & nimis chara & cōſtantia magna, quia conſtát tibi vita: q̃ eſt res magna. Si eſt vile tibi, i. ſi paruifacis: nam interdū odio alicuius ſolēt homines paruifacere periculū & mortē: vnde eſt illud amātis apud Virg. in buc. Specula de mōtis in altum. Deferar, extremum hoc munus morientis habeto. Iam venti: dicit cito ceſſaturam tempeſtatem: indeque eum tutius nauigaturum. Ponent. i. quieſcent. Iam. i. cito. Strata. i. tranquilla, quieta. Triton: deus maris Neptūni ex Salacia dea maris filius & eiuſdem tubicen. Ouid. i. metamor. Caua buccina ſumitur illi Tortilis in latum, quæ turbine creſcit ab imo. Curret: celeri curru ibit per mare. Equis caeruleis. i. Delphinibus iunctis ad currum in vicem equorum: nam deorum maris equi ſunt Delphines: volunt autem poetæ deos maris non ire ſuper vndas niſi ſere quieto mari: vnde Virgil. in primo Aeneid. poſt placatum mare dixit de Neptūno, cœloq; inuectus aperto flectit equos: curruq; volans dat lora ſecundo. Cum ventis, quorum natura eſt eſſe inconſtantem. Horati. ſecundo carminum non ſemper imbres nubibus hiſpidos manant in agros, aut mare Caſpium vexant inæquales procellæ. Eris: ſi mutabilis. Niſi vincis: id eſt niſi ſuperas: id eſt niſi eſt durior roboribus. Robur autem ſpecies arboris eſt: ex qua deterrimam eſſe gallam Plinius ſcribit: eſt autem eius lignum nimiæ duritiæ, ponitur autem pro omni re, quæ dura ſit. Quid. ſ. faceres: quaſi dicat ignoſcendum eſſet tibi, ſi intrares mare: cuius periculum ignorares. Expertæ: probatæ a te, eſt in ſignificatione paſſiua participium. Tam male: id eſt tam cum periculo tuo. Credis: confidis: vt, O formoſe puer nimium ne crede colori. Vt: id eſt quis. Retinacula: funes nauis. Etiā pelago ſuadente: id eſt etiam mari tranquillo: quia tunc videtur ſuadere nobis nauigationē. Nec prodeſt. i. liptote eſt enim nocet. Tentātibus ingredientibus a tento deriuatur: vt Virgi. tentanda fuga canit æquora Calchas. Exigit pœnas perfidiæ. i. punit perfidos. Præcipue a. q. d. vt magis eū terreat. Quia: rationem ponit. Mater amorum: Venus amorum autem dixit, quia duo dicuntur eſſe Cupidines. Edita: ſcilicet genita. Aquis cytheriacis, hoc ſecundum fabulā dixit: quam Seruius in. v. Aeneid. refert. Dicit enī Cœlium patrem fuiſſe Saturni, cū iratus filius falce virilia amputaſſet: lapſa in mare ſunt: de quorum cruore & maris ſpuma nata dicitur Venus: vnde & Aphrodite dicitur: nam Aphros cum accentum in fine habet: ſpumam ſignificat: inde & Virg. li. Ibo ſupra pictō, Fas omnes eſt Cytherea tuis te fidere regnis. Vnde genus ducis: Prim. Aeneid. Parce metu Cytherea. Huius autem fabulæ allegoriam qui vult ſcire, videat Seruium loco ſupraſcripto. Cytherea autem dicitur a Cytheris inſula tantum pluraliter declinata: quæ vt Plin. lib. iiii. inquit in Ionium ſinū eſt, antea Porphyris appellata: Venus autem cum primum nata eſt mari, eo concha deuecta eſt: vnde & nomen accepit: inuenitur autem & pro vrbe, & pro inſula eodem nomine interdum a theren. Venus Iouis, & Diones filia dicitur: vnde & ipſa nōnunquam dicitur Dionæ: & Dioneus a Venere nomen deducit: vt apud Virg. in buc. Ecce Dionæi proceſſit Cæſaris aſtrum: & Aeneid. iii. Sacra Dionææ matri. i. Veneris.

ASCENSIVS. EXERCES: pretioſa: ires pretioſas, conſtantia magno animo. i. videtur tibi magnum & pretioſum, hoc eſt egregium facinus. Si, dū me fugias, eſt tibi vile mori. i. ſi paruipendis mortem, dummodo me fugias; quaſi vero maiori odio me, q̃ mortem proſequari, cum vt me fugias, illam incurras. Expertæ aquæ, paſſiue dixit, nam experior commune eſt.

Perdita ne perdam timeo, noceam ue nocenti.
Neu bibat æquoreas naufragus hoſtis aquas
Viue, precor, ſic te melius, quam funere perdam,
Tu potius leti cauſa ferere mei.
Finge age te rapido (nullum ſit in omine pondus)
Turbine deprehendi quid tibi mentis erit?
Protinus occurrent falſæ periuria linguæ,
Et phrygia Dido fraude coacta mori.
Coniugis ante oculos deceptæ ſtabit imago
Triſtis & effuſis ſanguinolenta comis.
Quicquid ideſt, totum merui, concedite, dices,
Quæq; cadent: in te fulmina miſſa putes.
Da breue ſæuitię ſpatium, pelagiq; tuęq;.

HVBERTINVS.

PERDITA. i. timeo, ne te perdam naufragio: quem tamen amiſi: quia non vis mecum manere. Neu. i. & ne. Hoſtis Aeneas. Naufragus ſummerſus. Viue precor, conciliat ſibi Aeneam, optat ei vitam. Sic. ſ. viuendo. Quá funere: q̃ morte. i. melius eſt, quod caream te viuo, q̃ mortuo. Ferere. i. dicare: potius. ſ. q̃ ego dicar eẽ cauſa tuæ mortis. Finge artificioſe ei cõmemorat recordationem conſcientiæ in magnis periculis. Age: hortantis eſt. Finge: puta animo tuo cogita. Te deprehẽdi, vſus eſt verbo nautico: nam nauigantes deprehendi dicuntur. Virg. li. v. Aenei. Hunc ego getulis agerem ſi ſyrtibus exul Argolico vt mari deprehenſus: & vrbe Mycæne &c. Quid mẽtis. i. quæ mens & cogitatio erit tibi. Nullum ſit: parentheſis eſt. Põdus: effectus. In omine .i. in augurio meorum verborum. i. hoc tamen propter verba mea tibi non eueniat. Protinus dicit, q̃ mens ei futura ſit. Occurrent: venient in mentem. Periuria: quibus me decepiſti. Et phrygia Dido: Prygia legendum eſt: non autem Tyria, vt ſit ordo: Dido coacta mori fraude Phrygia. i. fraude tua: nã Aeneas Phrygius eſt: nam ſi dicatur Dido Tyria verſus non patitur: ſi vero fraude Tyria ſenſus repugnat. Imago: ſpes videbere enim videre me: quam decepiſti, quod maxime te anget. Iuuen. Et quod præcipuis mentem ſudoribus vrget, Te videt in ſomniis: tua ſacra, & maior imago. Humana turbat Pauidum cogiq; fateri. Triſtis. i. mœſta. Sanguinolenta: vtpote quæ tui cauſa ſe interfecerit. Merui totum. i. iuſte patior. Putes: pro putabis. i. credes non eſſe fortunã, ſed miſſa a diis, vt vindicent perfidiam tuam: hæc enĩ cogitatio ſolet male conſcientię euenire. Iuue. Hi ſunt, qui trepidant, & ad omnia fulgura pallent, Cum tonat exanimes primo quoq; murmure cœli. Non quaſi fortuitus, nec ventorum rabie: ſed iratus cadat i terras: & vindicet ignis. Da bre. præſcribit modum petitionis ſuæ: dicit enim ſe non petere, vt Aeneas perpetuo maneat: ſed tantũ differat: donec ira ipſius Aeneæ & pelagi aliquantulum fuerit remiſſa. Da breue ſpa. i. concede breue tempus.

ASCENSIVS.

NVLLVM ſit in omine pondus: honeſta, & amica parentheſis, nam dũ mala commemoramus, ne maiorũ omen in amicos cõuertatur, auertipetimus ab eis & in inimicos conuerti. Vnde ſi non. ii. Aenei. locutus de euerſione Troiæ addit, q̃ dii prius omen in ipſum conuertant. Sumebant autẽ veteres ſuperſtitioſi pro omine. i. futurũ rei indicio quicquid primum audirent. vnde Aemilius deliberans an Perſen oppugnare deberet, audito a filia, Perſa mea periit, illud pro omine perdendi a ſe regis illius ſumpſit, q̃uis filia de catella, ſeu canicula cui Perſe nomen fuit, loqueretur. Et ideo patrifamilias quærenti, quis me petit, aut vocat: non reſpondebatur nullus, aut nemo, ſed bona fortuna pater. Nec q nihil haberet, audebat ſe nihil habere dicere, ſed recte, vnde Ter. in Eunucho. Tamẽ quod illidẽ, recte eſt. Nã nihil dicere mihi religio ẽ. i. mali ominis metus, vbi oſtẽdit pro eo, quod eſt nihil, dici ſolere recte. quia ergo Dido dixerat, finge age te rapido. dictura turbine deprendi interponit. Nullũ ſit in omine pondus. i. nolo id tamen eueniat, nec vt raptum ſit illum omen. Et phrygia Dido. ordo eſt. & Dido coacta mori fraude Phrygia. ideſt Phrygum, qui fraudulenti ſunt, vnde ipſa Aenei. iiii. Nec dũ Laomedonteæ ſentis periuria gentis. Nec legendũ eſt Tyria: vt ſciolo℞ prauitate inuerſus eſt textus. Nam videntes: q̃ Tyria eſſet Dido, & neſcientes malum eſſe verſum, & meliorem ſententiam, vt ſit Phrygia fraude, pro Phrygia, Tyria ſcripſerũt. Coniugis ante oculos. Sic Maro. Omnibus vmbra locis adero. Da breue ſæuitiæ ſpatium pelagiq; tua q. i. differ ſæuitiam tuam, & veta ſæuitiam maris, quia grande pretium eſt mori. nam via eſt futura tuta, ſi aliquantulum immoratus fueris.

Grande moræ pretium,tuta futura uia eſt,
Nec mihi tu curæ puero parcatur Iulo,
Te ſatis eſt titulum mortis habere meæ.
Quid puer Aſcanius:quid dii meruere penates:
Ignibus ereptos,obruet unda deos.
Sed neq; fers tecum,nec quę mihi perfide iactas
Preſſerunt humeros,ſacra,pater[q];,tuos.
Omnia mentiris:neq; enim tua fallere lingua
Incipit a nobis primaq; plector ego.
Si quæras,ubi ſit formoſi mater Iuli,
Occidit a duro ſola relicta uiro.
Hæc mihi narrabas,at me mouere merentem,
Illa minor culpa pœna futura mea eſt.
Nec mihi mens dubia eſt,qn te tua numina dãnent
Per mare,per terras ſeptima iactat hyems
Fluctibus eiectum tuta ſtatione recepi,

HVBERTINVS.

GRANDE. ... ſenſus eſt hæc mora erit vtilis,quia ... habebis nauigationẽ tuam. Via:nauigatio. Erit grã.p.i.magna vtilitas. Moræ:tardationis tuæ. Nec par.m.i.ne habeas reſpectum mei immorãdo: ſed filii tui. Titulum nomẽ,& famam. Meæ: non etiam filii tui. Quid me.ſ. vt ſubmerſionis p[er]iculo a te obii ciantur. Penates:dii, quos tecũ ſ vt dicis portas. Ereptos:liberatos. Ignibus, incẽdiis troianis. Fers:portas. Preſſerunt tuos humeros.i.tuis humeris ſibi portata.nam vt ipſe narrat in.ii. Aene.apud Vir. Sacra.penatesq; ſibi ab Hectore: qui ei in ſomniis apparuerat commendator humeris impoſuit:& patrem ſimul,vt Virgili. Eia age care pater ceruici iponere nſæ ipſe ſubibo humeris: nec me labor iſte grauabit. Mentiris falſo:iactas. Neq; incipit a no.q: iam eſt aſſueta fallere alios. Plector.i.punior. Si q.probat,ꝙ alias deceperit. Mater:Creuſa. Occidit: periit. Sola:ſine te. Duro:inhumano. Hoc: ſcilicet Creuſam eſſe a te relictam:nam circa finem ſecundo Aeneidos Virgil.narrat Aeneas Didoni Creuſam fuiſſe a ſe miſſam cum diſcederet a Troia: ſed eam conuerſam in miniſtram matris deum. At me: videtur hic textus,vel obſcurus, vel ambiguus: alii nouere alii mouere legendum putant: ſed cum in aliis multis codicibus: tum in meo vetuſtiſſimo legitur nouere: erit ergo ſenſus narrabas mihi Creuſam a te relictam:ſed ego non ſolum fui tibi vxor,ſicut ipſa,ſed etiã tibi præſtiti beneficia,vnde maiorẽ pœnã es daturus: q[uia] me deceperis & me dereliqueris:[quam] quod illam reliqueris. Nouere: ſciunt.ſ.omnes. Merẽtem.i. præſtantem tibi beneficia:nam hoc ſignificat mereri Virg.in.vi. Aeneid. Quiq; ſui memores alios fecere merendo. Illa pœ.quam tu dabis, & patieris propter Creuſam relictam. Eſt fu. mi.cul.mea.i. culpa quam de me habes: nam in genitiuis nominum & pronominum: & item in nominibus poſſeſſiuis perſona poſſeſſionis dupliciter accipitur:& actiue:& paſſiue: actiue ſic,iniuria Paridis concitauit vniuerſam Græciam aduerſus Troianos:hic iniuria intelligitur: quam Paris aliis intulit:paſſiue vero iniuria Menelai græcos omnes ad auxilium ſuum commouit:hic accipitur iniuria: q[uae] Menelao illata eſt: & ſic culpa mea interdũ intelligitur, quam ego de alio habeo: interdum quam alius de me: vt hic. Nec mihi: p[ro]bat culpam de ſe deceptã eſſe maiorẽ, quia non dubitat: quin p[ro]pter ipſam ſit daturus pœnas. Quin.i. vt non. Dãnent dignum pœna iudicent:& puniant. Septima hyems: ſeptimus annus. vt ipſa apud Virgiliũ in fine primi Aeneid. Nam te iam ſeptima portat omnibus errantem terris: & fluctibus æſtas. Electum:naufragum:vt ipſa in.iiii. Aeneid. Eiectum & littore egentem: Excepi & regni demens in parte locaui.

ASCENSIVS.

TE SATIS eſt titulum mortis habere meæ parcas ergo Aſcanio, ne & eius mortis titulum habeas,dicariſque interfector filii tui. Omnia mentiris, quæ ſcilicet de pietate tua in deos, & patrem narraueras,vt in ſecundo & tertio Aeneidos recitatur. Hoc ſi pietatis opera in coniugem etiam tuam, quam per Troiam quæſiſti,ac pro & hæc mouere, ideſt mouerunt: ideſt affecerunt commiſeratione me merentem, ſcilicet ex pia credulitate, & tamen illa pœna, quam pro tam facili credulitate dabo, eſt futura minor mea culpa, quia plus mali merui, quam mori, dum tam perfido fidem habui. Fluctibus eiectum. Virgilius. Nuſquam tuta fides, eiectum litore egentem excepi, & regni demens in parte locaui.

Vix

Vixq; bene audito nomine, regna dedi.
His tamen officiis utinam contenta fuiſſem,
Et mihi concubitus fama ſepulta foret.
Illa dies nocuit, qua nos decliue ſub antrum
Cœruleus ſubitis compulit hymber aquis
Audieram uoces, nymphas ululaſſe putaui
Eumenides fatis ſigna dedere meis.
Exige læſe pudor pœnas uiolate Sichei,
Ad quem (me miſeram) plena pudoris eo,
Eſt mihi marmorea ſacratus in æde Sicheus,
Oppoſitæ frondes, uelleraq; alba tegunt,
Hinc ego me ſenſi noto quater ore citari,
Ipſe ſono tenui, dixit, Eliſa ueni,

HVBERTINVS.

VIX BENE audito nomine: nã vt in primo Aenei. ſcri. Virg. cum audiſſet Dido ab illo ne: rex erat Aeneas nobis &c. Reſpõdit ipſa vultis, & his mecum pariter conſiſtere regnis: vrbem, quam ſtatuo, veſtra eſt. His officiis. ſ. qđ te hoſpitio excepi, & regna dedi. Fama, quæ iã ſparſa, & vulgata eſt, me tecũ cõcubuiſſe. Vir. iiii. Aene. de hac fama. Hæc tum multiplici populos ſermone replebat, Gaudẽs, & pariter facta: atq; īfecta canebat, Veniſſe Aeneam Troiano a ſanguie cretũ: Cui ſe pulchra viro dignetur iungere Dido. Nũc Hyemem inter ſe luxu: q̃ longa fouere, Regnorum immemores: turpiſq; cupidine captos. Hæc paſſim dea fœda virum diffundit in ora. Sepulta: incognita: a nullo commemorata. Foret: ſubaudi vtinam. Illa dies: commemorat tẽpus, quo primum ſe cum Aenea cõmiſcuit: exierat enim in venationem cum Aenea: vt ſcri. Vir. lib. iiii. Aeneid. cũ īmiſſo q; ſubito imbri a Iunone Venere cõſentiente Aeneas & Dido in eandẽ ſpeluncam imbrem fugientes deuenerunt: vbi primum concubuerunt. Nocuit: Vir. illa dies primus leti: primuſq; malorum cauſa fuit. Decliue, pendens. Sub antrũ. i. in ſpeluncam. Compulit: coegit igitur Cœruleus, obſcurus. Virg. Inſequitur commixta grandine nymbus. Audieram voces. i. clamorem. Nymphas viulaſſe putaui. Virg. ſummoq; vlularunt vertice nymphæ. Eumeni quaſi dicat nõ fuerũt nymphæ ſed furiæ, quæ ſigna dederunt. Fatis meis. i. infelicitati. Exige non ad Sicheũ: vt quidã male exiſtimant: ſed ad pudorem a ſe violatũ ſermonẽ conuertit: neq; enim legendũ eſt Sicheũ: qa neq; ratio carminis: neq; rõ declinationis patiſe nã Sicheus nõ eſt diſſyllabũ: vt Theſeus, ſed triſſyllabum: vt Antheus. Vir. huic cõiux Sicheus erat: ergo Sichei legendum eſt: vt ſit ordo. O pudor læſe violate, eſt autem diſtinguendũ ne vitioſum ſit duo adiectiua ſine copula poni: ſicut apud Virg. Tectum auguſtum ingens centum ſublime columnis: o pudor o pudicitia violate. Virg. ante pudor, q̃ te violem: aut tua iura reſoluam. Exige pœnas Sichei: ideſt ſume de me pœnas: quas Sicheus deberet exigere: quia ei non ſeruaui fidem. Virg. Nec ſeruata fides cineri promiſſa Sicheo. Plena pudoris: ideſt plena verecundiæ: quia pudet me. Eſt m. dicit Dido ſe vocatã fuiſſe noctu a ſimulachro mariti: quod in domo colebat ſũma veneratiõe. Sicheus: imago Sichei. In æde: in templo. Vir. Præterea fuit in tectis de marmore templum, Coniugis antiqui, miro quod honore colebat, Velleribus niueis, & feſta fronde reuinctum. Oppoſitæ: ad ornatum. Vellera: lanæ. Tegunt: ornant. Hinc: ex illa æde. Noto ore: ideſt notis verbis. Vir. hinc exaudiri voces: & verba vocantis viſa viri &c. Ipſe Sicheus. Eliſa: hoc enim fuit prius nomen Didonis: nam poſtquam Carthaginem condidit, Dido appellata eſt: quod nomen lingua punica ſigñat viraginẽ: alii volũt: vt Ser. poſtq̃ ſeipſam interemit, hoe noīe appellatã fuiſſe. Veni: impatiui eſt modi q. d. neceſſe eſt: vt mecũ ſis.

ASCENSIVS.

ILLA dies. ſic Maro, ille dies primus leti primuſq; malorum cauſa fuit. Nymphas viulaſſe, ſic Maro ſũmoq; vlularũt vertice nymphæ. Eumenides dicuntur furiæ infernales per antiphraſim. i. contrariam ſcriptionem, eu. n. bonũ ſignificat, cũ minime bonæ ſint. Exige &c. ſi legitur Sicheu, vt ſit vocatiuus græcus, cũ tamen non ſit diphthongus. ordo eſt o pudor læſe. i. extincte, & violate exige pœnas. i. a me, & o Sicheu violate. i. inhonorate per ſceſſidas nuptias exige pœnas. Aut ſi legẽdum eſt Sichei. ordo eſt. o pudor læſe, & violate Sicheo. i. in dãnũ Sichei, exige pœnas, ad quas. ſ. pœnas me miſerã, ſubaudi o, vel heu, ſed reprimit, ne ſit vehemẽs excãdeſcẽtia, ad quas igitur, o me miſerã, ego eo plena pudoris. i. verecũdiæ, & ruboris. Et mihi, hoc quoq; ex Virgilio ſumptũ eſt, vt patet in quarto. Vnde fruſtra &c.

Nulla mora eſt, uenio: uenio tibi debita coniunx,
Sum tamen admiſſi tarda pudore mei.
Da ueniam culpę, decepit idoneus author,
Inuidiam noxæ detrahit ille meæ.
Diua parens, ſeniorq; pater, pia ſarcina nati,
Spem mihi manſuri rite dedere uiri.
Si fuit errandum, cauſas habet error honeſtas,
Adde fidem, nulla parte pigendus erit.
Durat in extremum, uitæq; nouiſſima noſtræ
Proſequitur fati, qui fuit ante, tenor:
Occidit in terras coniunx mactatus ad aras,
Et ſceleris tanti præmia frater habet.
Exul agor, cineresq; uiri, patriamq; relinquo,
Et feror induras hoſte ſequente uias:
Applicor ignotis, fratriq; elapſa, fretoq;,
Quod tibi donaui perfide, littus emo,

HVBERTINVS.

NVLLA mora: dicit ſe paratam mori: vt ſit cum Sicheo: quod etiam libẽtius, & celerius faceret: niſi pudicitiam amiſiſſet. Da veniam: ad Sicheum loquitur. Idoneus, cui credendũ quiſq; putaret. Inuidiam: odiũ. Noxæ.i.culpæ. Virgi. vnius ob noxã. Detrahit: aufert. Diua parens: enumerat ea, quæ fecerunt fidem. Diua non mortalis. Pia ſarcina pium onus.i. pater, quem humeris ſuis geſtaſſe dicebat. Spem: nam ea uidebãtur eẽ officia hominis boni, & fidelis, neq; videbatur qui talia feciſſet, poſſe quenq; decipere vnde dicit ſe ꝓpter ſupradicta ſperaſſe eum eſſe remanſurum apud te: ſicut ꝓmiſerat. Si fuit errandum.q.d.ſi ob vllam rem debui non ſeruare, qđ Sicheo ꝓmiſeram, nã in hoc erraui. Honeſtas: ꝓbabiles. Adde fidẽ quã dedit mihi.i. adde, quod mihi iurauit. Pigendus ſ. Aeneas.i. non erit, quare pigeat, & turpe mihi ſit ei credidiſſe. Durat. Enumeratis iis, quæ Aeneæ poterant facere fidẽ viri boni: ne culpam in ipſam Didonem transferendã diceret: dicit ſe eſſe infelicem vſq; ad vltimum vitæ ſpiritum: & enumerat ſeriem ſuarum infelicitatum. Nouiſſima: vltima.i. vſq; ad mortẽ. Tenor perſeuerantia. Fati infortunii fatalis.

Occidit: incipit enumerare infortunia: inter q̃ primum ponit mortem mariti ſui Sichei: quẽ miro amore dilexit, Fuit autem Sicheus Didonis auunculus: vt Iuſtin. ſcri. lib. xviii. ſacerdos Herculis: qui honos ſecũdus a rege erat: q magnas: ſed diſſimulatas opes habebat: aurũq; metu regis non tectis: ſed terræ crediderat: quam rem & ſi homines ignorabant: fama tamen loquebatur itaq; Pigmalion oblitus iuris humani auunculum ſuum eundemq; ſororis maritum ſine reſpectu pietatis occidit. Occidit: periit. Mactatus tanquam victima interfectus.

Ad aras.i. apud aras. Virg. Impius ante aras: atq; auri cæcus amore, Clam ferro incautum ſuperat &cete. Frater: ſcilicet meus, quod magis eſt dolendum. Præmia: nomen, & titulum. Exul agor: narratio eſt reliquarum infelicitatum, quæ licet ſit de præteritis, tamen eleganter ſit per præſens: ut res nũc geri videat. Exul agor: expellor a patria: nam crudelitas fratris coegit eã facere ſuadente Sichei imagine: quæ Didoni nocte apparuit: & omne facinus Pygmaleõis enarrauit. Patriam: quam deſerere quiſq; infeliciſſimũ putat. Et feror: amplificatio infelicitatis: dicit enim ſe non habuiſſe locũ certum: quo iret: neq; etiam tuto nauigaſſe. Hoſte ſequente: ideſt frater Pigmalione, qui vitæ, & rebus meis inſidiatur, vt hoſtis: inde Virgilius, Germanique minas.

Applicor: adducor. Elapſa, clam, & cum difficultate erepta. Emo: ſic legendum eſt in præſenti tempore: ſicut & ſupradicta verba, quod etiam ratio carminis exigit: nam emi, quod primam naturaliter producit: nullo pacto legi poteſt: quod autem quidam exponunt emi: ideſt oĩa; vt ſit imperatiui modi, ſtultiſſimum eſt.

ASCENSIVS.

DVRAT IN extremum. Docet fatale eſſe generi ſuo, vt ærumnis cõcruciatur, ne culpæ detur, quod neceſſitatis eſt, de fuga autem Didonis ex Tyro habetur ad longum Aeneidos primo. Quod tibi donaui &cete. cõſentio cum ſuperiore commentario legendum eſſe emo, quia emi præteritum biſſyllabum primam producit, nec eſt ratio cur in præterito ponatur, cum dicat in præſenti applicor ignotis &cete. nec obſtat, ꝙ donaui dixit, nam quia de Præterito ſæpe, quaſi de præſenti loquitur: bene dicit applico, & emo littus &ce. quod donaui: ſcilicet non tunc, vnde: non dicit dono, ſed poſtea.

Vrbem conſtitui: lateq; patientia fixi
Mœnia finitimis inuidioſa locis.
Bella tument: bellis peregrina, et fœmina tentor
Vixq; rudes portas urbis, & arma paro.
Mille procis placui: qui in me coiere querentes
Neſcio quem thalamis prepoſuiſſe ſuis.
Quid dubitas uinctam? getulo tradere hiarbæ?
Præbueram ſceleri brachia noſtra tuo:
Eſt etiam frater: cuius manus impia poſcit
Reſpergi noſtro, ſparſa cruore uiri.
Pone deos, & quę tangendo ſacra profanas:
Non bene cœleſtes impia dextra colit,
Si tu cultor eras elapſis igne futurus:
Pœnitet elapſos ignibus eſſe deos.
Forſitan & grauidam Dido ſcelerate relinquas
Parſq; tui lateat corpore clauſa meo,
Accedet fatis matris miſerabilis infans:
Et nondum nati funeris author eris.
Cumq; parente ſua frater morietur Iuli:
Pœnaq; connexos auferet una duos.
Sed iubet ire deus uellem uetuiſſet adire:
Punica nec Teucris preſſa fuiſſet humus,

HVBERTINVS.

INVIDIOSA: paſſiuæ eſt ſignificationis: ideſt quibus inuidetur, idem Anna ad ipſam Didonem li. iiii. Aenei. ſic inquit. Nec uenit in mentem quorum conſederis aruis. Hinc Getulæ vrbes genus inſuperabile bello. Et Numidæ infreni cingunt & inhoſpita ſyrtis. Hinc deſerta ſiti regio: lateq; furentes Barcæi. Bella tument. Virg. quid bella Tyro ſurgentia dicā. Peregrina & fœ. & a fortuna & a ſexu mouet cōmiſeratione. Rudes no. Mille. i. multis numerus finitus pro infinito. Colere: congregati ſunt. Neſcio quem: quaſi dicat ignotum. Suis thalamis. i. connubia ipſorum. Quid du. q. d. non eſt talis fortūa mea vt debeam recuſare etiam captiuitatem. Virgil. quid moror: an mea Pygmalion dum mœnia frater deſtruat: & captam ducat Getulus Iarbas. Getulo: qui imperat Getuliæ: quæ eſt pars Aphricæ. Præbueram: pro ꝓbebo. Sceleri tuo: ecce hoc verbo magis prohibet, quod videtur concedere. Frater: Pygmalion: Sparſa: fœdata. Viri mariti mei Sichei: quem interfecit. Pone: pro depone. Aphæreſis. Profanas: polluis, & maculas tangendo: quia ab impiorum manibus dei tangi indignantur: inde apud Virgi. donec me flumine viuo abluero: nam cruentis manibus tangere ſacra Aeneas nefas duxit. Non bene cœleſtes: ſentētia eſt rethorica. Si tu: ſenſus eſt, dei nollent ſe eſſe liberatos ab incendio troiano: ſi tu qui es impius, eras culturus deos elapſos ab incendio: ordo eſt. Deos penitet eſſe elapſos ignibus &c. Si tu. ſ. ſceleratus, & impius: habet. n. hoc ꝓnomē demonſtratiuū emphaſim. Eras futurus cultor: ipſis ereptis. i. libertatis. Igne: quia mallent ſe eſſe combuſtos, q̄ habere talē cultorē. Forſitan: addit illud qđ poſſit eum mouere ad cōmiſerationē. Relinquas: pro relinques, & melius legitur, quam relinquis, vel relinques, quod ſequens, verbum indicat. nam dixit. Lateat: pro latebit: vel latere ꝯtingit. Pars tui: aliq̄s filius, qui eſt pars patris. Accedet: ad detur. Fatis. i. morti. Miſerabilis: quia nulla culpa ſua morietur. Nondū nati. i. filii nōdum editi in lucem. Frater Iuli: qui erit ex te genitus, ſicut Iulus. Cum ſua pa. i. mecū, quæ ſum mater ſua. Vna pœ. i. vna mors. Cōnexos: coniunctos. Sed iu. obiectio, quam poſſet facere Aeneas. Deus: Mercurius: ſic enim ſe excuſabat Aeneas, vt apud Vir. li. iiii. Aeneid. Nunc etiam interpres diuū Ioue miſſus ab ipſo, Teſtor vtrunq; caput: celeres mandata per auras Detulit. Ipſe deum manifeſto in lumine vidi &c. Vel certe Apollinē verius intelligit, cuius iuſſu petebas Italiam: vt ipſe apud Virg. lib. iiii. Sed nunc Italiā magnā grinæus Apollo Italiam lyciæ iuſſere capeſſere ſortes. Preſſa: tecta, calcata, ſic ipſa apud Virg. Felix heu nimiū felix ſi littora tm̄. Nunq̄ dardaniæ te tetigiſſent noſtra carinæ.

ASCENSIVS.

VRBEM conſtitui. Vir. Vrbē ꝓclarā ſtatui mea mœnia vidi. Getulo tradere nō dices me, q̄a Getulo tribus lōgis cōſtat. Nō bñ cœleſtes. Memorabile dictū. Si tu cultor eras, ſenſus eſt, tāta eſt ꝑfidia tua, q̄ ſi tu eras futurus cultor diis penatibus elapſis. i. ignibus, & ruinis, pœniteat elapſos. i. q̄ maluerint igne cōſumpti eſſe,

q̃ abs te coll. Sed iubet ire.i.abire deus.ſ.Iuppiter Mercurium:vnde Virg. Nunc etiam interpres diuum ioue miſſus ab ipſo &c.

Hoc duce nempe deo uentis agitatis iniquis,
Et teris in rapido tempore longa freto.
Pergama uix tanto tibi erant repetenda labore,
Hectore ſi uiuo quanta fuere, forent.
Non patrium Simeonta petis, ſed Tybridis undas,
Nempe, ut peruenias, quo cupis, hoſpes eris,
Vtq; latet, refugitq; tuas obſtruſa carinas,
Vix tibi continget terra petita ſeni.
Hos populos potius in dotem ambage remota
Accipe, & aduectas Pygmalionis opes.
Ilion in tyriam transfer felicius urbem,
Inq; loco, regis, ſceptraq; ſacra tene.
Si tibi mens auida eſt belli, ſi quærit Iulus
Vnde ſuo partus marte triumphus eat:
Quem ſuperet (ne quid deſit) prebebimus hoſtem:
Hic pacis leges, hic leges, hic locus arma
Tu modo per patrem, fraternaq; tela ſagittas
Perq; fugæ comite, Dardana ſacra deos.
Sic ſuperent quoſcunq; tua de gente reportas,
Mars ferus, & damni ſit modus ille tui,
Aſcaniuſq; ſuos feliciter impleat annos,

HVBERTINVS.

HOC duce: hoc dicit Dido: vt Aeneas miſſus ſit cupidus parere reſpõſis Apollinis: dicit .n. eum eſſe: cãm malorũ Aeneæ: quia dum eius reſponſa tvult ſequi: quibus iubetur venire: agitatur iam multis annis & mari & terra. Hoc.ſ. deo Apolline. Duce authore. Teris: conſumis: vnde ipſe iii. vi. Aenei. magnas obeuntia terras, tot maria intraui duce te, Penituſq; repoſtas Maſſillũ gentes, paréta q; ſyrtibus arua. Pergama: troia. Quãta: quam magna, quã florida. Tãto labore, quanto petis arua aliena: vnde ipſa apd Vir. Quid ſi nõ arua aliena: domoſque ignotas peteres: & Troia antiqua maneret: Troia per vndoſum peteret claſſibus æquor. Patrium.i. Troianũ. Sed vndas Tybridis: qui procul eſt ab his locis. vt.i. q̃uis. Quo cupis.ſ.ad Italiã. Hoſpes: nouus & aduena. Vtq;.i. ſemp alii legũtur: vtq; & melius: vt ſit ſenſus: Terra: quam tu petis. Vt latet.i. ſicut eſt remota: & abſtruſa: penitus occultata. Virg.i. Geor. Vt ſilicis venis abſtruſum excudere ignẽ. idem. vi. æneí. Quærit pars ſemina flammæ: Abſtruſa in venis ſilicis. Vltat: quaſi ſponte fugit, vt Vir. Italiam ꝑtimus fugientem. Vix contingat: eueniet tibi ſen⁹.i. etiã ſi vixeris multos annos. Hos: meos, Μιχτιυας. Remiſſa: promiſſa. Ambage: circuitu: vt longæ ambages. Opes Pygmalionis, quas Pygmalion habere cupiebat: & ſperabat: & vnde illud Virg. portantur auari Pygmalionis opes pelago. In Tyriam vrbem.i. in Carthaginem: quã Tyriã a pditoribus appellata fuit. Ilion.i. res Ilienſes.i. ſtatum troianum, & regnum trãſmutata in hanc vrbem: & eſto huius loci rex. Feliciuſq̃, troia fuit. Sacra. venerabilia: quia oẽs reges erant ſacra. Si tibi: ſatisfacit obiectionibus: quas Aeneas facere poſſet: quod vellet venire in Italiam: vt exerceat ſe, & filium Aſcaniũ in bellis: dicit enim etiam in illis regiõibus dari ei hãc opportunitatem, Vnde: ex q̃ cauſa. Ne quid deſit: idest vt oia habeas.ſ. & regnũ & etiam opportunitatem victoriarum, & triumphorũ. Hi pacis.i. & paci, & bello conuenit. Hic loc⁹ noſter. Tu modo: per multas adiurationes eum orat Dido: vt ſui miſereatus: ſumit autem verbũ pſeci ſenſus iferius Parce ꝑcor domui. Tela fraterna.i. arma Cupidinis fratris tui. Deos penates, ſic adiurantis eſt: vt ſæpius diximus. Superent.i. vincant: nam ſuperare interdum vincere: vt hic: interdũ ſuperaſſe ſignificat: vt apud Virgilium li. iii. Quid puer Aſcanius: ſuperat ne? & iuue. Et quod ſuperauerat vnũ, velo prora ſuo, Ille Mars: ẽ illud bellum.ſ. Troianum. Sit modus: ſit finis. Tui damni: Idest vltra illud bellum: nullum vnquam patiaris dãnum: Suos annos: natura, vel fata ſibi debitos. Sic ſupra Briſeis ad Achillem. Nunc quoq; ſic oẽa Peleus pater impleat annos.

ASCENSIVS.

PERGAMA vix tanto &c. Docet ne Troiam quidem, repetendam tanto labore, quãto Italiam fugientem querit. Simoenta a nominatiuo Simois, ſed vt Seruius docet græce ſcribitur per ei diphthongon Simoeis, licet ſit ſemper triſyllabum. His potius populos in dotẽ,

vnde Iuno ad Venerem Aeneid. iiii. Dotaleſq; tuæ Tyrios permittere dextræ.

Et ſenis Anchiſæ molliter oſſa cubent.
Parce precor, domui, quæ ſe tibi tradit habendam,
Quod crimen dicis præter amare meum?
Non ego ſum Phthia, magniſq; oriunda micænis
Nec ſteterunt in te, uirq; paterq; meus.
Si pudet uxoris, non nupta, ſed hoſpita dicar:
Dum tua ſit dido, quodlibet eſſe feret.
Nota mihi freta ſunt Aphrum frangentia littus,
Temporibus certis dantq;, negantq; uiam.
Cum dabit aura uiam prebebis carbaſa uentis
Nunc leuis eiectam continent alga ratem.
Tempus ut obſeruem, manda mihi, certius ibis
Nec te, ſi cupias, ipſa manere ſinam
Et ſocii requiem poſcunt, laniataq; claſſis
Poſtulat exiguas ſemirefecta moras.
Pro meritis & ſiqua tibi debebimus ultra,
Pro ſpe coniugii tempora parua peto.
Dum freta miteſcunt, & amor dū temperat uſum,
Fortiter ediſcam triſtia poſſe pati.
Sin minus: eſt animus, nobis effundere uitam

HVBERTINVS.

MOLLITER: talia enim mortuis præcari ſolebant. Iuuenalis. Dii maiorum vmbris tenuem & ſine pōdere terram. Cubent: ideſt quieſcant. Domus: ſcilicet meæ. Habendā: poſſidendam. Tibi a te. ſic apud virgiliū miſerere domus labētis. Quod quaſi dicat nullum. Nō ego dicit ſe non fuiſſe hostē Troiani nominis: nec natam ex locis hoſtilibus. Phthia: vrbe Theſſaliæ, vñ Achilles nonnūquā phthius dicitur: cuius cauſa omnes ex ea vrbe oriūdi merito debent eſſe odio Troianis. Oriunda. i. orta: nomen eſt: nō autem participium. Mycænis vnde Agamemnon, & Menelaus fuerint. In te: contra te. ſic apud Vir. iiii. Aeneid. Non ego cum Danais troianam excindere gentem Aulide iuraui, claſſem ve ad Pergama miſi. Si pudet vxoris. i. ſi pudet te habere me nomine vxoris. Hoſpita: peregrina, & amica. Quælibet: ideſt ſub quauis conditione: ideſt & ſerua, & amica. Dum: pro dummodo. Nota mihi: arguit a natura maris lybici non eſſe nunc nauigandum: ſed differendum. Frangentia: percutientia. Certis: quibuſdam, non omnibus. Viam. i. opportunitatem eundi. Leuis: vilis. Eiectam ad litus ſubductam. Alga: herba maris: quæ in tempeſtate tollitur ſuper vndas: & interdum moratur naues. Manda: committe & de hanc curam. Serius: tardius, vt eas tutius. Nec ſinam. i. non patiar, & permittam. Te manere. ſ. hic. Si: ideſt quantumuis. Cupias. i. velis: quia hortabor te: vt eas cum venti poſcent. Et ſocii: alia ratio, quare debeat differre diſceſſum: vt ei ſocii recreentur & naues quaſſatæ reficiantur. Socii: ſ. uel feſſi fatigati. Vir. li. i. Aene. Defeſſi Aeneadæ quæ proxima littora curſu Contendunt petere, & lybiæ vertuntur ad oras. Laniata: ventis quaſſata. Vir. Quaſſatā vētis liceat ſubducere claſſem. Semirefecta: nō plene inſtaurata. Exiguas moras exiguum ſpatiū morādi. Pro meritis: pro beneficiis in te collatis: vt ipſa apud Maronē. Si bñ qd de te merui. Siqua debebimus vltra. i. preſtare debemus vltra hæc, quæ iā pſtitimus. Pro ſpe cōiugii. Vir. per connubia noſtra per inceptos Hymeneos Tempora parua peto. ſic apud Vir. Tēpus inane peto requiē, ſpatiūq; furori. Et amor dum temperat vſum: ideſt dum aſſuetudine amor ſit tolerabilior. ſic Vir. Dū me a me victam doceat fortuna dolere: amoris. n. & fortunæ iniuria, & aduerſitas vſu ſit tēperatior. Ediſco: ēcōſueſco. Sin minus. i. ſi non. ſubaudi preſtiteris hoc paruum tempus. Eſt aius: eſt firma diſpoſitio. Effūdere vitā. i. mori.

ASCENSIVS.

PARCE precor domui. Aeneidos quarto. Si bene quid de te merui, fuit aut tibi quicquam Dulce meum, miſerere domus labentis & cæ. Non ego ſum Phthia, ſic primo Aeneid. Cum domus Aſſaraci Phthiam claraſque Mycænas Seruitio premet: Non ergo legendum eſt Phthiam. Quodlibet eſſe ferent: ideſt patietur quolibet ſcilicet modo. Nota Aphrum More oratorio iuxta præceptum rhetoricum æque validiſſima pareat argumenta nouiſſimo loco repetit: ſcilicet vt opportunam expectet nauigationem, ad quam ſe illi pro: futuram pollicetur, Et amor dū temperat vſum, Sic. iiii. Aenei. Tēpus inane peto, requiē, ſpatiūq; furori, Dū mea me victā doceat fortuna dolere,

In me crudelis non potes eſſe diu.
Aſpicias utinam quæ ſit ſcribentis imago:
Scribimus:& gremio troicus enſis adeſt.
Perq; genas lachrymæ ſtrictum labuntur in enſem
Qui iam pro lachrymis ſanguine tinctus erit,
Quam bene conueniunt fato tua munera noſtro:
Inſtruis impenſa noſtra ſepulchra breui.
Nec mea nunc primum feriuntur pectora telo:
Ille locus ſæui uulnus amoris habet:
Anna ſoror, ſoror Anna meę male conſcia culpæ
Iam dabis in cineres ultima dona meos.
Nec conſumpta rogis inſcribar Eliſa Sichei:
Hoc tamen in tumuli marmore carmen erit:
Præbuit Aeneas & cauſam mortis, & enſem:
Ipſa ſua Dido concidit uſa manu.

HVBERTINVS.

DIV: quia cito moriar:& tua crudelitas nõ poterat nocere mihi mortuæ. Imago:i.ſpecies, vel aſpectur. Quæ.ſ.q̃lis. Troicus tuus, quẽ mihi reliquiſti. Vir. enſemq; relictũ. Strictũ:nudum. Pro la.lo co lachrymarũ. Tinctus: maculatus. Quã beã irriſiue. Fato noſtro.i.morti noſtre. Inſtruis:ornas. Nũc pri.qa etiã antea pcuſſa ſum. Ille lo.i. pectus meum. Vuln^9^amo. Vir. Ad regina graui iã dudum ſaucia cura, Vuln^9^ alit venis. Anna ſo. cõmiſeratiõe vertit ſermonẽ ad Annã: quam dicit cito executuram funus eius. Male: qa mihi prodeſſe nequiſti. Conſcia cul. nã vt eſt apud Virg. ei amorem ſuũ detexit. Anna fatebor.n. miſeri poſt fata Sichei coniugis &c. Culpæ amo. ſecundi mariti, quem culpã appellauit: vt Ser. voluit:quia antiquo ritu bis nuptæ a ſacerdotio repellebantur:ſed melius placet culpam dici pp fidẽ nõ ſeruatã priori marito: vt apud Virg. Nec ſeruata fides cineri promiſſa Sicheo. Iã:mox cito. Vltima do. exequias, q̃ & iuſta dũr. Cõ.ro.i. cõbuſta ignibus rogalibus. Nec inſcri. Eli. Si.ſ. vxor, nam in mulierum epitaphis ſcribebantur noĩa maritoꝝ ſuoꝝ. Luc. liceat tumulo ſcripſiſſe Cato. Mar. nõ vult ergo ſcribi vxor Sichei, qa nõ fuit ei fida vxor. Hoc tñ:legiẽ ẽt tñ, & melius.i.ſolũmodo. Cauſam: qa decepit. Et enſem:qa reliqt enſem, quo ſe interfecit. Ipſa per ſe pdidit: mortua eſt:ſecundũ fabulas Dido pp diſceſſum Aeneæ ſe interfecit gladio:quẽ Aeneas reliq̃rat apud eã licet Ser. dicat:qđ ſm hiſtoriã: cũ Iarbas Didonẽ vxorẽ petiuiſſet:& illa negaſſet:itulit bellũ carthagini cuius timore cũ cogeret a ciuib^9^ petiit: vt aũ placaret manes mariti:& ex ædificata pyra ſe i ignẽ pcipitauit:e b q̃ rẽ Dido.i.virago appellata ẽ. nã pprie Eliſa dicebaẽ: alii tñ dicũt eam Didonẽ.i. Viraginẽ dictã: qa dux fuit tot viris ſecũ eũtibus:& vrbẽ in alieno ſolo ꝯdidit:vnde Vir. de ea quaſi per admirationem tãti animi: dixit dux fœmina facti.

ASCENSIVS.

QVAM bene conueniunt fato tua munera noſtro. Aenei. iiii. Ex perſona poetæ contra dicitur, Non hos q̃ſitum munus in vſus, feriuntur telo ſignificat ſe percuſſam telo amoris, & percutiendam a ſe telo letali. Ille locus, docte hoc excogitauit poeta, Nam ſolent fontes puniri etiã in hac vita in his mẽbris, quibus peccarunt, vt paraſiti in ventre, vnde ingere in ventrẽ calces inquit Comicus, Vani loqui in ore, ſicut ligus quidã apud Virg. lubrici amatores in oculis, vt in Eunucho patet. Menticuloſi in pcordiis, vt apud Home. therſites ſceptro cõtra pcordiã pcuſſus. Amatrix ergo, q̃ corde peccauit, corde vulnus ſuſceptura ẽ. Anna ſoror. Idẽ fere Aenei. iiii. reperies, vnde ſuperſedeo.

In octauam Epiſtolam Argumentum Hubertini.

HErmione Menelai, & Helenæ filia fuit: hæc admodũ puella a Tyndareo auo materno Oreſti Agamemnonis filio:& patrueli ſuo deſponſata eſt. Menelaus vero eius pater huius deſponſationis ignarus eam Pyrrho deſpondet:qui tandem a bello Troiano reuerſus Oreſti Hermionem rapuit:& eã p vim tenebat:cum illa mallet eſſe Oreſtis, quam Pyrrhi vxor: quare Hermione ſcri. ad Oreſtẽ hanc epiſtolã:qua eũ rogat:vt eam eripiat Pyrrho: & non patiatur eã eſſe in vinculis apud Pyrrhũ:& ita crudeliter tractari:adducit aũt rationes plurimas: quare id facere debeat:& adducit ipſum Pyrrhum in odium, & inuidiã Oreſti, & poſtremo adiurat ſe, aut moriturã: aut venturam in coniugium Oreſtis: quod quidem aſſecuta eſt, nam Oreſtes interfecto Pyrrho eam tandem recepit:& vt quibuſdam placet, ſociam in omnes caſus eã habuit; ex qua etiã Oreſtem filium ſuſcepit.

HERMIONE ORESTI.

ALloquor Hermione nuper fratremq́ uirumq́:
Nunc fratrem: nomen coniugis alter habet.
Pyrrhus Achilleides animoſus imagine patris,
Incluſam contra iuſq́, piumq́ tenet:
Quod, potui renui, ne non inuita tenerer:
Cætera fœmineæ non ualuere manus.
Quid facis Aeacide: non ſum ſine uindice dixi:
Hæc tibi ſub domino Pyrrhe puella ſuo eſt.
Surdior ille freto clamantem nomen Oreſtis
Traxit inornatis in ſua tecta comis.
Quid grauius capta Lacedæmone ſerua tuliſſem
Si raperet graias barbara turba nurus?
Parcius Andromachen uexauit Achaia uictrix:
Cum Danaus phrygias ureret ignis opes
At tu, cura mei ſi te nunc tangit, Oreſte
Iniice non timidas in tua iura manus
An ſiquis raperet ſtabilis armenta recluſis,
Arma feres: rapta coniuge lentus eris?
Sit ſocer exemplo nuptæ repetitor ademptæ,
Cui pia militiæ cauſa puella fuit.

HVBERTINVS.

AChilleides filius Achillis: ei autem, nam nos in i longam vertimus: nunc poeta diuiſit, x genitiuo enim Achillei Achilleides fecit non Achillides: licet etiam Achillides legi poſſit: ſcribitur autem & Achilles: & Achilleus in nominatiuo. Natus eſt autẽ Pyrrhus ex Achille, & Deidamia filia Lycomedis regis Scyri inſulæ quo tempore Achilles apud eũ ſub puellari habitu educabatur. Animoſus audax, vel iracũdus. Imagine pa. Vir. Inſtat vi patria Pyrrhus. Contra ius: Contra humanas leges. Contra piũ .i. cõtra religionem, & deorum inſtitutum: nam pietas debet deis. Ne. prout. Quod po.i. quã tũ potui. Renui .i. recuſaui. Inuita: cõtra voluntatem. Cætera: præter renuere. Fœmineæ: & ideo imbecilles. Vindice: vel vltore vel defenſore: vt Luca. de Pompeio vindexq́ ſenatus. Sub ſuo domino: non ſub te: quia alterius iam ſum dicata connubio. Surdior quia ſicut mare non audit ꝓclamantes: ita ille multo minus audiebat me ſupradicta dicentem. Clamantẽ: vocantẽ, quaſi mihi auxilio eſſe deberet. Inornatis: ſolutis, & laceratis. Quid grauius. q. d. nihil dicit ſe non eſſe in deteriori conditione: quam ſi capta Lacedæmone vrbe ſua facta fuiſſet captiua. Parcius: modeſtius, & mitius. Vexauit: agitauit. Victrix: que iure victoriæ poterat eẽ ſæuior. Cũ Danaus .i. cũ Troia igne græco cõſumeretur. Phrygias opes. ſic Vir. troianas vt opes: erat. n. Troia ditiſſima regio. Cura amor. Iniice manus: verbum eſt iuris: ď. n. iniicere manus: qui nulla iudicis authoritate expectata rem ſibi debitã vẽdicat. Vir. x. Aenei. iniicere manus parcæ telisq́ ſacrarunt Euandri. In tua iu. i. in me vendicandam, quæ ſum tua. An ſiquis: arguit a minori ad maius: ſi enim pugnatur ꝓ armẽtis raptis: multo magis pugnandum eſt pro vxore. Lentus: piger eris. q. d. nõ. Si ſocer arguit ab exemplis. Socer: Menelaus pater meus ſocer tuus. Nuptæ Helenæ matris meæ vxoris ſuæ. Ademptæ: raptæ a Paride.

ASCENSIVS.

PYRRHVS Achilleides &c. nõnulli codices ſic auſpicantur, ſeu incipiũt, Alloquor Hermione nuper fratremque, virumq́. Nunc fratrem, nomen coniugis alter habet. In quibus quidem verſiculis videtur phraſis Ouidiana, nec ſunt a negocio abhorentes. In principio autem narrationis cum purgatione ſui fatetur violentiam ſibi factam. Sed ab eo cui facile reſtitiſſe non potuit. Pyrrho: videlicet Achillis filio, & imitatore, addit tamen ſe illi reſtitiſſe, quatenus potuit. Nomen Oreſtis: quaſi in eo pondus ſit terroris. Achaia victrix: idest ipſe græcus victor, qui eam Heleno permiſit habendam, vt patet Aenei. iii. At tu Oreſte ſuauiter, deponitur. ſ. in vocatiuo proprium, vt Achille, Vliſſe, Oreſte, Chreme. Ignauus .i. ſine induſtria, iners, & ad nullũ opus vtilis. Stertiſſet. ſ. reſideret deſidioſus, nec legendum eſt ſtetiſſet, quia verſus non ſtaret, nec ſententia tam congrua eſſet.

Si ſocer ignauus uacua ſtertiſſet in aula,
Nupta foret Paridi mater, ut ante fuit,
Non tu milles rates, ſinuoſaq; uela parabis,
Nece numerum danai militis, ipſe ueni.
Sic quoq; eram repetenda tñ: nec turpe marito eſt
Aſpera pro charo, bella tuliſſe toro.
Quid quod auus nobis idem eſt pelopeius Atreus:
Et ſi non eſſes uir mihi, frater eras.
Vir precor uxori, frater ſuccurre ſorori
Inſtant officio nomina bina tuo.
Me tibi Tyndareus uita grauis author: & annis
Tradidit, arbitrium neptis habebat auus.
At pater Aeacidæ promiſerat inſcius acti:
Plus quoq;, qui prior eſt ordine, poſſit auus.
Cum tibi nubebam, nulli mea teda nocebat,
Si iungar Pyrrho, tu mihi læſus eris.
Et pater ignoſcet noſtro Menelaus amori,
Succubuit telis præpetis ipſe dei.
Quem ſi permiſit, genero permittet amorem,
Proderit exemplo mater amata ſuo.

HVBERTINVS.

FORET. ſ. ſi fuiſſet lentus, & non curaſſet repetere eam armis. Vt ante. ſ. fuit nupta. Non tu: arguit a facili, q Oreſtes ſine claſſe, & exercitu eam repetere poſſit. Mille. Virgi. Non anni domuere decẽ nõ mille carinæ. Ipſe. i. tu, & non alius pro te. Sic. ſ. eti claſſibus, & numero militum, ſi opus eſſet. Nec turpe immo honeſtũ. Pro charo toro. i. pro chara coniuge. Quid qđ, arguit nunc a conſanguinitate: quod ſi iure coniugii nollet Oreſtes eam repetere: dicit eũ tamen id facere debere iure conſanguinitatis: erant enim Oreſtes, & Hermione patrueles. i. nati ex duobus fratribus, & ſic eũdem habebãt auum. Atreus pater dicitur fuiſſe Agamẽnonis patris Oreſtis: & Menelai patris Hermionis, ergo erit auus vtriq;. Pelopeius: filius Pelopis: poſſeſſiuũ pro. patronymico. Pelops autem filius Tantali genuit Atreum: & Tyeſtem. Atreus Agamemnona, & Menelaum. Thyeſtes vero eſt Pelope filia genuit Aegyſtum: qui poſtea adulter fuit Clytemneſtræ. Si: quamuis erat frater. i. patruelis, nam in hoc ſignificato ſæpe ponitur & frater, & ſoror. Vir. i. tu maritus. Inſtant officio tuo: ideſt vrgent te ita facere bina nomina. ſ. mariti & patruelis, ſiue fratris. Me tibi probat, q ei ſit legitime nupta. Tyndareus auus meus maternus, nam pater fuit Helenæ. Grauis: venerabilis, & dignus authoritate. Vita: honeſtate viuẽdi. Et annis: quia iam ſenex laudat autem eum, ne fortaſſe obiiciatur: quod temere hoc fecerit. Arbitrium poteſtatem. Neptis: ideſt mei, quæ nata ſum ex eius filia. Cum tibi: alia ratio honeſti matrimonii: quia primũ nupſit ipſi Oreſti: cum nulli faceret iniuriam: nunc autem dicit ſe facturam iniuriam Oreſti: ſi eo dimiſſo nupſerit Pyrrho. Læſus: iniuria affectus. Et pater, contra id, quod poſſet obiici ſ. Menelaum: qui eam Pyrrho promiſerat non eſſe paſſurum, vt nubat Oreſti. Ignoſcet: dabit veniam. Succubuit: victus eſt. Præpetis alitis: vel volucris vt Virg. & præpetis oĩa pẽnæ. Dei Cupidinis. Genero: tibi Mater mea Helena ſuo exẽplo: quia quod propter eam fecit pater: licebit tibi propter me facere.

ASCENSIVS.

IN Aula vacua: ideſt vacuata coniuge ſua Helena, quã Paris rapuerat. Nõ tu mille rates. Tot enim in expeditione Troiana fuiſſe perhibentur. Vir. Aenei. ſecundo, Nõ mille carinæ. Nõ anni domuere decem. Sic quoq; eram. i. etiam cum tanto numero nauium, quando mater Helene. ſ. repetita eſt. Me tibi Tyndareos nititur ꝓbare, quia illi legitimus ſit coniũx, quod deſponſata ſit ꝑ auum maternum, cui pater poteſtatem fecerat. Tyndarus. n. pater fuit Helenes ſaltẽ putatiuus. vnde Tyndaris dicta eſt, licet Iouis filia cenſeatur. Virg. Non tibi Tyndaridis facie. Sane a quibuſdã Græcis dr̃ hic Tyndareos, vt a Thucidide quẽ nũc ſeqr̃ poeta, idẽ tñ & Tyndarus dr̃, Arbitriũ neptis non tm̃ qa auus, nã auo mr̃no nõ cõpetit ius in nepotes, ſed qa ptãtem, iuſq; fecerat illi domus ſuæ abiens pr̃, aut certe artificioſus eſt error, vt ſighet ingenioſus poeta mulierũ amori q̃ iuris potiorẽ eſſe, aut vt caliditatẽ mulierũ doceat, q̃, qđ volunt, quouis colore perſuadere moliunt. At pr̃. ſ. Menelaus, Aeacidæ. i. Achilli Aeaci nepoti, ſed inſcius adit acti. Et pr̃ ignoſcet, vt expertus vim amoris. Quia ſuccubuit telis præpetis: ideſt ꝓpetibus pennis volantes dei: ſcilicet Amoris, ſeu Cupidinis.

Tu mihi

Tu mihi quod matri pater es, quas geſſerat olim
Dardanidis partes aduena: Pyrrhus agit.
Ille licet patriis ſine fine ſuperbiat actis:
Et tu quæ referas facta parentis habes.
Tantalides omnes, ipſumq; regebat Achillem:
Hic pars militiæ: dux erat ille ducum
Tu quoq; hēs proauum Pelopem, Pelopiſq; gentē:
Si melius numeres, a Ioue quintus eris.
Nec uirtute cares: arma inuidioſa tuliſti:
Sed tu quid faceres: induit illa patrem.
Materia uellem fortis meliore fuiſſes:
Non lecta eſt operi, ſed data cauſa tuo.
Hanc tamen impleſti: iuguloq; Aegiſtus aperto
Tecta cruentauit: quæ pater ante tuus.
Increpat Aeacides laudemq; in crimina uertit:
Et tamen aſpectus ſuſtinet ille meos,

HVBERTINVS.

TV MIHI: ideſt ſicut pater meus eſt legitimus maritus matri meæ Helenæ, ita tu mihi. Quas geſſ. olim. i. ſicut Paris nō legitimus cōiunx erat matri meæ: ſed raptor: ita & Pyrrhus agit eas partes. ſcilicet raptoris. Quas dar. i. Paris olim cū hēbat apud ſe matrem meā. Partes: officia & nomina. Ille licet: conciliat ſibi amorem Oreſtis ꝑponendo eum Pyrrho. Sine fine: infinite. Patriis. i. paternis. Et tu. i. etiā tu. Quæ refer. i. q̄ poſſis memorare. Tantalides. i. Agamemnon lōge repetitum patronymicū, ſicut ex ſuperius commemorata genealogia patet. Ipſumq; habet emphaſim hoc ꝓnomen: quaſi dicat etiā ipſum Achillem: quo Pyrrhus tam ſuperbit. Hic. ſ. Achilles: erat pars militiæ. i. vnus ex militibus & ducibus, qui erant ſub Agamemnone. Ille Agamemnon pater tuus: erat dux ducum: quia omnes duces ei parebant. Vir. Ipſe Mycænæus magnorum ductor Achiuum. Proauum: ſicut ſupra oſtendimus in ordine generis: parentem Pelopis. i. Tantalum. Hora. in. i. carminum, Occidit & genitor Pelopis conuiua deorum. A Ioue: quia Iuppiter genuit Tantalum: & ſic eris quintus ab eo. Nec virtute, laudauit Hermione Oreſtem a nobilitate: nunc laudat a fortitudine. Virtute. i. fortitudine: nam in actis militaribus virtus pro fortitudine accipitur. Inuidioſa: odioſa: quia interfeciſti matrē. Sed tu: excuſatio matricidii Oreſtis. Quid face: quaſi dicat nihil aliud, q̄ quod feciſti. Induit illa patrem: ideſt dedit ei veſtem, ſuperiori parte non apertam, qua caput emittere non poſſet: quia implicatus, & vxoris, & adulteri manibus interfectus eſt, licet alii dicant in conuiuio interfectum primo die quo domum rediit: vt Iuuena. quippe ille dies authoribus vltor patris erat cæſi media inter pocula: & idem ferro a Clytemneſtra occiſum ſentit in fine Satyræ ſextæ his verbis: hoc tantum refert quod Tyndaris illa bipennem inſulſam, & fatuam dextra, læuaq; tenebat: & Virg. lib. xi. Ipſe Mycenæus magnorū ductor Achiuum, Coniugis infandæ prima intra lumina dextra oppetiit. Meliore: honeſtiore, quam cæde matris. Non lecta eſt: excuſatio eſt: quaſi dicat non ſponte: ſed coactus hoc feciſti. Lecta: ideſt electa a te. Sed data ſcilicet & ſcelere matris: & reſponſo oraculi. Operi tuo. i. tuo facto. ſ. matricidio. Impleſti: perfeciſti. Hanc. ſ. cauſam tibi datam. Aegyſtus: adulter matris tuæ. Cruentauit: cruore ſuo fœdauit. Quæ pater tuus ante. ſ. cruentauerat. i. eiſdem tectis eum interfeciſti: vbi ille patrem tuum interfecerat: & artificioſe tacet cædem matris, & tantummodo cædem adulterii cōmemorat Aeacides Pyrrhus pronepos Aeaci: nam Aeacus eius proauus eſt. Increpat. ſ. hoc factum tuum. Laudem. i. vltionem cædis paternæ, quæ tibi laudi eſt. Vertit in crimina. i. inculat: & dicit homicidiū eſſe. Et tā. ſ. q̄uis ita de te male dicat. Suſtinet me. aſpe. i. patitur ſe a me videri, quā ſcit tibi eſſe vehementer affectam: & non poſſe male de te audire.

ASCENSIVS.

ILLE licet comparat genus Oreſtis cum genere Pyrrhi, illiq; præfert. Sed tu quid faceres, induit illa patrem: purgat facinus Oreſtis, quantum ad ſcelus nefarium, & laudat, quantū ad audaciam. Non iuſtum fuiſſe contendit, vt quæ patrem induerit tunica textili, quam camiſiam vocāt ſine orificio, ſeu exitu ea ſpe, vt nunquam eam exueret, ſed in ea ab adultero interficeretur, etiam a quocunq; interfecta ſit. Subtiliter autē dicit illa. q. d. quæ meruit mori, ſubticens nomē matris. Nō lecta. i. delecta, aut electa, ſed data. i. præter ſpem oblata. Et tamen aſpectus. i. licet damnet facinus tuum, tamen libenter videt me coniugem tuam.

Rumpor:& ora mihi pariter cum mente tumeſcunt
 Pectoraq; incluſis ignibus uſta dolent.
Hermione coram quiſquam ne obiecit Oreſti:
 Nec mihi ſunt uires:nec ferus enſis adeſt.
Flere licet:certe flendo diffundimus iram:
 Perq; ſinus lachrymæ fluminis inſtar eunt:
Has ſemper ſolas habeo:ſemperq; profundo.
 Hument incultæ fonte perenne genæ.
Hoc generis fatum:quod noſtros erat in annos:
 Tantalides omnes apta rapina ſumus.
Non ego,fluminei referam mendacia cygni:
 Nec querar in plumis delituiſſe Iouem:
Quo duo porrectus longe freta diſtinet Iſthmos

HVBERTINVS.

RVMPOR.i.dolore. Ora tumeſcunt cum mente:quia ita tumidos homines facere videtur. Vſta ardentia. Ignibus incluſis:indignationibus, quæ tanq; ignes latentes pectus meũ vrũt. Iuue. Quid referam,quanta ſiccum iecur ardeat ira? Quiſq; ne obiecit: pro: quiſquã ne obiiciet.i. quiſquã ne male dicet de Oreſte in præſentia mea. Nec mihi ſunt vires .i. nec poſſum vindicare hãc iniuriã. Flere li. idest poſſum ſolũ flere:& non aliter vindicare. Diffundimus:ſpargimus:& obiicimus iram flendo:quia vt volunt phyſici plus lædit ira retenta,& occulta:quam ſi fletu effundatur. Inſtar fluminis.i.valde abunde. Has lachrymas ſemper:quia nunquam ceſſo flere. Profundo:emitto. Hument,madefiunt. Fonte.i.copia lachrymarum. Perenne:iugi perpetuo. Hoc generis fatum eſt:ideſt hoc eſt infortunium gentis domus noſtræ:quod etiam ad meam ætatem peruenit:vt ex gente noſtra omnes mulieres rapiamura a viris:ſicut ego rapta ſum nũc a Pyrrho commemorat autem multas de genere ſuo raptas. Matres:mulieres. Tãtalides:ideſt de genere Tantali. Non ego:occupatio eſt rhetorica,dicit enim ſe nolle referre:cum tamen referat. Mendacia:fictionem falſam figurã. Cygni fluminei:habitantis iuxta flumina. Nã Cygnus conſanguineus Phaetõtis,poſtquã Phaeton fulminis incendio a Ioue conſumptus eſt in volucrem ſuo nominis ab dolorẽ mutatus vt inquit, Ouid.libro.ii.Metamor.non ſe cœloq;,Iouiq; credit:vt iniuſte:miſſi memor:ignis ab illo Stagna petit;patuloſq; lacus:ignemque peroſus. Quæ colat:elegit contraria flumina flammis. Delituiſſe:ideſt latuiſſe. In pulmis: ideſt in forma Cygni.Nã Iuppiter captus amore Ledæ vxoris Tyndari ↄuerſus in Cygnum, ad eam volauit:quæ vt fabulæ tradunt:cum eum ſinu excepiſſet:illa dicitur oua in eius gremio peperiſſe ex qbus nati ſunt Caſtor, & pollux. Helena & clytemneſtra. Oua autem duo tantũ fuiſſe dicuntur:ex quorum altero Caſtor, & Pollux ex altero Helena.& Clytemneſtra nati dicuntur. Hora.in arte poetica. Nec gemino bellum Troianum orditur ab ouo,idem i epiſtolis,Caſtor gaudet,equis;ouo prognatus eocem pugnis, Sũt qui velint non Cygnum,ſed Ledam ex cõpreſſu Iouis illa duo oua peperiſſe. Qua duo refert rapinã alterius. Hippodamia filia fuit oenomai regis Elidis, & Piſæ: quam cũ ob egregiã pulchritudinẽ multi vxorem peterent:pater propoſuit pcis hãc legem,& duriſſimam conditionem:vt qui eam vellent,curruli certamine cum ea contenderent & qui victus fuiſſet,capite puniretur: qui viciſſet eam vxorem haberet. Ad hoc certamen cũ Pelops Tantali filius ex Phrygia veniſſet: corrupto Myrtillo Hippodamiæ auriga pollicitatione primi concubitus victor euaſit:Nã Myrtillus axes currus fractos cera dicitur texiſſe, qua poſtea calore liquefacta concidi currus:& hac fraude potius eſt Pelops Hippodamia,Cũ vero Myrtillus peteret promiſſam mercedem, a Pelope ĩ mare præcipitatus eſt quod ab eius nomine Myrtoum denominatum ferunt. Sed hæc fabuloſa,nam re vera:bello rapta eſt corrupto Myrtillo præfecto exercitus. Quo duo: deſcribit locum,vbi rapta eſt Hippodamia:videlicet in Achaia,quæ poſtea a Pelope,qui ibi regnauit,Peloponneſus:ideſt Pelopis inſula dicta eſt. Nam,vt ſupra diximus,Iſthmos eſt terra tenuis inter duo maria & ſunt duo Iſthmi celebres,vnus in Achaia,de quo nunc intelligit: & alter in Thracia. Diſtinet.i.ſeparat.

ASCENSIVS.

RVMPOR & ora &c.Dicit ſe rũpi dolore,atq; ſecũ dicere.Obiecit ne qcq; Oreſti. Corã Hermione.i.me.i. audet ne quiſq; corã me obiicere marito meo tale crimen.Fonte perenne,licenter dixit.Nam nos tantum perenni dicimus,nec dixit perenne pro perenniter, quia permiſit ſemper.Hoc generis fatum,reiicit in ſatum culpam,vt & Helena prius.

Vecta peregrinis Hippodamia rotis.
Caſtori amyclæo, & amyclæo Polluci
Reddita mopſopia Tindaris urbe ſoror.
Tindaris idæo trans ęquota ab hoſpite rapta,
Argolicas pro ſe uertit in arma manus.
Vix equidem memini tamen: omnia luctus,
Omnia ſolliciti plena timoris erant.
Flebat auus: flebatq; ſoror fratreſq; gemelli:
Orabat ſuperos Leda, ſuumq; Iouem.
Ipſa ego non longos etiam nunc ſciſſa capillos,
Clamabam: ſine me, me ſine mater abis:
Nam coniunx aberat, ne non Pelopeia credar:

HVBERTINVS.

ROTIS peregrinis: ideſt curru peregrino. Nā vt diximus Pelops ex Phrygia venerat, inde Ouid. lib. ii. Triſtium. Quid niſi tantalide agitante Cupidine currus, Piſæam Phrygiis vexit eburnis equis. Caſtori amyclæo dictū ē ſupra Helenā i certaminæ palæſtræ a Theſeo raptam fuiſſe: ā poſtea Caſtori: & Polluci fratrib᷒ eam bello repetentibus reddita eſt. Immo: vt quibuſdam placet, vi recupata, abducta eſt etiā ē ea, Æthra mater Theſei: quæ poſtea ſemper comes fuit Helenæ vt in eius epiſtola ad paridem infra patebit. Amyclæo ex Amyclis vrbæ Laconiæ. Notandum eſt autem in quinta ſede huius verſus pro dactylo eſſe ſpondeum: & in prima ſyllaba tertii pedis vocalem nec elidi, nec breuiari ſequente vocali. Tyndaris. Helenæ. Soror. ſ. Caſtoris, & pollucis. Vrbe Moſpſopia. i. Athenienſi. Nam tres fuiſſe Mopſos ſcri. Stra. lib. ix. vnum vatem filium Tireſiæ, alter fuit Lapytha Argonautarum nauigationis comes, a quo oppidum Mopſium in campo pelaſgico vocatum eſt. Tertius a quo Atticam appellauere Mopſopiam, Alibi tamen eodem libro: dicit eum Mopſopium appellatum, a quo Mopſopii Athenienſes dicti ſunt quod videtur veriſimilius. Tyndaris: narrat ſecundam rapinam Helenæ: quæ a Paride rapta, & Troiam abducta belli Troiani cauſa extitit. Idæo hoſpite: Paride Troiano, qui in illa hoſpitio acceperat. Vertit: mouit. Pro ſe: pro recuperatione ſua. Vix equidem: dicit ſe fuiſſe admodum paruam: cum mater ſua Helena rapta eſt, & enumerat quædam: quæ dicit ſubdere ſibi memoriam eius rei. Plena luctus. i. plena meroris. Solliciti ab effectu dicit. i. facientis homines ſollicitos. i. anxios: vt in prima epiſto. Res eſt ſolliciti plena timoris amor. Auus: Tyndareus. Soror: Clytēneſtra ſoror Helenæ matris meæ. Fratres gem. i. Caſtor, & Pollux: fratres meæ matris. Leda, mater Helenæ. Suum Iouem, a quo fuerat amata, & oppreſſa. Non longos. i. breues: quantos habēt infantulæ. Sine me: ſine me: conduplicatio color rhetoricus. Coniux. ſ. matris meæ. i. Meneſauus. Aberat: iuerat enim in cretam. Nec non addit nunc ſe ſupradictis, quas dixit fuiſſe raptas. Ne non. i. vt credas Penelopeia. i. genere Pelopis. Nā dixit ſupra. Tantalides matres apta rapina ſumus Phædra ad Hippoly. Ne parum Minoia credar.

ASCENSIVS.

HIPPODAmia: licet de genere Tantali nō fuit, fuit tamen eius affinis, quia nurus & in familiam eius venit, vnde, nō eſt omnino alienū exēplum. Caſtori Amyclæo: Amyclæ ciuitas Oebalie: Vnde rapta eſt Helena. Stra. in Achilleide. Soluerat Oebalio claſſem de littore paſtor: Dardanus incautas blande populatus Amyclas. Erat autem Helena rapta prius a Theſeo, quam a Paride. Vnde dixerat in eius contemptum Oenone. Quæ toties rapta eſt præbuit ipſa rapi. Recitat ergo raptam a Theſeo, & reſtitutam caſtori, & Polluci fratribus eius. Eſt autem verſus licentioſus, factus tamen ad imitationem illius in Bucolicis. Amphion Dirceus in actæo Aracynto, & illius Vale, inquit, Iola. Nā in dictione Caſtori nō aſſumit vocalis a vocali ſequenti, ſed corripitur ſicut ibi, vale, inquit, & ſub illo alto libro quinto Aeneidos. in Amyclæo autem neque aſſumitur, neque corripitur. Nam o & a dactylus eſt, ſicut ibi, actæo aracynto. Eſt præterea ſpondaicus, quia ſpondeum habet in quinto, qui pondus, & mærorem indicat. In vrbe Mopſopia: ſcilicet Aphidna, de qua in Oenone dictum eſt. Soror: ſcilicet non Hermiones, quia eius mater erat, ſed Caſtoris, & Pollucis, quibus reddita eſt. Tyndaris quaſi dicat: eadem rapta eſt a Paride. Fratreſq; gemelli, id recte dicitur, ſed inepte dixeris gemellos fratres: quia omnes gemelli fratres ſunt, intelligit Caſtorem & Pollucem, qui ſecundum pluriſmos geminos conſtituunt in cœlo ſignum. Apollinis arcus. Sic Virg. Aeneas, Phœbe graues Troiæ ſemper miſerat labores, Dardana qui Paridis direxti tela manuſq.

Ecce Neoptolemo prȩda parata fui.
Pelides utinam uitaſſe Appollinis arcus,
Damnaret nati facta proterua parens,
Nec quondam placuit: nec nunc placuiſſet Achilli:
Abducta uiduum coniuge flere uirum.
Quȩ mea cœleſtes iniuria fecit iniquos?
Quodue mihi miserȩ ſydus obeſſe querar?
Parua mea ſine matre fui: pater arma gerebat:
Et duo cum uiuant: orba duobus eram.
Non tibi blanditias primis mea mater in annis
Incerto dictas ore puella tuli.
Non ego captaui breuibus tua colla lacertis:
Nec gremio ſedi ſarcina grata tuos.
Non cultus tibi cura mei: neç pacta marito
Intraui thalamos matre parante nouos.
Obuia prodieram reduci tibi (uera fatebor)
Nec facies nobis nota parentis erat.
Te tamē eſſe Helenā, quod eras pulcherrima, ſenſi
Ipſa requirebas, quæ tua nata foret.
Pars hæc una mihi coniunx bene ceſſit Oreſtes:
Is quoq;, ni pro ſe pugnet, ademptus erit.
Pyrrhus habet captā reduce, & uictore parente;

HVBERTINVS.

NEOPTOLEMO .i. Pyrrho: quia ita dictus eſt, quaſi nouus pugnator, nam νέος græce nouum ſignificat πόλεμος Polemo poetice Polemeo. ideſt pugno. Pelides .i. Achilles pater Pyrrhi. Vtinam vitaſſet arcus .i. vtinam nūquam fuiſſet interfectus: quia ſi viueret, culparet factum filii: qui alienā vxorem vult rapere. Apollinis autem arcus dixit: non quod re vera Apollo eū ſagittis interemerit: ſed quod in eius tēplo fuit interfectus. Nam cum Thetis Achillē infantulum in aquam ſtygis infernæ tinxiſſet, toto corpore pręter partem pedis qua eū tenebat, eum immerſit in aquam, vt apud Statiū legimus. Si te ſtygis amne ſeuero Armaui, totumq; vtinam, fuit inuulnerabilis omni parte corporis: quæ aqua tincta fuerat. Sed cum captus amore Polyxenæ filiæ Priami conſtituiſſet: vt eam caperet in templo Apollinis, Paris poſt ſimulachrum latens: in partem pedis, quæ erat vulnerabilis: quia non fuerat tincta aqua ſtygis: directa ſagitta eum occidit: inde fictum eſt: quod tenente Apolline arcum Paris direxit tela: vt apud Virgi. libro. vi. Phœbe graues Troiæ ſemper miſerate labores, Dardana qui Paridis direxti tela: manuſque Corpus in Aeacidæ. Damnaret culparet. Nec nunc placuiſſe legendum eſt nunc: ne, ſi legatur non, ex duabus negationibus fit ſenſus contrarius. Quæ admi. q. d. neſcio. Iniquos inimicos, & aduerſos. Quod ſydus: quia vitæ conditione qualitate ſyderum nobis afferri tradunt. Iuu. dicit. at. enim, quæ ſydera te excipiant modo primos incipientem Edere vagitus, & adhuc de matre iubente. Parua: ecce commemorat ſua infortunia. Parua: infantula: quo tēpore debueram maxime apud eam educari. Ferebat arma .i. gerebat bella. Cum viuant. ſ. q̄uis ſunt viui. Orba priuata. i. eram orphana. Non tibi dicit ſe caruiſſe iis iucunditatibus, quas aliæ puellæ habere ſolent in infantia: quæ & parētes delectant, & ab eis gremio tenentur. Incerto ore: incertis verbis, q̄a infantes nondū ſciunt bene exprimere verba. Captaui: amplexa ſum. Grata ſar. i. gratum onus. Cultus mei: ſicut aliæ matres ſolēt habere curā cultus ſuarum filiarum. Pacta: deſponſata. Matre parantȩ, vt eſt mos. Prodierā: exieram. Reduci: reuerenti a Troia. Parentis: ideſt matris meæ. Senſi cognoui: iudicaui: quod: ideſt quia Pulcherrima .i. valde pulchra. Ipſa: ideſt tu. Quæ foret nata tua: quia, etiam tu nō cognoſcebas me. Pars hæc: enumeratis multis infelicitatibus ſuis: dicit Hermione ſe tantum fuiſſe felicem in hoc: quod Oreſtem coniugem ſortita ſit. Hæc vna: ideſt ſola. ſ. Oreſtes coniūx: ideſt datus mihi maritus. Bene ceſſit, euenit: quia in reliquis fui infelix. Is Oreſtes. Pro ſe. ſ. ne adimatur mihi Pyrrhus habet: conqueſtio eſt de audacia Pyrrhi: qui poſt victoriā Menelai: & reditum in Patriā teneat Hermionem captiuam.

ASCENSIVS.

QVAE mea cœleſtes, de ſe ſpecialiter q̄relas pſertq; ab ineūte ætate miſera fuerit, & parētibus adhuc viuis orba. Nam mr̄ rapta fuit, & pr̄ pro ea repetēda apud Troiā, graphice aūt enumerat matrū in filias officia. Te tñ eſſe Helenā, q̄ eras pulcherrima ſenſi, Donatus dicit Helenā

tam

tam pulchram fuiſſe, vt omnes pulchre ab ea poſtmodum Helenæ nuncupate ſunt.

ex qua ſuſcepit filiū noīe Oreſtē, a quo Oreſtæ populi dicti ſunt.

HVBERTINVS.

ET minus nobis.i. Troia ah non eſt ad vtilitatem noſtram deducta, alius codex habebat minus & hoc nobis diruta Troia fuit.i. hanc vtilitatē habeo, ꝙ Troia ſit diruta, ſiue autē fuit ſiue dedit legatur idem eſt ſenſus. Cū tñ. dicit, ꝙ licet omni tēpore ſit in magno mœrore: tñ minus angitur die ꝙ nocte: nam per totam noctē dicit ſe flere. Titā.i. ſol. Aſtat altus.i. eſt in ſummo cœli. Radiantibus: ſplendentibus. Malo.i. dolore. Liberiore, mitiore & minus vrgēte me. Acerba ꝓ acerbe, nomen pro aduerbio, ſicut rauca ſonans amnis. Funguntur la. ꝓ ſom.i. cū debent dormire lachrymātur. Quali.i. ꝙtum poſſum. A viro: a Pyrrho. Stupeo: careo ſenſu: & exanimor. Oblita rerū & loci.i. ꝙ non recordor: qd faciā: aut vbi ſim. Ignara: nō aduertēte. Scyria mēbra.i. mēbra Pyrrhi, qui natus eſt in Scyro inſula, vbi regnauit Lycomedes vt ſupra diximus. Vt poſtꝙ. Senſi ne.i. ſenſi me tetigiſſe illum, quē nolebam. Credor mihi.i. videor mihi. Pollutas.i. fœdatas eius contactu. Sæpe Neoptolemi: dicit Hermione ſe tñ habere cordi Oreſtem, quod cū velit noīare Pyrrhū, ſæpe pro Pyrrho nominat Oreſtem. Errorem quod te pro eo vocē. Vt tanꝙ. Omen.i. augurium felix, qa puta id mihi contingere: quia aliquādo ſim futura ad Oreſtem, vt eam recuperet. Patrem generis & Iouem patrem Tantali, qa fuit frater patris mei. Debent ti.i. ſunt obligata. Vlta: vindicata. ſ. a te interfectis Aegyſto, & matre tua: a qbus ipſe interfectus fuit. Præmoriar.i. moriar añ tp̄s. Ego tāta, ꝙ ſum de genere Tātali. Tātalide.i. tui, q & ipſe eſt de eodem gn̄e. Oreſtes interfecto Pyrrho tandē recepit Hermionē.

Et minus a nobis diruta Troia fuit.
Cum tamen altus equis titan radiantibus inſtat:
Perfruor infelix liberiore malo.
Nox ubi me thalamis ululantem, & acerba gemētē
Condidit, in mœſto procubuiq; toro.
Pro ſomno lachrymis oculi funguntur obortis
Quaq; licet fugio, ſicut ab hoſte, uiro.
Sæpe malis ſtupeo rerumq; oblita, lociq;,
Ignara tetigi ſcyria membra manu.
Vtq; nefas ſenſi, male corpora tacta relinquo,
Et mihi pollutas credor habere manus,
Sæpe Neoptolemi pro nomine nomen Oreſtis
Exit, & errorem uocis, ut omen, amo.
Per genus infelix oro, generiſq; parentem,
Qui freta, qui terras: & ſua regna quatit,
Per patris oſſa tui, patrui, mihi quæ tibi debent,
Quod ſe ſub tumulo fortiter ulta iacent
Aut ego premoriar, primoq; extinguar in æuo
Aut ego Tantalide Tantalis uxor ero.

ASCENSIVS.

CVM tñ altus equis &c. Nō dixero liberiore.i. validiore malo, quia lōge alius eſt ſenſus. Vult.n. dicere: qa ſole oriēte cū inter ppl'os verſet: minus angatur, ꝙ ſub noctē quia vt Maro dicit æneī. iiii. Sub noctē cura recurſat, qnerdā phyſica rōne comprehendit, oēs morbos igraueſcere occidēte ſole, & leuari eo oriēte. Dicā ergo malo liberiore.i. minus premēte, & magis liberā ꝑmittēte, ſic ſit ordo. Tamē.i. tametſi multis malis angar. cum.i. qñ, Titan.i. ſol, qui vnus eſt de Titātibus inſtat eqs radiantibus.i. vehit altus.i. ſublimis, ego infelix perfruor.i. etiam pro fructu fungor malo.ſ. doloris, & curarum, liberiore.i magis liberam permittente, & minus ſtringēte, ſed vbi nos acerba (niſi ſit gementē acerba ꝓ acerbe) cōdidit.i. abſcondidit me vlulātē, & gemēte, qa.ſ ꝯlugem nō inueni: thalamis.ſ. meis.i. cubili meo, & ꝓcubui in mœſto toro.i. ego mœſta in toro mœſtam faciente, tunc ſup. oculi mei fungūtur lachrymis obortis.i. ꝓter intentionē ortis, pro ſomno.i. loco ſomni, & fugi a viro.ſ. Pyrrhi ſicut ab hoſte. Qua.i. qua parte, aut qua rōne, aut quatenus licet. Nā quaq; duæ ſunt partes.i. & ꝙ ignara manu.i. ipſa ignara putans Oreſte ꝯtingere, ꝯtingo mēbra Scyria.i. ipſius Pyrrhi in Scyro Licomedis inſula ex Deidamia geniti. Sæpe malis ſtupeo, male interpretaſ ſupior dicens, cū malas tāgo, ꝙ horridæ ſunt. Nā malæ, vnde ꝑ diminutionē maxillæ pſla lōga ab oībus ponitur: vt æneī. iii. Ambeſas ſubigit malis ꝯſumere mēſas, dic ergo, ego ſtupeo.i. hebetor & quaſi ſtolida fio, hoc eſt alienor, & abſtrahor a ratione, & memoria. Sæpe malis.i. propter mala, quæ ꝑpetior. Per genus, claudit epiſtolā cum obſecratione pondus votorum continente.

DEIANIRA HERCVLI.

Mittor ad Alciden a coniuge conſcia mentis,
Littera, ſi coniux Deianira tua eſt.
Gratulor Oechaliam titulis accedere noſtris,
Victorem victę ſuccubuiſſe queror
Fama Peleſgiadas ſubito peruenit in urbes.

In nonā Epiſtolā argumentum Hubertini.

Ercules multis: & magnis laboribus; qui ſibi ab Euryſteo Iunonis nomine impoſiti fuerant, functus: cū in Pheneo Arcadiæ oppido qnquennium fuiſſet: inde ſponte diſcedens in Etholiā profectus atque cum nondum legitimam prolē: nec vxorem haberet: Deianirā Oenei filiā iam defuncto Meleagro ſibi deſponſatam vxorē accepit: ſed triēnio poſt. Deianiræ nuptias cum Eunomū puerū miniſtrum paruo errore lapſum pugno percuſſum occidiſſet inuitus: dolore percuſſus Calydone receſſit cū Deianira vxore: & hyllo puero ex ea ſuſcepto: cum in itinere ad Euenum flumen veniſſet, reperit Neſſum centaurum, viatores pretio flumē tranſuehentem. Qui cum Deianiram trāſuexiſſet: eam violare conatus eſt cū hercules in alia ripa eſſet quia viri opem implorante here. eū ſagitta trāſfixit. Ille ne moreretur inultus: pollicitus eſt Deianiræ: ſe medicamentum traditurum, quo nullam aliam pter ſe mulierē hercu. vnq̄ appeteret iuſſit itaq;: vt oleo cum ſanguine ex vulnere ſuo, & ſagitta defluente cōmiſto herculis tunicam vngeret: ſic. n. fore: vt nullam aliam mulierem pter ſe appeteret: cum Neſſus expiraſſet, illa clam herculi, quod erat mādatū effecit. Hercules aliquanto poſt Oechaliam venit: & contra Euryti regis Oechaliæ filios, qui Iolen ſororem ſuam ante ei promiſſam vxorē negauerant, exercitū duxit: auxiliantibuſq; Arcadibus: qui cum ex Pheneo diſcedentem ſecuti erant, vrbe expugnata Eryti filios occidit: & cū Iole captiua ex Euboea in montē Geneū profectus eſt, ibi ſacra facturus. Lycā ait famulum domeſticū clam ad Deianiram in Tracyniam, vbi eā reliquerat, miſit: vt ei veſtē, qua in ſacris vti conſueuerat, afferret. Deianira vero amore Ioles pcepto: cupiens ſe oibus amore pferri, tunicam iuxta Centauri conſiliū tinctam: Lycę ei inſcio: herculi deferendā tradidit: qua hercules indutus, medicamenti vi paulatim inualeſcente maximo dolore torqri cœpit: itaq; Lycā veſtis latorem primū occidit: ac morbo magis quotidie inualeſcēte Lycimniū, & Iolaū Delphos ad Apollinē miſit: vt morbi remedia ſciſcitarentur: oraculū iuſſit herculē ferri cū apparatu bellico in Oetā mōtē. Ibiq; ppe eā ingētē ſtrui pyrā: de reliqs Ioui curā fore: q cū Iolao erāt, iuſſa Apollinis exequentes: qd̓ futurū erat, ſuſpicabant: hercules deſperata ſalute, in pyrā cōſcendit: ſolus Philoctetes in grām ſagittarū: quas ei hercules reliqd: pyrā ſuccendit: ſubito q; fulminibus circū cadētibus pyra exuſta eſt: accedēte Iolao, vt oſſa colligeret: nullo penitus reperto, creditū eſt herculē ad deos trāſlatū: eiq;, vt heroi, ſacra q̄dam inſtituta ſunt. Interea ante q̄ moreretur: cum magna vi veneni vexaret: Deianira calamitatē herculis ſtupefacta: cum cām tanti mali a ſe pfectā ſciret laqueo vitam finiſſe dr̄. Sed poeta hic fingit Deianirā antēq̄ ſe interficeret ſcripſiſſe ad herculē, cōquerēs, qd̓ turpi amore Ioles ſuccubuerit, & a legitimo alienatus ſit: deinde interſcribendū fingit eā accepiſſe nūciū de calamitate herculis: quē grauiſſimo dolore torqueri audierat pp tunicam a ſe miſſam: itaq; poſtq̄ excuſauit ſe pp amorem hoc feciſſe: affirmat ſe eſſe morituram.

Ratulor. lætor. Oechaliā vrbem Euboeæ in qua regnauit Eurytus: licet Stra. dicat eſſe in Theſſaliam in Euboea: & in Arcadia hāc expugnauit hercules pp Iolē ſibi negatam, vt ſupra diximus, & eius fratris interfecit: atq;, vt alii volūt, ēt pſem. Accedere: adiungi. Noſtris titulis: nr̄is victoriis, & laudibus, noſtris autem dixit: quia laudes mariti etiam ſuas exiſtimat. Victorem. ſ. te Succubuiſſe: victum fuiſſe. Victæ. ſ. Ioiæ. Pelaſgiacas græcas.

ASCENSIVS.

Ratulor Oechaliā. Huic quoq; epiſtolæ i nonnullis codicibus pra mittitur hoc diſtichū. Mittor ad Alcidē a cōiuge cōſcia mētis Lr̄a, ſi cōiux Deianira ſua ē. Cuius ordo ē, ergo lr̄a. i. epiſtola, cōſcia mētis. i. propoſiti, & intētionis ai, mittor ad Alcidē. i. ad Herculem, a cōiuge. i. vxore eius: ſi Deianira eſt coniux ſua, verū credo Ouidianū nō eſſe, qa mala eſt reciprocatio, ſi cōiux Deianira ſua eſt dicendum eſt enim eius, ſed id verſus non patitur, Titulis noſtris, quia gloriæ mariti particeps eſt coniux.
Fama Peleſgiacas melius ſit, quam pelaſgia

das,quia nulla neceſſitas cogit pro poſſeſſiuo patronymico abuti.

HVBERTINVS.

DECOLOR: turpis. Inficianda .i.negā da.nam inficiari negare ſignificat:vnde inficiæ

Decolor,& factis inficianda tuis,
Quem nunquam Iuno, ſeri eſq; immenſa laborum
Fregerit,huic Iolen impoſuiſſe iugum.
Hoc uelit Euryſteus,uelit hoc germana Tonātis:
Lætaq; ſit uitæ labe nouerca tuæ,
At non ille uenis,cui nox (ſi creditur) una
Non tanti,ut tantus conciperere,fuit.
Plus tibi,q̄ Iuno:nocuit Venus,illa premendo
Suſtulit,hæc humili ſub pede colla tenet.
Reſpice uindicibus pacatum uiribus orbem,
Qua latam Nereus Cærulus ambit humum,
Se tibi pax terræ,tibi ſe tota æquora debent,
Impleſti meritis,ſolis utranq; domum.
Quod te laturum eſt, cœlum prius ipſe tuliſti
Hercule ſuppoſito ſydera fulſit Atlas,

tantum pluralis numeri, quo nomine vtimur cū co:vt eo inficias .i.nego :& tuis inficias &c. Iuno q̄ ſemp conata ē te opprimere. Series:ordo & numerus:nā plurimos labores paſſus eſt. Hinc.i tibi. Impoſuiſſe iugum idest domuiſſe te tractum a bobus,eſt autē ordo fama decolor &c.venit Iolen impoſuiſſe iugum huic,quem Iuno, & immenſa ſeries lab.nūquam fregerit. Hoc velit.q.d. facis quod placet inimicis tuis:q̄a cum cupiant tuum dedecus:gaudent,qđ a muliere ſis ſubiugatus. Euriſtheus:res,q̄ tibi labores imperat. Germana to.Iuno ſoror Iouis:qui tonans dr: quia & tonitrua ciet : & fulmina mittit. Sic.i. erit. Nouerca : ipſa Iuno , quæ eſt nouerca tua : nam Hercules filius fuit Iouis ex Alcmena. Labe:macula;turpitudine: alias ponitur pro ruina a labendo vt apud Virg. lib.ii. Aeneid.Hic mihi prima mali labes. At non increpat ipſum, quod non reſpondeat ſpei: quæ de eo fuit habenda;quia non vna nocte generari potuit:ſed coniunctis tribus noctibus ſimul;vt fabulæ tradunt: ex quo debuit eſſe vitæ magis admirandæ. Non ve.non exhibes te,non appares. Ille,talis. Cui:quali. Vna: ſola quia geminata eſt nox. Non fu.tan.non ſufficit. Vt con.i. vt genarareris. Tantus: tam magnus tam fortis. Illo.ſ. Iuno. Suſtulit:exaltauit.Premendo:dum premit. Hæc.ſ. Venus. Reſpice,conſidera. Pacatum,pacificatum. Vindicibus:defenſatricibus, vel victricibus, nam hercules ad tollenda monſtra, quæ in qualibet parte orbis terrarum nocebāt hominibus properabat.Inde Luca.terras monſtris,æquorq; leuantem Magnanimum Alcidē libycas exiuit in oras;& Vir.lib,viii. Nā maximus vltor Tergemini nece Geryonis,ſpoliiſq; ſuperbus Alcides aderat. Qua la.i per totum orbem terrarū. Nereus.i.oceanus:poſuit enim deam pro mari , oceanus autem circuit ipſam terram , Ouid.i. Metamor . Tum freta diffudit, rapidiſq; tumeſcere vētis iuſſit, & ambitæ circundaræ littora terræ. Pax terræ,idest terra pacata te.Debet ſe tibi.i.tibi eſt obligata, & pax eſt ꝑpter te. cauendum eſt autem ne legatur pars terræ, quia contrarium eſſet, quod dixit ſuperius, qua latam Nereus &c. vtranq; domum ſolis.i. oriētem, & occidentem. Meritis beneficiis tuis. Tuliſti humeris ſubſtinuiſti. Quod eſt laturum te, quia tuis virtutibus es aſcenſurus cœlum. Herculæ,ferunt enim fabulæ herculem pro Atlāte cœlum ſuſtinuiſſe,quod ideo fictum eſt,quia ei ſucceſſit in Aſtrologia. Fulſit ſuſtentauit.

ASCENSIVS.

IOLEN non Iolem vt verſus indicat;quia ab e fit en non em in accuſatiuo. Hoc velit Euriſtheus. Imitatio eſt illius Aeneid. ſecūdo, Hoc Itachus velit,& magno mœrentur Atridæ . At non ille. Ordo eſt. At:idest ſed tu non venis ille idest talis,& tātus ſicut Aeneidos ſecundo. Hei mihi qualis erat quantum mutatus ab illo Hectore &c.cui (ſi creditur.) ſic Vir. (ſi credere dignum eſt) vna nox non fuit tanti.i.non viſa ſibi eſſe momenti,vt ſufficeret: vt tu conciperere, tantus eſſe.i.qui eſſes tam magnus. Suſtulit.i. ſurſum tulit,& erexit . Nam niſi Iuno nouerca Herculem exercuiſſet,nunquam tātus fuiſſet habitus. Reſpice vindicibus.ſignificat turpe eſſe, vt qui cætera vicerit mundi monſtra,a muliere victus ſuccumbat, vires autem vindices vocat quibus mundum a ſeruitute monſtrorum in libertatem vindicauerat,quaſi vindicta idest virga prætoria. vnde patet,quia vindex iudex, & ſimilia communis ſunt generis. Vtranq; domum ſolis,& orientalem,& occidentalem . nā ſol vtrobiq; habitare videtur vulgo.

Quid niſi notitia eſt miſero quæſita pudori,
Si cumulas ſtupri facta priora nota?
Te ne ferunt geminos preſſiſſe tenaciter angues:
Cum tener in cunis iam Ioue dignus eras
Cœpiſti melius, quam deſinis, ultima primis
Cedunt, diſſimiles, hic uir, & ille puer.
Quem non mille feræ, quē non Stheneleius hoſtis
Non potuit Iuno uincere, uincit amor.
At bene nupta feror, quia nominor herculis uxor
Sitq; ſocer, rapidis qui tonat altus equis.
Quam male inæquales ueniunt ad aratra iuuenci,
Tam premitur magno coniuge nupta minor.
Non honor eſt, ſed onus, ſpecies læſura ferentes,
Siqua uoles apte nubere, nube pari.
Vir mihi ſemper abeſt, & coniuge notior hoſpes
Moſtraq;, terribiles perſequiturq; feras,
Ipſa domo uidua uotis operata pudicis,

HVBERTINVS.

QVID niſi ſenſus eſt, quod tibi comparaſti per hæc tua clara facta: niſi vt nunc magis cognoſcatur dedecus tuum. Quid.ſ.eſt quæſitum. Niſi eſt quæſita notitia.i.cognitio. Pudori: dedecori tuo, nā quo aliquis clarior eſt ſi quid turpe facit: eo magis cognoſcit eius turpitudo. Iuu. Oē animi vitiū tanto cōſpectius in ſe Crimē habet quanto maior, qui peccat, habetur. Si cumulas auges. Nota: macula: vitio. Stupri: adulterii, & libidinis.i. ſi factis tuis prioribus claris, & magnis: addis nunc turpitudinem libidinis. Te ne ferunt: te habet emphaſim: quaſi dicat qui nunc es ita turpis, & infamis. Tenaciter: fortiter: nā, vt fabulis traditur, Alcme. Herculem, & Iphiclum peperit: ſed Herculem ex Ioue, Iphiclum ex Amphitrione marito genitum. Sed cū Iuno duo ſerpentes īmiſiſſet herculi, iphiclus de cunis terrore lapſus, ſuo vagitu excitauit parētes: qui cum ſurrexiſſent, viderunt herc. ambabus manibus angentem angues nouercalibus odiis īmiſſos. Inde Vir. vt prima nouercæ. Mōſtra manu geminoſq; præmens eliſerit angues. Dignus Ioue, q poſſes videri genitus a Ioue, nō aūt a mortali. Quā deſinis.i. quam finis. Cedunt, ſunt minora. Hic vir. hæc tua ætas virilis. Et ille puer.i. tu ille puer, qui hæc feciſti .i. illa tua ætas puerilis. Diſſimiles.ſ.ſunt. Stheneleius hoſtis.i. Euriſtheus Stheneli filius. Hoſtis: ſuus. Amor vincit: quod eſt tibi turpiſſimum. At bene. obiectio. Herculis: quaſi magni viri, & filii Iouis. Quam male: reſpondet obiectioni dicens non eſſe conueniens matrimonium: vbi vir ſit maior vxore: eſt autem ſententia ad perſonam loquētem accōmodata: nā Mart. cōtra ſentit oportere vxorē inferiorē eſſe viro inferior mſona ſuo ſit Priſce marito Non aliter fiūt fœmina virq; pares. Quā ma. p ſimili tudinē pbat icōueniētiā amoris ſui. Inæquales aut ætate aut magnitudine, & robore corporis. Veniūt: cōueniūt. Nupta: vxor. Minor inferior cōditiōe gnis, & fortunæ. Nō honor eſt: ſentētia eſt color rhetoricus. Species: dignitas. Ferentem: habentem ipſam ſpeciē. Sed onus: ſicut mihi eſt onus, quod ſim vxor tanti viri: cum tamē te nō fruar: nō honor eſt: ſed onus, annomiatio eſt color Rhetoricus. Siqua vo. ſententia generalis. Pari: æquali tibi, & ætate, & cōditiōe fortunæ. Hoſpes: peregrinus. Eſt notior coniuge: qa video ſæpius hoſpites quam maritū meū. Mōſtra vt Lerneā: Hydram, & Cerberum: & Cacum: de quo Virgili. Huic monſtro Vulcanus erat pater: monſtrum enim dicitur quicquid eſt præter naturam. Feras ter. vt aprum Erymantheū: & leonem Nemæū. Opera: intenta: ſacrificās nam operari proprie eſt ſacrificia perficere. Vir. lib. iii. Aene. aruiſq; nouis operata iuuentus. Idem primo Geor. In primis venerare deos, atq; annua magnæ. Sacra refer Cereri lætis operatus in herbis. Hor. Prodeat iuſtis operata ſacris. Iuue. & matutinis operatur feſta lucernis.i. operando, hoc eſt ſacrificādo colit: indocti ponunt pro agere, quid vis generaliter, In quo ſignificato nunq; inueni exemplum idoneum.

ASCENSIVS.

QVID niſi notitia ē, vū Iuu. Oē aī vitiū tāto cōſpectius in ſe Crimē hēt, q̄to, q peccat, maior hr. Quā ma. inæqu. cōparatiue & ſine figura, & fit licite i trib' gradib', vt q̄ bon' tā prudēs .i. q̄ tū bon' tm̄ prudēs, Quā magis illa tremēs tāto magis effera flāmis, q̄ maxie potes, tā maxie dēs deo cōplacer.i. vt maxie ita &c. Si q vo. ab. nub. nu. pa. īſigne cōſiliū. opata opari, & facere cū p ſe ponit p excellētiā reb' ſacris attribuunt, & ſignant, ſacrificare, vt Cū faciā vitulā p frugib' ipſe venito, & opata iuuētus i Geor.

Torq;

HVBERTINVS.

TORQ.cru:ior. Cadat:interficiaſ. Ab ho. aut hoie:aut fera. Iactor:uerſor.ſ.cogitatiõe: qa cogito hæc picula, in qbus ille verſaſ,& videor eẽ in eiſdẽ piculis; qd accidit amãtibus.

Torqueor, infeſto ne uir ab hoſte cadat,
Inter ſerpentes, aproſq;, auidoſq; leones
Iactor, & hæſuros cerno per oſſa canes.
Me pecudum fibrę, ſimulachraq; inania ſomni
Ominaq; arcana nocte petita mouent
Aucupor infelix incerte murmura famæ:
Speq; timor dubia ſpeſq; timore cadit.
Mater abeſt:queriturq; deo placuiſſe potenti:
Nec pater Amphytrion, nec puer hyllus adeſt
Arbiter Euryſteus iræ Iunonis iniquæ
Sentitur nobis, iraq; longa deæ,
Hec me ferre parum eſt peregrinos addis amores:
Et mater de te quælibet eſſe poteſt.
Non ego parthenis temeratam uallibus Augem:

Vir.de Gallo ad Lycoridã:q̃ erat in ſaſtris.nũc inſanus amor duri me Martis in armis. Tela inter media: atq; aduerſos d̃tinet hoſtes. Hæſuros p oſſa.i.agreſſuros te:nã hæſurus hic ab hæreo venit,nõ ab edo. Me pecudu:dicit ſe multis modis terreri pp picula herculis. Fibræ pec.i.exta q̃ iſpicios vt intelligã, qd fit de te futurũ:hic.n. ars haruſpicina diceba ſ: inſpiciebãt aũt p̃cipue fibras iecinoꝝ,ſiue iecorum & pulmonũ. Iuu.calido pulmone colũbæ Tractato Armenius:vel Cõmaganus haruſpex Pectora pullorũ rimantur & exta catelli.iterdũ & pueri. Luca.li.i.Cernit tabe iecur madidũ,vnaſq; minaces Hoſtili de parte videt pulmonis haneli,Fibra latet. Vir.li.iiii.æne. pecudũq; reclusis Pectoribus inhiãs ſpirãtia ꝯſulit exta. Simu.ina.figuræ ſine corpe.Oĩa auguria.

Pe.capta.Monẽt terrẽt me. Aucu.inqro pcunctãdo multos. Murmura.i.voces. Famæ icertæ.ſ.de te. Speq; timor.i.interdũ ſpes vincit timorẽ:quẽ habebo de te,interdum timor vincit ſpem. Mater abeſt:dicit qd in abſentia Herc. nõ habet aliquẽ:qui eũ ꝯſoletur. Mr.ſ.tua Alcmena. Abeſt.i.hinc, erat.n.Deianira in Trachyne vbi regnauit Ceix.qñ ſcripſit hanc epi.

Deo po.i.Ioui pr.ſ.tuus. Puer.i.fili⁹ noſter. Arbiter.Eu.i.cũ oẽs alii deſinũt ſolus. Euriſteus ſentiſ a me : qa quoties nouos tibi imponit labores:quibus me torqueri neceſſe eſt:arbiter dr,q totius alicuius iudicii hẽt potẽtiã,inde arbiter dr,q̃ habet authoritatẽ alicuius rei: ergo arbiter.i.executor.voluntate.n. Iuno. labores Herculi impabat,vt ſupra diximus. Vir. & terſ milles labores Rege ſub Euryſtheo.Sẽtiẽ quaſi pnicioſus:nam ſentimus pprie, q̃ nos lædunt. Lõga.i.lõga & diu durãs. Paꝝ ẽ nõ ſufficit. Ferre hæc.i.pati hos dolores,& timores de piculis

vitæ tuæ. Peregrios.i.pegrinaꝝ mulieꝝ: Quælibet.i.q̃uis mulier,nã iã nulla ẽ,q̃ nõ tẽtes. De te.i.ex compſſu,& coitu tuo. Nõ ego cõmemorat quaſdã puellas: quas dicit fuiſſe cõpſſas, & violatas ab her.ẽ ãt occupatio:dicit.n.ſe nõ eẽ dictură:eũ maxime dicat. Augẽ: ſic legẽdũ ẽ, nõ Augẽ.fuit ãt Auge Aloe in regis arcadiæ filia ab Hercu.cõpſſa:ex quo grauida fcã pepitfiliũ: q poſtea Telephus dictus ẽ aũ vero, q̃ pareret, Alce⁹ eius pr cognito tumore vẽtris filiæ non credẽs eam grauidã ex Herc.tradidit eã cuidã nautæ mergẽdã : illa naui impoſita doloribus partus vrgẽtibus impetrauit:vt in terrã exponereſ,tãq̃ ad rẽ neceſſariã:& filiũ apud Parthenium mõtẽ in quadã ſylua pepit, deinde miſa nautæ ſalutẽ p̃ter ſpẽ pris ꝯſecuta data ẽ dono qbuſdã ex Caria i Aſiã pficiſcẽtibus:q eã Teutrãti Myſiæ regi dono dederũt infans a paſtoribus Coryti regis apud Partheniũ reptus ẽ:cui ceruæ vbera p̃bebat:quẽ poſtea Corytus p filio educauit:& Telephi nomẽ ei ipoſuit:qa ceruæ nutritus eẽt:nã ἔλαφος græce ceruũ, & ceruã ſignat:hic poſtea q̃rẽs mrem accepto rñſo in Miſiã venit,vbi iuẽta mre apud Teutrãtẽ cognit⁹ cuius eẽt filius,i magno honore habitus ẽ.Teutras filius maſculis curẽs ei Argiopẽ filiã deſpõſauit & regni ſucceſſore reliqt:q poſtea tpe belli troiani volẽs reſiſtere græcis ne trãſirẽt p Myſiã ab Achille grauiter vulneratus ẽ:quo vulnere cũ nõ poſſet ſanare, accepto rñſo ab Apolline ab eodẽ Achille iteꝝ vulneratus ſanat⁹ ẽ ide Oui.In.i.de reſn. Vulnus Achilleo q̃ quõdã fecerat hoſti, Vulneris auxilium Pelias haſta tulit. Str.li.xiii.variat opionẽ hui⁹ fabu. Temeratã: vitiatã Parthenis:Arcadicis.

ASCENSIVS.

NEC pu.i.fili⁹ Hyll⁹.ſ.noie,erat.n.fili⁹ herc. Deianira.Hiſtoriæ ſatis aptæ ſũt ſupra. Nõ ego Par.&c. cõmemorat Herc.adulteria. Partheni⁹ mõs ẽ arcadiæ,ẽ quo virgies venare ſolent,vñ ab eis nomẽ ſumpſit, nã παρθένος virgo dicit, Augẽ ãt vocat filiã Aloei,q partũ ſuũ dereliqt; vnde temeratã.i. violatã dixit gñe fœminino.

Nec referam partus Ormeni nympha tuos
Nec tibi crimen erunt theutrantia turba ſorores:
Quarum de populo nulla relicta tibi eſt,
Vna recens crimen referetur adultera nobis:
Vnde ego ſum lydo facta nouerca Lamo
Mæander toties qui terris erat in iiſdem:
Qui lapſas in ſe ſæpe retorquet aquas:
Vidit in herculeo ſuſpenſa monilia collo
Illo, cui cœlum ſarcina parua fuit.
Non puduit fortes auro cohibere lacertos:
Et ſolidis gemmas appoſuiſſe toris.
Nempe ſub his animam peſtis nemæa lacertis
Edidit: unde humerus tegmina læuus habet.
Auſus es hirſutos mitra redimire capillos:

HVBERTINVS.

ORMENI nympha. Aſtydamiam dicit filiam ormeni regis: quam cum Hercules dari ſibi coniugem petiuiſſet: pater renuit ſciens eũ habere Deianiram: Hercules indignatus regi bellũ intulit: ea ptaq; vrbe: ac rege interfecto Aſtydamiã captã vitiauit. genuitq; ex ea Cteſippũ filium. Dioſcri. Nec ti. cri. eru. i. nec etiam crimini a me tibi dabit: quod tot ſorores cõpreſſeris. Theutrãtis turba miror cur quidam Theſtitia turba legãdum putẽt; niſi librariorũ: qđ magis credo: culpa ſit: nã nõ Theſtius, vel theſtitius, ſed Theſpis Athenienſis: vt Dioſcri. a quo Theſpienſis regio denominata eſt. l. filias ex pluribus fœminis genuit: quas omnes Hercules adhuc puer: ſed robore præſtans compreſſit: & ex eis. l. genuit filios, omnes maris, q Theſpiades dicti ſunt: quos per Iola ſiũ colonias tráſmiſit: ſed cur dixerit theutratia turba non ſatis compertum habeo: cum Theutras regnauerit in Myſia niſi Hercules etiam in Myſia, ſiue theutrantia regione fortaſſe alias ſorores compreſſerit: licet nihil apud quemq; legatur, quod meminerim, ſed omnia, aut non ſunt mandata litteris: aut non extant: q̃obrem: non auſim textum corrumpere. Vna recens: non de Ioue intelligit ſed de Omphale Lydorum regina: cui Hercules ita ſeruiſſe dicitur: vt omnia faceret, quæ imperaſſet: vnde Terẽ. In Euncho. Qui minus huic q̃ Hercules ſeruiuit Omphale. Ex hac genuit Hercules Iamum filium: vnde nunc dicit Deianira. Vnde ex qua Omphale. Sum fa. no. 'a. quia cum ſim vxor tua, ille eſt factus priuignus meus. Lydo: ex Lydia vt diximus. Lidi autem populi Aſiæ qui aliquando Mæonii dicti ſunt: neq; vllo pacto intelligendum eſt de Iole, quia ex ea non ſuſcepit Iamum neq; ex Lydia, aut Mæonia fuit, ſicut hãc fuiſſe oſtendit: cui Herculem ſeruiſſe dicit. Mæander fluuius Lidiæ: aut vt Ser. dicit Cariæ, que eſt vicina Lydiæ. Qui erat. i. labitur, & vagatur. Toties: ſæpius. quia ita flexuoſus eſt: vt in ſe videatur recurrere. Retorquet: reflectit. Monilia: ornamenta muliebria: q̃ teſte Ser. etiã ſegmenta dicuntur: q̃ tãtummodo mulieribus cõueniebant: inde Iuue. virum obiurgat, quod ſegmẽta induat Segmenta, & lõgos habitus: &. flãmea ſumit & ex te illo. ſ. collo. Parua ſarcina: paruũ onus: quia ſuſtinuiſſet etiam maius. Nõ puduit: pluribus verbis vituperat Herculẽ ꝺ hac mollicie. Cohibere aſtringere. Soli. fortibus. To. i. toroſis. i. pulpoſis, & neruoſis mẽbris Perſius: multiq; toroſa iuuẽtus. Nem. oſtendit turpiſſimum eſſe exornare molli, & laſciuo habitu brachia, q̃ res magnas: & dignas laude geſſerint: quales ſunt: quas cõmemorat Peſtis. Nemæa. i. leo Nemæus: quem interfeciſti: in cuius facti memoriam geſtas pellem ipſius leonis Læuus humerus. i. ſiniſter. Nam humerum dextrum ferebat hercules exertum, & detectum: vt eſſet expeditior. Nemæa vt ſcri. Stra. Sylua eſt inter Cleonas: & per Phliuntem, in qua Argiui ſacra faciebãt: vbi Hercules Nemeæũ leonem occidit: quem interdum poetæ appellant Cleoneum: a Cleone oppido Nemeæ ſyluæ ꝓpinquo. Lucan. ille Cleonæi proiecit terga leonis. Mitra: teſte Seru. nomen barbarum, eſt pileos incuruus de quo pendebat bacarum tegmen: quo vtebantur Lydi, & Phryggi. Iuue. Ite quibus grata eſt picta lupa barbara mitra conueniebat autem mulieribus precipue: autem viris mollioribus, & effœminatis. Vir. Et nunc ille Paris cũ ſemiuiro comitatu Mæonia mentum mitra crinemq; madẽtem Subnixus &c. Redimire. i. ornare. i. addere redimicula: q̃ ex mitra pendebant vnde Vig. lib. x. Et tunicæ manicas & habent redimicula mitræ.

ASCENSIVS.

ORMENI nympha. vctũs eſt nois patronymici. Nã declinatur hæc Ormenis huius Ormenidos &c. o Ormeni, & fit noie Ormenus Ormeni addẽdo iſa. eſt aũt Aſtydamia Orme

Aptior herculæ populus alba comæ,
Nec te mæonia laſciuæ more puelle
Incingi zona dedecuiſſe pudet:
Non tibi ſuccurrit crudi Diomedis imago:
Efferus humana qui dape pauet equos:
Si te uidiſſet cultu Buſiris in iſto:
Huic uictor uicto nempe pudendus eras.
Detrahat Antæus duro redimicula collo:
Ne pigeat molli ſuccubuiſſe uiro.
Mæonias inter calathum tenuiſſe puellas
Diceris & dominæ pertimuiſſe minas.
Non fugis Alcide uictricem mille laborum
Raſilidus calathis impoſuiſſe manum:
Craſſaq; robuſto deducis police fila:
Aequaq; formoſæ penſa rependis heræ.
Ah quoties, digitis dum torques ſtamina duris
Præualidæ fuſos comminuere manus.
Crederis infelix ſcuticæ tremefactus habenis
Ante pedes dominæ pertimuiſſe minas.
Eximiis pompis præconia ſumma triumphi:
Factaq; narrabas diſſimulanda tibi,
Scilicet immanis eliſos faucibus hydros
Infantem nuda dilaceraſſe manu.

ni filia. Vna recens crimen refertur adultera nobis, refeǝretur idest recenſebitur nobis: idest a nobis, nec ſtat verſus ſi legatur refertur: lege er go refereſ: vt ſit ſenſus. omiſſis aliis dicam de vna adultera, quæ crimen recens commiſit, ſed ἐμφατικῶς dicit eam crimen nõ criminoſam, ſicut comicus ſcelestum ſcelus: & ſenem ſeniũ vocat.

HVBERTinus.

POPVLVS: idest corona populea. Mæonia zona: idest zona ipſius Omphales. Dedecuiſſe turpe tibi fuiſſe. Her. eni ita Omphale deditus fuit: vt omnia, quæ illa iuberet, facere: & eũ ſuo cultu inſtruxiſſe refert Ouidius. ii. Faſto. Dunque parant epulas: potandaque vina miniſtri Cultibus Alcidẽ inſtruit illa ſuis, Dat tenues tunicas getulo muricæ tinctas. Dat teretem zonam, qua modo cincta fuit. Ventre minor zona eſt: tunicarum vincla relaxat: Vt poſſet magnas excruiſſe manus. Fregerat armillas non illa ad brachia factas. Scindebant magni vincula parua pedes. Non tibi: commemorat eius ante acta fortia: quæ deberent ipſum deterrere a talibus laſciuiis. Succurrit: venit in mentem. Crudi: violenti, & inhumani. Efferus: valde ferus. Pauit: alit. Humana dape. hic Trax tyrannus ſæuiſſimus humanis hoſpitum carnibus equos, equaſq; ſuas alebat: & capita ſuis tectis affigebat, quem Here. interfecit: & eodẽ ſupplicio affecit: quo ille hoſpites. Si te vidiſſet Buſyris rex Aegypti ad prouocandum Nili inundationem hoſpites ſolebat immolare: hoc genus ſacrificii primum expertus eſt in Traſium a quo ſibi monſtratũ fuerat Ouid. de art. amã. Dicitur Aegyptus caruiſſe iuuantibus arua imbribus, atq; annos ſicca fuiſſe nouẽ. Cum Thraſius Buſyrim adit: monſtraq; plari Hoſpitis effuſo ſanguine poſſe Iouẽ. Illi buſyris fies Iouis hoſtia primus Inquit: & Agypto tu dabis hoſpes aquas. cum autẽ vellet imolare & Herculẽ: Herculis eſt interfecit. Iſto cultu: iſto ornatu muliebri, & laſciuo. Pudendus eras .i. fuiſſes ei pudor a te vin. Detrahat: p detraheret .i. auferret. Ioniacas puel. i. mæõias nã Ionia regio aſiæ eſt finitima Mæandro. Dominæ Omphales. Non fugis: non caues. Raſilibus politis: quaſi raſis. vir. & torno raſile buxũ. Craſſa .i. magna: non autem legẽdum eſt groſſa. Deducis: nes. Rependis: ad penſum reddis: tu quoq; ſicut ancillæ. Cõminuere: fregere. Habenis: loris. Præconia: laudes. Triũphi: victoriæ tuæ. alii codices hñt eximiis põpis imania ſemina laudum. Diſſimulãda: cælãda, tacẽda. Scilicet: dicit ea, q̃ narrat Hercules. Eliſos: ſtrãgulatos: pfocatos. Inuoluiſſe: diu. ſis ſyllabis legẽdũ eſt: ſicut alibi, Debuerant fuſos euoluiſſe meos. Immanes hy, maximos angues: ſupradiximus hanc fabulam.

ASCENSIVS.

CRASSAq; robuſtiora. Iuue. ſaty. ii. Vos lanã trahitis, colloq; peracta refertis Vellera, vos tenui pgnantem ſtamine fuſum Penelope melius, leuius torq̃tis Arachne. Diceris infelix &c. enumerat Here. egregia facinora, dũ deteſtatione pſentis dedecoris, quod patitur in ſeruiendo adulteræ. Infantẽ caudis inuoluiſſe manũ Diæreſis eſt ĩ dictiõe inuoluiſſe, nã pẽtaſyllabã fecit.

Vt tegeæus Aper cupreſſifero Erymantho
Incubat:&' uaſto pondere lædit humum,
Non tibi threiciis affixa penatibus ora,
Non hominum pingues cæde tacentur equæ:
Prodigiumq; triplex armenti diues iberi
Geryones:quamuis in tribus unus erat.
Inq; canes totidem trunco digeſtus ab uno
Cerberus,implicitis angue minante comis.
Quæq; redundabat fœcundo uulnere ſerpens
Fertilis,&' damnis ditior ipſa ſuis.
Quiq; inter læuumq; latus læuumq; lacertum,
Per graue compreſſa fauce pependit,onus
Et'male confiſum pedibus, formaq; bimembri
Pulſum theſſalicis agmen equeſtre iugis,
Hæc tu ſidonio potes inſignitus amictu.
Dicere:?num cultu lingua retenta filet:?

HVBERTINVS.

TEGASEVS: Arcadicus. Erymantho:monte Arcadiæ:illic enim interfecit aptum vaſtantem regionem. Incuba:iacet. Penatibus: tectis. Threiciis.i. Diomedis. Ora capita. Eq̃ pingues: ſupra viſa eſt fabula.

Prodigiũ tripl. Geryones:vt fabulæ tradũt rex regnauit in Gadibus Hiſpaniæ quem locũ Erythram appellãt: quem tricorporem fuiſſe fabulantur: ditiſſimũ q; pecoris:quod hercules co ſuperato, in Italiam aduexiſſe dicit. Diod. dicit Cryſauri filios trib' magnis exercitibus fidentes ab Hercule ſupatos & greges boum deuicta Hiberia ſecũ abductos.

Prodigium: monſtruum. Triplex tricorpor. Hiberi: hiſpani. Geriones primæ eſt declinationis:declinatur enim ſicut Anchiſes.

Vnus er. in tri. quia vnus erat licet tria corpora haberet ſecundum fabulas. Cerberus: monſtrum eſt tria capita habens: dicitur autem veſtibulum tartari ſeruare: hunc Cerberum triplici cathena vinctum Hercules ad ſuperos iuſſu Euryſthei dicitur cum: prius Athenis miſteriis Euleſinæ Ceteris inhiatus fuiſſet.

In totidem canes.i.in tres:vt Geryones.i.totidem capita canina. Ab vno trõco.i.ab vno corpore. Digeſtus:diuiſus. Quæq; redundabat. Serpẽtem dicit Lernæam,ex cuius corpore:vt Diodo. ſcri. centum pdibant ſerpentum capita,& ceruices quarum ſingulis cæſis duæ renaſcebantur ob eamq; rẽ minime vinci poſſe videbatur; cum pars amputata validior efficeretur, hanc difficultatem Hercules arte ſuperans,Iolaũ monuit:vt inciſam ceruicem ſubito face lignea inureret: ne ſanguis effluere:hoc pacto ſupata bellua ſagittas ſuas eo ſanguine tinxit:quo illarum vulnus mortiferum redderetur. Redundabat:abũdabat, & validior efficiebatur. Diues ſuis dãnis:quia quanto magis amputabatur:tanto plura capita habebat: vt ſupra dictũ eſt. Quodq; inter. Antæum intelligit filium terræ:corporis robore:ac palæſtra pclarum in Libya: qui multos externos ſecum certamine congreſſos occiderat: hũc Hercules & viribus:& arte ſuperatum interficit: nam cũ vires a terra matre aſſumeret ſimulans ſe cadere, Hercules eũ ita ſuſtulit:vt terram tangere nõ ſineret:ex quo ille matris auxilio priuatus: inter lacertos herculis eliſus expirauit. Cõpreſſa aſtricta. Et ma. cõfi. Centauri ex Ixione & Nube geniti Theſſalia incolẽtes odore & vetuſtate vini, quod Pholus cẽtaurus a Dion. ſibi datum reſeruauerat in honorem Herculis cum hoſpitio ſuſcepiſſet:ebrii facti domum Pholi magno impetu ingreſſi diripere conati ſunt,quos licet fortiſſimos:& matris Nubis imbrem effundentis auxilio vſos,Hercules tñ partim occidit:partim fugauit. Male confiſum pe. quia velocitate ſua freti,effugere nõ potuerunt. Formaq; bi.i. humana,& equina,in qua malus inerat robur.

Sidonio.i.purpureo:qui mulieribus cõuenit. Non filet:non debet filere,quæ pudore. Cultu:qui non decet.

ASCENSIVS.

VT Tegæus aper, ſic legendũ eſt: nã tegea primam,& ſecundam corripit,vt.v. Aenei. Tegeæ de ſanguine gentis, vbi alii legunt Tegeæ ſanguine gentis,ſed vtroq; modo duas priores corripit ne legẽdũ eſt in cupreſſifero vnũ licẽtioſus eſt verſiculus:quia vocalis ante vocalem neq; abſumitur,neq; corripitur,ſicut nec ibi in actæo Aracyntho. Non tibi threiciis,nõ thraciis,nã Vir. Threiciis vtitur nõ thraciis. Geryonis:legitur Geryones in nominatiuo etiam interdum primæ declinationis,pòtius q̃ Geryõ. Quæq; redundabat. Serpẽs cõmunis eſt generis Læuumq; latus. ſic legẽdũ eſt, nam ſi dẽpſeris, verſum deprauaueris. Nõ cultu lingua retẽta filet,figurata iterrogatio, vim increpatio

nis habens.q.d.debeat maxime refrenari,& refrenari a culto,cui talia facinora nō cōgruunt.

Se quoq; nympha tuis onerauit Iardanis armis,
Et tulit e capto nota trophæa uiro.
I,nunc:olle animos:& fortia facta recenſe,
Quod tu non eſſes iure:uir illa fuit.
Qua tanto minor es:quanto te maxime rerū,
Quam quos uiciſti,uincere maius erat,
Illi procedit rerum menſura tuarum:
Cede bonis:hæres laudis amica tuæ eſt.
O pudor,hirſuti coſtis exuta Leonis:
Aſpera texerunt uellera molle latus:
Felleris:& neſcis:non ſunt ſpolia iſta Leonis,
Sed tua,tuq; feræ uictor es,illa tui.
Fœmina tela tulit lernæis atra uenenis,
Ferre grauem lana uix ſatis apta colum,
Inſtruxitq; manum claua,domitrice ferarum,
Vidit & in ſpeculo coniugis arma ſui.
Hæc tamen audieram,licuit non credere famæ
En ueni ad ſenſus mollis ab aure dolor.
Ante meos oculos adducitur aduena pellex,
Nec mihi, quæ patior, diſſimulare licet,
Non ſinis auerti,mediam captiua per urbem
Inuitis oculis aſpicienda uenit.

HVBERTINVS.

NYMPHA Iardanis.i.Omphale. Iardanis.i.Phrygia,nam Mæones, & Lydi a dextra ſūt Phrigiæ maioris.vt ſcri.Strabo. Nec de Iole poſſumus intelligere. Ornauit: inſtruxit:armauit. Nota clara. E capto viro : ex te quē cepit, & triumphauit. I nūc : increpatio eſt per irriſionē. Recēſe: narra. Quod.ſ.eē vir. Tu non eſſes.i. eſſe deberes, qa melius eſſes fœmina, q̄ vir. Qua tanto: dicit qd quāto difficilius fuit Herculi vincere ſeipſum, quā eos quos vicit : tanto eſt Ompale eo maior : quia vicit eum. Procedit.i.euenit. Hæres tuæ lau. qa tu ex ea decidis & ipſa tibi ſuccedit. O pudor:amplificat hoc dedecus Hercu. quod paſſus ſit: amicam tegmine ſuo : & armis inſtrui. Vellera pellis. Exuta coſtis:diximus ſupra ex pelle Leonis. Nemeæi.i.Herculem feciſſe ſibi tegmen corporis. Texerunt mol.la.i. fœmineum. Spolia dicuntur:quæ hoſti eripiuntur in victoria:dicit illa pellis,qua illa Induta eſt: non ſignificat,quod tu viceris Leonem:ſed quod illa te vicerit:& ex te ſpolia abſtulerit. Il.tu.ſ.victrix. Atra:tincta. Ler.ve. Diximus ſupra in fabula Hydræ lernææ. Grauem:plenam. Claua:Herc.enim claua ad domandas feras vſus dicitur,quā Vulcanus ſimul cum thorace ob meritum virtutis ei dediſſe dicitur. In ſpe. quo mulieres præcipue vtuntur. hæc autem ſumpſiſſe Omphalem ſcri. Oui.lii.faſtorum. Illa capit clauamq; grauem : ſpoliumq; Leonis,Conditaq; in pharetra tela minora ſua. Tantum. ſolummodo. Audierā non autem videram. Licuit:potui. Famæ:q̄ de rebus ſupradictis ferebat. En: demonſtrantis eſt. Ad ſenſus:ad viſum. Ab aure.i.ab auditu. Aduena:peregrina:& nunc Iolem intelligit: nā vt ſupra vidimus : enumerauit mulieres,quas hercules amauit : vſq; ad Iolem,q̄ fuit vltima. Diſſimulare: occultare, & tacere. Auerti:amoueri a me. Captiua:vt ſupra diximus i argumen. epiſt. Oculis meis.

ASCENSIVS.

I NVNC, figura,cōceſſio vim prohibendi continēs. Qua tā to &c. ſenſus & ordo eſt,qua .ſ. Omphale tu es tāto minor, q̄to maius erat vincere te, o maxime rerū, q̄ eos quos viciſti. Notanda eſt latinitas,quia cum genitiuus tranſcendens, aut collectiuum eſt,non ſeruatur neceſſario incongruitas generis. Hora.ſermo.i.quid agis dulciſſime rerum. Sic optimus plebis &c. & o Danaum fortiſſime gentis &c. Illi ꝓcedit.i.ad eam deriuatur, vnde ipſa ſuccedit,& res ꝓcedit. Cede bonis,non qa ſoluendo non ſis, ſed qa illa ſibi ea bona iure vendicat,& ita tua nō ſunt. O pudor,ordo ē o pudor. Aſpa vellera.i. villoſa tegmina exuta .i.detracta coſtis Leonis hirſuti.i.villoſi, & lubati texerūt molle latus.i.lubricæ puellæ. Falleris.arguta argumentatio ad conſimilia decē ter applicabilis. En venit ad ſenſus mollis ab aure dolor. Ordo eſt. Dolor mollis.i.leuis, & tollerabilis, venit ad ſenſus.i. ad ꝓcordia, ab aure.i.per auditum,quia Cicerone,imo experientia teſte minus afficiunt audita, q̄ viſa, minuſq; certa ſunt. Vnde Plautus.plus,inquit, valet oculatus,teſtis vnus, q̄ auriti decem.

Nec uenit incultis captarum more capillis
Fortunam uultus faſſa tegendo ſuos.
Ingreditur late multo ſpectabilis auro,
Qualiter in Phrygia tu quoq; cultus eras.
Dat uultum populo ſublimis, ut hercule uicto,
Oechaliam uiuo ſtare parente putes.
Forſitan expulſa ætolide Deianeira
Nomine depoſito pellicis, uxor erit
Eurytidos Ioles, atq; inſani Alcidæ
Turpia famoſus corpora iunget Himen.
Mens fugit admonitu: frigusq; perambulat artus,
Et iacet in gremio languida facta manus.
Me quoq; cum multis, ſed me ſine crimine amaſti
Ne pigeat, pugnæ bis tibi cauſa fui.

HVBERTINVS.

FASSA: ideſt confeſſa, & teſtificata. Fortunam ſuam: ideſt aduerſam. Tegente vultu: ſicut illæ, quæ ſunt in tam miſera fortuna facere ſolent. Dat: oſtendit. Sublimis; pro ſublimiter: ideſt alte nomen pro aduerbio. Victo: a ſe: quem in amore ſubegit. Putes: pro putet aliquis: ſecunda perſona pro tertia ſicut apud Virg. Migrantes cernas. Oechaliam: patriam ſuam. Stare: eſſe in ſtatu ſuo. Forſitan: addit & aliud, quod ſit futurũ turpius ipſi Herculi, quia fortaſſe expulſa ipſa Deianira accipiet Iolem vxorem: ordo eſt. Iole forſitan erit vxor depoſito nomine pellicis: ideſt Iole: quæ erat pellex, erit vxor tua: depoſito nomine pellicis. Ex. de. ſcilicet me. Aetolide: ideſt Aetolia, nam Deianira ex Aetolia. Eurytidos Ioles: ordo eſt, Hymen famoſus: iunget turpia corpora Ioles Eurytidos: atque Alcidæ inſani. Hymen famoſus: ideſt matrimonium infame, quod erit, ſi me legitima vxore expulſa: concubinam duxeris, nam famoſus ſemper in malam partem accipitur: cauendum, ne legatur formoſus: ſed famoſus. Hymen autem cum ſit deus nuptiarum: ſæpe pro, ipſis nuptiis ponitur. Iunget corpora turpia: ideſt turpiter iunget. Inſani: ideſt magni. Habet autem hic verſus ſpondeum in quinto loco: neq; vocalis ſequente vocali abiicitur. Mens fugit: magis ex conſuetudine loquendi hoc dicit: quam quod mens poſſit fugere: videtur enim ex aliquo timore animus, & mens nobis fugere ergo. Fugit: ideſt horret. Admonitu, ideſt recordatione huius facti: ne me relicta aliam accipias. Frigusq; perambulat. Virgil. Gelidusq; per ima cucurrit Oſſa tremor. Languida: pigra ad ſcribendum. Me quoq;. nunc Iolem. Sine crimine: quia amaſti me: vt coniugem, nõ adulteram, aut concubinam. Cauſa pugnæ. Quia bis ꝑ me pugnaſti. Semel aduerſus Acheloum: & iterũ aduerſus Neſſum. Achelous fluuius ex Pindo Theſſaliæ monte ortus Aetholiam ab Acarnania diuidit. Vnde interdum Aetholiæ, ſiue Calydonis, interdum Acarnanum fluuium a poetis dicitur: vt eſt videre apud Ouidi. libro octauo & nono Metamorphoſ. vbi narrat, quod nunc hic dicitur: quod mutatus in varias formas pugnauit cum hercule propter Deianiram: Primũ enim in propria forma luctando ſuperatus: vertit ſe in ſerpentem: & poſtremo in Taurum: cui Hercules cornu auulſit. Quod Naiades nymphæ diuerſis floribus, & pomis refertum copiæ dicauerunt, ille præ pudore omnibus modis victus: & cornu mutilatus intra ſuũ flumen ſe occuluit.

ASCENSIVS.

DAT VVLTVM ſublimis: ideſt in ſublime: ideſt aduerbialiter ponitur. Forſitan: ordo eſt. Forſitan ipſa Iole erit vxor: ſcilicet tua depoſito nomine pellicis: ideſt nec dicetur amplius pellex, & hoc me ſupple Deianira Aetolide: ideſt de nobili Aetolum genere, aut Aetoli regis filia, expulſa: ſcilicet e legitimo toro declinatur Aetolis, huius Aetolidis, vel dos vnde ablatiuus Aetolide, neq; eſt hæc ſinalœpha expulſa Aetholide, neq; correctio vocalis antecedentis, quam penthimemeris forſan excuſet. Eurytidoſque: ideſt Euriti filia a nominatiuo hæc Eurytis, patronymicum enim eſt a patre, ſicut Aetolis a patria. Quia vero os corripitur in genitiuo, legendum eſt, Eurytidoſque Ioles. Nam Iole triſyllabum eſt, & a vocali inchoatur. Turpia. Ordo eſt. Hymen: ideſt deus nuptiarum aut torus, aut paranymphus, formoſus: ideſt decens (& eſt irronia) iunget corpora turpia. i. ad turpe facinus, quia ad illicitos concubitus, ſicut atque mala vites incidere falce nouellas corpora inquã: Ioles Eurytidos ideſt filiæ Euryti deuicti, & Alcidæ: ideſt Herculis inſani, grauius eſt verſus, quia ſpondaicus, & vocalibus non abſumptis impeditus, qui

ironiam ſignificat, aut pondus iniuriæ & dedecoris, cætera ſatis explicentur.

HVBERTINVS.

Cornua flens legit rapidis Achelous in undis,
Truncaq; limoſa tempora merſit aquas.
Semiuir occubuit ui lerniferoq; ueneno
Neſſus, & infecit ſanguis equinus aquas.
Sed quid ego hæc refero: ſcribenti nuncia uenit
Fama, uirum tunicæ labe perire meæ.
Hei mihi quid feci? quo me furor egit amantem?
Impia quid dubitas Deianeira mori?
An tuus in media coniux lacerabitur Oeta?
Tu ſceleris tanti cauſa ſupereſtes eris.
Et quid adhuc habeo facti, cur Herculis uxor
Credar? coniugii mors mea pignus erit.
Tu quoq; cognoſces in me Meleagre ſororem;
Impia quid dubitas Deianeira mori?
Heu deuota domus: ſolio ſedet acrior alto
Oenea deſertum longa ſenecta premit,
Exultat ignotis Tydeus germanes in oris:

LEGIT: collegit quaſi fracta. Tempora: Caput: nam tempus partem capitis ſignificat. Trunca: mutilata. Limoſa: plena lymo. Semiuir. Centaurus: qui eſt poſteriore parte erat equus ex priore erat vir. Lerniferoq; veneno, nam vt ſupra diximus iterfecta Hydra lernæa eius ſanguine ſagittas ſuas tinxit vt mortiferū haberent ictum. Infecit: tinxit. Sed quid ego: fingit poeta inter ſcribendum nuncium allatum fuiſſe Deianiræ de calamitate Herculis. Quid: idrſt ad quid quaſi dicat fruſtra: quia non poteris iam eſſe meus: quia audio te iam moriturum. Thabe: veneno. Hei mihi conqueritur: q̄d fui cauſa huius tāti mali Hercule de quo tamen ſe excuſat: quod amore cōpulſa ſit. Quo ineſt ad quid, Impia inſtigat ſeipſam ad mortem. In media Oeta: nam, vt ſupra diximus, in Oeta monte Theſſaliæ conſtructa fuit pyra: in qua Hercules combuſtus eſt. Vnde Oetus Hercules dicitur a Seneca. Cauſa tanti ſceleris: i. mortis mariti tui. Eris ſuperſtes: ideſt viues poſt eū quaſi dicat abſit. Et quid adhuc: alia cauſa quare debeat mori dicit enim quod cum nullum habeat certum ſignum, quare ſit vxor Herculis: ſi propter eum mortua fuerit, credetur eſſe eius vxor. Et quid habeo: quaſi dicat nihil. Adhuc cuiuſq;. Pignus: probatio: confirmatio. Tu quoq; dicit ſe etiam debere hoc facere: vt videatur eſſe ſoror Meleagri, quia ſicut ille propter amorem Atalante mortuus eſt: ita ipſa propter amorem Herculis vult mori. In me. ideſt in morte mea. Sororem, quia cognoſces, quod te imitata ſum. Impia: verſus intercalaris dicitur: quia ſæpius interponitur: ſicut apud Vir. Incipe mænalios mecum mea tibia verſus: & item Ducite ab vrbe domū mea carmina, ducite Daphnim. Heu deuota dom. moritura Deianira deflet infelicitatem ſuæ domus: vt oſtendat ſe non debere dubitare, quin moriatur. Deuota: execrationibus infelix: nam, vt ſupra diximus, ſuper illum locum. Deuouit nati ſpē q; caputq; parens. Althea vitam, & fortunas Meleagri filii execrata eſt. Acrior. i. acerbior, & infelicior. Alto ſolio: ideſt quanto maior fuit: tanto eſt infelicior. Deſertum: a filiis derelictum. Nuda: orbata. Tydeus germanus: frater me⁹. Oris: regionibus. Exulat: abeſt a patria: nā cum Menalippum fratrē inaduertenter occidiſſet, a patria ſponte abiit: & venit Argos ad Adraſtum regem: qui ei filiā ſuā Argiam vxorem tradidit: & Driphilem Polynici cum ambo caſu quodam in eius regiam veniſſent: & vidiſſet eos eſſe t quos oraculi reſponſum ſignificauerat: acceperat enim ex oraculo: vt caſdaret Leoni, & Apro Tydeus autem aprum ferebat inſignem: Polynices vero leonem: itaque ſecum reſponſum oraculi eos ſibi generos diligit: narrat igitur nunc Deianira Tydei exilium.

ASCENSIVS.

SED QVID ego hæc refero ſcribenti nūcia venit Fam. Bene ſcribenti, nam ſi antequam ſcripſiſſet, decreuiſſet ꝓpter id facinus ſeipſam interimere fruſta de pellice cōquereretur. Tunicæ: ſcilicet interrios, quam camiſiam vocant. Hei mihi. ſic Corydon. Heheu quid volui miſero mihi, perditus auſtrum Floribus & liquidis immiſi fontibus Apros: Impia quid dubitas. ſic Dido. quin morere, vt merita eſt, & eſt verſus intercalaris, ſicut ducit ab vrbe domum, Heu deuota domus, vt ſuperiores, vere oſtendit fatale, & familiæ debitum, quod patitur malum. Nam, vt dixi, deuotum dicimus quaſi vo-

to additum morti. Oenea accuſatiuus eſt a nominatiuo hic Oeneus, ſicut ab Orpheos Orphea: & in ſolo accuſatiuo corripitur penultima nominum in eius diphthongon exeuntiſi. In oris ignotis, quia ad Adraſtum fugit.

tum eſt intelligere. Puer: ideſt filii. Hylle: hyllus enim filius fuit herculis, & Deianiræ. Nouiſſima: vltima, quia nunquam ſum viſura aliam lucem, Sed vt poſſi i. vtinam poſſis. ſ. valere. Puer ille. i. filii hylle: nam puer & ſeruum ſignificat: & eum qui eſt in ætate puerili: & filium: vt hic. Exitus rei fuit, quod prius quã Hercules mortuus eſſet, Deianira: vt in argumento dixi audita calamitate hercu. de qua dictum eſt, laqueo vitam finiuit: vt ſcri. Diodo. hyllus vero Iolem iuſſu patris herculis poſt eius mortẽ vxorem duxit: & ex ea prolem ſuſcepit. ſcribitur hæc fabula plene ab Ouid. libro. ix. Metamor. & etiam deificatio herculis: & multa, quæ adhunc locum pertinent quæ breuitatis gratia non viſa ſunt narranda.

Alter fatali uiuus in igne fuit,
Exegit ferrum ſua per præcordia mater,
Impia quid dubitas Deianeira mori?
Deprecor hoc unum per iura ſacerrima lecti
Ne uidear thalamis inſidiata tuis,
Neſſus, ut eſt auidum percuſſus arundine pectus,
Hic dixit uires ſanguis amoris habet,
Illita neſſæo miſi tibi texta ueneno,
Impia quid dubitas Deianeira mori?
Iãq; uale ſeniorq; pater, germanaq; Gorge,
Et patria, & patriæ frater adempte meæ.
Tu quoq; lux oculis hodierna nouiſſima noſtris
Virq; (ſed o poſſis) & puer hylle uale.

VBERTINVS.

ALTER: ſcilicet Meleager. In igne fatali: propter lignum ſiue torrem: quẽ parcæ in natiuitate Meleagri altheæ matri ſeruandum dederant in quo vita Meleagri conſiſtebat: dicta eſt hæc fabula ſupra in epiſtola Briſeidis in eo loco, fratribus orba. Deuouit nati ſpemq;, caputq; parens. Exegit tranſmiſit. Ferrum: enſem: quia ſe interfecit gladio. Diodo. tamen ſcribit eam laqueo vitam finiuiſſe. Deprecor: adiurat herculem, ne credat eam hoc doloſe, aut inſidioſe feciſſe. Sacerrima: valde ſacra. Tuis thalamis: quia haberes aliam mulierem. Neſſus: narrat quomodo fuerit decepta. Vt: ideſt poſtquam. Auidum amans. Hic ſanguis: ſcilicet meus. Texta: ideſt indumenta a texendo dicta: ſubſtantiuum eſt. Illita: infecta: tincta. Veneno neſſæo: ideſt ſanguine Neſſi: qui erat miſtus veneno lernæo: vt ſupra dictum eſt. Vale: deſerentis eſt. Gorge erat ſoror Deianiræ. Et patria: ſcilicet Calydon frater: Tydeu... Adempte: ablate Meæ patriæ: qui es exul: nam de meleagro iam mortuo ſtulo

ASCENSIVS.

ALTER: ſcilicet Meleager: vel Meleagrus. Nam quæ græce exeunt in ros, apud nos exeũt in er, & in rus, vt Menander. Teucer, Alexãder, Tymber, Euander: Meleager, vel rus. vnde hic, Meleager dictum eſt in vocatiuo, non per methateſim ſicut Alexander vult, ſed a nominatiuo Maleagrus. Deprecor: ideſt precor ne ſit Nam precamur, vt fiat quod volumus, deprecamur, ne fiat quod timemus.

In decimam Epiſtolam argumentum Hubertini.

NE & chartas fruſtra impleam: & auditori ſim faſtidio, non enarrabo iterum fabulam Minotauri, vnde pendet argumentum huius epiſtolæ: quoniam ſatis dictum eſt in ſecunda epiſtola Phyllidis ad Demophoonta, ſuper eum locum: & Tauri, miſtaq; forma viri: Et item in argumento Epiſtolæ Phædræ ad Hippolytum: ita qui velit plene videre: illuc recurrat. Quod autem ad hunc locum attinet: hoc eſt in ſumma. Cum ob leges a Minoe deuictis Athenienſibus impoſitas, Theſeus in Cretam nauigaſſet, Ariadnæ Minois filia eius ſpem, ac decore capta conſilium operamq; dedit Minotauri occidendi: & labyrinthi egreſſum edocuit, Deinde cum Ariadne noctu clam recedens in inſulam appulit aliquando Diam nunc vero Naxon vocitatam, vbi dicitur reliquiſſe Ariadnem, & ſine ea in patriam nauigaſſe. Quare fingit poeta eam derelictam ſcribere hanc epiſtolam ad Theſeum: & eum increpare de duritia, & immanitate animi, & ingratitudine beneficiorum: quæ ei commemorat: & poſt commemoratas etiam infelicitates ſuas rogat eum: vt nauem flectat: & redeat ad eam recidiendam.

ARIADNE THESEO.

Illa relicta feris etiam nunc improbe Theſeu
Viuit, & hæc æqua mēte tuliſſe uelis.
Mitius inueni, quam te, genus omne ferarum,
Credita non ulli, quam tibi, peius eram.
Quæ legis, ex illo Theſeu tibi littore mitto,
Vnde tuam ſine me uela tulere ratem,
In quo me ſomnuſq; meus male prodidit, & tu
Proh facinus, ſomnis inſidiate meis.
Tempus erat, uitrea quo primũ terra pruina
Spargitur, & tectę fronde queruntur aues.
Incertum uigilans an ſomno languida, moui
Theſea preſſuras ſemiſopita manus.
Nullus erat, referoq; manus, iterumq; retento,
Perq; totum moueo brachia, nullus erat.
Excuſſere metus ſomnum, conterrita ſurgo,
Membraq; ſunt uiduo præcipitata toro.
Protinus adductis ſonuerunt pectora palmis,
Vtq; erat e ſomno turbida, rapta coma eſt
Luna fuit, ſpecto, ſiquid, niſi littora, cernam,
Quod uideant oculi, nil, niſi littus, habent.
Nunc huc, nunc illuc, & utroq; ſine ordine, curro,
Alta puellares tardat arena pedes.

HVBERTINVS.

Mitius.i. minus crudele: nam nulla fera mitis eſt. Credita.i. cõmiſſa, tradita. Vlli: alicui, ſiue homini, ſiue feræ. Vnde: idest ex quo.ſ. litore. Tulere. pro abſtulere. Sõnus.i. ſopor. Et tu.ſ. prodidiſti. Tempus erat: dicit fuiſſe autũnale tẽpus. Vitrea: ſplẽdida, vt vitrum. Spargitur: impletur. Pruinis Iuue. Iam læthi ferro cedẽt pruinis: Autumno. Incertũ: ſubaudi eſt: vel pro incerte poſuit: Lãguida: cadẽtia & debilia. Preſſuras: tracturas. Semiſopita.i. ſemidormiens. puto tamen eſſe legendum ſemiſepulta: vt verſus ſtet: quod idem erit in ſenſu quod ſemiſopita: vt Virgi. in vi. Aenei. tandẽ cuſtode ſepultõ: vbi Serui⁹ expõnit.i. dormiente corripiat primã vt apud Vir. Alituum pecudũq; genus ſopor altus habebat. Sopire, & ſopitus primam producit. Oui. lib. vii. meta. Soluerat alta quies nullo cũ murmure ſerpens, Sopitis ſimilis nullo cum murmure ſerpit. Idem libro ſupraſcripto. Peruigilẽ ſupereſt herbis ſopire draconem. Aduertendum eſt igitur ſemiſopita male legi cum ſemiſepulta: vt diximus, legẽdum ſit: quod idem ſignificat, quod ſemiſopita: vt ex textu Virgiliano patet. Nullus: pro nõ ponitur: quia de Theſeo ſolo intelligit: vel nullus: nec Theſeus, nec alius. Refero iterum fero. Retento.i. ſæpius tento. Excuſſere expulere: & violẽter remouere. Præcipitata.i. celeriter demiſſa. Viduo: derelicto a te marito meo. Sonuerunt: propter percuſſionẽ. Adductis: retractis. Vt.i. ſicut. Erat turbida.i. turbata: & incõpta. A ſomno.i. propter ſomnum: quia dormiendo turbantur capilli ab ordine, & cultu ſuo. Rupta eſt.i. dilacerata. Luna.i. ſplẽdor lunæ. Niſi.i. ꝑter. Vtroq;: in vtrãq; partem.ſ. huc & illuc. Sine ordine.i. ſine ratione. Tardat: impedit. Puellares.i. meos: q̃ ſum puella: qa difficilis eſt curſus ꝑ arenam. Reddebant nomen.ſ.ꝑ Echo.i. per reſonationem. nam ἠχὼ græce reſono ſignificat. vnde Echo dicit vox: quæ ex cõcauis, & deſertis locis ex clamore redditur: q̃ aliquãdo ſecundũ fabulas, nympha fuit in ſolã vocem reſpondentem a Iunone mutata: vt ſcribit Ouid. lib. ii. meta.

ASCENSIVS.

Mitius inue. Ĩ qbuſdã exẽplaribus principiũ ẽ ab his verſiculis. Illa relicta feris etiã nũc ĩprobe theſeu viuit, & hæc æqua mẽte tuliſſe velis? Sed nõ opinor eẽ Ouidianũ potuiſſetq; qſqs ẽ dicere illa relicta feris. q. d. quã feris dereliqſti ĩprobe Theſeu illa viuit, & hæc velis potius dicere cũ admiratiõe potes, ſed ad authorẽ accedam⁹. Pei⁹.i. cũ maiori malo, erã.i. eẽm. Apud poetas fere erã ꝑ eẽm, aut fuiſſẽ reꝑif. Vir. geor. ii. Et ſi nõ aliũ late iactaret odorẽ, laur⁹ erat. Hor. ſer. i. Huic pareo decies cẽtena dediſſes: Nil erat ĩ loculis.i. nil fuiſſet. Theſea ꝑſſu. ordo ẽ, ego ſemiſopita moui man⁹ ꝑſſuras.i. vt ꝑmerẽt, & cõtingerent Theſea.i. Theſeum. ſed oia facilia ſunt.

Interea toto clamanti littore Theſeu
Reddebant nomen concaua ſaxa tuum.
Et quoties ego te, toties locus ipſe uocabat,
Ipſe locus miſeræ, ferre uolebat opem.
Mons fuit, apparent frutices in uertice rari,
Nunc ſcopulus raucis pendet adeſus aquis.
Aſcendo, uires animus dabat, atq; ita late
Aequora proſpectu metior alta meo.
Inde ego (nam uentis quoq; ſum crudelibus uſa)
Vidi præcipiti carbaſa tenſa noto,
Aut uidi, aut certe quia me uidiſſe putaui,
Frigidior glacie, ſemianimiſq; fui.
Nec languere diu patitur dolor, excitor illo,
Excitor, & ſumma Theſea uoce uoco,
Quo fugis? exclamo, ſcelerate reuertere Theſu,
Flecte ratem, numerum non habet illa ſuum.
Hoc, ego, quod uoci deerat, plangore replebam,
Verbera cum uerbis miſta fuere meis,
Si non audires, ut ſaltem cernere poſſes,
Iactatę late ſigna dedere manus,
Candidaq; impoſui longæ uelamina uirgæ
Scilicet oblitos admonitura mei.
Iamq; oculis ereptus eras, tunc deniq; fleui,
Torpuerant molles ante dolore genæ,
Quid potius facerent, q̃ me mea lumina flerent?
Poſtquam deſierant uela uidere tua?
Aut ego diffuſis erraui ſola capillis,
Qualis ab Ogygio concita Baccha deo,

HVBERTINVS.

CLAMANTI. ſ. mihi. i. vocanti alta voce. Toties: locus ipſe vo. quia Echo reddit eadē verba Ouid. in fabula Narciſſi & Echoos, & totidem, quod dixit verba, recepit. Ferre opem: quia qđ tu nolebas facere, ipſe faciebat, vt mihi reſponderet. Mons fuit: deſcribit locum, ex quo dicit ſe proſpexiſſe nauem Theſei & eam vidiſſe. Frutices: arbuſculæ. Adeſus: corroſus, & cauatus. Vires animus dabat: qa occurrebat poſſeobilci, quo modo poteras aſcendere, dicit animus dabat vires: quia nemo eſt tā imbecillis, & timidus: quē animus: & mira cupiditas aliqd faciendi: nō faciat & fortē, & audacem. Metior: ꝯtemplor. Meo ꝓſpectu: meis oculis: proſpicere autē eſt procul. i. longe aſpicere. Inde: ex eo monte. Nam ventis &c. parenthefis. Quoq; etiā ſicut te. fuerunt enim crudeles: quia te cito auferebāt. Præcipiti: feſtino: aut certe cum putarem me vidiſſe: quia ſæpe ex affectu animi putamus nos videre ea, q̃ nō videmus. Frigidior glacie. hyperbole eſt. i. ſuplatio. i. oratio ſupra verū. Semianimis. i. ſemimortua. Lāguere. i. ita eſſe ſtupidam. Illo. ſ. dolore. Excitor: conduplicatio eſt. Sūma maxime. Reuer. redi: imperatiui eſt modi. Numerū ſuū. i. omnes: qui in ea eſſe dnt. Hæc ego. ſ. dicebā. Plāgore: pcuſſione. Verbis verꝫ, qa & clamabā: & feriebā pectus meū. Si nō audires: dicit ſe ēt feciſſe ſigna motu manuū: vt ſaltē videret a Theſeo. Iactatæ, motæ, ſuu. A facie iactare manus. Velamina candida: ſlineū pānū. Lōgæ virgæ. i. perticæ. Scilicet: certe. q. d. hac ſola cauſa. Admonitura: reductura in memoriā. Oblitos: te, & ſocios. Ereptus oculis. i. nō amplius videbaris a me. Tūc deniq; fle. qa anteā clamaueram & me pcuſſerā tm: nec potueram ꝑ dolore lachrymare. Torpuerāt: factæ erant ſtupidæ. Genæ: oculi. Dolore, propter dolorē. Quid facerēt? q. d. nihil. Niſi flerent: me. i. miſeriā meā: aliq legūt te. i. diſceſſū tuū: ſed melius me. Deſierant: ceſſauerāt. Aut ego: dicit qđ egerit poſteaq̃, non amplius vidit nauē Theſei. Errani: huc illuc iui. Diffuſis ſparſis. Qualis: facit cōparatione: dicit eni ſe ſic ꝑcipitē cucurriſſe, ſicut currunt ſacerdotes Bacchi, cum dei ſui numie ſtimulantur. Baccha: mulier Baccho ſacrificans. Cōcita: cōmota. Adeo Ogygio. i. Baccho Thebano. Ogygius rex fuit thebanoꝝ. Bacchus āt ex Semele filia Cadmi, q Thebas ꝯdidit natus eſt. vt ſcri. Oui. in Met. Bacchæ aūt ſolēt ꝑcipites huc, illuc currere. Phædra ſupra. Nunc feror, vt Bacchi furiis Eleides actæ.

ASCENSIVS.

MONS erat. docent quā diligētiā fecerit in illo perqrendo, vt ſe inique deſertā ꝓbet. Pēdet adeſus aqs. Nō legaſ adhærſus, qa venit ab edē do. i. cōſumor. Vires aīus dabat. Memorabile

verbū. Verbis, q̄ percuſſit pectus. Quid potiꝰ faceret, q̄ me mea lumina flerēt. i. oculi mei quid potius deberēt facere, q̄ flere infortunia mea?

HVBERTINVS.

Aut mare proſpiciens, in ſaxo frigida ſedi,
Quamq; lapis ſedes, tam lapis ipſa fui.
Sæpe torum repeto, qui nos acceperat ambos,
Sed non acceptos exhibiturus erat.
Et tua, quæ poſſum, pro te ueſtigia tango,
Strataq;, quæ membris intepuere tuis.
Incumbo, lachrymiſq; toro manante profuſis
Preſſimus, exclamo, te duo, redde duos
Venimus huc ambo, cur non diſcedimus ambo?
Perfide pars noſtri lectule maior ubi eſt?
Quid faciam? quo ſola ferar? uacat inſula cultu,
Non hominum uideo, non ego facta boum
Omne latus terræ cingit mare, nauita nuſquā eſt,
Nulla per ambiguas puppis itura uias.
Finge dari comiteſq; mihi, uentoſq;, ratemq;,
Quid ſequar? acceſſus terra paterna negat.
Vt rate felici pacata per æquora labar
Temperata ut uentos Aeolus, exulero.
Non ego te crete centum digeſta per urbes
Aſpiciam, puero cognita terra Ioui.
Nam pater, & tellus iuſto regnata parente,
Prodita ſunt facto nomina cara meo.
Cum tibi, ne uictor tecto morere recuruo,

IN SAXO: in monte ſaxeo. Tam lapis fui. i. ita fui frigida, & ſtupida: vt eſt lapis: ſicut lapis: fuit ſedes mea. Repeto torum reuertor ad lectum. Exibitur: rediturus. i. pro te loco tui. Strata: culcitrā lecti a ſternēdo dicta: Oui. in. i. de amoribus. Eſſe quid hoc dicat: quod tam mihi dura videntur Strata. Intepuere: incaluere quia illic cubuiſti. Incumbo. ſ. ſtratis. i. impono os meum ſuper lectum. Profuſis: largiter effuſis. Manante fluente, & madido. Duo: ego, & Theſeus. Maior pars noſtri: Theſeus, q̄ maritus maior eſt vxore. Lectule: contumeliæ, & indignationis cauſa diminutiuo vſa eſt. Quo ferar. i. quo ire debeo. Vacat: caret. Cultu: vel cultura terræ: vel certe habitatione. Facta hominum: vt ſunt ædificia. Facta boum: vt potes terras cultas. Cingit: circundat. Omne latus: idest omnem partem. Nauita. i. nauta, eſt autem Epectaſis: idest extenſio dictionis. Ambiguas: dubias: quales ſunt viæ maris. Finge idest pone: idest ponatur: quod ego inuenirem comites, & naues: quo tamen ire deberem. Quid: idest quem locum. Acceſſus, idest aditus. Vt: idest quamuis. Labar: idest nauigem: & celeriter eam. Virgi. in. iii. Aeneid. Et tamen hanc pelago præter labere neceſſe eſt. Temperet ventos. i. licet det mihi ventos ſecundos. Exul ero: idest non habebo tamen, quo eam Non ego, dicit non licere ſibi adire Cretam, in qua regnabat pater ſuus: quia eum prodiderat, & vt ſupra diximus clam eo diſceſſerat. Digeſta: diuiſa. Per centum vrbes, habebat enim olim Creta centum vrbes. Cognita Ioui puero: quia Iuppiter illic nutritus ex: diximus ſupra in epiſtola Phædræ. Eſt mihi dotalis tellus Iouis inſula Crete. Regnata: participiū ſine verbi origine. Nomina charā: ſcilicet pater, & patria. Prodita: decepta offēſa. Cum tibi: dicit ſe prodidiſſe patrem, & patriam vt prodeſſet Theſeo. Cum: ſubaudi tunc: ſcilicet ſunt prodita.

ASCENSIVS.

QVAMQ; lapis: ordo eſt: vt ipſa. i. ego fui, tam, idest tātum lapis: idest dolore indurata, & amens, ac ſine ſenſu effecta, q̄: idest quantum, ſedes fuit lapis. Vacat inſula cultu. Non eſt referendum ad hiſtoriam, nam licet inſula non vacabat, viſa eſt tamen vacare amanti, vel quia ſine amato erat: ſolent enim amantes ſe ſolos dicere, cum ſine amatis ſunt, vel quia prima luce nullos viderat cultores. Non hominum video, non ego facta boum, quia in littore erat. Omne latus: docet ſe in iniquo loco deſertam, quia in inſula, vnde ſine nauibus exire non detur, nec tamen vllæ occurrunt naues. Finge dari. Sic Dido. Quis me autem, fac velle, ſinetur & cætera. Te Crete: græce. nam latine Creta dicitur, Centum vrbibus digeſta. Aeneidos tertio, Centum vrbes habitant magnas vberrima regna Cognita terra Ioui. ibidem: Creta Iouis magni medio iacet inſula ponto. Nomina chara: ſcilicet pater & patria.

Que regerent paſſus, pro duce fila dedi.
Tu mihi dicebas, per ego ipſa pericula iuro
 Te fore, dum noſtrum uiuet uterq;, meam,
Viuimus, & non ſum Theſeu tua, ſi modo uiuit
 Fœmina periurii fraude ſepulta uiri.
Me quoq;, qua fratrem mactaſſes improbe claua,
 Eſſet, quam dederas, morte ſoluta fides.
Nunc ego, non tantum quæ ſum paſſura, recordor,
 Sed quecunq; poteſt ulla relicta pati.
Occurrunt animo pereundi mille figuræ,
 Morſq; minus pœnę, q̃ mora mortis habet,
Iam iam Venturos aut hac, aut ſuſpicor illac,
 Qui lanient auidos uiſcera dente, lupos.
Forſitan & fuluos tellus alit iſta leones,
 Quis ſcit, an hæc ſæuas inſula tygres habet?
Et freta dicuntur magnos expellere phocas,
 Quis uetat & gladios per latus ire meum?
Tantum ne religer dura captiua cathena,
 Ne ue traham ſerua grandia penſa manu
Cui pater eſt Minos, cui mater filia Phœbi,
 Quoq; magis memini, quæ tibi pacta fui
Si mare, ſi terras, porrectaq; littora uidi,
 Multa mihi terræ, multa minantur aquæ.
Cœlum reſtabat, timeo ſimulachra deorum,

HVBERTINVS.

CVM dedi fila: quæ regerent paſſus. Pro duce.i.loco alicuius: qui te duceret: Ne tu victus.ſ. a Minotauro. Morere: perires. Tecto re periphraſis labyrinthi. ſic ſupra. Phædra Curua meæ fugit tecta ſororis ope. Iuro: verba, quibus vtebatur Theſeus ad Ariadnem. Forē.i. futura. Dum.i. donec. Si modo viuit: ad ſeipſam cōuertit ſermonem Ariadne, corrigens q̃d dixerat viuimus vult.n. hoc dicere viuim⁹ ambo. ſi modo o miſera fœmina Ariadne potes tu dici viuere, q̃ es ſepulta fraude theſei. Sepul.i quaſi mortua: non quod eſſet ſepulta. Mactaſſes: deeſt vtinam. Qua fratrem.ſ.mactaſti: hoc eſt Minotaurū. Soluta: liberata: qua fides, & abligatio coniugii ſoluitur ipſa morte. Quæ ſum paſſura: ideſt quæ ſunt mihi accaſura. Vlla relicta: ſicut ego. Occurrunt: offerunt. Sed mille ſi. mille formæ. Morſq; mi i. minus graue, & pœnoſum eſt mori: q̃ expectare, & tardare ipſam mortem. Mora.i. dilatio. Iam iam: mox ſubito. Aut hac aut illac.i. ex omni parte inſulæ. Viſcera: mea. Auido famelico. Iſta pro hæc. Fuluos a colore: nam vt Aul. Gell. ſcribit fuluus ex viridi, & ruffo conſtat. datur autem hoc epitheton fuluus, & auro, & leonibus. Quis ſcit.i. qui poteſt ſcire: cum nemo hic habitet. Sæuas tygres.i. feras & nimium crudeles: abundant autem apud Hyrcanos, & Indos nimis credendæ velocitatis: de cuius natura ſcribit Pli. libro. viii. Expellere: ideſt elicere in ſiccum. Phocas: ideſt, vitulos marinos. ita enim dicuntur a nobis quæ licet inter aquatilia nominentur: tamen & pilo veſtiuntur: & animal pariunt: & intra noctu dormiunt. Virgil. iiii. Georgi. Sternunt ſe ſomno diuerſo in littore Phocę. nullum autem animal teſte Plin. grauiore ſomno premitur. Inde Iuue. dixit. Eripiunt ſomnum Druſo vituliſq; marinis. Quis vetat q.d. nullus. poteſt enim venire aliquis, qui me gladio transfodiat. Tātū. q.d. ſupradicta non multum curo. Tantum: ſolū modo.ſ. timeo. Ne reli.ſ. abducat ligata tanq̃ captiua. Ne tr. ex colo deducā. Penſa: lanas ad penſum datas. Manu ſe.i. ſeruili. Cui: ideſt ego cui. Minos: habet emphaſim. q.d. filius Iouis & Europæ, rex Cretæ. Mater: Paſiphae filia Phœbi. dictum eſt ſupra in epiſto. Phædræ. Quodque magis: ideſt quod plus eſt. Quæ fui pacta tibi, quæ fui ſponſa tua pluris enim hoc facio, q̃ patris, & matris genus. Si ma. dicit ſe vndiq; videre ſibi parata pericula. Por. extenta longa. Multa.ſ. mala pericula. Cœlum reſtabat: vnde non eſſent mihi pericula. Simulachra figuras: in quas dei dicuntur ſe mutare.

ASCENSIVS.

ME quoq; mactaſſes.i. mactare debuiſſes, aut vtinam mactaſſes quoq;.i. etiam me claua ſupple ea, qua, ſupple mactaſti fratrē: ideſt Minotaurum, quia tunc fides, quam dederas, ſancta promiſſio eſſe ſoluta morte.ſ. mea. Forſitan & fuluos: bene dubitat vt fœmina loci imperita, & non eſt error poetæ, ſi leones, ac tygres non habet inſula illa, Cui mater: filia Phœbi.ſ. Paſiphae ſolis filia.

Præda

Deſtituor rapidis prędâ, cibuſq; feris.
Siue colunt, habitantq; uiri, diffidimus illis,
Externos didici lęſa timere uiros
Viueret Androgeos utinam: nec facta luiſſes
Impia funeribus Cecropi terra tuis.
Nec tua mactaſſet nodoſo ſtipite Theſeu
Ardua parte uirum dextera, parte bouem.
Nec tibi, qua reditus monſtraret, fila dediſſem:
Fila per adductas ſępe recepta manus.
Non equidem miror, ſi ſtat uictoria tecum:
Strataq; cretæam bellua ſtrauit humum.
Non poterant figi pręcordia ferrea cornu:
Vt te non tegeres, pectore tutus eras,
Illuc, tu ſilices, illuc adamantia tuliſti:
Illic, qui ſilices Theſea uincat, habes.
Crudeles ſomni quid me tenuiſtis inhertem?
At ſemel ęterna nocte premenda fui.

HVBERTINVS.

PRAEDA: rapina. Ci. eſca. i. deſtituor rapienda, aut deuoranda a feris. Siue co. i. ſi etiã habitant. Diffidimus. i. non fidimus. Exter. i. hoſpites. Læſa ti. vi. quia nunc timeo, ne oẽs noceant mihi ſicut tu nocuiſti. Viueret. An muliebre eſt: vt ſæpius diximus lõge repetere cauſas ſuorum malorum ſic in prima Epiſtola Penelope, O vtinã tunc cum Lacedæmona claſſe petebat &c. dicit igitur, qđ poſſe optare, quod Andr. frater ſu9 nunq̃ fuiſſet interfectus inuidia Athenienſiũ: qa Athenienſes nõ coacti fuiſſent vt cti a Minoe mittere ſeptem corpora filiorũ, & vii. filiarũ quotãnis ad Minotaurum, vt ſupradictum, & ſic Theſeus nunq̃ veniſſet in Cretam: & p cõſequens ipſa nunq̃ fuiſſet ab eo decepta. Androgeos. nominatiuus eſt atticus, cuius vltima longa eſt: qa eſt fuit aũt filius Minois, & Paſiphaes q cũ eſſet fortiſſimus athleta ab Athenienſibus per inuidiam interemptus eſt: ob quam cauſam Minus contra eos bella mouit, & victis eas leges impoſuit quas ſupra diximus. O terra Cecropi. i. Athenienſis eſt autem vocatiuus a forma patronymica cecropis Cecropidos: fuit aũt Cecrops rex Athenienſium: qui primus apud eos mari, & fœminæ legitimam coniunctionem inuenit: ex quo finxerunt eũ fuiſſe geminæ naturæ: ab eo Athenienſes Cecropidæ dicuntur. Luiſſes: ſoluiſſes, Purgaſſes. Impia fata: idest crudelem mortem Androgei. Funeri. tuis: id eſt mortibus tuorum. Stipite: trunco. Ardua: ex quantitate ſyllabarum diſtingendi ſunt caſus: vt non dicamus ardua parte: ſed dextera tua ardua: idest in altum ſublata ad inferendum maiorem ictum. Nec mactaſſet virum parte. ſ. vna. Et bouem parte. ſ. altera, & ita eſt periphraſis Minotauri. Monſtra etiã reditus. i. regreſſus ad locum per quẽ introieras in labyrinthum. Sæpe: recepta. i. ſæpe reuoluta Adductas: flexas: & retractas. Non equidem: obiicit ei nimiam duritiam. Stat. i. eſt. Strata: interfecta. Bellua: Minotaurus: Statuit. i. texit vel pcuſſit: aliqui legunt tinxit. Non poterant ecce cauſa: quare habuit victoriam. Precordia: dicuntur, q̃ ſſit circa: cor: ponũtur tamẽ pro omnibus inteſtinis. Ferrea: dura Cornu. ſ. Minotauri. Aliqui volunt intelligere de tauro Creteo, quem Theſeus: vicit: ſed nõ i Creta: ſed apud Marathonẽ eũ interfecit. Figi: vulnerari. Vt. i. q̃uis. Tegeres defenderes: vt Vir. nec Apollinis inſula texit. Pectore. i. duritia pectoris. Tu tus: munitus. Illic: in pectore tuo. Silices: lapides duriſſimos. Adamanta: alibi diximus lapidem nimiæ duritiæ. Habes Theſea: q vincat. i. habes feritatẽ tibi ingenitam: q̃ eſt durior ſilicibus. Crudeles conqueritur de ſomno, a quo ſit tardata diſcedẽte Theſeo: apoſtrophat ad ſomnos. Inertẽ ſopitã, non ſentiẽtẽ. Ad ſemel: dicit: quod ille ſomnus debuiſſet eſſe æternus: ita qđ nunq̃ eſſet excitata: qa nũc nõ eſſet in tãtis doloribus. Semel: vno tẽpore. Aeterna nocte. i. morte. Vir. in æternam clauduntur lumina noctem.

ASCENSIVS.

SIVE col. Sic. i. Aene. Qui teneãt, nã i culta videt, hoĩes ne, feræ ne. Viueret Andro. vtinam. Is eſt, de quo. vi. æne. In foribus letũ Androgeo. & credo hic legendum eſſe Androgeos. Nec fa. tu. i. exitium tuorum. Cecropi ter patronymicum pro patrio, hic Cecropis, huius Cecropidis, in vocatiuo o Cecropi, vt hic ardua parte: ſi ardua, & dextera ablatiui ſint caſus, non ſtaret metrum, qa apud oẽs ablatũs pſig in a pductã deſinit. dicamus ergo virũ ptem. i. p pte ardua. ſ. in ſcđm ardua, & bouem pte. i. p pte. ſ. dextera. i. ſm dextera. ſ. membra. vt ſit figurate actũs neutri generis pluralis numeri.

Strata:idest postrata ſtrauit,idest ſeipſa cooperuit,flores ſternuntur per paulmeuta, Cornu: qui ſemitaurus erat.

HVBERTINVS.

NIMIVM Parati,qui tam cito Theſeū abſtuliſtis. Flaminia:auræ:flatus. Officioſa:prōpta. In meas lachrymas.i.ad faciendum me flere. Dextera.ſ. Theſei.Fratrem Minotaurum. Et me:quia fuit etiam cauſa meæ mortis. Fides.ſ. fuit crudelis. Nomen inane.i. ſine effectu:Sic in 3. de arte. Nomen amicitiæ: nomen inane fides. Nam cum dicatur a fio, vt voluit Cic. non tñ fit quod promiſiſti: & ita est nomen inane. Data.ſ.a te. Poſcenti:mihi poſtulanti. Vna.i. ſola. Tribus cauſis.ſ. ſomno ventis:& fide: Ergo particula est nō illatiua hoc loco: ſed indignatiua: ingemiſcit enim quod ſit moritura in illa inſula:vbi nullū ſentiat officium ſuorum. Nec videbo lachrymas matris.i.non videbo matrem meam quę me morientem defleat. Qui condat.i.q claudat nam mortuis ſolebāt propinqores claudere oculos:vt ſupra in prima epiſtola Ille meos occulos comprimat,ille tuos: Spiritus.i.aīa. Peregrinas:ignotas. Poſitos artus.i.mēbra mortua. Vir. Sic o,ſic poſitum affati diſcedite corpus. Iunget melius,legitur vnget:nā cadauera prius lauabantur,deinde vngebatur. Ennius, Tarquinii corpus bona fœmina lauit,& vnxit. Volucres marinæ:quæ ſunt vicine huic inſulæ. Oſſa inhumata.i.ſtabunt ſuper oſſa mea carentia humatione, & ſepultura. Hæc ſunt ſepulchra digna meis officiis: ideſt hæc ſunt officia talia,qualia meretur mea erga te beneficia:ſro

nice dixit. Ibis:vt eum magis moueat dicit: vt Theſeus mater inerit, cum redieris Athenas: & narrabit res ſuas geſtas inter commemorare, quemadmodum decepit Ariadnem,a quo tāta acceperat beneficia. Cecropios: Athenienſes dictum eſt ſupra. Portus: deeſt in prima vrbe athenarum. Celſus: altus. Turba: populi. Et bene narr. deeſt eſ & legendum eſt narraris:non autem narrabis. Leti:mortem, Tauri, miniq .i.minotauri. Saxea tecta.i.labyrinthum. Tellure:hac inſula. Non ego:deridet ipſum,& ironice loquitur. Surripienda:remouenda. Tuis titulis.tuis laudibus. Nec pater ex nimia ira dicit eū nō eē humano ſanguine genitum:ſed ſaxis. Pater.ſ.tibi. Aethræ pi.i. filiæ Pythei: vt ſupra diximus. Authores tui.i. parentes,& ex quibus es genitus. ſic Dido ad Aenea apud Vir.li.iiii. Aenei. Non tibi diua parens:generis nec Dardanus author, Perfide: ſed duris genuit te cautibus horrens Caucaſus: hyrcaneq; admorūt vbera Tygres. Dii facerent:nititur:mouere eū ad commiſeratione ſui. Videres,pro vidiſſes. Mœſta fi.i.aſpectus meꝰ triſtis,& lachrymoſus. Mouiſſet ad miſericordiam,& lachrymas deduxiſſet. Nō ocu.qa ex remotione locorum non potes oculis corporis me videre. Sed mente. Sed cogitatione.

Vos quoq; crudeles uenti,nimiumq; parati
Flaminiaq; in lachrymas officioſa meas.
Dextera crudelis,quę me,fratremq; necauit:
Et data poſcenti nomen inane fides
In me iurarunt ſomnus,uentuſq;,fideſq;:
Prodita ſum cauſis una puella tribus.
Ergo ego nec matris lachrymas moritura uidebo,
Nec,mea qui digitis lumina condat erit:
Spiritus infelix peregrinas ibit in auras
Nec poſitus artus unget amica manus.
Oſſa ſuper ſtabunt uolucres inhumata marinæ,
Hęc ſunt officiis digna ſepulchra meis.
Ibis cecropios portus,patriaq; receptus,
Cum ſteteris turbę celſus honore tuæ,
Et bene narraris letum taurīq;,uiriq;,
Sectaq; per dubias ſaxea tecta uias.
Me quoq; narrato ſolam tellure relictam,
Non ego ſum titulis ſurripienda tuis.
Nec pater eſt Aegeus,nec tu Pitheidos Atherę,
Filius,authores ſaxa,fretumq; tui,
Dii facerent:ut me ſumma de puppe uideres
Mouiſſet uultus mœſta figura tuos.
Nunc quoq; non oculis,ſed qua potes, aſpice mēte

ASCENSIVS.

ERGO ego &c. Dolet ſibi defuturum officiū funere,& exequiale,qd morituri fere ſibi defore queruntur. Ibis Cecropios, inuidioſe dicit Theſeum,quaſi triūphantem parta victoria in patriam rediturum, cum ipſa per quam victoria parta eſt,inſula deſerta,mori cogatur.

Hærentem ſcopulo,quem uaga pulſat aqua,
Aſpice dimiſſos lugentis more capillos,
Et tunicas lachrymis,ſicut ab imbre graues.
Corpus,ut impulſæ ſegetes Aquilonibus horret
Litteraq; articulo preſſa tremente labat,
Non te per meritum (quoniam male ceſſit) adoro,
Debita ſit facto gratia nulla meo.
Sed nec,pœna quidẽ,ſi non ego cauſa ſalutis,
Non tamen eſt,cur tu ſis mihi cauſa necis.
Has,tibi plangendo lugubria pectora laſſas
Infelix tendo transfreta longa manus.
Hos tibi,qui ſuperant,oſtendo mœſta capillos,
Per lachrymas oro,quas tua facta mouent.
Flecte ratem Theſeu,uerſoq; relabere uento,
Si prius occidero,tu tamen oſſa feres.

HVBERTINVS.

HERENTEM.i.finge videre me ſtantem in ſcopulo ab aqua pulſato. Demiſſos:ꝑ humeros ſparſos. More lugẽtis.i.more eius,q̃ more tẽ alicuius mœret. Tu.ſ.meas. Graues lachrymis:id eſt madefactas. Sicut ab imbre.i.ſicut ab aqua. Corpus dicit ſe præ dolore & timore tremere. Sicut ſegetes:tremũt ꝑ vẽtos. Horret:tremit. Impulſæ:motæ. Aqlonibus.i.ventis:poſuit autẽ aquilones pro cibus vẽtis & hęc comparatio eſt etiã in.i.li. de Arte amã. de ipſa Ariadne. Horruit,vt ſteriles, agitat quas ventus ariſtæ, Vt leuis in madida canna palude tremit. Littera preſſa.i.ſignata,& ſcripta. Articulo.i.digito. Labat: vacillat,i.non habet rectũ ordinẽ. Non adoro.i.non oro,nec adiuro. Per meritũ.i.per beneficium,quod tibi p̃ſtiti. Quoniam male ceſſit.i.male ſucceſſit mihi:quia male locaui ipſum. Nulla gratia.i.nulla retributio. Sit facto meo.i.beneficio,quod tibi feci. Sed nec pœna.ſ.ſit meo facto.i.ſi nõ vis reddere gratiã facto meo,nõ debes etiam reddere pœnam,& malũ. Si non.i.ſi nõ fui tibi cauſa ſalutis:ſicut fortaſſe tu exiſtimas. Non tamen eſt,cur tu ſis mihi cauſa necis.i.cur tu debeas eẽ cauſa meæ mortis. Has: δεικτικῶς: idest demonſtratiue. Plangendo.i.percutiendo:tantum enĩ percuſſi pectora mea,quod ipſæ manus ſunt laſſæ. Tendo porrigo. Qui ſuperant.i.qui ſuperſunt,& reſtant. Nam reliquos p̃ dolore laceraui & auulſi. Tua facta.ſ.crudelia:qa me deſeruiſti ſolã. Flectes ordo pendet ab eo ſolo nõ te ꝑ meritũ:hucuſq;. Flecte ratẽ:verte nauẽ ad me recipiendã. Relabere:retrona uiga. Verſo:mutato. Si occidero pri.i.ſi mortua fuero,anteq̃ redeas ad me abducendũ ex his locis. Tu feres oſſa.i.efferes:& ſepelies. Concluſit autem epiſtolam per commiſerationem. Exitus rei fuit: qđ Theſeus nunq̃ reuerſus ẽ ad eam:ſed illa inuenta a Baccho in ea inſula facta eſt vxor eius,& trãſlata in cœlũ cum corona ſua:& facta eſt ſignũ, quod hodie quoq; dicitur Corona:vt ſupra alio loco diximus:eius aũt tranſmutationem deſcribit optime ipſe Ouidius lib.i.de Arte amandi,& lib. iii.Faſto.& lib. viii. Metamorphoſeon.

ASCENSIVS.

FLECTE ratem Theſeu, ſumma votorũ epiſtolæ fini apta. Verſoq; relabere:id eſt vela conuerſa vento retro ad me labere. Si prius, quam tu venies,occidero,mortua ero. Tu tamen oſſa hinc tecum feres. Mouet a deſperatione,vt plerunq; fit.

In decimam primam Epiſtolam argumentum Hubertini.

EX qua vxore Aeolus rex ventorum ſuſceperit Canacem, & Machareum mihi incertum eſt:ſed tamen & Ser.teſtes:& Ouid.in hac epiſtola ſcribente patet eos Aeoli filios fuiſſe:qui cum turpiter ſe amarent, & conſanguinitatis prætextu tegentes culpam concubuiſſent: Canace ex eo concubitu concepit,& peperit filium,quẽ cũ clam e regia per nutricem emitteret: vt aleretur,infelix infans ſe ſuo vagitu prodidit auo:qui tanto offenſus ſcelere:iuſſit infantem innocuum exponi canibus, Gladium vero per ſatellitem miſit:quo illa pro meritis vteretur: quo ſe interfeciſſe creditur. Machareus pœnæ, & iræ patris metu territus, ex patria aufugit,crediturq; factus ſacerdos Delphici Apollinis:qui poſtea verbis oraculi Oreſtem in cædem Pyrrhi ob raptam Hermionem hortatus dicitur. Interea deprehenſo ſcelere Canace:priuſquam moreretur: fingit poeta eam ſcripſiſſe hanc epiſtolam ad Machareum:qua ei narrat caſum ſuum:& iram patris: & poſtremo rogat:vt colligat oſſa ſua,& infantis:& vna vrna ea recondat.

HVBERTINVS.

SI qua tamen: ſunt qui exiſtimant hic aliquid deeſſe: quia tamen non videatur conuenire principio, & in quibuſdam codicibus inueni hos duos verſus. Aeolis Aeolidæ, quam non habet ipſa ſalutem, Mittit, & armata verba notata manu. In duob⁹ tamen codicibus meis vetuſtiſſimis hi verſus non leguntur quod autẽ ante ſit videatur aliquid eſſe præponendũ pleruſque magis fit in ſenſu, quam in verbis: nã intelligitur mitto tibi hanc epiſtolam: tamen. Si qua ſcripta. i. ſi aliqua partes meæ epiſtolæ. Errabũt: idest vacillabunt: & non habebunt rectum ordinẽ. Lituris: ſignis litterarum a linendo vel maculis. Cæcis, obſcuris, quæ non bene poſſint legi. Libellus epiſtola, vel charta. Oblitus: fœdatus. A cæde: propter cædem. Dominæ. i. mei Canaces. Dextra deſ. caſum ſuũ. Ferrũ enſem, Metonomia. Strictũ: nudũ. Iacet: ſedet. poſita eſt. Soluta, aperta.

PVB. OVIDII NASONIS SVLMONENSIS HEROIDVM LIBER SECVNDVS.

CANACE MACHAREO.

AEolis Aeolide, quam non habet ipſa ſalutem
Mittit, & armata uerba notata manu.
Si qua tamen cæcis errabunt ſcripta lituris,
Oblitus a dominæ cæde libellus erit.
Dextra tenet calamum, ſtrictum tenet altera ferrum
Et iacet in gremio charta ſoluta meo.

ASCENSIVS.

SI qua tamen. Eſt & huic epiſtolæ pãnoſum neſcio cuius aſſumptum principium tale. Aeolis Aeolidæ, quam non habet ipſa, ſalutẽ mittit, & armata verba notata manu. Quod pannoſum dixi, quia non cohæret ſequentibus, detrahitq́ artificio poetæ, qui cunctabundam inducit mulierẽ ex abrupto epiſtolã inchoaſſe correſpõdentẽ ad ea: q̃ aĩo ꝓmeditata fuerat, Videlicet. Iã iã me ipſam interfectura ſũ, ſed ne penit⁹ inhumana & me, & nati feris expoſiti maneãt oſſa, ſcribã in hoc ſtatu ad fratrẽ & ſignificabo illi mentem meã. Si qua tã &c. Oblitus media, ſiue Penulti. breui ab obliuiſcor. Vnde Doctrinale, datq́ lino liui, vel leui: deinde litum dat ab obliuiſcor autem oblitus mediam producit. Lituris cæcis: idest obſcuris illegibilibus, libellus, idest epiſtola cęde: idest ſanguine per cædem effuſo. Calamum, calamus eſt genus arũdinis, quo Itali ſcribũt, vel Galli pẽnis anſerinis. Charta eſt, quã Galli abuſiue papyrum vocãt, eo q̃ in papyro: idest pellicula papyri, quæ arundinis genus: eſt in Aegypto frequens olim ſcriptitatum eſt.

Hæc

Hęc eſt æolidos fratri ſcribentis imago:
Sic uideor duro poſſe placere patri
Ipſe necis cuperem noſtræ ſpectator adeſſet:
Authoriſq; oculis exigeretur opus:
Vt ferus eſt, multoq; ſuis truculentior euris:
Spectaret ſiccis uulnera noſtra genis.
Scilicet eſt aliquid cum ſęuius uiuere uentis
Ingenio populi conuenit ille ſui,
Ille noto, zephyroq;, & ſcythonio aquiloni
Imperat: & pennis eure proterue tuis,
Imperat heu uentis: tumidæ non imperat iræ:
Poſſidet & uitiis regna minora ſuis,
Quid iuuat admotam per auorum nomina cœlo
Inter cognatos poſſe referre Iouem:
Num minus infeſtum funebria munera ferrum,

HVBERTINVS.

HAEC EST imago: hæc eſt forma: in qua tu potes conſiderare me eſſe. Aeolidos mei Canaces, quæ ſum filia Aeoli. Sic hac forma: ſcilicet enſe parato ad necem meam. Duro: crudeli, adducit eſt in odium commemorans eius ſæuitiam. Ipſe: ſcilicet pater. Spectator: qui uideret. Opus: ideſt cædē meā. Exigere perficeretur. Oculis: ideſt in conſpectu. Authoris, ſcilicet patris, q̄ ē author & cauſa ut me interficiam. Truculentior: ſæuior. Suis: qui ſub imperio ſuo. Spectaret ſiccis: ideſt uideret cædem meā ſine ulla effuſione lachrymarum. Scilicet: arguit a conſuetudine: ideſt conuerſatione: dicit, quod quia verſatur, & viuit cum ventis: qui ſunt ſæui: ipſe quoq; eſt ſæuus: & conuenit naturæ uentorum. Conuenit: facit. Ingenio: naturæ. Sui populi: ideſt ventorum: Ille noto: enumerat quatuor ventos. Noto: notus ſine aſpiratione ventus meridionalis humidus & pluuius: qui à noſtris Auſter dicit. Zephyrus autem occidentalis eſt: qui latine Fauonius dicitur. Aquiloni, ideſt boreæ: qui ab aquis diſcutiendis dicitur Aquilo latine. Scythonio: Threicio: flat enim ex Thracia Scython autem, vt in ſecunda epiſtola diximus, mons eſt Thraciæ: Eurus eſt ventus Orientalis. de his omnibus ventis Cardinalibus Ouidi. libro primo Metamorpho. Eurus ad auroram nabatheaq; regna receſſit, Perſidaq; & radiis iuga ſubdita matutinis Veſper. & occiduo quæ littora ſole tepeſcunt, Proxima ſunt Zephyros: Scythiam: ſeptemq; triones Horriſer inuaſit Boreas contraria tellus. Nubibus aſſiduis: pluuioque madeſcit ab Auſtro. Pennis: quia venti dicuntur habere alas: vnde ipſe libro ſexto Metamorpho. de Borea abducent Orythiam: dicit pauidum caligine tectus Orythiam amans fuluis complectitur alis. Tumidæ: quæ tumidum facit. Minora ſuis vitiis: quia poteſt reprimere ventos: qui ſunt ſub regno ſuo: vitia autem ſua: ideſt iram non poteſt coercere. Quid iuuat admotam: ſi legendum eſt: non autem ad mortem: eſt autem ordo, & ſenſus. Quid iuuat: ideſt qd prodeſt. Me admotam nomine proauorum figurate. i. habētem nomina proauorum admota ſicut virgi. oculos ſuffuſa nitentes. Admota: ideſt appropinquata. Poſſe referre: ideſt enumerare. Iouem inter cognatos: ideſt poſſe dicere, qd Iuppiter ſit de gente mea. Aeolus autem non Hyppotæ filius fuit, vt quidam male exiſtimāt, ſed nepos. Natus eſt enim ex Segeſta filia Hypotæ Troiani, & Ioue. Hæc eadem Segeſta a Crimiſo fluuio Siciliæ compreſſa genuit Aceſtem: qui poſtea in Sicilia regnauit. Non minus. i. nihilo minus: ſcilicet licet ſim de gente Iouis. Munera funebria: ideſt apta funeri. i. morti: eſt autem oppoſitio figura propter duo ſubſtantiua appoſita ſine copula: videlicet ferrum, & munera.

ASCENSIVS.

AEOLIDOS, Aeoli filia hæc Aeolis huius Aeolidos. Opus exigeretur: ideſt cædes expreſſe ageretur, & exhiberetur oculis. i. coram oculis authoris. ſ. patris. Euri venti ſunt orientales Zephyri occidentales. Noti meridionales, & Aquilones ſeptentrionales, quia vero Aquilo, ſeu Boreas a Thracia flat, vocat eum Scythonium, ſicut Virgil. grues dicens, ſcythoniaſq; grues. Scilicet eſt aliquid. Amara irriſio, nimirum, inquit, magnum eſt habere rationem cum ventis qui illorum naturam induit pennis, quia finguntur venti pennis uti, dum p̄cipites feruntur. Poſſidet & vitiis &cete. bonum verbum, regno inquit ſuo dominatur, nō vitiis. Maiora ergo ſunt vitia regno, quia dominamur inferioribus, & minoribus duntaxat. Quid iuuat &cete. Sic Iuuena. Stemmata quid faciunt, quid prodeſt pontice longo Sanguine cenſeri &ce.

Fœminea teneo non mea tela manu?
O utinam Machareu, quæ nos commiſit in unum
Veniſſet leto ſerior hora meo.
Cur unquam plus me frater, quam frater, amaſti?
Et tibi, non debet quod ſoror eſſe fui?
Ipſa quoq; incalui, qualemq; audire ſolebam,
Neſcio quem ſenſi corde tepente deum.
Fugerat ore color, macies adduxerat artus
Sumebant minimos ora coacta cibos.
Nec ſomni faciles, & nox erat annua nobis,
Et gemitum nullo læſa dolore dabam.
Nec cur hoc facerem, poterā mihi reddere cauſam,
Nec noram, quid amans eſſet, at illud eram.
Prima malum nutrix animo præſenſit anili,
Prima mihi nutrix Aeoli dixit, amas.
Erubui, gremioq; pudor deiecit ocellos,
Hæc ſatis in tacita ſigna fatentis erant.

HVBERTINVS.

FOEMINEA.i.imbelli. Non mea tela.i. non mihi aptat aut conuenientia. O vtinam: optat ſe fuiſſe mortuam ante q̄ coniuncta fuiſſet fratri: ordo. O Machareu hora, quæ commiſit.i. coniunxit. In vnum.i. ſimul. Veniſſet ſerior.i. tardior. Meo leto: id eſt e mea morte .i. vtinam prius eſſem mortua: quā me vnq̄; cognouiſſes: nam non veniſſem ad tantam calamitatē, vt coacta eſſem, vt paterna mandata adimplerem: mortem cō ſciſcere: nil turpius ſi potes, opē feras. Et ex hoc Canace auget miſeriam ſuam conaturque Machareum ad miſericordiam mouere imprecando ſibi mortem: quæ ſæpiſſime cum a teneris annis contingant: mortales quibuſcunq; calamitatibus futuri eripere ſolet. Mors enim vt teſtatur Seneca: nullum habet incommodum: nec q; vitam interimere videtur: & ſi ipſam quo quo modo eripiat: De qua plura legito apud Herodotum: & Ciceronem. Cur vnquam: dolet de hoc amore illicito. Quam frater: quia amor fratris erga ſororem debet eſſe moderatus, nec debet eſſe ad concubitum.

Et cur fui, quod ſoror non debet eſſe, cur obſecuta ſum tibi in coitu: quod ſoror facere non debet. Ipſa quoq;: dicit ſe etiam fuiſſe amore compulſam ſicut, & fratrem. Incalui: incenſa ſum amore. Deum: Cupidinem. Tepente, calente. Neſcio quem deum.q.d. antea mihi incognitum. Fugerat: deſcribit ſigna amantis. Color: rubor. Fugerat ore.i. ex facie: nam amans efficitur pallidus. Ouidi. in primo de Arte, Palleat omnis amans color hic eſt apus amanti. Macies macilentia. Adduxerat: attenuauerat. Ouid. in loco ſupra dicto, Arguat & macies vultum. Coacta: compulſa quia non habebant appetitum: qui ex ægritudine amoris ſolet diſcedere. Somni: dormitiones. Nec faciles: id eſt difficiles. Ouidius loco ſupradicto. Attenuant iuuenū vigilatæ corpora noctes, Curaq; eſt immenſo qui fit amore dolor. Annua: longiſſima: id eſt vna nox videbatur mihi vnus annus. Læſa nullo dolore: quæ non ſentiebam dolorem aliquem. Dabam gemitum: emittebam ſuſpiria. Reddere cauſam cur facerē: quia neſciebam amorem eſſe q me faceret ſuſpirare. Quid: quæ res. At eram illud.i. illa res.ſ. amans. Prima: ante alios. Animo anili: quaſi cauto, & perito talium rerū. Malum: amorem meum. Aeoli vocatiuus eſt patronimici fœminini. Amas: correpta amore. Erubui, verecundiam vultus rubore oſtendi. Deiecit: demiſit: nam verecundia facit oculos deiectos. Ouid. de Caliſtone: Vix oculos attollit humo. Hæc ſatis: id eſt licet tacerem: hæc erant ſatis. Signa fatentis: id eſt confitentis me amare. In tacita: id eſt me nihil ei reſpondente.

ASCENSIVS.

NON mea.i. non decentia me. O vtinam dixi monoſyllaba in vocalem deſinentia a vocali ſequente non abſumi. Venit ſerior.i. tardior, leto.i. morte, hoc eſt vtinā non fuiſſemus iuncti, niſi poſt mortem. Cur vnq̄; plus me frater, q̄; frater.i. q̄; fratrem decet. Et cur ſup. fui tibi, quod non debet eſſe ſoror.ſ. amica, & concubina. Ipſa quoq; incalui. Non tua ſolius culpa eſt, ſed & mea: nam ipſa.i. ego quoq;.i. etiā incalui.i. intrinſecus calui: & ſenſi neſcio quem deum Cupidinem videlicet, quem tunc non norat ſupple talem, qualem ſolebam audire, ſupple aliis fuiſſe. Fugerat ore.i. ab ore color &c. ſigna ſunt amoris. Nullo læſa dolore, neſciens cauſam qui amor erat. At illud eram.ſ. quod non eram, quid eſſe, videlicet amās, neſciui qd eſſet amans, & eram amans. Animo anili.i. ſagaci, & callido ex longa experientia, qualis eſt ſ anus. dixit Aeoli.i. Canace Aeoli filia, tu amas:

Iamq; tumeſcebant uitiati pondera uentris:
Aegraq; furtiuum membra grauabat onus.
Quas mihi non herbas, que non medicamina nutrix
Attulit? audaci ſuppoſuitq; manu?
Vt penitus noſtris (hoc te cælauimus unum)
Viſceribus creſcens excuteretur onus.
Ah nimium uiuax admotis reſtitit infans
Artibus: & tectus tutus ab hoſte fuit.
Iam nouies erat orta ſoror pulcherrima phœbi
Denaq; luciferos luna premebat equos.
Neſcia que faceret ſubitos mihi cauſa dolores,
Et rudis ad partus, & noua miles eram.
Nec tenui uocem: quid, ait, tua crimina prodis?
Oraq; clamantis conſcia preſſit anus.
Quid faciam infelix? gemitus dolor edere cogit:
Sed timor, & nutrix, & pudor ipſe uetant.

HVBERTINVS.

TVMESCEBANT. Vitiati: grauidi. Onus furtiuum: ideſt puer, quem ferebam in utero. Furtiuum occultũ, vel furto .i. a ſtupro cõceptum. Membra. ſ. mea. Quas herbas nõ attulit: quaſi dicat omnes: eſt enim legendum interrogatiue. Suppoſuit, per inferiores etiam partes immiſit. Vt onus excuteretur noſtris viſceribus: ideſt eiiceretur e vẽtre, & vt facerẽ abortiuũ: ſunt enim quædam herbæ & quædam medicamina, quæ habent vim faciẽdi abortiuũ. Hoc te cælauimus: parentheſis eſt: ideſt hoc ſolum tibi occultauimus: quod voluerim ante emittere partum: dicimus autem cœlo te hanc rem: & de hac re. Nimium viuax: ideſt nimium genitus ad viuendum. Reſtitit artibus admotis: ideſt vicit appoſitas artes. Tectus: in ventre meo. Tutus ab hoſte: ideſt ab illa anu, quæ illis medicaminibus quærebat eum interficere. Soror Phœbi: ideſt luna.

Erat orta nouies: ideſt iam erat nonus menſis. Dena: ideſt decima. Luciferos: ferentes lucem: eſt autem hoc loco adiectiuum: ideſt iam aderat decimus menſis: quo vt plurimum dicuntur mulieres parere. Virgil. Matri longa decem tulerit faſtidia menſes. Neſcia: ignara.

Quæ cauſa faceret dolores: quia neſciebam eos fieri ex fœtu, qui iam erat maturus in vẽtre.

Rudis: inexperta. Miles tranſlatiue dixit.

Noua, quia nunq̃ ante pepereram. Solent vtiq; nouæ parturientes intolerabili dolore affici: & præ nimio dolore exclamare: vt paulo infra oſtendit: Dum inquit. Nec tenui vocẽ: Et ex hoc eſt oſtendit tanq̃ rudis ad furta minime potuiſſe partũ celare: ni eius nutrix ſibi auxiliata fuiſſet: ipſiuſq; os adeo compreſſiſſet: vt etiam magno pudore, & timore prohibita: ſilere adacta fuiſſet. Arguitq; hoc loco quantum doloris inter parturiendum paſſa fuerit, connectendo alias, quamplures ærumnas ſuas: quas ſeriatim exequitur: cum ait, Mors erat ante oculos &c. Ordo eſt. Ego neſcia quæ: ideſt qualis cauſa faceret: hoc eſt cauſaret mihi tã ſubitos: ideſt repentinos dolores: & ideſt quoniam erã rudis: & noua miles ad partus: nec pro non tenui vocem: hoc eſt me potui cõtinere, quin clamarem. Nec tenui vocẽ: ideſt non potui comprimere vocem quin clamarem.

Quid ait: ordo. Anus ait, quid prodis: quid indicas. Tua crimina: tuũ ſcelus. Et ipſa conſcia: ideſt quæ ſciebat crimen meum. Preſſit: clauſit. Clamãtis: ſcilicet mei.

Quid faciam: pro facerem.

Edere: emittere.

Gemitus clamores .i. ex vna parte dolor partus cogebat me clamare, ex altera prohibebat timor patris, & nutrix, q̃ increpabat me. Et pudor ex tanto ſcelere.

ASCENSIVS.

VITIATI: ideſt violati ventris. Onus furtiuum, ideſt, furtim conceptum neſciente patre. Quas mihi non herbas & cæte. hoc eſt nullas non attulit, & omnes attulit, ſed plus eſt in figurata interrogatione, q̃ in expreſſo etiam vniuerſa affirmatione, ſignificat enim qui ſic querit velle inuenire exceptionem, & non poſſe, vt Hæc eadem vt ſcirer, quid non faciebat Amyntas? Et. Quem non incuſaui amens hominumq;, deorumq; hoc te cælauimus vnum: honeſta purgatio, ne Machareus tam nefandi conatus conſcius innuitur. Ah infans nimium viuax: ideſt vitalis reſtitit artibus: ideſt medicaminibus admotis. Et tectus: ſcilicet in ventre meo fuit tutus ab hoſte: ſcilicet nutrice, aut arte noſtra. Iam nouies: ſignificat quomodo aduentante maturo partu peperit. Soror Phœbi: ideſt luna. Noua miles: ſcilicet Lucinæ, quæ dea partus eſt, quid ait: ſcilicet nutrix anus. Gemitus: accuſatiuus eſt pluralis, nam ordo eſt, dolor cogit edere gemitus.

Continuo gemitus,elapſaq; uerba reprendo,
Et cogor lachrymas combibere ipſa meas.
Mors erat ante oculos,& opem Lucina negabat,
Et graue,ſi morerer,mors quoq; crimen erat
Cum ſuperincumbens,ſciſſa tunicaq;,comaq;
Preſſa refouiſti pectora noſtra tuis,
Et mihi uiue ſoror,ſoror o chariſſima,dixti,
Viue nec unius corpore perde duos,
Spes bona det uires,fratri nam nupta futura es
Illius,de quo mater,& uxor eris.
Mortua (crede mihi) tamen ad tua turba reuixi,
Et poſitum eſt uteri crimen,onuſq; mei
Quid tibi grataris?media ſedet Aeolus aula
Crimina ſunt oculis ſurripienda patris.
Frondibus infantem,ramiſq; albentis oliuæ,
Et leuibus uittis ſedula cælat anus.
Fictaq; ſacra facit,dicitq; precantia uerba,
Dat populus ſacris,dat pater ipſe uiam,
Iam prope limen erat,patrias uagitus ad aures
Venit,& indicio proditur ille ſuo,

HVBERTINVS.

ELAPSA: iam ore emiſſa. Reprendo: id eſt iterum prehendo. Combibere: exiccare, & intra me tenere. Legendum eſt combibere: non autem cohibere: quia ratio metri non patitur. Ante ocul. q. id. certa, & parata. Lucina: dea partus: de qua diximus in epi. Hipſiphyles ad Iaſonem. Opem: quia ſolet auxiliari parientibu. Mors erat graue crimē: q a nō potuiſſem mori ſine infamia: in tali caſu quo fuiſſet cognitū ſcel⁹ meū. Super incūbens .ſ. tu. Sciſſa tunica .i. veſte, et coma .i. capillis propter dolorē, quem de me capiebas. Refouiſti: recalefeciſti. Noſtra pectora preſſa tuis .i. impoſuiſti pectus tuū ſuper meū. tuis .ſ. pectoribus. Et mihi dicit verba: qbus Machareus vſus eſt ad Canacē. Dixti, pro dixiſti: ſyncopa eſt. Duos .ſ. te, & filium. Corpore vnius .i. corpore tuo. Det vires: faciat te nō deficere. Fratri: nā ecce, q̄ ſpes ſit. Fratri .ſ. mihi poteſt etiam legi fratris: vt dicamus. Es futura nupta .i. vxor, & ita nupta erit nomen: ſi vero legitur fratri eſt participium. Illius: dupliciter poteſt hic textus ordinari .ſ. cum precedenti: ſic es futura nupta fratris illius, de quo &c. vel melius, vt legatur fratri, & poſtea ordinetur ſic. Tu eris &c .i. etiā. Vxor illius .ſ. mei. De quo .i. ppter quē. Tu es mater .i. filium peperiſti. His verbis dictis intelligimus eum ſtatim diſceſſiſſes. Mortua .ſ. vt videbar mihi.

Reuixi: reſpiraui. Ad tua verba .i. propter verba: quæ mihi dixiſti. Crimen, onuſq; .i. criminoſum onus. Poſitum: pro depoſitum .i. peperi. Quid tibi: dicit ſe fruſtra peperiſſe: quia & ſibi filio nuper nato ſit moriendū. Grataris: gratularis, & gaudes: quia dixi me peperiſſe. Aeolus: pater meus. Surripienda: remouenda. Oculis patris: ne ab eo videatur .i. auferendus eſt puer ita natus: ne pr̄ eum videat. Frondibus: dicit qūo nutrix eum occultauit: ſimulans ſe facturam rē diuinā. Frondibus: foliis, ramis. Albentis: oliuæ. Hæc .n. arbor erat in tutela Palladis: & dicata paci, apta ſacrificiis: q̄ an⁹ volebat ſimulare. Velat, tegit. Vittis: faſciis tanq̄ rem ſacrā. Sedula: ſtudioſa. Fictas ſimulata. Verba præcātia .i. dicit hymnos, & ſupplicatiōes. Dat viā .i. cedit, quia credebat eā facere vera ſacra. Erat ppe limē .i. iuxta ianuā: vt egrederet cū infante. Vagitus ppriè dicit vox, & clamor infantū: Vir. li. vi. Hic exaudiri voces vagitus & ingens, Infantūq; animæ flentes in limine primo. Patrias .i. paternas. Proditur: detegitur: cognoſcit. Suo indicio: ppria voce.

ASCENSIVS.

REPRENDO, p ſyncopā, vt verſus ĩdicat pro reprehendo dictum. Cōbibere: metaphora ab arena, & cinere. Lucina: dea partus, quæ preeſt venientibus in lucē. Diana .ſ. aut Iuno. Pectore noſtra tu .ſ. pectoribus. Dixti: p ſyncopam pro dixiſti: nam non in ſolis preteritis in vi fit. Dixit .n. Vir. in. i. æne. Acceſtis ſcopulos, pro acceſſiſtis. & in. vi. Direxti tela manuſq;, pro direxiſti. Perde duos: te, & fratrem. Mortua ſup. eram. Poſitum eſt .i. expoſitū aū pedes poſitū poſt partū. Cui dicto vſ p phantaſiā gratulari machareus. vñ addit. Quid ti. gre. med. ſe. Aeo. au. q. d. ſæuus excubator. Leuib⁹ vittis .i. fertis, q̄ tempora in modū vittarū cingant. Iam prope li. e. Docet agnitum eſſe partum a patre. Facinuſque reſcitum, ſed vt ſæpe facit, πάθος, mouet .i. affectionem, ſeu compaſſionē a fruſtrata ſpe. ſicut. v. Aenei. Iamq; ppinquabant metis finemq; tenebant &c.

HVBERTINVS.

REVELAT:Detegit remotis frondibus. Mentita:ficta. Regia:ideſt aula. Sonat:reſonat. Inſania:magna. Vt mare facit comparatione de ſuo tremore,cum audiret patrem ita clamantem.

Eripit infantem,mentitaq; ſacra reuelat
  Aeolus:inſana regia uoce ſonat.
Vt mare fit tremulum,tenui cum ſtringitur aura:
  Vt quatitur tepido fraxina uirga noto:
Sic mea uibrari pallentia membra uideres:
  Quaſſus ab impoſito corpore lectus erat.
Irruit:& noſtrum uulgat clamore pudorem:
  Et uix a miſero continet ore manus.
Ipſa nihil,preter lachrymas,pudibunda profudi:
  Torpuerat gelido lingua retenta metu.
Iamq; dari paruum canibuſq;,auibuſq; nepotem
  Iuſſerat:in ſolis deſtituiq; locis
Vagitus:dedit ille miſer:ſenſiſſe putares:
  Quaq; ſuum poterat uoce rogabat auum.
Quid mihi tunc animi credis germane fuiſſe?
  Nam potes ex animo colligere ipſe tuo:
Cum mea me coram ſyluas inimicus in altas
  Viſcera montanis ferret edenda lupis,
Exierat thalamo:tunc demum pectora planxi:
  Contigit inq; meas unguibus ire genas
Interea patrius uultu mœrente ſatelles

Stringitur:leuiter percuti. Tenui:leui. Fraxina:pro fraxinea. Noto.i.vento. Tepido quia venit a meridie:ideo eſt tepidus. Sic:adaptatio ſimilitudinis. Videres:prouideret aliquis. Vibrari:moueri,tremere. Quaſſus ab ſenſus eſt,lectus,ſuper quo eram ꝗ·lebatur a meo corpore tremente. Quaſſus:cōcuſſus. Irruit.i.cū impetu intrat cubiculum meum. Virgil. Irruimus denſis,& circunfundimur armis. Vulgat:manifeſtat. Pudorem.i.dedecus,& infamiam ita.n.ſignificat hoc loco. Vix:continet manus ab ore miſero.i.vix continet ſe,quin vnguibus dilaceret mihi vultum & eruat oculos. Ipſa.i.ego. Profudi emiſi. Præter la.quia non potui aliquid dicere:ſed ſolūmodo fleui. Pudibunda.i.plena pudoris,& verecundiæ. Torpuerat:ita quod non poterat loqui. Gelido:frigido ab effectu. Iamq; iu.poſt quam Canace expoſuit dolorem quem ex difficultate,& periculo pariendi accepit:deinde ex infante cognito,& deprehēſo a patre. Nunc dicit multo maiorem dolorem:quo perculſam ſe dixit,cum audiuit patrem ſuum iuſſiſſe illum infantulum innocentem exponi dilacerandum canibus,& feris. Paruum nepotem.ſ.ſuum:nam natus ex filio,vel filia dicit nepos aui ſui. Canibuſq;,auibuſq;:vtraq; copulaque apponenda eſt:vt verſus ſtet quando etiam ſenſus exigit. Deſtitui:derelinqui ſine aliquo cuſtode. Solis:deſertis,inhabitatis. Dedit:cum auus iuſſit. Putares ſenſiſſe:videbat ſenſiſſe illud crudele iuſſum:ita in tēpore vagiuit. Voce qua poterat.i.illo vagitu,quia voce expreſſa:& verbis formatis nondum poterat per ætatem. Quid animi.i.quem,vel qualem animū. Nam potes.i.potes ſcire,quē animum habuerim:ſi feceris cō lecturam de tuo ad meum. Colligere:coniicere cognoſcere. Inimicus:ſatelles,vel famulus patris nocituꝰ mihi. Viſcera:filium meum:ſunt enim filii viſcera parentum. Mōtanis qui icolūt mōtes. Coram me.i.me vidente. Exierat.ſ.pater meus:nam ſuperius dixit. Irruit,& noſtrū vulgat,clamore pudorem. Tum demum:tunc tā demū.ſ.eo egreſſo. Planxi:percuſſi. Nam contigit ire in meas genas vnguibus.i.tunc demum licuit mihi immittere vngues in genas meas dilacerandas. Satelles:miles,miniſter. Patrius:paternus. Vultu mœrente.i.triſti:ex quo poteram cognoſcere eum afferre triſtia mandata.

ASCENSIVS.

VAGITVS.i.ploratus infantis. Indicio proditur ille ſuo,ſicut ſorex ſecundum Comicum,qui ſuo ſtrepitu ſe feli prodedit,felē aūt cātū dicit vulgo. Ipſa.i.ego ſolū,iqt lachrymare potui non ꝓloqui. Nepotem,is.n.ꝓprie dr̄ reſpectu aui. Erat autem auus eius & paternus,& maternus Aeolus. Senſiſſe putares.i.quilibet putare poſſet:qui geſtum eius videret. Quid mihi:ſic Virg. Quis tibi tunc ſenſus cernenti talia Dido? Viſcera.i.partum,quem viſcera mea portauerunt,& ediderunt. Edēda.i.deuoranda lupis montanis,in montibus verſari ſolitis. Satelles patruis:ideſt a patre miſſus.

Venit,& indignos ędidit ore ſonos.
Aeolus hunc enſem mittit tibi (tradidit enſem)
Et iubet ex merito ſcire quid iſte uelit.
Scimus,& utemur uiolento fortiter enſe:
Pectoribus condam dona paterna meis.
His mea muneribus genitor connubia donas?
Hac tua dote pater filia diues erit?
Tolle procul decepte faces hymenææ maritas
Et fuge turbato tecta nefanda pede.
Ferte faces in me quas fertis,Erinnydes atræ:
Vt meus exiſto luceat igne rogus.
Nubite felices parca meliore ſorores:
Admiſſi memores ſed tamen eſte mei
Quid puer admiſit tam paucis editus horis?
Quo læſit facto uix bene natus auum?
Si potuit meruiſſe necem meruiſſe putetur:
Ah miſer admiſſo plectitur ille meo:

apparitor vulgo ſeruiens dicitur: olim latro, quaſi latero, quia lateri adhæreret,ignari clientem vocant cum cliens a colēdo dictus ad aduocatum refertur,eſt enim qui alterius in iudicio vtitur preſidio,& ob id ei addictus eſt, nec publicus eſt miniſter, is uero qui ad publica negocia mittitur, & miniſter, & viator dicit.

HVBERTinus. INDIGNOS: crudeles. Sonos voces,verba. Aeolus:verba ſatellitis ad Canacem. Tradidit: interpoſitio eſt: ſunt enim verba canaces:dicit .n. dictis illis verbis,tradidit enſem. Et iu. ad huc ſunt verba ſatellitis poſt traditū enſē. Quid ve. quare mittatur tibi. Ex me .ſ.t.vo.i.ex eo, quod feciſti:vult intelligas,ad quid eum tibi miſerit. Scimus verba Canaces:dicit enim,ſcio, quid velit hoc enſis, & eo vtar pro marito meo. Fortiter intrepide: quia non dubitabo me interficere. Condam: im mittam,& abdam. Dona pa.enſem:quem pater mihi miſit. His mea:apoſtropham facit ad patrem. Donas mea cōnubia his muneribus. .i.hæc munera facis meis connubiis. dicimus enim dono tibi hanc rem:vt Dido ad Aeneam, Quod tibi donaui perfide littus emi: & dono te.hac re,vt hic & Virg.in.v.Aeneid. Sergeſtū Aeneas promiſſo munere donat. Multa ſunt alia exempla. Erit diues hac dote:quia nulla re vnq̄ egebit:quia hoc enſe ſe interficiet. Tolle procul:dicit ad connubia ſua non adhibendū eſſe Hymenæum:quia ſunt infelicia. Faces maritas.i.tedas connubiales,maritas adiectiuum eſt. Pede turbato.i.celeri conſequens pro antecedenti,nam ex turbatione, & metu fit. aliquis celer. Virg.de Caco turbato. Pedibus timor addidit alas. Tecta nefanda:in quibus nefandum facinus admiſſum eſt inter fratrem,& ſororem.

Ferte faces:dicit non Hymenæū adhibendū ſuo cōnubio:ſed Erinnyn ferētē faces infelices vt ſupra hipſiphyle Iaſoni. At mihi nec Iuno, nec Hymē:ſed triſtis Erinnys Pertulit infauſtas ſanguinolenta faces:dicit ergo. O Eri.i.o furiæ.ſic autem legendum eſt:nā declinatur Erinnys,Erinnyos. Atræ:infernæ. Faces,quas fertis.i.funebres & nō nuptiales. rō autem metri nullo pacto patitur: vt legatur Eumenides: ſed Erinnyes recte legitur. Vt meus rogus .ſ. in quo ſum cremāda: cū ero mortua. Luceat incendat. Ex iſto igne .ſ. quē vos furiæ affertis: eſt aūt rogus ꝓprie lignoꝝ congeries,& pyra ad cōburenda cadauera cū ardere cœperit. Virgi. Ter circumacceņſus ſubiectos ignibus atris Decurrere rogos. Nubite: intelligimus eam habuiſſe alias ſorores: licet de eis apud poetas non fiat mentio. Meliore parca:ideſt meliore ſorte:& fortuna, quā ego. Admiſſi: ideſt delicti mei. Admiſit: ideſt peccauit. Editus:in lucem datus, & emiſſus. Vix bene natus: ideſt qui vix vidit lucem. Quo facto læſit auum: ideſt quid fecit: propter quod læſerit Aeolum auum ſuum: vt eum nunc iubeat mori? Si potuit,: quia non potuit. Ah:dolentis. Plectitur:punitur. Meo admiſſo.i.propter peccatum meum.

ASCENSIVS.

AEOLVS.h.e.m.t.verba ſatellitis,: tradidit enſem verbum Canaces,hoc eſt cū diceret mittit tibi ſimul tradidit enſem addens. Et iu.ex me.ſci.q.i.u.quia meruiſti occidi.monet ergo vt tute id facias. His mea mu. planum weter cum apoſtrophe.ſic Aeneid.ii. Hoc:fuit alma parens,q̄ me:per tela,per hoſtes, Eripis & cæ. Hymenæus nuptiarū deus creditur. Parca me .i.meliore fato. Quid puer ad.&c.quia facinus ſuum omnino purgare non poteſt,adducit cauſam infantis,quem inſontem dicit inique, & impie trucidatum. Si potuit meruiſſe quaſi dicat certum eſt,q̄ non.

Nate dolor matris, rapidarum præda ferarum,
  Hei mihi natali dilacerate tuo,
Nate parum fauſti miſerabile pignus amoris,
  Hæc tibi prima dies, hæc tibi ſumma fuit.
Non mihi te licuit lachrymis profundere iuſtis:
  In tua nec tonſas ferre ſepulchra comas.
Non ſuper incubui: non oſcula frigida carpſi:
  Dirripiunt auidæ uiſcera noſtra feræ.
Ipſa quoq; infantis cum uulnere perſequar umbras
  Nec mater fuero dicta, nec orba diu.
Tu tamen o fruſtra miſeræ ſperate ſorori,
  Sparſa precor nati collige membra tui.
Et refer ad matrem: ſocioq; impone ſepulchro
  Vrnaq; nos habeat quamlibet arcta duos
Viue memor noſtri: lachrymaſq; in funere funde
  Neue reformida corpus amantis amans,
Tu (rogo) proiectæ nimium mandata ſororis
  Perfer: mandatis perfruar ipſa patris.

HVBERTINVS.

NATE: vertit ſermonem ad filium: cuius miſerrimam ſortem dolet: quod eodem die natus & mortuus ſit. Præda rapina, cibus. Tuo natali: die, quo natus: dicitur autem & hic natalis ſubſtantiue: & hoc natale in neutro genere: & tunc facit ablatiuum natali vt hic: dicitur autem adiectiue hic & hæc natalis: & hoc natale & additur dies: vel lux: vel tempus: dicitur etiam locus natali, i quo aliquis natus eſt: vt Ouid. in tri. Neſcio qua natale ſolum dulcedine cunctos detinet. Pignus confirmatio: nam filii dicuntur pignora coniugii. Parum fauſti: ideſt parum felices, & fortunati. Hæc qua pater meus iuſſit te exponi feris. Summa: vltima. Nec mihi: conqueritur quod non potuerit præſtare officium: quod ſolet in funere filii. Iuſtis debitis propter affectum naturæ: vnde ipſe Ouid. alibi. Quis matrem, niſi menſis inops, in funere nati flere vetet. Profundere: irrigare. Non tonſas: ideſt longas. Non ſuper incubui: nam parentes ex affectu naturali ſolent incumbere cadaueribus filiorum, & ſic eos mortuos oſculari. Virg. lib. xi. de Euandro, pheretro Pallante repoſto Procubuit: ſuper atque hæret lachrymanſq;, gemenſq;. Dirripiunt: auferunt: lacerant. Ipſa quoq;: dicit ſe ſecuturam filium ſuum: quia gladio a patre miſſo ſe interficiet: vt ſupra dixit. Vmbras infantis: ideſt animam filii mei. Cum vulnere: quod mihi faciam.

Nec fuero dicta diu mater: quia priuabor filio: ſine quo non poſſum dici mater, nec dicar orba diu: quæ licet caream filio, & propter hoc ſim orba, tamen cito moriar: & ſic non dicar orba. Tu tamen: nunc rogat fratrem Macha. vt colligat oſſa matris: & filii, & reponat in eadem vrna. Fruſtra ſperate: quia cum ſperarem te futurum maritum meum non potui id conſequi. Sorori: pro a ſorore. Sparſa: diſparſa: & dilacerata. Refert: reporta. Ad matrem: ad me, ex qua pauloante exierant. Socioq;: coniuncto, & communi. Quamlibet arcta: ideſt quamuis ſtricta, & melius, quam quelibet vrna: ideſt vas, in quo reponebantur cineres cadauerſi. Iuuena. Et in vrna perpetuum ver. Funde lachrymaſq; in funere: ideſt poſt quere mortem meam lachrymis. Reformida: verere, ne time. Perfer efficere. Mádata hæc ſcilicet, quæ tibi commiſi. Proiectæ: infelicis, & abiectæ. Ipſa: ego. Perfruar mandatis patris: ideſt faciam, quod pater mihi mandauit: quia ſupra dixit. Aeolus hunc enſem mittit tibi (te addidit enſem.) Et iubet ex merito ſcire quid iſte velit.

ASCENSIVS.

HAEC Mihi natali, πάθος a tempore, quia die natali ſolebant priſci indulgere genio: ideſt dare operam voluptati. Vnde Perſius, Hunc macrine diem numera meliore lapillo. Qui tibi labentes apponit candidus annos. Et in Buccoli. Phillida mitte mihi, meus eſt natalis Iola. Hinc Herodes dicitur die natali conuiuium celebraſſe, quo petitum eſt caput Baptiſtæ. Hæc tibi prima dies. Idem πάθος ſic de roſis. Maro. Quam longa vna dies ætas tam longa roſarum eſt. Non ſuper incubui, id enim moris. Vnde Anna de Didone, & extremus ſi quis ſuper halitus errat. Ore legam id autem faciebant applicando os ori & ſuper incumbendo. Nec mater fuero dicta: ſcilicet viua, quia ſeſe occiſura eſt. Sparſa precor nati. Hæc Epiſtolæ principalis eſt intentio. Neue reformida: quia amor, quod & horret facere ſolet.

In.xii. Epiſtolam argumentum Hubertini.

AVrei velleris fabulam pleniſſime diximus in epiſtola Hipſiphyles: quæ incipit. Littora Theſſa liæ: itaq; illuc recurratur. Quantũ aũt pertinet ad hunc locũ, recitetur ex Did. Iaſona Corinthii tradunt cum annis decem cum Medea uixiſſet: genuiſſe ex ea filios duos: quo tpe aiunt Medeam magno in honore non ſolum ꝓpter ſpeciẽ: quã eminebat ſed ẽt ꝓpter prudentiã, cæteraſq; uirtu tes: qbus ornata erat, a viro habitã fuiſſe paulatim deide ætate decorẽ formæ auferẽte: Iaſon Glau ce, quã poeta appellat Creuſam: Creõtis filie amore captus, virginẽ vxorem a pr̃e petiuit. Annuen te Creõte: certoq; nuptiarũ ſtatuẽte diẽ: Iaſon Medee ſpontaneũ diuortiũ pſuadere conatus eſt. Ait eni ſe cupere illã vxorẽ ducere: nõ in eius ꝯtemptus: ſed vt filios ſuos in domũ regiam ea cogna tione introduceret Medee hæc verba ægre ferente: deoſq; iuſiurandi pſtiti teſte appellante, Iaſon beneficii imemor, & ingratus Creontis filia vxore accepta: Medeam a ſe expulit: quid poſtea fe cerit, dicemus in fine epiſtolæ. Irata igit̃ Medea hanc epiſtolã ad Iaſon ſcripſit: in qua primum cõ memorat Iaſoni ſua erga eum beneficia: & ꝓmiſſa: & iuſiurandũ Iaſonis. Deinde adiurat ipſum Ia ſona: vt ſi minus ſui cauſa: ſaltem cauſa filiorum cõmunium velit eam recipere: & loco ſoluto con iugii eam habere, quod ſi non fecerit, minat̃ ei ſe ſumpturam vindictam de tanta iniuria.

MEDEA IASONI.

EXul inops contempta nouo Medea marito.
Dicit an a regnis tpa mille uacant:
At tibi colchorũ memini regia uacaui
Ars mea cum peteres, ut tibi ferre opem:
Tunc, quæ diſpenſat mortalia fata ſorores
Debuerant fuſos euoluiſſe meos
Tunc potui Medea mori bene: quicquid ab illo
Produxi uitæ tempora: pæna fuit.

HVBERTINVS.

VT tãdeſt ſicut. Regina.i. ego filia regis Aeete, vt Vir. Magnum reginæ, ſed enim miſeratus amorẽ Dedalus &c. illic reginã intelligit Ariadnem filiam regis Minois. Colchorum: Colchi populi ſunt in ponto: qbus imperauit Aeeta, Colchos appellatur. Vacaui: pſtiti operam, inſeruiui tibi. Ars mea.ſ. magica: & incãtatoria: Nã Stra. lib.i. dicit Medeã Veneficam fuiſſe memoriæ proditum eſſe. Sorores.i. tres parcæ. Diſpenſant: diſponunt: ſed qa dicuntur trahere fata hominũ: ideo dixit diſpenſant: vnde & penſa dicta ſunt a pendendo. Fila: alluſit ad officium carũ. Iuu. de parcis & ſtaminis alibi lanificæ. Euoluiſſe: diuiſis ſyllabis: vt ſupra diximus, legendum eſt.i. euacuaſſe. Fuſos ſuos.i. debuerãt finiuiſſe vitam meã. Bene.i. honeſte. Quicquid: ſenſus eſt: omnis vita: quæ fuit mihi poſt illud tẽpus: fuit pœna: qa ſemper vixi in magnis curis, & doloribus.

ASCENSIVS.

VT tibi colchorum. Ex abrupto, & ad ꝓcogitata reſpiciente incipit exordio, quo circa non dicã verſiculos eos, qui ex qbuſdã codicibus præponuntur eſſe Ouidianos. hi aũt ſunt. Exul inops contempta nouo Medea marito. Dicit an a regni tempore nulla vacant. At tibi &c. Ordo priorum ex Medea exul, inops, & ꝯtempta dicit nouo marito.ſ. Iaſoni, non dicit quid, & id artificioſe ſubticet, qa non ꝯgruit ſalutẽ dicere repudiãti. Nec male diceret, cuius ſibi grãm recõciliare molit̃. Artificioſam quoq; apoſiopeſin facit, quaſi ea obruẽte obiectione, quid dicis. Medea iã ꝯtẽpta viro in regnũ ſuſcepto, cui illa, an a regni tpe, ideſt poſtq̃ i regno fui, qđ propter eum deſerui, nulla vacãt.ſ. tempora. vt mihi aures ꝓbeat, aut quid ſimile. Sed quia vt dixi hoc principiũ Ouidianum nõ eſt, Dicamus Medeam ꝓcogitaſſe ſic. Fateor quidem Iaſon noua nupta, regno dotata eſt, quod ipſe afferre non poſſum, & ita minus vtilis nunc fuero: At memini.i. memoria repeto, quia ego regina.i. cũ eſſem regina, hoc eſt filia regis Colchorum, ego vacaui.i. vacua omni alio negocio operam nauaui: tibi, ſcilicet vni tunc.ſ. cum.i. qñ peteres: vt ars mea ferret tibi opem.i. auxilium. Tũc ſorores.i. deæ fatales, quæ parcæ dicuntur. Debuerant fuſos euoluiſſe ſuos euoluiſſe pentaſyllabum eſt. dicunt̃ autem filo, ſeu ſtamine cuiuſlibet fata, ac dies cõmenſurare, vnde ſunt verſiculi. Clotho colũ portat, Lacheſis trahit, Atropos occat. Tunc potui Medea mori bene: quod Cherea Terentianus dicit ſic. Nunc eſt tempus profecto interfici, cum perpeti me poſſum, ne hoc gaudiũ contaminet vitam ægritudine aliqua.

Hei mihi, cur unquam iuuenilibus acta lacertis
Phrixeam petiit pelias arbor ouem?
Cur unquam Colchi magnetida uidimus Argo?
Turbaq; phaſiacam graia bibiſtis aquam?
Cur mihi plus æquo flaui placuere capilli?
Et decor & linguæ gratia ficta tuæ?
At (ſemel in noſtras quoniam noua puppis arenas
Venerat, audaces attuleratq; uiros,)
Iſſet anhelatos non præmedicatus in ignes
Immemor Aeſonides, oraq; adunca boum,
Semina iecißet, totidem ſumpſiſſet & hoſtes,
Vt caderet cultu cultor ab ipſe ſuo.
Quantum perfidiæ tecum ſcelerate periſſet?
Dempta forent capiti quam mala multa meo?
Eſt aliqua ingrato meritum exprobrare uoluptas:
Hac fruar, hæc de te gaudia ſola feram.

HVBERTINVS.

HEI mihi: longe repetit cauſam ſuorum malorum, quod quidem eſt mulicbre: vt in prima epiſtola plene diximus ſuper eum locum. O vtinam tunc cum Lacedæmona claſſe petebat: & aliis multis epiſtolis, conqueritur ergo, quod Iaſon cum Argonautis vnq; venerit in Colchos: & quod eius amore capta fuerit. Acta: impulſa. Iuuenilibus fortibus. nam iuuenes robuſtiores. Pelias: theſſalica a pelio monte Theſſaliæ, vbi inciſæ arbores: ex quibus Argo nauis fabricata eſt. Ouem phrixeam: quã Phrixus Marti conſecrauit: vt ſupra dictũ eſt in epiſtola Hipſiphyles. Arbor: nauis. Magnetida: theſſalica. Magneſia enim regio eſt annexa Theſſaliæ: vt Plin. ſcri. Magnetes eius populi dicuntur equitandi periti, de quibus Luca. lib. vi. & magnetes equis Miniæ gens cognita frenis. Colchi. ſ. nos. Argo: nomen eſt nauis Iaſonis: vt alibi diximus. Turba graia: ideſt, non Argonautæ qui eſtis grati. Aquam phaſia. nam Phaſis fluuius eſt Colchorum. Plus æquo: ideſt plus iuſto: vt propter pulchritudinem tuam proderem patrem. Decor: pulchritudo tua. Gratia ficta. i. facundia ſimulata.

At ſemel: vt magis augeat beneficium ſuum erga Iaſonem: dicit, quod debuiſſet pati eum ire in magna, & aperta pericula. Noua pupp. nam quidam volunt eam fuiſſe primam nauẽ. Audaces: temerarios: qui non conſiderauerãt magnitudinem periculi. Iſſet. i. ire debuiſſet. Aeſonides: Iaſon. Non præmeditatus: inconſiderans. Anhelatos: efflatos: & expiratos e naribus taurorum, & in. Ora: in facies. Adunca: curua. Iecißet: iacere debuiſſet: & ſpargere. Semina: dentes ſerpentis. Totidem: quot erãt ſemina, hoc eſt dentes. Caderet: periret. A ſuo cultu: ideſt a ſemine: quod ipſe ſeminaſſet, & coluiſſet tanquam agricola. Quantum quaſi dicat multum: quia non decepiſſes poſtea me. Dempta: amota. Capiti: vitæ meæ: quæ non eſſet in diſcrimine, ſicut nunc eſt. Eſt aliqua: ſententia eſt color rhetoricus. Exprobrare: obiicere quaſi cum probro. i. contumelia opponere, & referre. Hac. ſ. voluptate exprobrandi beneficium.

ASCENSIVS.

ARBOR pelias ideſt i Pelio mõte Theſſaliæ natali, hic eſt facta argo nauis. Eſt ergo patronymicum a loco natiuo, hoc eſt a patria, nec abuſiue, quia vt Porphyrius aſſerit, locus, & patria etiã genus, hoc eſt principium generationis dicuntur, & a ſe denominantur, declinatur ergo hæc Pelias huius Peliados &c. Similiter magnetis: huius Magnetidos, vnde profert accuſatiuum Magnetida, quo circa vtrunq; patronymicum locale eſt. dic ergo, argo Magnetida. i. Magneſia fabricata. diximus autem in o græca habere etiam o in accuſatiuo, vnde leges Argo, non Argon, quia non deſcendit a nominatiuo Argos, ſed Argo, vt & altera, q̃ vehat argo. Turba graia. i. vos græci. Aquam phaſiacam, Phaſidis fluminis Colchorum. Iſſet, pro iuiſſet. & bene in tertia perſona loquitur, quaſi de alio, & redit ad eum in ſecunda dicens. Quantum perfidiæ, o quantum. q. d. vtinam periſſes, quia tunc multa mala fuiſſent dempta meo capiti. Nam ordo eſt. Quãtum. i. o quantum multa. q. d. plurima mala fuiſſent dempta &c. Eſt aliqua ingrato. Licet nulli, inquit, ſim abs te expectatura ſolatii, nec q̃relæ meæ pretium, tamen non deſinam exprobrare meritum in te meum: cum ipſa exprobratio voluptatẽ pariat animo meo, quod & Charinus Terentianus ſic dicit in Andria. Sed quid ago, adeo ne ad eum, vt cum eo hanc iniuriam expoſtulem, ingeram mala multa. Atq; aliquis dicat nihil promoueris. Multum moleſtus certe ei fuero, atq; animo morem geſſero.

Iuſſus inexpertam colchos aduertere puppim,
Intraſti patriæ regna beata meæ.
Hoc illic Medea fui: noua nupta quod hic eſt:
Quam pater eſt illi, tam mihi diues erat.
Hic ephyrem bimarem: Scythia tenus ille niuoſa
Omne tenet: ponti qua plaga leua iacet.
Accipit hoſpitio iuuenes pater Oeta pelaſgos:
Et premitis pictos corpora graia toros.
Tunc ego te uidi: tunc cœpi ſcire, quis eſſes:
Illa fuit mentis primam ruina meæ.
Et uidi: & perii, nec notis ignibus arſi:
Ardet ut ad magnos pinea teda deos,
Et formoſus eras: & me mea fata trahebant:
Abſtulerant oculi lumina noſtra tui.
Perfide ſenſiſti: quis enim bene cælat amorem?
Eminet indicio prodita flamma ſuo.
Dixerat intera tibi res: ut dura ferorum
Inſolito premeres uomere colla boum.

HVBERTINVS.

IVSSVS: repetit longe beneficia ſua a primo aduentu Iaſonis in Colchos. Iuſſus a Pelia patruo tuo. Inexpertã: inſuetã nauigationem. Aduertere.i. appellere. Beata ditia, & latẽter tãgit hiſtoriam. Nam vt Strab. ſcrib. regionis eius opes ex auri, & argenti, & ferri metallis in ſtam quandam in ea loca expeditionis occaſionem ſuballegant. Illic: in Colchis. Noua nu. Creuſa: quã nunc accepiſti. Pater.ſ. eius Creõ. Tã diues erat mihi.ſ. Aceta pater meus. Hic ep. Ephyre olim dicebatur: quę poſtea Corinthus a Corintho filio oreſtis inſtaurata nomen accepit: & ęre clara: inde Virg. Ephyreiaq; æra Cauendum autẽ ne legaſ Zephireu Bimarẽ dicit, q̃a eſt inter duo maria, inde Hora. Bimariſq; Corinthi mœnia.

Hic.ſ. Creõ pater vxoris. Ille.ſ. pr̃ meus. Tenus Scythiã.i. vſq; ad Scythiã. Omne ponti.i. omnem partem ponti. Qua.ſ. parte. Plaga: regio. Leua: ſiniſtra. Iacet: poſita eſt. Pelaſgos.i. vos Argonautas græcos. Premitis pi. toros.i. diſcumbitis in toris ornatis pictis tapetibus. Prima ruina: primum nocumẽtum. Virg. lib. IIII. Aenei. illa dies nocuit &c. Vt vidi: vt perii.i. vno, eodemq; tempore te vidi: & amore tui capta ſum. Ignibus.i. amoribus. Nec ſ notis.i. maximis nõ vſitatis. Ardet: comparatio.i. ſicut teda accenſa ad ſacrificia deo℞ crematur.

Et formoſus: enumerat in Iaſone multa, quæ eam trahebant ad amorem: & in primis formoſitatem. Et me mea fata: hoc dicit ex parte ſua quod & mala fata ſua trahebant eam. Abſtulerant.i. furati fuerant: multum enim valent nutus oculorum ad prouocãdum amorem. Senſiſti: aduertiſti: cognouiſti.i. quod ego eram capta. Quis.n.q.d. nullus. Eminet: ideſt apparet. Suo indicio: vt alibi. Quoq; magis tegitur: tanto magis æſtuat ignis, nam flamma indicio ſe detegit: & ita amor qui flammæ comparatur. Dixerat: oſtenſura Medea quam magna multa q; fuerint ſua erga Iaſonem beneficia, commemorat ſingula pericula: quæ Iaſon fuerat ſubiturus a quibus cum eũ liberauerit: arguit eum ingratiſſimũ eſſe, ſi eam deſeruerit. Rex Oetes pater meus. Inſolito: inſueto. erant enim indomiti tauri.

ASCENSIVS.

HOC illic Medea fui.i. filia regis. Quam diues.i. quantum diues pater: & illi.ſ. Creuſæ nouæ nuptæ, hic.ſ. Creon pr̃ Creuſæ. Tenet Ephyrem.i. Corinthum, bimarem.i. ſitam inter duo maria Aegeum, & Ionium. Ille.ſ. pater meus tenet omne: ſcilicet omnem regionẽ. Qua plaga ponti iacet: læua, ideſt ſiniſtra, tenus Scythia niuoſa. Scitote iuuenes, q̃ Aeeta triſyllabum eſt: nec legatur Aeta pro Oeta. Vt vidi. vt perii. Virgilianum Hemiſtichion i Bucco. culus ſenſus eſt, vt vidi, ideſt ſtatim, poſtquã te vidi, vt ideſt qualiter cum admiratione: quaſi dicat dii boni, qualiter perii. Ad deos, ideſt ante deos in ſacrificiis deo℞. Et formoſus eras, & me mea fata trahebant. Bene vtrunq; cõmemorat. Nam alterum non videtur ſatis fuiſſe, vt ſic periret. Non omnia enim formoſa continuo amamus. Quia tamen formoſus erat, erat amabilis, & quia fata trahebant eam. (Nam fatale putat, q̃ per amorem in tanta mala incideret) amabat miſere. Quis enim bene cælat amorẽ: quaſi dicat nemo, & eſt prouerbiale. Dixerat in terea tibi rex, quaſi dicat pater meus, qui pſcripſit tibi, quo pacto vellus aureum acquirendũ eſſet, quia non niſi domitis prius tauris Marti ſacris ignem naribus p̃ ferocitate efflantibus. qui pedes ereos habebant, his autem domitis erat ſolum ſulcandum, & in ſulcis ſerendi dentes

tes ſerpentini, ſerpentis inquam a Cadmo interfecti, e quibus naſcerentur ſtatim armati homines, quos etiam interimere oporteret: & illis interemptis peruigilem draconem necare, quæ omnia cum ſuis opibus nequiret Iaſon efficere confugit ad Medeam, cuius ope & arte fretus, victos euaſit, ſed tamen quam ille prius dederat fidem. nunc non ſeruat: vnde perfidæ damnat, atque incuſat.

Martis erant tauri plus quam per cornua, ſæui:
Quorum terribilis ſpiritus ignis erat.
Aere pedes ſolidi: prætentaq; naribus æra:
Nigra per afflatus hæc quoq; facta ſuos.
Semina præterea populos genitura iuberis
Spargere deuota lecta per [illegible] manu: arua
Qui peterent natis ſecum tua corpora telis
Illa erat agricolæ meſſis iniqua ſuo.
Lumina cuſtodis ſuccumbere neſcia ſomno
Vltimus eſt aliqua decipere arte labor.
Dixerat Oetes: mœſti conſurgitis omnes:
Menſaq; purpureos deſerit alta toros.
Quam tibi tunc longe regnum dotale Creuſę,
Et ſocer, & magni nata Creontis erat.
Triſtis abis oculis abeuntem proſequor udis:
Et dixit te[illegible]i murmure lingua, uale. tenui

HVBERTINUS.

MARtis: Marti conſecrati, vt in Epi. Hipſi. Iſſe ſacros Martis ſub iuga panda boues. Plus q; per cornua. i. q etiã igne, quem naribus euomebant: erant ſæui non ſolum per cornua, ſicut alii tauri. Spiritus: ſcilicet flatus. Erat ignis terribilis: nam pro flatu emittebant ignem terribilem. Aere pedes: diſtinguendum eſt: vt ſint duæ dictiones. Pedes: ſcilicet erant. Solidi: duri, & fortes. Aere: per æs, quo erant muniti. Prætenta oppoſita. Naribus: ori. Hæc: ſcilicet æra. Facta nigra: id eſt fumoſa, & calliginoſa per ſuos. Afflatus: quia flatus igneus ſolet facere nigra, quæ tangit. Semina: dentes ſerpentis. Populos: id eſt homines. Deuota manu: id eſt quæ ſe huic fato deuoueret, & dedicaret: ſicut dicimus Decios deuotos. Qui: id eſt homines nati ex dentibus ſerpentis. Peterent: ferirent inuaderent. Telis natis ſecum: vt ſupra Hipſiphyle. Et ſubito natos arma tuliſſe viros. Illa meſſis: tranſlatio eſt. Iniqua: ingrata, & iniuſta. Suo agricolæ, cui propter laborem deberet fructum, non damnum reddere. Vltimus vel maximus: vel certe extremus. Nam non huius preuigilis draconis dentis: ſed alios erat ſeminaturus. Neſcia ſuccumbere ſomno. i. quæ a ſomno non poterant vinci Aeetes: nominatiuus eſt græcus: nam latine dicitur Aeeta. Dixerat: ſupradicta eſſe tibi facienda. Omnes. ſ. vos Argonautæ. Conſurgis ex toro, vbi diſcumbebatis: vt ſupra. Et poſitis pictos corpora gratia toros. Menſa deſerit toros: quia remota eſt: vt poſtquã exempta fames epulis: menſæq; remotæ. Quam ti. hoc dicit: tunc non cogitabas de vxore q̃ daret tibi magnam dotem: ſed de ſalute. Dotale, quod dicis eſſe datum tibi in dotem. Quam. i. quantum. Erat lon. i. remotum ab animo, & cogitatione tua. Socer: Creon. Et na. Cre. Creuſa: quã erat longe. Triſtis: mœſtus Proſequor oc. proſpicio. Vdis. i. lachrymantibus. Lingua. i. mea.

ASCENSIVS.

PLVS q; p cornua. Nam ceteri tauri cornibus tantum feroces ſunt: hi autem etiam naribus, & pedibus: Nam ſpiritus, id eſt flatus eorum erat igneus. Nam æripedes ſolidi ſupple erant hoc eſt pedes erant ex ſolido ære: & habebant anteriorem partem narium æream, aut ſaltem æratam, hoc eſt ære munitam, quod tamẽ ex flamma euomita nigrum erat. Manu deuota, id eſt morti addicta per arma dura, & ita difficilia fulcatu. Telis natis ſecum, id eſt cum primum ipſi nati eſſent. Suo agricolę, id eſt cultori, qui dentes ſeminauerit: erat pro foret. Dixerat Aeetas: vtroq; igitur modo legitur, & Aetas, & Oeta. Nam prius dixit Aeeta pelaſgos.

Quam tibi & cete. docet opes ſuas non minus vtiliter fuiſſe Iaſoni, quam nunc regnum.

Creuſæ, cum malus ſit beneficium vitam cõſeruare, quam regnum conferre, cum ſecula vita inutile ſit regnum, & tamen ſpreta ea, a qua vitam conſeruatam habet, duxit eam, a qua regnum obtineat. Magni Creontis, id eſt, quem nunc tanti facis. Et lingua dixit, tenui murmure, ſubaudi cum, vt ſit concomitante tenui murmure, quia non congrueret puellæ adaucter vale dixiſſe homini peregrino. Nec leges dixi, ſed dixit, quia lingua nominatiui eſt caſus, vt decet metrum.

Vt poſitum thalamo tetegi *I*nmale ſaucia lectum
Acta eſt per lachrymas nox mihi, quanta fuit,
Ante oculos tauriq; meos, ſegeteſq; nefandę
Ante meos oculos peruigil anguis erat
Hic amor, hic timor eſt, ipſum timor auget amorē,
Mane erat, & thalamo chara recepta ſoror
Diſiectamq; comas, aduerſamq; in ora iacentem
Inuenit, & lachrymis omnia plena meis.
Orat opem Minyis, petit altera, & altera habebit,
Aeſonio iuueni, quod rogat illa, damus.
Eſt nemus & piceis, & frondibus illicis atrum
Vix illuc radiis ſolis, adire licet.
Sunt in eo (fuerant certe) delubra Dianę,
Aurea barbarica ſtat dea facta manu.
Neſcio, an exciderit mecū loco, uenimus ambo,
Orſus es infido ſic prior ore loqui.
Ius tibi, & arbitrium noſtræ fortuna ſalutis,
Tradidit, inq; tua eſt uitaq;, morſq; manu.

HVBERTINVS.

MALE ſaucia.i.amore percuſſa. Vir.iiii. Aeneid. Ad regina graui iamdudum ſaucia cura. Male in prenicìem meam. Vt poſtquam. Acta.i.præterita. Quanta fuit.i.tanta, quanta te ol.tota. Ante fuit.cui.ſ. meos: quia te amabā, tātum tibi timebam: quod tota nocte videbar videre pericula tua. Hinc: ab. vna parte. Timor.ſ.patris.ipſum timor.i.quāto magis timebā tāto magis amabam. Mane erat.i.facta erat mane. Soror.ſ.mea Calciope. Diſiectā comas.i.me habētem comas incomptas: & ſparſas. Iacent. ī ora aduerſa.i. cubantem in faciem, qd faciunt qui non poſſunt dormire. Iuue. Cubat in faciem mox deinde ſupinus. Omnia plena lachry.ideſt inuenit totum lectum humectatum meis lachrymis. Orat: ſcilicet ſoror mea. Minyis Argonautis: nobis theſſalicis. Nā ex Orchomeno, quod prius Minyeum vocabatur: colonos quoſdam ad Iolchon deductos conſtat: vt Stra. ſcri. vnde Argonautæ Minyi dicti ſunt, Nam Iaſon ex Iolcho fuit. Altera petit.ſ.ſoror mea. Altera habebat: ſic.n.quidam codices habent, & tunc intelligimus altera habebat.ſ.ego Medea: ſi habebit intelligimus Creuſam: ideſt altera petit, altera capiet fructū. Aeſonio iu.i.Iaſoni. Quod pe.ſ.opē. Eſt ne deſcribit locum, in quo Iaſon locutus eſt cum Medea: & eam rogauit in auxilium ſuum. Atrum: obſcurum. Piceis: picea ſpecies Arboris. Vir. Procumbunt piceæ: interdū piceus adiectiuum eſt. Pix vero dicitur ipſe liquor: qui ex ipſa arbore manat. Frondibus illicis.i.illicibus frondoſis. Vix illuc: dicit ex denſitate vix poſſe illū locum illuſtrari a ſole. Illuc: in illud nemus. Delubra: templa. Certe fuerant: quaſi correctio: quia dixit ſunt. Dicit neſcio, an nunc ſint certe fuerant. Dea.i.ſimulachrum deæ Dianę. Neſcio an exci. cauendū eſt ne legas, neſcis: quia neq; ratio metri: neque ſenſus patitur: ſed neſcio: & eſt ſenſus: neſcio: an ita oblitus ſis locorum, ſicut mei neſcio an loca exciderint, i. ex memoria lapſa ſint. Mecum: ſicut ego excidi tibi. Orſus es.i. incepiſti: ab ordior. Infido ore, infidis verbis. Ius tibi. verba quibus Iaſō ad me deā viuus eſt eam ſibi conciliāns. Ius poteſtatem: arbitriū: authoritatem. Salutis vitæ. Manu.i. poteſtate.

ASCENSIVS.

NOX mihi ꝗ̄ta.i.tāta eſt acta mihi.i.a me ꝗ̄ta fuit. ſic. iiii. æne. Nunc hyemē inter ſe luxu ꝗ̄ lōga fuere. Segeteſq; nefā.ſ.armētorū, vt Aene.ili. Telorum ſeges, ac iaculis increuit acutis. Ipſum timor auget amorem, quia amor oritur ſollicitudine, & curis, chara ſoror, ſcilicet calciope. Inuenit diſiectam comas: ideſt habentem comas diſiectas, & iacentem in ora aduerſa. More: ſcilicet impatienter amantium, & amore languētium. Orat opem Minyis, ideſt theſſalis.

Nam Minyiæ Theſſaliæ ſunt populi Iaſonis in ea profectione comites, aut atteſtatur Orpheus in Argonauticis. Vnde Metamorphoſeos ſeptimo. Iamq; fretum Minyæ pagaſea puppe ſecabant, hoc eſt Argo a pagaſe vrbe Magneſiæ. Petit altera, & altera habebit: meo iudicio, ſenſus eſt. Ipſa petit altera: ideſt alteras res, quia opem petit. Et habebit alteras: ideſt altera res: quia amiſſionem fratris, & ſororis.ſ.Medeæ. Eſt nemus & piceis. Piceæ arbores a pice, quæ ex eis diſtillat, dicuntur. Illicies ſunt glandiferæ de genere quercuum. Sunt in eo, corrigit per parentheſim dicens fuerant certe. q.d. neſcio, an adhuc ſint, nec legendum eſt & fuerant, nec ſunt, & in eo fuerant. Si quem iuuat ipſa poteſtas, immo multos poſſe iuuat, ꝗ̄uis nocere nolunt.

Perdere

Perdere poſſe ſat eſt, ſiquem iuuat iſta poteſtas:
Sed tibi ſeruatus gloria maior ero.
Per mala noſtra p̃cor, quorum potes eſſe leuamen:
Per genus, & numen cuncta uidentis aui:
Per triplices uultus, arcanaq; ſacra Dianæ:
Et ſi forte aliquos gens habet iſta deos:
O uirgo miſerere mei: miſerere meorum:
Effice me meritis tempus in omne tuum.
Quod ſi forte uirum non dedignare pelaſgum,
(Sed mihi tam faciles unde deoſq; meos?)
Spiritus ante meus tenues uaneſcat in auras
Quam thalamo, niſi tu, nupta ſit ulla meo
Conſcia ſit Iuno ſacris præfecta maritis:
Et dea, marmorea cuius in æde ſumus.
Hæc animum, & quota pars etiam mouere puellę
Simplicis, & dextræ dextera iuncta meæ.
Vidi etiã lachrymas: an & eſt pars fraudis in illis?

HVBERTINVS.

PERDERE poſſe ſat eſt ſnia rhetorica: ſenſus eſt: ſi qs delectatur ptãte: ſatis ei debet eẽ q̃ poſſit nocere: non aũt debet nocere. Si ipſa ptãs.i. poſſe. Iuuat: delectat. Quem.i. aliquẽ Eſt ſat.i. ſufficit. Poſſe pdere: poſſe iterficere. Iuu. Et q̃ noliit occidere quẽq;: poſſe volſit, ſed ſub audi, licet poſſis me pdere. Seruatus.i. ego tu auxilio liberatus. Ero maior glo. quã ſi paſſa fueris me mori. Per mala: adiurat Iaſon multis pcecibus, vt ſui miſereatur: & ſibi opẽ pſtet. Leuamẽ: auxiliũ. Per genus.ſ. tuum. Aui .ſ. Phœbi, vel ſolis: Nã Aeetes filius fuit ſolis: q videt cũa. Triplices vul. Virg. in.iiii. Tria virginis ora Dianæ: triplici autem vultu depingebatur: quia ipſa eſt luna in cœlo. Diana in terris, & in ſyluis, Proſerpina apud inferos. Arcana: myſtica, quæ noctu celebrabantur. Et ſi forte.i. per iſtos deos veſtræ gentis. Si forte: aliquos habetis. Meoꝝ ſocioꝝ: qui mecum ſunt. Effice me tuũ, fac me tibi deditũ, & obligatum. Meritis: beneficiis tuis. Quod ſi forte pollicetur etiã ei Iaſon ſe perpetuo habiturum eam legitimã vxorem. Non dedignare: non ſpernis, & faſtidis. Virum: maritum. Sed mihi ſunt qui corrumpat hunc verſum non intelligentes: eſt autem legendus ſic. Sed mihi tam faciles vnde meoſq; deos: cauendũ aũt ne dicamus deoſq; meos: eſt aũt ſenſus Sed vnde deos tam faciles: ſubaudi: ſperẽ, vel habeã: & vnde habeã ſpare tam meos.i. tam obſequentes mihi: ſicut.n. ſolemus loqui: ſpero te mihi facilem, & meũ: & eſt verſus interpoſitus, quaſi per parentheſim. Spiritus.i. vita. Ante vane.i. ebibit. In auras.i. ante moriar. Quam vlla ſit mea niſi tu. Conſcia: pfirmat pmiſſionẽ ſuã p iuramentũ adducẽs Iunonẽ teſtẽ. Sic pſcia.i. teſtis. Cuius meæ promiſſionis. Præfecta.i. ꝑpoſita: quia ipſa pꝑeſt nubẽtibus, ſic ſupra Phyllis: Iunonẽq; toris

quæ pſidet alma maritis. Dea: Diana. In æde: in tẽplo: nã in ſingulari tẽplũ ſignificat: in plurali domũ. Hæc aium dicit: ex minima parte pmiſſionũ, quas fecit Iaſon, ſe potuiſſe moueri: & impelli ad id, qd petebat. Hæc.ſ. q̃ a te ſunt dicta. Et quota pars.i. minima pars. Poſſumus uiſſe.i. flexiſſe: codices tñ vetuſti hñt mouere: qd qdẽ accipiẽdũ eſt pñtis tpis ſic. Hæc mouere .i. mouet ſit animũ pu. Illæ ſimplicis, & quota ps pñt.ſ. mouere, nã ſi infinitiuus ſit: primam corripit. Simplicis: credulæ: vt ſupra ſimplicitas digna fauore fuit. Iuncta.ſ. in pign⁹ fidei. Pars frau. in il.i. an & ipſæ ſciſſe fallere. ſic Phillis ſupra Credidimus lachrymis an & hæ ſimulare docẽtur: Hæ quoq; habent artes: quaq; iubent eunt.

ASCENSIVS.

PER triplices vultus. Aene. iiii. Tria virginis ora Dianæ. Ser. dixit eandẽ eſſe, quæ luna in cœlo, Diana in ſyluis, & Proſerpina apud inferos dicitur: vnde tris vultus habere pdicatur propter triplicem poteſtatẽ, q̃ numinibus fere conceditur, & ſignatur in Ioue per fulmen triſulcũ, in Neptũno p tridentẽ, & in Plutone per cerbereum canẽ tricipitẽ, aui cuncta videntis.ſ. ſolis a ntõ auus. Effice me tuũ.i. tibi obnoxiũ. Sed mihi pulcherrima reticentia pudoris, & amoris plena. q.d. Si auderẽ me tibi offerre maritũ, & velis hũc virũ pelaſgũ, non eſt in terris, quẽ tibi pferrẽ, ſed vnde ſup. inueniã (ſic Hor. ſerm. ii. Vñ mihi lapidẽ) vt nãciſcar. Deos tã facil. ſ.i. qui tã cito faciãt, qd optẽ, & tã meos.i. mihi tã fauorabiles. q.d. malus eſt id bonũ, q̃ vt optare audeam. Si tñ ita eſſet. Spiritus ante meus tenues vaneſcat in auras. Quã thalamo niſi tu, nupta ſit vlla meo. Iuno ſa. pf. ma.i. pronuba. Virg. iiii. Aene. Iunoni ante oẽs, cui vincla iugalia curæ. Et quota.q.d. etiam minima. An & eſt pars fraudis in illis. ſic Phillis. Credidimus lachrymis, an & hæ ſimulare do-

cenſ: Hæ quoq; hñt artes, quaq; iubentur eunt.

Sic cito ſum uerbis capta puella tuis.
Iungis & æripedes inaduſto corpore tauros:
 Et ſolidam iuſſo uomere findis humum.
Arua uenenatis pro ſemine dentibus imples:
 Naſcitur & gladios, ſcutaq; miles habens.
Ipſa ego, quę dederam medicamina, pallida ſedi:
 Cum uidi ſubitos arma tenere uiros.
Donec terrigenę (facinus miſerabile) fratres
 Inſe conſtrictas conſeruere manus.
Peruigil ecce draco ſquámis crepitantibus horrens
 Sibilat, & torto pectore uerrit humum.
Dotis opes: ubi erant? ubi erat tua regia coniunx
 Quiq; maris gemini diſtinet Iſthmos aquas?
Illa ego, qua tibi ſum nunc deniq; barbara facta:
 Nunc tibi ſum pauper: nunc tibi uiſa nocens:
Flammea ſubduxi medicato lumina ſomno:
 Et tibi quæ raperes uellera tuta dedi.
Proditus eſt genitor: regnum, patriaq; relinqui:
 Munus in exilio: quodlibet eſſe tuli.
Virginitas facta eſt peregrini præda latronis,

HVBERTINVS.

CAPTA: decepta. Sic. ſ. cũ iuraſſes p Iunonem, & Dianam: & iunxiſſes dextram dextræ meæ, & addidiſſes lachrymas. Iungis: dicit quẽadmodũ im piorato auxilio: & impetrato ipſe Iaſon incepit facere: quæ ſupra memorauit ei fuiſſe facienda, cum dixit dixerat intereat tibi rex &c. Inaduſto: vel valde vſto, vel nõ vſto: quia licet ſemp efflarent ignem nũq; tñ eo igne vrebantur. Solidã: durã. Pro ſemine. i. loco ſeminis. ita enim ſparſit Iaſon dẽtes ſerpẽtis: ſicut ſpargit ſemen.

Gladios. i. enſes. Ipſa ego: habet emphaſim: vult aũt intelligere, quãto magis tu: & reliqui debuiſtis timere. Pallida: timida: conſequens pro antecedenti Luc. Ipſeq; inexpertis quod primum fecerat herbis, Expauit Medea nefas. Subito. i. ſubito natos. Terrigenæ. i. geniti ex terra. Facinus. i. factum. Conſeruere: commouere. Conſtrictas. i. ſtrictis hoc eſt nudis enſibus armatas. Ecce: magnum, & improuiſum aliquid ſignificat. Crepitantibus: reſonantibus: Horrens aſper ſunt. n. ſerpentes ſquamiferi. Virg. ter collo ſquamea circũ Terga dati. Sibilat proprie dixit de ſerpente. Virgi. Sibila lambebant linguis vibrantibus ora. Torto: obliquo, ſinuoſo. Dotis opes Medea ita amplificat beneficiũ ſuũ: vt doti id antepoꝰnat. Vbi erant. q. d. non quærebas tũc dotem: cum ſolum de ſalute tibi cogitandum putares.

Regia. i. regio ſanguine creata, vt nunc iactas eſſe iſtam tuam. Iſthmos: ſubduxi: vbi erat. i. Corinthus: quæ eſt in iſthmo dixi in epiſtola Hermi. ſuper eum locum. Qua duo porrectus lõge freta diſtinet Iſthmos, et in Epiſtola Phædræ ſuper eum locum, Aequora bina ſuis oppugnant fluctibus Iſthmos. Diſtinet: diuidit.

Gemini vt ſupra, hic Ephyrem bimarem.

Illa ego: dicit ſe fuiſſe, quæ ei tot, & tanta pericula ademerit. Nunc deniq; nam tunc non tibi videbar barbara: nec ſpernenda cum a me opem expeteres. Nunc tibi ſum pauper: ſubaudi ego illa. Quæ nũc ti. ideſt iudicio tuo. Sum viſa. i. putata. Nocens ſcelerata: venefica. Subduxi. i. remoui. Flammea ignea: habent enim ſerpẽtes oculos lucẽtes in modum ignis. Oui. in. iii. metamor. de ſerpente, quẽ Cadmus interfecit. Igne micãt oculi. Medicato. i. medicamĩe quodã victo. Quæ raperes. i. quæ rapere poſſes.

Tuta. i. tutus & ſine periculo ſalutis tuæ. Proditus: deceptus. Munus: quodlibet ita quidã legunt: vt ſit, ego tuli eſſe quodlibet munus in exilio: placet tamẽ magis, vt legatur quod libet, & tunc erit ſenſus magis exprobrans ingratitudinem Iaſonis, ſic ego pro ſupradictis habui hanc remunerationem: quod licet mihi eſſe in exilio. Tuli: ideſt accepi. Virginitas: mea. Præda: rapina. Latronis: prædonis, ſcilicet tui Iaſonis: quia non vt maritus te geſſiſti: ſed vt prædo.

ASCENSIVS.

IVNGIS & Aeripedes &c. Docet quæ beneficio ſuo peregerit, corpore inaduſto, ideſt non aduſto, ſed illæſo ab ignæ, quem naribus efflabant. Facinus miſerabile, acclamatio πάθος habens quaſi dicat indignum eſſe illos periſſe, vt perfidus ſaluetur. Dotis opes vbi erant? quaſi dicat, niſi meis tunc opibus adiutus fuiſſes, nunquam ad regnum aſpiraſſes.

Somno medicato: ideſt per medicamentum inducto in ſerpentem.

Optima cum chara matre relicta ſoror.
At non te fugiens ſine me, germane reliqui:
Deficit hoc uno littera noſtra loco.
Quod facere auſa mea eſt, n̄ audet ſcribere dextra:
Sic ego, ſed tecum, dilaceranda fui
Nec tamen extimui (quid enim poſt illa timerem?)
Credere me pelago fœmina iamq; nocens.
Numen ubi eſt? ubi dii? meritas ſubeamus in alto,
Tu fraudis pœnas, crudelitatis ego
Compreſſos utinam ſymplegades eliſiſſent
Noſtraq; adhæreret oſſibus oſſa tuis.
Aut nos Scylla rapax canibus miſiſſet eſſe edēdos:

HVBERTINVS.

SOROR. ſ. mea Chalciope. Cum matre. ſ. Idiaxita enim eſte Heſiodo, vocata eſt mater Medeæ: licet quidam dicāt filiam fuiſſe Aeetæ & Hypſeæ: & Diod. dicat fuiſſe filiam Aeetæ ex Hecate. At non te fratrē Abſyrtum a ſe interfectum dolet: dicit ergo. O germ. Abſyrte. Ego fu. de patria. Nō rel. te ſine me. nā Medea eum ſecū duxit: & cum pater eam inſequeretur: dilacerato fratre: & mēbris in variis locis ſparſis, vt alibi diximus: patrē remorata eſt. Littera: epiſtola. Vno: ideſt ſolo. Deficit: non habet animum: quia ex omnibus, quæ pro te feci, hoc vnum eſt, quod non audeo ſcribere. Sic: ſicut frater: dilaceratus eſt a me. Sed tecum: quia etiam tu meruiſti. Quid enim timerem poſt illa, nam qui maiora auſus eſt: non timet minora, dicit igitur. Ego fœmina: & iam no. duo ponit, quæ nauigationē timere ſolent: fœmineus ſexus timidus eſſe cōſueuit: fœmina, q. d. naturaliter timida. Iam no. que iā admiſerum ſcelus fraternæ cædis: ex mala enim conſcientia ſolent magis timeri pericula. Iuue. Hi ſunt, qui trepidant, & ad omnia fulgura pallent. Non exti. credere. non verita ſum cōmittere me pelago: quid enim, parentheſis eſt. Numen. ſ. Dianæ leſæ. Dii. ſ. omnes, per quos tu periuraſti. Vbi. ſ. ſunt, qui nos puniāt inter nauigandum. Subeamus. ſ. ambo, hoc eſt ego: & tu, eſt autem prolepſis. tu. ſ. ſubeas pœnas fraudis, quia me decepiſti. Et ego pœnas credulitatis. i. & ego puniar: quia tibi nimiū facile credidi: cauendum ne legatur crudelitatis: nam ratio metri nullo pacto exigit, de enim ſyllaba ſecunda eius dictionis longa naturaliter, eſt quā non liceret breuiari. Symplegades: dicit quod vellet ſe fuiſſe comprehenſam, & eliſam inter ſymplegades: ſunt autem ſymplegades ſcopuli duo in Boſphoro Thracio quos aliquando cōcurriſſe poetæ finxerunt: fortaſſe propter opinionem, quam metus nauigantium fecit; nam cum loca ita ſint anguſta: vt ſinuus: nō tranſitus procul vilentibus videantur; ob metum arbitrati ſunt ſe iungi ſcopulos: qui antea iuncti videbantur: ſe rediderunt que coeuntibus inter ſe ſaxis: quæ diſiuncta interdum videbantur, ſolida abſumi, intercipiq; nauigia, dicuntur autem a συμπλήττω: ideſt concutio; dicuntur etiam a græcis συνδρομάδες: ideſt concurrentes: inde & Iuue. & concurrentia ſaxa, cyneæ: dicuntur & cyaneæ: ideſt nigre, nam κυάνεον nigrum ſignificat: inter hæc ſaxa Iaſon eundo in Colchos, & redeundo eſt magno diſcrimine trāſiiſſe dicitur. Lucan. lib. ſecundo. Vt Pagaſea ratis peteret cum Phaſidos vndas, Cyaneas tellus emiſit in æquora cautes. Rapta puppe minor ſubducta eſt montibus Argo. Vanaque percuſſit pontum ſymplegas inanem. Et ſtatura redit, dicit igitur Medea utinam fuiſſemus compreſſi, & interfecti inter ſymplegadas: cum tranſiuimus per eas. Eliſiſſent: ideſt compreſiſſent. Adhærerēt tuis: id eſt vtinam ambo ſimul fuiſſemus colliſi, & confracti ita vt oſſa mea fuiſſent coniuncta oſſibus tuis. Scylla. i. mari ſiculo: nautæ magnis pelagi deſidentis vorticibus territi vndas, vt Iuſtinus ſcribit, latrare putauerunt: quas ſorbentis æſtus vorago collidit. Hinc fabulæ Scyllam, & Charybdim peperere. Hinc latratus auditos, hinc monſtri credita ſimulachra. hanc autem Scyllam Phorci & Cretheidos nymphæ filiam ferunt: quam cum amaret Glaucus deus marinus: cuius amore circe tenebatur, quomodo ipſe eam ſperneret: illa irata fontem, quo Scylla ſe abluere ſolebat: venenis quibuſdam infecit: in quem cum illa deſcendiſſet, pube tenus inferas, hoc eſt marinos canes mutata fertur: quæ tranſeuntibus nauibus periculoſiſſima eſſe fertur: de qua nunc intelligit. Altera fuit filia Niſi Megarenſium regis, quæ Minoe patriam ſuam Megaram obſidente, eius amore capta eſt: cumque Niſus eius pater purpuream comam ita conſecratam haberet: vt quoad illam intactam teneret: patria potiretur: neque ab vllo ei imperium auferri poſſet, Scylla vt hoſti quem amabat, placeret: comam

Debuit ingratis Scylla nocere uiris.
Quæq; uomit totidem fluctus,totidemq; reſorbet,
Nos quoq; trinacriæ ſuppoſuiſſet aquæ.
Soſpes ad hæmonias,uictorq; reuerteris urbes:
Ponitur ad patrios aurea lana deos.
Quid referam Peliæ natas Pietate nocentes:
Cæſaq; uirginea membra paterna manu:
Vt culpent alii,tibi me laudare neceſſe eſt:
Pro quo ſum toties eſſe coacta nocens.
Auſus es (o iuſto deſunt ſua uerba dolori)
Auſus es æſonia dicere cæde domo.
Iuſſa domo ceſſi natis comitata duobus:
Et,qui me ſequitur ſemper,amore,tui
At ſubito noſtras ut hymen cãtatus ad aures

patris clam abſcidit:& patrem,patriamq; ei ꝑdidit:quæ poſtea cum ab eo preter ſpem ſperneret,dolore i auē conuerſa eſt pr̄ quoq;,Niſus deoꝝ miſeratiõe in auis formã & ipſe mutatus eſt. Hæ uolucres ꝑpetuas inter ſe gerũt inimicitias:vt oſtē.dit virgi.in Geor. Aduertēdum eſt tñ, qđ hæc Scylla Niſi ↄ interdũ ꝑ mõſtro maris a poetis ponitur: vt a Virg. i Buc. Quid loqr aut Scyllã Niſi &c. Itē ab Oui.in.li.ii.de reme. Preterita cautus Niſeide nauita gaudet. Ait ergo. Aut ſci.ra.vorax, q̄ naues in ſe rapit. Canib⁹: ꝑp fabulã, vt dixim⁹. ſic Virgi. in buc. Ah timidos nautas canibus laceraſſe marinis.

ASCENSIVS.

DEFI. hoc vno.q.d.la ꝑſcribeř nequeo,qũo fratrē ſaltē diſcerpieri.ſic.vi.æn.Bis patriæ cecidere man⁹ qn ꝓtinus oia Perlegerēt oculis &c. Cecideř me pelago,id Iuu.ſa.vi.late docet fœminas uſ amatores,ac mœchas ſequētes nihil vereri maris tēpeſtatē. Symplegades eliſiſſent:ſpõdaicus verſus põdus i ſenſu hñs. Nã in grauiori exitio optamus minus. HVBERTINVS.

DEBVIT:qa & ipſa aliq̃ñ iter amãtes fuit. Charybdis: vt Ser.ter.mulier fuit voraciſſima: q̃ qa Herculi boues rapuit,a Ioue fulminata eſt & in mare ꝑcipitata vnde naturã priſtinã ſeruat, nã ſo bet vniuerſa:& ſecundũ Saluſt. ea circũlittus Tauromanitanũ egerit,de his duob⁹ piculis Vir.in.iii.Aen. Dextrũ Scylla latu:læuũ iplicata charybdis. obſidet. Suppoſuiſſet:ſubmerſiſſet. Nos quoq;:ſicut & alia omnia. Trinacriæ.i.Siculæ: nam vt diximus,Sicilia eſt: q̃ Trinacria dicitur. Soſpes:incolumis,& victor: compos voti, quia potitus es aureo vellere. Hæmonias:theſſalicas. Adde.p.i.th:ſſalic os:tãq̃ monumētũ victoriæ. Quid referã: commemorat aliud ſuũ erga Iaſonē beneficiũ:quia i eius gratiam pſuaſit filiab⁹ Peliæ:vt patrē iugularēt polliciti ſe reductur ã eũ eũ ad ætatē iuuenilē:qđ cũ ille feciſſent:medea mortuũ eũ reliqt:qa ſciebat ab eo non amari Iaſonem, Nocentes pie quia non interfecerunt patrem niſi propter pietatē.ſ.vt ei prodeſſent. Pietate: nimio amore erga pſem. Cæſa: inciſa lacerata. Virginea puellari hãc fabu.ſcri.pie.Oui.li.vii.met. Vt.i.q̃uis. Alii cul.i.dãnēt ea,q̃ feci. Tibi ē me.lau.ne. qa tuo amore cõpulſa ea feci. Pro quo.i.eã cuius. Auſus es, oſtendit ingratitudinē Iaſonis: qui poſt tanta beneficia ipſam medeã ab ſe eiicere auſus eſt. O iuſto:parẽtheſis ē q.d. nõ poſſum exprimere dolorē:quē concepi. Auſus es:conduplicatio eſt. Cæde:abi. Aeſonia patris mei Aeſonis. Nã vt ſupra diximus, in arg. Iaſon ſpõtaneũ diuortiũ medeæ perſuadere conatus eſt. Iuſſa.ſ.a te. Ceſſi:abiit diſceſſi. Duobus natis: quos ex te ſuſcepit. Et amore tui:ſubaudi comitata. Qui.ſ.amor. Sēper ſeqtur me.i.q nũq̃ me dereliqt. At ſubito corrigēdus eſt hic textus:vt ſit ſenſus,& ratio metri ↄſtet:nã ſic legēdũ eſt. At ſubito nſas vt Hymen cãtatus ad aures. Venit &c.ſenſus eſt at poſtq̃ audiui carmina vſa nuptialia: vobis quidē ſocialia:ſed mihi funebria:ptimui.pēdet.n. ordo vſq; ad hũc locũ,eſt aũt talis. At ptimui. Vt.i.poſtq̃ Hymē cã.i.cãtibus celebratus.nã vt alibi diximus,iuocabať in nuptiis:vt vulgus Hymen Hymeneæ frequentant.

ASCENSIVS.

DEBVIT in.Scyl.no.vi.qa & Glaucus illi ingratus fuerat. Quæq; vo.Charybdis.ſ.vtraq; aſit eſt in mari ſiculo. Soſpes ad Hæmo. Reuerſum in patriam,Iaſonem videlicet Theſſaliam (quam non recte tunc vocaſſet theſſaliã, nõdum.n. ſic dicta erat,ſed poſtmodũ a Theſſalo cõmuni Iaſoni, ac Medeæ filio) & probat Medea propter ingratitudinem eius,vocat ergo Hæmonias vrbes Theſſalicas,ab Hæmone.n.rege dicta eſt theſſalia,prius Aemonia. Aurea lana,aureũ vellus. Quid re.pe.q.d.etiã ſuaſu meo cõpulſæ ſũt filiæ Peliæ patrē occidere,putãtes ſe pie eũ eo acturas, hoc ē ipm ad iuuētã ætatē renouaturas.id ãt ſuaſit Med.i vltionē, qa Iaſonis ſres,& vt qdã aſſerũt pſem occidi fecerat Pelias. Nocẽtes ergo pietate,qa puta

bant ſe

bant ſe rem piam acturas. Hymeñ cantatus.i. carmen nuptiale, quod epitalamium dicitur. accipimus.n.noia deoꝝ ꝓ rebus, qbus preſunt.

Venit: & accenſo lampades igne micant,
Tibiaq; effudit ſocialia, carmina uobis,
At mihi, funeſta flebiliora tuba:
Pertimui: nec adhuc tantum ſcelus eſſe putabam:
Sed tamen in toto pectore frigus erat.
Turba ruunt: & hymen clamãt: hymeneç freq̃ntãt:
Quo propior uox eſt: hoc mihi peius erat.
Diuerſi flebant ſerui, lachrymaſq; tegebant.
Quis uellet tanti nuntius eſſe mali?
Me quoq; quicquid erat potius neſcire iuuabat:
Sed tanquam ſcirem, mens mea triſtis erat:
Cum minor e pueris iuſſus, ſtudioq; uiuendi
Conſtitit ad geminę limina prima foris
Hinc mihi, mater abi pompam pater, inquit Iaſon
Ducit: & adiunctos aureus urget equos:
Protinus abſciſſa planxi mea pectora ueſte:
Tuta nec a digitis ora fuere meis
Iræ animus medic: ſuadebat in agmina turbç
Raptaq; compoſitis demere ſerta comis,
Vix me continui, quin ſic laniata capillos
Clamarem, meus eſt: iniiceremq; manus,

HVBERTINVS.

LAMPADES: faces nuptiales. Micant: ſplendẽt. Tibia q̃ tibiæ adhibebantur nuptiis. Tubæ vero funeribus: Perſius, hinc tuba candelæ &c. Tibiaq; ſ.poſtq̃. Effudit: emiſit. Carmina ſoci'. vobis.i.tibi, & vxori tuæ ꝑbentia ſignũ ſocietatis.i. matrimonii. At mihi.ſ. effudit carmina. Flebiliora.i. Triſtiora. Tuba funeſta.i. q̃ funerib' adhiberi ſolet: vt ſupra diximus: nã erat etiã militaris tuba ad acuendos aĩos militum ad pugnã. Tm̃ ſcelus: vt legitime duceres illã. Frig'.i. timor. Turba ruũt: ſyntheſi eſt in numero. Ruunt: properãt. Hymeneæ: ſic legendũ eſt in veõ nõ ãt Hymenæa qa nulla rõne põt talis actũs reperiri: facere.n. vel latine Hymenæũ: vel græce hymeneõ: vt alibi diximus. Quo q̃to. Hoc.i. tãto. Peius erat ideſt: magis angebar. Diuerſi.i. in diuerſis locis domus. Tegebat: non.n.audebãt clare flere. Quis.q.d. nullus: qa malaꝝ reꝝ inuiti nũcii eſſe debemus. Iuuabat.i. placebat mihi ignorare. Tanq̃.i. quaſi fuiſſem plene inſtructa: & ſcirẽ te vxorem ducere. Minor.ſ. natu, & ætate. E pueris: ex duobus filiis noſtris. Iuſſu mandato meo. Studio.i. cupiditate: qa pueri cupidi ſunt videre oia noua. Geminæ.i. duplicis Ouid. in amoribus. Me duplices occuluere fores. Foris gtũs eſt hoc loco ſingularis. Conſtitit.ſ. vt videret, quid fieret. Hinc ex limine domus. Mater abi verba pueri ad Medeã. Põpam.i. nuptialẽ triũphũ, & apparatũ. Aureus.i. veſtibus aureis indutus. Vrget.i. ꝑmit. Equos adiunctos.i. vehitur curru, & ducitur ab eqs. Protinus: ſtatim auditis illis verbis. Planxi.i. percuſſi. Abſciſſa: lacerata. Nec fuere tuta, qa dilacerata ſunt. Aius: voluntas impetus ai. Suadebat.ſ. mihi. Ire in ag.i. ire in mediã multitudinẽ, q̃ circũ te, & ſpõſam tuã erat. Et demere.i. auferre. Serta: coronas quas habebat ſponſa tua. Compoſitis: ornatis. Laniata cap.ſ. meos. Sic.i. ita lacerata, & ſqualida. Quin.i. vt nõ. meus eſt.ſ. maritus Iaſon. Iniiceręq; manus.i. eũ mihi caperẽ & mihi debitum ipſa vendicarem diximꝰ ſupra de iniectione manus in epiſtola Oreſtis: cum expoſuimus. Inii, cc non timidas in tua iura manus.

ASCENSIVS.

HYMEN clamant.i. repetunt hãc vocem Hymen dicẽtes, Hymen, o Hymenæe, o Hymenæe vt eſt apud Catul. & locutus eſt ſicut in euãgelio, vocatis me magiſter, & dñe. Hymenæa.ſ. feſta, aut gaudia, aut carmina, aut alia ad legitimas nuptias pertinentia. eſt enim adiectiuũ Hymenæus, æa, um, ſed ponitur hic ſubſtantiue, verum deus ipſe etiam Hymenæus dicitur: nam græce hymenos dicitur mẽbra, ſeu pellicula virginalis clauſtri. Putatur tamen Hymenæus fuiſſe vir quidã Athenienſis defenſor virginum in bello, ita vt eius ꝑſidio ad legitimas nuptias puenerint. vnde eius nomen in nuptiis fauſtis, & legitimis frequentabant: q̃uis non deſinit qui Veneris, & Bacchi filium putant apud Romanos aũt Talaſſio vocatur nuptiale carmen, qa talaſſo clamitãdo ſeruata eſt in captu Sabinarũ egregiæ puellæ virginitas, vt docet Plini. lib.i. Quo.i. q̃to. Propior.i. vicinior. Vox eſt hoc.i. tãto peius.i. moleſtius erat mihi. Quis vellet.q.d. nullus. Aureus: pulcher, aut auro ornatus. Laniata capil.i. hñs capillos laniatos, & diſciſſos.

Læſæ pater gaudete:colchi gaude relicti:
Inferias umbrę fratris habete mei.
Deſeror amiſſis,regno patriaq;,domoq;,
Coniuge:qui nobis omnia ſolus erat.
Serpentes igitur potui,tauroſq; furentes:
Vnum non potui perdomuiſſe uirum.
Quæq; feros pepuli doctis medicatibus ignes,
Non ualeo flammas effugere ipſa meas.
Ipſi me cantus,herbæq;,arteſq;,relinquunt:
Nil dea,nil Hecates ſacra potentis agunt.
Non mihi grata dies,noctes uigilantur amaræ,
Nec tenero miſeram pectore ſomnus habet
Quę me non poſſum potui ſopire draconem
Vtilior cuiuis,quam mihi,cura mea eſt.
Quos ego ſeruaui,pellex amplectitur artus,
Et noſtri fructus illa laboris habet.

HVBERTINVS.

LAESE pa. conuertit ſermonem ad eos, quos videtur læſiſſe,dicens:nunc factā eſſe eos ſum vindictam. Læſe.ſ.a me. Colchi: populi regionis meæ. O vmbræ fra. quem ego crudeliter interfeci. Habete. infe.i. eſtote placatæ & habetæ vobis factas iferias ex malis meis, exiſtimabanť enim fieri iferiæ mortuis.i.ſacra quoties eorum inimici, vel hoſtes fuiſſent vel morte, vel alio ſupplicio affecti.in de Virgi. lib.x. Totidem ques educat Vſens Viuētis rapit inferias. & Pyrrh⁹ apud Ouidium placet Achillicos mactata Polyxena manes. ſunt enim inferiæ ſacra mortuorum. Deſeror:ecce quo eis ferantur inferiæ. Deſe. vidua derelinquor. Regno, patriaq;, domoq; am.&c. ſynthesis eſt cōiuge.ſ.amiſſo. Qui ſolus erat oīa quia omnia amiſſa æquo animo ferebā, dummodo cum haberem, ſic Briſeis ad Achillem. Tot tñ amiſſis te cōpenſauimus vnum. Tu dominus,tu vir,tu mihi frater eras. Serpentes igitur:conqueritur:quod potuerint domare ſerpētes,& tauros:& non potuerit domare Iaſonas & in amore ſuo retinere. Vnum.i.ſolum.ſ.te.

Quæq;: duæ ſunt dictiones.i.& ego quæ. Pe.i.remoui: pepuli aūt legendū eſt, non repuli. Nam poſt re geminatur conſonans in tribus pteritis,reppuli,repperi,rettuli. In reliquis ſeruat naturam pſentis. Medicatibus.i.medicaminibus ab eo,quod eſt hic medicatus quartæ declinationis. Flāmas.i.ignis amoris. Can.incātationes. Her. vires herbarū. Ar.i.magicæ. Dea.ſ.Dianæ. Sa.Hecates.ſ.Proſerpinæ. Diod. tñ ſcri. Hecatē filiā fuiſſe Perſæ fratris Aeetæ viri crudeliſſimi:q̄ audacia, & immanitate patrē ſuperauit: q̄ cū ad venena mortifera cōficiēda ſūmū ſtudiū impēdiſſet, prima aconitū iuenit. vim, naturāq; cuiuſq; veneni in cibis,quos aduenis dabat,expta,his reb⁹ admodū edocta veneno patrē ſuſtulit:deide regno aſſumpto tēplū Dianæ ſtatuit:cui nauigantes hoſpites ſacrificabat:exiſtimans ea crudelitate ſuū nomē clarius futurū:ex hac & Aeeta patruo.vult Diod. natā Medeā,Circen,& Aegialeū:ſed de matre Idya, de qua ſupra diximus,certior eſt opinio. ergo Hecatem intelligamus proſerpinā, q̄ oibus magicis pēſſe dicit quā & ipſa Medea. vii. met. inuocaſſe dicitur his verbis. Tuq; triceps Hecate, q̄ cœptis cōſcia nřis, Adiutrixq; venis:& ſupradicto loco. Statuitq; aras ereſpite binas. Dexterio re Hecates:at læua parte iuuētæ: & item, Ibat ad antiquas Hecates Perſeidos aras:ex quo oſtēdit eam Medeæ pro numine cultam fuiſſe:Sacra:q̄ facio: vt tuum animum flectat.ita ipſe loco ſupradicto. Haud procul geſta ſcrobibus tellure duabus Sacra facit &c.

Nil agunt.i.nil proſunt. Non grata.i.non iucunda. Amaræ:acerbæ:plenæ anxietatis. Sōnus.i.ſopor miſeram.ſ. me dormio. Quæ.ſ. ego. Non poſſum me.ſ. ſopire.i.dormire facere. Draco. peruigilem, Cura: diligentia,ars eſt.

Pellex:concubina. Quos ego ſer.ſ.a morte. Fructus, vtilitatem, tranſlatio eſt ſumpta: vel a terra, vel ab arboribus.

ASCENSIVS.

LAESE pater ga. &c. Docet ſe iuſtas dare pœnas patri,& Colchis aliiſq;, quos amore Iaſonis offenderat. Habete infe.i.ſacrificia,q̄ inferis fiebant occiſione facta, qua inferi nimirū gaudent. Cōiuge qui,quia propter ipſum cætera derelinquat. Quæq; ſe. rep. vnū poſuit, vt actis eſt,nam vſus multo⁊ repulit hēt,nec ſtaret hic verſus,ſi reppulit ponatur. Doctis medicatibus.i.p medicamentū docto⁊, aut medicamētis docte adhibitis. Sacra he.q̄ magicis artibus pēſt. Mea cu. nō accipitur hic pro ſollicitudine,ſed quaſi pcuratione,& medela, qua curamus morbos, nō qua torquemus, & vrimus corda. Cuius.i. cuilibet alteri, pellex grecū ē, licet a pellendo quidam deductum putent.

Forſitan & ſtultæ dum te iactare maritæ
Quæris:& iniuſtis auribus apta loqui:
In faciem,moreſq; meos noua crimina fingis,
Rideat:& uitiis læta ſit illa meis:
Rideat:& tyrio iaceat ſublimis in oſtro:
Flebit:& ardores uincet aduſta meos,
Dum ferrum,flammæq; aderunt,ſuccuſq; ueneni:
Hoſtis Medeæ nullus inultus erit.
Quod ſi forte preceps prçcordia ferra tangunt:
Nunc animis audi uerba minora meis.
Nam tibi ſum ſupplex:quod tu mihi ſæpe fuiſti:
Nec moror ante tuos procubuiſſe pedes,
Si tibi ſum uilis:communes reſpice natos:
Sçuiet in partus dira nouerca meos,
Et nimium ſimiles tibi ſunt:& imagine tangor
Et quoties uideo, lumina noſtra madent,
Per ſuperos oro,per auitę numina flammæ,
Per meritum,& natos pignora noſtra tuos:
Redde torum:pro quo tot res inſana reliqui
Adde fidem dictis:auxiliumq; refer.
Non ego te imploro contra tauroſq;,uiroſq;
Vtq; tua ſerpens uicta quieſcat ope,
Te peto:quem merui:quem nobis ipſe dediſti
Cum quo ſum pariter facta parente parens,
Dos ubi ſit,quæris:campo numerauimus illo

HVBERTINVS.

FORSITAN:cõis eſt ſuſpitio vxorũ de maritis:quod de eis ad amicas maledicãt: vt alibi diximus. Iactare:oſtentare,laudare apta conuenientia.ſ.de vitiis vxoris tuæ:que vt eſt iniuſta:ita libẽter audiet. In faciẽ mo. me.i.maledicis de pulchritudine, & moribus meis. Noua:inaudita. Fingis,comminiſceris: mentiris. Rideat: p ridebit:rideat hic eõ cedẽtis eſt p indignationem,& ſubaudit licet. Sub. ſuperba. Oſtro ty.i.i purpura,q̃ apud tyron abundat. Fle.ſubaudi tñ. Adu. cremata. Vincet me. ar. quia magis ardebit,q̃ ego nũc ardeo. Dũ ferrũ enumerat ea, p q̃ poſſit ſe vlciſci. Suc.vene.i. ſuccus veneno ſarũ herbarum. Inultus: impunitus. Quod ſi for.pcatur nunc Ioſona. Meis ani. quia ſum ſuperba:& alta animo licet humilibus verbis tibi ſupplicem:& ſigñeat eã,qualẽ Hor. pcepit. Sit dea ferox,inulctaq;. Quod.ſ.eſſe ſupplicẽ. Procu.i.iacere:ſicut ſupplicãtes facere ſolẽt. Si ſũ vi.ti.ſi me paruifacis. Cõis ex vtroq; nẽm genitos. Sæuiet:faciet aliquid crudele. Et ni.ſi. adducit eos in gratiam oſtendens eſſe ſimiles patri. Tan.delector. Imagine:ſimilitudine, ſic Dido ad æneam li.iiii. Aene. Si quis mihi paruulus aula Luderet Aeneas:qui te tantum ore referret. Madent: ideſt rigantur lachrymis: quia per eos recordor tui. Lumina: ideſt radios:& lucem. Flammæ: aui.ideſt ſolis aui mei:flammæ autem dixit: quia dicunt ſolem eſſe igneum. Meritum beneficium quod tibi præſtiti. Pignora: quia filii ſunt pignora matrimonii. To. ius tori.i.matrimoniũ. Inſa.i. amore demẽs. Tot res:patrem,patriã,matrem, & ſororẽ. Adde fi.di.i.fac vt dicta tua ſeruent & fidẽ habeãt. Re.i.redde,ſicut ego dedi tibi qd eſt iuſtiſſimũ. Nõ ego:dicit ſe pſtitiſſe auxiliũ in maiori re q̃ ipſa petat. Imploro: inuoco. Cõtra tau. ſicut tu iplorasti meũ Quie. dormiat. Victa: ſopita: notãdũ ẽ poſuiſſe ſerpẽtẽ fœmineo gñe: ſicut &. Iuu. Et monuiſſe caput vita eſt argẽtea ſerpens: nã vtriuſq; gñis eſt. Ipſe de.i.tu ppria voluntate, & ſpõte. Cum quo pa.ſum fa. pa.i.ex quo ſuſcepi filios. Dos vbi.rñdet obiectioni: q̃ poſſet fieri de dote. Cã po: ecce rñſio. Nume.ſ. dotẽ.

ASCENSIVS.

MAritæ.i. vxori. In. fa. i. ad vituperationem faciei meæ: vt ſup. rideat, & vitiis læta ſit illa meis. Ride. amara cõceſſio, q̃ vim phibendi habet.nam minabundo vultu pfertur. In oſt.ty.i.purpura,q̃ apud tyrum præcioſa eſt,qa dibapha.i. bis tincta. flebit, & ardo. vin. ad me.quia plus eſt vſtum eſſe.i.cõſumptũ igni,q̃ vri,dũ.i.donec,aut q̃ diu, ferrũ flãme,& ſuc. ve. ade.i,extabunt hoſtis medeæ nullus inultus erit,p qd tacite ẽt Iaſoni minat.

Quod ſi for.p.pco.fer. Præcordia dñt paſſionum ſedes pelliculæ quædam cor, & ei vicina cingentes. Quod.i.q̃ res tu mi.ſæ.fui. hoc eſt ẽt ſupplex. Cõis natos actũs in is legitime exit dũ gtũs in ium,idem dixit Creuſa Aeneæ, iãq; vale,& nati ſerua cõis amorem,p auitæ numina flãmæ.i.p ſolis radios. Nã ſol auus eſt Medeæ,pr̃ videlicet Aeetæ. Numerauimus dotẽ: ideſt perſoluimus tot beneficiis, non pecuniis.

Qui tibi laturo uellus, arandus erat.
Aureus ille aries uillo ſpectabilis aureo,
Dos mea, quam dicam ſi tibi redde, neges.
Dos mea tu ſoſpes, dos eſt mea graia iuuentus,
I nunc ſiſyphias improbe confer opes,
Quod uiuis, quod habes nuptã, ſocerumq; potẽtem,
Hoc ipſum ingratus, quod potes eſſe, meum eſt.
Quos equidem actutum, ſed quid predicere pœnam
Attinet? ingentes parturit ira minas.
Quo feret ira, ſequar facti fortaſſe pigebit,
Et piget infido conſuluiſſe uiro.
Viderit iſta deus, qui nunc mea pectora uerſat
Neſcio quid certe mens mea maius agit.

HVBERTINVS.

QVI er. ar. vt ſeminares dentes ſerpẽtis. Tibi la. i. ablaturo. Vellus. i. lanã aureã: & eſt ſenſus accepiſti a me dotẽ magnã: nã cũ taurorũ ferocitas p me cõpreſſa eſt & ira terrigenarũ, & denique cum abſtuliſti uellus aureũ: nã cũ id per me habueris, ẽ dos mea. Spectabi. pulcher. Villo: pilo, & lana. Quã dotẽ. Neg. ideſt nolis mihi reddere. Tu ſo. i. vita tua ſeruata eſt dos mea. Gra. iuuẽ. i. oẽs ſocii tui per me ſeruati ſũt. Impro. pfide. I nũc irriſio eſt. Confer. i. compara. Opes ſi. i. opes Creõtis filii Siſyphi. ſ. Siſyphias ãt ↄtumelioſe dixit: quoniam conſtat eũ fuiſſe latronem: qui ſuis latrociniis maximas opes cumulauit: quarum hæres fuit creõ, quod viuis, i. quod habes vitam. Nuptã. ſ. Creuſam. Socerum: Creõtẽ. Potẽtẽ diuitẽ. Q d po. eẽ ingra. eſt meũ. i. bñficiũ meũ: quia niſi ego eſſẽ, ne ĩgratus qdẽ eẽ poſſes: qa iã nõ viueres. Quos. ſ. te, & vxorẽ tuã, & ſocerũ. Actutũ: vna ẽ dictio: & ſignĩat ſtati cito, & eſt eclypſis: deeſt. n. verbũ, ſubaudiẽ. n. puniã: ſicut apud Vir. li. i. Aene. Quos ego: ſed motos pſtat cõponere fluctus: ↄuenit. n. talis ſermo mẽti iratæ. Sed qd at. qd opus eſt? qd ptinet. Præ di. multo añ minari. Pœnãq; ſum ſumptura. Parturit: cõcipit: gñat. Sequar, quo ira feret. i. faciã idq ira ſuadebit. Facti for. pi. terret ipſm Iaſona dicẽs ſe eẽ facturã id: cui⁹ fortaſſe poſtea eã pigebit: ex quo oñdit id futurũ, & magnũ, & crudele. Et pi. ẽ ſenſus. Si pi. fa. pigeat: qa etiam piget me. Cõ. i. pfuiſſe & rẽ vtilẽ feciſſe. Viro iñ. i. tibi q nõ ſeruaſti mihi fidẽ. Viderit p ui deat. q. d. ego nõ curo. Qui. ver. mea pe. i. qui imittit mihi ĩ aĩum tã diras cogitatiões. Neſcio qd ma. p neſcio qd magnũ & terribile. Exitus rei fuit, qd cũ Iaſon nequaq; pcibus, & verbis Medeæ flexus eẽt: ſed ei iuſſiſſet: vt ex vrbe ſtati diſcederet (erat. n. vt dixim⁹ corithe) illa a creõte ipetrauit vnius diei dilationẽ: vt recedere: & iterim noctu regiã clã ingreſſa qbuſdã medicamẽtis imutata facie, ne cognoſceret, domũ icẽdit qdã radice a Circe iuẽtaq; eã vi hẽbat: vt icẽſus ignis neqret extigui. repẽte ↄflagrante regia Iaſonem exiluiſſe ferũt. Creõtem vero, & Glaucẽ, ſiue Creuſã igne abſũptos. Alii dicũt Medeæ filios dona qdã venenis illita ſpõte attuliſſe ad Creuſam, q cũ illa corpori applicuiſſet, icidit in morbũ: & cũ pr̃ filiæ auxiliũ ferrẽ volẽs eius corpi hæſiſſet: e veſtigio expirauit: ita de hac re varia eſt opio. Medea vbi cognouit Iaſonẽ ſũmas euaſiſſe vires iñ tentata: aĩum ad mortẽ filiorũ in p̃ris calamitatẽ adiecit: & oẽs vno excepto, q aufugit, iugulauit, eorũq; corpa ſepeliuit ĩ Iunonis tẽplo. Deĩde ſi diſſimis fugæ ſociis aſſũptis nocte ex Corintho fugiẽs Thebas ad Herculem venit. deinde Athenas ad Aegeũ Theſei pr̃em ↄfugit: ex quo ferũ Medũ genuiſſe: a quo Media regio cui imperauit, noiata eſt, vnde veneficii accuſata digrediens in Phœniciã delata eſt. Inde ad ſuperiores Aſiæ ptes trãſiẽs cuidã potẽtiſſimo regi hæſit: ex quo quidam volunt poti⁹ ſuſceptũ filiũ Medũ, a quo Media dicta fuit. Errauit poſtea multũ: licet Solinus, vbi de italia tractat: dicat eã a Iaſone Butroti ſepultã fuiſſe, Marſum vero filiũ Marſis imperaſſe, q ab eo dicti ſũt. At qui ĩ fabulis tãta ẽ uarietas: vt Dio. ſẽtiat Iaſona nõ multo poſt filios a Med. iterfectos diẽ ſuũ obiiſſe. dicit. n. qd filiis & vxore priuatus: cum oẽs dicerẽt eũ iuſte plecti: quia in Medeã ingratus fuiſſet: & cũ vim doloris ferre nõ poſſet: mortẽ ſibi conſciuit: & hæc ſatis de Iaſone & Medea.

ASCENSIVS.

LATVRO. i. ablaturo. velius villo ſpectabilis aureo. ſynæreſis ẽ. i. ↄtractio duarũ ſyllab. i vnã, ſicut. x. Aene. dat ſallo viliis onerosũ atq; vnguib⁹ aureis. Siſyphias. i. corithias, q in ære corithio plurimæ ſunt. Quos qdẽ actutũ. i. cõfeſtim, poſtq; ſenſero te nolle flecti, ſubticuit ãt verbũ, qd eſt occidam, aut trucidabo, ſed q iræ ſuæ moderãtur, ſolẽt verbum reticere, ſicut Neptunus Aene. i. Quos ego, ſed motos pſtat componere fluctus. Addit ergo: Sed quid prædicere pœnam Attinet. q. d. nihil. Cætera a ſuperiori commentario explanata ſunt.

In decimam tertiam Epiſtolam Argumentum Hubertini.

GRæcis proficiſcentibus ad obſidionē Troiæ reſponſum datum erat:qui primus in terrā Troianam ex claſſe deſcendiſſet, eum manu hoſtis periturū. Quare cum in ea expeditione eſſet Proteſilaus Iphicli filius vir magni animi Laodomia Acaſti filia eius vxor,ſyncere maritū amans de eius ſalute anxia,hanc epiſtolam ad eum ſcripſit:cum intellexiſſet Græcos tempeſtate in Auli, de retineri:oſtenditq; quam grauiter tulerit eius diſceſſum,deinde eum monet:vt non ſit nimiū audax in pugnando:memineritq; timendos Troianos: & præcipue Hectora:quem dicit ſe intelligere eſſe fortiſſimum. Præterea, quoniam intellexerat ex oraculo reſponſum eſſe eum interfectum iri ab hoſte,qui primus Troianum ſolum tangeret:monet eum, & orat:& vt vltimus deſcendat de naui:quod ſi nolit reſpectu propriæ ſalutis:faciat ſaltem,reſpectu ipſius Laudomiæ:ne ſi forte periclitaretur ſit ei cauſa doloris, & mortis:quia eo mortuo nullo pacto vellet eſſe ſuperſtes. Laodomiæ duæ fuerunt vna filia Bellerophontis, ex qua Iuppiter genuit Sarpedonem: & hæc filia Acaſti theſſalici vxor Proteſilai,qui & ipſe theſſalicus fuit:vnde dicit,

HVBERTINVS.

LAodomia Hæmonis,ideſt Theſſalica:Nam Theſſalia Hæmonia dicta eſt. Optat ſalutem ire quo mittitur ideſt peruenire ad maritum ſuū.i.cupit eum ſaluē e & incolumen eſſe. Aulide: Aulia Euboeæ inſulæ portus eſt: obiectu laterum effectus. Ad hunc cum Græci perueniſſent Troiæ nauigantes, Agamemnō Dianæ ceruam occidit inarus, vnde irata dea flatus ventorum remouit, ita vt nauigare non poſſent:& peſtilentia laborarent. Quare conſulta oracula: dixerunt Dianā Agamemnonio ſanguine placandam eſſe. Iphigenia igitur Agamemnonis filia cum ab Vlyſſe per nuptiarum ſimulationem adducta iam in eo eſſet vt immolaretur:Dianæ miſeratione ſublata eſt, & cerua in eius locum ſuppoſita: ipſa in Tauricā regionem tranſlata,Dianæ ſacerdos effecta eſt. Interea autem,dum Græci in ea inſula morarentur:coniurauerunt ſe nunquam ante reuerſuros in patriam, quam Troia caperetur,inde Dido apud Virgil. Non ego cum Danais Troianam exeindere gentem Aulide iuraui. Fama eſt,ideſt fertur. Morari manē,moram facere. Retinente,quia vt dixi,Diana flatus vētorum ſuſtulerat: aut quia ventus eſſet contrarius. Ad me: melius ah interiectio dolentis, q̄ ꝓpoſitio:dolet enim talem non fuiſſe ventum,quo non poſſet nauigare:cum ab eo eſſet diſceſſurus. Sæuis:turbatis. Vtile aptum,& commodum. Oſcula:enumerat quaſdam vtilitates ſibi futuras: ſi nunc retentus fuiſſet domi. Mandata: admonitiones. Quæ volui dicere:quæ dictura fui,quæ non potui dicere: & dicit cauſam.

LAODOMIA PROTESILAO.

MIttit, & optat amans quo mittitur ire ſalutem,
Aemonis Aemonio Laodōia uiro.
Aulide te fama eſt uento retinente morari,
Ah me cum fugeres hic ubi uentus erat.
Tunc freta debuerant, ueſtris obſiſtere remis,
Illud erat ſęuis utile tempus aquis.
Oſcula plura uiro, mandataq; plura dediſſem
Et ſunt, quę uolui dicere plura tibi.

ASCENSIVS.

MIttit & optat amās. Tota hæc Epiſtola facilis eſt in verbis,nec tam vehemēs πάθος habet in ſententiis, vt ſuperiores ſere habuerunt. Namq; eam ſcribit,non expoſtulat:neque queritur de iniuria facta:ſed quia cōiugē amat:eiuſq; imagine vexat̄,cohortatur eū, vt ſibi ꝓſpiciat, ne ꝓſagia mortis effectum ſortiant̄. Ea āt ſunt, qa egreſſurus limē pedē offendit,& qa,vt nomē indicat,primus in terrā hoſtilē deſcenſurus eſt, & quia iā tunc eū adhuc in Aulide erat, aut potius eū illic ab ea adhuc eſſe putabatur, imago ei⁹ occurrebat. Tortel.docet:qa ſine aſpiratiōe ſcribit̄ Proteſilaus. Hæmonis patronymicum a patria.q.d.mulier ex Hæmonia. Aulide:ꝑ Aulidi,ſi Seruio credimus. Nā nomina tertiæ declinationis pro aduerbiis in loco poſita in i exire debēt pro de loco in e,vt ſtudui Carthagini, Auinioni &c. & diſceſſit Carthagine Auinioni &c. Ah me ordo eſt. Ah, vbi erat hic vētus.ſ.ꝑfectioni in Phrygiā ꝯtrarius, qui te immoratus fuiſſet,cū fugeres:ideſt tanq̄ fugiēs me celeriter abires,q.d. vtinā tūc illic flaſſet ventus. Et ſunt, q̄ volui dicere,ea eſt occaſio ſcribēde epiſtolæ.

Raptus es hinc prçceps:& qui tua uela uocaret,
Quem cuperent nautç,non ego:uentus erat.
Ventus erat nautis aptus:non aptus amanti:
Soluor ab amlexu Proteſilae tuo.
Linguaq; mandatis uerba imperfecta reliquit:
Vix illud potui dicere triſte,uale.
Incubuit boreas:areptaq; uela tetendit,
Iamq; meus longe Proteſilaus erat.
Dum potui ſpectare,uirum ſpectare iuuabat:
Sumq; tuos oculos uſq; ſçcuta meis.
Vt te non poteram,poteram tua uela uidere:
Vela diu uultus detinuere meos.
At poſtquam nec te,nec uela fugacia uidi:
Et quod ſpectarem,nil niſi pontus,erat:
Lux quoq; tecum abiit:tenebriſq; exãguis obortis
Succiduo dicor procubuiſſe genu.
Vix ſocer Iphiclus,uix me grandçuus Acaſtus,
Vix mater gelida mœſta refecit aqua:
Officium fecere pium:ſed inutile nobis,
Indignor miſeræ non licuiſſe mori.
Vtq; animus rediit,pariter rediere dolores,
Pectora legitimus caſta momordit amor.
Nec mihi pectendos cura eſt præbere capillos,
Nec libet aurata corpora ueſte tegi.
Vt quas pampinea tetigiſſe bicorniger haſta
Creditur,huc illuc,quo furor egit,ago:

HVBERTINVS.

RAPTVS es:abreptus, ablatus. Præceps: feſtinus. Quem nautæ cupe. Ideſt ſecundus: qualem nautæ cupidi nauigandi optarent: nõ qualem ego cuperem: quæ noluiſſem te diſcedere. Soluor: ſeparor, diſiungor. Imperfecta: incõpleta nã non potui finire, quæ tibi dicere volebã. Triſte: mœſtum, & cum lachrymis miſtũ. Incubuit: præſto fuit, & totis viribus comparatis. Virgil. incubuere mari. Tetendit:flatu ſuo impleuit, & extenſa fecit. Longe: a meo aſpectu. Iam:ſubito. Sumq; tuos oculos: ideſt cum tu oculos ad me conuerteres ego aſſidue te aſſidue ſpectantem ſpectabam. Vt: poſtquam. Te non poteram ſcilicet videre. Tua vela: que longius apparebãt, quia erant aut maiora, aut altiora te. Detinuere diu: ideſt ea proſpexi. Fugacia: ita legendum eſt: ideſt celeriter euntia, & quæ videbantur fugere. Pontus: mare. Lux abiit ſcilicet ex oculis meis. Obor. te: ideſt inducta caligine ante oculos. Succiduo: inclinato, & flexo: a ſub, & cado venit ſucciduus, ante penultima breui: cum vero longa eſt, a ſub cædo: vnde dicit arbor ſuccidua, quaſi ſuccedua. Iphiclus: pater tuus, ſocer meus. Acaſtus pater meus. Grandæuus: ſenex. Mater mea. Refecit: Inſtaurauit, & viuificauit. Aqua gel. aſperſione aquæ frigidæ in faciem, quod ſolet fieri aliquo languore deficientibus. Pium ex pietate proueniens. Sed inuti. no. quia vtilius fuiſſet mihi tunc mori, q̃ nunc viuere in tantis curis. Indignor: doleo, & moleſte fero. Non licuiſſe ſe nõ permiſſum eſſe. Vt. i. poſtq̃. Animus rediit. i. poſtq̃ reſpiraui. Pariter: ſimul. Momordit: pupugit, tetigit. Nec mihi dicit ſe ob abſentiam mariti ita eſſe anxiam: vt nec ornatu corporis delectetur: nec poſſit quieſcere. Pectendos: pectine compõnẽdos, & ornãdos. Præbere. ſ. ancillis meis. Tegi: indui. Vt bicorni. i. bacchus dicit ſe furoſ ita agi, ſicut aguntur bachantes. Haſta pãpinea. i. tyrſo: & autẽ Tyrſus haſta pãpinis inuoluta, quam bacchantes ferre ſolent. Ouidi. v. Meta. Frondentes ſumere tyrſos, imperat. Tetigiſſe: ſtimulaſſe, cõcitaſſe in furorem. ſic Vir. iiii. æneidos. Sæuit inops animi totãq; incenſa per vrbem bacchatur, qualis commotis excita ſacris Thyas, vbi audito ſtimulãt trieterica Baccho &c. Ouid. illi. Faſt. Mentis inops, rapitur vt quales audire ſolemus. Threicias fuſis Mænadas ire comis. Item in Epiſtola Ariadnes. Aut ego diffuſis erraui ſola capillis, qualis ab Ogygio concita Baccha deo, Bacchus autẽ dicitur habere cornua propter ſuperbiã, & elationem: quam feruor vini inducit. Matres: matronæ mulieres.

ASCENSIVS.

TRISTE vale, non quia triſtitiã optabat ſed qa cũ triſtitia foret, ſicut de funere miſcuidi. Vir, triſte miniſterium. Incubuit bo, vẽtus

a Thracia in Troiam impellens. Nil niſi põtus. Vir. Cœlũ vndiq̧, & vndiq̧ pontus. Obortis. i. ꝑter ſpẽ ortis tenebris. Nec mi. pe. Docet ſe legitime amare, nec velle voluptati indulgere tã tiſper dũ vir in caſtris degat. Vt quas docet in ſup ex vehementia amoris interdum more Bacchantiũ vagari.

Conueniunt matres Phylaceides: & mihi clamant,
 Indue regales Laodamia ſinus.
Scilicet ipſa geram ſaturatas murice ueſtes:
 Bella ſub iliacis mœnibus ille gerat:
Ipſa comas pectam: galea caput ille prematur:
 Ipſa nouas ueſtes: dura uir arma ferat:
Quo poſſum, ſqualore tuos imitata labores
 Dicar, & hæc belli tempora triſtis agam.
Dux Pari priamide damno formoſe tuorum,
 Tam ſis hoſtis iners quam malus hoſpes eras,
Aut te tenariæ faciem culpaſſe maritę,
 Aut illi uellem diſplicuiſſe tuam.

HVBERTInus.

PHYLACEIdes: ita eſt legendum t eſt. n. forma patronymica: pro deriuatiuo a Phylace: q̃ vt Home. in. ii. Ilia. ſcri. fuit vrbs Theſſaliæ in qua Proteſilaus regnauit: quod etiã oſtendit Luc. lib. vi. Et primã rhocteia littora pinus Quæ tetigit Phylace: hanc Ptolemæus ponit in Pieria parte Macedoniæ. Stra. vero i Phthiotica: quæ tamẽ regiones ſunt in Theſſalia: quæ & Macedonia dicitur. Phylacus aũt pater Iphicli fuit: & ſic auus Proteſilai: t vnde Proteſilaus apud poetas ſæpe dicitur Phylacides: Ipſa Laodomia Phylaceia ab vrbe Phylace: vel a Proteſilao Phylaceio interdum dicitur. Ouid. libro v. de Ponto. Vt viuat: fama coniunx Philaceia cuius illiacam celeri vir pede preſſit humum. Scilicet: reſponſio Laodamiæ. ſ. gerã. q. d. minime. Saturatas: bene tinctas: vñ dibaphæ veſtes dicebãtur, quæ bis erãt tinctæ. Murice purpura. Eſt. n. murex piſcis, cuius ſanguine tinguntur lanæ. Geret bella: quod eſt laborioſum, & durum. Premet: grauabitur. Galea: pondere galeæ. Ipſe alibi ſupra: & galeam preſſa ſuſtinuiſſe coma. Dura: aſpera. q. d. non decet, vt ego ſim in deliciis: & maritus meus ſit in laboribus. Dicar imitata. ſ. eſſe. Squalore: ſordemeglectu corporis. Agam triſtis: ideſt viuam in triſtitia: & mœrore. Dux Pari: male legitur hic textus. Dux Pari: neq̧ enim conuenit, vt irata, & turbata ducem appellet Paridem & ex verbis Home. lib. iii. illa apparet legendum eſſe dyſpari: dicit. n. δύσπαρι εἶδος ἄριστε &c. ideſt o male, & infelix Pari formam optime alludens: igitur poeta Ouid. ad illa verba Homeri facit iratam Laodomiam loqui de Paride contumelioſe ſic. Odyſpari. i. o male, & infelix Pari: nam δυ'ς apud Græcos in compoſitione malum aliquid ſignificat, vel difficultatem aut impoſſibilitatẽ vt exempli gratia τύχη ſignificat fortunam δυστυχία vero infortunium ἔργον ſignificat opus: & officium: δύσεργον difficultatem: & εἶδος ſignificat formoſum: δυσειδὴς ſignificat deformem: ſunt plurima huiuſcemodi apud græcos error autem facile natus eſt, vel ex ignoratione græcarum litterarum: vel quod ypſilon putatũ fuerit eſſe u noſtrũ & s litera conuerſa ſit in x ſed abſq̧ dubio affirmauerim legẽdum dyſpari. Formoſe dãno tuorum. i. cuius forma, & pulchritudo magno conſtatura eſt tuis: qa propter te, qui placuiſti Helenæ, tui multa patientur damna. Tam ſis: optatiui modi eſt: & ſubauditur vtinam. Tam ſi hoſtis iners. i. ita negligẽs, & ignarus ſis pugnator. Quã malus hoſpes. ſ. apud Menelaum: malus aũt. i. ꝑfidus: qa fidem hoſpitii nõ ſeruaſti. Aut te dicit, quod vellet, qđ aut Helena diſplicuiſſe Paridi: aut Paris Helenæ Maritæ. i. vxoris Helenæ Laconicæ. Nam Tænarus ꝓmontorium eſt laconiæ ex qua Helena fuit.

ASCENSIVS.

PHYLAceides patronymicum a patria a Phylace. ſ. vrbe. Regales ſinus. ſinuoſas veſtes reginam decẽtes. Scilicet vocabulũ indignationi aptũ. q. d. nequaq̃ cõmiſero, vt ego purpurata icedam, dum ille armis attereꝰ. Magnifice autem dixit ſaturatas nõ imbutas murice, vt dibaphas. i. bis tinctas ſignificet ipſa. i. ego eſt enim trium ꝑſonaꝝ. Dux Pari vctũs a nominatiuo Paris ordo eſt. O Pari. i. Alexander (ſic. n. etiã vocabaꝰ) priamide vctũs eſt. i. filii Priami formoſe dux. ſ. in raptu Helenes cũ dãno tuorum, ego ſup. vellim, vt ſis tã iners hoſtes q̃. i. quantũ malus hoſpes eras. Erat aũt peſſimus hoſpes, quia hoſpitã abduxit, vnde vellit inertiſſimum quoq̧ eſſe. Iners aũt dr̃ ſine arte, & ſine iduſtria. Ego vellem, inquit, aut te culpaſſe faciem maritæ. i. coniugis. Tænariæ. i. Lacenæ a parte totum. ſ. Helenes, aut tuã ſup. faciem diſplicuiſſe illi. i. ꝙ vterq̧ alteri non tantum placuiſſet, vt tu eam rapere, & ea rapi vellet.

Tu, qui pro rapta nimium Menelae laboras:
Hei mihi, quam multis flebilis ultor eris.
Dii precor, a nobis omen remouete ſiniſtrum,
Et ſua det reduci uir meus arma Ioui.
Sed timeo, & quoties ſubit miſerabile bellum,
Moræ niuis lachrymæ ſole madentis eunt.
Ilion, & Tenedos: Simoisq́, & Xanthus, & Ida,
Nomina ſunt ipſo pene timenda ſono.
Nec rapere auſurus, niſi ſe defendere poſſet,
Hoſpes erat: uires nouerat ille ſuas.
Venerat (ut fama eſt) multo ſpectabilis auro,
Quiq́ ſuo phrygias corpore ferret opes.
Claſſe, uiriſq́ potens, per quæ fera bella geruntur
Et ſequitur regni pars quota quemq́ ſui.

HVBERTINVS.

TV: ſcilicet o Menelae. Flebilis vltor: quia multi hac tua vltione peribunt. Dii precor: quia quoties Laodomia recordabatur belli trepidabat: & flebat: ideo precatur: vt hoc non ſit ei malo omini: ideſt augurio. Siniſtrum. i. infelix. Det: offerat. Ioui: reduci, ideſt Ioui eum reducenti: ná reducem appellamus & qui reducit alium, vt hic, & qui reducitur ab alio vt ſupra Gratulor Oechaliam reduci teſtigiſſe catena: & Virgili. primo Aeneid. Nàq́ tibi reduces. ſ. Socios. Subiit: venit in mentem. Virgili. ſubiit cari genitoris imago. Madentis: liqueſcentis. Sole: ꝓpter calorem ſolis. Ilion: dicit, quod quoties audit aliquid nomen regionis Troianæ: fere ſolo nomine terretur. Ilion oppidum ipſum Troiæ. Tenedos inſula in conſpectu Troiæ: quam a Tene quodam, qui cum nouerca concubuit: occupatam, cum antea eſſet vacua: & ab eo nominatam Seruius ſcripſit. Diodo. appellat Tenum: dicitq́ eius in patrem calumnia vxoris inductum filium Tenum in arca impoſitum in mare deieciſſe: qua tempeſtate acta cum in Tenedum appuliſſet, Tenus mirabili deorum ope, ſalutem conſecutus inſulæ imperauit vir preclarus, ac iuſtitia, virtutibuſq́ aliis immortalium honores aſſecutus. Et Xanthus: fluuius iuxta Troiam, de quo diximus in Epiſtola Oenones. Ide: mons Phrigiæ: a quo & ſylua Idæa. Virgil. Idæa claram ſe condere ſylua Cernimus: & idem. Iamq́ iugis ſummæ ſurgebat Lucifer Idæ. hic declinat græce ἴδη ἴδης. Pene: ideſt fere. Ipſo ſono, ideſt ſola voce, & nomine, quaſi dicat ergo multo magis re ipſa. Nec rapere: occurrit obiectioni: quia poſſet dici: quod magna eſt potentia Græcorum: dicit quod Paris non rapuiſſet Helenam, niſi vidiſſet ſe habere vires defendendi ſe contra Græcos. Auſurus, ſcilicet erat Paris ideſt nō fuiſſet auſus rapere. Hoſpes erat, ideſt Peregrinus. Vires ſuas, ideſt quantum poſſet. Spectabilis: ornatus. Ferret: oſtentaret. Suo corpore: quia qui vidiſſet eum ita ornatum potuiſſet iudicare: ꝙ diues eſſet Phrygia. Opes Phrygias: ideſt Troianas. Virgil. Troianas vt opes, erat enim in toto oriente potentiſſimum imperium Troiæ. Claſſe: nauibus. Viris: numero virorum. Per quæ, ideſt per quas res, ſcilicet naues, & viros. Geruntur bella, quia ſine viris bella geri non poſſunt: nec rurſus ſine claſſe: cum ad eos, qui ſeparant mari: tranſituri ſumus. Quota, ideſt minima, vt Iuuena. quota portio fecis Acheæ. & eſt ſenſus potens eſt claſſe, & viris, & habet ſecum minimam partem ſui regni.

ASCENSIVS.

FLEBILIS vxor videtur noue dictum, vt ſicut maritam vocat fœminam, ita virum vocet vxorem, ſed legendum puto non vxor, ſed vltor, caret enim exemplo, vt vir vxor dicatur, licet vxorius ſæpe quam, ideſt quantum multis cum admiratione quaſi dicat plurimis. Et ſua det reduci vir meus arma Iouis, Hic redux, actiue ponitur pro reducente, cum apud Virgilium pro reducto legatur. Moris autem erat negocio arma conſecrare deo pro ſidi negotii illius. Ilion & Tenedos, declinatur hoc Ilium, vel ilion huius ilii. Nam quæ apud nos exeunt in um, ſi ſunt græca, exeunt apud eos in on reperitur tamen etiam hæc ilios, & apud hunc, & apud Hora. Ilion autē erat regia Priami in Phrygia, quæ expugnabatur Tenedos inſula in conſpectu Troiæ. Simois, & Xanthus fluuii Troiani. Ida ſylua troiana. Pars quota, quæq́ ſui. q. d. rariſſima quæq́. vnde non legā quemq́. Eleganter autem ponitur, quiſq́, cum quotus, & coniuncta petunt fere negatiuam reſponſionem. Conſors Ledæa, ideſt filia Ledæ ſoror gemellorū, hoc eſt, o Helena, ego reor te victam his. ſ. opulentia claſſe, & viris Paridis.

HIS

His ego te uictam conſors ledæa gemellis
Suſpicor: hæc Danais poſſe nocere puto:
Hectora neſcio quem timeo: Paris Hectora dixit
Ferrea ſanguinea bella mouere manu.
Hectora, quiſquis is eſt, ſi ſum tibi chara, caueto:
Signatum hoc memori pectore nomen habe.
Hunc ubi uitaris: alios uitare memento:
Et multos illic Hectoras eſſe puta:
Et facito, ut dicas, quoties pugnare parabis:
Parcere me iuſſit Laodomia ſibi.
Si cadere argolico fas eſt ſub milite Troiam:
Te quoq; non ullum uulnus habente cadat,
Pugnet: & aduerſos tendat Menelaus in hoſtes:
Vt rapiat Paridi, quam Paris ante ſibi.
Irruat: & cauſa quem uincit: uincat & armis.
Hoſtibus e mediis nupta petenda uiro eſt.
Cauſa tua eſt diſpar tu tantum uiuere pugna:
Inq; pios dominæ poſſe redire ſinus.
Parcite dardanidæ de tot (precor) hoſtibus, uni:
Ne meus ex illo corpore ſanguis eat.
Non eſt, quem deceat nudo concurrere ferro:
Sæuaq; in oppoſitos pectora ferre uiros.
Fortius ille poteſt, multo qui pugnat amore:
Bella gerant alii Protesilaus amet.
Hunc fateor uolui reuocare: animuſq; ferebat:
Subſtitit auſpicii lingua timore mali.

HVBERTINVS.

HIS Ego: dicit Laodomia Helenam eſſe captam amore Paridis, propter ſupradicta. Ledæa: Helena filia ledæ poſſeſſiuũ pro patronymico. Conſors. i. ſoror & ſanguine cõiuncta. Gemellis. i. Caſtori, & Polluci, q gemini fuerũt eodẽ nati ouo: vt ſupradixim⁹. Hæc. ſ. diuitias & potẽtiam Troianorum. Poſſe nocere Danais: idest græcis. Neſcio quẽ. q. d. inter Troianos fortiſſimũ. Paris Hectora: ꝓbatio fortitudinis Hectoris ex teſtimonio Paridis. Sanguinea: cruentata: qui ſemper interficit aliquem. Ferrea bella: aut aſpera aut quæ ferro geruntur. Hectora: adiurat Proteſilaũ per amorem ſuum, vt caueat hunc Hectora. Si tum chara tibi, ſi me amas. Signatum infixum: & quaſi ſigno quodã notatum. Nomẽ. ſ. Hector. Vbi poſtquam. Hũc: Hectora. Alios Troianos. Multos Hectoras: idest multos fortes, qualis eſt Hector. Parabis pugnare: idest ingredieris pugnam. Me parcere ſibi: idest me habere reſpectum ſui: & vt me ei ſeruem. Si fas eſt: idest licet, & fata permittunt. Cadere: idest ruere. Non vllum: idest nullum. Pugnet: hoc dicit: ſine vt Menelaus, ad quem pertinet recupeare vxorem pugnet ipſe. Nupta: vxor. Petenda: capienda. Viuere pugna ſicut Menelaus, vt Helenam habeat pugnet, ita, vt me habeas, tu viuere pugnes. Hunc fateor: quaſi dicat, quod ante dicere non ſum auſa. Reuo care: ne ires ad bellum Troianum. Ferebat: idest cupiebat. Subſtitit: idest deſtitit: ceſſauit timore mali auſpicii: idest metu, ne darem tibi malum auſpicium, & augurium reuocando quod ſolet vulgo credi.

ASCENSIVS.

HECTORA, neſcio, quem. Formidandum docet nomen Hectoris, de quo tanta prædicantur. Caueto. i. fugito. Horat. hic niger eſt, hunc tu Romane caueto. Memori: pectore. Vir. etiam in accuſatiuo. memor genere neutro dedit dicens. Curæ numen habet, iuſtumque, memorq; precatur. Multos Hectoras: idest fortes. Parcere me iuſſit Laodomia ſibi, vt amore, non timore abſtinuiſſe bello putetur. Si cadere, idest ſiquidem fas eſt, quia infatis eſſe cenſet. Te quoque: hoc eſt, cadat ſine te. Parcite. Dardanidæ preces vanæ, ſi hoſti deferantur. Sed quia per apoſtrophen legendæ, & a viro ſcribuntur, multum gratiarum habent. Non eſt, quem deceat quaſi dicat non hic vobis capitali odio cruentum inferret bellum, parcite ergo ei, & conuertite ferrum in capita bellorum Menelaum, & Agamemnona. Nunc fateor, recitat præſagia futuræ mortis, atque omnia, quæ cum fierent, ne accepiſſe putetur timuit reuocare maritum, quia reuocando ratum feciſſet omen, & ille forſitan nihilominus abiiſſet, vnde tutius putauit tunc diſſimulare, ꝙ nunc territa in ſomniis, vt caueat monet.

HVBERTINVS.

C V M Foribus: dicit quoddam omen: quod apparuit: cum Proteſilaus eſſet ex domo ſua exiturus ad bellum Troianum: quia cæſpitauit in limine domus. Signa: auguria. Offenſo: tacto.

Cum foribus uelles ad Troiam exire paternis
Pes tuus offenſo limine ſigna dedit:
Vt uidi, ingemui, tacitoq; in Pectore dixi:
Signa reuerſuri ſint precor, iſta uiri.
Hæc tibi nunc refero, ne ſis animoſus in armis:
Irritus in uentos hic timor omnis eat.
Sors quoq; neſcio quem fato deſignat iniquo:
Qui primus danaum troada tanget humum.
Infelix: quæ prima uirum lugebit ademptum,
Dii faciant, ne tu ſtrenuus eſſe uelis.
Inter mille rates tua ſit milleſima puppis,
Iamq; fatigatas ultima uerſet aquas.
Hoc quoq; premoneo: de naue nouiſſimus exi
Non eſt quo properes, terra paterna tibi,
Cum uenies, remoq; moue, ueloq; carinam
Inq; tuo celerem littore ſiſte gradum.
Siue latet Phœbus: ſeu terris altior extat,
Tu mihi luce dolor: tu mihi nocte uenis:
Nocte tamen quam luce magis: nox grata puellis,
Quarum ſuppoſitus colla lacertus habet.

In pectore tacito. i. tacita, & mecum dixi. Iſta ſint ſigna viri reuerſuri: id eſt vtinam hæc ſint ſigna, quod maritus meus poſſit reuerti a bello troiano. Refero: dico. Nunc: quæ ante non auſa ſum dicere. Ne ſis animoſus: ideſt ne ſis audax. In ventos: in nihilum: ideſt, vt fruſtra ſit. Sors: ideſt oraculum. Deſignat, ideſt deſtinat. Fato: ideſt morti. Neſcio quem: ideſt quẽdam. Qui primus Danaus. i. primus ex Græcis. Troada: Troianum. Adẽptum: ſubiatum, et ereptum ſibi. Strenuus: audax, & animoſus: vt velis primus exire in terram Troianam. Milleſima: ideſt vltima: quia inter mille milleſimus dicitur vltimus, qui facit nomen numero millenario. Verſet: moueat. Iamq; fatigatas: ideſt iam impulſas, & commotas remis aliarum. Nouiſſimus: extremus: ſcilicet præmoneo etiam te non ſolum, vt tua nauis ſit vltima, quæ appellat ad littus Troianum: ſed etiam tu ſis vltimus, qui de ipſa naui deſcendas. Terra quo prope. ideſt quo properare debeas & ita legendum eſt properes, & ordo eſt terra non eſt tibi paterna: quo properes: ideſt quo debeas ita celeriter ire: quia ad terram paternam omnes libenter properãt. Cum venies: dicit ei eſſe properandũ: cũ redibit. Cũ venies cum redibis in patriam: vtere remis, & velis ad nauigandum. Siſte: fige, pone. Gradum: greſſum, ideſt cito deſcende in tuum littus, quãdo redibis. Siue: dicit ſe diu, noctuque aſſiduis curis angi propter abſentiam mariti: & eius periculo: ſed magis tamen nocte. Latet nocte: eadem ſententia via eſt ſupra Hermione ad Oreſtem. Cum tamen altus equis Titan radiantibus inſtat Perfruor infelix liberiore malo &c. Nox grata: dicit quare maior dolor ſit ei nocte, quã die: quia nox aptiſſima eſt voluptatibus puellarũ ſub quarum collo, mariti brachia tenere ſolent: & eas crebro amplecti, & oſculari.

ASCENSIVS.

FORIBVS exire paternis, ſic Virgi. Quã uis multa meis exiret victima ſeptis. Exeo enim ablatiuo iungitur, quia componitur ab ex, & accuſatiuo ſecundũ Alexan. quia componitur etiam ab extra, vt vidi: ideſt ſtatim poſtquam vidi. Signari reuerſari, magni animi eſt mali ominis ſigna in melius conuertere, atque interpretari. Sors quoque, ergo & ipſa ſortilegos conſuluerat, tertia, ſcilicet in ſomniis, & malo omine. Qui primus. ordo eſt: eum qui primus Danaum pro Danaorum, hoc eſt Græcorum, ſeu Argiuorum tanget humum Troada, ideſt Troianam. patronymicum enim eſt pro patrio, ſeu poſſeſſiuo poſitum, hæc Troas, huius Troados, huic Troadi, hanc Troada. Remo & velo, ideſt plena opera, quæ ſit ventis, & velis hoc eſt vltimus deſcendas in terram hoſtilem, & primus redeas in patriam. Luce, ideſt inter diu. Orator diceret luci, potiuſquam luce. Lacertus, ideſt brachium condormientis, vnde in canticis. Læua eius ſub capite meo, & dextera illius amplexabitur me.

Aucupor in lecto mendaces cœlibe ſomnos:
Dum careo ueris, gaudia falſa iuuant,
Sed tua cur nobis pallens occurrit imago:
Cur uenit a uerbis multa querela tuis:
Excutior ſomno: ſimulachraq; noctis adoro:
Nulla caret fumo theſſalis ara meo.
Thura damus: lachrymasq; ſuper: q̃ ſparſa relucēt:
Vt ſolet affuſo ſurgere flamma mero.
Quando ego te reducem cupidis amplexa lacertis:
Languida lætitia ſoluar ab ipſa mea:
Quando erit, ut lecto mecum bene iunctus in uno
Militiæ referas ſplendida facta tuæ:
Quæ mihi dum referes: q̃uis audire iuuabit:
Multa tamen rapies oſcula: multa dabis.
Semper in his apte narrantis uerba reſiſtunt
Promptior eſt dulci lingua referre mora.
Sed cum Troia ſubit: ſubeunt uentiq;, fretumq;:
Spes bona ſollicito uicta timore cadit.

HVBERTINVS.

AVCVPOR: Dicit ſe multa ſomniare de marito: quæ licet ſint falſa, tamen afferunt voluptatem: aucupor: capio. Mendaces: falſos. Cœlibe lecto, idest ſine marito: nam cœlebs dicitur teſte Priſciano, qui cœleſtem vitam agens. Cœlebs autem dicitur: q vel quæ coniugio non copulatur. Horati. in epiſtolas. Nil ait eſſe prius melius nil cœlibe vita. Iuuant: delectant. Tr[?]m careo veris: idest dum non habeo vera gaudia cum marito meo.

Sed tua. dicit ſibi apparere triſtia omnia: ſcilicet imaginē ipſius Proteſilai mortui. Pallens: mortua. Virgilius, Ora modis attollens pallida miris. Occurrit: apparet. Cur venit a verbis, idest cur videor audire te multa conqueri. Excutior: violentius excitor. Adoro: idest oro. Simulachra noctis: idest ipſos ſomnos: qui nocte habentur. Meo fumo: idest meo ſacrificio quia vbiq; ſacrificio. Super. ſ. thura. Quæ. ſ. thura. Sparſa: madefacta, & aſperſa lachrymis. Relucent: incenduntur.

Vt ſolet: comparatio eſt. Surgere: creſcere. Flamma enim vino ſuperfuſo maior fieri ſolet. Quando ego: oſtendit quāto affectu eius reditum expectet. Languida: deficiens. Soluar: cadam. A mea lætitia: vt enim nimio dolore: ita & nimia lætitia homines deficere ſolent: immo & plerunq; mori: refert Valerius Maximus libro nono exemplum in duabus mulieribus: quæ nimia lætitia ex inſperata ſalute filiorum, quos periſſe audierant, expirauerunt. Referas: narres: vt ſolent mariti a bellis reuerſi. Iuuabit: delectabit, & placabit. Rapies: a me. Reſiſtunt: remorantur: retardantur. Apte: conuenienter: grate. In his: ſcilicet oſculis. Promptior: paratior. Dulci: grata. Mora: ſpatio: quia recreata aliquantulum hoc ſpatio oſculandi promptior poſtea efficitur ad narrandum. Sed cum Troia: oſtendit ſuperius ſe delectari falſis ſomniis de marito ſuo: quem interdum ſomniat eſſe ſecum: poſtea vero oſtendit quanto affectu eum reuerti optet, & ſperet: nūc dicit, quod quando recordatur belli Troiani, & nauigationis eius, amittit omnem ſpē. Subit: venit in mentem. Fretum: per quod nauigas, quod habet tot, & tanta pericula. Cadit: deficit.

ASCENSIVS.

IN Lecto cœlibe idest ſine coniuge. Cœlebs enim dicit quicunque extra cōiugium viuit: ſiue caſte, ſiue non vnde & cœlibatus eius, qui ita viuit, ſtatus. Dum careo veris gaudia falſa, idest ſimulata, iuuant idest delectant, quod Epicureis ſummopere pſuaſum eſt. Sed tua cur nobis. Cauſam potiſſimam mittēdæ Epiſtolæ recitat. Excutior ſomno, quod Seruius futuri mali pronoſticon putat: nam cum ſomnus, inquit, ſit donum deorum. (Sicut dicitur. ii. Aeneid. Tempus erat cum prima qes mortalib' ægris. Incipit, & dono diuum gratiſſima ſerpit) non excutitur vehementer ſine futuro malo. Ara theſſalis. i. theſſalica: iterū patronymicum pro patrio, ſeu poſſeſſiuo, vt ſolet affuſo mero. ſ. poſtq̃; affuſum eſt merū. Quando ego te reducem. i. reductum, aut reuertentem. Soluar ab ipſa: ordo eſt. Ipſe. i. ego ſoluar languida ab lætitia mea, quia Aul. Gel. docet enectas eſſe mulieres non minus gaudio vehementi, q̃; dolore. Militiæ referas. At qui dixerat bella gerant alii, Proteſilaus amet, q̃ro ergo nunc dicit. Militiæ referas ſplēdida facta tuæ. Sed nō eſt vitioſum poetæ, ſi eam inconſtantiam dat mulieri, amāt. n. laudē, licet cū periculo mereri nolint. Sed cum Troia ſubit. i. profectio troiana, quā paratis inuitis ventis, & aquis, cum tamen repugnantibus illis nemo in patriā redire paret.

HVBERTINVS.

HOC quoq;:quia ſupra dixit ſe audiſſe eos remorari in aulide : dicit nunc quod veretur : ne illud ſit malum omen: ne dei pro hoc ſignificēt, quod nolint uos nauigare. Exire : diſcedere ex aulide. Mouet terret, & turbat me. Inuitis:contrariis: & vos prohibentibus. Quis velit, quaſi dicat nullus: & eſt argumētum a maiori ad minus: ſi enim nemo contrariis ventis velet redire in patriam ſuam, cuius quiſq; cupidiſſimus eſt: quāto minus deberet ventis cōtrariis, & mari prohibente a patria ſua diſcedere. Ipſe ſuā: oſtendit nunc quod contra voluntatem numinū nauigent: dicit.n. Neptūnum deū maris impedire eo᷑ nauigationē ne eant ad deſtruēdam Troiam quam ipſe condidit : vnde ſupra. Perdere quos poſſis melius Neptūnia præbent. Pergama:idest a Neptūno condita. Quo ruitis: quo vaditis ita præcipites, & inconſiderati. Domos.ſ.veſtras. Audite:ſentite: & eis ne reſiſtite. Iſtā morā:quam nunc facitis in aulide:cum non poteſtis inde diſcedere. Non eſt ſubiti caſus :idest non eſt fortuita: & ex aliquo ſubito caſu:vt vos fortaſſe putatis. Eſt numinis : deeſt ſed.i. ſed eſt diuinæ voluntatis. Quid petitur: arguit a cauſa : dicit enim cauſam eſſe turpem & inhoneſtam:cui nullum debeat præſtare fauorem: quia tanto bello repetitur tantūmodo adultera. Rates inachiæ.i. græcæ:vel argolicæ. Nam Inachus pater Iouis regnauit Argis : vnde Argiui nonnunquam Inachi dicuntur. Vertite vela:idest reuertimini in patriam. Dum licet:vobis. Sed quid ego reuocans:ſic legendum eſt,nō autem ego cuius vltima ſyllaba ſemper breuis eſt. Omen reuocantis abeſt:idest vtinam nullum ſit malum omen ex reuocatione mea. Compoſitas: quietas. Blanda:mitis:ſuauis. Troadas: dicit feliciores eſſe mulieres Troianorum: contra quos geritur bellum: quam vxores Græcorum qui gerunt ipſum bellum. Troadas inuideo: pro inuideo Troadibus.i. fortunæ Troianorū notanda hæc locutio : vbi inuideo cū ſolo accuſatiuo,ſine datiuo iungit, q̄ nuſquam alibi me legere memini, q̄n cum acc. mato, & datiuo ſepe ponit: vt: ne, inquit, magne puer, cum læta veniret: Inuidit fortuna mihi: & Liber pampineas inuidit collibus vmbras. Funera: cædes. Suorum maritorū, vel parentum: & fratrum. Noua nupta pauloante maritata. Suis:propriis. Barbara: Troiana. Sumet: a marito. Simul: dando arma. Officii: ſcilicet oſculandi. Dulce gratum. Duobus:marito, & vxori. Producet : procul ducet : & comitabitur. Mandata reuerti:idest mandata:vt reuertatur. Referas: reportes. Ioui:ſolebant enim reuertentes ex bello arma ſua diis ſuſpendere : vnde Vergil. Armaq; fixit Troia.

Hoc quoq; quod uenti prohibent exire carinas:
Me mouet:inuitis ire paratis aquis.
Quis uelit in patriam uento prohibente reuerti:
A patria pelago uela uetante datis:
Ipſe ſuam non præbet iter Neptunnus ad urbem,
Quo ruitis: ueſtras quiſq; redite domos,
Quo ruitis Danai: uentos audite uetantes:
Non ſubiti caſus:numinis iſta mora eſt.
Quid petitur tanto,niſi turpis adultera, bello:
Dum licet inachiæ uertite uela rates.
Sed quid ego reuoco hęc: omen reuocantis abeſto
Blandaq; compoſitas aura ſecundet aquas.
Troadas inuideo: quæ ſic lachrymoſa ſuorum
Funera conſpicient:nec procul hoſtis erit:
Ipſa ſuis manibus forti noua nupta marito
Imponet galeam: barbaraq; arma dabit.
Arma dabit:dūq; arma dabit, ſimul oſcula ſumet:
Hoc genus officii dulce duobus erit.
Producetq; uirum:dabit & mandata reuerti,
Et dicet referas arma face iſta Ioui,

ASCENSIVS.

QVIS velit &c.q.d. nemo. Et tū vos datis a patria pelago vela vetāte. Quiſq; redite,locutio cōgrua in re.nam qſq; vim collectiuam habet. Quid petit: dehortat a bello ob indignitatem cauſæ. Troadas inuideo.i.inuidia pſequor nam nos diceremus Troadibus inuideo. Senſus eſt:ego inuideo id Troadibus.i. Troianis mulieribus:eſt enim patronymicū a patria, q̄ ſi funera .i. mortē ſuo᷑ conſpicere cogētur, pſites tū erunt & maritos armabūt. Arma fac iſta. Sic & prius, quia tamen fac producitur, credo tamen vtrobiq; face legendum eſt, quo modo olim dicebatur,ſicut nunc perfice.

ILLE:

HVBERTINVS.

ILLE: maritus. Ferens habens. Recentia: noua & adhuc memoriæ hærentia. Caute: ſapienter. Reſpiciet domū: idest habebit animum ad domeſticos ſuos: & preſertim ad vxoram. Exuet, ſ. ipſa uxor ſpoliabit: & extrahet: reducit: reuerſo incolumi.. Reſoluet: remouebit. Corpora feſſa. ſ. mariti. Sinu: amplexu & græmio. Nos hanc conditionem ſupra dictā habebūt Troiani. Nos. ſ. grææ. Sumus incertæ. ſ. quid agatis: quia procul abſumus. Nos anxius: ſenſus eſt ex timore puto omnia accidere tibi, quæ poſſibile ē accidere. Putare facta. i. putare eueniſſe tibi. Quæ poſſunt fieri. i. quæ ſunt poſſibilia.

Ille ferens dominæ mandata recentia ſecum,
Pugnabit caute, reſpicietq; domum.
Exuet & reduci galeam, clypeumq; reſoluet,
Excipietq; ſuo corpora laſſa ſinu.
Nos ſumus incertæ, nos anxius omnia cogit,
Quę poſſunt fieri, facta putare, timor.
Dum tamen arma geris diuerſo miles in orbe,
Quæ referat uultus, eſt mihi cera tuos.
Illi blanditias, illi debita tibi uerba
Dicimus, amplexus accipit illa meos.
Crede mihi plus eſt, quam quod uideatur, imago,
Adde ſonum cerę. proteſilaus erit.
Hanc ſpecto, teneoq; ſinu pro coniuge uero
Et tanquam poſſit uerba referre, queror.
Per reditus, corpuſq; tuum, mea numina, iuro,
Perq; pares animi coniugiiq; faces,
Perq;, quod ut uideam canis albere capillis,
Quod tecum poſſis ipſe referre, caput.
Me tibi uenturam comitem, quocunq; uocaris:
Siue, quod heu timeo, ſiue ſuperſtes eris.
Vltima mandato claudatur epiſtola paruo,
Sit tibi cura mei: ſit tibi cura tui.

Dum tamen: oſtendit magnum argumentū amoris ſui erga Proteſilaū: dicit enim quod in eius abſentia habet imaginem ceream ad eius ſimilitudinem: quam ſecum tenet: & amplectitur pro marito. Diuerſo orbe: idest in diuerſa, & remota parte orbis. Cera: imago cerea. Referat. i. repreſētet. Verba debita tibi: idest quæ tibi deberē dicere, ſi adeſſes ſcilicet o dulcis coniux: & ſimilia uerba. Accipit amplexus meos: idest eam amplexor: tanquam ſi tu ipſe eſſes imago illa cerea. Eſt plus: ſcilicet mihi: idest plus uoluptatis mihi affert. Quam qđ uideatur: ſcilicet poſſe eſſe imago. Adde ſonū ceræ. i. ſi habeat vocem. Erit Proteſilaus. i. ut deberis tu eſſe ille. Specto cum delectatione intueor. Pro coniuge uero. i. loco ueri coniugis. Et queror: apud eam. Tanq̄ poſſit referre. i. tanq̄ ſit viua: vt poſſit mihi reſpondere. Per reditus: iurat nunc ſe ſecuturam Proteſilaum: ſiue viuum: ſiue mortuum. hoc eſt ſi vixerit ſe victuram cum eo: ſi uero mortuus fuerit, ſe etiam morituram. Reditus: reuerſiones. Mea numina: quod ego colo tanq̄ numen. Pares faces animi. i. per parem amorem. Faces coniugii. i. tedas, quæ in coniugio noſtro affuerunt. Et per caput quod vt. i. utinā. Albere canis capillis. i. quod utinā uideam ſeneſcēs. Referre: reportare. Me uēturam: ſcilicet iuro. Quocunq; in quacunq; cōditioné me vocaris. Siue voluit dicere morieris: ſed ſuppreſſit & maluit intelligere, q̄ exprimere. Quod: quam rem. ſ. ne moriaris. Heu: timeo.. Vltima epiſtola. i. vltima pars epiſtolæ. Sit tibi: ecce mandatū, vt ſequetur: & propter ſeipſum: & propter vxorem: verum cum Proteſilaus primus egreſſus de naui i bello Troiano periiſſet. Laodomia eius morte audita ex mariti deſiderio in amplexu imaginis ceree, q̄ ſupra apud ſe habuiſſe diximus: dicitur expiraſſe. Ser. in. vii. Aeneid. dicit quod cum maritum in bello Troiano periiſſe cognouiſſet: optauit vt eius vmbram videret quare cōceſſa: ne deſereret eam in eius amplexibus periit.

ASCENSIVS.

QVAE referat vultus &c. magni amoris iudicium eſt amati colere effigiem. adde ſonū. i. loquelā ceræ. i. imagini cereæ. Proteſilaus erit pro coniuge uero. i. loco coniugis veri. Canis capillis, ſatis eſſet dicere canis: nam canī numero plurali pro capillis caneſcentibus accipi ſolent. Siue (quod eu timeo) ſ. mortuus ſubaudi ab inferiori eris uitima epiſtola. i. aut ultima pars epiſtolæ, aut ultimam, quam mittere cōſtituerit, ſed prior mihi placet interpretatio hæc enim uidetur primæ epiſtolæ formam habere.

In.xliii. Epiſtolam argumentum Hubertini.

DAnaus: & Aegyptus Beli Priſci filii fuerũt quorũ Danaus ex pluribus vxoribus. L. ſuſcepit filias. Aegyptus vero frater totidem virilis ſexus liberos: Sed cum Aegyptus inſtaret vt filiæ fratris filiis ſuis nuberẽt: & Danaus ex oraculo accepiſſet ſe manibus generis moriturũ recuſabat hoc coniugium quare orto inter eos bello: Danaus ex patria fugiens cũ filiabus in Græciam venit vbi Steleno Argiuorum rege expulſo Argis regnauit: qui vt alibi dixi: ex authoritate Strab. adeo præcedentes loci illius reges excelluiſſe fertur: vt qui antea Pelaſgi nominabantur: impoſita per Græciam lege Danai vocitarentur. Sed Aegyptus ægre ferens ſe, filioſq; ſuos a Danao ſpreptus filios cum exercitu miſit ad oppugnãdũ fratrem Danaum: qui tandem coactus filias ſuas fratris filiis deſpondit: ſed in ipſo nuptiarum die gladios virginibus dedit, quibus imperauit: vt primá nocte viros interficerẽt: eis niſi ita facerent, cædem interminatus: omnes igitur præceptis paternis paruerunt: ſola Hypermneſtra excepta apud quá plus valuit conſanguinitatis, & coniugii pietas, & amor, ꝙ̃ iræ paternæ metus: hæc enim Lynceo marito ſuo pepercit: eumq; ſomno excitatum monuit: & impulit: diſcederet: & fuga ſuæ ſaluti cõſuleret: quod ille fecit. Cũ vero pater Danaus cognouiſſet ab omnibus perfectum facinus, præter ꝙ̃ a ſola Hypermneſtra: eam crudeliſſime vinctam in carcere ſeruandam tradidit. Quare hanc Epiſto. ad Lynceum patruelem ſuum, & e fidẽ maritũ ſcri. qua & præceptum patris: & facinus ſororum: & pietatem ſuam narrat: & quantum bene merita ſit de ipſo Lynceo. Oratq; eum liberet ipſam his pœnis: quibus iniuſte tenetur, captaq; commiſeratione ex fortuna, & ex crudelitate patris. Poſtremo rogat Lynceũ: vt aut eá liberet, aut interficiat & mortuá ſepeliat: & ſepulchro iſcribat: quẽadmodũ ipſa mortua eſt: vt Lynceũ a morte liberaret.

HVBERTINVS.

DE tot: de. L. Modo. i. paulo áte. Vni: ſoli. Cætera tur. fratrũ tuo℞. Iacet: periit. Clauſa: narrat infortunium ſuum. Coercita: ligata: conſtricta. Cauſa ſup. cauſa pœnæ. Eſt ſu. pi. eſt pro pter pietatẽ pe percíſſe tibi. Quod ma. ecce pietas. Sum rea: accuſor. Di mittere ſe. iu. i. te iugulare. Laudarer: a patre meo. Scelus: te īterficiẽdi. Præſtat: melius eſt. Sic: interficiendo te. Non pi. quia fuit voluntarium factum. Immunes: vacuas. Cædis: occiſionis tuæ. Me Pater, dicit ꝙ ꝙ̃ omnis pater ei paret oia genera crudeliſſimæ mortis: quæ cõmemorat: non tñ poterit efficere: vt eá pœniteat pepciſſe ipſi Lynceo: & viſam fuiſſe ea pietate. Licet: ꝙ̃uis. Quẽ nõ vi. quẽ nõ læſimus vlla iniuria.

HYPERMNESTRA LINO.

Mittit, Hypermneſtra de tot modo fratribus uni:
Cætera nuptarum crimine turba iacet.
Clauſa domo teneor: grauibuſq; coercita uinclis,
Eſt mihi ſupplicii cauſa fuiſſe piam.
Quod manus extimuit iugulo dimittere ferrum,
Sum rea: laudarer: ſi ſcelus auſa forem.
Eſſe ream præſtat: quam ſic placuiſſe parenti:
Non piget immunes cędis habere manus.
Me pater igne licet, quem nõn uiolauimus urat:

ASCENSIVS.

MIttit Hypermneſtra &c. Nihil eſt tota epiſtola facilius ne nihil tamen dicam ordinem ſubinde cõtraxero, qui talis eſt: Hypermneſtra filia Danai, & vxor Lini, ſeu Lyncei patruelis eius. Patrueles autẽ ſunt patrui. i. fratris paterni liberi, mittit ſup. ſalutẽ, aut epiſtolá vni modi. i. Lino, aut Lynceo q modo vnus eſt de tot: videlicet quinquaginta fratribus. Cætera turba. i. multitudo fratrum, iacet. ſ. pſtrata. crimine. i. homicidio nuptarũ. ſ. ſoro℞ Hypmneſtræ. Ego teneor clauſa, domo, & coercita. i. conſtricta, ne exeam grauibus vinclis pro vinculis. Fuiſſe piá. i. ꝙ fuerim pia. Nam verbũ eſt, dũ ſupponitur verbo ſecũ actũm trahit, eſt mihi cauſa ſupplicii. hoc eſt qui te non occiderim vt ſorores ſpõſos ſuos, fratres tuos afficior hmõi ſupplicio. Ego ſum rea. i. criminor, & accuſor a pře, q. d. qa manus. ſ. mea extimuit dimittere iugulo. i. iugulũ tuũ, qui eſt in gutture ſanguinis meatus, ferrũ. i. gladiũ, aut Mucronẽ, & ego laudare. ſ. a patre, ſi forem. i. eſſem auſa ſcelus. ſ. homicidiũ. Præſtat. i. melius, & pſtantius eſt, eſſe ream. i. ꝙ ſum rea ſic. i. pp pietatẽ, & ſine cęde mariti, ꝙ̃ placuiſſe. i. ꝙ̃ ꝙ placuerim ſic. i. per ſcelus, Parenti. i. patri. Nõ piget. i. nõ

triſte eſt mihi, nec pœnitet me habere manus immunes.i.non participes,& operatrices. Cædis, ideſt occiſionis. Licet.i.tametſi pater vrat me igne.ſ.regali. Quem nō violauimus.ſ.in nuptialibus tedis, ac facibus.

dat in ora.i.in faciem (nam id fieri ſolet iis, qui exuruntur, vt ſuffocentur) faces.i.nuptiales, q̄ aderant ſacris.ſ.nuptialibus, & Hymeneis, aut licet pater juguiet me illo enſe, quem tradidit. Non bene.i.indecenter, & iniuſte contra fidē,

Quæq; aderant ſacris, tendat in ora faces,
Aut illo iuguler, quem non bene tradidit enſe
Vt qua non cecidit uir nece, nupta cadam,
Non tamen, ut dicant morientia, pœnitet, ora
Efficiet, non eſt quam piget eſſe piam.
Pœniteat ſceleris Danaum, ſæuaſq; ſorores
Hic ſolet euentus facta nefanda ſequi:
Cor pauet admonitu temeratę ſanguine noctis
Et ſubitus dextræ prępedit oſſa timor
Quam tu cæde putes fungi potuiſſe mariti,
Scribere de facta non ſibi cæde timet.
Sed tamen experiar, modo facta crepuſcula terris
Vltima pars lucis, primaq; noctis erat.

HVBERTINus.

QVAEQVE: duæ ſunt dictiones: & ſubauditur licet. Tendat.i. immittat. In ora: in faciē meam. Faces, q̄ ader.i.quæ erāt incenſæ. Sacris: nuptialib⁹. Aut ſubaudi licet. Non be.tra.nō iuſte, neq; honeſte mihi tradidit ad interficiendū maritum meū. Nece: qua vir non cecidit.i. licet moriar ea nece:& morte: quā maritus meus euaſit. Non tamen efficiet, pendet ſenſus vſque ad hunc locum. Ora morientia.i.ora mei morientis. Pœnitet.i.facti. Non eſt.ſ.Hypermneſtra. Danaum: patrem meum. Sceleris: crudelitatis, quam mandauit. Sorores: quæ perfecerunt crudelia mandata patris. Hic euentus.ſ. pœnitendi. Facta nefanda.i.crudelia: nam nefandorum, non piorum operum pœnitere ſolet. Cor pauet: amplificat beneficium ſuum: & deſcribit totū negocium. Admonitu.i.recordatione. Temeratæ pollutæ, fœdatæ. Præpedit: impedit. Oſſa dextræ.i. digitos. Quam tu. Argumentum eſt magnum ſuæ pietatis. Timet.ſ.dextra mea. De cæ.de occiſione. Non fa.ſi per a ſe.i.quam non fecit. Quam.ſ. dextram. Putes: pro putet aliquis. Potuiſſe fungi cæde mariti.i.potuiſſe interficere maritū. Sed tamen: licet timeat. Experiar: tentabo, & conabor ſcribere. Modo facta: incipit narrare totius facti proceſſum: ſumpto initio, vnde oportuit. Modo vel nuper, & paulo ante, vel tantū modo. Crepuſcula: creperū: Var. & Feſto teſtibus dubiū ſignificat inde crepuſculum dicitur: cum neq; lux, neq; tenebræ ſunt.i.cum dies, an nox ſit dubium eſt, id aūt tēpus tā matutinū, q̄ veſpertinū intelligimus: hic de veſpertino intelligēdū eſt: qđ declarat, cū dicit: Vltima ps lucis: primaq; noctis erat: nā eo tpe nuptiæ fiebant.

ASCENSIVS.

QVAEQVE.i.& quæ, hoc eſt, & licet ten-

& æquitatem, vt videlicet ego nupta cadam ſup. ea nece, qua vir non cecidit, tamen pater nō efficiet, vt ora ſupple mea morientia.i.etiā in morte, dicant pœnitet, ſup. non perpetraſſe facinus: nam ſup. Hypermneſtra non eſt ſupple ea quam piget eſſe piam. Pœniteat.i.iuſtum eſt, vt pœniteat, aut impeſandi eſt. Danaum.ſ.patrem meum, ſed aptius dicit Danaum, quaſi ſceleſtū illum hominem, qui tantum ſcelus præcipere auſus eſt. Nam in patris compellatione neſcio quid ſacrilegi eſt, ſi execratio commiſceatur quantumcunq; ſceleſtus ſit, pœniteat ergo Danaum ſceleris, & ſorores ſæuas.i.immites, hic euentus.i. præſentia, ſolet ſe qui facta nefanda quaſi dicat nō pia, quia neminem proprie pœnitet, qui male nil commiſit. Cor pauet admonitu, facta digreſſione recitat facinoris atrocitatem, vt & in ſe commiſerationem, & in patrem odium concitet. Admonitu.i.admonitione, ac cōmemoratione, noctis temeratæ.i.pollutæ, & contaminatæ. Sanguine.i.effuſiōe ſanguinis. Quia.n. nocte intēpeſta ne bonum quidem opus faciēdum eſt, grauius puniunt, qui ſcelus perpetrāt, & ſubitus tremor p̄pedit.ſ.a ſcribendo dextræ. Ea.ſup. quā tu putes.i.putare poſſis. Potuiſſe fungi cæde.i.occidendi negocium explere, nō timet ſcribere. Et cæde facta ſibi.i.a ſe, ſed manus mea timet ſcribere de cæde, ergo non potuiſſet fungi cæde. Aut interrogatione. Quam putes potuiſſe fungi cæde mariti, quaſi dicat nō manum meam: quia timet ſcribere de cæde nō facta ſibi.i.a ſe. Sed tamen experiar.ſ. ſcribere conabor de cæde, quam facere non potui. Vltima pars lucis &c. ſic legendum eſt, nā qui legeret Vltima pars noctis, primaq; lucis erat, totam inuerteret ſentētiam, crepuſculum enim eſt tempus dubium, cum tenebræ lucem vin-

ſepe incipiunt, & diluculum ecõuerſo, cum lux diſcernitur a tenebris fugatis, dici autem ſolet nuptæ ſub noctẽ, q̃ tunc imminebat. Vnde dr, dũ nox finit, effuge dixi, dum nox atra finit.

Ducimur Inachides magni ſub tecta Pelaſgi
Et, ſocer armatas accipit ipſe nurus.
Vndiq; collucent, præcinctæ lampades auro,
Dantur in inuitos impia thura focos.
Vulgus hymen, hymenęe uocant, fugit ille uocãtes,
Ipſa Iouis coniux ceſſit ab urbe ſua.
Ecce mero dubii comitum clamore frequentes,
Flore nouo madidas impediente comas,
In thalamos læti, thalamos ſua buſta feruntur
Strataq; corporibus funere digna premunt.
Iamq; cibo, uinoq; graues, ſomnoq; iacebant

HVBERTINVS.

INACHIDES: pronepotes Inachi: nã Inachus genuit Io. ex ea, & Ioue nat⁹ eſt Epaphus. Ex Epaphe Belus priſcus: ex Belo, vt diximus, Aegyptus, & Danaus, cuius hæ ſunt filiæ, ergo inachides. Pelaſgus fuit rex, a quo populi quibus imperauit, Pelaſgi dicti ſunt, qui poſtea, vt ſupra diximus, Danai ſunt nominati. Socer: Aegyptus. Armatas: gladiis inſtructas: quos Danaus nobis dederat. Præcinctæ au. i. auro ornatæ: ſicut i regalibus nuptiis mos erat. Impia: q̃ ab impiis offerebantur. Inuitos: non libenter accipientes ipſa thura, & ſacrificia, quæ ab impiis offerebãtur. Vulgus Hy. hæc uox celebratur in nuptiis, & epithalamiis: uocabatur. n. Hymeneus deus nuptiarum: vt etiam Catullus oſtendit Hymenæe legendũ eſſe in vocatiuo: ſupra alibi diximus: nam Hymenea in accuſatiuo dicere non poſſumus, ſed Hymeneon. Fugit: quia ad infauſtas nuptias non ſolet venire; vnde ſupra Hipſiphyle. At mihi nec Iuno: nec Hymen: ſed triſtis Erynnis Pretulit īfauſtas ſanguinolẽta faces. Ipſa coniux Iouis: q̃ ſolet adeſſe coniugiis. Ceſſit: diſceſſit. Ab vrbe ſua: ideſt ab Argis: vbi pcipue colitur: & eo loco maxime delectatur: quia vt Stra. ſcri. Argis nata eſſe dicitur: vnde ipſa in. vi. Faſto, inquit. Pœniteat Spartẽ: Argoſq; meaſq; Mycænas: & veterem latio ſuppoſuiſſe Samum. Samum aũt dilexit: quia in ea cũ Ioue nuptias celebrauit: dicit ergo eã fugiſſe ab Argis, ne intereſſet talibus nuptiis. Dubii. ſ. ſponſi. Feruntur: eunt. In thalamos buſta ſua in thalamos, qui erant futuri buſta eorum: eſt autem appoſitio. Dubii: labẽtes. Mero: propter vinum, quod biberãt. Frequentes: denſati, & circundati. Impediente: illigante. Madidas: vnguento delibutas. Premũt ſtrata. i. iacẽt in lectis. Digna fu. q̃ ſtrata magis erãt digna funere: q̃ nuptiis. Graues: grauati, & oppſſi. Sõno: q maxime ex cibo, & vino fit.

ASCENSIVS.

NOS INACHIDES: ideſt puellæ Argiuæ ab Inacho Argiuorum regem originem ducẽtes, aut denominatæ. Ducimur ſub tecta. i. in regiam. Magni Pelaſgi: ideſt quam regiam, aut quæ tecta pelaſgus Argis extruxerat. Et ipſe ſocer, hoc eſt legatus Aegypti, & eius locũ tenens. Accipit nurus. ſ. nos filias Danai, filiorũ ſuorũ ſpõſas. Armatas: ſcilicet armis ineuaſimus videlicet mucronibus quos pater ſanguinis dederat. Vulgus: ideſt totus populus. Vocat: ſcilicet in ſignum leitiæ, & gaudii nuptialis. Hymen, Hymenea, hoc eſt vocando dicunt Hymen, o Hymenee, Hymen, o Hymenæe. alii legunt vocat, vt ſit congruitas in voce, alii vocant, vt ſit in ſenſu, quia collectiuum eſt. Ille: ſcilicet Hymen deus nuptiarum fugit vocantes, quia noluit adeſſe, cum infelices ſciret fore nuptias, nec veras, ſed ſimulatas. Ipſa: ſcilicet pronuba, & cui vincla iugalia curæ, vt dicit Maro, coniux Iouis: ſcilicet Iuno, ceſſit ab vrbe ſua: ſcilicet Argis. vnde Aeneidos primo, veteriſq; memor & cete. Prima quod ad Troiam pro charis gefferat Argis. Ecce: quaſi dicat ex improuiſo. Dubii: ideſt incerti, quid agerent. Mero: ideſt propter vinum per inſidias propinatũ. Frequẽtes. i. celebrati clamore comitum. ſ. ſtipantiũ. Et hoc nouo flore impediẽte. ſ. ne volitarent, comas madidas. i. cæſariem delibutam. feruntur, nõ dicit, ducũtur, ſed quaſi agunt. In thalamos, thalamus dicit. Sua buſta. i. ſepulchra, quia illic occidendi erant & æterno ſomno ſepeliendi: buſtum autem dicitur quaſi bene vſtum, & eſt receptaculum cinerum vſtorum: quæ in vrnam cõdebantur, vnde ab vrendo dicta ſunt, ſicut vſtrina locus, vbi fiebat cadauerum vſtio, & pmunt corporibus ſuis. Strata. i. lectos ſtratos. Digna func. i. dignos taliũ morte. Iamq; cibo, vinoq; graues &c. hic locus approbat, quod prius diximus legendum. ſ. eſſe. Vltima pars lucis &c. q a non eſt veriſimile violentos, & ſomnolentos in diluculo fuiſſe, ſed vinolentos ab Danao dimiſſos in hoſpitiũ, quod a coacto patruo ſuſceperant.

Alta

Securumq́ꝫ quies alta per Argos erat
Circum me gemitus morientum audire uidebar
Et tamen audieram, quoq́ꝫ uerebar, erat.
Sanguis abit, mentemq́ꝫ calor, corpuſq́ꝫ reliquit,
Inq́ꝫ nouo iacui frigida facta toro.
Vtq́ꝫ leui Zephyro graciles uibrantur ariſtę,
Frigida populeas ut quatit aura comas,
Aut ſic: aut etiam tremui magis, ipſe iacebas:
Quæq́ꝫ tibi dederam uina ſoporis erant.
Excuſſere metum uiolentia iuſſa parentis,
Erigor, & capio tela tremente manu.
(Non ego falſa loquor) ter acutum ſuſtulit enſem
Ter male ſublato decidit enſe manus.
At rurſus monitis, iuſſuq́ꝫ coacta parentis
Admoui iugulo tela paterna tuo:
Sed timor, & pietas crudelibus obſtitit auſis
Caſtaq́ꝫ mandatum dextera refugit opus.
Purpureos laniata ſinus: laniata capillos,
Exiguo dixi talia uerba ſono,
Sæuus Hypermneſtra pater eſt tibi iuſſa parentis
Effice, germanis ſit comes iſte ſuis.

HVBERTINVS.

ALTA quies.i. profundus ſomnus. Iuue. & nos conſilium dedimus Syllæ, priuatus vt altum dormiret. Per Argos ſecurum.i. vbi nullus erat timor: dicitur autem hoc Argos: & hi Argi. Quid verebar.i. quid timebam.ſ. cædes meorum patruelium. Calor re: corpus: quia ex timore, vt ſæpe notauimus efficiuntur frigidi. Vtq; leui: comparatio eſt. Graciles: tenues. Ariſtæ: ſummitates ſegetum. Vibrantur: mouentur. Comas: frõdes. Populi: arboris. Ipſe: tu. Iacebas: dormiebas. Erant ſoporis.i. erant vina quæ facerent ſoporem. Violentia: crudelia. Erigor: ex lecto. Tela: gladium. Male ſublato: non fortiter eleuato: vel male: non iuſte contra maritũ. Iuſſu parentis: qui mort. m minatus fuerat: niſi te interficerem.

Admoui: appropinquaui. Timor: quia naturaliter inſitus eſt mulieribus. Pietas: mea erga te. Crudelis au.i. prohibuit, ne te auderẽ interficere. Dextera: mea. Mandatũ.ſ.a patre meo. Sinus: veſtes. Sono: voce. Exiguo: t.nui, demiſſo, ne audiret. Sæuus: dicit hæc verba ſecum. Iſte: Lynceus. Sit co. ger. interficiatur, ſicut alii fratres ſui.

ASCENSIVS.

PER Argos ſecurum. Argos ciuitas eſt in Achaia, in ſingulari fœminini generis, in plurali maſculini, declinatur enim hi Argi Argorũ, ſed tunc etiam populum Argiuum ſignificat. Eſt eiuſdem nominis in Attica, & in Theſſalia, ſeu Pelaſgia, ſecurum dicitur, quod ſeorſum eſt a cura, licet ſit in periculo. Accipitur ergo more poetico continens pro contento, Argos pro Argiuis. Et declamat per contentionem, quia alii ſecuri, ſed circum me gemitus. Sicut Aenei. iiii. Cætera per terras animalia ſomnus habebat &c. Quodq́ꝫ verebar erat ſic Sene. Quicquid verebar accidit. Et potuit facile ſuſpicari maritos interfectus, quia & ipſa ad hoc Mucronem acceperat. Graciles ariſtæ.i. ſpicæ, quæ zephyro flante necdũ propriæ Ariſtæ ſunt quæ ab ariditate dicuntur, ſed ſpicæ graciles ſunt: ſiat enim primo vere, vt in Georg. Vere nouo gelidus canis cũ mõtibus humo. Liquitur & zephyro putris ſe gleba reſoluit. Frigida populeas, id in Autumno fit, ſed tã ver q̃ autũnus ventos habet plurimos.

Aut ſic tremui, aut etiã magis.

Ipſe.i. tu ſecurus rem, ſed non tutus iacebas.ſ. intrepidus, quæq.i. & quæ, hoc eſt, & vina, quæ dederã tibi, erãt ſup. vina ſoporis: id eſt ſoporifera, aut cauſa ſoporis, violenta iuſſa poetice, nam etiam oratorie dicere potuiſſe violenti iuſſa parentis, ſed gratius violentiam in iuſſa retorquet, quaſi iuſſa non parentem incuſet. Suſtulit.i. ſurſum tulit, & erexit vt dimittam in iugulum. Sublato.i. ſurſum lato. Male.i. ad maleficium. Admoui iuga.i. ad iugulum. Refugit media longa præteriti eſt temporis. Purpureos la.ſi. docet ſe pietate victam eamq́ꝫ plus potuiſſe, q̃ parentis ſæui mandata, docetq́. quomodo Linum, ſeu Lynceum ad fuga cohortata ſit, & ob pietate a patre capta. Purpureos ſi. non veſtes dicam nam noctu veſtita nõ erat, ſed pectora rubicunda, quia dictura eſt dum petis amplexus. &c. Et licet ſub veſte pugionẽ in thalamos intuleram, vero ſimile eſt tamen, nudas concubuiſſe. Sæuus Hy. ordo eſt, o Hypermneſtra pater eſt tibi ſeuus, ſic in buc. Eſt mihi namque domi pater eſt iniuſta nouerca, & eſt pondus in vocabulo pr, ſic Danaus in Andria, Pater eſt Pãphile.

Fœmina ſum, & uirgo, natura mitis & annis,
Non faciunt molles ad fera bella manus.
Quin age, dumq; iacet fortes imitare ſorores,
Credibile eſt cæſos omnibus eſſe uiros.
Vi manus hęc: aliquam poſſet committere cædẽ,
Morte foret dominę ſanguinolenta ſuæ
Quid meruere necẽ patruelia regna tenendo?
Quę tamen externis danda forent generis.
Finge uiros meruiſſe mori, quid fecimus ipſę?
Quo mihi commiſſo non licet eſſe piam?
Quid mihi cum ferro? quid bellica tela puellę?
Aptior eſt digitis lana, coluſq; meis.
Hęc ego dũq; queror, lachrimę ſua uerba ſequũtur,
Deq; meis oculis in tua membra cadunt.
Dum petis amplexus, ſopitaq; brachia iactas
Pene manus telo ſaucia facta tua eſt.
Iamq; patrem, famuloſq; patris, luceq; timebam:
Expulerant ſomnos hæc mea dicta tuos.
Surge, age Belide de tot modo fratribus unus
Nox tibi, ni properes, iſta perennis erit.
Territus exurgis, fugit omnis inertia ſomni,
Aſpicis in timida fortia tela manu.
Quęrenti cauſam, dum nox ſinit, effuge, dixi
Dum nox atra ſinit, tu fugis, ipſa moror.
Mane erat, & Danaus generos ex cæde iacentes
Dinumerat, ſummę criminis unus habes
Fert male cognatę iacturam mortis in uno,
Et queritur factum ſanguinis eſſe parum,

HVBERTINVS.

FOEMINA: oſtendit nunc, quod non poſſit eum interficere, & arguit a ſexu, cum dicit fœmina: arguit ab ætate, cum dicit: & Virgo. Molles: muliebres. Quin age: more muliebri variat conſiliũ: & hortatur nunc ſeipſam ad interficiendum eum: cum antea dixerit ſe non poſſe. Fortes: animoſas. Credibile eſt: ideſt credendum eſt. Si manus: etiam mutat conſilium: & dicit, quod ſi eſſet poſſibile, q; poſſet admittere cædem, interficeret potius ſeipſam, q; Lynceum. Hæc mea. ſcilicet mea. Haud: non. Patruelia regna. ſ. regna patrui: nam Danaus coactus fuerat, non ſolũ dare filias vxores filiis fratris: vt dictum eſt: ſed etiam regna ſua. Forent dãge. exter. ideſt peregrinis: quia Danaus non habet filios maſculos. Quid fe. ipſæ. i. nos quid peccauim⁹? quare debeamus fieri homicidæ? Commiſſo: peccato. Quid ti. ad ſeipſam loquitur. Tela bellica. i. que bello conueniunt. Quid pu ſ. faciunt. Lana co. quia hæc conueniunt mulieribus. Hæc ego. ſ. mecum dixi. In tua mem. quia incumbebam ſuper te. Petis amplexus: dum vis me amplecti. Iactas: moues in ſomnis. Facta ſa. vulnerata. Penę fere: cum iã tu eſſem morata in hac cogitatione. Lu. q; appropinquabat. Expulerãt tuos ſomnos. i. excitauerãt te. Age: hortãtis eſt. Belide nepos Beli, vt ſuprã monſtratum eſt. Perennis. i. perpetua. Inertia: pigritia. For. te. i. enſem: qui ſolet eſſe telũ fortium. Quærenti. ſ. tibi. Sinit: permittit. Ipſa ego. Mor. remaneo. Vnus. i. tu ſolus. Abes: dees. Summæ cri. i. numero, & complemento cædis: quia ſi tu fuiſſes interfect⁹, oẽs fuiſſent interfecti. Male: inique. Iacturam damnum. i. ægre fert te ſolũ non fuiſſe interfectum, & defuiſſe morti aliorũ. Cognatæ: conſanguineæ. Eſſe parũ ſan. ſa. i. queritur, quod paucus ſanguis ſit fuſus, propterea quod tu ſolus aberas numero.

ASCENSIVS.

IMITARE, Imperatiu⁹ modus cohortatiue poſitus. Quid meruere necem. Argumentatẽ cõtra patrem. Quid: ideſt in quo meruere necem? Tenendo: ideſt occupãdo regna patruelia q. d. in nullo, vnde addit, quæ tamen externis dãda forent generis, & accipitur tamen pro tãdẽ aut quæ tamen nihilominus, eti non ſit Danao maſculi, danda forent gñis externis, & ideò potius filiis fratris cum non putarent illicitum, tunc inter patrueles matrimoniũ, vt patuit de Oreſte, & Hermione. Finge. i. pone caſum, q; viri meruerint necẽ. Belide, vctũs eſt a nominatiuo Bellides. i. o nepos Beli. Aſpicis in timida antitheſi, & intermiſtis epithetis cõparauit, ornatum. Parum ſanguinis, quia ſciuit ſe a genero perimendum, ad quod facinus vnus ſuffi ciebat. Vnus abes ſũmæ. i. a ſumma criminis

ſi committendi, quia debebant quinquaginta occidi, & eſt rarum abeſſe cum datiuo iungi.

H V B E R T I N V S.

CAR. habet me.ra.ca.i. ego rapta, capillis in carcere ſeruor. Hæc me. paréntheſis eſt, & eſt ironia. Hæc.i. talia: ordo eſt, Abſtrahor a pe. pa. & carcer habet me raptã capillis, reliqua, vt dixi, dicta ſunt per paréntheſim. Scilicet dicit hãc infelicitatẽ, ſuã ꝗ mulierib⁹ ſuæ domus ꝓcedere ex ira Iunonis ab eo tp̃e inceꝑta, quo Io Inachi filia mutata eſt. Exil. tp̃e. Bos: Io tũc erat iuuenca. Facta dea ex bo. quia poſtea in deam conuerſa eſt: vt gentilitas credidit: & fabulæ tradunt & ꝑſertim Ouid. & hic: & lib. i. Meta. Fuit enim Io Inachi Argiuorũ fluuii filia pulcherrimæ ꝗ a Ioue amata cũ eius preces ſperneret: ſubita nube tecta compreſſa eſt: & ne puella Iunone, ꝗ adulteria Iouis obſeruabat, deprehenderetur: in vaccã trãsfigurata eſt: quam fraudem cum Iuno intellexiſſet, petiuit eam vaccam munus ſibi dari: Iuppiter veritus ne negando proderet puellã: tametſi inuitus ei tradidit. Iuno, ne vnꝗ eius pellex cũ marito cõcubere poſſet, Argos Ariſtoris filio cẽtum oculos habenti ſeruanda tradidit quo a Mercu. in ſoporẽ canendo inducto, & interfecto eius oculi in caudã Pauonis transfigurati ſunt. Io cum ab Iunone ob interfectũ Argũ indignata furiis exagitaretur, maxima orbis terrarum parte peruſa, & peterrata: tandẽ in Aegyptum delata, rurſus in humanam formam redacta: pro dea ab Aegyptiis culta eſt, quam Iſidem appellãt: & hæc eſt fabula: quæ nunc hic tangitur. Satis eſt pœnæ: ſatis ſupplicii, & punitionis. Mugiſſe: factam fuiſſe vaccam. Nec ordo eſt, & eſt ſatis pœnæ. Illã modo formoſam.i. quæ pau loante erat pulchra. Nec poſſe placere Ioui: propter formã pecudis. Liquidi: ꝓpter aquas. Cornuaꝗ non ſua: idẽſt aliena: & non ſibi conuenientia: quia ſunt belluarum & non hominum. Mugitus: bouinas voces. Forma: figura. Voce: ſono, ipſe primo Meta. Et conata loqui mugitus edidit ore, Pertimuitꝗ ſonos: propriaꝗ exterrita voce eſt. Quid furis: apoſtrophat ad eam: & multis verbis ſcribit eius fortunam: Numeras pedes: q ſunt quatuor. Ipſa: tu. Pellex. ſ. ante. Sorori Iouis: Iunoni: quæ eſt & ſoror & cõiunx Iouis. Metuenda: ne propter pulchritudinem tuã te ei præponeret. Leuas: minuis. Frondes pro frondibus: folia generaliter de omnibus dicuntur: frondes tãtummodo de arboribus: vnde ſubdit: & ceſpitibus. idẽ primo Metam. Frondibus arboreis, & amata paſcitur herba. Cæſpitibus: herbis: nam cæſpes propriæ eſt terra cum herba reuulſa, ſed hic pro herba capitur. Stupefacta: territa. Arma quæ geris: idẽſt cornua.

Abſtahor a patriis pedibus, raptamꝗ capillis,
(Hæc meruit pietas pręmia) carcer habet
Scilicet ex illo Iunonia permanet ira,
Quo bos ex homine eſt, ex boue facta dea,
Ah ſatis eſt pœnę teneram mugiſſe puellam
Nec modo formoſam poſſe placere Ioui.
Aſtitit in ripa liquidi noua uacca parentis,
Cornuaꝗ in patriis non ſua uidit aquis,
Et conatą loqui, mugitus edidit ore,
Territaꝗ eſt forma, territa uoce ſua.
Quid furis infelix? quid te miraris in unda?
Quid numeras factos ad noua membra pedes?
Ipſa Iouis magni pellex metuenda ſorori,
Fronde leuas nimiam, cæſpitibuſꝗ famem,
Fonte bibis, ſpectaſꝗ tuam ſtupefacta figuram
Et te ne feriant, quæ geris arma, times,

A S C E N S I V S.

SCILICET ex illo &c. Sicut ſuperiores fere infortunium ſuum reiicit in fatum, & deos: Argumentans Iunonem iratam adhuc puellis Argiuis propter Io inachi filiam, quã in vaccã mutatam ꝑſequi iuſſit, noluiſſe eis pronubium feciſſe, & fauſtas nuptias cõceſſiſſe, qua occaſione ꝑgreditur ad transformationem, & miſeriã eius deſcribendam. Scilicet.i. ſcire licet, certũ infauſtæ ſimus, quia ira Iunonia.i. ipſius Iunonis permane.i. perdurat ex illo .ſ. tempore, quo bos facta eſt ex homine, idẽſt virgine (ergo etiam homo pro muliere ponitur) .ſ. Io, & dea. ſ. Iſis, facta eſt ex boue .ſ. in quem mutata fuerat Io. declinatur, vt alibi dixi, hæc Io huius Ius, nec alibi declinatur, licet hanc Io vſurpẽt, Ah ſatis, ſæuitiam damnat Iunonis, quæ mutatam in vaccam adhuc perſecuta eſt. Quid numeras, quia quatuor iam habuerat pedes. Frõde leuas, idẽſt mitigas, & imminuit. Fonte bibis, idẽſt de fonte, aut in fonte bibis aquam ſcilicet, Quæ geris arma, idẽſt cornua.

Quæq; modo, ut poſſes etiam Ioue digna uideri,
Diues eras nuda, nuda recumbis humo.
Per mare, per terras, cognataq; flumina curris,
Dat mare dat amnes, dat tibi terra uiam.
Quæ tibi cauſa fugæ? quid Io freta longa pererras?
Non poteris uultus effugere ipſa tuos:
Inachi quo properas? eadem ſequeriſq;, fugiſq;
Tu tibi dux comiti, tu comes ipſa duci.
Per ſeptem Nilus portus emiſſus in æquor,
Exuit inſanæ pellicis ora bouis.
Vltima quid referam? quorum mihi cana ſenectus
Author, dant anni, quod querar, ecce mei.
Bella pater, patruuſq; gerunt, regnoq;, domoq;
Pellimur, eiectas ultimus orbis habet.
Ille ferox ſolus ſolio, ſceptriſq; potitus,
Cum ſene nos inopi turba uagamur inops,
De fratrum populo pars exiguiſſima reſtat,
Quiq; dati leto, quæq; dedere, fleo.
Nam mihi quos fratres, totidem periere ſorores,
Accipiat lachrymas utraq; turba meas,

HVBERTINVS.

QVAEQVE: ideſt tu quæ ita eras diues & delicioſa: vt poſſes exiſtimari digna Ioue. Nunc nuda. i. ſine veſtibus, Recumbis: iaces. Humo nuda: ideſt dura: vel ſine ſtramine. Cognata: quæ ſunt tibi cognatione coniuncta propter patrem tuũ qui eſt fluuius, inde ducens originẽ, vnde, & ipſa flumina. Pererras: percurris. Tuos vultus: bouinos, qui te terrẽt quia quocunque fugis te ſequuntur. Inachi: ideſt filia Inachi, eſt autẽ hic vocatiuis patronymici fœminini. Eadem ſequeriſq; fugiſque: ideſt ipſa eſt: quæ ſequeris: & ipſa quæ fugis, nam licet credas, te fugere vaccam: vna tamen, eademq; es. Comiti: ſcilicet tibi: ideſt teipſam præcedis, teipſam comitaris. Per ſeptem portus: dicit eam in Aegypto depoſuiſſe figuram bouis. Nilus: fluuius Aegypti in mare per ſeptem hoſtia influens: vnde Virgil. Et ſeptem gemini turbant trepida oſtia Nili. Exuit: depoſuit: abſtulit. Ora: faciem. Bouis: vaccæ. Inſanæ: furentis: & ſtimuli exagitatæ. Vltima quid referam: quia commemorauit antiqua: dicit non eſſe opus commemorare infelicia exempla ſuæ domus, ita remota: quia ſunt exempla ſuæ memoriæ. Vltima: extrema, & remota.

Quorum: ſcilicet vltimorum. Cana ſenectus: eſt author: ideſt quæ ab antiquis audiui. Anni mei: ideſt ſecula mea: quibus nata ſum: & vixi. Dant quot querar, ideſt dant mihi materiam querendi. Bella pater incipit commemorare infelicitates ſui temporis. Pater: Danaus. Patruus: Aegyptus. Pellimur: pater, & nos filiæ. Vltimus orbis: ideſt vltima pars orbis: quia venimus in remotiſſimas regiones. Eiectas: ex regno expulſas. Ille: patruus. Solio: ſede regia. Sceptro: imperio. Cũ ſene: Danao. Vagamur: in alienis terris erramus. De fratrum: alia infelicitas ſui temporis: quia ex tot fratribus vnus ſolus Lynceus ſuperfuit. Exiguiſſima: minima. Quiq; dati: ideſt doleo: & propter eos, qui interfecti ſunt: & propter eas, quæ interfecerunt. Fratres: conſanguinei. Periere: amiſſæ ſunt: quia licet viuant: non tamen eas habebo ſorores. Vtraq; turba: & interfectorũ: & interfectricũ.

ASCENSIVS.

QVID IO freta longa pererras. Hora. Io producit dicens in arte. Perfidus Ixion, Io vaga, triſtis Oreſtes. Inachi vocatiuus a nominatiuo Inachis, & eſt patronymicum ſignificans Inachi filiam Io. Eadem ſequeriſq;, fugiſque, quia teipſam fugis. Cætera nota ſunt. Vltima quid referam? Ab antiquis tranſit ad ſua, ſuiq; temporis incommoda. Senectus author, author enim ab authoritate communis eſt generis. vnde Iuno apud Virgil. author ego audendi. Et Sapho apud hunc, authoris nomina Saphus, ab augeo dicitur hic auctor, & hæc auctrix, author ergo ſenectus eſt, quia prima protulit, auctrix fama, quia auxit. Ille ferox, ſcilicet pater. De fratrum populo; quia patrueles etiam fratres dicuntur, aut quia maritorum fratres etiam fratres dici potuerunt ex affinitate. Nam mihi quot fratres, totidem periere ſorores. Sancta eſt hæc ſentẽtia, qua vult malefactores, & veneficas tunc interfeci, quando interfici per iuſtitiæ executores merentur, perierunt ergo ſorores, quia perire meruerunt, aut ideo perditæ ſunt, quia perpetuo matrimonio ſpoliatæ.

En ego, quod uiuis, pœnę crucianda reſeruor,
Quid fiet ſonti, cum rea laudis agar?
Et conſanguineę quondam centeſima turbæ,
Infelix uno fratre manente cadam.
At tu, ſiqua piæ remanente tibi cura ſororis,
Quæq; tibi tribui, munera, dignus habes,
Vel fer opem, uel dedi neci, defunctaq; uita
Corpora furtiuis inſuper adde rogis.
Et ſepeli lachrymis perfuſa fidelibus oſſa,
Sculptaq; ſint titulo noſtra ſepulchra breui
Exul Hypermneſtra pretium pietatis iniquum,
Quam mortem fratri depulit, ipſa tulit
Scribere plura libet, ſed pondere laſſa cathenæ
Eſt manus, & uires ſubtrahit ipſe timor.

HVBERTINVS.

EN: Ecce. Ego reſeruor pœne: idest ad pœnam. Quod: idest quia. Viuis: idest quia tibi peperci. Quid fiet: quaſi dicat multo crudelius. Sonti: nocenti. Cum agar rea laudis: idest cum accuſer de eo, de quo laudem mereor & eſt ſententia ex Andria Terẽtii. Nam ſi filium obiurges, qui vitę auxilium tulit: quid facies illi; qui dederit damnum, aut malum? Quondam centeſima: quia cũ vos eſſetis quinquaginta fratres & non quinquaginta ſorores, eram quinquageſima. Cadã: moriar. Manente: ſuperſtite. At tu: nunc rogat Lynceũ vt aut ferat opem, vel eam ſepeliat. Lynceu, ſic legendũ eſt. Si qua cura: ſiquis amor. Piæ: quæ te amauit. Sororis: patruelis conſanguineæ. Quæq; ſubaudi. Si tu dignus habes: idest ſi mereris. Munera quæ tribui: idest vitam. Defunctaq; vita: idest mortuæ. Furtiuis: occultis clandeſtinis: ſi aperte non audes mihi facere rogum. Sepeli: idest tumula. Perfuſa: rigata. Lachrymis fidelibus. ſ. tuis. Sculptaque: incisa: inſcripta. Titulo: epigrammate. Exul: ecce titulus: exul patria expulſa: vt ſupra dictum eſt. Ipſa tulit: paſſa eſt. Mortem, quã depulit fratri: idest quam a fratre remouit. Pretium iniquum: appoſitio eſt: idest iniquam remunerationem. Pietatis, quia non merebar mortem. Libet: eſt animus. Laſſa: fatigata. Pondere cathenæ: quia pater meus iuſſit me ligari. Et vires: aliã cã: qa non poſſit ſcriberẽ quia. Timor: ſcilicet patris: Subtrahit: aufert. Vires: ſcribendi.

ASCENSIVS.

AT TV &c. ſumma eſt hæc votorũ, quã fere in fine epiſtolarũ ponit Oui. Quinetiam in ſoluta orõne poſt exordium, ac narrationẽ ſolemus ponere petitionẽ. Pretiũ pietatis iniquum. Vir. de culice. Paruæ culex cuſtos pecudũ nil tale merenti. Funeris offm vitæ p munere reddo.

In decimam quintam Epiſtolam argumentum Hubertini.

DE iudicio Paridis inter tris deas ſatis abunde dictum eſt in argumento primæ Epiſtolæ: quod ad argumentum huius epiſtolæ pertinet, cum Paridi ob iudicium datum in fauorem Veneris: Venus promiſiſſet Helenam omnium mulierum pulcherrimam: & ob eam Lacedæmona nauigaſſet, exceptus hoſpitio a Menelao, Helenam in amorem ſuum quantum potuit, ſollicitare conatus eſt, et præſente marito. Sed poſtea Menelao profecto in Cretam: per hanc epiſtolam etiam ad relinquendum maritum: & ſe in Aſiam ſequendum exhortatus eſt: vititur autem magno artificio ſe ab omnibus commendans: quibus amatores commendari ſolent, a pulchritudine: nobilitate: diuitiis: & robore corporis: & a vero ſyncero q; amore, & contra nititur eã adducere in odium, & inuidiam: & in contemptum Menelaum: & ſtudet ei perſuadere, cum ab vtilitum ab honeſto eam debere eius amori adhærere, dicens eam nullam habituram infamiam propter hoc: & quod abducta a Paride: aut nunquam repetetur a Menelao: aut ſi repetita fuerit: facile adſum eius vires defendetur.

HVBERTINVS.

PRiamides.i.ego Paris filius Priami,cū aūt Priamo ſyllaba prima ꝓpter ſequentem vocalem naturaliter breuis ſit in patronymico neceſſitate metri ꝓducitur. Ledæa: Helena filia Ledæ, dictū eſt ſupra in epiſtola Hermiōes de eius natiuitate. Eloquar: ſeq; primam: verbis Virg. Eloquar: an ſileā. Annō eſt opus indice notæ flammæ ſi,an potius nō eſt opus indicare amorē meū quia tu ipſa noſſe debes. Extat: eminet: appet. Malim:potius vellem. Dum: donec. Tempo ra:opportunitates. Metus miſtos lætitiæ.i.q̃ tempora ſint ſine vllo timore. Male: difficile. Diſſimulo:ex ... fo:& occulto. Quis enim.q.d.nullus nam ſupra dixit. Quis.n.bene cælet amorem. Suo lumine:ſuo ſplēdore. Si tñ.i.ſi tñ vis:vt verbis dicam tibi,id quod eſt in re. Amor:te. Rebus: effectui. Faſſo:mihi confeſſo amorem meum. Duro:difficili. Côueniente tuæ formæ.i.vultuīmiti,& placido:qualem exigit pulchritudo tua:quia cum ſis pulchra,debes ēt eſſe placida. Iādudum, ꝓpitiato animo Helenę nūc incipit narrationē. Iādudum,vel iādiu:vt ſit temporis: vel valde. Terentius in eunucho. Iamdudū illa te amat. Recepta eſt:pro accepta a te. Notādū eſt:apud idoneos oratores non eſſe in vſu recepi epiſtolam tuā,ſed accepi,ſed hic fuit,neceſſitas metri. Hoc modo.ſ. quo epiſtola mea eſt recepta. Nam cū aliqua puella ab amatore acceepit ſcriptum, & legit, ſignū eſt , quod ſit ſemi expugnata ipſe Ouidius in primo de arte. Quę voluit legiſſe:volet reſcribere lectis. Per numeros veniunt iſta,gradusq; ſuos.

parumper a viro neglectæ; atq; deſertæ. Quo circa, quia nouit muliebrem ſexū eſſe fragilē, gloriæ cupidū,& laudis, a forma, a gñe, a facū dia cupidiſſimū,oīa affert Paris,q̃ ſibi Helenes aīum côciliare poſſent,& q̃ odiū mariti, eiuſq; contemptū excitent. Cum vero contextus faciſſimus ſit , nemo tam inſcius, atq; inerx , qui non aliquid deliciarum atq; argutiarum: illinc hauriat:ceterū opus ergo in exponēdo ſuccincti. Ledæa aūt poſſeſſiuū eſt ꝓ ꝑronymico, ſed a matre poſitū ſicut. iii. æneid. Ledæā Hermionē &c. poti⁹ aūt Ledæā dicit, q̄ Tyndarida, qa dicturus eſt iouis eſſe filiam ex adulterio conceptā, vt ad ꝯſimilem inuitet facinus. Eloquar. ſic Aen. iii. Eloquar,an ſileā,an nō ē opus indice.i.indicio. Flāmæ.ſ.amoris. Notæ.i.pceptæ a te. Et.i.qa potuiſſet tñ dixiſſe, nā pluſq̃ aut ſic conſtgitur notæ dico flāmæ, & meus amor extat.i.eminet & apparet,quaſi extrinſecus ſtans pluſq̃ vellē, qa mallem, Vt ſup. ille lateat,qdem.i.certe. q.d.nō ſemper, ſed dū.i.donec tpa dentur nō habitura metus miſtos.i. immiſtos letitiæ. Quis.n. cæla vertit ignē.q.d. nemo,ſed amor ignis eſt,immo eſt ... amatorem amatumq; atq; amicam ignem dicit, vt in Buc.meus ignis Amyntas &c. Iamdudum gratum eſt,aut ordo eſt gratum eſt iādudum.i. ab eo tpe, quo epiſtola noſtra eſt, aut gratum eſt iā,q epiſtola nr̃a recepta eſt dudū.i. paulo ante. Et cauſam addit,qa hoc.ſ.epiſtolā meam receptā eē,facit ſpē quoq;.i.ēt me poſſe recipi modo.i.iā poſtq̃ epiſtolā legiſti: aut ſic, ſpem facit me quoq; poſſe recipi hoc mō, quo.ſ.epiſtolā recipiſti. Quo verbo hortat̃ poeta matronas pudicas,vt ſuſpectas lr̃as repellant,qa quę amatorias legit,ſe amari velle indicat. Quæ rata ſit. Progrediens docet non inanem ſuam ſpem eſſe debere cū ſtabilita ſit pollicitatione

PARIS HELENAE.

HAnc tibi Priamides mitto Ledæa ſalutem,
Quæ tribui ſola te mihi dante põt.
Eloquar? an flammę non eſt opus indicæ notæ?
Et plus quam uellem, iam meus extat amor,
Ille quidem lateat malim, dum tempora dentur
Lætitiæ, miſtos non habitura metus.
Sed male diſſimulo, quis enim cælauerit ignem,
Lumine qui ſemper proditur ipſe ſuo?
Si tamen expectas, uocem quoq; rebus ut addam,
Vror: habes animi nuncia uerba mei.
Parce precor faſſo, nec duro cætera uultu,
Perlege, ſed formæ conueniente tuæ.
Iamdudum gratū eſt, q̄ epiſtola noſtra recepta eſt.
Spem facit, hoc recipi me quoq; poſſe modo.

ASCENSIVS.

HAnc tibi Priamides. Artificioſa eſt epiſtola,& inſinuationi,ꝑſonæq; accōmoda, rē.n.inhoneſtam ꝑſuadere nititur, ſed mulieri iā

Veneris, quæ Dea amorum eſt.

Quę rata ſit nec te fruſtra promiſerit opto:
Hoc mihi, quę ſuaſit mater Amoris, iter,
Namq; ego diuino monitu, ne neſcia pecces:
Aduehor: & cœpto non leue numen adeſt.
Premia magna quidem, ſed non indebita poſco:
Pollicita eſt, thalamo te Citherea meo.
Hac duce ſigeo dubias a littore feci
Longa Phereclea per freta puppe uias.
Illa dedit facile auras uentoſq; ſecundos,
In mare (nil mirum) ius habet orta mari.
Perſtet, & ut pelagi, ſic pectoris adiuuet ęſtus,
Deferat in portus & mea uota ſuos
Attulimus flammas, non hic inuenimus illas,
Hæ mihi tam longæ cauſa fuere uię.
Nam nec triſtis hyems: nec nos huc appulit error
Tœnaris eſt claſſi terra petita meæ.
Nec me, crede, fretum merces portante carina
Findere, quas habeo: dii tueantur opes.
Nec uenio graias ueluti ſpectator ad urbes,
Oppida ſunt regni diuitiora mei.
Te peto, quam pepigit lecto Venus aurea noſtro,
Te prius optaui, quam mihi nota fores.
Ante tuos animo uidi, quam lumine uultus,
Prima fuit uultus nuncia fama tui.

HVBERTINVS.

QVAE: Spes. Rata: firma, certa. Mr: amoris Venus. Monitu diuino: nõ ſpõte mea: ſed Veneris mãdato. Ne neſcia pe.i. vt ſis admonita, ne p ignorantiã erres. Nõ le.i. maximũ: ſipto te eſt. Nõ inde. quia ſunt pmiſſa mihi ab ea, cui licuit pmittere. Cytherea: Venus ita dicta a Cytheris inſula: vt alibi diximus. Virgili. At Cytherea nouas artes noua pectore verſat cõ ſilia. Hac duce: dicit Paris, ego ſuſcepi hanc nauigationẽ a troia in græciã auctore: & Venere ipſa duce .i. regente me. Dubias: incertas: qualesſunt viæ nauigationis. A littore Sig.i. Troiano: Nam ſigeum pmontorium eſt Troiæ: vt dictum, eſt in prima epiſtola. Puppe Phereclea: ne q; Pharetrata: neq; Pharetrea legendum eſt ſed Phereclea. Fuit n. Phereclus, vt ſcri. Home. li. v. Ilia. filius Harmonidæ fabri lignarii: qui naues Alexandro, qui & Paris dr, fabricauit, quę fuerunt principium malorum Troianorũ: a Phereclo igitur poſſeſſiuum fit Phereeleus. Phereclea puppe.i. fabricata a Phereclo, & hic eſt verus ſenſus, & emendatus textus. Orta mari dictũ eſt ſupra in epiſtola Didonis ſup eum locum: quia mater amorũ Nuda Cyteriacis edita fert aqs. Perſtet.i. vtinã pſeueret: vt Vir. Talia pſtabat memorans: fixuſq; manebat. Aeſtum: ad vtrãq; rettulit hic: & ad feruorẽ amoris: & ad motũ maris, & eſt ſenſus: vt adiuuit nauigatio nẽ: ita adiuuet amorẽ meũ: ordo eſt. Perſtet: & ita adiuuet æſtũ pectoris: vt pelagi, ſ. æſtũ adiuuit. Et.i. et. mea vo. ſicut & nauem attulimus: q̃ a ex pſia diſceſſimus huc ppter amorẽ: nõ ãt incepi ſolũ te amare, poſtq̃ huc veni. Hæ flammæ. Hyems: tempeſtas. Error q̃a ignorarẽ, quo venirẽ. Tænaris terra.i. Laconiaca a Tænaro pmontorio Laconiæ. Petita.i. venit claſſis mea dedita opera in hãc terram ppter te. Nec mea occurrit obiectioni, quia poſſet dici: qđ ppter alias cauſas veniſſet: dicit ſe pp ſolã Helenã veniſſe. Nec crede.i. nec crede me nauigare ppter mercaturam, q̃a ſum diuem ſine hoc exercitio. Tueantur: ſeruet: quia ſatis ſunt mihi. Spectator: admirator, vt videam pulchras vrbes Græciæ. hoc enim ſolet eſſe multis cã nauigandi, vt in alienis terris videãt præclara oppida. Oppida: vrbes: vt Virgili. Aſſereumq; cano romana p oppida carmen. Diuitiora: opulentiora: nam Aſia ditiſſima eſt. Hora. & dites Aſiæ campos. Vir. Troianas vt opes. Cic. in oratione pro lege Mãnilia de laudibus Pompeii. Aſia vero tam opima eſt, & fertilis, vt vbertate agrorũ: & varietate fructuũ: & magnitudine paſtionis: & multitudine earum rerum, quæ exportantur, facile omnibus terris antecellat. Aurea: formoſa.

Pepigit: pmiſit, vt in argumẽto prime epiſtolæ, & huius diximus. Animo: cogitatione, deſiderio. Quã tu. quã oculis corpis. Fama fu. pri. nũ. t. vul.i. prius audiui dici đ pulchritudie tua.

ASCENSIVS.

QVAE Igit ſpes ſit ra.i. firma, & non irrita, nec mr amoris.ſ. Venus, q̃ ſuaſit mihi hoc iter, Promiſeris mihi te fruſtra.i. in vanũ. Nã ſup. qđ

dico ſibi ne neſcia pecces, quaſi petſin ſit cōtra Veneris iuſſa facere ego aduehor monitu diui no. i. deæ. Veneris. ſ. Et numē nō leue. i. futile, nec ɔtemptibile, adeſt. i. authoritatē dat. Cœpto. i. icepto meo. poſco quidē magna p̄mia: hoc in aſſentationē dicit: quaſi pluris faciēs ad huc p̄mia Veneris, q̄ Palladis, ac Iunōis Cytherea dr̄ Venus a cytheri Cypri luco. Ego feci. Hac du. i. Venerē ducēte. Vias dubias. i. icertas, & incognitas mihi a littore. Sigeo. i. Troiano. Nā Sigeū p̄mōtoriū eſt Troiæ. feci (dic) puppe phereclea. i. a pherecelo ædificata, vias dubias p lōga freta. i. maria. Ili ma. nil. mi. Vñ Neptunus ad Aen. v. Fas oē ē. Cytherea meis te fidere regnis. Vñ gen⁹ ducis. Nā eſpuma maris nata ducit. Perſtet. i. pſeueret, opto Venus, & vt ſup.

Nec tamen eſt mirum, ſi ſicut oporteat arcu.
Miſſilibus telis eminus ictus amo.
Sic placuit fatis, quæ non conuellere tentes,
Accipe cum vera dicta relata fide.
Matris adhuc vtero partu remorante tenebar,
Iam grauidus iuſto pondere venter erat.
Illa ſibi ingentem viſa eſt ſua imagine ſomni,
Flammiferam pleno reddere ventre facem,
Territa conſurgit, metuendaq; noctis opacæ
Viſa ſeni Priamo: Vatibus ille refert.
Arſuram Paridis Vates canit Ilion igni,
Pectoris vt nunc eſt, fax fuit illa mei.
Forma vigorq; animi, q̄uis de plebe uidebar,
Indicium tectæ nobilitatis erat.
Eſt locus in mediæ nemoroſus vallibus Idæ
Deuius, & piceis, illicibuſq; frequens,
Qui nec ouis placidæ, nec amātis ſaxa capellæ
Nec patulo tardæ capitur ore bouis
Hinc ego Dardaniæ muros, excelſaq; tecta,
Et freta proſpiciens, arbore nixus eram.
Ecce pedum pulſu viſa eſt mihi terra moueri
Vera loquar, vero vix habitura fidem.
Conſtitit ante oculos actus velocibus alis
Atlantis magni, pleionesq; nepos.
Fas vidiſſe fuit: fas ſit mihi viſa referre:
Inq; Dei digitis aurea virga fuit.
Treſq; ſimul diuæ, Venus & cū Pallade Iuno
Graminibus teneros impoſuere pedes.
Obſtupui: gelidusq; comas erexerat horror:
Cum mihi, pone metum, nuntius ales ait:
Arbiter es formæ certamina ſiſte dearum:
Vincere quæ forma digna ſit vna duas.
Neue recuſarem verbis Iouis imperat: & ſe
Protinus ætheria tollit in aſtra via.
Mens mea conualuit ſubitoq; audacia venit:
Nec timui vultu quanq; notare meo.
Vincere erant omnes dignæ iudexq; verebar
Non omnes cauſam vincere poſſe ſuam.

adiuuit æſt⁹. i. iferiores pelagi, ſic adiuuet āſt⁹ pectoris mei. Et de. mea v. i ſu. p. i. ad optatū ſinē. Vt āt nō leui. nec dudū pro amore ſe captū fateatur. Addit attulimus ſiā. tri. hy. i. tēpeſtas nautis triſtitiā afferens. Terra Tæ. p Tænaris, patronymicū a loco. Quas ha. di. tu. o. aut ia tis diuitē ſe fighat, nec pp diuitias velle negotiari aut ſe fighat q. d. nō alias merces ? adu. xi q̄ meipm. Op. ſſit. r. di. Id ſm artē a diuite nō ſicut raro dr̄ hō dis, ſed diues, ita raro hō diuitior, ſed ditior. Aſi. t. i. prius vidi aio. ɔſideratiōe, vult⁹ tuos, q̄ lumine. ſ. extremo oculo y mi nor ē tua gloria vero. Idē dixit regina Saba ad Salomonē, ſed nō id notū erat paridi, q & prior erat, & ethnic⁹. Fama ē pene. i. q̄ſi maligna ex quo multo minus dixi, q̄ſi p malignitatē, q̄ ſit.

Sed tamen ex illis iam tūc magis vna placebat:
Hanc eſſe vt ſcires vnde mouetur amor.
Tantaq; vincendi cura eſt: ingentibus ardent
Iudicium donis ſollicitare meum.
Regna Iouis coniux, virtutem filia iactat:
Ipſe potens dubito, fortis an eſſe velim.
Dulce Venus riſit: nec te pari munera tangant
Vtraq; ſuſpenſi plena timoris, ait.
Nos dabimus qđ ames: & pulchræ filia Ledæ
Ibit in amplexus pulchrior illa tuos.
Dixit: & ex æquo donis, formaq; probata
Victorem celo retulit illa pedem.
Interea (credo verſis ad proſpera fatis)
Regius agnoſcor per rata ſigna puer.
Læta domus nato per tempora lōga recepto,
Addit & ad feſtos hunc quoq; Troia diem.
Vtq; ego te cupio, ſic me cupiere puellæ,
Multarum votum ſola tenere potes.
Nec tantum regum natæ petiere, ducumq;,
Sed nymphis etiam curaq; amorq; tui.
At mihi cunctarum ſubeunt faſtidia, poſtquam
Coniugii ſpes eſt Tyndari facta tui.
Te vigilans oculis, animo te nocte videbam,
Lumina cum placido victa ſopore iacent.
Quid facies preſens, quæ nōdū viſa placebas:
Ardebam, q̄uis hic procul ignis erat.
Nec potui debere mihi ſpem longius iſtam,
Cœrulea peterem quin mea vota via.
Troia cæduntur phrygia pineta ſecuri,
Quæq; erat æquoreis vtilis arbor aquis.
Ardua proceris ſpoliantur gargara ſyluis,
Innumeraſq; mihi longa dat Ida trabes.
Fundatura citas flectuntur robora naues,
Texitur & coſtis, panda carina ſuis.
Addimus antennas, & vela ſequentia malos,
Accipit & pictos puppis adunca deos.
Qua tn̄ ipſe vehor comitata Cupidine paruo,
Sponſor coniugii ſtat dea picta ſui.

Impoſita

Impoſita eſt factæ poſtq̃ manus vltima claſſi,
Protinus ægæis ire iubebat aquis.
Et pr,& genitrix,inhibent mea vota rogando,
Propoſitumq; viæ voce morantur iter.
Et ſoror effuſis (vt erat) Caſſandra capillis,
Cum vellent noſtræ iam dare vela rates,
Quo ruis?exclamat:referes incendia tecum,
Quantum p has,neſcis,flãma petatur aquas
Vera fuit vates,dictos inuenimus ignes,
Et ferus in molli pectore flagrat amor.
Portubus egredior,ventiſq; ferentibus vſus
Applicor in terras Oebali nympha tuas.
Excipit hoſpitio vir,me tuus, hoc quoq; factũ,
Non ſine conſilio,numinibuſq; deum.
Ille qdem oſtendit,qcquid Lacedæmone tota
Oſtendi dignum,conſpicuumq; fuit.
Sed mihi laudatam cupienti cernere formam;
Lumina nil aliud,quo caperentur,erat.
Vt vidi,obſtupui,præcordiaq; intima ſenſi:
Attonitus curis intonuiſſe nouis.
His ſimiles vultus (quantũ reminiſcor) hẽbat,
Venit in arbitrium cum Cytherea meum.
Si tu veniſſes pariter certamen in illud,
In dubium Veneris palma futura fuit.
Magna quidem de te rumor præconia fecit,
Nullaq; de facie neſcia terra tua eſt.
Nec tibi per vſq; Phrygiam,nec ſolis ab ortu:
Inter formoſas altera nomen habet.

Credis & hoc nobis:minor eſt tua gloria uero
Famaq; de forma pene maligna tua eſt.
Plus hic inuenio:quam quod promiſerat illa:
Et tua materia gloria uicta ſua eſt.
Ergo arſit merito qui nouerat omnia Theſeus:
Et uiſa eſt tanto digna rapina uiro.
More tuæ gentis:nitida dum nuda paleſtra
Ludis:& es nudis fœmina miſta uiris.
Quod rapuit laudo:miror:quod reddidit unquam:
Tam bona conſtanter præda tenenda fuit.
Ante receſiſſet caput hoc ceruice cruenta:
Quam tu de thalamis abſtraherere meis.
Te ne manus unq̃ noſtræ dimittere uellent,
Te ne meo paterer uiuus abire ſinu?

HVBERTINVS.

CREDIS & hoc:extollit eius pulchritudinem:vt ita laudando eam alliciat ad amorem ſuum:nulla enim eſt mulier: quæ laudibus ſuæ formæ non delectet. Ouidi. in primo de amo. Nec faciem,nec te pigeat laudare capillos. Et teretes digitos: exiguumq; pedem. Delectant etiã caſtas ſpecoſula formæ &c. Minor eſt vero: quia minus dicitur de te, q̃ ſit. Maligna auara: & detractatrix: quia minus dicit, quam debet. Gloria, laus:commẽdatio. Eſt victa ſua materia: id eſt a pulchritudine tua: quæ eſt materia ipſius gloriæ. Rapi. preda, dictum eſt in epiſtola Hermione: & Oenones de Helena rapta a Theſeo. More:conſuetudine. Tuæ gentis:ideſt Laconicæ: nam Lacedæmonii ꝑcipue paleſtra delectati ſunt: cuius etiam inuentores creduntur: vnde Proper. Multa tuæ Spartæ miramur dona paleſtræ. Nitida:propterea, quod corpora oleo vngebantur: palæſtra autem latine luctandi certamen ſignificat. Conſtanter:fortiter, animoſe. Ante.i.potius, Hoc.i.meum. Abſtraherere.i.eriperetis .i.ante paſſus eſſem mihi incidi caput:quam te reddidiſſem. Ne:an. Vellent dimittere,quaſi dicat non, Viuus:dum viuerem.

ASCENSIVS.

ET Sua,alii legunt,& tua,ſed nõ procedit: quia ordo eſt. Et gloria ſua.ſ.quin ipſa conferre poteſt,eſt tamen inepta vtcunq; legatur reciprocatio,niſi dicatur ſua.ſ. propria ipſi famæ, quæ gloriã conferre poteſt, etiã inanem. Eſt victa,ideſt ſuperata materia tua: ideſt ſubiecta circa quod verſetur gloria, quod illi præbes, qa pl' materiæ gloriæ præbes famæ, quam ipſa retribuere poteſt gloriæ, ex quantitate autem cognoſcitur, quia ſua nominatiuis eſt caſus, nam corripitur, tua autem,quia ablatiui caſus,produci deberet, vnde malus eſſet verſus legendo tua &cetera. Ergo arſit merito, Probat formam Helenes, etiã ab aliis probatam:Nam ob eam rapta eſt a Theſeo, verum integra reſtituta, quod ſignum cenſet, quia minus amauit, q̃ ipſe qui aliquid ab ea prelibaſſet, aut virginitatem, aut ſaltem oſcula, vidit autem formam eius,inquit, Theſeus, dum more virginum Lacenarum nuda palæſtram exerceret. Abſtraherere, ideſt abſtrahereris, nam iunieditur abſtraherer abſtrahereris &cetera. Te ne, nequaquam, & nunquã. Aliquid: florem virginitatis intelligit. Sicut Silenus in Buco. Hic aliud mercedes erit.

Si reddenda fores:aliquid tamen ante tuliſſem,
Nec Venus ex toto noſtrā fuiſſet iners.
Vel tua uirginitas eſſet libata.uel illud
Quod poterat ſalua uirginitate rapi,
Da modo te,Paridis quę ſit conſtantia noſces,
Flamma rogi flammas finiet una meas.
Prępoſui regnis:ego te,quę maxima quondam
Pollicita eſt nobis nupta,ſororq́ Iouis.
Dumq́ tuo poſſem circundare brachia collo,
Contempta eſt uirtus Pallade dante mihi.
Cum Venus,& Iuno,pallaſq́ in uallibus Idæ:
Corpora iudicio ſuppoſuere meo.
Nec piget,haud unquam ſtulte elegiſſe uidebor,
Permanet in uoto mens mea firma ſuo.
Spem modo ne noſtram fieri patiare caducam
Deprecor,o tantò digna labore peti.
Non ego coniugium generoſæ degener opto,

HVBERTINVS.

FORES.i.fuiſſes propter neceſſitatem. Tuliſſem:accepiſſem. Ante:quã fuiſſes reddita. Ex toto:penitus. Libata:deſumpta,guſtata. Vel .ſ.oſculãdo modo,quia poſſet obiici:ita dicis: ſed fortaſſe ita non faceres: dicit fac periculũ & ꝓba videbis quæ conſtantia ſit in me. Flãma rogi:idest amor meus ſola morte finietur. Ter. in Andria, hanc mihi: niſi mors, adimet nemo. Flãma ro.i.flãma in qua cõburetur cadauer meũ cũ ero mortuus. Flãmas:amoris. Quæ ma.ſcilicet regna. Pollicita eſt, vt plene demonſtrauimus in argumẽto primæ Epiſtolæ. Nupta, ſororq́ Iouis: idest Iuno. Virtus: ſapientia. Contempta: ſpreta. Dante: dare volente. Elegiſſe:ſtulte.ſ.quod te,potiuſq́ regna, vel virtutem elegerim. In ſuo voto: quod primum habuit:vt te haberem coniugem. Caducam: fluxam,vanam. Non ego:incipit ſe laudare a nobilitate. Non degener: vel vilis genere, vel a maiorum virtute remotus. Generoſæ:tui nobiliſſime.

ASCENSIVS.

TVLISſem.i.abſtuliſſem. Libata.i.primum contacta. Tractum a libamininibus,quæ ſummo tenus attinguntur ore. Flãma rogi.i.exuſtionis meæ rogalis.finiet vna.i. ſola nõ ſimul, quia aduerbium eſſet, & vltimam produceret. Meas flammas.ſ.amoris.i. ad mortem vſq́ te amaſſem, & tui amore arſiſſem. Præpoſui regnis:docet quanti eam faciat, & fecerit. Cum enim tres illę ſummæ deæ iudicium pulchritudinis ad Paridẽ referrẽt,& Iuno regnorum dea (eſt enim aer ſup terrã, vbi geritur omne mortaliũ regnum) ꝓmitteret pulcherrimum regnum, & Pallas dea ſapientiæ (nam ex cerebro Iouis.i. puriore igne nata dr, vnde vis ingenii & intellectus infundi putat) ꝓmiſiſſet bellandi peritiam,dicens,te,ſi me ſequeris, nõ abſtrahet inuidus error. Venus aũt per quam,oĩa q̃ naſcuntur,ueniunt,& oriunt,pulcherrimã puellã promitteret dicens (vt nõ ignobilis author deſcripſit.) Plectra ſonora,ioci plauſus, laſciua voluptas. Hæc mea,ſi reliquis me ꝓfers ipſa puella. Pro mercede dabo,qua non formoſior vlla. Reſpondit Paris. Grata mihi tua forma Venꝰ tuaſ munera grata. Plus aliis mihi mente ſedes,certaminis ecce. Pignus hẽt victrix auri ſpectabile malum. In quare ſignificat, qđ hic poeta exp̃ſſe docet, qa Paris, dum Helenã rapuit ob pulchritudinẽ, cum qua neq́ regnũ, neq́ bellãdi gloriam,aut peritiã hẽre potuit voluptatem glorię & ſapientiæ ꝓtulit. Triplex.n.aiunt bonũ honeſtum,vt ſapientiæ,quod Pallas ꝓfert vtile vt regnorum, cuius Iuno adminiſtratrix, vñ Aeolus ad eã li. Aenei.i. Tu mihi quodcũq́ hoc regni, tua ſceptra Iouemq́ ꝯcilias, & delectabile, vt voluptatum: quæ beluis cũ hoibus cões ſunt. Ideo dicit dictorũ carm.author. Hac in lite triplex,hominum mellita poeſis Depinxit ſtudiũ, quorum datur optio cunctis. Falluntur tamen optando pleriq́ ſequaces. Luxus habet multos honor,& ſapientia paucos &c. Nupta ſororq́. ſoror,& coniunx Iouis Iuno.ſ. Contempta eſt virtus.i.bellica,quæ ſine ſapientia nõ recte adminiſtratur,vnde Pallas tam ſapientiæ, q̃ bellorum dea eſt,nec piget,aut vnq̃ ſtulte elegiſſe videbor ſup.mihi, non negat quin elegerit ſtulte,ſed tñ amãti nõ ita videt, vnde cæcus nudus alatus,& puer fingit amor. Spem mo.i.dũmodo, repetit ãt vnde inceperat. Quæ rata ſit &c.

Non ego coniugium,docuit licitum eſſe, qđ petiit,quia diuino monitu, & permiſſu. docet etiam ex perſona ſua, quia non minus nobilis ſit,immo nobilior, & ditior, & formoſior,& tali fœmina dignior,q̃ Menelaus, deinde ꝙ eã non ad concubinatum, ſed ad coniugium poſcit. Nobilitatem autem Phrygum probat ex

Ganymede deorum pincerna. Tithon Auroræ cõiuge & Anchiſæ Veneris amatore: imo ſi Heleno Virgiliano credimus: coniuge. dicit.n. cõiugio Anchiſæ Veneris dignate ſuperbo.

Nec mea (crede mihi) turpiter uxor eris.
Pleiada (ſi quæras) in noſtra gente, Iouemq;
Inuenies medios ut taceamus auos.
Sceptra parens Aſiæ, quia nulla beatior ora eſt,
Finibus immenſis uix obeunda tenet.
Innumeras urbes, atq; aurea tecta uidebis,
Quæq; ſuos dicas templa decere deos.
Ilion aſpicies, firmataq; turribus altis
Mœnia Phœbeæ ſtructa canore lirę.
Quid tibi de turba, narrem, numeroq; uirorum,
Vix populum tellus ſuſtinet illa ſuum.
Occurrent denſo tibi Troades agmine matres.
Nec capient Phrygias atria noſtra nurus.
O quotiens dices, quam pauper Achaia noſtra eſt,
Vna domus quamuis urbis habebit opes.
Nec mihi fas fuerit, Sparten contemnere ueſtram
In qua tu nata es: terra beata mihi eſt,
Parca ſed eſt Sparte, tu cultu diuitie digna,
Ad talem formam non facit iſte locus.
Hanc faciem largis ſine fine paratibus uti,

HVBERTINVS.

TVRpi. dedecori: ſed eſt magna laude tua. Pleiada, ſuæ genealogiæ vetuſtatẽ repetit a Ioue: & Electra Nã Iuppiter concubuit cum Electra filia Atlantis: quæ fuit vna ex ſeptẽ Pleiadibus, quæ in cœlũ i ſtellas tráſlate ſunt, & ex ea genuit Dardanum: a quo Troiani originem, ac nomẽ ducũt. Ouidius in faſtis. Dardanon Electra quis neſcit Atlantide natum. Scilicet electræ concubuiſſe Iouẽ. Pleiada .i. electrã: q̃ ita dicta ẽ: vel a Pleione matre vel a πλέω græce nauigo: quia nauigante ſolent Pleiadas ipſas obſeruare. Medios auos .i. qui ſunt inter Iouem, & nos intelligit Erichthonium Troum Ilum Aſſaracum Capim & reliquos. Ora: regio. Beatior: ditior: vt diximus ſupra. Obeunda: circumeunda. Finibus immenſis: propter magnos fines: & ambitus. Innumeras: infinitas. Quæ dicas decere ſuos deos: id eſt quæ ſunt ornata: & talia, quæ deceant, quibus ſunt dicata. Ilion commemorat hoc oppidũ pcipue, in quo ſedes erat regnũ Aſiaticorũ. Structa: ædificata. Canore .i. ſono, ablatiuus eſt caſus. Lyræ Phœbeæ: quia, vt alibi diximus, Neptunus, & Phœbus mœnia Ilii cõdiderunt, eſt autem iliũ oppidum ipſius Troiæ maximum & celeberrimũ. Nã Troia eſt regio. Troades: mulieres Troianæ. Occurrent veniẽt obuiam. Agmine: multitudine. Capiẽt continebũt: quia erunt plures, quã poſſint ſtare in noſtra domo. Achaia: Græcia. Vna do. .i. q̃libet ſola domus noſtræ religionis habebit opes vnius veſtræ vrbis. Nec mihi: ne videatur ſpernere Græciam dicit ſe venerari plurimũ Lacedæmona terram natalem ipſius Helenæ. Sparthẽ: Lacedęmonia. Beata: felix. Mihi: iudicio meo. Parca, nõ luxurioſa: neq; ſumptuoſa in veſtibus. Tu digi. cul. di .i. tu mereris ornatum ſumptuoſum. Non facit: non conuenit. Paratibus: ornatibus cultibus. Sine fine, infinite.

ASCENSIVS.

PLEIADA .ſ. Electrã Dardani matrem, ex q̃ Iuppiter Dardanum genuit Troianorũ progenitorem. Beatior .i. ditior, & melius habens. Canore .i. cantu ſonoro: hic canor, huius canoris, dicitur enim Apollo cum Neptuno mœnia Troiana fabricaſſe conuocando ſaxa ad ſonum lyræ, quomodo Amphion ad conſtructionem mœnium Thebanorum. Vnde Ho. in arte. Dictus & Amphion Thebanæ conditor vrbis Saxa mouere ſono teſtudinis, & prece blanda ducere, quo vellet. Quod adeo factum eſt, quia eloquentia, vt dicit Cic. li. i. Rheto. in prefatione: videlicet vir quadam eloquentia (quem per canorem hic intelligit) preditus primus homines Syluestres in ciuitatis concordiam & ad mœnia conſtruenda concitauit, vt in dicto lib. atteſtatur Ho. Neptunus autem qui aquarum deus eſt: adiutor fuiſſe dicitur quia ſine aquis non fit conglutinatio: & ad eas deſcendunt fundamenta, quæ Neptuno ſacrãtur, vnde quia (vt in fabulis eſt) iuſiurandum non ſeruauit Laomedon: dicitur æne. ii. Neptunus muros magnoq; emota tridenti fundamenta quatit. Opes vrbis: id eſt quæ ſufficiant vrbi ſparte græce: nam latine dicitur Sparta. Non facit: id eſt non eſt idoneus locus iſte: id eſt vilis.

Delitiiſq; decet luxuriare nouis.
Cum uideas cultus noſtra de gente uirorum,
Quales dardanias credis habere nurus:
Da modo te facilem, nec dedignare maritum,
Rure therannæo nata puella Phrygem.
Phryx erat, & noſtro genitus de ſanguine, qui nunc
Cum diis potando nectare miſcet aquas.
Phryx erat Aurorę coniux, tamen abſtulit illum
Extremum noctis, quæ dea finit iter.
Phryx erat Anchiſes, uolucrum cui mater amorum
Gaudet in Idęis concubuiſſe iugis.
Nec puto collatus forma Menelaus, & annis
Iudice te, nobis anteferendus erit.
Non dabimus certe ſocerũ tibi clara fugantem
Lumina, qui trepidos a dape uertat equos.

HVBERTINVS.

LVXVRIARE: abundare: affluere. Cũ deas: ſumit argumentum ornatus mulierum ab ornatu uirorum: qui ſolent eſſe minus delitioſi cum ergo uideat viros ita culto. Quales: quaſi dicat multo ſumptuoſiorem: & ſplendidiorem. Nurus: puellas. Facilem: exorabilem non duram vt faciles venerare napeas. Rure Therannæo, Theranne Laconiæ oppidum eſt. Pomponius Mela in Laconide. Theramne Lacedæmon Amyclæ. Phryx erat: laudat Phrygũ nobilitatem. Qui nunc cũ diis potando: Ganymedem intelligit. Hic filius fuit Tois Regis Troianorum amatus a Ioue, qui cum in Ida venaretur, a Ioue in formam Aquilæ transfigurato raptus eſt, & expulſa Hebe, quæ ſibi miniſtrabat: pincernam ſuum inſtituit. Ouid. lib. x. Metamor. Arripit Iliadem, qui nunc quoq; pocula miſcet. Inuitaq; Ioui nectar Iiuge Iunone miniſtrat.

Nectare: nectar poculũ eſt deorum. Auroræ coniux, ideſt Tithonus, is frater fuit Laomedontis: qui ab Aurora amatus ex ea genuit Mẽnona, quem poſtea in auxilium Troianorum miſit. Quæ finit extremum: iter noctis: quia auroræ tenet confinia lucis, quam inchoat: & noctis, quam finit. Anchiſes: is filius fuit Capis formoſiſſimus: amatus a Venere, cum quo concumbens in monte Ida poſtea apud Simoenta fluuium genuit Aeneam. Volucrum: velocium habentium alas amorum, ſunt enim gemini vt alibi diximus. Gaudet: quaſi re honeſta: vnde & apud Virgil. Coniugio Anchiſa Veneris dignate ſuperbo. Iugis: vertice.

Nec puto: laudat ſe a pulchritudine, & fortitudine: quibus duabus rebus præponit ſe Menelao. Collatus: comparatus. Iudice te: iudicio tuo. Non dabimus, ita laudat ſe: vt deprimat patrem Menelai, dicit enim ſe non habere patrem, qui ſit futurus ſocer Helenæ, qui filios coexerit: & ſolem eo ſcelere fugauerit.

Fugantem: repellentem. Trepidos: vel territos, vel feſtinos. A dape: a conuiuio ſuo ſcelerato. Fabula hoc habet, Atreus, & Thyeſtes fratres fuerunt filii Pelopis. Atreus vxorem habuit Aeropem nomine, quam cum frater Thyeſtes ardẽter amaret: cum ea concubuit: quod cum frater intellexit, in vidionem huius ſceleris filios coxit, & comedendos fratri appoſuit aſſimulata cum eo concordia, hanc rem ne ſol uideret: dicitur auertiſſe ſe. de hac re ſcripta eſt Tragœdia apud græcos, ex Atreo creditur natus eſſe Menelaus: vnde eſſet ſocer Helenæ, dicit ergo non dabo tibi talem ſocerum, qualis fuit Atreus qui humanas dapes fratri apponatur.

ASCENSIVS.

LVXVRIARE: ideſt ſuperfluere in quauis re: unde & ſegetes nimium uegetæ dicuntur luxuriare, & quia habitio nimis ampla Venerem excitat, vocamus carnis Petulantiã luxuriam. Cum uideas cultus noſtra de gente uirorum: hunc damnat in Aenea Iarbas Aeneid. quarto dicens. Et nunc ille Paris cum ſemiuiro comitatu, Mœnia mentum mitra crinem que madentem Subnixus rapto potitur &c. Et eundem laudat Paris ſed mulieri, uerumtamen ſunt quibus animus eſt longe alius, de quibus uidelicet dicit Iuuena. ſaty. ſexta. Ferrum eſt quod amant. Nec puto collatus & cete. Quod ſumme neceſſarium erat: incipit Menelai amorem excludere, ſicut Maro dicit abolere Sicheum. Socerum, ſcilicet Thyeſtem: ſed non Priamum. Nam a cena Thyeſte auertit ſol equos: ad quod alludit Dido. Aeneid. I. dicens. Nec tam auerſus equos tyria ſol iungit ab vrbe.

Nec pater

Nec priamo pater eſt ſoceri de cæde cruentus,
Et qui Myrtoas crimine ſignet aquas.
Nec proauo ſtygia noſtro captantur in unda
Poma nec in madiis quęritur humor aquis,
Quid tamen hoc refert? ſi te tenet ortus ab illis,
Cogitur huic domui Iuppiter eſſe ſocer.
Heu facinus, totis indignus noctibus ille
Te tenet, amplexu perfruiturq; tuo.
At mihi conſpiceris poſita uix deniq; menſa,
Multaq;, quę lędant hoc quoq; tempus habet.
Hoſtibus eueniant conuiuia talia noſtris,
Experior poſito qualia ſępe mero.
Pœnitet hoſpitii, cum me ſpectante lacertos,
Imponit collo ruſticus ille tuo.
Rūpor, & inuideo (quid nūc tamen omnia narr ē?)
Membra ſuperiecta cum tua ueſte fouet.
Oſcula cum uero coram non dura daretis,
Ante oculos poſui pocula ſumpta meos.
Lumina demitto, cum te tenet arctius ille,
Creſcit & inuito lentus in ore cibus.

HVBERTINVS.

NEC pater eſt. i. nec Priami auus meus ſocerum ſuum interfecit, ſicut Pelopis auus Menelai: diximus ſupra in epiſtola Hermionis fabulam Oenomai patris Hippodamiæ: quem Pelops curſu vicit. In autē. Pelops: vt regno soceri poteretur: eum interfecit. Et qui Myrtoas. i. nec dabimus auum qui aliquē in mare præcipitauerit ſub mergendum: ſicut Pelops myrtillum auigam Hippodamiæ: quo fauēte eum vicerat: in mare præcipitauit: a quo mare Myrtoum dictū eſt: hæc fabula loco ſupradicto narrata eſt. Nec proauo: amplificat odium gentis Menelai, dicens nec proauus meus damnatus eſt apud inferos eadem pœna: vt aquam vſque ad os habeat: & poma: neq; tamen bibere, aut comedere poſſit ſicut Tantalus proauus Menelai. Tantalus enim cum eſſet familiariſſimus deorum, Iouem cum cæteris diis ad conuiuium inuitaſſet: dicitur Pelopem filium ſuum coxiſſe, & diis comedendum appoſuiſſe: vt eorum diuinitatem tentaret: a quo omnes abſtinuerunt excepta Cerere: quæ Humerum eius ɔſumpſit poſtea eū dii eū ad vitam reuocare vellent: Humerus eſt ei eburneus reſtitutus: vnde Virgil. Humeroq; Pelops inſignis eburno. Inde Tantalus hac pœna damnatus: apud inferos dicitur: vt nec vndis, nec pomis tangentibus ora perfruatur. Sunt tamen qui eum hac pœna non propter cædem filii: ſed quia indicauerat arcana deorum damnatum putent: quodquidem Ouid. in. i. amo. ſignificat. Quærit aquas in aquis, & poma fugacia captat Tantalus: hoc illi garrula lingua dedit: & idem lib. iii. amo. Sic aret in mediis taciti vulgator in vndis, Pomaq;, quæ nullo tempore tangat habet. Euripides dicit eum ſuſpenſum in aere propterea quod aduerſus deos eſſet maledicus. Quid refert? quid intereſt: quid mihi prodeſt maiores Menelai tales eſſe. Si ortus. i. ſi Menelaus natus ab illis. Tenet te: placet tibi. Cogitur, ſubaudi ſi: Iuppiter cogitur eſſe ſocer huic domui iā cōtra voluntatem ſuā compellitur eſſe ſocer ipſius Menelai: qui eſt de gente ita ſcelerata & impia: nam ſi helena, quæ ē filia Iouis ſit ei⁹ vxor: neceſſario Iuppiter erit ei⁹ ſocer. Heu faci nus: pergit adducere eū in odiū. Indignus: qui non mereſ talem vxorē: Mihi. q. d. qui te amo ex corde. Vix deniq. i. etiam cum difficulate. Poſita: parata. Hoc tē pus: menſæ, & cœnæ. Quæ lędunt: quæ diſpliceāt. Eueniant: optantis. Talia: ita acerba. Pœnitet: hoſp. i. pœnitet me eſſe in ea domo. Ruſticus: Incultus ſine moribus, & blandiciis. Rumpor. i. dolore. Cum ille: Menelaus. Fouet tua mēbra veſte ſuperiecta. i. cum te amplectitur: & tenet in vlnis ſub veſte ſua. Quid: non hæc dicta ſunt per parentheſim. Nō dura mollia, & laſciua. Poſui pocula ante oculos: ne viderem. Demitto: inclino. Arctius: ſtrictius.

ASCENSIVS.

NEC pater. ſ. Pelops Thyeſte pater, qui Pliſteſtem genuit, vnde Agam. & Mene. nati ſunt, q̄uis Atridæ dicantur. Nec pauo ſ. Tantalo, q proauus eſt Menelai, qa pr̄ Pelopis. Cogitur huic. ſ. tā ſceleſtæ domui. i. familiæ Iuppiter eē ſo. q. d. tam bonus deus, qui Iuppiter dictus eſt iuuās p̄ſtā dignū ergo cenſet Helenā filiam Iouis ex Leda Tyndari vxorē progenitam, in tam ſceleſtam familiam detruſam, innuens contra ſe ea dignum, quippe qui de ſanguine Iouis ortus ſit.

Sæpe dedi gemitus,& te laſciua notaui,
In gemitu riſum non tenuiſſe meo.
Sæpe mero uolui flammam compeſcere,at illa
Creuit,& ebrietas ignis in igne fuit.
Multaq; ne uideam,uerſa ceruice recumbo,
Sed reuocas oculos protinus ipſa meos.
Quid faciam dubito,dolor eſt meus iſta uidere
Sed dolor a facie maior abeſſe tua eſt.
Qua licet,& poſſum,luctor cælare furorem,
Sed tamen apparet diſſimulatus amor.
Nec tibi uerba damus,ſentis mea uulnera ſentis
Atq; utinam ſoli ſint ea nota tibi.
Ad quoties lachrymis uenientibus ora reflexi,
Nec cauſam flectus quæreret ille mei.
Ah quotiens aliquem narraui potus amorem,
Ad uultus referens ſingula uerba tuos,
Indiciumq; mei ficto ſub nomine feci,
Ille ego,ſi neſcis,uetus amator eram.
Quin etiam,ut poſſem uerbis petulantius uti
Non ſemel ebrietas eſt ſimulata mihi.
Prodita ſunt (memini) tunica tua pectora laxa
Atq; oculis aditum nuda dedere meis.
Pectora uel niuibus puris,uel lacte,tuamq;

HVBERTINVS.

CRESCIT in ore cibus, videtur creſceret quia præ dolore comedere non poſſum. Iuuena. Interq; molares difficili creſcēte cibo: ex anxietate enim cibus multum cōmaſticatus, & commanſus vix poteſt demitti per fauces. Notaui: aduerti. Cōpeſcere coercere. Ebrietas fuit ignis in igne: quia ex vino creſcit amor. Ouid. lib. iii. de arte. Cum veneris puero non male Bacche facis, idem: Vina parant animos: faciuntq; caloribus aptos: vñ & Paulus apoſtolus. Nolite inebriari vino, in quo eſt luxuria. Recumbo: diſcumbo ad menſam. Ceruice verſa: verſo capite in aliam partem. Protinus: ſtatim, quia nō diu poſſum manere: quin te aſpiciam. Maior .ſ. q̄ videre. Abeſſe: diſcedere. Qua licet: quatenus licet. Nitor: conor. Diſſimulatus: occultatus. Nec damus verba: nec te decipimus. Tibi ſoli: ne alius aduertat. Reflexit: retroflexit: ne viderer lachrymari. Ipſe: maritus tuus. Potus: cum bibiſſem. Aliquem amorem .i. amorem alicuius. Referens: conuertens. Ad tuos vultus: vt intelligeres me ea dicere propter te. Indicium: demonſtrationem mei ipſius. Sub nomine ficto: namq; cum alium nominarem amantem: de me ſignificabam. Ille: cuius amorem narrabam: hæc autem omnia eſſe facienda ab amatore oſtendit Ouid. lib. ii. de arte hic tibi multa licet ſermone latentia tecto. Dicete: quæ dici ſentiat illa ſibi, blanditiaſq; leues tenui perſcribere vino, vt dominam in menſa ſe legat illa tuam. Atq; oculos oculis ſpectare fatentibus ignem & cete. Petulantius: licentius audacius. Non ſemel .i. ſæpius. Simulata .i. oſtendi me eſſe ebrium: quod Ouid. in. ii. de arte præcipit. Ebrietas, vt vera nócet, ſic ficta iuuabit. Fac titubet bleſo ſubdola lingua ſono. Et quicquid dicas: facies ve proteruius æque. Creditur nimiū eam ſa fuiſſe merum. Prodita: aperta. Tunica la .i. veſte laxata: & largius aperta. Nuda .ſ. pectora. Dedere adi. oc .i. viſa ſunt oculis meis. Pectora: laudat pulchritudinem, & candorem eius pectoris, dicit potuiſſe comparari vel niuibus itactis: vel lacti, vel ei cygno, in quem Iuppiter transformatʼ cōcubuit cum Leda eius matre: cū enim omnes cygni ſint candidi, credibile eſt illū fuiſſe candidiſſimum.

ASCENSIVS.

ET te laſciua: per gratam petulantiam, libertatem, ac proteruiam hoc profert Paris, quaſi inuidia percitus, & Zelotypia æſtuans, quare nihil gratius amantibus. Sic Maro. Malo me Galathea petit laſciua puella. Ebrietas: ideſt ſuperabundantia vini fuit ignis .i. incendium in igne .i. in amore. Aut ebrietas ignis .i. amoris fuit in igne .ſ. indignationis. Quid faciam dubito. Amatorie, docet cruciatum ſuum ne q; videre, neq; non videre patiatur eam, nam videnti dolet a ruſtico tractari, non videnti non poſſe talem vultum cōtemplari. Narrantium potus, quia poſt potum & laſciua narrari ſolent, & liberius, incautiuſq;. vnde Flaccus dicit, Reges dicuntur multis vrgere cululis, & torquere mero & cete. Prodita ſunt, quia gaudent ſummopere formoſa laudari, laudat eam a forma, & lepore corporis, vt eam magis ſibi conciliet.

Complexo matrem candidiora Ioue,
Dum ſtupeo uiſis (nam pocula forte tenebam)
Tortilis a digitis excidit anſa meis:
Oſcula ſi natæ dederas, ego protinus illa
Hermiones tenero lætus ab ore tuli.
Et modo cantabam ueteres reſupinus amores,
Et modo per nutum ſigna tegenda dabam.
Et comitum primas Clymenemq; ęthrā q; tuarum
Auſus ſum blandis nuper adire ſonis.
Quę mihi non aliud, quam formidare locutæ
Orantis medias deſeruere preces.
Dii facerent precium magni certaminis eſſes,
Teq; ſuo poſſet uictor habere toro.
Vt tulit hippomenes ſchęneida premia curſus
Vincit ut in Phrygios Hipppodamia ſinus

HVBERTINVS.

DVM ſtupeo: ideſt vix ſum apud me. Viſis: ſcilicet pectoribus tuis. Anſa: dicitur in poculis ea pars, quæ manu capitur, & tenet poculum. Virgi. in Buco. Et grauis attrita pendebat cantarus anſa, nam manubrium, & capulum de gladiis dicimus. Tortilis: fiebat enim anſa intorta. Excidit: ideſt recidit a manu. Nā pocula per parentheſin legendum eſt. Natæ: filiæ tuæ hermiones. Ego tulli illa: ideſt ego oſculabar illā: Vbi tu dederas oſcula tua. Modo: interdum. Tegenda: celanda. Per nutus: vt ipſe i primo Amorū. Me ſpecta: nutuſq; meos: vultūq; loquacem. Primas, ideſt Præcipuas, & tibi intimas. Aethram: hæc creditur fuiſſe mater Theſei: ut alibi diximus. Adire: alioqui hoc præcipit Ouid. in. ii. de arte. Sed prius ancillā captatæ noſſe puellæ. Cura ſit acceſſus molliet illa tuos. Quæ comites tuę. Nō locutæ aliud: ideſt aliud reſpondentes. Quam formidare: quam ſe timere. Deſeruere medias præces: ideſt noluerunt audire omnes meas præces.

Precium certaminis eſſes. i. vt pponereris precium ei: qui te in aliquo magno certamine vincendo conſequeretur. Vt tulit: ſumit exempla quorundam: qui certauerunt pro amore, quos dicit ſe eſſe imitaturum. Schœneida: Atalātam filiam Schœnei: quæ cum ab oraculo accepiſſet, vt vitaret coniugium, cum eſſet pernicitate pedum præſtantiſſima: & multi eam vxorem peterent, hanc conditionem procis imponebat: vt a ſe currendo victi morte plecterentur: victor eius coniugio potiretur. Cum igitur inter multos, qui eam petebant, adeſſet Hippomenes illius pulchritudine incenſus, Venerē in auxilium rogauit: quæ ex Damaſceno agro Cyprii tria mala aurea ei attulit: monuitq; vt inter currendum virgini ea obiiceret: fore. n. vt illorum cupiditate tardaretur: parens igitur eius præceptis vnum in obliquum piecit: ad quod primum capiendum Atalantā a curſu diuertit: mox alterum: & poſtremo tertiū: quæ omnia dū puella cupida attollere curat: curſu ab Hippomene eſt prguenta, & ſuperata: poſtea ingratus aduerſus Venerē fuit quare illa īdignata impatientiam libidinis in eos immiſit: ita vt in loco ſacrato Cybeli matri duorum cōcubuerint: ob quam cauſam ī leones conuerſi ſunt a Cybele vt ſcri. Oui. lib. x. Meta. dicit ergo Paris, quod ſicut Hippomenes non territus cōditione mortis certami cum ſu Atalantā meruit: ita & ipſe idē faceret pro He. Alcides Hercules.

ASCENSIVS.

IOVE complexo matrem: quia conuerſus in Cygnum complexus eſt Ledam. quæ ex eo & Tyndaro duo oua concepit ex quorum altero natus Pollux, & Caſtor. vnde Hora. ouo prognatus eodem & cete. Creditur tamen Caſtor Tyndari filius, & ob id mortalis fuiſſe. Anſa eſt, qua capiē poculū Vir. in Buco. Et grauis atrita pendebat cantarus anſa. Erant autem aliquando anſæ tortiles, ideſt intortæ, & interdum ſculptæ. Vnde in eſdem. Et molli circum eſt anſas amplexus acantho. Et comitum primas: ideſt principes inter pediſequas, ac comites tuas, quia ab illis (vt Ouid. in arte docet) auſpicandus eſt amatoribus aditus. Quæ non locutę mihi aliud, q̄ formidare ſupple te.

Deſeruere medias præces orantis: ſcilicet mei, hoc eſt præces meas orantes eas: & ita ſignificat longe aliud reſpondiſſe, ſed minatas fuiſſe illi mortem, ſi amplius loqueretur, nec voluiſſe auſcultare, vnde q̄ a ſecluſa eſt via per eas, exclamat: quaſi dicat. O vtinam dii faceſſent & cete. Dii facerent ſubaudi vtinam: quaſi dicat ſi daretur aliqua tui acquirēdæ via, adirē etiam cum vitæ periculo, ſicut Atalantā acquiſiuit Hippomenes, & Deianiram Hercules, vt in Deianira prætactum eſt. In phrygios ſinus hos verſiculos non omnes codices habēt immo paucīſſimi.

Vt ferus Alcides Acheloia cornua fregit,
Dum petit amplexus Deianeira tuos.
Noſtra per has leges audacia fortiter iſſet,
Teq; meis ſcires eſſe laboris opus.
Nunc mihi nil ſupereſt, niſi te formoſa precari
Amplectiq; tuos, ſi patiare, pedes.
O decus, o pręſens geminorum gloria fratrum
O Ioue digna uiro, ni Ioue nata fores,
Aut ego Sigeos repetam te coniuge portus,
Aut hic Tęnarea contegat exul humo.
Non mea ſunt ſumma leuiter diſtricta ſagitta
Pectora, deſcendit uulnus ad oſſa meum:
Hoc mihi (nam repeto) fore ut à cœleſte ſagitta
Figar, erat uerax uaticinata ſoror.
Parce datum fatis Helenę contemnere amorem
Sic habeas faciles in tua uota deos.
Multa quidã ſubeũt, ſed coram ut plura loquamur,
Excipe me lecto nocte ſilente tuo.
An pudet? & metuis uenerem temerare maritam?
Caſtaq; legitimi fallere iura tori?
Ah nimium ſimplex Helenę, ne ruſtica dicam,
Hanc faciem culpa poſſe carere putas?
Aut faciem mutes, aut ſis non dura, neceſſe eſt,
Lis eſt cum forma magna pudicitiæ.
Iuppiter his gaudet, gaudet uenus aurea furtis
Hęc tibi nempe patrem furta dedere Iouem.
Vix fieri, ſi ſint uires in ſemine amorum,
Et Iouis, & Ledæ filia, caſta potes.

HVBERTINVS.

CORNVA Acheloia: ideſt cornua Acheloi: qui & ipſe pro Deianira certabit, dictum eſt in epiſtola Deianiræ in eo loco. Ne pigeat pugnæ bis tibi cauſa fui. Cornua flens legit rapidis achelous in vndis. Noſtra: ſubauditur ſicut. Per has leges: per tales conditiones auſus eſſem ire. Te eſſe opus mei lab. i. te meo labore eſſe comparatam. Nil ſu. nil reſtat, quia non proponeris talibus certaminibus. Amplecti q; pe. qd precãtes facere ſolẽt. O de. precatur eam: & laudat ſimul, Fratrũ: Caſtoris, & Polluxis. Digna Io. vi. digna q̃ eſſes vxor Iouis, niſi eſſes filia. Sigeos: troianos. Te con. te abducta mecũ i. coiugẽ. Aut: contegar: ſepeliar. Humo Tænaria: in hac tua terra lacondica. Exul: nunq̃ amplius domũ reuerſus. Diſtricta: pcuſſa. Leuiter: parum, ſed vehemẽter. Vulnus amoris. Ad oſſa in medullas. Hic: oſtendit amorem ſuum eſſe fatalẽ: quem dicit prędictum ſibi fuiſſe a Caſſandra ſorore ſua diuinatrice. Repeto: in memoriam reduco. Fore: futurum eſſe. A ſagitta cœleſte. i. ab amore cœleſtis mulieris: notandus eſt autẽ hic ablatiuus cœleſte in e contra regulam deſinens neceſſitate metri. Parce: ſerua: noli. Helene: vocatiuus eſt a nto Helene. Sic: adiurantis eſt. Faciles: exorabiles: benignos. In tua vota: ad ea, quæ optaueris. Subeunt: ſuccurrunt, veniunt in mentem qua poſſim ſcribere. Coram: præſentes. An pudet: excipere me lecto tuo. Legitimi: Menelai, quem legitimum tibi putas. Simplex, imprudens. Ne ruſtica dicam. q. d. qd etiam poſſum dicere, ſi habes hunc timorem. Hanc: talẽ: tam pulchram. Putas. q. d. falleris. Mutes fa ciem: vt non ſis pulchra. Non dura. i. facilis. Lis eſt: ſentẽtia eſt rhetorica pudicitia, & pulchritudo nõ cõcorditer ſimul eſſe poſſunt. Iuue. Rara ẽ adeo ↄcordia formæ, Atq; pudicitiæ. Furtis: adulteriis. Hæc: talia. Iouem patrẽ tibi: quia niſi mater tua: qa vxor erat Tyndarei, cum Ioue concubuiſſet: non eſſet pater tuus. Vix fieri latẽter oſtẽdit filios filias vt trahere mores a parẽtibus: dicit enim cum ſis filia Iouis, & Ledæ: qui adulterio delectati ſunt, vix potes eſſe caſta. Ordo, tu filia Iouis, & Ledæ vix potes eſſe caſta. Si vires amorum ſunt in ſemine, ideſt ſunt in generatione: ideſt ſi filii trahunt vim amoris a generatione parentum.

ASCENSIVS.

VT A cœleſte: rara declinatio: nam cœleſti regulariter dicitur, uerum ſicut cœleſte licenter dixit, ita & in genitiuo plurali cœleſtum, pro cœleſtium, ſicut & Maro. Cœleſtũ vis magna &c. Lis eſt cũ forma. Sicut Iuuenalis: Rara eſt concordia formæ, Atq; pudicitiæ.

Caſta tamen tunc ſis, cum te mea Troia tenebit,
Et tua ſim (quæſo) crimina ſolus ego:
Nunc ea peccemus, quę corrigit hora iugalis,
Si modo promiſit non mihi uana Venus
Sed tibi & hoc ſuadet, rebus, non uoce maritus
Neue ſui furtis hoſpitis obſtet, abeſt.
Non habuit tempus, quo creſſia regna uideret
Aptius, o mira callididate uirum.
Exit, & Idæi mando tibi dixit iturus
Curam pro nobis hoſpitis uxor agas.
Negligis abſentis (teſtor) mandata mariti,
Cura tibi non eſt hoſpitis ulla tui.
Huccine tu ſperas hominem ſine pectore, dotes
Poſſe ſatis formæ Tyndari noſſe tuæ.
Falleris, ignorat nam ſi bona magna putaret,
Quę tenet, externo crederet illa uiro:
Vt te nec mea uox, nec te meus incitet ardor,
Cogimur ipſius commoditate frui.
Aut erimus ſtulti, ſic, ut ſuperemus & ipſum,
Si tam ſecurum tempus abibit iners.
Pene ſuis manibus ad te deducit amantem,

HVBERTINVS.

CASTA tamen: dicit nunc velim fallax mariti ſis tui: ſed cum eris mecum ſis caſta, & cũ nullo pecces, niſi mecum. Ea peccemus: ea cõmittamus. Quæ hora iugalis corrigit: ideſt q̃ poſtea emendabit matrimonium: & faciet non eſſe peccatum: corrigitur enim adulteriũ: cum adulteri legitimo copulãtur matrimonio. Non vana: non falſa: quod ſis futura vxor mea. Sed tibi: arguit a cõmoditate, quã abſentia mariti ei præſtat. Rebus: effectu. Nõ voce: quia non dicit tibi, vt hoc facias: ſed ſignificat ſe eſſe contentum cum me hic præſente diſceſſit. Et abeſt: nec obſtet furtis ſui hoſpitis: ideſt ne præſentia ſua ĩpediat amorẽ & concubitum meum tecum. Creſſia: cretẽſia. Nam, vt dixi, Menelaus profectus fuerat, in Cretam, quo tempore Paris in eius domo hoſpitabatur. O mira callidictate: pro miræ calliditatis, & aſtutiæ: & eſt ironia: quaſi dicat ſimplicẽ, & ſtultum hominem. Ipſe: quaſi dicat ſtultus. Iturus: habiturus. Dixit o vxor: o Helena. Mando: committo tibi, & præcipio. Hoſpitis Idæi: Paridis Troiani ab Ida monte Phrygiæ. Negligis: quia ei non pares. Tyranni: regis: vt Virgilius. Pars mihi pacis erit dextram tetigiſſe tyranni. Legitur tamen etiam hic mariti. Huccine: adducit Menelaum in contemptum dicens eſſe fatuum, & ſtultum, qui non poſſit cognoſcere pulchritudinem ipſius Helenæ, huccine pro huncne. Sine pectore: ideſt ſine ſapientia Horati. in epiſtolis, Non tu corpus eras ſine pectore. Dotes: pretium excelientiam. Tyndari: o Helena. Magna bona: ſcilicet pulchritudinem. Non crederet: non committeret. Vt[q]uis. Mea vox: mea verba: & eſt ſenſus: licet nec verbis meis: nec vehementi meo erga te amore exciteris: tamẽ eſt fallendus maritus tuus: & debes mihi morem gerere quia ſimplex eſt, & ſtultus. Vt ſuperemus, & ipſum: ideſt vt ſimus etiam ipſo ſtultiores. Iners: ideſt ſine effectu amoris: & concubitus. Amantem: me. Pene ſuis manibus, quod ſolẽt facere lenones, & lenæ. Tibullus, hæc mihi te adducit tenebris multoq; timore. Coniungit noſtras clã taciturna manus.

ASCENSIVS.

SED tibi & hoc ſuadet &c. Docet maritum quaſi conſentiẽtem opportunitatem feciſſe: q in Cretam proficiſcẽs: hoſpitem domi ſuæ derelictum coniugi tam formoſæ cõmendauerat, vnde per ironiam manifeſtam exclamat, o mira calliditate virum. Huccine &c. argute probat Menelaum eſſe indignum tam formoſa coniuge: nam pulchritudo, & forma non poteſt ſatis coli, & amari ab eo, qui eam ignorat, quẽadmodum Menelaus, qui tam ſtolidus, atq; rerũ imperitus erat vt coniugem hoſpiti, atq; hoſpitem coniugi commendaret: vocat ergo hominem ſine pectore: ideſt ſine corde. Nam in pectore, & corde videtur prudentia, vnde cordatos vocamus, quibus res ſuæ cordi ſunt, atq; eas prudenter curant. Tyndari patronymicũ putatiuum. putabatur enim Tyndari filia, eſt ergo vocatiuus a nominatiuo Tyndaris. Commoditate ipſius. i. quam ipſe nobis per abſentiam ſuam præſtat. Aut erimus ſtulti, ſi. ſ. tam expectandam opportunitatem in vacuum tranſire ſinamus. Tempus ſecurum, in quo nos ſecuri eſſe, poſſumus, cũ abſit maritus & hoſpitio ſuo ſuſceptus ſim.

Vtere mandantis ſimplicitate uiri.
Sola iaces uiduo tam longa nocte cubili,
In uiduo iaceo ſolus & ipſe toro.
Te mihi, meq; tibi communia gaudia iungant,
Candidior media nox erit illa die.
Tunc ego iurabo quæuis tibi numina, meq;
Aſtringam uerbis in ſacra iura meis,
Tunc ego ſi non eſt fallax fiducia noſtri,
Efficiam pręſens, ut mea regna petas.
Si pudet, aut metuis ne me uideare ſecuta:
Ipſe reus ſine te criminis huius ero.
Nam ſequar Aegide factũ fratrumq; tuorum,
Exemplo tangi non propiore potes.
Te rapuit Theſeus, geminas Leucippidas illi
Quartus in exemplis annumerabor ego.
Troica claſſis adeſt, armis inſtructa: uiriſq;
Iam faciet celeres remus & aura uias.
Ibis dardanias ingens regina per urbes,
Teq; nouam credet uulgus adeſſe deam.
Quaq; feres greſſus adolebunt cinnama flammę,
Cæſaq; ſanguineam uictima plãget humum.
Dona pater, fratreſq; & cum genitrice ſorores,
Iliadeſq; omnes, totaq; Troia dabit.
Hei mihi uix a me pars dicitur ulla futuri,
Plura feres, quam quę littera noſtra refert.

HVBERTINVS.

SOLA: dicit ſe eſſe conueniens: vt ei morẽ gerat, & vno lecto coniugantur: quia ambo ſoli dormiunt. Communia: quæ vterq; capiemus. Gaudia: voluptates. Cãdidior: ideſt erit mihi tam iucunda: vt videatur eſſe lætior media die. Quæuis: quælibet. In ſacra iura: ſcilicet matrimonii ideſt obligabo me futurum ſemper maritum tuũ. Petas mea regna: ideſt venias in Troiam. Si pudet: occurrit obiectioni. Ne videare ſecuta me, ideſt ne videaris ſpõte diſceſſiſſe. Ipſe ero reus: volo omnem culpam huius facti in me transferri. Sequar: imitabor. Aegide: Theſei. Fratrum tuorum: Caſtoris, & Pollucis. Te rapuit: dictum eſt ſupra. Illi: Caſtor, & Pollux. Geminas Leucippidas: ideſt duas filias Leucipi: ſubaudi rapuerũt. Fabula autẽ hoc habet. Leucippus duas habuit filias Phębem, & elairam, quæ deſponſatæ Idæ, & Lynceo iuuenibus fortibus die nuptiarum a Caſtore, & polluce earum amore accenſis raptæ ſunt eum Caſtora a Lynceo interfectum dicũt: hanc fabulam ſcribit plene Oui. lib. vi. Faſtorum: & eam breuiter tetigit Propertius. Elegia .ii. his verbis. Nõ ſic Leucippis ſuccẽdit Caſtora Phœbe, Pollucem cultu non Elaira ſoror. Propiore quam fratrum ſuorum. Tangi moueri, incitari. Troica: arguit a facilitate diſcendi dicit enim ſe habere omnia Parata. Ibis: pollicetur ei magnos honores in regno Troiæ. Quaq; feres dicit, quod ei fiẽt honores, tanq̃ deæ. Adolebũt: cremabũt. Cinnama genus eſt aromatis odoriferi ex arbuſcula, quam Aethiopia mittit Cæſa: interfecta ſicut numinibus. Planget percutiet, cum in terra cadet. Dona: allicit eã munerum pollicitatione. Iliades: Troianæ mulieres. Totaq; Troia: cõtinens pro contẽto. i. omnes Troiani. Vlla. i. minima. Feres: accipies.

ASCENSIVS.

VTERE mãdantis ſimplicitate viri. i. tam ſimpliciter, hoc eſt ſine calliditate obſequere, vt ille mandauerat Candidior. i. melior, & aptior, quia bona tempora candidis lapillis ſignabant Crethes, & Thraces. Ipſe reus ſine te: ideſt in me omnem culpam aſſumam: nec dicam te ſecutã me, ſed raptam a me & inuitam a patriã extractam. Factum, Aegides ideſt Theſei, qui ipſam prius rapuerat, vt ipſe declarat per ſequentia. Troica claſſis adeſt. Docet faciliter rapi poſſe, & difficulter repeti, raptam quoque magis veneratum iri, quam dimiſſam cum, pro dea apud Troiam habenda ſit. Adolebunt: ideſt incendent, cremabunt. Victima planget humum ſanguineam: ideſt quam ſanguineam faciet. Plangendo: ideſt: concutiendo eam pectore ſuo. Vnde planctus proprie fit cum percuſſione pectoris, ſicut de Anna dicitur Aeneidos quarto. Vnguibus ora ſoror fœdans, & pectore palmis. Hei mihi dicit ſolet quando rebus dicendis impar eſt qui dicit. Vt hei mihi qualis erat: quaſi dicat eloqui neſciam.

Nec tu rapta time: ne nos fera bella ſequantur:
Concitet & uires Græcia tota ſuas.
Tot prius abductis quæ nã eſt reperita per arma:
Crede mihi uanos res habet iſta metus
Nomine cœperũt Aquilonis Erechthida Thraces:
Tuta tamen bello Biſtonis ora fuit.
Phaſida puppe noua uexit Pagaſeus Iaſon,
Læſa nec eſt Colcha Theſſala terra manu.
Te quoq; qui rapuit, rapuit Minoida Theſeus
Nulla tamen Minos Cretas ad arma uocat,
Terror in his ipſo, maior ſolet eſſe periclo:
Quæq; timere libet: pertimuiſſe pudet.
Finge tamen, ſi uis, ingens conſurgere bellum:
Et mihi ſunt uires: & mea tela nocent.
Nec minor eſt Aſiæ, quam ueſtræ copia terræ,
Illa uiris diues, diues abundat equis.
Nec plus Atrides animi Menelaus habebit,
Quam Paris, aut armis anteferendus erit.
Pene puer cæſis abducta armenta recepi,

HVBERTINVS.

NE C: qđ occurrit obiectioni, & eã refutat: quod nulla bella propter eam mouebuntur: & probat id exemplo multarum, quæ raptæ ſunt & nunq; tamen repetitæ. Concitet: cõmoueat cõtra me. Quæ q. d. nulla. Vanos ſtultos, & ſine cauſa. Nomine Aqlonis: hiſtoriam tetigit, nõ fabulã. Euritheus rex Athenienſium filius duas habuit formoſiſſimas quarum Procris nupſit Cephalo vt ſupra diximus ĩ Epiſtola phæd. alterã orythiam nomine cũ Rex Thracum vxorem petiuiſſet: & non impetraſſet: illa parata & inſtructa claſſe miſit, qui eam raperent: & quoniã ſpirante Borea vẽto: qui fauet ex Attica in Thraciam nauigantibus abducta eſt: datus eſt locus fuit fabulæ, qđ Boreas ventus eã abſtulerit. Nomine: parte. Aquilonis: Boreæ. Ora: regio. Biſtonis: Thracia nominatiuus eſt caſus, & forma potronymici fœminini generis: eſt autem Biſtonium ſtagnum Thraciæ. Pagaſeus: Theſſalicus: a Pagaſeo ſinu: vnde ſoluit nauem, vt diximus ſupra. Phaſida: Medeam. Manu col. exercitu, & viribus Colchorum: narrata eſt hæc fabula ſupra in epiſt. Hipſiphyles: & in epiſt. Medeæ ad Iaſona. Minoida: Ariadnẽ: viſa eſt fabula ſupra in epiſtola Ariadnes: & in epiſtola Phædræ. Cretas: accuſatiuus eſt græcus, cuius nominatiuus eſt Cres. Terror: timor. Maior peri. ſecundum eam ſententiam peior eſt bello timor eſſe belli. Pudet ptimuiſſe: eſt poſtea pudor pertimuiſſe ea, quæ aliquis voluit timere. Finge: pone, fac. Et: id eſt etiam mihi ſicut Græcis. Copia: multitudo virorum.

Illa: Aſia: dixit autem illa, quia quando hæc ſcribebat erat in Græcia. Plus animi: plus audaciæ. Anteferendus: præponendus mihi. Pene puer narrat teſtimonia ſuæ probitatis, & fortitudinis: incipiens vſq; ad pueritiã. Pene puer: adoleſcens: adhuc teneræ ætatis. Recepi: recuperaui. Cæſis: interfectis.

ASCENSIVS.

TOT Prius abductis. Argumentum eſt ab exemplis, idque Rhetoricũ, atq; probabile, ſed non neceſſario concludens. Vnde fallitur Paris. Biſtonis ora: idest Thracia. Manu Colchas, i. exercitu Colchicho. Cretas accuſatiuus a nominatiuo Cres Cretis, hic Cretes, hos Cretas. Quæque timere libet, pertimuiſſe pudet. Docet hoc verſiculo poeta, qđ interſit inter timere, & pertimere, ac conſimilia. Nam timere eſt qualitercunque ſiue perfecte, ſiue imperfecte, pertimere ad finem vſque cum conſumatione eius de quo erat timor. Sed vt dixi: nihil eſt poeta hoc facilius, & expoſitius.

Finge tamen ſi vis & cætera. Quia argumentum ab exemplis inualidũ eſt: poſſetq; dicere Helena ſe potius repetendam, quam ſuperiores, aut quia marito ſuo charior ſit, aut quia maritus potentior cum fratre præſertim Agamemnone, purgat obiectionem, dicens etiam ſi Græcia tota bellum moueat in Troianos, nihil verendum eſſe, cum maiores vires, & copiæ ſint in Phrygia, quam in Græcia. Illa viris diues: alii legunt: Fortibus illa viris diues, abundat equis, & eſt melior lectio. Nec plus Atrides: confert ſpecialiter ſe cum Menelao, atque illi ſe præfert, oſtentans facinora ſua egregia: Nam vt in Troicis ſcripſit Nero Paris ſiue Alexander etiam Hectorem vicit luctando, vnde dicit, & cauſam nominis inde tuli. Eſt enim Alexander vocatiuus ab [illegible] verbo quod ſignificat arceo, & ανὴρ vir, q; quaſi arcens, & conſtringens in lucta viros.

Hoſtibus, & cauſam nominis inde tuli.
Pene puer iuuenes uario certamine uici,
In quibus Ilioneus: Deiphobuſq; fuit.
Neue putes, non me niſi cominus eſſe timendum,
Figitur in iuſſo noſtra ſagitta loco.
Non potes hæc ille primę dare facta iuuentę
Inſtruere Atridem non potes arte mea.
Omnia ſi dederis nunquam dabis Hectora frattem
Vnus is innumeri militis inſtar erit.
Quid ualeam neſcis, & te mea robora fallunt,
Ignoras cui ſis nupta futura uiro.
Aut igitur nullo belli repetere tumultu,
Aut cedent Marti dorica caſtra meo.
Nec tamen indignar pro tanta ſumere bellum
Coniuge certamen pręmia magna mouent
Tu quoq;, ſi totus de te contenderit orbis,
Nomen ab æterna poſteritate feres.
Spe modo non timida dis, hinc egreſſa ſecundis,
Exige cum plena munera pacta fide.

HVBERTINVS.

CAVSAM nominis: falluntur multi, qui credunt eum ob hoc dictum Parim a paritate: cum dictio græca non deriuetur a latina: ſed vt Porphyrius in libro. xii. Iliad. ſcribit Paris dictus eſt a πεί- ρειν verbo græco quod eſt tranſfigo: quoniam fatalem mortē tranſfiuit: cum expoſitus a matre a bubulco nutritus ē: poſtea Alexander dictus eſt, quaſi auxiliator vir α'πὸ τοῦ α'ν- δρὸς, idest a viro: & ἀρήγω, id eſt auxilior, quod futurum facit ἀλέξω, quia hoſtibus armenta abducētibus: vt nunc refert auxilium ſuis tulit: & armenta recuperauit, ex quo hoc, quaſi agnomen meruit. Cauſam nominis: quia dicor Alexander. Inde ab auxilio dato. Vario certamine: in ludis agonalibus: diximus in argumento primæ epiſtolæ. Ilioneus: qui non ſolum eloquentiſſimus: ſed & fortiſſimus fuit: vnde & Virgil. Maximus Ilioneus. Deiphobus: de quo Virg. Deiphobe armipotens genus alto a ſanguine diuum fuit enim bellicoſiſſimus. Niſi cominus: idest certamine, in quo proprie & manu ſolum pugnatur. Figitur: locatur. Loco iuſſo: vbi ab aliquo, vel mihi placito. Nō potes: extollit ſe, & menelaum deprimit, oſtendens eum non habere hos titulos. Arte mea: ſagittandi. Si: q̄uis. Hectora fratrem: talem, & tam fortē fratrem, qualis eſt Hector. Is vnus. ſ. ſolus. Inſtar: ſimilitudo. Innumeri militis: pro innumerorum militum. i. ipſe ſolus eſſe poteſt pro vno exercitu. Fallunt te: ignorantur a te. Cui viro: quali marito. Aut igitur: concludit epiſtolam inferens ex ſupradictis, quod aut non repetetur bello: aut ſi repetita fuerit, defendet: & ei erit maxima gloria, quod propter eam Europa, & Aſia magno bello certauerint. Tumultu belli: idest motu belli. Dorica: græca. Cedent: vincentur. Magna præmia: digna propter quæ non debeat me pudere ſumere bellum: puderet ſi aſt pmia eſſent parua: & villa. Contenderit: certauerit. De te: propter te, nā de interdum propter ſignificat. Ter. Quātum me amas de fidicina hac. Feres: accipies. Ab æterna poſteritate: idest ab omnibus poſteris: qui erunt vſq; ad finem ſeculorum. Spe modo: hortatur eā: vt non dubitet diſcedere: & diſceſſura petere ab eo quicquid ipſa voluerit: quod promittit ſe fideliter pſtaturum: ordo ē. Tu modo: idest tātummodo. Egreſſa hinc: ex domo Menelai: & ex Lacedæmone. Spe non timida: idest firma, & certa ſpe: non dubitans de me. Exige: repoſce. Pacta: promiſſa tibi a me. Cum fide plena: idest pleniſſime, & ſine fraude, vel ſine dubitatione.

ASCENSIVS.

COMINVS dicitur, quaſi cū manu, hoc eſt conſerendo manus. Eminus contra quaſi e manu, quando telum longe iacitur. In loco iuſſo. i. quem iuſſero figere, & eſt rara locutio, vim hypallages habens. non enim locus iubetur, ſed ſagittæ in locum. Omnia ſi dederis. Cōtra Agamemnona Hectorē obiicit. Inſtar: idest equiualens, quaſi in ſtatum & valorem. Tu quoq; Pollicetur eam inſignem fore, ſi pro ea bellum moueatur, quam laudem mulierculæ nonnunq̄; affectant, nam nihil glorioſius ducunt, q̄; ob formam multis complacere, ſed in re manifeſta ria finem facio.

In decimamſextam Epiſtolam argumentum Hubertini.

VT alibi diximus. Scribit Oui. in. ii. de arte. Quæ voluit legiſſe: volet reſcribere amanti: Helena igitur lecta epiſtola Paridis, cum ea delectata eſſet, licet oſtendat ſe indignatam: nõ potuit tamen non reſcribere: ita lenita eſt, & demulſa blanditiis Paridis quas magno artificio contexuit. Reſpondet igitur Epiſtolæ Paridis: & primum quidem oſtendit ſe valde iratam, quod Paris auſus ſit eam talibus ſcriptis ſolicitare: mox ita detegit ingeniũ: vt det ſpem Paridi: & quodammodo ei aperiat ꝯſilium, & viam: vt poſſit ea potiri. Oſtenditur aſit muliebre ingenium varium, & mutabile: & id quod Ouid. in arte ſcribit: Forſitan & primo veniet tibi littera triſtis. Quæq; roget ne ſe ſollicitare velis. Quod rogat, illa timet: quod non rogat, optat, vt inſtes: dicit ergo.

HELENA PARIDI.

NVnc oculos tua cum uiolarit epiſtola noſtros
Non reſcribiendi gloria uiſa leuis.
Auſus es hoſpitii temeratis aduena ſacris,
Legitimam nuptæ ſollicitare fidem.
Scilicet idcirco uentoſa per æquora uectum
Excepit portu tęnaris ora ſuo:
Nec tibi diuerſa quamuis a gente uenires,
Oppoſitas habuit regia noſtra fores:

HVBERTINVS.

CVm tua epiſtola, quã conatus es alienare me ab amore mariti: & ad tuum ſollicitare. Violarit: læſerit. Non reſcribendi: ſunt qui ita indicant: gloria nõ reſcribendi eſt viſa mihi leuis: ideſt facilis, ſed melius. Leuis: pro vili, & parua accipitur: vel certe ſic verius: gloria reſcribendi eſt viſa mihi non leuis, ideſt nõ parua, ideſt putaui magnam gloriam mihi fore reſcribere tibi, quia affeciſti me magna iniuria. Auſus: obiicit ei ingratitudinẽ, & impietatem, quod violauerit iura hoſpitii. Temeratis: violatis. Sacris: q2, quando aliquis vir magnus excipiebatur hoſpitio, Ioui, & diis hoſpitalitatibus ſacra fiebant: quod Virg. oſtendit lib. i. Aenei. cum Dido Aeneam excipit: Sic memorat ſimul Aeneam in regia ducit Tecta: ſimul diuum templis indicit honorẽ. Sollicitare: cõmouere. Scilicet: dictio eſt apta ad ironiã, & indignationẽ. Tænaris: Laconica. Oppoſitas: occluſas tibi. A gente di. remota, & quæ nobiſcum non habuiſſet ꝯſuetudinem. Idcirco: propter hãc cauſam vt iniuriam, quam paras mihi inferres.

ASCENSIVS.

NVnc oculos &c. Epiſtola hæc reſponſiua Helenæ parum quidem in rebus difficultatis habet, eo ꝙ argumentum a Paridis epiſtola dependet, nec multum in verbis, eſt enim facilior, & pedeſtrior, ꝙ̃ Ouidiana cõpoſitio. vñ ex ſola phraſi Ouidianã neges. In principio autem alii nunc, alii tunc legunt, & vtrunq; tolerari poteſt. Ego autem legerem potius nunc ſub hoc ſenſu. Cũ ſcilicet ita ſit: ꝙ epiſtola tua violarit pro violauerit: hoc eſt redemerit nunc noſtros oculos, qui ante hac nihil ſpurcum, aut laſciuum viderant, aut legerant (nam & oculi legunt) gloria nõ reſcribendi. i. quæ eſſet ei non reſcribendo, eſt mihi viſa leuis. i. modica. Præſupponit ergo peccatũ eſſe in legendis epiſtolis amatoriis, & ĩ reſcribendo, ſed malus in legendis vſq; adeo, vt violata legendo parũ gloriæ mereatur nõ reſcribendo, & is certe animus ẽ mulieribus, vbi ſemel libata ẽ pudicitia, nihil in eis poſt illã commendãdum eſt. Et ideo vt monet Naſo noſter. Principiis obſtãdum eſt. Nam quia eſt viſu, cuius prima eſt amoris linea, ad alias gradatim peruenitur, quia ergo violatam ſe ſenſit legendo, paruifacit ne amplius violet reſcribendo. Reſcribit tamen criminando, ſed ea quoq; eſt mulierum natura, vt quod lubentiſſime facturæ ſunt, in principio negent, ſic tñ, vt niſi inſtes, ipſæ ſe corrigant, & placari poſſe ſignificent. De iure hoſpitalitatis aũt ſcias, ꝙ id apud antiquos erat ſanctiſſimum, ita vt Iouem ei præeſſe ſignificent. Vnde primo Aenei. Iuppiter (hoſpitibus nam te dare iura loquuntur) &c. Erat autem hoſpitium amicitiæ non mercedis gratia, nam caupona dicitur diuerſorium mercenariũ, quod tunc non tam frequens erat, vt nunc quapropter neceſſe erat ſibi hoſpites comparare, inter quos magna fides obſeruabatur quam Paris ſollicitando coniugem hoſpitis violaſſe criminatur. Ora Tænaris: pro tænaria, nam tænarius ꝓmontoriũ eſt Laconiæ, pro quo imperiti Tænarus legunt apud Aleſandrum. Tænarus inferni &c.

Eſſet ut officii merces iniuria tanti,
Qui ſic intrabas hoſpes,an hoſtis eras?
Nec dubito,quin hæc,cum ſit tam iuſta,uocetur
Ruſtica iudicio noſtra querela tuo.
Ruſtica ſum ſane,dum non oblita pudoris,
Dumq; tenor uitæ ſit ſine labe meæ.
Si non eſt ficto uultus mihi triſtis,in ore:
Nec ſedeo duris torua ſuperciliis.
Fama tamen clara eſt,& adhuc ſine crimine uixi,
Et laudem de me nullus adulter habet,
Quo magis admiror,quę ſit fiducia cœpto:
Spemq; tori dederit quæ tibi cauſa mei.
An quia uim nobis Neptunius attulit heros
Rapta,ſemel:uideor,bis quoq; digna rapi?
Crimen erat noſtrum,ſi delinita fuiſſem:
Cum ſim rapta:meum quid niſi nolle fuit?
Non tamen e facto fructum tulit ille petitum:
Excepto redii paſſa timore nihil.
Oſcula luctando tantummodo pauca proteruus:
Abſtulit:ulterius nil habet ille mei.
Quæ tua nequitia eſt:non his contenta fuiſſet:
Dii melius:ſimilis non fuit ille tui:

HVBERTINVS.

ESSET mer.i.remuneratio & premium. Tanti of.i.beneficii accepti a nobis. Sic ea intentione:vt mihi iniuriam faceres: & me abduceres. Hoſtis an ho.q.d.potius hoſtis. Nec du.i. ſcio quod licet iuſte de te conquerar, iudicabis me tamen ruſticam:q̃ conquerar. Nec dubito quin hæc, cum ſit tam iuſta,vocẽ de eo, qui me amet. Sim concedẽdis eſt, dum pro dũmodo. Tenor: perſeuerantia. Sine la.ſine macula, & infamia. Si non: reſpondet ei parti:qua dixit vultu non cætera duro plege, ſed formæ conueniente tuæ: dicit enim quod ſi nõ eſt ſeueri, & duri vultus, eſt tñ pudica. Torua t terribilis. Superciliis:q bus oſtenditur ſeueritas, Virgi. conueniens latio pone ſupercilium. Vixi:legitur & luſi.i. fui læta, & iocata ſum, ſalua tamen pudicitia mea. Laudem de me: vt poſſit ſe iactare de concubitu meo. Quo: quare, q̃obrem. Ce.audaciæ tuę. Mei to.tori mei concubitus. Ne.he.i. Theſeus nepos Neptuni. Attu.vim.ſ.in rapiendo. Rapta ſemel a Theſeo. Bis,etiam a te. Aduertẽdum eſt,quod licet hoc exemplum videatur deſſuadere Paridi,nec eam rapiat: tamen latenter ad incitandum poſitum eſt. Delinita.i.blanditiis capta, & illecta. Erat no.eti.i.fuiſſet mea culpa. Rapta: violenter abducta. Quid.ſ. me.i. quid potuit imputari mihi. Niſi nolle.i.quod nolui:& voluntas mea non fuit. E fa.i.ex rapina ſua. Petitum:deſideratum. Redii:ab eo diſceſſi. Paſſa: nihil excepto timore, quæ nihil ab eo mali habui, niſi quod timui. Abſtulit: accepit. Luctando, contendendo nõ ſponte mea. Nil mei:nil de me. Vlterius:vltra oſcula. Quæ tua:dum ſimulat Helena ſe dicere iniuriam Paridi, eum magis incitat,dicit enim tu non fuiſſes contentus his: quia voluiſſes aliud præter oſcula. Ordo eſt. Nequitia.i.libido: vt neqtia eſt, quæ te non ſinit eſſe ſenem. Quæ eſt tua, quæ eſt tibi. Non fu.cõtenta his.ſ.paucis oſculis. Dii melius, voluerunt, & conſuluerunt mihi. Similis tui: ita proteruus, & libidinoſus, vt tu es, quia me violaſſes.

ASCENSIVS.

HOSPES, an hoſtis eras:quaſi dicat poti⁹ hoſtis, qui ſic non cum tanta hoſpitalitate, ſed tali animo intrabas. Nec dubito, callide iudicium illius laudat, ſuáq; pudicitiam commendat, in qua videlicet laborat. Vultus triſtis:ſeuerus, & atrox. Et bene vultus potius,q̃; facies. Nam vultus quaſi a volendo dicitur,facies a faciendo. Et ita facies a factore ſit,nec mutatur. Vultus a volũtate alius & alius fit. Et laudem quaſi laudis ſit habuiſſe commertium cum tam formoſa,quo verbo audaciam Paridis potius probat, q̃; damnat, ſed mire in ſe crimen cenſet,quod in illo laudem; quaſi mulieri ſit crimen,quod viro laudi datur. Ita enim mundo videtur, cũ eadem ſit vtriuſq; deũ cenſura. Neptunius heros, Theſeus meũ.i. meæ opis, & facultatis, quid niſi nolle fuit. q.d. nihil. Et iõ qa citra ꝯſenſum nemo peccat:immunis eſt a crimine licet contra volũtatem rapta. Nil habet ille mei latine, & ſignãter dictũ: & plus q̃; ſi diceret nil habet ille meũ, quia tũc de rebus ſuis loqueretur,nunc de ſe. Similis tui etiam eleganter dictum. Nam ſimilis cũ de moribus agitur,potius genitiuo iungitur.

Reddidit intactam, minuitq; modeſtia crimen,
Et iuuenem facti pœnituiſſe patet.
Theſea penituit, Paris ut ſuccederet illi
Ne quando nomen non ſit in ore meum,
Nec tamen iraſcor, quis enim ſuccenſet amanti?
Si modo quem præfers non ſimulatur amor.
Hoc quoq; enim dubito, non quod fiducia deſit,
Aut mea ſit facies non bene nota mihi,
Sed quia credulitas damno ſolet eſſe puellis,
Verbaq; dicuntur ueſtra carere fide,
At peccant aliæ, matronaq; rara pudica eſt,
Quis prohibet raris nomen ineſſe meum?
Nam mea quod uiſa eſt tibi mater idonea, cuius
Exemplo flecti me quoq; poſſe putas,
Matris in admiſſo falſa ſub imagine luſę
Error ineſt, pluma tectus adulter erat.
Nil ego, ſi peccem, poſſum neſciſſe, nec ullus
Error, qui facti crimen obumbrat erit.
Illa bene errauit, uitiumq; authore redemit,
Felix in culpa quo Ioue dicar ego?
Et genus & proauos, & regia nomina iactas,
Clara domus ſatis hæc nobilitate ſua eſt.
Iuppiter ut ſoceri proauus taceatur, & omne
Tantalidæ Pelopis, Tyndareiq; genus
Dat mihi Leda Iouem cygno decepta parente,
Quæ falſam gremio credula fouit auem.
I nunc & Phrygię late primordia gentis,
Cumq; ſuo Priamo Laomedonta refer.

HVBERTINVS.

MODESTIA: ipſius Theſei. Minuitq; crimen: cupiam rapinæ. Theſea pœ. interrogatiue legendum eſt. q. d. an ideo pœnituit. Et tu poſtea me capias. Ne quando: id eſt ut ſemper homines de me loquantur. Nec tamen iraſcor ecce more muliebri iam incipit conciliari Paridi: & ei blandiri. Quis: niſi ſtultus, & ſtulta. Præ. oſtẽdis. Non ſi. i. nõ eſt fictus: qa Paris dixit. Attulimus flammas huc non inuenimus illas. Dubito hoc: ne amor tuus ſit ſimulatus. Fiducia: meæ pulchritudinis. Credulitas: facile credere: multæ enim propter hoc ſæpe decipiuntur. Verba ve. i. virorũ. Carere fi. Teren. in Andria. Fidelẽ haud ferme mulieri inuenias virũ. Ad pe. quia dixerat: Lis eſt cum forma magna pudicitiæ: dicit ſe velle eſſe inter raras. i. interęas, quæ ſeruãt pudicitiam. At pe. aliæ: obiectio. Quis p hi. rñſio obiectionis. Nam mea quia Paris dixerat. Hęc tibi nẽpe patrẽ furta dedere Iouẽ: ad hoc rñdet: matrẽ poſſe excuſari: quia decepta fit: ſe vero nullã poſſe hñe excuſationẽ iprudẽtiæ. Admiſſo: delicto. Sub im. cygni. Adulter: Iuppiter. Poſſum ne. nil. i. ſcio quod peccẽ neq; poſſum excuſari per ignorãtiã: nã duæ negationes affirmant. Adumbret: tegat. Illa, alia excuſatio. Vitium: crimẽ ſuum. Redemit: recõpenſauit. Authore: pp authore qa Iuppiter. Felix in cul. i. bñ peccaſſe. Quo Io. i. qua magna excuſatione, qa tu non es iuppiter, quo poſſim excuſari. Quod ge. rñdet ad id, quod dixerat. Pryx erat: & idem. Non dabimus certe ſocerum tibi clara fugantem. Lumina. Hæc d. mea & Menelai. Iuppiter: cõmemorat nobilitatem ſuam cum nobilitate mariti. Vtq; uis Proauus ſo. i. Atrei, diximus ſupra Tantalum filium fuiſſe Iouis. Tantalus genuit Pelopẽ. Pelops Atreum vnde Agamemnon, & Menelaus: licet quidam eos Pliſthenis fuiſſe dicant. Tyndarei. Patris mei putatiui. I nunc. q. d. fruſtra iactas genus tuum. Primordia: initia. Suo, ſ. filio.

ASCENSIVS.

MINVitque modeſtia, quia oſculis cõtentus erat. Ne qñ nomen nõ ſit i ore meũ, ſemp ſit in ore vulgi de me loquentis & de amatoribus meis. Nec tamẽ iraſcor qs. Incipit ꝯdeſcẽdere, & pati ſe amari, & vt muliebris naturę decorum ſeruatum agnoſcas, plus ſe moueri fatetur forma, & amore Paridis, q̃ gñe, aut diuitiis. Hoc quoq; n. dubito, ordo eſt. Ego n. dubito quoq; i. etiã hoc an. ſ. amor tuus in me ſimuletur, non q. i. qa fiducia. i. bene confidendi de me rõ deſit, aut quia mea facies non ſit bñ nota mihi. Fallimur. n. plerunq; in iudicandis rebus nñis, ſed quia credulitas dãno ſolet eẽ puellis, hoc eſt licet, qa amabilis ſum cõfidã me amari, tñ qa credulitas multis obfuit,

Quos ego ſuſpicio,ſed qui tibi gloria magna eſt,
Quintus,is a noſtro ſanguine primus erit.
Sceptra tuę quáuis rear eſſe potentia Troię,
Non tamen hęc illis eſſe minora puto.
Si iam diuitiis locus hic,numeroq; uirorum
Vincitur,at certe barbara terra tua eſt.
Munera tanta quidem promittit epiſtola diues,
Vt poſſint ipſas illa mouere deas,
Sed ſi iam uellem fines tranſire pudoris,
Tu maior culpæ cauſa futurus eras.
Aut ego perpetuo famam ſine labe tenebo,
Aut ego te potius quam tua dona ſequar:
Vtq; ea non ſpero,ſic acceptiſſima ſemper
Munera ſunt,author quę pretioſa facit.
Plus multo eſt,quod amas,q̃ ſum tibi cã laboris,
Quod tam per longas ſpes tua uenit aquas.
Illa quoq;,appoſita quę nunc facis iprobe menſa,
Quamuis experiar diſſimulare,noto.
Tu modo me ſpectas oculis laſciue proteruis,

uetor credere,& potiſſimum quia Troiani per fidi,& periuri perhibentur,aut potius generaliter i omnes amatores dictũ eſt. At recitat obiectionem Paridis conantis exemplo in crimen allicere, ſed prudenter reſpõdet turpiter actu ra. Error.i. deceptio ineſt in admiſſo.ſ.adulterio matris ſuæ:id eſt decepte ſub falſa imagine, quia in ſpecie cygni concubuit cum Læda mr̃e helenæ iuppiter. Vnde addit, pluma tectº adulter erat. Obſũbret.i. occultet, aut protegat ab infamia. Quo ioue.q.d. nullo, ſed manifeſtario adulterio. Eoq; mortali, cum ſim ex deo genita atq; imortalis habẽda. Genus Tyndari, ſicut i epiſt. Paridis ſecutº thucydidẽ declinauit a nominatiuo Tyndareos ,huius Tyndarei,p quo nos Tyndarus Tyndari.

HVBERTINVS.

SVSPICIO ſeueneror. Sed qui tibi gloria magna eſt.i.ſed is,quo tu potiſſimum gloriaris;quintus eſt tibi in ordine,& mihi eſt primus Iouem autem ſignificaẗ;nam Helenæ primus eſt:quia eius pater. Paridi vero quintus: quia Iuppiter genuit Dardanum ex Electra. Dardanus Ericthonium. Ericthonius Troem. Tros Ilum. Ilus,Laomedõta. Laomedon. Priamum. Priamus Parim & reliquos filios , ergo quintus eſt Iuppiter a Paride excluſiue. Sceptra:reſpondet:ad id quod dixerat ſceptra parens Aſiæ:qua nulla potẽtior ora eſt. Finibus immenſis vix obeunda tenet &cete. Hec, noſtra gratia. Si iam diuitiis: quia Paris dixerat. O quotiẽs dicees q̃; pauper Achaia noſtra eſt: Vna domus queuis vrbis habebit opes dicit quod ſi terra ſua vincitur diuitiis:ſaltẽ hoc hẽt quod non eſt barbara,ſicut terra troiana. Munera,dixit.n.ipſe Dona parens: fratreſq; & eã genitrice ſorores &c. ad hoc rñdet:qd ſi vellet ei obſeq:faceret potius eius cã:q̃; cauſa munerũ quia turpiter ingenuũ munera corpus emunt. Tranſire fines pudoris.i. verecundiæ t & ẽ ſermo Cic. ad Lucciũ. Nã q ſemel verecũdiæ fines tranſierit &c. Non ſperno.i. accepta, & grata ſunt liptote eſt. Virg. Munera nec ſpno. Munera ſententia ẽ color. & eſt ſenſus. Munera q̃ author.i. ille, q dat. Facit ꝑtioſa ,facit dignaſ, nã munera p dignitate dantis ꝑtium capiunt. Sunt acce.ſũt gratiſſima. Plus multo.ſ. eſt mihi. Quod amas .i. multo pluris facio amorẽ tuum. Per tã lõ. aquas: qa dixit ſupra. Attulimº flámas huc, nõ inuenimus illas. Hæ mihi tã longæ cauſa fuere viæ. Illa quoq;: reſpondet ad id quod dixit. Ah quotiens aliquẽ cantaui potus amorem &c. quæ ſequuntur.

ASCENSIVS.

QVOS ego ſuſpi.i.non cõtemno,nec deſpicio ſed ſuſpicio,quaſi inferiores aſpicio,ſed is.ſ. Iuppiter,qua exiſtens tibi gloria magna eſt quintus.ſ. a veſtro ſanguine,erit primus noſtro ſanguine. Tua epiſtola diues.i. pollicitationibus,ſed vt dicit Gnato. Pollicitis diues quilibet eſſe poteſt. Sed ſi iã vellem: ingenue ſatis,ſed muliebri affectione. Atq; ea non ſperno. Liptotes.i. gratanter accipio, ſicut in illo Virgilia. Munera nec ſperno: ſic acceptiſſima ſemper &c. prouerbiale eſt, quod in Eunucho dicitur ſic a Gnatone ad militem querentem. Ah tu læta eſt. Nõ tã ipſo quidem dono q̃; q abs te datũ,id vero ſerio triũphat:plus multo eſt q amas. Non id qd amas intelligimus,ſed qa amas: & ita in reliquis. Illa quoq;. Docet ſigna amoris eiº ſe notaſſe. Ordo ẽ q̃uis ego exꝑlar, diſſimulaſ.i. an poſſim, tñ ſup. ego noto.i. obſeruo,& annoto, illa.ſ. ſigna, q̃ iprobe.i. improbanda facis nunc menſa appoſita.i. poſt q̃ menſa

menſa appoſita eſt. Tu laſciue, nā extra carmē, diceres laſciuus, vt docet Vlla. Nec eſt aduerbium laſciue quia hoc vltimam produceret.

HVBERTINVS.

INSTANtes: fixe aſpicientes. Nſa lu. vix ſeq͂a vix poſſum tātū tenere oculos in tuos: q̄tū tu tenes eos fixos in me. Et mō ſuſpiras: nā ipſe dixit: Sæpe dedi gemitus. Qua parte bi. ſignū eſt. n. amoris ea pte poculi bibere q̄ alius bibere. Ouid. in .i. amorum ad amicā: q̄ tu reddideris ego primus procula ſumam. Et qua tu biberis hac ego parte bibā, idē pcipit in .ii. de Arte. Fac primū rapias illius tacta labellis. Pocula: quaq; bibit parte: puella bibas. Digitis manu. Supercilio pene lo. i. ita declarāte animū tuū, ac ſi locutus eēs: ipſe in Amorib᷒. Verba ſupciliis ſine voce loquētia dicā. idē in .ii. de Arte: Multa ſupciliis, multa loquare notis. Erubui: puduit me.

Quos uix inſtantes lumina noſtra ferunt.
Et modo ſuſpiras modo pocula proxima nobis
Sumis, quaq; bibi, tu quoq; parte bibis.
Ah quoties digitis quoties ego tecta notaui
Signa ſupercilio pene loquente dari,
Et ſæpe extimui, ne uir meus illa uideret,
Non ſatis occultis erubuiq; notis.
Sæpe uel exiguo, uel longo murmure dixi,
Nil pudet hunc, uox hæc mea falſa fuit.
Orbe quoq; in menſæ legi ſub nomine noſtro,
Quod deducta mero littera fecit, amo.
Credere me tamen hoc oculo renuente negaui,
Hei mihi iam didici, ſic quoq; poſſe loqui.
His ego blanditiis, ſi peccatura fuiſſem,
Flecterer, his poterant pectora noſtra capi.
Eſt quoq; (confiteor) facies tibi rara, poteſtq;
Velle ſub amplexus ire puella tuos,
Altera ſed potius felix ſine crimine fiat,
Quam cadat externo noſter amore pudor.
Diſce meo exemplo, formoſis poſſe carere,
Eſt uirtus placitis abſtinuiſſe bonis.
Quam multos credis iuuenes, optare quod optas
Qui ſapiunt, oculos an Paris unus habes?
Non tu plus cernis, ſed plus temerarius audes,
Non tibi plus cordis, ſed minus oris adeſt.

Notis: ſignis, non ſatis occultis. i. nimis manifeſtis. Exiguo mur. tenui, & ſubmiſſa voce: ne audiret. Hūc: Paridē. Nec vox fuit fal. i. & vera dixi. In or. men. i. in menſa, quæ rotunda fiebat apud antiquos. Iuue. Magnos niſi ſuſtinet orbes. Grande ebur. Deducta: diuiſa: Ouid. in Amo. Verba leges digitis: verba notata mero: idē in .ii. de Arte. Blāditiaſq; leues tenui perſeribere vino, Vt dominā in mēſa ſe legat illa tuā. Renuente: nutu tibi reſpondente. Flecterer: mouerer: inducerer. Si fu. p. i. ſi voluiſſem falle re fidē piugii. Eſt quoq; rñdet ad id, qđ dixit, Nec puto collatus forma Menelaus & annis: ſ

dice te nobis ante ferēdus erit. Velle: optare. Felix, quæ habeat talē maritum, qualis es tu. Sine cri. ſine culpa. i. altera, quæ non ſit nupta. Cadat: pereat. Externo: pergrino: qualis es tu. Meo ex. quæ licet non habeam maritū pulchrum: tamē eo ſum contenta. Eſt virtus ſentētia eſt. Placitis quæ placuerunt: eſt enim participiū: non aūt legendū eſt placidis: quam multos. i. quod q. d. plurimi ſūt. Qui. ſa. i. qui intelligunt: & cognoſcunt. An vnus. i. an ſolus q. d. non. Plus cer. i. plus vides, quam alii. Sed plus audes. i. audacior aliis. Cordis intellectus, & eſt ſenſus. Minus oris: minus verecundiæ, cuius os. i. facies teſtis eſt.

ASCENSIVS.

QVOs. ſ. oculos tuos inſtātes. i. inſtāter me intuētes lumīa noſtra. i. acies oculorum noſtrorum: vix ferunt. i. tolerare, aut ſufferre poſſunt. Ah quoti. q. d. frequentiſſime notaui ſigna tecta. i. occulta dari digitis, & ſupercilio pene. i. quaſi loquente. Orbe quoq;: vide tur ſenſus & ordo. Ego quoq; legi in orbe mēſæ. i. quo vtebaris in mēſa vulgus ſciſſoria, aut inciſoria vocat ſub noſtro nomine (nam in orbibus argenteis ac aurei ſolent dominoꝝ noīa ab artificibus inſcribi) legi, inquit, amo, illud verbum amo, quod fecit littera deducta mero .i. vino loco atrāmēti ſiue icaluiſti, vt ſignificet Paris ſe amare Helenam, cuius nomen ſuperius poſitum erat. Aliter exponit ſuplor interpres, tū vtrſuis ſeqre lector. Eſt vir. pla. Aureū verbum, An Paris vnus .i. ſolus habes. Paris in vocatiuo latine dixit, cum vſitatius Pari di

catur proci ſunt, qui petunt connubium.

Tunc ego te uellem celeri ueniſſe carina,
Cum mea uirginitas mille petita procis.
Si te uidiſſem, primus de mille fuiſſes,
Iudicio ueniam uir dabit ipſe meo.
Ad poſſeſſa uenis præreptaq; gaudia ſerus,
Spes tua lenta fuit, quod petis, alter habet.
Vt tamen optarem fieri tua troica coniunx,
Inuitam ſic me non Menelaus habet.
Deſine molle precor uerbis conuellere pectus,
Neue mihi, quam te dicis amare, noce.
Sed ſine quam tribuit ſortem fortuna teneri,
Nec ſpolium noſtri turpe pudoris habe.
At Venus hoc pacta eſt, & in altę uallibus Idę,
Tres tibi ſe nudas exhibuere deæ.
Vnaq; cum regnum belli daret altera laudem,
Tyndaridis coniunx tertia dixit eris.
Credere uix equidem cœleſtia numina poſſum,
Arbitrio formam ſuppoſuiſſe tuo.
Vtq; ſit hoc uerum, certe pars altera ficta eſt,
Iudicii precium qua data dicar ego,
Non eſt tanta mei fiducia corporis, ut me,
Maxima teſte dea dona fuiſſe putem.
Contenta eſt oculis hominum mea forma probari,
Laudatrix Venus eſt inſidioſa mihi.
Sed nihil infirmo, faueo quoq; laudibus iſtis,
Nam mea uox quare, quod cupit, eſſe neget.
Nec tu ſuccenſe nimium mihi creditus ęgre,
Tarda ſolet magnis rebus ineſſe fides.

HVBERTINVS.

TVNC ego dicit, qđ vellet eum veniſſe ad petendum ipſam vxorem cum erat nubilis: & a multis petebatur: quia prepoſuiſſet eum omnibus. Vir. Menelaus parcet mihi: ſi hoc dico q̃a etiā præpoſuiſſem te ei. Ad te dicit eſſe nunc ſero veniſſe: quia iam eſt coniuncta, & dicata alii. Ad poſſeſ. ad ea gaudia: quæ aliorū ſunt. Præreptat: ꝑoccupata, nam talia ſunt prius occupantiū. Lēta: pigra. Alter: Menelaus. Vt tamen: dicit, qđ q̃uis libēter feciſſet eius coniūx: ſi veniſſet in tempū: tñ non eſt ſic iuſta, & male libēter eū menelao, vt nūc oportet eſſe coniunx Paridis. Vt optarē, ideſt cuperem. Deſine: repellit eum a ſe ne amplius eam verbis ſollicitet. Conuellere: cōmouere, labefactare, & facere vacillare. Molle: muliebre: & p̄ꝯñs mutabile.

Ne. noce mihi: ſollicitando me. Quā me ſine: permitte, patere: me tueri ſeruare. Sortem conditionē. Spoliū: rapinam. Turpiter. i. cū infamia mea. Et Ve. ad id. qđ dixit: Pollicita eſt thalamo te Cytherea meo. Et in altæ vallibus Idæ, ꝑpter illud: Dumq; tuo poſſem circundare brachia collo. Contempta eſt virtus Pallade dante mihi. Cum Venus, & Iuno Pallaſq; in vallibus Idę. Corpora iudicio ſuppoſuere meo. Vna Iuno. Altera: Pallas. Tertia: Venꝰ. Tyndaridis: Helenę. Arbitrio: iudicio. Vtq; ſ. uis. Altera pars: quā dicis. ſ. qđ ego dicar data. Precium. i. merces, & remuneratio. Iudicii, qđ pro Venere tuliſti. Nō eſt. i. nō tm̄ confido meæ pulchritudini: vt credā me datam tibi a deo ꝑ maximis donis: quæ tibi dari potuerunt. Contēta eſt. i. ſatis ē mihi quod homines, & mortales laudēt pulchritudinem meam. Et oe. ho. mea forma ꝓbari. Lau. Ve. ſed q̃ Venꝰ laudauerit, vt dicis, vereor, ne decipiar. Inſidioſa: fraudem parans. Infirmo: nego. Faueo: aſſentior. Quod cupit: eſſe: ſcilicet pulchra. Nec tu: ſenſus eſt: nec tu iraſcere mihi, ſi vix credo tibi: qđ iudicio Veneris ego ſim exiſtimata Pulcherrima. Tu creditus: de his, quæ de me dicis. Nimium ęgre: nimium difficile. Nec ſuccenſe: nec iraſcere. Tarda. i. magnæ res non cito ſolent credi: eſt autem ſententia rhetorica.

ASCENSIVS.

AD POSſeſſa. i. ad res poſſeſſas. i. ad me poſſeſſam, aut ad gaudia poſſeſſa, & ꝑrepta. Deſine molle. Vide quā prudēter amatorē moueat nō dicendo: deſine molle ꝑcor verbis cōuellere pectus, ſignificat pectus molle cōuelli poſſe, ſi ille nō deſinerit. At Venus hoc pacta eſt, callide deuenit, ad id, quod maxime affectat ſignificās Venerē authorē fore, ſi quid committat criminis. Laudatrix inſidioſa, quia per laudes eius prouocare in adulterium: quod minus erit vituperandum: vt pote ad Venere perſuaſum.

Prima mea eſt igitur Veneri placuiſſe uoluptas,
Proxima, me uiſam præmia ſumma tibi.
Nec te Palladios: nec te Iunonis honores
Auditis Helenæ præpoſuiſſe bonis.
Ergo ego ſum uirtus ego ſum tibi nobile regnum,
Ferrea, ſim ſi non hoc ego pectus amem.
Ferrea (crede mihi) non ſum, ſed amare recuſo
Illum, quem fieri uix puto poſſe meum.
Quid bibulum curuo proſcindere litus aratro?
Spemq́ ſequi coner, quam locus ipſe negat.
Sum rudis ad Veneris furtum, nullaq́ fidelem
(Dii mihi ſunt teſtes) luſimus arte uirum.
Nunc quoq́ q̄ tacito mando mea uerba libello,
Fungitur officio littera noſtra nouo.
Felices, quibus uſus adeſt, ego neſcia rerum
Difficilem culpæ ſuſpicor eſſe uiam.
Ipſe malo metus eſt, iam nunc confundor, & omnes
In noſtris oculos uultibus eſſe reor.
Nec reor hoc falſo, ſenſi mala murmura uulgi
Et quaſdam uoces rettulit Aethra mihi.
At tu diſſimula, niſi tu deſiſtere mauis,
Sed cur deſiſtas? diſſimulare potes.
Lude ſed occulte, maior non maxima nobis
Eſt data libertas, quod Menelaus abeſt.

HVBERTINVS.

PRIMA: præcipua. Proxima.i.ſecunda. Me viſam tibi: me putatã, & iudicatã. Sũma: ſubaudi mihi voluptas. Te non ꝓpoſuiſſe: honores pallidos, quos Palladios offerebat. Bonis auditis Helenæ.i. pulchritudini meæ: quam nunq̃ videras, ſed tantum audieras. Ego ſũ virtus &c.i. ergo me pro virtute, me pro regno, quod a Iunone promittebatur accepiſti. Sim: pro ero. Ferrea dura: inhumana. Si nõ amẽ hoc pectus.i. talẽ aiũ tuum, & ita oſtẽdit, qđ diximus ſupra in epiſtola Paridis mulieres laudibus ſuę pulchritudis delectari. Deiectant etiam caſtra ꝓconia formæ: ſed quia dixit ſe eſſe ferreã, niſi amet talem in ſe animum: poſſet dicere Paris, quare ergo non amãs me, reſpondet, dicens, ſe nolle amare eum, quem vix ſperat nunquam poſſe eſſe ſuum, ſed cum dixit, vix, dedit aliquam ſpem. non enim omnino negauit ſe putare. Quid bibulum: ex ſimilitudine oſtendit, non eſſe ſibi ſequendum amorẽ Paridis, cui nõ ſit poſſibile morem gerere. Quid coner? quid tentem. Bibulum, epitheton litoris, & arenæ. Spem quam locus ipſe negat: qua naturaliter ex ipſo loco non poſſit haberi: ſed per hanc ſimilitudinem intellexit amorem Paridis. Sum rud.s: adducit rationes, quare hæc ſpes videatur negari, & arguit a maioribus ſuis, & ante acta vita. Rudis: noua imperita. Luſimus: decepimus. Virg. Quid natum toties crudelis tu quoq́ falſis ludis imaginibus. Nulla arte, nulla fraude nunquam decepi maritum meum. Dii mihi ſunt teſtes .i. dii ſciunt, & eſt parentheſis. Nũc quoq́: dicit ſe nunq̃ añ ſcripſiſſe ad aliquẽ aliũ. Tacito li. ſecretæ epiſt. Nouo: inuſitato. Vſus.i. experientia: & exercitatio. Neſcia: imperita. Suſpicor vi. difficilem: quia qui habitũ fecit non peccãdi, neſcit qũo incipiat peccare. Ipſe me. eſt malo.i. timor iã nocet mihi: iam nunc, anteq̃ peccem. Oẽs oculos: eſſe in meis vultũ. ideſt puto oẽs me iam reſpicere: & habere oculos in me ꝯuerſo: & dicere, hæc eſt, quæ maritũ decepit: q̃ ẽ adultera. Falſo: ſine cã. Senſi: percepi intellexi. Murmura: ſuſurros quoſdã de me. Aethra: comes mea. Quaſdã voc. q̃ de me & de te dñr. Diſſimula: occulta: & oſtende nihil eſſe. Niſi tu ma.i. potius vis. Deſiſtere: ceſſare ab amore, meo. Sed cur deſi. latenter oſtendit ſibi gratum eſſe, quod pergat. Occulte, caute ne aliq̃s aduertat. Maior, quia Paris dixerat. Sed tibi & hoc ſuadet rebus nõ voce maritus. Neue ſui furtis hoſpitis obſit, abeſt: reſpondet ipſa ſe eſſe aliquãto in maiore libertate, q̃ ſi maritus adeſſet, ſed non tamen habere maximam: vt poſſit facere, quod velit maior q̃ ſi adeſſet. Sed nõ maxima: quia etiam obſeruor.

ASCENSIVS.

BONIS Helenæ: ideſt formoſitati. Felices quibus vſus adeſt. Paulatim in conſenſum delabitur, nam velle ſignificat, ſed non audere. Ipſe malo metus eſt: ideſt metus mali, qui ſolet a malo detinere, eſt mihi malo.i. ad malum .ſ. ad infamiã, q̃a qui audacter, & confidenter peccant, p̄ſe ferunt innocentiã, aut rubeſcentes confitentur culpam, quam vultu produnt, velit

ergo aſſueta eſſe:& non metuere, ne agnoſcaſ. Aethra & Clymene propria ſunt noïa pediſſe quaꝝ. At tu diſſimula &. Id ſepe aperit poeta, quod mulieribus ſæpe in voto eſt velle.ſ. committere culpam, ſi citra infamiã poſſent, vnde cohortaſ, vt diſſimulet.

dũ eſt, nam ſola miſeria caret inuidia. Quæ iuuat, latenter, innuit: quod, libenter peccaret: ſi auderet, dicit.n. gloria meæ famæ, & honeſtæ vitæ. Quæ iuuat: quæ delectat me. Vt.i.ſicut. Nunc eſt.i.honeſta: vt nunc eſt. Eſt mihi damno: quia inijcit mihi roburẽ faciendi, quod a me petis: quod eſſet vtilius. Et melius foret.i. vtilius mihi eẽt. Dediſſe verba famæ: ideſt decepiſſe ipſam famam: & me non eſſe talem: qualem fama prædicat: hoc eſt: melius eſſet nõ obſeruare fidẽ marito. Dare verba: eſt decipere. Credidit: confiſus eſt. Moribus: meis honeſtis. Et vi. ante pſpectæ. De facie me. ideſt pulchritudo mea facit illum timere, & ſuſpicari de me, ſed vita cognita honeſta facit illum confidere. De fa.i. propter faciem pulchritudinem. Securũ: ſine cura, & timore. Tpe ne pe. ad id quod dixerat Paris. Vt te nec mea vox: nec te meus incitet ardor, Cogimur ipſius commoditate frui. Aut erimus ſtulti &c. reſpondens dicit.

Ille quidem procul eſt ita re cogente profectus,
Magna fuit ſubitæ, iuſtaq; cauſa uiæ.
At mihi ſic iuſſum eſt, ego cum dubitaret, an iret,
Quam primum, dixi, fac rediturus eas,
Omine lætatus dedit oſcula, reſq; domuſq;
Et tibi ſit curæ troicus hoſpes ait.
Vix tenui riſum, quem dum compeſcere luctor,
Nil illi potui dicere, præter, erit.
Vela quidem Cretem uentis dedit ille ſecundis,
Sed tu non ideo cuncta licere puta.
Si meus hinc uir abeſt, ut me cuſtodiat abſens
An neſcis longas regibus eſſe manus.
Fama quoq; eſt oneri, nam quo conſtantius ore
Laudamur ueſtro, iuſtius ille timet,
Quę iuuat, ut nunc eſt, eandẽ mihi gloria dãno eſt,
Et melius famę uerba dediſſe fuit,
Nec quod abeſt. hic me tecum mirare relictam,
Moribus, & uitæ credidit ille meę,
De facie metuit, uitæ confidit: & illum
Securum probitas forma timere facit.
Tempora ne pereant ultro data pręcipis, utq;
Simplicis utamur commoditate uiri.

HVBERTinus. ILLE: Mene. Procul: longe. Re co.i. neceſſitate exigẽte, viæ pfectionis eius. Sic iuſ. eſt. ſ. eẽ eũdem. Cũ dubitaret: an iret: oſtendit Menelaum ſine ɔſilio ſuo nõ diſceſſiſſe. Rediturus: q̃ primũ vna dictio compoſita. Lætatus omine.i. accipiens pro bono omine, qđ ego dixiſſem ei, vt iret. Res: patrimonium veſtrũ. Domus: familia. Troicus hoſpes: Paris. Sit tibi curæ: & hoc eſt, qđ Paris dixit eũ mandaſſe: cũ dixit. Idest mando tibi, dixit iturus. Curam pro nobis hoſpitis vxor agas. Vix tenui riſum: cum vidi eum ita ſtultum: vt mihi cõmendaret eum: qui ſibi nocere poſſet. Compeſcere: cohibere. Luctor: nitor. Erit.i. fieret, hoc eſt erit mihi commendatus. Creten: ideſt in Idæo ob hanc cauſam.ſ. quia abſit. Licere cun.i. omnia eſſe tibi licita, ſatis.n. tibi eſſe debet ſi potes me videre, & alloq, neq; debes vlterius ſperare licere tibi. Abſens.i. etiam abſens. Regibus, principibus, qualis ipſe eſt. Longas ma. longam poteſtatem etiam in locis remotis. Fama quoq;: dicit ſe etiam terreri metu infamiæ: ne dicatur adultera: quod derelicto marito legitimo: ſecuta ſit amorem. Eſt oneri.i. affert onus, & obligationem quãdam pudice uiuendi. Quo q̃to. Conſtãtius: firmius. Veſtro ore.i. verbis oĩum viroꝝ. Iuſtius, deeſt eo.i. tãto q̃to.n. aliq̃ mulier magis laudaſ: tanto magis de ea timens.

ASCENSIVS.

ITA re.i. vtilitate cogẽte pfectus. Quãprimũ dixi fac rediturus, q̃ primũ.i. valde cito, qđ dictũ ille p felice omine ſumẽs, mox pfect' ẽ. Hoſpes troicus, aut troianus, aut qđ illi glorioſius ẽ, a Troe ortus. Erit comici dic fit fiet, & eſt iperioſe dcm, ſed modeſtius dixit, erit, ſ. curæ. An neſcis. Ideo pverbiale eſt. Fama quoq; eſt oneri, vereſ.n. famã bonã polluere. Et melius fuit dediſſe verba famæ, i. fouiſſe famã inanẽ, & decepiſſe eã. Nec q; ab. ſubtilis, & oratoria rñſio. Nã qđ ille in ɔtumeliã Menelai dixerat, iſta in ſuã laudẽ vertit (ſuã dico Helenę ne barbare loq putes.) De facie.i. pp pulchritudinẽ faciei.

Et libet

Et libet,& timeo,nec adhuc exacta uoluntas
  Et ſatis,in dubio pectora noſtra labant.
Et uir abeſt nobis,& tu ſine coniuge dormis,
  Inq; uicem tua me,te mea forma capit.
Et longe noctes,& iam ſermone coimus,
  Et tu (me miſeram) blandus,& una domus,
Et pereã,ſi non inuitant omnia culpam,
  Neſcio quo tardor ſed tamen ipſa metu.
Quod male perſuades,utinam bene cogere poſſes,
  Sic mea ruſticitas excutienda foret.
Vtilis interdum eſt ipſis iniuria paſſis
  Sic certe felix ipſa coacta forem.
Dum nouus eſt cœpto potius pugnemus amori
  Flamma recens parua ſparſa reſedit aqua.
Certus in hoſpitibus non eſt amor,errat,ut ipſi,
  Cumq; nihil ſperes firmius eſſe,fugit.
Hipſiphyle teſtis,teſtis Minoia uirgo eſt,
  In non exhibitis utraq; iuncta toris.
Tu quoq; dilectam multos infide per annos

HVBERTINVS.

ET LIBET:ideſt cupio. Et timeo. Volũtas legendum eſt non voluptas. Nec adhuc ẽ exacta:ideſt ſatis perfecte deliberat. Labant: vacillant. In dubio:in incerto:vtrũ debeam vti cõmoditate abſentiæ viri. Et vir abeſt:reſponſio eſt ad id, qđ dixit. Sola iaces viduo tam longa nocte cubili: In viduo iaceo ſolus & ipſe toro. Inuicem vicíſſim .i. tu me amas,& egõ te. Et noctes lõ.ſ. ſunt. Etiam coimus: ideſt coniũgimur: & ſimul ſumus. Sermone ſimul loquẽdo. Et tu blandus ſubaudies. Et domus ĩ qua ſumus. Et vna: .i. ambo ſumus in eadẽ domo. Me miſeram: per interpoſitionem legendum eſt:& eſt dolentis. Peream:quaſi iurantis eſt: ideſt moriar. Si omnia quæ in parte tua ſunt. Non inuitant me ad ſequendum te. Neſcio quo metu.q.d.etiam ſi ſit ſine ratione. Bene cogere:quia cupiunt puellæ cogi. Quod male:ideſt vix. Perſuades:tua epiſtola:& rationibus ad me ſcriptis. Ruſticitas:ruſticus pudor. Ipſe de arte:& ſi ruſticitas non vetat,ipſa rogat. Excutienda:eliciẽda:repellenda. Ipſis paſſis.i.iis,qui eam paſſi ſunt. Sic.ſ.inferendo iniuriam. Ego forem coactã eſſe felix .i. cogeter habere ea bona,quæ mihi promittis:& p te mihi contingere poſſunt. Dum nouus eſt,oſtẽditur mutabilitas muliebris:poſtea quam enim ſignificauit ſe cupere,quod Paris ſuadebat:nũc hortatur:vt potius deſiſtat ab amore: dum nõdum eſt vehementer auctus:& multis exemplis rationibuſq; probat:quare nõ debeat ſequi Paridem. Pugnemus:reſiſtamus. Flamma:probatio a ſimili,quod amor incipiens facile poſſit extingui:ſicut ignis nouus pauca aqua extinguitur. Certus:firmus,& eſt ſententia rationem continens. Hoſpitibus peregrinis non habentibus certũ domicilium. Errat:vagatur amor. Vt ipſi,hoſpites. Firmius:ſtabilius. Hipſiphyle:probat exemplis. Minoia virgo:Ariadne filia Minois: de Hipſiphyle,& Ariadne viſum eſt ſupra in epiſtolis earum ad Iaſona,& Theſea. Vtraq; iũcta in toris nõ exhibitis: ideſt non datis, ſed negatis eis: de qua re iuſte conqueruntur. Tu quoque: qui mihi tot, tantaque promittis. In fide periure: & fraudulente.

ASCENSIVS.

ET TV me miſeram: hæc particula:me miſeram inſeritur, quaſi per parentheſim:& regitur ab o particula ſubintellecta, vel ab heu, vt ſit, o me miſeram,ſed quia non tam vehemens eſt excandeſcentia pulchrius ſupprimitur, quàm exprimatur. Quod male perſuades,quia vix poteſt perſuadere,& eſt votum multis commune,ſed damnandum. Dum nouus eſt cœpto,ſanctum quidem conſilium, ſed longe a ſententia, & animo mulieris. Pugnemus amore:ideſt cum amore, repugnemus amori. Sicut in quarto Aeneidos. Placito ne etiam pugnabis amori? verba enim ad contentionem pertinentia apud Virgilium cum datiuo conſtruuntur, loco cuius nos ablatiuum & cum præpoſitione ponimus, vt ſolus tibi certat Amyntas &cete. Sparſa reſedit:aut reſidit, & puto potius legendum reſidit a re,& ſido, vt ſit præſentis temporis, non ꝙ dicam cum Alexander ſido carere præterito,id enim falſum eſt. Nam vt Valla docet ſedi facit, ſed quia ſententiæ magis congruit præſens, quàm preteritum tempus. Niſi ſit ſparſa aqua: ideſt cum iã ſparſa fuerat aqua. Poteſt etiã a reſideo deduci, vt ſit reſedit ſedata eſt. Amor certus:ideſt durabilis. Multos infido:vocatiuus eſt,o infide.

Diceris Oenonem deſeruiſſe tuam:
Nec tamen ipſe negas,& nobis omnia de te
Quærere,ſi neſcis,maxima cura fuit.
Adde,quod ut cupias conſtans in amore manere,
Non potes,expediunt iam tua uela Phryges,
Dum loqueris mecum,dum nox ſperata paratur
Qui ferat in patriam iam tibi uentus erit.
Curſibus in mediis nouitatis plena relinques
Gaudia,cum uentis noſter abibit amor.
An ſequar,ut ſuades,laudataq; pergama uiſam:
Pronurus & magni Laomedontis ero:
Non ita contemno uolucris præconia famæ,
Vt probris terras impleat illa meis.
Quid de me poterit Sparte:quid Achaia tota:
Quid gentes aſiæ:quid tua Troia loqui:
Quid Priamus de me,priami quid ſentiet uxor:
Totq; tui fratres,dardaniçq; nurus:
Tu quoq;,qui poteris fore me ſperare fidelem:
Et non exemplis anxius eſſe tuis:
Quicunq; Iliacos intrauerit aduena portus,
Is tibi ſolliciti cauſa timoris erit,
Ipſe mihi quoties iratus adultera dices,
Oblitus noſtro crimen ineſſe tuum:
Delicti fies idem reprehenſor,& author.
Terra precor uultus obruat ante meos,

HVBERTINVS.

OENONEM:vxorem tuam: vt vidimus in epiſtola ipſius Oenones ad Paridem. Quærere:inueſtigare. Adde:adducit aliam rationē: quia comites paridis inſtabant, vt iamiam diſcederēt. Expediunt: expedire parant. Paratur: conſtituitur inter nos. Plena nouitatis: id eſt tātummodo incepta. In mediis curſib⁹ poſt inceptum, & eſt tranſlatio. Abibit tecum, & obliuiſceris mei An ſequar: ad id,quod dixit. Ibis dardanias ingens regina per vrbes:& itē, Innumeras vrbes, atq; aurea tecta videbis: & item, Ilion aſpicies: firmataq; turribus altis Mœnia Phœbeæ ſtructa canore lyræ: dicit ergo. Viſam pergama laudata: a te. Pronurus: Nurus ad patrem mariti refertur, pronurus ad auum: ſicut nunc ad Laomedonta auum Paridis. Contemno:paruifacio. Præconia:voces. Volucris:velocis. Illa:fama.

Probris:ignominiis:vituperiis. Sparte:Lacedæmon. Achaia: Pelopōneſus:vel Græcia. Quid poterit loqui de me,niſi me eſſe adulteram. Quid ſentiet:quid iudicabit. Tu quoq;:cum videbis me fregiſſe fidem Menelao.

Qui.i.quomodo. Anxius: ſollicitus,& plenus timoris. Exemplis tuis:ne alius ita me ſollicitet,& alienet a te,ſicut tu a Menelao. Cauſa timoris:quia putabis eum veniſſe eadem intentione:qua tu huc veniſti. Ipſe:tu. Dices adulteram:me appellabis adulteram. Oblitus noſtro &cete,ideſt oblitus,quod non potes maledicere de me:quin maledicas de teipſo. Ineſſe:coniunctum eſſe. Et author:cauſa. Obruat:tegat. Ante:potius:& eſt imprecatio muliebris. Sic Dido apud Virgilium lib.iiii.Sed mihi vel tellus optē prius ima dehiſcat:& Briſeis ad Achillem:Deuoret ante precor ſubito telluris hiatu. Aut rutilo miſſi fulminis igne cremer.

ASCENSIVS.

NEC tamen ipſe negas: hoc placere videtur Helenæ quia cōfitendo ſignificat ſe iuſtam habere repudii cauſam, & non mēdacem eſſe. Adde q; vt cupias. Argumentatur etiam, ſi velit, nō poſſe diu manere. Pronurus vna eſt dictio ſicut pronepos, ſed nepos eſt ex filio,aut filia genitus, pronurus non pronepotis, ſed nepotis vxor, quia ergo Paris eſt nepos Laomedontis, vxor Paridis erit pronurus, ſicut Hecuba mater eius nurus. Non ita contēno,ideſt non vſq; adeo paruipēdo præconia,ideſt diffamationē uolucris famæ,vt illa impleat ideſt, vt ſinā illā implere terras meis probris. Quid de me poteris Sparte,hæc ſparte huius Spartes, ſicut Crete Cretes. Tu quoq; qui,ideſt quomodo, poteris,aut quare ſeu,qua via poteris ſperare me fidelē fore,& non exempli anxius eſſe tuis. Egregium argumentum, quo multi contendūt non ducendas,quæ prece,aut precio inductæ in ſtuprum cōſenſerit ante nuptias,quia quod vni præſtiterunt, cenſendæ, ſunt etiam alteri præſtare parti,ſit conſimilis cōditio offeratur.

Terra precor vultus,ſic Dido, Sed mihi vel

At fruar Iliacis opibus,cultuq; beato
Donaq; promiſſis uberiora feram.
Purpura nempe mihi,præcioſaq; texta dabuntur
Congeſtoq; auri pondere diues ero.
Da ueniam falſæ,non ſunt tua munera tanti
Neſcio quo tellus me tenet iſta modo.
Quis mihi,ſi lædar,Phrygiis ſuccurrere in oris?
Vnde petam fratris?unde parentis opem?
Omnia Medeæ fallax promiſit Iaſon
Pulſa eſt æſonia non minus illa domo.
Non erat Aeetes,ad quem deſpecta rediret
Non Ipſea parens,Chalciopeq; ſoror.
Tale Nihil timeo,ſed nec Medea timebat,
Fallitur augurio ſpes bona ſæpe ſuo
Omnibus inuenies,quæ nunc iactantur in alto,
Nauibus in portu lene fuiſſe fretum.
Fax quoq; me terret,quā ſe peperiſſe cruentam
Ante diem partus eſt tua uiſa parens.
Et uatum timeo monitus,quos igne pelaſgo
Ilion arſurum præmonuiſſe ferunt.
Vtq; fauet Cytherea tibi,quia uicit,habetq;
Parta per arbitrium bina trophæa tuum:
Sic illas timeo,quæ ſi tua gloria uera eſt,
Iudice te cauſam non tenuere duæ.
Nec dubito quin te ſi pſequar,arma parentur,

tellus optem prius ima dehiſcat.

HVBERTINVS.

AT FRVAR: oblectio. Vberiora promiſſis: ideſt plura ꝙ promiſiſti. Congeſto: cumulato: & vndiq; ad me collato. Da veniam: reſponſio. Falſæ: mihi verum fatenti. Tanti: vt velim hinc diſcedere. Neſcio quo modo: quaſi dicat incredibiliter. Tenet: iuuat: delectat. Oris: regionibus. Phrygiis: troianis, vbi habeo nullos ex meis.

Omnia: quia Paris poſſet dicere: nunquam te deſeram: ero loco ꝓpinquorum: & fratrum & parentis: adducit exemplū; quo oſtendit ſe timere ne decipiatur. Aeſonia domo: vt ſupra, Auſus es æſonia dicere eede domo. Non minus: nihilominus: licet habuiſſet tot promiſſa. Aeetes: pater eius. Ipſea parens: ideſt mater eius Ipſea nomine: licet vt ſupra diximus ſecundum alios, Lydia nominaretur. Chalcyope: Medeæ ſoror fuit. Sed nec timebat: cum tu ei promittebas. Fallitur: ſententia eſt rhetorica. Suo augurio: ſua bona ſpe: & eo quod auguratur ſibi bene euenturum. Omnibus ſimilitudine hoc probat: dicit enim initia eſſe blanda: ſed fines aſperos: eſt ergo ſenſus: naues, quæ in mari tempeſtate iactantur: quando exiuerunt ex portu: habuerunt ventos pſperos: ſed poſtea, mutati ſunt: & ita vult ſignificare: quod fortuna ſua poſſet ſibi mutari: quia ſi Paris eam nunc diligit: poſſet mutare voluntatem. Fax quoq;: dicit ſe etiam terreri ſomnio Hecubæ, quæ pridie ꝙ pareret Paridem, ſomniauerat ſe parere facem, quam dicit ſe timere fore incendium troianum: vt vates prædicunt. Virgil. & face pregnans Ciſſeis regina Parim creat vrbe paterna. Monitus: diuinationes. Vtq; fauet: dicit quod ſicut Venus ei fauet: quia tulit iudicium pomi pro ſe: ita timet ne Iuno, & Pallas, quæ offenſæ fuerunt, & non obtinuerūt cauſam i illo iudicio, ſibi ſi ſint aduerſæ, & inimicæ. Bina trophæa: duas victorias a Iunone & Pallade.

Nec dubito: reſpondet ad id quod dixerat: Nec tu rapta time, ne nos fera bella ſequantur &c. dicit enim ſe non dubitare, quin bella moueant ꝓpter ſe.

ASCENSIVS.

NON ſunt tua munera tanti. In omnibus contendit ſe perſonam potius, ꝙ rem eius amare. Quis mihi ſi lædar, aliis quoque argumentis ꝓbat in externam regionem relicta patria non eſſe proficiſcendum. Fallitur augurio: egregium adagium, cuius ſenſus, quia ſperanti omnia auſpicia ſæpe bona videntur, & ita fallitur ſæpe augurio ſuo, quia nimis ſibi proſpicit, & quicquid ſperat ſibi promittere audet. Omnibus iuenies &c. quia nemo turbulēto mari retinacula ſoluit. Sic illas vereor, quas fingunt poetæ Troiæ quoq; inimicas fuiſſe. Vnde de Iunone dicit Maro æne. i. veteriſq; memor, ſaturnia belli. Prima quod ad Troiam pro charis geſſerat Argis. De Pal. æñ li. ii. Omnis ſpes Danaum, & cœpti fiducia belli Pal. auxiliis ſemper ſtetit. Ilion arſurum, dicitur hoc Ilium Ilii: hoc Ilion ilii: & hæc Ilios Ilii.

Ibit per gladios (hei mihi) noſter amor.
An fera centauris indicere bella coegit,
Athracis Hæmonios Hippodameia uiros
Tu fore tam lentum iuſta Menelaon in ira,
Et geminos fratres, Tyndareumq; putas.
Quod bene te iactas, & fortia facta loquaris,
A uerbis facies diſſidet iſta tuis.
Apta magis Veneri, q̃ ſunt tua corpora Marti,
Bella gerant fortes, tu Pari ſemper ama.
Hectora, quem laudas, pro te pugnare iubeto,
Militia eſt operis altera digna tuis.
His ego, ſi ſaperem, pauloq; audacior eſſem,
Vterer, utetur, ſi qua puella ſapit.
Aut ego depoſito faciam fortaſſe pudore,
Et dabo conſictas tempore uicta manus.
Quod petis, ut furtim præſentes iſta loquamur
Scimus quid captes, colloquiumq; uoces.
Sed nimiũ p̃peras, & adhuc tua meſſis in herba eſt
Hæc mora ſit uoto forſan amica tuo.
Hactenus arcanum furtiuæ conſcia mentis
Littera iam laſſo pollice ſiſtat opus.
Cętera per ſocias, Clymenẽ Aethraq; loquamur
Quæ mihi ſunt comites, conſiliumq; duæ.

HVBERTINVS.

PER Gladios: per arma probat per exemplũ athracis. Athrax Strabõe teſte vrbs eſt Theſſaliæ: ex ea fuit Hippodamia vxor Pirithoi: propter quam inter Lapithas, & centauros aſperrima pugna orta eſt: vt diximus in epiſtola Phyllidis ſuper eum locum: fuſiq; bimembres. Hæmonios: viros, Lapithas: Theſſaliæ populos. Indicere: denunciare, mouere. Tam lentum: tam pigrũ. Ira iuſta pro rapta coniuge. Quod bene: ad id quod dixerat: Nec plus Atrides animi Menelaus habebit. Quam Paris, aut armis anteferendus erit: & reliqua quæ ſupra de ſe dixit reſpõdet Helena Paridem potius habere faciem aptam Veneri, q̃ armis. Recenses: numeras: & commemoras. Diſſidet: diſcrepat: & non conuenit cum iis, quæ dicis. Hectora: quia dixerat: Omnia ſi dederis, nunq̃ dabis Hectora fratrem. Vnus is innumeri militis inſtar erit: dixit Helena: ſine pugnare Hectora pro te. Altera milia: ſcilicet amoris, quia militat omnis amans: & habet ſua caſtra cupido. Operis tuis: ideſt exercitiis & factis & legendum eſt operis in ablatiuo: non autem in genitiuo: quia dignus cum genitiuo non iungitur. His: ſcilicet operis. Si ſaperem: ſi vellem facere rem meam. Faciam: vtar his operis amoris. Dabo manus coniunctas: tractum eſt ab iis, qui ſe dedunt manibus coniunctis. Tempore: in tempore. Quod petis: reſpondet ad id, quod dixerat: ſed coram vt plura loquamur. Excipe me lecto nocte ſilente tuo. Furtim: clam. Quid captes: ideſt queras: & quid. Voces colloquium: quia vis colloquium tuum eſſe concubitum. Sed nimium properas: dat ei ſpem eius, quod petiuerat. In herba: tranſlatio a meſſibus, q̃ non ſunt certæ, cum ſunt adhuc in herba: ſed poſtq̃ ſunt collectæ. Hæc mora: hæc dilatio. Sit: pro erit. Amica tuo voto: quia proderit tibi. Hactenus: dicit ſe nolle mandare plures epiſtolas: quia cætera vult loqui p̃ Clymenem & Ethram comites ſuas: quę erũt internunciæ, & mediæ inter ipſam, & paridem: ordo. Littera hactenus cõſcia mentis furtiuæ: ideſt cuius hactenus commiſſi ſecreta meæ mentis. Siſtat: finiat. Opus arcanũ: officium ſcribendi ſecreta. Laſſo pollice: ideſt manu ſcribendo fatigata. Cætera: quæ inter nos agenda reſtant, ad conficiendum, quod vterq; volumus conſilium meum: cum quibus omnia mea conſultare ſoleo.

ASCENSIVS.

AN FERA, quia Paris multis exemplis docuit raptas eſſe ſine vltione, ipſa contra docet grauem vltionem ob Hippodamiæ raptum factam. Tyndareumq;: ſcilicet patrem ſaltem putatiuum a nominatiuo Tyndareus: facies iſta: ideſt tua tam fœmina, & mollis. Altera militia ſcilicet Veneris eſt digna tuis operis, ideſt exercitiis, & operationibus a nominatiuo opera ope, aut opera operæ. His ego: ſcilicet operis, & ita conſenſum plenum adhibet. Scimus quid captes, quia coitum. Cætera manifeſtaria ſunt.

In decimamſeptimam Epiſtolam argumentum Hubertini.

HEllespontus anguſtus eſt admodum. Incipit autẽ hoc mare a finibus Troadis:& vſq; ad Propontidem Thraciæ,ſic dicitur ab Helle filia Athamantis,quá fabulæ tradunt in eo mari demerſam. Is Helleſpontus teſte Plin.ſeptem ſtadiis Europá ab Aſia diuidit:& illic inter ſe contrarias vrbes habet:in Europa Callipolim,& Seſton:in Aſia Lápſacon & Abydon:vnde fuit Leander:qui Hero puellam ex Seſto oriundá tanto amore dilexit:vt ad eam noctu per Helleſpontum nataret & ea potitus rurſus renataret Abydon:verũ cum maxima tẽpeſtas in mari orta eſſet, quæ iam pteritis ſeptem diebus adhuc non ceſſabat:qua impeditus Leander,non potuerat ad amicam ſuam:vt ſolebat natare. Ne Hero eum ſui oblitum exiſtimaret:aut eam reliquiſſe:cũ inueniſſet quendam nautam audacem in eo tẽpore tempeſtatis nauigantem Seſton: ſcripſit ad Hero amicá ſuam hanc epiſtolam qua vehementẽ amorem ſuum firmum,& ſtabilem ↄfitetur: & excuſat, quod iam ſeptem diebus non potuerit ad eam natare propter maris commotionẽ. Excuſat etiam quare ipſe non iuerit cũ nauta:qui illuc nauigabat:potius ꝙ litteras daret. Poſtremo pollicetur ſe breui iturũ, & ſi mare non fuerit tranquillum:que tamen potius cõmiſſurum periculis,ꝙ diutius cariturum conſpectu, & colloquio ipſius Heroos. Interea dicit,vt habeat ſecum loco ſui hanc epiſtolam.

LEANDER HERONI.

MIttit Abydenus, quam mallet ferre ſalutem,
Si cadat ira maris,ſeſta puella tibi.
Si mihi dii faciles, & ſunt in amore ſecundi',
Inuitis oculis hæc mea uerba leges.
Sed non ſunt faciles,nam cur mea uota morantur
Currere me nota nec patiuntur aqua.
Ipſa uides cœlum pice nigrius,& freta uentis
Turbida,perq; cauas uix adeunda rates.
Vnus,& hic audax,a quo tibi littera noſtra
Redditur,a portu nauita mouit iter.
Aſcenſurus eram,niſi quod dum uincula prorę

HVBERTINVS.

ABydenus:ex Abydo,legendum eſt autem Abydenus non Abydeus. Ferre:portare vt ipſe veniret. Seſta: ex Seſto deriuatiuum formauit non ſuperans primitiuum ſyllaba: quod raro fit. nam Seſtia debuit dicere, declinatur autem Hero Heroos:vt Hero Heronis ſecũdum latinam declinationem, ſicut Dido Didoos & Didonis:& ſimilia nomina græca: vt Priſcianus voluit: licet Phocas grammaticus velit tantũmodo græce declinari: ſed vſus ↄtra eſt. Faciles:benigni exorabiles. Secũdi: fauentes. Inuitis oculis: non libenter,qa ſi me amas,vt opto: malles me videre, quam legere hanc meam epiſtolam. Sed non ſunt faciles, non exaudiunt mea vota. Morantur:impediunt. Currere:natare. Nota:aſſueta. Ipſa:tu: me mihi hoc credas. Nigrius:obſcurius. Cœlũ: aera. Virgilius, Eripiũt ſubito nubes cœlũq;, diemq; Teucrorum ex oculis. Pice: pix liquor, qui manat ex pice arbore nigerrimus. Turbida: commota. Vix adeũda per rates:idest per quæ naues vix queant ire: ne dum homines adhibunt. Vnus: ſolus. Et hic: ſcilicet audax, qui non timet periculum nauigationis. Soluit iter: mouit nauem ingreſſus eſt nauigationem. Aſcenſurus: reſpondet obiectioni, quare non aſcenderit cum illo nauta propter multitudinẽ ſpectantium: cum nauis a littore diſcedebat. Vincula: funes: retinacula. Proræ: idest nauis: ſynecdochen: pars pro toto.

ASCENSIVS.

MITTIT Abydenus. Epiſtola hæc Leandri ab Ouidio excogitata ſub nomine Leádri non multum habet ambiguitatis in contextu,ſed ſalis, & leporis plurimum, ideoque paucis percurram. Puella Seſta,pro Seſtia,videlicet Hero. quod nomen declinatur,hæc Hero,huius Herus, hãc Hero o Hero, cæteris non vtimur. Ordo autem eſt, o Seſta puella, Abydenus, ſcilicet Leander,& loquitur de ſe in tertia perſona tanquam de alio. Faciles ſunt exorabiles, ſubito facientes quod petimus. Nauita,idest nauta. Mouit,non mouet legendum.

HVBERTINVS.

CMNIS Abydos.i.omnes Abydeni. Erat in ſpeculis.i.in loco,vnde ſpectabãt diſceſſum nauis. Specula non ſignificat proprie feneſtrã: ſed quemlibet locum eminentem: vnde poſſumus ſpeculari.

Solueret,in ſpeculis omnis Abydos erat.
Non poteram cęlare meos,uelut ante,parentes,
Quemq; tegi uolumus,non latuiſſet amor.
Protinus hæc ſcribens,felix i littera dixi,
Iam tibi formoſam porriget illa manum
Forſitan admotis etiam tanget e labellis,
Rumpere,dum niueo uincula dente uolet.
Talibus exiguo dictis mihi murmure uerbis
Cętera cum charta dextra locuta mea eſt.
Ah quanto mallem,quam ſcriberet,illa nataret,
Meq; per aſſuetas ſedula ferret aquas.
Aptior illa quidam placido dare uerbera ponto
Eſt tamen & ſenſus apta miniſtra mei.
Septima nox agitur,ſpatium mihi longius anno
Sollicitum raucis ut mare feruet aquis.
His ego ſi uidi mulcentem pectora ſomnum
Noctibus,inſani ſit mora longa freti.
Rupe ſedens aliqua ſpecto tua littora triſtis:
Et quo non poſſum corpore,mente feror
Lumina quin etiam ſumma uigilantia turre,
Aut uidet,aut acies noſtra uidere putat.
Ter mihi depoſita eſt in ſicca ueſtis arena
Ter graue tentaui carpere nudus iter.
Obſtitit inceptis tumidum iuuenilibus æquor,
Merſit & aduerſis ora natantis aquis.
At tu de rapidis immanſuetiſſime uentis
Quid mecum certa pręlia mente geris?

Virgi.in bucol. ſpecula de montis in altum deferat. Cælare, amorem meũ. Velut ante cælaueram. Quẽ volumus tegi: quem volumus eſſe ſecretum, & occultum. Protinus: blanditur nũc amicæ ſuæ dicẽs ſe inuidiſſe epiſtolæ ſuæ: quod ipſe non veniret: quo illa deferebatur. Admotis: appropinquatis. Vincula fila,quibus litteræ ſolent ligari. Locuta cum charta.i.cætera ſcripſi. Ah quanto mallem nataret a te veniens. Quam ſcriberet: quam mitteret hanc epiſtolam. Sedula: intenta. Aptior dare verbera ponto: ideſt magis apta eſt natando percutere vndas tranquilli maris, q̃ ſcribere. Apta mi.mei ſen.i.& tñ & optime exprimit ĩ lrĩs nostat,qđ in aĩo habeo. Sẽſus: voluntatis aĩ. Lõgius an.ex affectu amãtis cui expectãti tp̃s videtur longiſſimũ. Feruet: mouetur, æſtuat. Raucis murmurantibus. His ego: iurat Leander ſe nõ dormiuiſſe his ſeptem noctibus. Vidi ſomnum.i.dormiui. Terentiana eſt elocutio. Mora freti inſani ſit longa.i.præcor diu duret tempeſtas maris: quod minime vellem. Rupe: alto ſaxo. Littora tua: Seſti, vbi tu es. Mẽte feror venio cogitatione: quo corpore venire non poſſum. Lumina quin etiam: ſolebat enim Hero ponere lumen in quadam turri ſua: ad quod lumen Leander natabat, quod dicit ſe videre: aut ex affectu putare videre. Acie noſtra: noſtri oculi. Vigilantia: ſtantia in nocte: quaſi pro vigilia. Ter mihi: dicit ſe voluiſſe ſæpe aggredi natare: ſed territum magnitudine tempeſtatis. Graue iter nauigationem periculoſam. Tumidũ commotum. At tu: conuertit ſermonẽ ad Boream: de quo conqueritur, qđ ita eum impediat. Certa mẽte: ideſt animo deliberato.

ASCENSIVS.

OMNIS Abydos.i. tota ciuitas Abydena, erat in ſpeculis: ideſt altis feneſtris. Vnde ſpeculabatur tempeſtatem. Protinus hæc ſcribẽs felix i littera dixi.i. imperatiuũ eſt ab eo. Etiam tangere penul. lon. eſt.n.futuri tẽporis indicatiui modi verbi paſſiui,tangar tangeris, vel tangere &c. Ah quanto mallem: vt ſupple illic nataret, q̃ ſcriberet.q.d. plurimo. Septima nox, hĩ nos.qa tũc,& amata deſideratur, & natare ſolebat. Spatium appoſitio eſt, ϖ αφος habẽs.

Ex quo non poſſum ferri ſupple corpore, inſani ſit mora longa freti, dura amanti imprecatio. Vnde per quæ timemus, iurare ſolemus, vt Palinurus in. vi. Maria aſpera iuro, & de ſtyge dicitur. Dii cuius iurare timent, & fallere numen. Certa: ideſt deliberata mente, quaſi dedita opera.

In me (ſi neſcis) Borea, non in ęquora, ſęuis,
Quid faceres, eſſet ni tibi notus amor?
Tam gelidus cum ſis non te tñ improbe quondam
Ignibus actæis incaluiſſe neges.
Gaudia rapturo ſiquis tibi claudere uellet
Aerias aditus, quo paterere modo?
Parce, precor, facilemque moue moderantius auram
Imperet Hippotades ſic tibi triſte nihil,
Vana peto, precibuſque meis obmurmurat ipſe,
Quaſque quatit, nulla parte coercet aquas
Nunc daret audaces utinam mihi Dędalus alas,
Icarium quamuis hic prope littus adeſt
Quicquid erit, patiar, liceat modo corpus in auras
Tollere, quod dubia ſępe pependit aqua.
Interea dum cuncta negant uentique, fretumque,
Mente agito furti tempora prima mei.
Nox erat icipiens (namque eſt meminiſſe uoluptas)
Cum foribus patriis egrediebar amans.
Nec mora, depoſito pariter cum ueſte timore
Iactabam liquido brachia lenta mari.
Luna mihi tremulum lumen præbebat eunti,
Vt comes in noſtras officioſa uias.
Hanc ego ſuſpiciens, faueas o candida dixi
Et ſubeant animo Latmia, ſaxa tuo.
Non ſinit Endymion te pectoris eſſe ſeueri,
Flecte precor uultus ad mea furta tuos,
Tu dea mortalem cœlo delapſa petebas,
(Vera loqui liceat) quam ſequor, ipſa dea eſt,
Neu referam mores cœleſti pectore dignos,
Forma niſi in ueras non cadit illa deas,

HVBERTINVS.

IN me: amantem. Incaluiſſe: exarſiſſe: Incẽſum eſſe, qđ eſt contra frigiditatẽ: Actæis: Athenienſibus propter raptam Orithyã, diximus in precedenti epiſtola hanc fabulã. Aditus aerios: ideſt iter per aera. Quomodo patereturː q. d. ægerrime. Facileː leuẽ, nõ ipetuoſam. Hippotades Aeolus nepos Hippotę troiani ex Egeſta ei[9] filia in Siciliã delata: q̃ ẽt mater fuit aceſtis regis Siciliæ: vt alibi diximus. Sic te adiurãdo ẽ. Nihil triſte: nihil quod tibi ſit graue, & moleſtum. Vana ꝑ cor: dicit ſe fruſtra hæc optare, q̃ nihilominus perſeuerat ipſe ventus. Obmurmurat: contra murmurat, & crepitat. Coercet: mulcet: placat. Quatit: commouet. Nunc daret, optat vt ſibi eſſet poteſtas volandi: ſicut Dædalo qui cum a Minoe in turri munitiſſima eſſet incluſus alas ſibi, & filio fabricauit: quarũ auxilio euolauerũt, ſed Icarus filius i mare delapſus ei nomen dedit. Icariũ q̃uis hic ꝑpe litt[9] adeſt q. d. qđ põt me admonere pleuloſum eſſe credere ſe aeri: & volare. Tollere: eleuare. Pepẽdit: ſupra ſtetit. Negant: cuncta ꝓhibent omnia. Agito mẽte: cogito, & reuoluo omnia. Mei furti: mei concubitus. Nox erat: deſcribit tempus, quo primũ natauit ad Hero: & ea potitus eſt. Nox incipiẽs: prima pars noctis. Namque eſt meminiſſe volu. parẽtheſis eſt. Amans: ego captus amore tui. Patriis: paternis. Cum ve. quia eram nudus. Iactabã: mouebam. Lenta: mollia. Tremulum: propter motum aque. Vt: ſicut tãq̃. Officioſa: ꝓſtans officiũ. Hãc: lunã. Faueas: adiuues me. Subeant: veniant in mentem. Latmia ſaxa. i. mons latmus, q eſt Cariæ Endymiõis a luna: vt ferunt adamati[e] fabulis nota eſte dr autẽ Latmõ, nõ ãt latimnon, vt Tortel. putauit. vñ deriuatiuum Latmius. Ouid. alibi Latmius Endymiõ non eſt tibi luna pudori: ſenſus ẽ ergo: recordare luna latmii montis, vbi cum Endymione cõcubuiſſe diceris. Seueri: triſtis, alieni a voluptatibus. Tu dea: anteponit amorẽ ſuum amori lunæ. Mortalẽ: Endymionem. Quã ſequor. i. quã ego peto. Eſt dea. nõ ãt mortalis. Neu re. hic eſt ſenſus: vt taceã mores: quos hæc mea puella habet diuinos: talis pulchritudo nõ poſſet ei contingere niſi eſſet dea.

ASCENSIVS.

NEC in æquora ſæuis. i. & non in æquora, malus ãt eſſet verſus ſi legatur nõ in æquora ſæuis: Ni tibi notus amor, quia Orithyã, captus amore rapuit. Nunc daret &c. cum natãdi nulla ſit ſpes, optat volatum. Nox erat, aperit argumentum poeta.

A Veneris facie non eſt prior ulla, tuaqꝫ:
Neue meis credas uocibus, ipſa uide.
Quantum, cum radiis fulgeas argentea puris:
Concedunt flammis ſydera cuncta tuis:
Tanto formoſis formoſior omnibus illa eſt,
Si dubitas, cęcum Cynthia lumen habes.
Hæc ego, uel certe non his diuerſa locutus,
Per mihi cedentes nocte ferebar aquas.
Vnda repercuſſæ radiabat imagine Lunæ:
Et nitor in tacita nocte diurnus erat.
Nullaqꝫ uox unquam noſtras ueniebat ad auras,
Præter dimotæ corpore murmur aquæ.
Alcyones ſolæ memores Cæicis amati,
Neſcio quid uiſę ſunt mihi dulce queri.
Iamqꝫ fatigatis humero ſub utroqꝫ lacertis,
Fortiter in ſummmas erigor altus aquas,
Vt procul aſpexi lumen: meus ignis in illo eſt
Illa meum dixi littora lumen habent.
Et ſubito laſſis uires rediere lacertis:
Viſaqꝫ quam fuerat mollior unda mihi.
Frigora ne poſſim gelidi ſentire profundi,
Qui calet in cupido pectore: præſtat amor.

HVBERTINVS.

A FACIE Ve.i. poſt pulchritudinem Veneris, & tuam. Nõ eſt prior: non eſt quæ anteeedat eam. Ipſa: tu. Quáto: comparatio, & eſt ſenſus: o luna quanto es ſplendentior oibus aliis ſtellis: cum tu nitidiſſima fulges in cœlo, tãto: illa ſua pulchritudine ſuperat omnes alias puellas. Concedunt flã. tu. i. vincuntur ſuo ſplẽdore. Cynthia: o luna: ná luna & Diana eadẽ ẽ quæ Cynthia dicitur, a Cyntho monte Deli. Habes lumẽ cæ. nõ bene vides. Vel certe. i. ſaltem.

Non di. non cõtraria. Cedẽtes mi. dãtes locum corpori meo.

Ferebar: ibã.

Radiabat: ſplẽdebat. Repcuſſæ: reuerberatæ nam aqua videtur retroflectere radios lunæ. Et nitor diur. i. lux q̃ ſolet eſſe diei, erat in nocte: idest nox erat clara, ſicut dies.

Nulla vox: alicuius vel hominis, vel animalis. Aquæ dimotæ: diuiſæ. Corpore: meo. Alcyones ſolæ: idest ſolummodo audiebam Alcyones volucres: quæ uidebant dulci voce querelam effundere. Memores Cæycis amati: tangit fabulã, quã Oui. ſcri. li. xi. Meta. Cæyx. n. Luciferi filius prodigiis, quæ ei appa⸗ruerant perturbatus ad oraculum Appollinis in claron nauigare decreuit: nam Delphos ire nõ poterat: qm̃ Phorbas cum Phlegiis populis Delphos infeſtabat. Cum aũt Alcyone eius coniux Aeoli filia hanc nauigationem ei diſſuadere conaretur verita periculum eius, ille affirmauit intra alterum menſem ſe reuerſurum, verum tempeſtate maxima oborta ſubmerſus eſt. Illa aſſiduo viri deſiderio ſollicita, cũ ad tempus promiſſum reuerti non videret deos continuis precibus fatigans: tandem miſericordia Iunonis, cui p̃cipue ſupplicauerat factũ eſt, vti in ſomnis admoneret de obitu mariti immiſſo ſomno ſub ſpecie Cæycis ſubmerſi. Illa igitur excitata ſomno cadauer mariti in littore inuenit: quare nimio dolore percuſſa in volucrẽ Alcyonem, & Cæyx in aliam volucrem ꝯmiſeratiõe deorũ conuerſi ſunt hæ volucres per ſeptem dies fœtificantes tranquillum habent mare, coeunt. n. & priſtinam cõiugalem concordiam ſeruãt, has igitur ſolas volucres perturbato mari querelã effundentes audiſſe dicit. Aduertẽdum eſt autem pro nomine mulieris declinari Alcyone Alcyones, ꝓ volucre vero Alcyon vel Alcyõis, vt hic locus oſtẽdit, dicit enĩ Alcyones non aũt Alcyonæ. Iãqꝫ fatigatis: ſolent natantes de fatigatis brachiis ſuſtentare corpus aliquantulum ſuper vndis, quod ſe feciſſe dicit. Erigor: eleuor. Vt: poſtq̃. Lumen: quod in turri tua ap⸗ponis. Meus ignis: meus amor. In illo lumine. Subito: dictis his verbis. Mollior: facilior ad natandum. Amor, qui calet in pectore cupido. i. qui facit calorem in pectore meo amoris pleno. Præſtat: efficit. Ne poſſim: ſentire frigora. Profundi: ideſt maris.

ACENSIVS.

SI Dubitas, cæcũ. Cynthia lumen habes. Eadẽ. n. eſt, q̃ Luna, & Diana, & Proſerpina dicitur, & Cynthia a monte Deli, in quo nata dicitur. Hæc eo vel certe nõ his diuerſa: hæc caſtigatio fidẽ facit: ideo ſubiũgit: Per mihi cedẽtes nocte ferebar: &c. Alcyones ſolæ, qa Alcyones tẽpore ſummæ trãquillitatis, & quietis nidificãt. Plautus volens ſignificare tranquillitatem, & ſilentium, dixit Alcyones eſſe in foro.

Quo magis accedo,propioraq; littora fiunt,
Quoq; minus reſtat:plus libet ire mihi.
Cum uero poſſum cerni quoq;,protinus addis
Spectatrix animos,ut ualeamq; facis.
Tunc etiam nando dominę placuiſſe laboro
Atq; oculis iacto brachia noſtra tuis.
Te tua uix prohibet nutrix deſcēdere in altum:
Hoc quoq; enim uidi,nec mihi uerba dabas.
Nec tamen effecit:quamuis retinebat euntem,
Ne fieret prima pes tuus udus aqua.
Excipis amplexus:feliciaq; oſcula iungis:
Oſcula diis magnis trans mare digna peti.
Deq; tuis demptos humeris mihi tradi amictus
Et madidam ſiccas ęquoris imbre comam.
Cętera:nox & nos:& turris conſcia nouit.
Quodq; mihi monſtrat per uada lumen iter.
Non magis illius numerari gaudia noctis:
Helleſpontiaci quam maris alga poteſt.
Quo breuius ſpacium nobis ab furta dabatur,
Hoc magis eſt cautum:ne foret illud iners
Iamq; fugatura Tithoni coniuge noctem
Pręuius aurorę Lucifer ortus erat.
Oſcula cōgerimus properata ſine ordine raptim
Et querimur paruas noctibus eſſe moras.
Atq; ita contactus monitu nutricis amaro:

HVBERTINVS.

QVO magis:quanto magis. Accedo:appropinquo. Minus re.ſ.viæ ad perueniendū littus. Plus li.plus animi eſt mihi, & volunta tis. Cerni:videri a te. Spectatrix:tu quæ ſpectas me. Addis animo:facis me animoſiorem. Vt valeam:vt poſſim:& ſim fortis. Laboro:curo. Domine:tibi. Iacto:cum arte,& oſtentatione moueo,& oſtendo. Deſcendere in altum:vt venias mihi obuiam. Hoc vi.qđ voluiſti procurrere in æquor. Nec tñ effecit:nutrix tua. Vdus:humefactus. Prima aqua:ideſt aqua magis vicina littori. Excipis ſ.eum ſum in littore. Oſcula di.pe.di.ma.trans mare:ideſt oſcula,q etiā dii cæleſtes:vt aſſequerenť poſſent tranare mare:ſicut ego. Amictus:veſtes. Dēptos de tu. quibus te ſpoliaſti vt me tegas. Imbre.i.aqua:non enim ſolum ſignificat pluuiam,ſed etiam ſimpliciter aquā. Vir.i.æn.laxis laterum cōpagibus oēs,accipiunt inimicum imbrē. Nox:nā ſupra dixit nox erat incipiēs. Cætera:ſubticuit rem pudendā:ſic Oui.in.i.amoꝝ.Cætera qs neſcit,feſſi requieuimus ambo. Turris in qua ambo cōuenimus. Lumen.ſ.nouit cætera. Nō ma. dicit gaudia illius noctis ita eſſe innumerabilia ſicut eſt innumerabilis alga maris Helleſpontiaci:qđ tranabat ipſe Leāder:eſt autē alga minuta qdā herba,q naſcitur in mari:vſi alibi. Nunc lepis eiectā detinet alga ratē. Ad fur.ad cōcubitus nřos occultos. Illud ſpa.fo.iners.i.eſſet ſine effectu voluptatis,qa dabā operā,vt illud totum colligerem:& in voluptate conſumerem. Coniuge Tithoni.i.Aurora vxore Tithoni. Fugatura:expulſura. Noctē:nā adueniente aurora nox abit. Præuius.i. precedens auroram,Vir.Naſcere:præq; diē,veniens age lucifer almum. Congerimus:coniungimus:cōmiſcemus. Raptim:certatim. Paruas mo.eſſe noc.i.noctes eē breues. Cunctatus:moratus ita oſculādo nos.Monitu:mādato:& pcepto. Amaro:acerbo:quia inditus audio me moneri,vt inde diſcedam.

ASCENSIVS.

QVO magis.i.quāto magis accedo. Cætera nox:& nos:modeſte rē turpē tāgit:quia cæ1ari vult ſua furta Venus. Nō magis illius.Ne ex ſaturat⁹ abeſſe putetur vt qui nullā captatur⁹ ſit deinceps voluptatem ex amica,dicit voluptates,quas ex illius cōplexu obtinuit,innumeras fuiſſe,& q nō magis poſſint numerari,q̄ vnda maris Helleſpontiaci,quod aſſidue fluit & refluit,aut quod cum hæc ſcriberet innumeris pcellis atq; vndis agitabat. Sunt tamen qui legunt alga,non vnda. Eſt autem herba vilis,q̄ ad littus propellitur:vnde in Buco. Vir.proiecta vilior alga:vtroq; modo,& ve.ſus,& ſenſus bonus eſt,concederē tamen ſuperiori. Ne foret illud iners.i ſine Veneris arte tranſactū,hoc eſt ne nos ſimus quaſi inertes i illo.Hoc.i.tanto magis.cautū.i.puiſum. Et qrimur.i.cōquerimur. Atq; ita cōtactus.i.pculſus monitu nutricis amaro.ſ.amantibus,qa coegit ſeparī aduentante die. Alii legūt cōctatus.i.immoratus hæſitās:qd agerē,ſed legerē,poti⁹ cunctat.

Natator qui ob peritiam artis ſponte ſe in aquas immittit.

HVBERTINVS.

DESERTA Tur. relicto loco, vbi voluptatem accepimus. Digredimur: diſcedimus.

dorſo hoi amicum aial: de quo ꝗ natura videatur Plini. & Soli his igitur dicit Leãder ſe iam eſſe notum propter frequentem nationem ſuã. Piſcibus: ſcilicet aliis. qui etiam nõ adeo ſunt familiares hominibus. Iam patet: hyperbole eſt: hoc enim fieri nõ poteſt: ſed vt amator dicit ita crebro ſe ſæpe nataſſe vt appareat: in aquis quaſi limes quidam, quem ſuo corpore fecit: tãquam orbita rotæ, vel via, per quã multæ rotæ incedunt. Attritus: frequẽtatus. Solitarũ: aſſuetarum meæ natationi. Multa rota: pro multis rotis.

Quod mihi non eſſes, & cætera. ſenſus eſt ego ante querebar: quod nõ poſſem ad te iterare: ideſt venire. Niſi ſic, ſcilicet natando.

Sed nunc queror ho: ſcilicet iterare natando. Deeſſe mihi, non concedi mihi. Per ventos: ideſt cauſa ventorum, qui me prohibent.

Frigida deſerta littora turre peto,
Digredimur flentes: repetoq; ego uirginis ęquor
Reſpiciens dominam, dum licet, uſq; meam.
Siqua fides uero eſt: ueniens huc, eſſe natator
Cum redeo, uideor naufragus eſſe mihi.
Hoc quoq; (ſi credas:) a te uia prona uidetur:
A te cum redeo, cliuus inertis aquæ.
Inuitus patriam repeto: quis credere poſſet?
Inuitus certe nunc moror urbe mea.
Hei mihi, cur animis iuncti ſecernimur undis?
Vnaq; mens, tellus non habet una duos?
Vel tua me Seſtos, uel te mea ſumet Abydos
Tam tua terra mihi, quam tibi noſtra placet:
Cur ego confundor quoties confunditur ęquor?
Cur mihi cauſa leuis, uentus obeſſe poteſt?
Iam noſtros curui norunt delphines amores:
Ignotum nec me piſcibus eſſe reor.
Iam patet attritus ſolitarum limes aquarum,
Non aliter: multa quam uia preſſa rota.
Quod mihi non eſſet niſi ſic iterare, querebar:
At nunc per uentos id quoq; deeſſe, queror.

Aequor virgi. mare dictũ ab Helle puella, q̃ in mare delapſa ei nomen dedit: vt dixi ſupra plene in argumẽto epiſto. Hipſiphyles ad Iaſonẽ. Vſq; dũ licet .id. aſſidue dum poſſum.

Siqua fides vero eſt.i.ſi veritati, quã dico, credit. Huc apte.

Videor mihi eſſe natator.i.videor optime ſcire natare: propter effectũ amoris, qui me audiat. Ouidius de Tisbe. Audacẽ faciebat amor.

Cum redeo.i. cum diſcedo a te. Videor eſſe naufragus: videor ſubmergi fluctibus, & periclitari. Prona: facilis: & quaſi pendens: nam facilius deſcendimus q̃ aſcendimus. Cliuus: aſcenſus monticulus. Inertis: immobilis, quæ nõ ita facile natat, ſicut aqua mobilis. Quis credere poſſet? q.d. nullus: niſi, qui ſciat q̃ta ſit vis amoris, naturaliter enim omnes libenter redeunt in patriam. Ouidio. Neſcio qua natale ſolũ dulcedine cunctas. Detinet. Nunc: cum ad te natare non poſſum. Iuncti animis: pares & coniuncti amore. Cur ſecernimur: cur ſeparamur. Vna tel. eadem terra. Cur non habet duos: ideſt cur non ſumus ambo in eadem terra. Sumat: pro ſumeret. Cur confundor: cur perturbor: & moueor animo. Quoties æquor confunditur: quoties mare perturbatur: quod non fieret, ſi eſſemus in eadem terra. Ventus, cauſa leuis: ideſt ventus, qui eſt parua cã. Cur põt obeſſe: Cur poteſt nocere impediendo natationem meam quod facere non poſſet: ſi eſſemus ſimul. Curui delphi. piſces ſunt repando

ASCENSIVS.

NAVFRAGVS, q fracta naui, ſiue nandi peritus, ſiue imperitus cogitur, dum poteſt natare, vt ſe ſaluet, non, vt voluptatem capiat.

Quis credere poſſet? quia natura cogimur amare patriam, vnde eſt illud: Nos patriæ fines, & dulcia linquimus arua. Curui Delphines, ſic etiam implicantur natantes, vt pingi ſolent, dicuntur autem puerorum eſſe amatores, vnde poterant amores noſſe, quanquam ὑπερβολικῶς dictum accipimus, corripitur autem vltima, quia in accuſatiuo delphinas facit. Hoc quoq; deeſſe, per colliſionem deeſſe biſſyllabũ fecit, ſicut in Iuuenale deeſt monoſyllabum eſt dictus. Non deeſt prolato ieiunus venditor auro. Idem ero.

Fluctibus immodicis Athamãtidos æquora canẽt
Vixq; manet portu tuta carina ſuo.
Hoc mare, cum primum de uirgine nomina merſa,
Quæ tenet, eſt nactum: tale fuiſſe puto.
Eſt ſatis amiſſa locus hic infamis ab Helle:
Vtq; mihi parcat, nomine crimen habet.
Inuideo Phryxo: quem per freta triſtia tutum,
Aurea lanigero uellere uexit ouis.
Nec tamen officium pecoris, nauiſq; requiro:
Dummodo, quas findam corpore, dentur aquę
Arte egeo nulla: fiat modo copia nandi:
Idem nauigium, nauita, uector, ero
Nec ſequar, aut Helycẽ, aut qua Tyrus utitˀ, arcton
Publica non curat ſydera noſter amor.

HVBERTINVS.

AEQVORA Athamãtidos. i. põtus Helles, quæ vt dixi, filia fuit Athamantis. Canent: ſpumeſcunt. Immodicis: maximis. In portu: vbi, vt plurimum ſolet eſſe tranquillitas, quãto ergo minus tuti erunt hoies in medio ipſius. Hoc mare: dicit Helleſpontũ ita eſſe cõmotũ: vt fuit qñ merſit Hellen: & ab ea nomen accepit. Reor: puto. Fuiſſe tale: vt nũc eſt i. ita turbatum. Cum. i. qñ. Primũ primo. Eſt nactũ: eſt adeptum eſt aſſecutum. Nomen de virgine merſa: de Helle ſubmerſa. Satis infamis: ſatis ad infamiam, & ſæuitiam nominatus. Vtq;. i. & q̃uis. Parcat mihi: me non ſubmergat. Habet crimen: hẽt infamiam. Noie: qa appellatur Helleſpontus. Inuideo Phryxo: optat ſe poſſe tranſuehi vltra mare, ſicut Phryxus tranſlatus eſt ab ariete. Quem ouis aurea vellere lanigero. i. ouis ſiue aries habens pellẽ aurẽã. Vexit: vltra mare ſine ſubmerſione. Nec tñ reqro officiũ pecoris, aut nauis. i. non tñ quero habere vel arietẽ: vt habuit Phryxus vel nauẽ aliquã. Dũmodo poſſim: meo corpore natare. Nulla arte: trãſeundi: vel naue, vel alio modo. Modo: dũmodo: vel dũmodo. Copia facultas. Idem: ego idem. Nauigiũ: nauis. Nauita: qui regam, & agam nauem. Vector: paſſiue accipitˀ. i. qui vehar: vt Luca. Cauſa eſt hæc ſola timoris: vectorẽ non noſſe tuũ, ideſt eum quem vehis, ſunt. n. verba Cæſaris ad Amyclã. Nec ſequar: dicit ſe non nauigaturũ ad obſeruationẽ ſyderum, ſicut alii ſolent: dicit. n. ſe tñ ſpectare lumen ſui amoris. Helycẽ: vrſam maiorem dicit: quam fabulæ ferunt ex Caliſtone a Ioue cõpreſſa, poſtq̃; Arcada filiũ peperit factã: nam ex puella formoſiſſima a Iunone inuiſam eſt ↄuerſa: deinde cũ poſt qntumdecimũ annum filius arcas in venationẽ egreſſus mrẽm occiſurus eſſet ignorans, Iuppiter id ſcelus prohibens ambos i cœlũ trãſtulit: & in ſeptẽtrionali polo collocauit: ſed Iuno exorauit Tethyn & Oceanum: ne pellicẽ ſuã ſuis aquis mergi paterentur itaq; dicunt eas nunq̃; occidere: vt Vir. Arctos oceani metuẽtes ęquore tingi. ad hanc obſeruationẽ nautæ nauigare ſolent, ſed græci obſeruant Helycẽ. Phœnices vero Cynoſurã, quã dicimus minorem vrſam de qbus ipſe Ouid. in triſti. Magna, minorq; feræ, quarum regit altera graias, Altera ſidonias vtraq; ſiccarates, Idẽ lib. iii. faſt. Eſſe duas arctos, quarũ cynoſura petatˀ Sydoniis Helycẽ graia carina notet, de his ẽt ita ſcri. M. Manilius Aſtronomicon lib. i. Sũma tenent axis miſeris notiſſima nautis, Signa ꝑ immenſum cupidos ducentia pontũ, Maioréq; Helycẽ maior de circinet arcton. Septẽ illã ſtella certantes lumine ſignant, Qua duce per fluctus graiæ dant vela carinæ. Anguſto Cynoſura breuis torquetˀ in orbe. Tã ſpatio: q̃; luce minor, ſed iudice vincit. Maiorẽ tyrio pœnis hæc certior author, Non apparentem pelago q̃rentibus orbem. Manifeſte igitur apparet quare dixerit. Aut qua tyrus vtitˀ arcton: ſignauit. n. Cynoſuram quã: vt apparet tyrii obſeruant, eum altera, hoc eſt Helyce obſeruetˀ a graiis. Publica ſydera, q̃ oẽs aſpicere pñt. Andromedẽ, ſtellã Andromedes: fuit ãt Andromede Cephei, & Caſſiopes filia in Aethiopia cuius mrˀ Caſſiope de pulchritudine nymphis Nereidib' ꝑferẽs earũ irã ꝓ ſupbia ꝓuocauerat, q̃s: vt placaret Cepheus Hamonis oraculũ ↄſuluerat: a quo rñſum fuerat filiã pro ſupbia mrĩs a beluæ exponenda eẽ quã Nereides ex mari mittebãt: vt illa deuorata tandẽ placarentˀ. Qd̃ cũ Cepheus feciſſet, & eam in littore ſaxo alligaſſet, caſu quodã ſuꝑuenit Perſeus filius Iouis, & Danaes qui ſupra ea loca volans: cũ puellã formoſiſſimam aſpexiſſet: eius amore captus: cũ eius prẽ pactus eſt, vt ſibi ſpõſa, & vxor daretˀ, ſi eã liberaſſet: ea igitur liberata cũ Phinea fratrẽ cephei eã vxorem volentẽ & multos illi auxiliantes in ſaxa vertiſſet: tãdem victor Argos cũ cõiuge reuerſus eſt, quæ poſtea in ſtellã, q̃ Andromede dr: mutata.

Andromedē alius ſpectet, claramq; Coronam:
Quæq; micat gelido parrhaſis urſa polo.
At mihi quod Perſeus: & cum Ioue Liber amarunt:
Indicium dubiæ non placet eſſe uiæ.
Eſt aliud lumen multo mihi, certius iſtis:
Non erit in tenebris quod duce, noſter amor.
Hoc ego dum ſpectem: colchos: atq; ultima ponti,
Quaq; uiam fecit theſſala puppis eam.
Et iuuenem poſſim ſuperare Palæmona nando:
Miraq; quem ſubito reddidit herba deum.
Sæpe per aſſiduos languent mea brachia motus:
Vixq; per immenſas feſſa trahuntur aquas,
His ego dum dixi, pretium non uile laboris
Iam dominæ uobis colla tenenda dabo.
Protinus illa ualent: atq; ad ſua p̄mia tendunt:

eſt, eſt a ſit legendum Andromede per d. nō Andromachæ: nam hæc vxor fuit Hectoris, quæ nunquam mutata legitur.

ASCENSIVS.

NAVIGIVM, Nauita, & vector, q a ſe traiiciet ſine naui a gubernatore. HVBERTInus. CLARAMQ; coronā. i. ſtellā Ariadnes, de q̄ diximus in epiſtola phædræ: gēmæ. n. coronæ Ariadnes, q̄ nouem fuiſſe ab Ouid. dr: in ſtellam, quæ corona dr, conuerſæ fuerunt, de qua Vir. lib. i. geor. Gnoſiaq; ardentis decedat ſtella coronæ. Vrſa parrhaſis. i. Arcadica, nam Parrhaſos vrbs fuit Arcadiæ. Gelido: frigido ſeptentrionali: & eſt quaſi iteratio eius, quod dixit. Nec ſequar aut Helycen &c. At mihi, quod Perſeus amauit. i. Andromadem. Et lib. i. Bacchus: & ſignat Ariadnem. Cum Ioue. i. quā Iuppiter amauit ſignificat a ſit Caliſtonem in vrſam mutatam, vt diximus eſt autem ſenſus nolo habere pro inditio natationis meæ ſtellam Andromades, vel Ariadnes, vel Caliſtonis. i. vrſæ. Inditium: demonſtrationem, ſignum. Aliud lumen. ſ. qd tu o Hero in turri tua mihi oſtendis: vel lumen intelligit ipſam amicam. Quo duce: quo regēte me. Non erit in tenebris: nō ignorabit iter. Dum. i. dūmodo. Spectē: hoc lumen tuū. Eam: pro ire. Colchos & vltima ponti. ſ. & in extrema: aut periculoſiſſimas partes orbis. Qua. ſ. parte Pinus Theſſala: nauis Iaſonis. Fecit iter. i. iuit. q. d. per Scyllam, & Charybdin. per ſimplegades &c. Et poſſum ſuperare Palæmona iuuenem nando. i. poſſum melius natare, quam Palæmon deus maris, de quo talis hē fabula. Iuno in genus Cadmi irata: poſtq̄ de Semele ſe vita eſt: ēt Autonoen eius ſororē in Pēthei filii cædem impluit Iunonem quoq; aliam ſororem: & Cadmi filiam in cladem deducere ſtatuit, cum igitur videret eam, & marito Athamante & duobus filiis Helicen, euocauit ex inferis Erinnym vnam ex furiis, per quā in furorem Athamanta conuertit, nam in eius pectus ſerpentem, ac virus: quo eius mens alienaret inieeit. Qui per inſaniam vxorē feram credens inſecutus Learcum filium: quem illa vinis geſtabat, ſaxo illiſum pro fera interfecit. Qua re viſa, Ino ſiue dolore filii: ſiue veneno furiæ concita; ex ſcopulo ſe cum Melicerta filio præcipitauit: q Veneris p̄cibus a neptuno excepti ſunt, & dii maris facti. Ino Leucothoe a græcis dicitur: a Latinis Mutata: vt Ouidi. in fa. dicit. Leucothoe grais: Mutata vocabere noſtris. Melicerta vero portunus latine: græce Palæmon dicitur: quem nunc intelligit. Quem herba mired. deum Glaucum ſignificat: qui cum piſcator eſſe apud Anthedonem Euboicam: & piſces in littore poſitos guſtata quadam herba in mare reſiliiſſe vidiſſet, & ipſe eius herbæ vim experiri decreuit: qua guſtata: ſtatim in mare ſaliit: & deus factus eſt, vnde Ouid. vii. Meta. Carpſit & Euboica viuax Anthedone gramen. Nondum vulgati mutato corpore Glauci. idem lib. viii. Ecce fretum ſcindens alti nouus incola ponti. Nuper in Euboica verſis Anthedone membris Glaucus adeſt, dicit igitur Leander: dummodo ſpectet amicam ſuam, poſſe ſuperare nando Palæmona, & Glaucum deos maris. Languent: debilitantur: cadunt. Colla tenenda, ideſt amplectenda. Pretium non vile laboris: quæ remuneratio veſtri laboris erit digna. Valent: recipiunt vires. Ad ſua præmia. i. ad te, quæ es præmia ipſorum.

ASCENSIVS.

VRSA Parrhaſis pro parrhaſia: nomē patronymicū, pro patrio, a Parrhaſio mōte Arcadiæ, aut a Parrhaſis populis eiuſdē regionis. Helycen vrſam maiorem, nec arctō. ſ. minorē videlicet cynoſuram, Andromaden Perſei vxorē in ſydera trāſlatam clarāq; coronā. ſ. Ariadnæ a Baccho datā, in qua vna p̄fulget ſtella Parrhaſis vrſa, i. Arcadica, patronymicū loco ſumptū

Palæmona.ſ.Portunum. Miraq; &c.ſ. Glaucũ. Omnia protrita & expoſita ſunt. Sæpe per aſſiduos. Dat brachiis affectionem mentis ſuæ, q̃ fictio multum gratiæ habet. Sæpe per aſſiduos. Significat ſpem vireſq; omnes i illa ſitas, ſermone quidem lepidiſſimo, ſed tam aperto, vt explanationibus nõ egeat.

Vt celer Eleo carcere miſſus equus,
Ipſe meos igitur ſeruo, quibus uror, amores:
T eq; magis cœlo, digna puella ſequor.
Digna quidem cœlo, ſed adhuc tellure morari:
Aut dic ad ſuperos, hinc mihi qua ſit iter.
Hinc es: & exiguum miſero contingis amanti,
Cumq; mea fiunt turbida mente freta.
Quid mihi, quod lato nõ ſeparor ęquore ꝓdeſt?
Non minus hæc nobis tam breuis obſtat aqua,
Num malim dubito toto procul orbe remotus
Cum domina longe ſpem quoq; habere meam
Quo propius nunc es, flamma propiore caleſco:
Et tres non ſemper, ſpes mihi ſemper adeſt.
Pene manu, quod amo, tanta eſt uicinia, tango:
Sæpe ſed (heu) lachrymas hoc mihi pene mouet
Velle quid eſt aliud fulgentia prendere poma
Spemq; ſuo refugi fluminis ore ſequi?
Ergo ego te nunq̃, niſi cum uolet unda, tenebo,

HVBERTInus. VT Celer, cõparatio celeritatis, ideſt ſicut equus i olympiaco certamine celeriter ex carceribus exiit. Carcere: improprie pro carceribus, nã carcer eſt locus reorum: carceres vnde equi emittunt ad currendũ. Hora. in primo ſermonũ: vt cum carceribus ſeſe effudere quadrigæ. Heleo carcere. Helis & Piſa vrbes Arcadiæ apud currulia q̃s certamina celebrantur, & ideo dixit Heleo carcere. Virgilius quarto Georgico. Seu quis ad Helei metas: & maxima campi, Sudabit ſpatia, & Luca. Quantum clamore iuuatur Heleus Sonipes. Seruo: aſpicio. Sequor te: magis q̃ ſydera. Sed adhuc tellure morari.ſ.digna: & melius morari legitur q̃ moraris. Aut dic.i. aut ſi vis ire in cœlũ: dic mihi qũo & ipſe poſſim illuc aſcendere. Hinc ex hoc quod es digna cœlo. Raro cõtingis mihi amanti: raro poſſum tecum eſſe q̃a digna, & pretioſa difficile ꝓcedantur. Cumq; mea fiunt turbida mente freta.i. turbor cum turbatur mare. Quid mihi: dicit quod non prodeſt, q̃ iſtuc mare Helleſpontiacum ſit tam ſtrictum: quia tam breuis maris aqua, non minus ei obſtat, q̃ ſi eſſet mare latiſſimum. Obſtat: affert impedimentum. Num malim, an potius velim. Remotus: ſuperatus. Habere ſpem meam longe cum domina.i. dubito, an velim eſſe lõge ab amica mea: & habere etiam ſpem meam longe cum ea, quia patientius ferrem: ſi non poſſem ad eam venire. Propior: propinquior: ſcilicet amica eſt. Caleſco: ardeo. Flãma: igne, amore. Teren. Accede ad ignem hunc & caleſces plus ſatis. Res: cauſa amoris.i. ipſa amica. Non ſemper: ſubaudi adeſt. Pene ſæpe. Tango manu: prouerbialiter dixit. Tanta eſt vicinia: tanta eſt ꝓximitas inter nos. Hoc ita eſſe propinquos: & nõ poſſe ſimul eſſe. Mouet lachrymas: facit me flere. Velle quid eſt aliud: comparat ſe Tantalo: qui in mediis aquis apud iferos ſemper ſitit: neq; poteſt bibere, & habet poma ad os, & non poteſt ea comedere: aut ore contingere. Quid ẽ aliud: q.d. nihil: niſi quod mihi accidit: qui propinquus ſũ amicæ meæ, ea tñ careo. Fugientia: ab ore diſcedentia. Sequi ſpem fluminis refugi: ideſt ſequi ſpem aquæ fugientis. Horatius in primo ſermonum: Tantalus a labris ſitiens fugientia captat Flumina: diximus hanc fabulam in epiſto. Paridis. Ergo cum indignatione, & dolore pronunciandum eſt. Niſi cum volet. q.d. ſtabo ad arbitrium maris: & nõ videbo te: niſi cum mare volet me permittere.

ASCENSIVS.

QVID mihi. Ordo eſt. Quid mihi prodeſt q̃ ſeparor non lato, ſed anguſto æquore, quaſi diceret nihil, quia nõ minus &cete. Num malim. Ordo eſt. Num.i. nunquid dubito, quaſi dicat nequaq̃ dubito, an ſupple malim, ideſt magis velim longe, ideſt multo (non eſt ergo legendum malum) remotus: ideſt exiſtens remotus procul toto orbe: habere etiam ſpem meã cum domina ſup. mea.i. ſpem ſimul cum re. Nam ſpes ſemper illi adhuc præſto eſt domina non ſemper. Fugientia prendere poma more Tantali. Refugi: genitiui caſus eſt a nominatiuo refugus ga gum: & dicitur refugum, quod ſæpe fugit, vt flumen illud: quoties appetitur, vnde in.i. ſermo. Hora. Tantalus a labiis ſitiẽs fugientia captat Fulmina &c.

Et me felicem nulla uidebit hyems:
Cumq; minus firmum nil ſit, quam uentus, & unda,
In uentis, & aqua ſpes mea ſemper erit:
Aeſtus adhuc tñ eſt: quid cum mihi læſerit æquor
Pleias, & Arctophilax, oleniumq; pecus:
Aut ego non noui, quam ſim temerarius: aut me
In freta non cautus tunc quoq; mittet amor.
Neue putes id me q abeſt, promittere tempus:
Pignora polliciti non tibi tarda dabo.
Sit timidum paucis etiam nunc noctibus æquor:
Ire per inuitas experiemur aquas.
Aut mihi continget felix audatia ſaluo:
Aut mors ſolliciti finis amoris erit.

HVBERTINVS.

NVLLA hyems: nulla tempeſtas, & turbatio maris. Videbit me felicem, videbit me cũ amica mea. Cũq; minus firmum nil ſit. i. ſpes mea erit in rebus leuiſſimis: hoc eſt in vento, & aqua, quibus dicit nihil eſſe infirmius. Adhuc hactenꝰ. Quid erit quaſi dicat multo maior tẽpeſtas. Cum læſerit: perturbauerit: & commouerit. Pleias: aut ſingularem pro plurali poſuit: ideſt pleiades: quod ſignum eſt ante genua Tauri: qd ortu ſuo primæ nauigationis tẽpus oſtendit, vnde dictæ ſunt a πλεῖν ideſt nauigo, aut quod magis placet: Steropes, vnius ex Pleiadibus ſtellam intellexit: quæ ortu ſuo tempeſtatem inducit. Ouid. lib. primo triſtium: Sæpe ego nimboſis dubius iactabar in hædis. Sæpe minax Steropes ſydere pontus erat. Sed non ſolum huius loci, ſed & aliorum cauſa dicendum eſt aliquid de Pleiadibus. Sunt enim quæ Atlantides dicuntur filiæ Atlantis, & Pleiones in cœlum tranſlatæ, quæ quidem faciunt ſignum, vt voluit Seruius, ante genua tauri, quæ licet. vii. fuiſſe dicantur, tamẽ vt ſcri. Ouid. lib. iiii. faſtorum ſex tantum apparent. dicit enim Pleiades incipient humeros reuelare paternos. Quæ ſeptem dici, ſex tamen eſſe ſolent: vna appellata eſt Alcyone amata a Neptuno: vt in epiſt. ſequenti videbimus: ex qua Neptunus genuit Lycaona, & Hyrieum patrem Orionis. Taygeta vero ex Ioue peperit Lacedæmona, à quo Lacedæmon vrbs dicta eſt. ex Tantalo peperit Niobẽ: quæ nupſit Amphioni regi Thebarum: Maia etiam a Ioue compreſſa genuit Mercurium: Electra ex eodem Ioue genuit Dardanum. Ouid. lib. iiii. faſt. Dardanon Electra quis neſcit Atlãtide natum ſcilicet Electram concubuiſſe Ioui. Sterope ex matre genuit Oenomaum patrem Hippodamiæ. Cæleno a Neptuno amata eſt, vt etiam in ſequenti epiſt. patebit, ex qua genuit Nyctẽ qui cum Nyctimene filia cõmiſtus eſt. Merope ſola cum mortali concubuit. Nam ex Siſypho genuit Glaucũ patrem Bellorophõte. Oui. Septima mortali merope tibi Siſyphe nupſit. Pœnitet, & facti ſola pudore latet: de Pleiadibus hæc nunc ſufficiant. Pleias aũt hic intelligit, vt diximus ſydus Steropes tẽpeſtoſum. Arctophylax, ſtella ẽ quæ & bootes dicitur. i. bubulcus, quæ & tẽpeſtuoſa eſt: latine põt dici cuſtos vrſæ. Oleniũq; pe. ſcri. Stra. Aegas duas eẽ: vnã in Euboea. Alterã in Achaia: diciq; & ægeã & ageas, in quo loco Iouẽ a capra lactis alimẽta ſuſcepiſſe ſcri. ppe eſt Olenæ, vñ Oleniam capellam dicere. Oleniũ igiẽ pecus poſſumꝰ intelligere: vel ſolum ſydus capræ, quod eſt pluuiale: vt Ouid. lib. iiii. meta. Addidici regimen dextra moderãte carinæ. Flectere: & oleniæ ſydus pluuiale capellæ: vel certe ſydus & capellæ & hœdorũ ſuorũ, nam ob beneficium alimenti a Ioue in cœlum cum hœdis ſuis tranſlata eſt, quibus factum ſydus, quod nubes, pluuias, & tẽpeſtates inducit: quod Virgil. oſtendit lib. i. Geor. Præterea tam ſunt arcturi ſydera nobis. Hœdorũq; dies ſeruãdi &c. Manilius aſtronomicus li. i. Hunc ſubeũt hœdi claudentes ſydere pontũ. Nubibus & mũdi nutrito rege capella: dicit igiẽ Leãder: ſi nunc ita turbatur mare: qd erit cũ acceſſerint etiã ſydera, q̃ natura ſua inducunt tẽpeſtates. Aut nõ no. q̃ ſi. te. aut non noui temeritatẽ meã. Aut a. nõ c. q facit hoiem incautũ. & ſic cum ſupradicta ſydera cõmouebunt mare. Quod ab. qd eſt remotũ. Pignora: ꝓbatiões: certa ſigna. Polliciti: ꝓmiſſionis meæ. Si tu. pau. &c. i. ſi aliquot noctibꝰ duret hæc tẽpeſtas, ego experiar venire inuitis aquis. Aut mi. facit argumentũ, qd dr Dilema, qd vtrinq; ꝯcludit & ꝓbat ſibi eſſe cẽdũ. Audacia fe. cui fortuna, & dii fauebũt. Saluo: ſcolumꝰ. Aut alia pars, aut ſi moriar, mors finiet ſolicitudines, & moleſtias mei amoris.

ASCENSIVS.

ERGO ego. Bona indiguantis particula, vt ergo ne ſupremis potuit vox improba verbis. Tã dirũ mãdare nefas: ergo ibit in ignes. Cũq;

minus firmum nil ſit, q̃ ventus. Non eſt legendum nihil ſed nil monet metrum. In ventis, lege cum amara interrogatione, quæ vim negandi habet. Aut ego nō noui, q̃ ſint temerarius vim amoris & dementiam amātium exprimit. Nam ſciētes, vidente ſq; ſeſe in ſumma pericula mittunt.

clo carinæ. Tunc cum natabant. Cautus, q̄ non diſcedam a te: vt immittam me periculis. Nec faciam conuincia flu. ſti. i. non inculabo fluctibus. Surdis: non audientibus, ipſe ſupra. Surdior ille freto &c. Triſte: aſperum r aduerſum. Nataturo: mihi. Per duas cauſas: per ventos, & lacertos tuos. Remis corporis. i. brachiis ad natandum vtar lo co remorum. In aſpectu: in turri: vt poſſit a me aſpici. Pernoctet: vigilet. Ipſe ego. Minima mora: breui tempore.

Optabo tamen, ut partes expellar in illas:
Et teneant portus naufraga membra tuos,
Flebis enim: tactuq; meum dignabere corpus,
Et mortis dices huic ego cauſa fui.
Scilicet interitus offenderis omine noſtri:
Litteraq; inuiſa eſt hac mea parte tibi.
Deſine parte queri: ſed ut & mare finiat iram,
Accedant quæſo fac tua uota meis.
Pace breui nobis opus eſt: dum transferor iſtuc:
Cum tua contingero littora: pręſtet hyems.
Iſtic eſt aptum noſtræ nauale carinæ,
Et melius nulla ſtat mea puppis aqua.
Illic me claudat Boreas, ubi dulce morari eſt:
Tunc piger ad nandum, tunc ego cautus ero.
Nec faciam ſurdis conuitia fluctibus ulla:
Triſte nataturo nec querar eſſe fretum.
Me pariter uenti teneant, pariterq; lacerti:
Per cauſas iſtic impediarq; duas.
Cum patietur hyems: remis ego corporis utar:
Lumen in aſpectu tu modo ſemper habe
Interea pro me pernoctet epiſtola tecum:
Quam precor ut minima perſequar ipſe mora.

HVBERTinus.

EXPELLAR: a fluctibus pliciar. Illas: vbi tu eris. Naufraga membra. i. ego naufragus, & ſubmerſus. Dignabere ta. i. dignabere tangere. Cū m. q̄ ꝓpter amorem meum auſus eſt tam turbidum mare ingredi. Scilicet: fingit Leander amicā ſuam non audire libenter malum omen de eius morte. Interitus: mortis. Accedant meis votis. i. adiungātur: vt tu facias vota ſicut ego. Pace tranquillitate maris. Breui: parui temporis. Perſtet: perſeueret: cum ero apud te. Iſtic eſt: tranſlatio ſicut naues bene ſunt, vbi habent portum, ita dicit ſe habere, nauale aptum ſuæ carinæ. i. amicam ſuam ſibi aptam, nauale intelligit amicam, Carinam vero ſeipſum, quia fungebatur officio carinæ.

ASCENSIVS.

OPTABO tamen: Moris eſt poetici id in præſagiis ponere, & prædictionibus, qd̄ euenturum ſciunt, vnde Dido. Sed cadat ante diem mediaque inhumatus arena. Litteraq; inuiſa eſt. i. epiſt. In oratione litteræ dicuntur. Conuitia a conuitio, aut conuituperator, producit enim ſecundam, cum vitium primam corripiat. Perſequar mi. mo. ideſt poſt minimam moram ad finem vſq; ſequar. Et eſt ſumma votorum, quam in fine fere ponit Ouid. aut cuius nomine ſcriptam dicit.

In decimam octauam Epiſtolam argumentum Hubertini.

Hero epiſtola Leandri reſpondens dicit ſe deteriori eſſe conditione: q̃ ſit Leander, quia & ſi pares ſunt amore, multis tamen de cauſis ipſa minus poteſt amori reſiſtere: & oſtendit, q̃ ſyncero & continuo amore eum amet: cum dicit ſe cupidam, vt Leāder ad ſe ueniat: hortatur tamen vt diligenter aduertat: ne ſe periculis obiiciat: ne ſi moriatur, ſit etiam cauſa mortis ipſius. dicit autē ſe maxime terreri viſo quoddam, quod ei in ſomniis apparuit de morte cuiuſdam Delphini arenæ illiſi, & ſtatim mortui.

HERO LEANDRO.

Quam mihi miſiſti uerbis Leandre ſalutem.
Vt poſſim miſſam rebus habere: ueni.
Longa mora eſt nobis omnis quę gaudia differt:
Da ueniam faſſę: non patienter amo.
Vrimur igne pari, ſed ſum tibi uiribus impar:
Fortius ingenium ſuſpicor eſſe uiris.
Vt corpus teneris, ſic mens infirma, puellis,
Deficiam, parui temporis adde moram.
Vos modo uenando, modo rus geniale colendo,
Ponitis in uaria tempora longa mora.
Aut fora uos retinēt aut unctę dona paleſtrę
Flectitis aut freno colla fugacis equi
Nunc uolucrem laqueo, nunc piſcem ducitis amo:
Diluitur poſito ſerior hora mero.
His mihi ſubmotis, uel ſi minus acriter urar.
Quid faciam, ſupereſt, præter amare, nihil.
Quod ſuperes, facio: teq; o mea ſola uoluptas
Plus quoq;, quam credi q mihi poſſit, amo.
Aut ego cum chara de te nutrice ſuſurro
Quæq; tuum miror cauſa moretur iter.
Aut mare proſpiciens odioſa concita uento,
Corripio uerbis æquora penæ tuis.
Aut ubi ſæuitiæ paulum grauis unda remiſit:
Poſſe quidem, ſed te nolle uenire, quæror.
Dunq; queror, lachrymæ per amātia lumīa manāt,

HVBERTINVS.

Rebus: effectu. Omnis mora: quælibet tardatio temporis etiam breuis. Eſt lōga: propter affectum tui. Vir. in buc. Si mihi non hæc lux toto iam lōgior anno. Hor. Vt nox lōga qbus mentiſ amica. Faſſę: mihi ꝯfitēti amorē meū. Virib⁹: robore animi ad reſiſtēdum amori. Ingeniū: naturam. Vt corpus ſciētia phyſica: dicit enim ex imbecillitate corpis ībecillitatē quoq; aī fieri. Deficiam: conſumar. Vos. ſ. viri. Ponitis tp̄a longa in varia mora .i. p̄teritis tēpus variis modis. Modo venando: nā exercitium ē virile. Modo interdū. Geniale amœnum plenum voluptatis; nā Genius deus eſt naturæ, cui voluptati operā dantes idulgere dr̄r. Perſius. Indulge Genio: carpam⁹ dulcia. Inde Genialis voluptuoſus dr̄. Vir. inuitat gēialis hyēs. Iuuena. genialis agatur iſta dies. Fora: actiones cauſarū, quæ in foro arguūtur.

Aut dona, munera & exercitia. Paleſtræ: luctationis: ſunt aūt hæc officia virilia. Iuue. Nū quid nos agimus cās ciuilia iura nouimus? aut vllo ſtrepitu fora vr̄a mouemus. Fora vr̄a dixit. i. q̄ vos viri frequētare ſoletis. Flectitis aut &c. i. aut exercemini equitādo. Fugacis: velocis, optime currētis. Iuuena. cuius Clara fuga aū alios. & Primus in æquore puluis. Ducitis: capitis. Diluitur: madeſcit: tēperat. Serior hora: ideſt, ſerum tempus. Poſito mero .i. bibendo ipſe in arte. Cura fugit, multo diluiturq; mero. Semotis: remotis. Minus: non. Quod ſupereſt facio, ideſt amo, quod ſolum reſtat mihi faciendum. Plus quoq;: ordo eſt amo te, pluſq; id, quod poſſit credi mihi. Aut ego: dicit, quid agat interea, dū durat tempeſtas aut enim loquitur de Leandro cū nutrice, aut in mare inuehitur ſicut, & Leander. Suſurro: murmuro: & clam, demiſſeque loquor. Moretur: tardetur. Corripio: Incuſo. Penę tuis: quibus tu quoq; corripis. Remiſit: diminuit. Paulum ſæuitiæ .i. paulū pturbationis:

ASCENSIVS.

Qvam mihi miſiſti &c. Hæc epiſtola reſpōſiua Herus ad Leandrum etiam a Sabino dictata creditur, cui⁹ ſubtilis quidem eſt compoſitio, ſed vſq; adeo facilis, vt pudeat qc quam ad tātam claritatem lucis adiicere. Longa mora. Ordo eſt, omnis mora quæ differt nobis gaudia eſt .i. videt, & reputatur longam, q̄ tumuis breuis ſit. Vos modo &c. Artis eſt a ſexu argumentari, ne perſonā lædamus, & ideo pluraliter dicit vos .ſ. omnes viri de more ponitis .i. trāſigitis modo .i. aliquando venādo &c. Hora ſerior .i. tardior vel ſi .i. et ſi minus acriter vrar .i. licet non tam vehementer amē, quid aliud faciā q̄ amem cum aliud facere nequeam. Quod ſupereſt facio .i. amo.

Conſcie

Pollice quas tremulo conſcia ſiccat anus
Sępe tui ſpecto ſi ſint in littore, paſſus:
Impoſitas tanquam ſeruet arena notas.
Vtq; rogem de te, & ſcribam tibi: ſiquis Abydo
Venerit: aut quęro, ſiquis Abydon eat.
Quid referam quotiens do ueſtibus oſcula? q̃s tu
Helleſpontiaca ponis iturus aqua?
Sic ubi lux acta eſt: & noctis amicior hora,
Exhibuit pulſa ſydera clara die:
Protinus in ſumma uigilantia lumina turre
Ponimus aſſuetæ ſigna notaſq; uiæ.
Tortaq; uerſato ducentes ſtamina fuſo
Fœminea tardas fallimus arte moras.
Quid loquar interea tam lungo tempore quęris:
Nil niſi Leandri nomen in ore meo eſt.
Iam ne putas exiſſe domo mea gaudia nutrix:
An uigilant omnes? & timet ille ſuos?
Iam ne ſuas humeris illum deponere ueſtes?
Tingere iam pingui pallade membra putas?
Annuit illa fore: non noſtra quod oſcula curet:
Sed mouet obrepens ſomnus anile caput.
Poſtq; morę minimũ, iam certe nauigat, inquam:
Lentaq; dimotis brachia iactat aquis.

HVBERTINVS.

CONSCIA: quæ nouit amorem meum. Tremulo: propter ætatem anilem. Notas: ſignati veſtigia pedum. Rogem: interrogem. Ponis, pro deponis. exuebat enim ſe, cum erat natatur', & relinquebat veſtes apud Hero: quas dicit ſe ſæpe oſculari propter amorem eius. Lux: dies. Acta: præterita ſic loquendo de te & oſculando veſtes. Hora noctis amicior: id eſt gratior, vt ſupra alibi. Nox grata puellis. Quarum ſuppoſitus colla lacertus habet. Exhibuit: oſtendit. Signa notaſq;: Ephexegeſis eſt nam nota idem eſt, quod ſignum, legendum eſt autem ſigna, notaſq; non aſit notaq; ſigna tuæ, vt quidam male legunt. Torta ſta. fila, quę nendo torquentur.

Fallimus: preterimus: penelope. Nec mihi quærẽti ſpatioſam fallere noctem. Fœminea ar. nendo, que ar. fœminarum proprie eſt.

Quæris: id eſt rogas & vis ſcire. Iam ne putas, verba Heros ad nutricem: quibus interrogat, quid de Leandro putet. Mea gaudia meam voluptatem: ſcilicet Leandrum. Omnes: eius domeſtici. Timet ſuos: ne videant eum exeuntem domo. Deponere veſtes: exuere ſe: vt natet. Tingere: vnguere. Pallade pingui: id eſt oliuo, poſuit autem inuentricem pro inuento. Nam Pallas inuentrix fuit oliuæ, vt Virgil. primo Georg. oleæq; Mineruæ inuentrix. Nam cum Neptunus & Minerua, (vt fabulæ fuerunt) de imponendo nomine Athenis contenderent placuit diis, vt eius nomine ciuitas appellaretur: qui munus melius mortalibus obtuliſſet; Neptunus percuſſo littore equum animal bellis aptum produxit: minerua iacta haſta oliuam creauit, res eſt melior comprobata & pacis inſigne: vnde Athenas a nomine ſuo dixit: nam ipſa græce ἀθήνα dicitur. Annuit: nutu, & motu capitis ſignificauit ita eſſe: vt petiuerã. Ferre temperamenti ẽ, id eſt fere annuit: & nutu affirmauit: quod interrogauit: melius autem fere, quam fore legitur: & rõne metri, & rõne ſẽſus: nã fore ſemper ſignificat tẽpus futurũ. Noſtra oſcula: noſtram voluptatem. Obrepens: latenter adueniens. Cic. in Cato. maiore de ſenectute: eã obrepere aiunt, citiuſquam putaſſent. Mouet caput anile: facit eã annuere. dormientes eñ aut iam declinãtes ad ſomnum: ita ſolent mouere caput, vt videãtur annuere loquentibus cum eis. Poſt minimum more: id eſt poſt minimum ſpatium, poſtquam ſupradicta dixi.

ASCENSIVS.

QVID referam &c. Tota epi. id agit, vt ſe ardenter redamare ſignificet, & ad mutuos cõplexus amatorẽ citius aduocet. Noctis amicior taceant, ergo inepte, qui ab amico amicitior, ei geminato deduci ꝑcipiunt. Quid loquar &c. ſubaudi, ſi vt ſi ſit, quæris quid ſit, quid loquar interea tam longo tempore. Nil niſi Leandri nomen in ore meo eſt: id eſt nil loquor, niſi de te dicendo ſ. Iam ne putas &c. Annuit illa fore: id eſt nutu capitis ſignificat futurum, non ꝙ curet noſtra oſcula, ſed quia ſup. ſomnus obreptus mouet caput ſenile: id eſt anile. Poſtq; morę minimum: id eſt immediate poſt.

Paucaq; cum tacta perfeci ſtamina terra:
An medio poſſis quęrimus eſſe freto.
Et mō proſpicimus timida modo uoce precamur,
Vt tibi det faciles utilis aura uias.
Auribus interdum uoces captamus:& omnem
Aduentus ſtrepitum credimus eſſe tui.
Sic ubi deceptæ pars eſt mihi maxima noctis
Acta:ſubit furtim lumina feſſa ſopor.
Forſitan inuitus,mecum,tamen improbe dormis:
Et quamuis non uis ipſe uenire:uenis.
Nam mō te uideor prope iam ſpectare natantem:
Brachia nunc humeris humida ferre meis.
Nunc dare, quę ſoleo madidis uelamina membris
Pectora nunc iuncto noſtra fouere ſinu.
Multaq; preterea lingua reticenda modeſta,
Quę feciſſe iuuat,facta referre pudet.
Me miſeram,breuis eſt hęc,& non uera uoluptas,
Nam tu cum ſomno ſemper abire ſoles.
Firmius o cupidi tandem coeamus amantes:
Nec careant uera gaudia noſtra fide
Cur ego tot uiduas exegi frigida noctes?
Cur toties a me lente natator abes
Eſt mare (confiteor) nondum tractabile nanti,
Nocte ſed heſterna lenior aura fuit,
Cur ea preterita eſt? cur non uentura timebas?
Tam bona cur periit? nec tibi capta uia eſt?

HVBERTINVS.

TERRA tacta.i.ſtamina ita longa: vt fuſus tangat terram. Captamus voces:idest auſcultamus,an aliq; vocem audiamus. Strepitū: ſonitum. Vbi:poſtq;. Maxima pars noctis eſt acta:id eſt præterita ſic cogitando & interrogādo de te. Furtim latenter. Subit:ingreditur. Lumina feſſa: oculos meos fatigatos nimium in vigilando. Dormis me ſcilicet & in ſomnis vel cogitatione improbe:contumelia eſt apta amātibus. Venis: quia ſomnio te venire. Videor: ſcilicet mihi exiſtimo. Velamina:veſtes. Membris madidis: tuo corpori madido, ſic enim ipſe Leander dixit: Deq; tuis demptos humeris mihi tradis amictus. Nunc: interdum. Fouere: calefacere. Noſtra pectora, vt ipſe. Excipis amplexu. Reticenda modeſta:non dicenda;vt ipſe etiam Leander. Cætera nox & nos & turris conſcia vouit. Pudet referre facta:id eſt pudet me dicere ea eſſe facta a nobis:quæ tamen iuuat feciſſe, & bene oſtendit multa inter amantes fieri:quæ honeſte referri non poſſunt. Hæc voluptas ſomnii:& breuis eſt quia cito abit:& non vera quia deludit me ſomnia enim imitantur voluptates; ſed parum durā:Biblis apud Ouid. li. ix. meta. Gaudia quāta tuli ꝙ me manifeſta libido. Cō fingit:vt iacui toſis reſoluta medullis. Vt meminiſſe iuuat:q̃uis breuis illa voluptas. Nox que fuit præceps:& cœptis inuida noſtris. O.i. vtinam. Coeamus:coniugamur. Firmius:q̃ per ſomnum. Vera fide:vero effectu: idest vt poſſint credi vera. Frigida:ſola.vt Penelope. Nō ego deſerto iacuiſſem frigida lecto. Lente: tarde. Abes:es abſens, & remotus. Eſt mare ponit reſponſionem, quam poſſet facere Leander: & quā iam fecit. Tractabile:aſperum in acceſſibile. Heſterna:heſterna Lenior: mitior q̃ nunc. Ea aura: leuis, Cur eſt preterita, cur omiſſa: q̃a non auſus es vel ea.ſ.nox:i qua fuit aura lenior. Ventura tempora, quia poſſet dicere expectabā etiā meliora temporaq; dicit quod timere debuiſſet: ne peiora venirēt. Via: commoditas viæ. Cur periit: cur omiſſa eſt.

ASCENSIVS.

PAVCAQ; cō tacta, quia nendo, vt filum longum producant fuſum in terram, vſq; demittunt, texendo autem, pedibus terram contingunt, vtroq; autem modo intelligi poteſt. Priori accipiendo ſtamina pro filis infuſo ad ſtamina conficienda. Forſitan inuitus mecum tamen improba dormis. Improbus enim eſſet, & immitis,hoc eſt,ſi nollet amari,nam dormit cum ea per phantaſiam. Coeamus:id eſt conueniamus,congrediamur:nam de coitu venereo inhoneſtum eſſet, & indecorum puellę loqui. Viduas noctes.i.quæ me faciūt viduā.i.ſine amico,ſeu dilecto meo. eſt mare, cōfiteor. Quia id in omni fere amore, vitium eſt, vt ſuſpitiones, & zelotypię ſeſe intermiſceant, facit poeta etiā hāc zelotypiā,quaſi vero nouo amore captus immoreſ. Cur ea ꝑterita.ſ.aura lenior. Cur nō

ventura timebas.i.ea quæ euenire poterant.

HVBERTINVS.

VT: quis. Copia: facultas. Similis curſus: ſimilis natationis. Detur: contingat tibi illa commoditas præterita. Fuit hoc: ideſt tanto,

fugit illa audacia, quam ante habebat. Ille natator, ille Leander, qui non timebat maris pericula. Sis tamen hoc, ſcilicet timidus. Quam quod ſolebaa eſſe, ſcilicet audax. Placidum: tranquillum.

Protinus ut ſimilis detur tibi copia curſus,
Hoc melior certe, quo prior ille fuit.
At cito mutata eſt iactati forma profundi,
Tempore, cum properas, ſæpe minore uenis.
Hic puto deprehenſus nil, quod q̃rereris, haberes,
Meq; tibi amplexo nulla noceret hyems.
Certe ego tunc uentos audirem læta ſonantes,
Et nunquam placidas eſſe præcarer aquas.
Quid tamen euenit: cur ſis metuentior undæ,
Contemptumq; prius, nunc uereare fretum.
Nam (memini) cum te ſæuum ueniente, minax q;
Non minus, aut multo non minus, æquor erat,
Cum tibi clamabam, ſic tu temerarius eſto:
Ne miſeræ uirtus ſit tua flenda mihi.
Vnde nouus timor hic? quoq; illa audacia fugit?
Magnus ubi eſt ſpretis ille, natator aquis?
Sis tamen hoc potius, q̃ quod prius eſſe ſolebas
Et facias placidum per mare tutus iter.

vel eo melior. Quo fuit prior: ideſt quo antecedebat: nam celeritatis voluptatum magna eſt gratia. At cito: alia obiectio parum iniquis; durauit illa lenitas auræ, & maris, quæ fuit nocte præterita & cito mutata eſt. Tempore: reſponſio Heros ad hanc obiectionem: dicit, cum tu vis cito venire, ſæpe venis breuiori tempore, q̃ fuit illud: ita q́ potuiſſes venire per id ſpatiũ: quo durauit illa tranquillitas. Deprehẽſus: tempeſtate detentus, ne poſſes redire: nam deprehendi proprie dicitur nautæ tempeſtate impediti. Virg. in v. Aenei. Hunc ego getulis agerem ſi Syrtibus exul, Argolicoue mari deprehenſus: & vrbe Mycænæ. Noceret, diſpliceret eſſet ingrata tibi, Tum: cum eſſes hic mecum. Sonantes: ſtridentes, murmurantes. Aquas, maris nunq̃ eſſe placidas, nunq̃ eſſe tranquillas: vt nunq̃ poſſea a me diſcedere. Quid tamẽ: ſuſpicatur Hero, ne Leander metuerit natare: quia aut minus eam amet, aut alii amori fortaſſe indulgeat. Vnde maris. Contemptum, a te non formidatum: iuue. cõtempſit pelagus. Prius: ante, cum ad me ſæpe nataſti. Nam memini dicit cum nataſſe alias ad ſe, cum mare nõ erat multo minus turbatum, q̃ nunc. ordo eſt. Nam memini cũ te veniente.i. natante ad me æquor erat non minus ſæuum, & minax.ſ. q̃ nunc. Aut non multo, correctio ẽ exornatio rhetorica: ideſt ſi erat minus ſæuum, non erat multo minus. Sic temerarius, ſic audax. Tua virtus: tua animoſitas. Vnde: ex qua cauſa. Nouus: inſolitus. Quoq;: duæ dictiones ſunt, ideſt & quo

ASCENSIVS.

PROTINVS vt ſimilis detur tibi copia curſus, ideſt ponamus caſum, vt copia ſimiliscurſus det tibi. Protinus certe illa: ſcilicet via, & aura oblata hic ideſt hac re, aut tanto fuit melior, quo prior. duplex argumẽtatio, prior ex eo, q́ datam occaſionem ſuſcipere debemus, neſcii, an ſimilis vnquam dabitur. Vnde eſt illud: Fronte capillata poſt hæc occaſio calua ẽ. Et illud Lucani: Tolle moras nocuit ſemper differre paratis. Altera, quia tametſi ſimilis occaſio redeat, tamen prior, eo q́ prior melior eſt. Nam ſicut in malis ſi euitari nequeunt, non nihil boni eſt, ſi differri poſſunt, ita in bonis non nihil mali eſt, tametſi certo futura ſunt, ſi differant. Nil quod quæreretis: ita legendum eſt, a quærerer quærereris & cætera. Vt ſis metuentior, vnde genitiuus eſt rectus virtute poſitiui. Nam ſicut dicimus ſum metuens vndæ, ita dicimus ſum metuentior vndæ, & metuentiſſimus vndæ. Non minus, aut multo. Ordo eſt. Aequor erat non minus ſæuum, & minax, aut non multo minus ſæuum, & minax. Quoque illa audacia fugit. Quoque duæ ſunt partes, & ita quo producitur ſignificat, & quo fugit autem præteriti eſt temporis, & ideo prior quoque producitur. Ille natator, quaſi diceret notiſſimus, & laudatiſſimus, aut audaciſſimus.

Flammaq; ideſt & illa flagrantiſſima amoris flamma. Non fiat cinis frigidus, ideſt non reſoluatur in frigidum cinerem, hoc eſt in torporem, aut obliuionem.

Dummodo ſis idem: dum ſic, ut ſcribis: amemur,
Flammaq; non fiat frigidus illa cinis.
Non ego tam uentos timeo mea uota morantes,
Quam ſimilis uento ne tuus erret amor.
Et ne ſim tanti, ſuperentq; pericula cauſam,
Et uidear merces eſſe labore minor.
Interdum metuo, patria ne lædar, & impar,
Dicar Abydeno Seſta puella uiro.
Ferre tamen poſſum patientius omnia, quam ſi
Ocia neſcio qua pellice captus, agas.
In tua ſi ueniant alieni colla lacerti,
Sitq; onus noſtris finis amoris amor.
Ah potius peream, q̃ crimine uulneres iſto,
Fataq; ſint culpa noſtra priora tua.
Nec quia uenturi dederis mihi ſigna doloris,
Hæc loquor, aut fama ſollicitata noua.
Omnia ſed uereor, (quis enim ſecurus amauit?)
Cogit & abſentes multa timere locus.
Felices illas, ſua quas præſentia noſſe,
Crimina uera iuuat, falſa timere uetat.
Nos tam uana mouet, q̃ facta iniuria fallit,

HVBERTINVS.

DVMMODO ſis idem, dummodo perſeueres in amore noſtro, & ſis idem amator meus, qui ſolebas eſſe. Illa flamma: ille ignis tui amoris. Non fiat frigidus cinis: non extinguatur, & eſt tranſlatio ab igni, qui extinctus ſit cinis.

Morantes: tardantes. Mea vota: meum deſiderium aduentus tui. Similis vento: inconſtans. Erret, vagetur, & a me ad aliam tranſeat. Ne nunc ſim tanti. ſic legendum eſt: id eſt timeo, ne nunc me tanti non æſtimes: vt putes per tanta pericula ad me veniendum.

Et ne pericula, ſuperent cauſam: idest pluris facias pericula ꝙ me: quæ ſum cauſa periculorum: & ne videar eſſe merces minor labore: idest præmium minus, ꝙ ſit labor tuus: idest vt non videar tibi ſatis digna: quam tanto labore natandi petas. Ne lædat patria, idest ne noceat mihi imparitas patriæ. Ne ego Seſta, idest ex Seſto. Dicar: impar inæqualis. Viro Abydeno: idest tibi, qui es ex Abydeno: quæ eſt clarior mea Seſta.

Omnia: quæ te morentur. Patientius: melius. Quam ſi, tu captus. Neſcio qua: idest aliqua. Pellice: concubina. Agas ocia: idest moreris, & ceſſes. In tua: ſubaudi quam.

Si alieni lacerti: idest alius mulieris. Veniant in tua colla: te amplectentur. Nouus amor: alius puellæ. Sit finis noſtri: idest expellat noſtrum: idest ne incipiens aliam amare, me omittas. Vulnerer: lædar, & accipiam dolorem, tranſlatio eſt: nam vulnus pro dolore ponitur. Virgili. Seruans ſub pectore vulnus. Iſto crimine: iſta tua culpa. Fata noſtra. i. noſtra mors ſit. Sint priora tua culpa: idest antecedat culpam tuam, idest vtinam moriar, prius quam hoc facies. Nec quia: dicit ſe nō hæc dicere: iō quia aliquid de eo intellexerit, ſed propter amorem. Aut ſollicitata: idest incitata. Noua fama, nouo nuncio, quod ames aliam. Securus, ſine cura, & timore: nam Res eſt ſolliciti plena timoris amor. Locus: remotus. Felices: dicit felices illas eſſe, quæ ſunt in eodem loco vbi ſunt amatores ſui. Sua præſentia iuuat: adiuuat. Noſſe vera crimina, idest cognoſcere veram culpā ſuorum amatorum. Et vetat: ſcilicet ſua præſentia. Timere falſa, quia quæ ſunt præſentes non timent falſa crimina ſuorum amatorum: vidēt enim quotidie, quid agant.

Nos: dicit ſe ita timere, quod fortaſſe non facit Leander, ꝙ non intelligere, quod facit. Iniuria falſa: non vera. Tam mouet: tam ſollicitat me, & turbat. Quam facta fallit, ꝙ ea quam feciſti ignoratur a nobis.

ASCENSIVS.

ET NE SIM tanti. Ordo eſt. Et ego non timeo tam ventos, quam ne ſim tanti, idest quantum timeo, quæ non reputabor tanti, & q; pericula ſuperant cauſam, idest minora videantur, quam cauſa, hoc eſt, quam ego, pro qua ea debeas ſubire. Fataq;, idest quæ & fata noſtra, idest dies mortis meæ. Sint priora tua culpa, idest præcedant culpam tuam, quod optando dicit. Nec quia venturi. Amanter purgat, quæ obiecerat ne malam opinionem de Leandro ſuo concepiſſe credatur. Quis enim ſecurus amauit? quaſi diceret nemo, quia Res eſt ſolliciti plena timoris amor.

Vterq;

Incitat & morſus error uterq; pares.
O utinam uenias:aut hic uentusue,paterne,
Cauſaq; ſit tantę fœmina nulla moræ.
Quid ſiquam ſciero,moriar (mihi crede) dolendo
Iamdudum peccas,ſi mea fata petis.
Sed neq; peccabis,fruſtraq; ego terreor iſtis,
Quoq; minus uenias,inuida pugnat hyems,
Me miſeram quanto planguntur littora fluctu,
Et latet obſcura condita nube dies.
Forſitan ad pontum mater pia uenerit Helles:
Merſaq; roratis nata fleatur, aquis:
Aut mare ab inuiſo priuignæ nomine dictum
Vexat in ęquoream uerſa nouerca deam.
Non fauet,ut nunc eſt,teneris locus iſte puellis,
Hac Helle periit:hac ego lædor aqua.
At tibi flammarum memori Neptune tuarum,
Nullus erat uentis impediendus amor.
Si neq; Amymone,nec laudatiſſima forma
Criminis eſt Tyro fabula uana tui,

HVBERTINVS.

V T E R q; error ignorantiæ:aut falſæ, aut veræ iniuriæ. Pares morſus:pares curas,& cruciatus animo meo. Hic ventus: qui nũc mouet mare. Aut pate:tuus. Sit cauſa: quare nõ venias. Quod quã rem .ſ. aliquã mulierẽ eſſe cauſam tuæ moræ. Moriar dolendo: moriar dolore. Iãdudum: valde. Ter. Iamdudum illa te amat: vel iamdudum. Iamdiu, ex quo deſinit ad me natare. Petis: queris. Mea fata: meam mortẽ. Sed neq; peccabis: dicit ſperare eum permãſurum in amore, tardareq; propter tempeſtatẽ maris. Me miſeram: narrat q; turbida ſit tempeſtas. Plangun tur: percutiunt. Dies: lux. Latet cõdita nube. Vir. Eripiunt ſubito nubes cœlũq;,diemq; Teucrorum ex oculis. Forſitan dicit hanc tempeſtatem, forſitan motam eſſe a Nephele matre Helles: quæ venerit ad mare: & ſic at filiam ſuam Mater Helles: Nephele, vt dictum eſt in epl. Hipſiphyles ad Iaſonem. Nata: Helle. Fleatur: pro fletur. Aquis turbatis,i. effuſis: alluſit autem ad fabulã: quia Nephele dicitur eſſe mutata in nubem: quæ effũdit pluulas. Aut alia cauſa: quod Ino cõuerſa in Deam maris noĩe Leucothoen vt ſupra dictum eſt: fortaſſe turbauit mare: quod odit: quia nominatur a noĩe priuignæ Helles. Priuignæ: filiæ mariti ſui: ex Priore vxore. Nouerca: Ino. Iſte locus: hic Helleſpontus. Vt nunc eſt: ideſt ita tumidus: vt nunc eſt. Non fauet puellis: non eſt puellis bonus. Hac Helle periit: probat, quod non faueat puellis: quia prius nocuit Helle: nunc autem nocet ſibi. At tibi: conuertit ſermonem ad Neptunum dicens, q; ipſe memor amorum ſuorum, non deberet nunc aduerſari amantibus, & ventis impedire iter Leandro.

Flãmarũ: amorũ. Si neq;: cõmemorat multas puellas amatas a Neptuno. Si: pro ſiquidem. Neq; amymone ẽ vana fabula .i. falſa fama. Tui criminis: tui amoris, & concubitus. Amymone vna fuit ex filiabus Danai fratris ægypti quam cum pater eius aquatum miſiſſet, & Satyrus viſam inſequeretur: & illa auxilium neptuni implorauit: qui fugato Satyro eam cõpreſſit: ex qua genuit Nauplium patrem Palamedis. Nec Tyro: formoſiſſima fuit puella filia ſalmonei: q in Elyde imperauit: & quem Virgil. in vi. æneid. a Ioue fulminatum dicit, quæ Enipeũ fluuium: qui alpheum ingreditur, vehementer amauit: vt poeta ait illa nimis flagrans dilexit Enipea diuum: hęc poſtea a Neptuno mutato in formam ipſius Enipei compreſſa eſt: ex qua genuit Neleum patrem Neſtoris: & Peliam: qui regnauit in Theſſalia: vnde Proper. Nõ ſic Hæmonio Salmonida miſtus Enipeo Tenarius facili preſſit amore deus, hæc poſtea nupſit Eticheo filio Aeoli: ex quo filios procreauit.

ASCENSIVS.

Q V O q; minus & quo minus, hoc eſt. Et vt non venias, hyems: ideſt tempeſtas niuida .ſ. amantibus pugnat: ideſt contendit. Planguntur: ideſt feriuntur, ſeu percutiuntur. Forſitan ad pontum. Suſcitatur cauſas turbationũ, quæ fiebant in Helleſpõto quas duplices innuit, aut quia mater Helles .ſ. Nephele concubina Athamantis, & nympha filiam plorans lachrymas ſuas in pluuiam conuertit, aut quia nouerca .ſ. Helles, hoc eſt Ino coniunx Athamantis verſa in deam æquoream .ſ. Matutam, aut Leucotheã, vexat mare dictum a nomine priuignæ & ita inuiſo .i. Helleſpontum dictum ab Helle in eo ſubmerſa. At tibi flammarũ, pulchre incuſat Neptunum, q; qui tot amoribus olim arſerit in amantes modo ſæuiat. Amicæ autem Neq;

ptuni ſatis explicantur ſuperiori cōmentario.

HVBERTINVS.

ALCYONE: hæc nō fuit filia Aeoli: Aeoli de qua in pcedēti epiſtola dictum eſt: ſed vt alibi diximus, vna ex Pleiadibus filia Atlantis: ex

Lucidaq; Alcyone, Ceyceq;, & Antone nata:
Et nondum nexis angue Meduſa comis,
Flauaq; Laodice, cœloq; recepta Celæno,
Et quarum memini nomine lecta mihi.
Has certe, pluresq; canunt Neptune poetę,
Molle latus lateri conſeruiſſe tuo.
Cur igitur toties uires expertus amoris,
Aſſuetum nobis turbine claudis iter?
Parce ferox, latoq; mari tua prælia miſce,
Seducit terras hęc breuis unda duas,
Te decet, aut magnas magnum iactare carinas,
Aut etiam totis claſſibus eſſe trucem.
Turpe deo pelagi iuuenem terrere natantem
Gloriaq; eſt ſtagno quolibet iſta minor.
Nobilis ille quidem eſt, & clarus origine, ſed non
At tibi ſuſpecto ducit Vlyſſe genus.

qua Neptunus genuit Lycaona & Hyreum patrem Orionis: licet de procreatione Orionis Ser. aliter dicat. Lucida: q̄a in ſtellam conuerſa eſt. Ceyce, & antone nata: q̄ puellæ hæ fuerint: fateor me nondum potuiſſe percipere: nā textus apud alios hēt Ceyne, apud alios Ceycæ: & Antonoe, apud alios Auenone, apud alios Euemone: ita vt difficile ſit iudicare verum. Euemonem quidem ſcri. Stra. filium fuiſſe Ormeni fratrem Amyntoris, & ex Euemone natum Euripilum: ſed eius filiam vitiatam a Neptuno non memini legere: neque Ouid. mentionem facit lib. vi. Meta. vbi multas amicas Neptuni commemorat: videtur tñ fuiſſe eius filia, quam nunc a Neptuno amatam dicit. Ceyne vero non viri, ſed Puellæ nomen ē. Et nondum nexis: & Meduſa comis nondū nexis. i. nondum implicitis. Angue: pro anguibus, & Meduſa non fuit vana fabula sui criminis: cum nondum haberet comas ſerpentinas, hæc autem filia fuit Phorci, ex Cetho nympha: quæ cum Eurialem, & Stemnio ſorores pulchritudine ſuperaret, Neptuno, & formæ, & pcipuæ capillorū ſpecie placuit, dum ſola in littore ſpatiaretur, quam fugentem inſecutus, tandem in templo Palladis deprehendit, & compreſſit. Pallas indignata capillos eius, quorum pulchritudine Neptuno placuerat, in ſerpentes conuertit: reliqua, quæ de Meduſa dicuntur, vide apud Ouid. lib. vi. Met. Laodice, duæ fuerūt hoc nomine dictæ, vna filia Agamemnonis, & Clytemneſtræ, altera filia Priami, de qua nunc puto poetā intelligere, quod a Neptuno amata ſit. Cœloq; recepta Celæno, Celæno hoc nomine appellata vna ex Arpyis, ſed hoc, de qua nunc poeta loquitur, vna etiam fuit ex Pleiadibus, ex qua Neptunus, vt in præcedenti epiſtola diximus, genuit Nicteum patrē Nictimenes, quæ cum patre commiſta eſt. Recepta cœlo: quia diximus has ſorores in cœlum tranſlatas ſydus effeciſſe: quod nauigationis initium ortu ſuo oſtendere ſoleat: has latini appellant Virgillas. Et quarum ſubaudi: & aliæ quarum noīa memini eſſe lecta mihi: nā alias amauit Neptunus: & compreſſit: vt Lybiam filiam Epaphi: ex qua genuit Buſyri & Periboeā nympham Eurimedontis filiā: ex qua genuit nauſitheum patrem Alcynoi regis Phæacum amauit etiam Thoſan Phorci filiā: ex qua Polyphemū genuiſſe dicitur: & alias plurimas: & ideo dicit. Poetæ canunt: narrāt. Has: ſupra nominatas. Et plures alias conſeruiſſe latus lateri tuo: ideſt tecum commiſſas eſſe: & cōcubuiſſe. Turbine: impetu ventorum. Virg. Turbine corripuit ſcopuloq; infixit acuto. Miſce tua pља mari la. i. oſtende vires tuas in mari lato, & amplo & non in hoc anguſto, & ſtricto mari. Seducit: ſeparat. Duas terras: Aſiam, & Europam: vt diximus in argumento epi. Totis claſſibus: multis nauibus congregatis. Deo pelagi: tibi magno, & potenti. Iuuenem: nam Leandrum non naui, ſed brachiis p mare euntem. Iſta gloria: quam q̄ris in hoc breui mari turbando. Eſt minor quolibet ſtagno. i. eſt minor q̄ gloria: quā in quolibet ſtagno, & parua aqua poſſe habere. Ille: Leāder. Nobilis & clarus origine. i. nobili genere ortus. Sed nō traxit ge. ab Vly. ſup. ti. i. inimico, propterea qꝛ ſcelere Vlyſſis periit Palamedes nepos neptuni: aut, vt alii volunt: pp pergama Neptunia arte, & dolis Vlyſſis reuerſa.

ASCENSIVS.

ASSVETVM nobis turbide: ideſt o tu turbide: ſed plures codices habent turbine: ideſt perturbatione claudis iter.

Da ueniam,ſeruaqꝫ duos:natat ille:ſed iiſdem
Corpus Leandri,ſpes mea pendet aquis,
Interea lumen (poſito nam ſcribimus illo)
Perſtrepit,& nobis proſpera ſigna dedit
Ecce merum nutrix fauſtos diſtillat in ignes,
Cras erimus plures,inquit,& ipſa bibit.
Effice nos plures euicta per ęquora lapſus,
O penitus toto corde recepte mihi.
In tua caſtra redi ſocii deſertor amoris
Ponuntur medio cur mea membra toro?
Quod timeas non eſt:auſo Venus ipſa fauebit
Sternet & æquoreas ęquore nata uias.
Ire libet medias ipſi mihi ſæpe per undas,
Sed ſolet hoc maribus tutius eſſe fretum.
Nam cur huc uectis Phryxo,Phryxiqꝫ ſorore,
Sola dedit uaſtis fœmina nomen aquis?
Forſitan ad reditum metuis,ne robora deſint
Ac nequeas gemini ferre laboris onus,
At nos diuerſi medium coeamus in ęquor,
Obuiaqꝫ in ſummis oſculo demus aquis.
Atqꝫ ita quiſqꝫ ſuas iterum redeamus in urbes,
Exiguum,ſed plus quam nihil,illud erit.
Vel pudor hic utinam,qui nos clam cogit amare,
Vel timidus famæ credere uellet amor.

HVBERTINVS.

DVOS:Leandrum,& me. Natat: mari ſe credit. Sed corpus Leandri,& ſpes mea pendet ex iiſdem aquis.i.ſunt in eodem periculo:legẽdum autem eſt corpus Leandri,& ſpes mea: vt illa copula addatur. Strepuit & lumen: ideſt lucerna fecit crepitum & ſtridoſẽ. Poſito nam ſcribimus illo: parẽtheſis ideſt ſcribimus ad lumen lucernæ. Ecce:dicit nutricẽ, quaſi libaminis & auſpicii cã iniicere vinũ in ignem. Fauſtos: bene auſpicatos: felices, a fauendo dicitur faſtus. In ſtillat: infundit. Plures:quia accedet Leander. Lapſus: tu celeriter progreſſus. Per æquora euicta; tuis laceртis ſuperata. Effice nos plu. fac vt tu accedas numero noſtrum. Recepte meo corde.i.valde infixe aio meo. Deſertor: deſectór: defector: tranſlatio a militibus:qui a ducibus ſuis,& ſociis deficiunt, qui deſertores dicuntur. Medio toro: quod ſolet facere aliquis cum eſt ſolus.nam qui cum alio dormit non in medio,ſed in parte lecti iacere ſolet. Nõ eſt qđ timeas.i.non eſt timendum. Venus ipſa: Dea amoris. Auſo:uel tibi auſo natare. vel auſo.i. audaciæ tuæ:vt Tibull. Audaces adiuuat ipſa Venus. Nata æq.ſ. Venus. Sternet: componet placabit. Virgi. Et nunc omne tibi ſtratum ſilet æquor. Ire libet:dicit quod ſæpe habet voluntatem,& appetitum natandi ad Leandrum: niſi ſciret hoc mare nimis periculoſum puellis:quod Patuit ex Helle ſubmerſa. Maribus:maſculis. Nam cur:probat exemplo,qđ ſit tutius maſculis,ꝙ̃ fœminis. Cur enim inquit cum Phryxus,& Helle per hoc mare veherentur:ſola Helle cecidit,& Phryxus euaſit incolumis:ordo. Sola fœ. cur dedit nomen. Vaſtis aquis:ideſt mari. Phryxo & Hel. ve. hoc: ideſt cum veherentur, vt, Et qua vectus. Abas: ideſt vehebatur. nam latini participium præteriti imperfecti temporis a paſſiuo non habẽt, ſed vtuntur participio præteriti perfecti. Forſitan: obiectionem facit pro Leandro. Robora:vires. Ad reditum: ad reuertẽdũ in Abydon. Gemini labo. eundi, & redeundi. At nos: reſponſio: quaſi dicat ſi hoc times, natemus ambo, & in medio mari. Coeamus: cõueniamus. In ſum. aquis:in ſũmitate aquarũ. Ita:poſtꝙ̃ coeerimus & oſculati erim⁹. Quiſqꝫ ad ſu. vr. tu Abydon,& ego Seſtõ. Illud: oſculari tantũ in mediis aquis. Eſt ex. eſt paruum. Sed erit plus quam nihil:ideſt erit aliquid. Vel pudor hic. vtinam:ſenſus eſt: Vtinam vel pudor, qui cogit nos amare,ſic ita vehementer:& occulte vellet cedere amori. Vel Amor timidus vellet cedere famæ:ideſt non timeret famam: neqꝫ quod dicetur de nobis.

ASCENSIVS.

INTEREA Lumen & cætera. Perſtrepit & nobis. alii Stertuit & vobis legunt. dependet autem ex pyromantia,ſed ſolet hoc maribus ingenioſa, & apta inuẽntio exemplis corroborat. Gemini laboris,ſcilicet eundi, & redeundi.

Nunc male res iunctæ:calor,& reuerentia pugnant
  Quid ſequar in dubio eſt,hęc decet,ille iuuat.
Vt ſemel intrauit Colchos pagaſeus Iaſon:
  Impoſitam celeri Phaſida puppe tulit.
Vt ſemel Idęus Lacedęmona uenit adulter,
  Cum pręda rediit protinus ille ſua:
Tu quam ſæpe petis,quod amas,tam ſępe relinq̃s,
  Et quoties graue ſit puppibus ire natas.
Sic tamen o iuuenis tumidarum uictor aquarum
  Sic facito ſpernas,ut uereare,fretum.
Arte laboratę mergũtur in ęquore puppes,
  Tu tua plus remis brachia poſſe putes:
Quod cupis:hoc nautę metuunt Leander natare
  Exitus hic fractis puppibus eſſe ſolet.
Me miſeram,cupio non perſuadere,quod hortor,
  Siſq; (precor) montis fortior ipſe meis.
Dummodo peruenias,excuſſaq; ſæpe per undas
  Inücias humeris brachia laſſa meis.
Sed mihi cæruleas quoties obuertor ad undas
  Neſcio quid pauidum frigore pectus habet.
Nec minus heſternæ confundor imagine noctis
  Quamuis eſt ſacris illa piat a meis.

HVBERTINVS.

CALOR:amor. Et reuerentia: ideſt verecundia. Res male iunctæ: quia ſunt contrariæ. Pugnant:ſunt inter ſe aduerſæ. In dubio eſt, quid ſequar:dubito quid agam, an obſequar pudori:an amori. Hæc reuerentia. Docet:honeſta eſt: & affert laudem. Ille ſcilicet calor, & amor. Iuuat: delectat. Vt ſemel: dicit quod optaret de ſe fieri a Leãdro: quod factum eſt a Iaſone de Medea: qui, vt in Colchos delatus eſt, eam adduxit. Pagaſeus:a Pagaſe oppido Theſſaliæ: inde ſinus Pagaſeus, vnde Iaſon in Colchos nauigaturus nauem ſoluiſſe dicitur. Phaſida:Medeam a Phaſide Colchorum fluuio. Tulit: abſtulit.

Adulter. Idæus ponit aliud exemplum. paris troianus ab Ida monte Phrygiæ. Cum ſua præda: cum Helena, dictum eſt prima epiſtola. Quam petis: ideſt me, ad quam ſæpe venis. Quod amas: ideſt quam amas.

Quotiẽs ſit graue puppibus:quotiẽs eſt periculum nauibus. Ire per mare. Sic tamen: licet conqueſta ſit:quod eam non abducat:hortatur tamen eum:vt ita ingrediatur mare:vt illud timeat:ideſt vt caute natet. Victor: ſuperator natando. Sic ſic: conduplicatio.

Vt verearere: vt timeas. Arte laboratæ: arguit a maiori: dicit enim, quod naues validiſſimæ, & artificio factæ merguntur ab æquore ita turbato: quanto ergo magis homines.

Poſſe plus remis: ideſt habere maiorem vim ſuperandi aquas: q̃ habent remi.

Quod cupis: ſcilicet natare. Hic exitus: ſcilicet natandi per mare turbatum. Solet eſſe puppibus fractis: ideſt ſolet eſſe: quando neceſſitas cogit nauibus fractis. Me miſeram: oſtenditur inconſtantia amãtibus:nam enim incipit hortari:vt veniat. Non perſuadere tibi, quod hortor: ideſt cupio, vt verbis meis non credas: aut pares: quibus te hortor, ne tali mari nates. Fortior: animoſior. Meis monitis: quæ diſſuadent tibi natationẽ.

Excuſſa: commõta. Sed mihi: dicit ſe terreri: quotiẽs aſpicit mare ita turbatum. Obuerſor: permaneo: conuerſor, ſed conuerſor apud idoneos in vſu non reperi. Neſcio quid pauidum: ordo eſt pectus pauidũ frigus habet neſcio quid: ideſt timet. Legitur etiã: Neſcio q̃d pauidum pectora frigus habẽt: & idem eſt ſenſus: nam ex timore ſequitur frigus. Virg. Extemplo Aeneæ ſoluuntur frigore membra. Nec minus: dicit ſe etiam terreri ſomnio: quod heſterna nocte ſomniauit.

Imagine: ſpecie, apparentia, nã ſomnia inania ſunt: ſed habent imaginem rerum. Illa: nox. Piata: expiata, purgata ſolebant enim ſomniãtes aliqua triſtia diis ſacrificare: vt amouerent illa triſtia.

ASCENSIVS.

LACEDAEMONA: Lacedæmon ciuitas eſt Spartana, cuius actũs ẽ Lacedæmona. Lacedæmonii autem ſunt incolæ illius ciuitatis. Puppibus ire. i. abire, quo verbo arguit eũ in abeũdo quoq; facilem. Sic tamen o iuuenis tumidarum. i. inflatarum aquarum victor, q̃a voti cõpos ſępe pernatauit. Quãuis eſt ſacris illa piata. i. placata. Male autem legeretur placata, quia tam Placo, q̃ paco primam producunt.

Namq; ſub aurora iam dormitante lucerna
Somnia quo cerni tempore uera ſolent
Stamina de digitis cecidere ſopore remiſſis,
Collaq; puluino noſtra ferenda dedi.
Hic ego uentoſas nantem Delphina per undas
Cernere non dubia ſum mihi uiſa fide.
Quem poſtq̃ bibulis iniecit fluctus arenis,
Vnda ſimul miſerum, uitaq; deſeruit
Quicquid, ideſt, timeo. nec tu mea ſomnia ride,
Nec niſi tranquillo brachia crede mari,
Si tibi non parcis, dilectæ parce puellæ,
Que nunq̃ niſi te ſoſpite, ſoſpes erit,
Spes tamen eſt fractis uicinæ pacis in undis,
Tu placidas tuto pectore finde uias,
Interea quoniam nanti freta peruia non ſunt,
Leniat inuiſa littera miſſa moras,

HVBERTINVS.

NANQVE ſub aurora: dicit nunc Hero, qđ fuerit ſomnium ſuum. Exiſtimauit enim in ſomniis circa Auroram ſe videre delphina natantem per mare: ab vndis ad littus expulſum; & illiſum: & ſtatim mortuum: veretur igitur, ne Leander ſit ille delphin. Sub Auro. i. circa auroram. Iam dormitante, iam deficiẽte lumie, nã lucerna, quæ tota nocte fuit accenſa, aduenïente Aurora ſolet pulatim diminui, & deficere lumine. Somnia, quo cerni: eo enim tempore ſomnia ſolere cerni vera exiſtimant: quia videlicet ſtomachus non ſit vino ciboq; diſtentus, ſed purgatus: tunc enim vera ſomniari putantur: vnde Perſi. Somnia pituita, qui purgatiſſima mittunt.

Et Dátes poeta: Ma ſe appreſſal mattin el ver ſi ſogna. Stamina: fila. Remiſſis: reſolutis. Sopore: ſomno. Ferenda: ſuſtinenda. Puluino: ceruicali. Hic: tunc. Ventoſas: vento turbidas. Non dubia fide: ideſt manifeſte. Illiſit: violenter immiſit, & infixit. Bibulis arenis: ideſt littori. Vnda ſimul miſeri: vitaq; deſeruit: remanſit in ſicco, & mortuus eſt. Quicqđ id eſt: ideſt quicquid hoc ſignificat. Nec ride, nec contemne. Crede: Committe. Si non parcis tibi: ideſt ſi non habes reſpectum tui. Dilectæ parce puellæ, ideſt a te.

ASCENSIVS.

SOMNIA quo cerni: Horatianum quoq; eſt. Putãt. n. euaporato iam cerebro viſa non ex noxio humore, ſed deorum dari dono. Cætera manifeſtaria ſunt.

In decimamnonam epiſtolam argumentum Hubertini.

CEos, vt Strabo ſcribit, inſula fuit in mari Aegeo quaternas continens vrbes: inde Tetrapolis vocata eſt. Ex hac inſula fuit Acontius iuuenis amore Cydippes puellæ vehementer accenſus quam cum ob generis imparitatem non auderet aperte vxorem petere: inuenit viam: qua illam ſibi coniugio obligaret. Nam in pulcherrimo pomo ſcripſit hos verſus: Iuro tibi ſane per myſtica ſacra Dianæ: Me tibi venturam comitem: ſponſamq; futuram: & hoc pomum in templo Dianæ ad pedes Cydippes proiecit: quo accepto illa legit verſus: & inſcia iurauit: cum tamen propoſitum, & intẽtionem non haberet iurandi, & promittendi Acontio: Poſtea cum per parentes inſcios huius rei alii viro deſponſata eſſet: ſubita febre correpta eſt, qua cum vehementer vexaretur: Acontius hac epiſtola conatur ei perſuadere hunc morbum a Diana immiſſum eſſe propter periurium, & fidem non obſeruatam: qua teſtata fuerat numen Dianæ ſe ſeruaturam. Adducit autem ei in odium eum, cui poſtea deſponſata fuerat: dicens omnem ęgritudinem & periculum vitę ei accidere illius cauſa: quem ſi dimiſerit: dicit q liberabitur omni morbo: & eſt ipſe conſecrabit in templo Dianæ pomum aureum, cum carmine, quod teſtabitur, quæ fuerant ſcripta in pomo lecto a Cydippe omnia fuiſſet rata: & habuiſſe effectum. Sed ne dubitaret, vt iterũ decipiatur epiſtola ſicut decepta fuerat pomo: amouet ei metum: dicens ne timeat legere: quoniam nulla eſt hic fraus: neq; iuramentum.

Pone metũ: noli timere legere hãc epiſtolam. Iterum: ſecundo: vt ſemel iuraſti le-ctis verſibus pomi. Satis eſt: ſufficit te ſemel mihi promiſiſſe iurando. Diſcedat: ſic adiuuat eam: vt legat ſic: ſcilicet ſi legeris. Languor: morbus.

do te futuram ſponſam meam. Meus ar. credidit, hoc ideſt amor fecit me tibi hoc credere, q̃d promiſiſti. Hoc factum, iuramentum. Dea teſte .i. Diana præſente, & ſciente hoc. Notauit attendit. Tuliſſe: accepiſſe. Coma mota, capite moto in ſignum conſentiens.

ACONTIVS CYDIPPE.

Accipe Cydippe deſpecti nomen Aconti
 Illius, in primo qui tibi uerba dedit.
Pone metum, nihil hic iterum iurabis amanti.
 Promiſſam ſatis eſt te ſemel eſſe mihi.
Perlege diſcedat ſic corpore languor ab iſto,
 Qui meus eſt ulla parte dolente dolor.
Quid pudor ora ſubit? nam ſicut in æde Dianæ
 Suſpicor ingenuas erubuiſſe genas.
Coniugium, pactamq; fidem, non crimina poſco,
 Debitus ut coniunx, non ut adulter amo.
Verba licet repetas, quæ demptus ab arbore foetus
 Pertulit ad caſtas me iaciente manus.
Inuenies illic id te ſpondere, quod opto,
 Nil tibi cum uerbis excidit illa fides.
Id metui, ut diuæ diffuſa eſt ira, decebat
 Te potius uirgo, q̃ meminiſſe Deam.
Nunc quoq; idem timeo, ſed idem tamẽ acrius illud
 Aſſumpſit uires, auctaq; flamma mora eſt,
Quiq; fuit nunq̃ paruus uel tempore longo,
 Ex ſpe, quam dederas tu mihi, creſcit amor
Spem mihi tu dederas, meus hic tibi credidit ardor
 Non potes hoc factum teſte negare dea
Me tibi nupturam, felix eat omen, Aconti
 Iuro, quam colimus, numina magna Deæ.
Affuit & præſens ut erat, tua uerba notauit:
 Et uiſa eſt mota dicta notaſſe coma,

Iſto: tuo. Qui dolor eſt meus: me tangit ſcilicet te vlla parte .i. te habere dolorem in aliqua parte corporis. Quid pudor ante ſubit: ideſt cur pudet te. Subit occurrit. Nam ſuſpicor: ideſt puto. Genas ingenuas .ſ. tuas quæ es ingenua & verecunda. Erubuiſſe: ruborem habuiſſe. Sicut in æde Dianæ: ſcilicet erubuerunt. Aede .i. templo. Non crimi. non adulterium & dedecus tuum. Licet, licitum eſt tibi. Referas: repetas fœtus dẽptus ab arbore .i. pomũ, quod eſt fœtus .i. fructus arboris. Illic: in pomo. Id q̃d opto: te potius meminiſſe: ſcilicet te futurã ſponſam meam, quod velim: te potius meminiſſe, q̃ deam .ſ. Dianam: quæ memor illius p̃miſſionis quam nõ præſtas, immittit tibi morbum. Timeo idem: ne Dea meminerit promiſſionis tuæ. Acrius: vehementius. Aſſumpſit vires: auctum eſt idem illud, quod timeo. Flamma: amor meus: amor, qui fuit paruus in principio. Non longo .i. breui tempore creuit ex ſpe, quam tu dederas .ſ. iurã

ASCENSIVS:

Pone metũ: Bene a principio monet metũ ponat .i. deponat, quã vero fiſe eſt oĩa eius dona illi ſuſpecta, ita vt amplius lectura nõ ſit eius litteras, cuius ſe legendo deceptam nouit. Diſcedat ſic corpore: diximus alibi ſic aptam eſſe precationi particulam. Debitus vt coniũx, id ſummopere aſtruit, quod illa inficias eat, ſi amari nolit. Quæ demptus ab arbore fœtus, ideſt pomum ab arbore decerptum. Te potius: ordo eſt. O virgo potius, ideſt melius ſupple foret te meminiſſe .i. executione operis memorem oſtẽdere, q̃ deã ideſt quam, q̃ Dea te puniendo meminit. Si tamen: illi verſus, quos commentarius ſuperior ſe inueniſſe dicit, addendi ſunt. Ordo manifeſtarius eſt. O virgo decebat potius te meminiſſe, q̃ Deam, ſcilicet Dianam iratam, auctaque flamma, mora eſt. Tranſlatio ab incendio, ſic Hora. Et neglecta ſolent incendia ſumere vires.

Deceptam dicas noſtra te fraude licebit,
 Dum fraudis noſtræ cauſa feratur amor.
Fraus mea quid petiit, niſi ꝙ tibi iungerer uni?
 Id me quod quereris: conciliare poteſt,
Non ego natura, nec ſum tam callidus uſu,
 Solertem tu me crede puella facis.
Te mihi compoſitis, ſi quid tamen egimus arte,
 Aſtrinxit uerbis ingenioſus amor
Dictatis ab eo feci ſponſalia uerbis,
 Conſultoꝙ fui iuris amore uafer.
Sit fraus huic facto nomen, dicarꝙ doloſus,
 Si tamen eſt, quod ames uelle tenere dolus.
En iterum ſcribo, mittoꝙ rogantia uerba:
 Altera fraus hæc eſt, quodꝙ queraris, habes,
Si noceo, ꝙ amo, fateor, ſine fine nocebo:
 Teꝙ petam, caueas tu licet, ipſe petam,
Per gladios alii placitas rapuere puellas:
 Scripta mihi caute littera crimen erit
Dii faciant poſſem plures imponere nodos:
 Vt tua ſit nulla libera parte fides.
Mille modi reſtant: cliuo ſudamus in uno:
 Ardor inexpertum nil ſinit eſſe meus,
Sit dubium poſſis ne capi: captabere certe,
 Exitus in diis eſt: tu capiere tamen,

HVBERTINVS.

LICEBIT: erit tibi licitum, & ꝑmittetur. Feratur, dicatur.i. dũmodo dicat tantummodo propter amorem me te accepiſſe. Quid petiit: quid voluit. q.d. nihil aliud, niſi quod iungerer tibi vni: niſi, vt eſſem coniux tui ſolius. Conciliare: cõiungere: & concordes reddere, quod quereris. Quam rem: tu quereris: id eſt hæc fraus, de qua tu quereris. Poteſt nos conciliare, quia potes intelligere, quod fuit ſolum ex amore. Poteſt, legendum eſt, nõ potes. Callidus: aſtutus. Vſu: experientia, ſed propter amorẽ tuum, ideo dicit. Tu facis me ſolertem.i. induſtrium, & ingenioſum. Te mihi: dicit quod ſi aliquo artificio vi ſus eſt vti ad cã decipiendã, & illud artificium fuit amoris, qui dictauit ſibi. Compoſitis: ideſt artificioſis. Ingenioſus: ab effectu. Sponſalia: ſolẽnia verba nuptiaꝝ, nam ſm iuriſconſultos. Sponſalia ſunt mentio, & repromiſſio futuraꝝ nuptiarum. Ab eo: ab amore. Vafer: callidus, aſtutus, quaſi valde afer, vt Nonio placet.

Conſulto: interrogato: mihi dante conſilium. nam conſultus dicitur, qui conſulitur, conſultor, qui conſulit. Sit fraus: ordo eſt fraus ſit nomen huic facto.i. hoc factum nominetur fraus. Si tamen, quaſi correctio. q.d. eſt potius ſit virtus, ꝙ̃ dolus, velle tenere quod amas. Iterum: ſecundo. Quod amo: ideſt quia amo te, vel quod.i. quia. Sine fine: perpetuo, & ſemper, quia nunꝙ̃ deſinam te amare. Petam te: te optabo. Licet caueas: vites, ne te petam. Per gladios: arguit a maiori ad minus: ſi.n. licet aliis rapere puellas bello, & pugnare armis, vt eas habeant: dicit ſibi non fore crimẽ ſi ſcriptis voluerit puellã hẽre. Placitas puellas.i. amatas, & quæ ſibi placuerint. Plures nodos: plura vincula ad ligandũ te mihi. Libera, ſoluta: ſine obligatione. Nulla parte: vt non poſſis effugere: qñ ſis mea. Mille modi.ſ. capiendi. Cliuo ſudamus in vno.i. in vno tãtũmodo labore, eſt aũt trãſlatio, nã cliuus dr aſcẽſus, ſiue mõticulus aliqs, ergo nos ſudam'.i. laboramus: ſ vno cliuo.i. ī vna difficultate. Ardor &c. amor meus faciet me omnia experiri. Sit dub.i. ẽt, ſi ſit dubiũ. Eſt in diis.i. Dii ſciunt finem.

ASCENSIVS.

LICEBIT, ſic ẽt Hora. locut' eſt, vnde pater licebit, natura eſſe verbum, licet in ꝯiunctionem, aut aduerbium transferat vt ſit licebit.i. licitũ erit: hoc eſt ꝙ̃uis forſan in futuro dicas te deceptam &c. Id me ꝙ quereris, ꝯciliare põt.i. quia per fraudem meam non aliud petii, ꝙ̃ vt tibi vni iungerer, & fidelis coniunx eſſem, quod ꝑfecti amoris indiciũ eſt, id, quod quereris, põt me cõciliare tibi.i. propterea debeas me redamare, quia te vehementer amo. Teꝙ petam. Ordo eſt: licet tu caueas, ne ſup. petam (ſed vt docet Perottus, caue o plenum eſt ſine ira, vt caue faxis, caue dicas) te ipſe.i. ego petam te. Per gladios alii. Docet ſiquid peccauit clementius, & humanius cum amica egiſſe, quam amatores ſoleant, vt nullum querele locum amicę relinquat. Poſſis ne capi.i. an poſſis capi, captabere certe. Exit' in

Vt partem effugias:non omnia retia falles:
Quæ tibi quam credis plura tetendit amor,
Si non proficient artes,ueniemus ad arma:
Inq; meo cupido rapta ferere ſinu.
Non ſum,qui ſoleam Paridis reprehendere factum:
Nec quenquam:qui uir poſſet ut eſſe, fuit.
Nos quoq;:ſed taceo,mors huius pœna rapinæ
Vt ſit:erit,quam te non habuiſſe,minor.
Aut eſſes formoſa minus:petere modeſte:
Audaces facie cogimur eſſe tua.
Tu facis hoc oculiq; tui: quibus ignea cedunt
Sydera:qui flammæ cauſa fuere meæ.
Hoc faciuut flaui crines,& eburnea ceruix,
Quæq; precor ueniant in mea colla manus:
Et decor,& uultus ſine ruſticitate pudentes,
Et Thetidis quales uix reor,eſſe pedes.
Cætera ſi poſſem laudare,beatior eſſem:
Nec dubito totum quin tua pars ſit opus,

dis eſt.i.dii ſciunt,an commodo meo te capiam,ſed vtcunq; erit,capiam te.

HVBERTINVS.

PARTEM:retium,quæ tibi tendā. Plura:retia. Artes:doli. Ad arma:ad vim. Rapta: abducta per vim. Nō ſum dicit ſibi placere eos qui auſi ſunt rapere eas, quas amauerunt. Factum Paridis:q Helenam rapuit. Nec quenq̄: nec aliquē aliū. Qui fuit:vir q fortis, & audax fuit, vt poſſet eē vir. Nos quoq;: deeſt verbū. q.d.rapiem⁹ te. Mors hu⁹:occurrit obiectioni:qa poſſet dici fortaſſe interficieris:ſi me rapueris:dicit ergo. Mors:vt.i. ꝙuis ſit pœna huius rapinæ.ſ. de te. Erit minor.ſ.pœna:ꝙ non habuiſſe te: qa plus pœne mihi eſſet nō hēre te, ꝙ mori pp rapinā tuā. Aut eſſet formoſa minus.ſ.ſi eſſes minus pulchra:modeſte te peterē:non aūt ita ardēter,& audacter. Facie:forma. Tu facis:commemorat partes pulchritudinis ipſius Cydippes, Ignea,aut ſplendida, aut q̄ ſm quoſdam philoſophos dr̄ eſſe ignea. Cedunt: ſunt inferiora. Flammæ:amoris. Flaui cri.pulchri. Flauus aūt color (vt Aul. Gel.ſcrib.) conſtat ex albo,viridi,& ruffo:vnde dicimus flauas ſegetes, qn̄ matureſcunt. Eburnea: cādidiſſima quale eſt ebur. Manus formoſæ,quos ꝓcor veniant in mea colla:ideſt quas precor: vt me amplectantur. Pudentes, ſine ruſticitate: ideſt qui habent pudorem non ruſticum, ſed ingenuum. Iuue.ingenui vultus puer:ingenuiq; pudoris. Quales vix reor eſſe pedes Thetidis.i. candidiſſimos:nam cum ſit dea maris & aſſidue moreretur i aquis:merito debet habere pedes albiſſimos:fuit aūt filia Nerei mater Achillis:nā pro vxore Oceani Thetis ſic ſcribitur:& Tethyos,facit,& hēt primam longā. Cætera, quæ latent ſub veſtibus. Ouid.i.meta. Si qua latent meliora putat. Poſſem laudare; vtpote me viſa,vel tacta. Nec dubito.i.nō dubito,qn pulchritudo,quæ eſt in vna parte corporis ſit in toto. Tua pars,non intelligamus obſcœne dictum de pudendis:vt qdam male putant,ſed ſic intelligendum non dubito:quin totū opus tui corporis vt vna pars.i.tale: qualis eſt pars tua: quæ appet:vel oculi:vel man⁹ &c. vel ſic:quin tua pars ſit totū opus.i. perfectū opus.i. non dubito qn ps tīde ut toti operi.

ASCENSIVS.

FERERE:in futuro indicatiui verbi paſſiui .i. transfereris. Nō ſum. Ordo eſt. Non ſum,q ſoleam rep̄hendere factū Paridis.i. raptū Helenes a Paride factum, nec qui ſoleā rep̄hendere quēquā. Fuit vir.i. virilis,& animoſus,vt poſſet eſſe.i.pſiſtere .i. qui ſentiēs amore ſe perire, rapuit amatā, vt ſupuiuat. Vt mors ſit pœna huius rapinæ.i. licet mori cogar ob raptum tui: tn̄ minor erit.ſ. hæc pœna,ꝙ nos te nō habuiſſe.i. grauius erit te non habita viuere,ꝙ habita p raptum:ob raptum mori. Aut eſſes, qa nihil gratius mulieri nouit, laudat eam a forma. At videt̃ poſitum pro ſi,vt ſit.Si eſſe:& ita ſcriptū ſuſpicor a poeta, ſed qui non intellexerunt monoſyllaba a vocalibus ſequentibus nō abſumi:mutauerunt ſi in aut. Siue ruſticitate pudentes, quia minus pudor ruſticitatē parere ſolet. Thetidis pedes ſm Home.argentei ſunt ſm Statium in Achilleido niuei:dicentē Niueas ferunt vada Theſſala plantas:qđ ideo fingit,quia cū ſit dea marina,ſemp in aquis verſat̃. Eſt aūt mater Achillis vxor Pelei. Cætera ſi poſſem mulíebria ſ. & pudenda: q̄ ille nōdum viderat nec contingerat. Nec du.totū quin tua pars ſit opus i. quin totus ſit tui ſimile imo ſui ſimile:& tale:qđ non vr̄,qua le qđ vr̄,aut qn totū opus ſit tua ps.i.te ipſam effinxeris, aut legetqn tibi par ſit opus.i. nō dubito,quin totū opus.i. tota factura corporis tui:ſit par tibi.i.ei parti,quam vidimus,

Hac ego compulſus:non eſt mirabile,forma
  Si pignus uolui uocis habere tuæ.
Deniq; dum captam tu te cogare fateri:
  Inſidiis eſto capta puella meis,
Inuidiam patiar:paſſo ſua præmia dentur:
  Cur ſuus a tanto crimine fructus abeſt?
Heſionen Telamon,Briſeida cepit Achilles:
  Vtraq; uictorem nempe ſecuta uirum,
Quamlibet accuſes,& ſis irata licebit:
  Irata liceat dum mihi poſſe frui:
Iidem qui facimus,factam tenuabimus iram?
  Sit modo placandæ copia parua tui.
Ante tuos flentem liceat conſiſtere uultus:
  Et liceat lachrymis addere uerba meis.
Vtq; ſolent famuli,cum uerbera ſæua uerentur:
  Tendere ſubmiſſas ſub tua crura manus,
Ignoras tua iura,uoca:cur arguor abſens?
  Iandudum dominæ more uenire iube,
Ipſa meos ſcindas licet imperioſa capillos:
  Oraq; ſint digitis liuida noſtra tuis:
Omnia perpetiar:tantum fortaſſe timebo:
  Corpore lædatur ne manus iſta meo.
Sed neq; compedibus,nec me compeſce cathenis:
  Seruabor firmo uinctus amore tui.
Cum bene ſe,quantumq; uolet ſatiauerit ira:
  Ipſa tibi dices,quam patienter amat,
Ipſa tibi dices:ubi uideris omnia ferre:
  Tam bene qui ſeruit,ſeruiat iſte mihi.
Cur reus infelix abſens agor?& mea cum ſit

HVBERTINVS.

PIGNVS: obligationem. Quamlibet: quantumuis. Frui te irata: ideſt habere te ita iratam mihi. Tenuabimus:minuemus: ſi concedatur mihi per te. Copia: facultas. Liceat: permittatur: vt veniam ad conſpectum tuum: & poſſim flendo te rogare. Vtq; ſolent: ordo eſt, & liceat mihi tendere manus ſubmiſſas.i. humiles. Sub tua crura: ideſt ad tua genua, qđ faciunt ſupplicātes. Vt famuli cum verentur.i. timent. Verbera ſaua, rigida .ſ. dominorum minantium eis.

Ignoras tua iura.i.neſcis: quid tibi liceat ī me. Voca me: quia non debes damnare, niſi citata parte. Moræ dominæ: ſicut domina īperat famulo: quia tibi parebo vt famulus dominæ paret. Scindas: laceres,licet iniquit, in me ſæuias, & omnia aſpera facias, omnia patiar. Tantum: ſolſimodo. Ne manus iſta: ideſt tua lædātur meo corpore: ideſt ne fortaſſe noceas tibi & lædas tuas manus me verberando. Compedibus: vinculis pedum. Vinctus: ligatus quaſi dicat tuus amor ſatis tenebit me. Cum bene: hæc omnia dicit Acontius,vt flectat eius animum. Ipſa tibi, qui ſeruit qui præſtat ſeruitutem tam patienter. Agor reus: vtitur ſignate verbis iuris,nam reus dicitur contra quem agitur:etiam ſi nihil admiſerit.

ASCENSIVS.

HAC ego compulſus: purgat factum ſuū ex eo ꝙ amore captus id perpetrauerit: quod & fortes viri, ſed queritur ſe infeliciorem, ꝙ non potiatur ea ob quam facinus commiſit,ſicut Telamō Heſiona Laomedontis filia, & Priami ſorore: & Achilles Briſeide: de qua ſuo loco viſum eſt. Quamlibet: ideſt quantumlibet accuſes: ſis irata licebit: ideſt licitum erit & permittetur tibi dummodo: liceat mihi frui ſup. te irata. Nos iidem qui facimus irā factā: ideſt placabimus te amicabili commertio & dulci attrectione. Placandæ tui: elegantius, quam placandi te. Eſt ergo hic tui primitiuum a tu: quod omnis generis eſt: hic fœminini. Ignoras: ideſt ſi ignoras,aut qa ignoras tua iura: ideſt ꝙ ſum tui iuris, & tibi deditius. Facta liuida.i. fere plūbei coloris, qui fit ex verbere: aut compreſſione corporum. Ne iſta: ideſt tua manus quam patienter figurate: ideſt o quam ideo eſt quantum patienter amat. Omnia re careāt .i. non habeant effectum: quæ ominor de te.ſ. Deam de te vindictam ſumpturā: ſicut ſumpſit de cæteris ſui contemptoribus,ſcilicet Calydoniis Actæone,& Niobe, de Calydoniis dicitur. Aeneid. vii. Conceſſit in iras,ipſe deum antiquam genitos Calydona Dianæ.

Nunc reus infelix abſens agor:& mea cum ſit
Optima,non ullo cauſa tuente perit.
Hoc,q amor iuſſit,ſcriptum eſt:iniuria noſtra,
Quod de me ſolum nempe queraris habes,
Non meruit falli mecum quoq; Delia:ſi non
Vis mihi promiſſum reddere.redde deæ,
Affuit:& uidit,cum tu decepta rubebas:
Et uocem memori condidit aure tuam.
Omnia re careant:nihil eſt uolentius illa:
Cum ſua,quæ non uult,numina læſa uidet.
Teſtis erit Chalydonis aper:nam ſcimus ut illo
Sit magis innatum ſæua reperta parens.
Teſtis & Actæon quondam fera creditus illis,
Ipſe dedit leto cum quibus ante feras,
Quæq; ſuperba parens ſaxo per corpus aborto
Nunc quoq; mygdonia flebilis aſtat humo,
Hei mihi Cydippe,timeo tibi dicere uerum:
Ne uidear cauſa falſa mouere mea:
Dicendũ tamen eſt:hoc eſt (mihi crede) quod ęgra
Ipſo nubendi tempore ſæpe iaceſ,

HVBERTINVS.

NON vllo.i.nullo. Eſt iniuria noſtra: dr̃ cẽ iuria, quam tibi intuli. Delia: Diana a Delo inſula,in qua & nata eſt, & colebat præcipue. Redde deæ,quã teſtem adduxiſti. Rubebas: cũ rubore præ pudore vultum oſtẽdebas. Vocẽ tuam: verba per quæ iuraſti. Omnia re careant: terret eam cõmemorans ei dianæ ſæuitiam in vindicando ſe. Omina, augurla de ei' violentia. Careant re.i.effectu.idest vtiná nihil mali tibi diuinẽ, melius legitur omina, q̃ omnia. Violentius: ſæuius. Illa: Diana. Quod nolim: idest videre quod tu læſeris eá. Teſtis erit: adducit exẽpla. Aper Calydonis: aper, quem illa irata oeneo ad vaſtandam Calydonem immiſit, quia Oeneus cum ſacrificaſſet aliis Diis:ſola Diana omiſſa, vt alibi plenius diximus,illa Aprum, qui totam regionem vaſtaret,immiſit, qui fuit cauſa mortis Meleagri, vt in epiſtola Deianiræ dixi. Parens: Althæa: mater Meleagri. Sit reperta:magis ſæua innatũ: quia conſumpto torre,in quo eius vita fataliter conſiſtebat:eum interemit: vel eius vitam diris imprecationibus execrata eſt. Hanc fabulam diximus plene in epiſtola Briſeidis ſuper eum locum: Fratribus orba Deuouit natũ:ſpemq; caputq; parens. Teſtis & Actæon: is filius fuit Ariſtei: & Autonoes filiæ Cadmi, qui cum venatione delectaretur, ea feſſus cum ſyluam quietis gratia ingreſſus eſſet:forte vidit Dianam nudam cum nymphis ſuis ſe lauãtem, q̃ audacia eius irritata:ne id vnq̃ eloqui poſſet:in Ceruum eum mutauit: qui poſtea a canibus ſuis, cũ ve ꝛ ceruũ credẽtibus dilaceratus eſt. ſcribitur hæc fabula plene ab Oui.li.iii. meta. Creditus fera: creditus ceruus. Illis.ſ.canibus,vel ſociis ſuis. Cũ q. ante dele.ſc.i.cũ qbus ante interfecerat feras. Quæq; ſu.pa.aliud exẽplũ Niobes: q̃ Tantali, & Taygetes Pleiados filia,ſeptem filio ꝛ totidẽq; filiarũ mater ex Amphione Thebano marito ſuo; tũ ob alia,tum ob fœcunditatem filiorũ inſolens,Latonæ, q̃ duos tantum peperiſſet, numen aſpernata eſt, & populũ ſacrificare volentẽ impiis verbis deterrere auſa eſt: Quare Apollo, & Diana Latonæ matris iniuria moti, & eius precibus incitati nube tecti thebas venerunt & Nioben vniuerſa prole ſagittis ſuis confoſſa priuauerunt, q̃ dolore materno obſtupefacta in ſaxum cõuerſa dicitur, & vt ſcribit Ouid.lib.vi. Meta. In patriã rapta ẽ vbi fixa cacumine montis. Liquitur, & lachrymis etiam nunc marmora manãt. Mygdonia:regio eſt minoris Aſiæ: quæ & Bithynia dicitur. Nunc quoq; flebilis, qui vt in metamorphoſi ſcriptum diximus. Lachrymis etiam nũc marmora manãt. Mouere falſa:dicere nõ vera. Mea cá,mea vtilitate,vt facias, qđ peto. Hoc tu mihi crede,quod ægra:ordo eſt. O Cydippe,qđ tu iaces ſæpe ægra ipſo tpe nubẽdi, ipſa Dea conſulit tibi.i.facit vtilitatem tuam.

ASCENSIVS.

TESTIS & Actæon. Ordo eſt: & Actæon eſt teſtis, qm̃ ipſe creditus:ſup. eſt eſſe fera illis .ſ.canibus ſuis, qui ipſum credẽtes feram eſſe diſcerpſerunt. Cum qbus.ſ.canibus ſociis venationis,ipſe ante.i.prius dedit leto.i.morti feras.ſ.beſtias. Hei mihi Cy. Argute ad id, qđ tota epiſtola prætendit, puenit, vt.ſ. pſuadeat ea de eã infirmitate factam, quia iuſiurandũ in conſpectu Deæ pſtitũ non obſeruat. Ipſa.ſ.dea ꝯſulit tibi.i.ſaluti tuæ,non eſt aũt legendũ conſuluit,ſed ꝯſulit. Et vt Valla docet, ſæpius dicimus de rebus externis,quam de ꝯſilio dando

conſulem, & eſt quaſi proſpicere, & prouidere, aut commodum ferre, vt cōſule honori meo, vt conſului rebus tuis. tuum. Pro fuerint ne tibi ſomni.i. an potue ris dormire, & comedere. Me miſerum. dolet, quod non ſit miniſter eius, vt poſſet ad eam ire, & eā tangere, & eius toro aſſidere, vt miniſtri faciunt. Iuſſa præcepta.

HVBERTINVS.

ET Laborat.i.curat, ne ſis periura: ne violes fidem, quā promiſiſti quia per iſtam ægritudinē mouet, vt ſerues promiſſa. Saluam incolumē. Inde fit: inde accidit. Obſiſtere.i.negare promiſſa. Totiēs corrigat peccatū: quia qñ vis negare te non promiſiſſe mihi: & vis alii nubere: tūc facit te grauius ægrotare. Parce: hortatur vt non irritet deam. Parce: ſerua noli irritare arcus, qbus ſe vlciſci ſolet. Mitis: placata. Teneros artus: mēbra tua. Fruenda: vtenda mihi.i. ſeruentur ad uſum meū. Lenis: modicus. Hoſtibus: oſtendit quantū eam amet. Imprecat enim talem dolorem, & angorem animi hoſtibus ſuis: qui impediunt, ne nubat ipſi Acōtio qualem dolorem dicit ſe experiri ipſa Cydippe ægrotante. Ordo. Sic ſit. ideſt ſic eueniat hoſtibus, ſiqs repugnat, ne fias noſtra, vt ſicut ſolet eſſe mihi te inualida.i. te infirma. Torqueor: dicit, qđ parē habet aī cruciatū, ſiue nubat alii, ſiue ægrotet, nec ſatis ſcire dicere, vtrū horum mallet, qa neutrum vellet. Maceror, affligor. Mea calli. mea fraude, qua te decepi. Inq; caput: rogo inquit, vt pœnæ, quas tu ex periuris pati debes: in me transferant, & tu ſis libera. Ne tū, dicit ſe ſæpe venire domū eius, vt intelligat, quid agat. Diſſimulanter: occulte: ne videar venire ob hanc cām. Regrens: interrogans ancillam vel famulum

Conſuluit ipſa tibi: neu ſis periura laborat:
Et ſaluam ſalua te cupit eſſa fide
Inde fit, ut quoties exiſtere perfida tentas:
Peccatum toties corrigat illa tuum.
Parce mouere feros animoſæ uirginis arcus:
Mitis adhuc fieri, ſi patiare poteſt.
Parce precor teneros corrumpere febribus artus:
Seruetur facies iſta fruenda mihi:
Seruentur uultus ad noſtra incendia nati:
Quiq; ſubeſt niueo lenis in ore rubor.
Hoſtibus, & ſiquis ne fias noſtra repugnat:
Sic, ſit: ut inualida te ſolet eſſe mihi
Torqueor ex æquo uel te nubente, uel ęgra:
Dicere non poſſum, quid minus eſſe uelim.
Maceror interdum, q ſum tibi cauſa doloris
Teq; mea lædi calliditate puto:
Inq; caput noſtrum domine periuria quæſo
Eueniant: pœna tuta ſit illa mea.
Ne tamen ignorem, quid agas, ad limina crebro
Anxius huc illuc diſſimulanter eo.
Subſequor ancillā furtim, famulumq; requirens
Profuerint ſomni quid tibi, quidue cibi.
Me miſerum, q non medicorum iuſſa miniſtro:
Effingoq; manus, inſidioq; toro.
Et rurſus miſerum, quod me procul inde remouit:

ASCENSIVS.

NEV, ideſt ne ue vel laborat, ne ſis periura.i. ne peieres alteri nubēdo, dicimus aſit periurium, & periurua periura periur. Nō autem periuro, ſed peiero. Parce mouere &c. Vult ſupior eſſe apoſtrophē ad Dianam, ſicut. Iuuenal. ad Apollinē: Parce precor pæan &c. Vt ſit o Diana precor parce mouere feros artus, ideſt indomita membra virginis animoſæ, ideſt perſtantis, pertinaciter in opiniōe ſua, quia poteſt adhuc fieri mitis: et patiaſ: ſcilicet ſuperuiuere, q̄ cauſa cur & dei & homines maleficis parcant, & ita legendum eſt feros artus. Alii habent feros & arcus, vt ſit parce o Cydippe ferox, mouere arcus virginis: animoſę, ſ. Dianæ, qa ſi patiare.i. niſi periurio obſtes, dea poteſt fieri adhuc mitis.i. placabilis tibi, & hoc modo potius legendum puto. qa ſemper ad Cydippen loquitur dicēs. Hoſtibus & ſiquis. Vbi ordo eſt. Et ſiquis ſupple ex hoſtibus repugnat, ne.ſ. facies tua ſit noſtra, ſic ſit, ſup. illi, vt ſolet eſſe mihi te exiſtente inualida: hoc eſt ægerrimæ. Quod minus orator diceret, vtrum minus eſſe velim quia de duobus tantū loquitur. Interdum, maceror. Sulpitius legitur macerer interdum, & ita plurimi codices habent, ſed maceror primā corripere ſolet ſicut macies & macer.

Quem minime uellem, forſitan alter adeſt:
Ille manus iſtas aſtringit: & aſſidet ægræ
Inuiſus ſuperis, cum ſuperiſq; mihi.
Dumq; ſuo tentat ſalientem pollice uenam:
Candida per cauſam brachia ſępe tenet.
Contrectatq; ſinus: & forſitan oſcula iungit,
Officio merces plenior illa ſuo eſt.
Quis tibi permiſit noſtras decerpere meſſes
Ad ſpes alterius quis tibi fecit iter?
Iſte ſinus meus eſt: mea turpiter oſcula ſumis:
A mihi promiſſo corpore tolle manus.
Improbe tolle manus: quam tangis, nr̄a futura eſt:
Poſtmodo, ſi facies iſtud, adulter eris.
Elige de uacuis, quam non ſibi uindicet alter:
Si neſcis, dominum res habet iſta ſuum.
Nec mihi crediderís: recitetur formula pacti:
Neu falſam dicas eſſe: fac illa legat.
Alterius thalamo, tibi nos, tibi dicimus, exi:
Quid facis? hinc exi: non uacat iſte torus.
Nam q; habes & tu humani uerba altera pacti:
Non erit id circo par tua cauſa meæ.
Hæc mihi ſe pepigit pr̄ hanc tibi primus ab illa:
Sed propior certe quam pater ipſa ſibi eſt.
Promiſit pater hanc: hæc & iurauit amanti:
Ille homines, hæc eſt teſtificata deam.
Hic metuit mendax, ſed & hæc periura uocari:
Num dubitas hic ſit maior, an ille metus?
Deniq;, ut amborum conferre pericula poſſis:
Reſpice ad euentus: hęc cubat: ille ualet:
Nos quoq; diſſimuli certamina mente ſubimus:
Nec ſpes par nobis, nec timor æquus adeſt.
Tu petis ex tuto: grauior mihi morte repulſa eſt
Idq; ego quod iam tu, forſan amabis, amo.
Si tibi iuſtitiæ, ſi recti cura fuiſſet:
Cedere debueras ignibus ipſe meis.
Nunc quoniam ferus hic pro cauſa pugnat iniqua:

HVBERTINVS.

ALTER quē minime vellem: qui fortaſſe quærit habere te vxorē. Adeſt, aſſiſtit tibi. Inuiſus ſuperis, quia vult a te, quod eſt contra fidem tuam. Tentat, tangit. Pollice, digito vt, medici ſolēt venam ſaliērē mobilem: qualis ſolet eſſe in febricitante. Tenet: manus ſua. Per cauſam: ſimulās ſe tangere venā. Contrectat: ſæpe tangit. Sinus: pectus. Iſta merces, ſcilicet iungendi oſcula. Eſt plenior ſuo officio .i. eſt vltra ſuum officiū, quia eū ſit medicus hæc non ſunt ius officii. Quis tibi apoſtrophā facit ad illum medicū: qui hæc faciat apud Cydippem, dicens eū non hēre ius in eam, q̃ ſibi ante ſit pmiſſa. Præcerpeſ, pcipere. Poſtmō: poſt hac. Si facies iſtud ſi eā tetigeris, & oſculatus fueris. Fris adulter, qa cōtractabis alienā vxorem. De vacuis, de hiis puellis, quæ nondū ſunt obligate alicui. Vindicet, aſſerat. Aſſumat d. ſuū .i. ſub dn̄io alterius eſt tranſlatio a poſſeſſionib⁹, q̃ dr̄ eſſe dn̄ii alicui⁹. Recitet: relegatur. Formula pacti verba formalia qbus mihi pmiſit. Alterius tha. increpat illū, vt ab amica ſua diſcedat. Nō va. nō eſt vacu⁹. Nā q;, rn̄det obiectioni, qa poſſet dicere eā ſibi per pr̄em eius deſponſatā, dicit plus valere pmiſſionē factam p ſe de ſcipſa teſte dea, quā pmiſſionē factā per eius patrem primus ab illa: primus poſt illā. Propior ſibi: q̃ pr̄, qa qſq; ſibi eſt pximus. Iurauit: qd plus ē, q̃ ſimpliciter pmittere. Ille: pr̄ hoīes .ſ. eſt teſtificatus .i. pmiſit in pn̄tia hoīum. Maior metus .ſ. mendacii, vel piurii. Euentus: exitus. Hæc cydippe. Cubat: ægrotat. Hora. cubat hic in valle Quirini. Valet, ſanus eſt. Nos ego, & tu ſubim⁹ certamina .i. certamus de Cydippe hn̄da vxore, diſſimili mēte .i. diſſimili pposito, & intentione. Ex tuto q ſi non habueris eā, nihil periculi tibi erit. Repulſa eſt gra. mihi mor. i. mihi erit grauius eā non hēre, q̃ ſi morerer. Cedere ig. me. non occupare meos amores q fuerūt priores tuis. Iniqua, ī qua ius nullum habet.

ASCENSIVS.

ESSE fac ipſa legat. Sæpe apd̄ hunc legitur fac corripi, ſed alii face legūt nihil eſt autem.

eſt aũt toto ꝯtextu facilius. Tu pe. ex tu. qa repulſus nõ morieris, vt ego. Nũc qm̃ f. hic &c. Oẽ crimẽ reiicit in aduerſariũ ſuũ, docẽs ei⁹ gſa amicã, q cqd patiť, pati, cũ is eã ſollicitet ad periuriũ, a quo, vt dea eam arceat, febribus torquet.

ASCENSIVS.

AD qd lr̃a nr̃a re. Sẽt q intelligũt ſic: ad qd remittit lr̃as nr̃as nolẽs eas legere cũ illi oĩs culpa imputãda ſit. Sed ſi hoc opinareť, fruſtra id, niſi in principio ſcriberet. Eſt ergo ſenſus: attẽ

Ad quid Cydippe littera noſtra redit?
Hic facit, ut iaceas, & ſi ſuſpecta Dianæ:
Hunc tu, ſi ſapias, limen adire uetes.
Hoc faciente ſubis tam ſæua pericula uitæ:
Atq; utinam pro te, qui mouet. ille cadat.
Quem ſi repuleris: nec quem dea damnat, amaris,
Et tu, continuo certe ego ſaluus ero.
Siſte metum uirgo: ſtabili potiere ſalute:
Fac modo polliciti conſcia templa colas.
Non boue mactato cœleſtia numina gaudent,
Sed quæ præſtanda eſt te ſine teſte: fide.
Vt ualeant aliæ ferunt patiuntur, & ignes:
Fert aliis triſtem ſuccus amarus opem,
Nil opus eſt iſtis: tantum periuria uita:
Teq; ſimul ſerua, meq;, datamq; fidem.
Præteritæ ueniam dabit ignorantia culpæ:
Exciderant animo fœdera lecta tuo.
Admonita ex modo uoce mea, cum caſibus iſtis
Quos quoties, tentas fallere ferre: ſoles.
His quoq; uitatis in partu nempe rogabis:
Vt tibi luciferas afferat illa manus.
Audiet hæc, repetens, quæ ſunt audita, requiret
Ipſa, tibi de quo coniuge partus eat.

HVBERTinus.

AD. qd redit q. d. ad malum tuũ hic facit: niſi ſe adducere illũ in odiũ Cydip. Hoc faciente. i. hoc exñte cauſa. Qui mouet. ſ. pericula. Cadat: moriať. Quem Dea dãnat: quẽ Dea hẽt inuiſũ. Et tu continuo. i. ſtatim ſubaudieris ſalua. Potiere ſtabili ſalute. i. hẽbis ſanitatẽ ſtabilẽ, ſi ſeruaueris fidem. Colas venereris. Non bo. & qa poſſet dicere ſe facere ſacrificia multa: dicit Deos inſpicere fidẽ: & nõ ſacrificia; vt Eſaiæ cap. i. Quid mihi in multitudine victimarũ veſtrarũ: qa multiplicaſtis mihi ſacrificium de arietibus, & carnibus hirco ꝝ: ego. n. cõtẽpſi ſanguinẽ vitulorum &c. Et ſine te. i. etiam ſi nullus ſciret aliquid cẽ ꝓmiſſum. Vt va. arguit a maiori ad minus. Succus amarus: medicina ex ſucco amara ꝝ herbarum. Iſtis: ſuccis amaris. Tm̃: ſolũmodo. Ignorãtia: quia tu neſciuiſti te offendiſſe Dianã: & ideo hæc tibi accidere. Exciderant animo. i. memoria. admonita: reducta in memoriã. Cũ iſtis ca. iſtis infelicitatibus ægritudinis. His quoq;: magis ẽt terret eã: vt caueat lædere Dianam: qa ſi etiã nũc vitaret caſus febris: aũ adhuc egeret eius auxilio in partu: qa inuocabatur a parientibus. Luciferas: adiutrices: q̃ fœtũ in lucẽ ferãt. Requiret: de quo coniuge partus erat tibi. i. volet ſcire, ex quo merito pepereris: qa ſi ex alio paries, q̃ ex me: dicet te eſſe periurã: & ideo non eſſe iuuandam.

de Cydi. Ad qd lr̃a nr̃a redit. i. qd ſibi velit, qd ꝑtendat, qa vult hoc ſignare, ꝙ hic facit, vt iaceas, & ſis ſuſpecta Dianæ. Reppuleris, gemino p ſcribiť qa re corriperet alioqn: Amaris ꝑ amaueris. Siſte. i. retine, ne augeať metus. Non boue &c. bona, & ſancta ſnia forte in non ſancto ore. Qualis illa, Thure deũ placa vitulũ ſine creſcat aratro, & illa: Dicite põtifices in templo qd facit aurũ: & q̃ ſequunť. Sed q̃ ꝑſtãda eſt &. i. ẽt ſine teſte fide, vt ſit ordo: ſed ga. fi. q̃ &c. Alii tñ vt ornat⁹ expoſtulat, legũt fides, vt ſit: ſed ſup. fide quę fides preſtanda eſt eſſet ſine teſte. vnde de viro fideli dicit Cic. ꝙ cũ eo etiam in tenebris mices. Vt va. al. &c. Et hæc ſancta adhortatio, qa admonemur, vt corpus. valeat animam ſanare, & vitia mẽtis fugere. Tantum. i. tantummodo, vita. i. deuita, & fuge periuria. His quo. vi. i. poſito, ꝙ etiã hæc mala euaſeris, & alteri incolumis nupſeris adhuc opus erit tibi opera Dianæ, qa ipſa ẽ Lucina, q̃ ꝑeſt parturientibus & in lucẽ venientibus vt in Buc. Caſta faue Lucina tuus iam regnat Apollo, ſed & Iuno Lucina diciť. vñ Comicus Iuno Lucina fer opẽ &c. Cũ ergo Dianã inuocabis, querat equo & ita ſi ex me fiet, memor periurii tui, & opem negabit. Non agitur de me. ſ. cauſa mea aut de periculo meo, & id amatorie, & callide dicit amatorie quidem, quia ſe plus illi, q̃ ſibi timere ſignificat callide autẽ,

quia non ſibi ſoli per illud conſulere videtur, vt plenior ſit dictis fides.

Promittes uotum:ſcit te promittere falſo:
Iurabis,ſcit te fallere poſſe Deos.
Non agitur de me:cura maiore laboro:
Anxia ſunt uitæ pectora noſtra tuæ.
Cur modo te dubii pauidam fleuere parentes?
Ignaros culpæ quos facis quos eſſe tuæ.
Et cur ignoranti matri licet omnia narres,
Nil tua Cydippe facta ruboris habent.
Ordine fac referas,ut ſis mihi cognita primum,
Sacra pharetratæ dum facis ipſa deæ.
Vt te conſpecta ſubito (ſi forte notaſti.)
Reſtiterim fixis in tua membra genis.
Et te dum nimium miror nota certa furoris.
Deciderint humero pallia lapſa meo.
Poſtmodo neſcio qua ueniſſe uolubile malum,
Verba ferens doctis inſidioſa notis.
Quod quia ſit lectum ſancta præſente Diana,
Eſſe tuam uictam numine teſte fidem.
Ne tamen ignoret,ſcripti ſententia quæ ſit.
Lecta tibi quondam nunc quoq; uerba refer.
Nube precor dicet,cui te bona numina iungunt,
Quem fore iuraſti,ſit gener ille mihi.
Quiſquis is eſt,placeat,quoniã placet ante Dianę,
Talis erit mater,ſi modo mater erit.
Si tamen & quærat quis ſim,qualiſq; uideto,
Inueniet nobis conſuluiſſe deam.

HVBERTINVS.

PROMITTES votum, quia poſſet dicere ſe facturam votum dicit,facies votum falſo ſicut falſo per eam iuraſti te futurã vxorẽ meã. Iurabis.i.ſi iurabis,poſſe fallere deos,ſicut ſemel fefelliſti eã. Laboro:angor maiore cura, q̃; de me. Cur modo: q̃ritur,quod fuerit in periculo mortis: & non dixerit parentibus ſuis cauſam quia nihil ſciebant de illo pomo. Pudebat .n. eã dicere hoc parentibus. vñ hortatur, vt dicat:quia hoc factũ nullã habet turpitudinem. Dubiã:poſitã in periculo mortis. Iuue. Curentur dubii medicis maioribus ægri. Licet: fas eſt. Matri puellę.n. ſolent audacius matri,q̃; patri ſecreta ſua dicere. Ordine: ꝑponit ei oĩa,q̃ vult, vt narret matri. Reſtiterim:pro ſteterim. Genis: oculis. Palia:veſtes. Deciderint humero:ceciderint ex corpore meo. Nota certa furoris: certum ſignum vehementis amoris:quando aliquis eſt ita abſtractus aſpiciendo amicã: quod non ſentit veſtes cadere ex humeris ſuis. Poſtmodo.ſ.referas. Mali volubile:pomum rotundum. Neſcio qua.ſ.parte templi. Ferẽs: habens ſcripta. Quod:pomum. Victam:obligatam mihi. Refer verba:dic eni verba formalia iuramenti. Dicet: mater tua. Cui.ſ.mihi. Quiſquis eſt:etiam ſi eſſet mihi ignotus, debet placere mihi:quia placet Dianæ. Talis:qua ita tibi ſuadebit. Si modo mater erit: ſi vere te materno affectu amabit. Si tñ inquirestñ volet ſcire,quis ſim:inueniet. Deam conſuluiſſe nobis.i.nobis prouidiſſe: & non dediſſe tibi maritum indignum.

ASCENSIVS.

CVR modo & cete. vult, vt parentes ſciant,quid iurauerit, vt & illi metu mortis filiæ ſuæ inducti conſentiant. Nota certa furoris: ideſt quæ res eſt certa nota:ideſt certum indiciũ furoris .i. amoris nimii concepti. Et eſt per parentheſim inſertum & relatiuum,ſicut ſæpe apud Maronẽ ſubauditur. Deciderunt quidã textus habent deciderint,vt ſit modus ſubiũctiuus pro indicatiuo, quia deciderint penultimam legitime producit. verum poetæ volentes rem ſubitam ſignificare, ſæpe in ea perſona ſyllabam longam corripiunt vt in Buc. Matri longa decem tulerunt faſtidia mẽſis. Vbi tamẽ quidam tulerint legunt. & in Geor. Miſcueruntq; herbas, & nõ innoxia verba. & in Aenei. Obſtupui, ſteterunt q; comæ, & vox faucibus hæſit,hic ergo ſubitũ caſum ſignificat. Sicut & is, qui dicit: Non eodem curſu reſpondent vltima primis: poſtmodo:ideſt poſtmodum,neſcio qua: ideſt per quam viam. Lecta tibi quondam nunc quoq; verba refert. id calidiſſime monet, vt denuo etiam matre teſte ſe iureiurando aſtringat. Si modo mater erit:ſi materno volet officio fungi. Si tamen & quærat. Docuit iuſtum, & vtile eẽ, vt ſeruata fide ſibi nubat Cydippe, nunc idẽ docet,& decẽs,& vtile,vtile quidẽ prius docuit qa

ſic mortem euadat, nunc autē, quia generoſum virum, & ſui amantiſſimum obtineat. Cū vero genus ſuū laudare vix audeat, patriam laudat.

Inſula coryciis quondam celeberrim anymphis
Cingitur Aegeo nomine Cæa mari.
Illa mihi patria eſt, nec ſi generoſa probaris
Nomina deſpectis arguor ortus auis.
Sunt & opes nobis: ſunt & ſine crimine mores:
Amplius ut nihil eſt, me tibi iungit amor.
Appeteres talem, uel non iurata maritum,
Iuratæ uel non talis habendus erat.
Hæc tibi me in ſomnis iaculatrix ſcribere phœbe,
Hæc tibi me uigilans ſcribere iuſſit amor.
E quibus alterius mihi iam nocuere ſagittæ,
Alterius noceant ne tibi tela, caue.
Iuncta ſalus noſtra eſt: miſerere meiq́ꝫ, tuiq́ꝫ,
Quid dubitas unam ferre duobus opem?
Quod ſi contigerit, cum iam data ſigna ſonabunt,
Tinctaq́ꝫ uotiuo ſanguine Delos erit,
Aurea ponetur mali felicis imago,
Clauſaq́ꝫ uerſiculis ſcripta duobus erit,
Effigie pomi teſtatur Acontius huius,
Quæ fuerint in eo ſcripta fuiſſe rata.
Longior infirmum ne laſſet epiſtola corpus,
Clauſaq́ꝫ conſueto ſit tibi fine, uale.

HVBERTINVS.

INSVLA: dicit ſe eſſe ex Cęa inſula: quæ eſt in Aegæo mari: vt ſupra in argumēto dixi: quæ probatur non ignobilis: quia olim celebrata fuit a nymphis Coryciis: cauendum ne legatur Corynthiis: quia nec ſenſus: nec metri ratio patitur: ſed Coryciis ita dictis a Coryco antro in Parnaſo: de quo Strabo ſic inquit, Vniuerſis Parnaſus conſecratus exiſtit: & antra: & alia loca ſanctitate digna continēs: ex quibus celeberrimum, & famoſiſſimū extat corycium nympharum antrum eodē: quo & Cilicium nomine nuncupatum: dicit ergo i cæo olim fuiſſe nymphas Corycias: de quibus Ouid. lib. primo Metamor. Corycidas nymphas: & numina montis adorant: vbi male quidam legunt Coreiridas. Inſula Cæa: adiectiue dicit ſicut inſula Chia: pro chios. Illa: inſula. Nec ſi generoſa probaris nomina: idest ſi etiam placet nobilitas tibi. Nec arguor: non probor ortus auis deſpectis: idest non ſum natus vilibus, & contemptis maioribus. Sunt & opes: laudat ſe a reliquis: quibus amantes ſolent ſe laudare. Vtq́ꝫ nihil. Vt.i. q̄uis nihil iungat me tibi amplius. Amor eſt mihi.i. certe amo te. Appeteres.i. appetere deberes. Vel.i. etiam. Non iurata, ſine iuramento. Hæc tibi: dat authoritatem ſuis ſcriptis dicens ſe ſcripſiſſe monitu Dianæ, & amoris. E quibus: Diana, & amore. Sagittæ alterius.ſ. amoris. Nocuere mihi: quia percuſſerunt me. Tela alterius.ſ. Dianæ. Iuncta ſalus noſtra.i. mea vita eſt coniuncta cum tua: ita, vt te periclitante, ego etiam ſim periclitaturus. Duobus: tibi, & mihi. Quod ſi contigerit: vt feras opem ambobus.i. vt mihi nubas. Cū iā data ſigna ſonabunt: dicit quando celebrabuntur feſta Dianæ in Delo, & offerentur ei ſacrificia votiua, tunc Acontius ſuſpēdet in tēplo deę effigiem pomi aurei, i quo duobus verſiculis teſtificabitur Cydippem ſeruaſſe, quæ in eo pomo ſcripta legerat, & iurauerat. Cum data ſigna ſonabunt: quia ſonitu tubarum vocabātur ad ſacrificia. Delos: inſula, vbi colitur Diana. Erit tincta: idest maculata. Sanguine votiuo: ſanguine victimarum ex voto interfectarū. Rata: valida habuiſſe effectum. Longior: dicit ſe nolle plura ſcribere ne prolixitate fatiget, & afficiat moleſtia ipſam Cydippem ægrotātem, & infirmam: ordo eſt: valeo Cydippe epiſtola longior laſſet corpus tuum infirmum. Et vt ſi clauſa: idest concluſa. Fine ſo. quia finis epiſtolarum ſolet eſſe vale.

ASCENSIVS.

AMPLIVS vtq́ꝫ ni.i. & vt nihil amplius ſup. ſit mihi, quod cōmendes, me tibi iungit amor. E quibus al. ordo eſt, e q̄bus.ſ. dictis duobus numinibus Diana, q̄ & Phœbe, & Luna, & Proſerpina, & Hecate, & Lucina dicitur, ſicut & Triuia, & Delia, & aliis epithetis, & amorē.i. Cupidinē ſagitte alterius i. Amoris nocuere iam mihi: q̄a amore langueo, & vulneratus ſum ſagittis Cupidinis, & caue tibi ne tela alterius.ſ. Phœbes, q̄ eſt ſoror Phœbi, hoc eſt Dianæ noceant tibi. Clauſaq́ꝫ conſ. ſit.i. vt ſit clauſa fine conſueto, quia in fine ſolet ſcribi vale.

In vigeſimam Epiſtolam argumentum Hubertini.

Licet quidam addiderint multa carmina, quæ in multis codicibus reperiebantur: puto tamen illa carmina non eſſe Ouidii: nam ex eadem officina exiſſe non videntur, & ægrotantem puellam veriſimile eſt breuiter reſpondiſſe: itaq; non interpretabor ea, quæ dicta ſunt, quæ tamen ſi quis velit videre, non habent multum difficultatis: & quoniam ſunt reſponſiua, ad præcedentem epiſtolam facile intelligitur. Reſpondet aũt Cydippe ſe præ timore nõ auſam fuiſſe legere epiſtolam Acontii verbis clare probatis: ne iterũ iuraret, ſicut quãdo legit pomum: & dicit ſe fuiſſe in voluntate non legẽdi, niſi quod dubitauit, ne Diana magis iraſceretur: quam dicit nimium fauere ipſi Acontio: cum æquius eſſet, quod ſibi faueret: quia virgo deberet fauere virgini.

CYDIPPE ACONTIO.

Pertimui, ſcriptumq; tuum ſine murmure legi:
Iuraret ne quos inſcia lingua deos.
Et puto captaſſes iterum niſi, ut ipſe fateris,
Promiſſam ſcires me ſatis eſſe ſemel,
Nec lectura fui, ſed ſi tibi dura fuiſſem,
Aucta foret ſæuæ forſitan ira deæ:
Omnia cum faciam, cum dem pia thura Dianæ:
Illa tamen iuſta plus tibi parte fauet.
Vtq; cupis credi, memori te uindicat ira,
Talis in Hippolyto uix fuit illa ſuo:
At melius uirgo fauiſſe uirginis annis,
Quos ueror paucos ne uelit eſſe mihi.

HVBERTINVS.

Pertimui: cũ mihi reddita eſt epiſtola tua. Sine murmure: ſine probatione verborũ ſed tantum oculis, & animo percurrens. Captaſſes: decepiſſes. Vt ipſe fateris: nam dixit promiſſam ſatis ẽ te ſemel eſſe mihi. Dura: aſpera in nõ legendo ſcriptum tuũ. Sæuæ, iratæ. Cũ faciam omnia: in honorẽ Dianę: & pp ipſam. Dem pia thura .i. faciam ei ſacrificia thure. Fauet tibi plus iuſta parte: ideſt plus æquo tuet ptes tuas. Vindicat te: facit vindictam pro te. Vt cupis credi: quia tu dicis mihi, quod hęc eſt cauſa, quare ægroto. dixit.n. ipſe dicẽdum tamẽ eſt, hoc tu mihi crede, quod ægra ipſo nubendi tempore ſæpe iaces. Conſuluit ipſa tibi. Talis in Hippoly. non tantũ fauit Hyppolyto ſuo: quem etiam ſm quoſdam per Aeſculapium, a morte ad vitam reuocauit: vt Virg. ſcripſit: licet Hora. aliter dicat. Talis: tam fauorabilis. In ſuo Hippolyto: pro in ſuũ Hippolytum t αφηκαιομος, ſic Virgil. Talis in hoſte fuit Priamo. Melius: iuſtius. Virgo: ipſa Diana virgo. Fauiſſet an. virg. mei Cydippes, quæ etiam ſum virgo. Quos annos. Vereor: timeo. Ne velit eſſe paucos mihi: quia timeo, ne velit me cito mori. Sed nequis putet mę pretermiſiſſe eorum, quæ ſequuntur explanationẽ propter difficultatẽ, aut ignorantiã locorũ, exponam locum, qui oĩum difficillimus putatur, de quo a multis rogatus ſum: q ſe viros doctos fruſtra conſuluiſſe dicerẽt, qbus iam viua voce dixi, quid ſentirẽ. Is locus eſt. Miror & innumeris ſtructã de cornibus Arã, Et de qua pariẽs arbore nixa dea eſt. Arã ſtructã de cornibus, Arã Dianæ intellexit: q̃ ita erat ſtructa, qm̃ ipſa eſt dea venationis: cuius indicia ſũt cornua ferarũ: aut de cornibus tñmõ ceruorũ factã intelligit, q ſunt in tutela Dianæ. Arbor de qua dea pariens eſt nixa t q̃ ſit ipſe Oui. aperte declarat lib. vi. Meta. his verſibus. Illic incũbens cum Palladis arbore palmæ. Edidit inuita geminos Latona nouerca: arborẽ igit palmæ, & oliuæ ſignat: cui incumbẽs Latona Dianã & Apollinem peperit: hoc aũt in Delo fuit.

ASCENSIVS.

Pertimui, breuis eſt hæc epiſtola, aut qa refiduũ periit: aut qa plura ægrotantem ſcribere nõ decuit. Sine murmure .i. ſine voce, iuraret ne quos inſcia lingua deos. Aucta foret ſæuæ &c. hoc dicto ꝯſentit in ſnĩam Acontii. Nã ſibi ꝑſuaſum ſignat febrem illam a dea irata illatam. illa ĩn iuſta: h̃ neſtatis gratia dicit ſe coactam, vt ꝯſentiat Acõtio ꝯtra voluntatem paternã. Memori ira, ſic Maro memorẽ Iunonis ob irã. Talis in Hippolyto vix fuit. Bene dubitat. Nã Virg. dicit eum reuocatũ a morte pœonis herbis. Horatius aũt inquit. Neq; enim Diana pudicum liberat Hippolytum. Quos ve. paucos ne velit &c. ergo quaſi plura ſcribere negens, ſic artificioſe epiſtolã clauſiſſe potuit.

In heroidas

¶In heroidas hæc habuimus:vt ad te q̃ emen datiſſima mitteremus : quæ vt in academicis Varro: quoniam indocti, doctiq; non forent probaturi : edere non dubitauimus. Cupimus enim inuidi,beneuoliq;:qualeſcunq; legant,illi,vt aliena ex merito,ſiqua eſt,laude rumpantur. Hi vero tecum meis vigiliis, & laboribus gratulentur.

Langor enim cauſis non apparentibus hæret.
Adiuuor & nulla feſſa medentis ope.
Quã tibi nunc gracilẽ vix hæc reſcribere? q̃q;
Pallida vix cubito membra leuare putas?
Nunc timor accedit,ne quis niſi conſcia nutrix
Colloquii nobis ſentiat eſſe vices.
Ante fores ſedet hæc:q̃d agã q; rogãtibus inter,
Vt poſſim tuto ſcribere:dormit ait.
Mox vbi ſecreti longe cauſa optima ſomnus
Credibilis tarda deſinit eſſe mora:
Iãq; venire videt,quos non admittere durũ eſt:
Excreat:& ficta dat mihi ſigna nota.
Sicut eram,properãs verba impfecta relinquo
Et tegitur trepido littera cauta ſinu.
Inde meos digitos iterum repetita fatigat.
Quantus ſit nobis aſpicis ipſe labor.
Quæ peream,ſi dignus eras,vt vera loquamur:
Sed melior iuſto quamq; mereris ero.
Ergo te propter toties incerta ſalutis
Commentis pœnas doq;,dediq; tuis.
Hæc nobis formæ te laudatore ſuperbæ
Contingit merces: & placuiſſe nocet.
Si tibi deformis,quod mallem,viſa fuiſſem:
Culpatum nulla corpus egeret ope.
Nunc laudata gemo: nũc me certamine veſtro
Proditis:& proprio vulneror ipſa bono.
Dum neq; tu cedis:nec ſe putat ille ſecundum:
Tu votis optas illius:ille tuis:
Ipſa velut nauis iactor:quam certus in altum
Propellit boreas:æſtus & vnda refert.
Cumq; dies charis optata parentibus inſtat:
Immodicus pariter corporis ardor ineſt.
Et mihi coniugii tempus crudelis ad ipſum
Perſephone noſtras pulſat acerba fores.
Iã pudet:& timeo, q̃uis mihi conſcia non ſim:
Offenſos videar ne meruiſſe deos.
Accidere hoc aliquis caſu contendit:& alter
Acceptum ſuperis hunc negat eſſe virum.
Neue mihi credas in te quoq; dicere famam:
Facta veneficiis pars putat iſta meis.
Cauſa latet:mala nr̃a patent,vos pace mouetis
Aſpera ſub mota prælia:plector ego.
Dicam nunc,ſolitoq; tibi me deſpice more:
Quid facies odio? ſic vbi amore noces.
Si lædis,quod amas:hoſtem ſapienter amabis.
Me precor,vt ſerues,perdere velle,velis.
Aut tibi iam nulla eſt ſperatæ cura puellæ:
Quam ferus indigna iabi perire ſinis.
Aut dea ſi fruſtra pro me tibi ſæua rogatur:
Quid mihi te iactas? gratia tua nulla eſt.
Elige quid fingas:non vis placare Dianam:
Immemor es noſtri:non potes illa tui eſt.
Vel nunq̃ mallem,vel non mihi tẽpore in illo
Eſſet in ægeis cognita Delos aquis.
Tunc mea difficilis deducta eſt æquore nauis:
Et fuit ad ceptas hora ſiniſtra vias.
Quo pede ꝓceſſi? quo me pede limine moui?
Picta meæ tetigi quod pede texta ratis?
Bis tamen aduerſo redierunt carbaſa vento:
Mentior ah demens,ille ſecundus erat.
Ille ſecundus erat,qui me referebat euntem:
Quiq; parum felix impediebat iter.
Atq; vtinam conſtans contra mea vela fuiſſet:
Sed ſtultum eſt venti de leuitate queri.
Mota loci fama properabam viſere Delon:
Et facere ignaua puppe videbar iter.
Quam ſæpe,vt tardis,feci conuicia remis:
Queſtaq; ſum vento lintea parca dare.
Et iã trãſierã Myconen,iã Tenon,& Andron:
Inq; meis oculis candida Delos erat.
Quã procul vt vidi:quid me fugis inſula dixi?
Laberis in magno nunquid,vt ante,mari?
Inſtiteram terræ:cum iam prope luce peracta
Demere purpureis ſol iuga vellet equis.
Quos idem ſolitos poſtq̃ reuocauit ad ortus:
Comuntur noſtræ matre iubente comæ.
Ipſa dedit gemmas digitis,& crinibus aurum:
Et veſtes humeris induit ipſa meis.
Protinus egreſſæ ſuperis,q̃bus inſula ſacra eſt:
Flaua ſalutatis thura,merumq; damus.
Dumq; parens aras votiuo ſanguine tingit:
Feſtaq; fumoſis ingerit exta focis:
Sedula me nutrix alias quoq; ducit in ædes:
Erramuſq; vago per loca ſacra pede.
Et modo:porticibus ſpatior:mõ munera regũ
Miror:& in cunctis ſtantia ſigna locis.
Miror & in numeris ſtructam de cornibus arã:
Et de qua pariens arbore nixa dea eſt.
Et quæ præterea (neq; eni mnimeue,libet ue
Quicquid ibi vidi dicere) Delos habet.
Forſitan hæc ſpectans,a te ſpectabat Acontis
Viſaq; ſimplicitas eſt mea poſſe capi.
In templum redeo gradibus ſublime Dianæ:
Tutior hoc equis debuit eſſe locus?
Mittitur ante pedes malum cũ carmine tali:
Hei mihi iuraui nunc quoq; pene tibi.
Suſtulit hoc nutrix:mirataq; perlege dixit:
Inſidias legi magne poeta tuas.
Nomine coniugii dicti confuſa pudore:
Senſi me totis erubuiſſe genis.
Luminaq; in gremio veluti defixa tenebam:

Lumina propoſiti facta miniſtra tui.
Improbe qd gaudes: aut q̃ tibi gloria parta eſt?
Quidue vir cluſa virgine laudis habes?
Non ego conſtiteram ſumpta peltata ſecure:
Qualis in Iliaco Pentheſilea ſolo.
Nullus amazonio cælatus baltheus auro,
Sicut ab Hyppolita, præda relata tibi eſt.
Verba quid exultas tua ſi mihi verba dederũt?
Sumq; parum prudens capta puella dolis?
Cydippen pomum: pomum Schœneida cepit
Tu nunc Hippomenes, ſcilicet alter eris.
At fuerat melius, ſi te puer iſte tenebat:
Quem tu neſcio quas dicis habere faces:
More boni ſolito ſpem nõ corrũpere fraude.
Exoranda tibi, non capienda fui.
Cur cũ me peteres, ea non profitenda putabas?
Propter quæ nobis ipſe petendus eras?
Cogere cur potius, quam perſuadere volebas?
Si poteram audita conditione capi.
Quid tibi nũc prodeſt iurandi formula iuris?
Linguaq; præſentem teſtificata deam?
Quæ iurat, mens eſt: nil coniurauimus illa,
Illa fidem dictis addere ſola potes.
Conſilium prudenſq; animi ſententia iurat:
Et niſi iudicii vincula nulla valent.
Si tibi coniugium volui promittere noſtrum:
Exige polliciti debita iura tori.
Sed ſi nil dedimus, præter ſine pectore vocem
Verba ſuis fruſtra viribus ora tenes.
Non ego iuraui: legi iurantia verba.
Vir mihi non iſto more legendus eras.
Decipe ſic alios: ſuccedat epiſtola pomo:
Sic valet hoc, magnas diuitis aufer opes.
Fac iurent reges ſua ſe tibi regna daturos:
Sitq; tuum toto quicquid in orbe placet.
Maior ex hac ipſa multo (mihi crede) Diana:
Si tua tam præſens litera numen habet,
Cum tñ hæc dixi, cum me tibi firma negaui:
Cum bene promiſi cauſa peracta mei eſt:
Confiteor timeo ſæuæ Latoidos iram:
Et corpus lædi ſuſpicor inde meum.
Nam quare, quoties ſocialia ſacra parantur:
Nupturæ toties languida membra cadunt?
Ter mihi iã veniẽs poſitas Hymenæus ad aures
Fugit: & e thalami limine terga dedit.
Vixq; manu pigra toties infuſa reſurgunt.
Lumina: vix moto corripit igne faces.
Sæpe coronatis ſtillant vnguenta capillis:
Et trahitur multo ſplendida palla croco.
Cum tetigit limen, lachrymas mortiſq; timorẽ
Cernit: & e cultu multo remota ſuo.
Proiicit ipſe ſuas deducta fronte coronas:
Spiſſaq; de nitidis tergit amoma comis.
Et pudet in triſtis lætum conſurgere turba:
Quiq; erat in palla, tranſit in ora rubor.

At mihi væ miſeræ torrentur febribus artus:
Et grauius iuſto pallia pondus habent.
Noſtraq; plorantes video ſuper ora parentes:
Et face pro thalami, fax mihi mortis adeſt.
Parce laboranti picta dea læta pharetra:
Daq; ſalutiferam iam mihi fratris opem.
Turpe tibi eſt, illum cauſas depellere leti:
Te contra titulum mortis habere meæ:
Nunquid, in vmbroſo cum velles fonte lauari:
Imprudens vultus ad tua labra tuli?
Præterii ne tuas de tot cœleſtibus aras?
Atq; tua eſt noſtra ſpreta parente parens,
Nil ego peccaui, niſi quod periuria legi:
Inq; parum fauſto carmine docta fui.
Tu quoq; pro nobis, ſi non mentiris amorem
Thura feras: proſint, quæ nocuere, manus:
Cur, quæ ſuccenſet, qđ adhuc tibi pacta puella
Non tua fit: fieri ne tua poſſit, agit,
Omnia de viua tibi ſunt ſperanda: quid aufert
Sæua mihi vitam, ſpem tibi diua mei
Nec tu credideris illam, cui deſtinor vxor,
Aegra ſuperpoſita membra fouere manu.
Aſſidet ille quidem quantum permittitur ipſi:
Sed meminit noſtrum virginis eſſe torum.
Et quoq; neſcio quid de me ſenſiſſe videtur:
Nam lachrymæ cauſa ſæpe latente cadunt.
Et minus audacter blanditur: & oſcula rara
Accipit: & timido me vocat ore ſuam.
Nec miror ſenſiſſe notis cum prodar apertis:
In leuum verſor, cum venit ille latus.
Nec loquor: & tacto ſimulatur lumine ſomnus
Captantem tactus reiicioq; manum.
Ingemit: & tacite ſuſpirat pectore: meq;
Offenſam, quamuis non mereatur, habet.
Si mihi, quod gaudes, & te iuuat iſta voluptas:
Si mihi, quod ſenſus ſum tibi faſſa meos:
Si mihi lingua foret: tu noſtra iuſtius ira
Qui mihi tendebas retia, dignus eras.
Scribis, vt inualidum liceat tibi viſere corpus.
Et procul a nobis: & tamen inde noces.
Mirabar quare tibi nomen Acontius eſſet:
Quod faciat longe vulnus, acumen habes.
Certe ego conualui nondum de vulnere tali
Vt iaculo, ſcriptis eminus icta tuis.
Quid tamẽ huc venias? ſane miſerabile corpus
Ingenii videas bina trophæa tui.
Cõcidimus macie: color eſt ſine ſanguine: q̃lem
In pomo refero mente fuiſſe tuo.
Candida nec miſto ſublucent ora rubore.
Forma noui talis marmoris eſſe ſolet.
Argenti color eſt inter conuiuia talis:
Quod tactum gelidæ frigore pallet aquæ,
Si me nunc videas: viſam prius eſſe negabis:
Arte nec eſt dices iſta petenda mea.
Promiſſiq; fidem ne ſim tibi victa remittes:

Et cupies illud non meminiſſe deam
Forſitan & facies iurem vt contraria rurſus:
Quæq; legam mittes altera verba mihi.
Sed tamē aſpicerres vellem; prout ipſe rogabas:
Et diſcas ſponſæ languida membra tuæ.
Durius & ferro cum ſit tibi pectus Aconti:
Tu veniam noſtris vocibus ipſe petas.
Ne tamen ignores: ope qua reualeſcere poſſim
Quæretur a Delphis fata canente deo.
Et quoq; neſcio quā ſi nūc vaga fama ſuſurrat
Neglectam queritur teſtis habere fidem.
Hoc deus & vates, hoc & mea carmina dicunt.
At deſunt voto carmina nulla tuo.
Vn̄ tibi fauor hic: niſi q̄ noua forte reperta ē
Quæ capiat magnos litera lecta deos.
Teq; tenente deos nomē ſequor ipſa deorum,
Doq; libens victas in tua vota manus.
Faſſaq; ſum matri deceptæ fœdera linguæ:
Lumina fixa tenet plena pudoris humo.
Cætera cura tua eſt: plus hoc quoq; virgīe factū
Non timuit tecū quod mea charta loqui.
Iam ſatis inualidos calamo laſſauimus artus:
Et manus officium longius ægra negat.
Quid, niſi quod cupio me iā cōiungere tecum,
Reſtat vt aſcribat littera noſtra: vale.

AD FRANCISCVM ARAGONIVM Ferdinandis regis Neap. F. Domitius Calderinus Salutem.

Mirificum eſt ſtudium meum Franciſce, & voluntas quædā egregia in eos, qui de ſe ſpem aliquam probitatis, & indolem præbent: neque vllum finem facio cogitandi de iis quæ ad eos vel iuuandos, vel ornandos pertinere arbitror. Quod cum de omnibus facere ſoleo: tamen me id in primis debere exiſtimo iis, qui vel populis aliquando præfuturi ſunt: vel nationum clientelas habituri. Video enim Platonem philoſophorū, vt ille ait, Deū: cū de ciuium ſuorum educatione multa ſapiēter, eloquentiſſimeq; præcepiſſet. Vnumq; iuuentutis moderatorem cō pluribus ſatis eſſe monuiſſet: in filiis regis quatuor educationis magiſtros requiſiuiſſe: moribus, & doctrina iſignes. Nimirum maiore cura cenſuit Plato formandum: quod multorum oculis aliquando exhibiturus erat: nam bonus princeps tam omnibus communis eſt: q̄ lex ſanctiſſima, eſt æquabilis ciuium ſocietati accommodata. Incredibilem tu regis potentiſſimi filius de te expectationē concitaſti: & cum iſta ætate veluti in tenellis arboribus floribus contenti eſſe ſoleamus: tu nobis iam formatos virtutum fructus produxiſti. In quo plane declaras te paternæ gloriæ magnitudinem, & ſplendorem, nulla oino ex parte ignorare: quum ad eā vel aſſequendā: quod optabile eſt: vel ſuperanda id quod ipſe fortaſſe cupiat: nos certe vix ſperare audemus: tantis iam famæ, laudumq; præſidiis te compares, & contendas. Hæc cū ex aliis accipio: tum ex Corellio, & multis ampliſſimi, diuiniq; principis Cardinalis tui Neapolitani neceſſariis. Hi enim, ſiue domi ita ſæpe audiant: ſiue quod in te præcipuam, immortalemq; obſeruantiā contulerunt: de te mecum & frequenter, & honorifice loquuntur: ne primiſq; de litterarum ſtudio. Quo in genere cū ab ineūte ætate verſatus ſim, ſtatui eſſe cum: inſtituti mei: quod initio Propoſui, tum ſuſceptæ de te opinionis aliquid mittere: quod per ætatem in tua iſta felici campania aliquando legas. Non tam quidē quod hæc boni principis animū formare poſſint: q̄ relaxare. Scio enim placere iis, quos tecum habes: vt vel luſibus animum interdum, grauiorumq; ſtudiorum curam remittas. Vbi vero tu: aut libentius velis conquieſcere: aut honeſtius poſſis, q̄ in litteris, habes nihil. Quod vt neq; hoc tēpore alienū videatur: neq; ætate tua efficere ſtudui: itaq; accipies a Domitio tuo hanc elucubratiunculam in Sappho Ouidii: obſcurioraque Propertii loca: in quibus ſiquid præterea deſiderabis: dabis operam, vt ſciam. Ego enim tam libenter perficiam: q̄ ſtudioſe incepi. Simul agnoſces ciuem tuum Papinium Poetam: quem proximus vigiliis omnibus priſtinæ dignitatis, famæq; ornamentis reſtituendum curaui. Vale ex Vrbe.

DOMITIVS IN SAPPHO OVIDII ARGVMENTVM.

Gallias Methymneus nulla lucubratione nobilior fuit: q̄ interpretatione poematū Alcæi, et Sapphus, tāta erant æſtimatione eius mulieris ſcripta: quod Papin. in patris Epicœdio ſatis teſtatus eſt: cum eam iocauerit inter antiquos vates, & Strabo rem mirabilem eam appellat: nullamq; in poetice cum ea conferri poſſe arbitrabatur: dederunt qdem operam poetice preter hanc tres Corynnæ: de quibus in ſyluarum commentariis ſcripſimus: Erynna quæ cōcubina Sapphus fuit: et Euſtachius ſcribit, ea Lesbia: vt alii putant, Rhodia: vel Teia poema compoſuit lingua Dorica. ccc. verſibus opus abſoluit: quo ꝗ dignitas eū Homero ꝯtendit: in ea illud epigramma græcum editum eſt:

ἐννέα τὰς μούσας φασίν τινες ὡς ὀλιγώρως
ἠνίδε καὶ σαπφὼ λεσβόθεν ἡ δεκάτη.

Theano præterea mulier locris lyrica fuit, & Mœro: quæ hymnum in Neptunum compoſuit: & Charixena, & Praxilla. de Sappho hæc Suidas apud græcos: Sappho Symonis: vt alii putant Eumenii: vt alii Erygii: vt alii Ecrytii: vt alii Semi: alii Camonis: Etarchi: alii nonnulli Scamãdronymi: quibus adſtipulatur Herodotus matre Cleide: Lesbia ex Ereſſo: Lyrica nata quadrageſima ſecunda olympiade: quo tẽpore & Alcæus & Steſicorus & Pythaeus: tris fratres habuit: Larycum: Charaxum: Eurygiũ Cercylle viro Andrio ditiſſimo nupſit: cui filiam peperit: Cleida nomine: amicas tris: Attidem: Tæleſippam & Megaram habuit: quibus ad libidinem vſa dicitur. Diſcipulas: Anagoram: Mileſiam: Congyllam: Colophoniam: Eunicam Salaminiam ſcripſit libros lyricos nouem. Prima plectrum reperit: ſcripſit Epigrammata: Elegias, Iambos, & Mænias. Sappho Lesbia ex Mytilene Pſaltria: hæc amore Phaonis Mytilenei ex Leucade ſe deiecit: nonnulli huic carmẽ lyricum tribuunt. hæc Suidas græce. huius poemata laſciua fuiſſe indicat Ouidius: Lesbia quid docuit Sappho, niſi amare puellas. & in arte amandi: Nota ſit & Sappho: quid enim laſciuius illa. Horatius: Viuuntq; commiſſi calores Aeoliæ fidibus puellæ: viro Cercylla mortuo & Cleide filia ſuperſtite relicta: in amorem Phaonis incidit: quod Plinius herbæ tribuit xxii. naturalis hiſtoriæ vbi de centum capita ita ſcribit portentoſum: quod de ea traditur: radicem eius alterutrius ſexus ſimilitudinem referre, rara inuentu: & ſi viris contingerit mas: amabiles etiam fieri: ob hoc & Phaonem Lesbium dilectum a Sappho: multaq; circa hanc non magorum ſolum vanitates: ſed etiam Pythagoricorum: hæc Plinius. quamuis mendoſe in nõnullis codicibus ita ſcriptũ ſit. ob hoc phaonẽ & Lesbium dilectos Sappho: ſed ita legenda ſunt verba Plinii: vt nos recitauimus. Iterum enim dilexit Phaonem mortuo viro: vt etiam Plautus ait in mali: Nulli mortali ſcio obtigiſſe hoc: niſi duobus tibi Phaoni Lesbio: græco deniq; epigrammate ab Antipatro ſydonio: tãq; decia muſa ornatur: poemata illius extãt nulla Epiſt. hæc Oui. eſt: aliis Heroidũ inſerta: qđ in Corynna ſua teſtatur ad Macrum ſcribens, cum Heroidum nomine: ſed ad viros ſcribere ait: Quodq; tenẽs ſtrictum Dido miſerabilis enſem Dictat & Aoniæ Lesbis amica lyræ, & cũ nomine virorũ epiſtolas finxit Sabinus poeta. Phaonis quoq; nomine ſcripſit ad Sapphus de quo Ouidius: Quam cito de toto rediit celer orbe Sabinus: Scriptaq; diuerſis rettulit ille locis. & paulo poſt: Triſtis ad Hipſiphylẽ ab la ſone littera venit: Dat notã Phœbo Lesbis amica lyrã. i. accipit litteras a Phaone Sappho eũ non rediturũ: quare ſe de Leucade deiecit: atq; ita amore liberata lyram dicauit Phœbo: quã vouerat: nam ita ſcripſit: Inde Chelyn Phœbo cõmunia munera ponã: Et ſub ea verſus vnus & alter erit. hæc autem epiſtola ab Ouidio cõpoſita affectus: qui mitiores ſunt, copioſius exprimit: q̃ vlla alia: nam eam locupletauit poeta ex poematis Sapphus: quæ molliſſima ſunt: vt etiam de Homero multa trãſtulit. & ex Odyſſea in Penelope: & ex Iliade in Briſeide. tantũ autem abeſt: vt hanc epiſtolam putem a Sappho ſcriptam: vt etiam ſtatuam inſeri oportere epiſtolis Ouid. & ſtatim locandam poſt Didonem: nam eo ordine poeta ſcripſit ſiquidẽ eius verſibus credimus pauloante a nobis recitatis: ſed cum aliis molior eſſet: varietateq; blandiretur: dum ſeorſum a nonnullis ediſcitur: ſcribiturq; ſola libelli nomen meruit: & authoris fidem inuenit mulieris lugentis eum lachrymas: & amantis decorum omni ex parte impleat: de eius ſaltu ad Leucada: de Charaxi amore in Rhodopẽ: ſuis locis dicemus. Interea illud obſeruandum eſt: partea laſciuiores, & impudica verba huic attribui: nam ſupra muliebrem cõditionem in amores ardebat: cum non modo virum perdite amauerit: ſed aliarum quoq; mulierum tribas fuerit: hoc eſt inuitando illas fricaret: nam τρίβειν fricare eſt: quod apud Iuuenalem, & Martialem diximus & ab Hora. maſcula Sappho appellatur: ea de cauſa: quamuis Porphyrio eum locum interpretans ambigendo ſcribat maſculã dici: vel quod operã poeticæ dederit, quod eſt viri: vel quod tribas fuerit: quod & ipſa ingenue fatetur: quamuis mutatis amicarũ nominibus: nam quas amauit præcipue tres fuerunt: Athis, Tæleſippa, & Megara: ſed de his ſuo loco. Phaon in Siciliam diſceſſerat: puella amatis ignibus incenſa, & plane ardẽs, cum ab illo ſe ſperni vereretur: ſtatuit etiam capitis periculo furorem lenire demiſſo corpore ex Leucade: ſed antequam illud accedat per inconſtantiam muliebrem tentans: qđ deſperauerat: hac epiſtola eũ reuocare ſtudet, faciens abſenti inuidiam ſuæ conditionis, & calamitatis: quam omnibus incommodis miſerabilem oſtendit: dũ & voluptates omnes ſe abiecisse ſcribit phaonis cauſa: & in tãto dolore carmen non ſuccurrere ſe ludibrio eſſe fratri filiã paruam ſuperſtitẽ: deniq; omnea miſericordiæ articulos excutit: non ſexus, non fortunæ mutatio: non habitus, non rerum omnium deſperatio: non quicquid miſericordie eſt: & mouet: prætermittitur.

SAPPHO PHAONI.

Nunquid ubi aſpecta eſt ſtudioſæ litera dextræ:
Protin⁹ ē oculis cognita nr̃a tuis:
An, niſi legiſſes authoris nomina Sapphus:
Hoc breue neſcires unde mouetur, opus,

DOMITIVS.

NVnquid vbi aſpecta eſt. Principium autē Epiſtolę iterrogationē hēt, & qdē figura tā:nam instandi aliqñ gratia interrogamus: vt quouſq; tādē abutere patiētia nr̃a Catilina? nō .n. illic Cic. interrogat, vt ſciat: ſed vt ita acrius vrgeat: interrogam⁹ ēt ꝙ negari nō poſſit: aut vbi rñdendi difficilis eſt rō: aut inuidiæ grā, vt illud Medeæ apd Senecam. Quas peti terras iubes, aut miſeratiōis: vt illud Sinonis: Heu q̄ me tellus, inqt, quæ me æquora pñt Accipe? Deniq; multis figuris interrogamus. hæc aūt Sapphus interrogatio ironiam q̄dam ſub oñdit, & infenſa Phaonis crudelitati ſui obliuionē expoſtulat, atq; accuſat: nihil. n. aliud ſignāt quatuor primi verſus, niſi ſe iā deſerēdum ambiguit: an ſtatim ille agnouerit lr̃am? an neſcierit, niſi legiſſet nomē, qd .ſ. exciderat. Lr̃a ſtudioſæ dextræ: doctrinā ſuā indicat, cū inqt, videris characteres tā ſtudioſe & docte formatos: an cognouiſti eſſe epiſtolā a me. Studioſæ: ſtudioſi boni dr̄, & lr̄is eruditis mihi adeo late patere vr̄: vt diligētē in ſuo genere artificē ſignīct ſtudioſum, librariū, pictorē atq; id genus. Sapphus authoris. i. niſi legiſſes me eſſe eā, q̄ mitteret epiſtolā, nam ita inſcripta erat. Sappho Phaoni: perit⁹ ignorabas, a quo mitteret. Author non eſt, q tm̄ facit, ſed, q princeps eſt, & primus iubet, vt aliquid fiat, multaq; fieri pñt ab aliquo alio tñ auctore, q nihil ihis agat: inde illud apud Liuium, frequēter vt pr̃es fiant authores: vt pinde accipiāt: ac ſi ipſi iuſiſſent: & ad militiam trāſlatū authorare format: qd eſt eligere in militiā: ex eo tactū, ꝙ niſi imperatores ſe natu authore bellū gererent, triūphum non merebant: cū aūt illis authorib⁹ bellum gerebant: quaſi authoratu ab illis nauabāt operā: & miles authoratus ab impatore ei operam preſtabat: receptus. ſ. in iura militaria: & ipatoris fide. Inde exauthorare diminuere ē: & authoramentū ſignat illam aſcriptionē ſimpliciter. Dabunt veniā manes Laurētii: non. n. video q̄re ille authoramētū p ſtipēdio accipiat, & ne auide hoc agere videar: nō refellā oīa illi⁹ teſtimonia: vnū illud ſatis nō mō infirmū eſt p illo, ſed p nobis firmiſſimū: qd ex Quintiliani declama. affert. nec difficilē ſane ſub illo pſerti authoramēto miſſionē habuiſſe: ſed voluit gladiator viuere, dicat obſecro an authoramētum illic pro ſtipēdio accipiatur: nō. n. gladiator illic faciebat ſtipendiū, ſed pſtans operā vicariā obiiciebat arenæ habuiſſet, inqt, miſſionē ſub illo pſertim authoramēto. i. cū ita eēt aſcriptus in gladiaturam nam pro altero eum acceperat munerarius, vt parua ei videret futura iactura, ſi iuueni miſſionē dediſſet. Authorat ergo imperator militē cū eū aſcribit, nam quicqd deinceps agit miles authoratus ad imperatorē refert: cui victoriā parat. ita qcqd ex Liuio ille affert ex Sene. ad hāc ſententiam nr̃am deducit: vt in lib. nr̃aꝝ obſeruationū oſtendimus. Sapphus gtūs græcus eſt. Fabius qdem in. i. inſtitutio. ita ſcribit. Nunc recētiores inſtituerunt græcis noībus græcas declinationes potius dare: qd tñ ipſum nō ſemp fieri pōt: mihi aūt placet latinā rōnem ſequi: quouſq; patit decor. Neq;. n. iā Calipſonē dixerim: vt Iunonē q̄q̄ apud antiquos Cæſar vtit hac rōne declinādi, ſed authoritatē ↄſuetudo ſuperauit. In cæteris quæ poterunt vtroq; mō nō indecenter efferri: qui græcā figurā ſequi malet nō latine qdē, ſed citra rep̄henſionē loquet qbus ex verbis diſcimus Cæſarē fuiſſe dicturū Sapphonis potius q̄ Sapphus, ſed tñ hoc non īdecēter efferri iniam Quin. vt Ionē legis apud Plau. qd grāmatici quoq; noſtri obſeruarunt.

ASCENSIVS.

NVnqd vbi aſpecta ē. Quia oia adunguē, & per quā graphice a Calderino declarātur: fruſtra longus ſim: ne tñ nihil dicam: ſcies hanc epiſtolam, vt cæteras ab Ouid. cōpoſitam nec verſum, ſeu tranſlatā: ſeu excogitatam: licet Sappho multa carmina ſcripſerit: nec eius gñis ſolū, qd ab ea Saphicū dr̄, ſed & alia multa, verū qa græce, nō latine ſcripſit, inſaniunt: q hāc epiſtolā, vt ē ab ea cōpoſitā ſomniāt. Nūqd. q. d. puto, ꝙ nō, cū tñ dēat. vbi. i. ſtatim poſt q̄; lr̄a metri cā ſingulr̄ p epiſtola pōit, ſicut ↄtra noīa p eo qdē nomē pōit Authoris Sapphus. Ergo author ab authoritate cōis ē gñis. vñ Iuno apd Vir. Author ego audēdi. Sapph⁹ græcus gtūs quo libentius vtar, q̄ latino in cōſimili dictione græca. Hēmus aūt, vt Ser. docet ad illud. vii. Aenei. Luctificā Alecto, tuis caſus in vſu: gtm̄ in

us:& actõm, & vocatiuũ noiatiuo ſimilea in .o.

DOMITIVS.

CARMINA mea alterna: elegiaca: nam alternis numeris ſuccedunt heroicis: in qbus claruerunt apud Græcos Callima. hos hplictas: Alexander: Acetholus, Antimachus: Calinus: Mimnerm⁹. Tyrthe⁹ Lacedæmonius inſtitui elegi primum deflẽdo deſiderio mortuoꝝ. mox ad amores traducti: ſed nomen tamen retinuerunt a miſerabili cãtu, quẽ olim fũdebãt nã tatuv eſt miſerari lyricis modis: nã ſi elegiam attigerat aliqñ Sappho: tñ lyricis numeris pſtabat. De lyricis aũt poetis, & carmine require, quæ elucubrauimus pauloante in vltimo Syluarum. Flendus amor, rationem affert, quare a lyricis ad elegos tranſierit, alt. n. argumento operis ſe impelli: Poſſem, iquit, lyricis amore etiam includere, ſed lachrymis non conuenit: quibus elegia manare ſolet. Elegia flebile carmen ambitus eſt recurrentis in ſe ſyllogiſmi. Tu, inquit, fortaſſe queris, quare ſcribam elegos: amor meus deflendus eſt. Elegia eſt carmen flebile, ppterea nunc mihi magis conuenit, q̃ lyricum: elegi verbum non placet: frigidum. n. eſt elegia ratione ſyllabæ non offenditur: cum eodem iure alibi defendatur. Ouid. in corinna: Venit odoratos elegia nexa capillos. & alibi: Flebilis indignos elegia ſolue capillos. Nõ facit: non ſatis eſt, nec conuenit. Barbitos: Eſychius verborũ Græcoꝝ interpſs docet Barbiton eſſe genus cytharæ lyricæ: vel ipſam lyrã Pollux locat eam inter inſtra, quæ manu pulſantur. Stra. vero author ex nomen eſſe barbarum: nam qui Heliconã muſis conſecrarunt, Thraces fuerunt, & antiqui vates, Ephorus, Orpheus, Muſæus, Thamyris, q Baccho itẽ Aſiã conſecrarunt in Indiã vſq; barbari, fuerũt vnde multa muſica inſtrumẽta barbaris noibus deſignantur, vt nabla, ſambuca, magades, barbitos. Barbitos. i. vllũ carmen lyricum. vario aũt genere profertur: maſculino ab Hora. Age dic latinum barbite carmen Lesbio primum modulate ciui. Fœminino ab Ouidio hic: neutro ab aliis: multis chordis fuiſſe indicat Teochritus, qui eam πολυχόρδον appellat. Ager fer. plenus ſegete. Ardet, ardere ſolet. Exercentibus: diuerſas in partes iactantibus. Phaon: nomen liberti Neroniani cuius meminit Tranquil. Phaon Lesbius inſignis forma: delitiæ Sapphus: carmine tantum, amicæ nobilis. Celebrat, tenet, & colit. Aetnæ: Aetna mõs Siciliæ notiſſimus, ſortit⁹ nomẽ ab Aetna heroe, vt Caſtor ſcrib. nũmine loci, cui⁹ filiũ Lucius quidam temporibus. Tybe. ſe profeſſus loca finitima latrociniis infeſtauit, ſed Romam duct⁹ pœnas dedit: Catane item oppidũ Siciliæ, Aetna olim dicebatur, qđ nomen incolis expulſis Hieron rex dedit, de mõte nunc intelligit: ſub quo Typhoeum fulmine ictum eſſe poetę fabulantur. Virgi. illic dixit eſſe, Encelandum ſyluis: Typhoeum ſub Inarimæ inſula campaniæ poſuit, non ardentẽ ſortita Typhoeum Inarimæ. Luc. Cõditus Inarimes æterna mole typhoeus. Idem Home. Sed libet hoc loco ambigere de noſtris ſcriptoribus: qui vbi Ho. dixit ἀρίμοις .i. in rimis arimos pronuncians, noſtri coniunctum præpoſitione flexerunt inarimem vſurpantes. Homerum vero de inſula campaniæ intellexiſſe, vel ille locus Plinii indicat, Home. Inarime dicta a Græcis πιθηκοῦσα non a ſimiarum multitudine vt aliqui exiſtimauere, ſed a figulis doliorum nimirum id deſignans: quod Stra. ſcri. his verbis de Typhoeo loquens ex armis: vbi ſtatum dicunt eſſe typhoea. Quidam hanc fabulam in Sicilia fingunt: quidam Pythecuſis, præſertim, qui ſimias dicunt ἀρίμους ab Aethruſcis vocitari, Pindarus certe i Sicilia, vt etiam Oud. ſcrib. Typhoeum excruciari ait his verſibus. Illum Aetna vinculis fortiſſimis arctat Immenſum pater, centimanumq; Typhoeum, Typhon vero pater Harpyiarum fuit, vt eſt apud Vale. Flac.

Forſitan: & quare mea ſint alterna requiris
Carmina, cum lyricis ſim magis apta modis:
Flendus amor meus eſt, elegia flebile carmen,
Non facit ad lachrymas Barbitos ulla meas
Vror, ut indomitis ignem exercentibus Euris,
Fertilis accenſus meſſibus ardet ager.

ASCENSIVS.

CARMINA alterna. i. hexametra cũ pentametris. Elegia: alii legunt: elegia q. alii elegia, nam duæ primæ ſyllabę corripiuntur. Vror vt indomitis: docet cur barbito. i. plectro, aut inſtrumento quouis muſico, non inquit, leuet a curis, & lachrymis, quia, inquit, vror' vt ager fertilis, ideſt qui denſas profert: ſegetes: ardet meſſibus, ideſt ariſtis, & ſegetibus ad meſſem perductis accenſus, & hoc Euris, ideſt ventis illis indomitis, ideſt quaſi furentibus, exercentibus ignem. i. flãmam, vt. ii. Aeneid. In ſegetem veluti cum flammam furentibus euris. Incidit.

Phaon celebrat arua diuerſa: ſcilicet ab aruis noſtris: quia arua Aetnæ.

Arua Phaon celebrat diuerſa Typhoidos Aetne:
Me calor ætnæo non minor igne tenet.
Nec mihi, diſpoſitis quæ iungam carmina neruis
Proueniunt: uacuæ carmina mentis opus:
Nec mihi Pierides, ſubeunt, driades'ue puellæ:
Nec me Teſpiadum cætera turba iuuat.
Vilis Amynthone, uilis mihi candida Cydno:
Non oculis grata eſt Atthis, ut ante meis:

DOMITIVS.

TYPHOIDOS: forma patronymica eſt a voce græca deducta. τυφὸν vnde Typhonides, & typhonis formaẽ. Eurls indomi. vehementibus, & ferocibus. Arua diuerſa remota, & procul poſita. Nec mi. di. n. r. concinnatæ cytharæ, in qua olim quattuor erant nerui. Sed Terpander Lesbius ſeptem cõpoſuit: octauã Simonides, nonã Timotheus: ide illud diſtichõ in terpãdrũ. Hos tibi mutari chordarũ quatuor vni. Iam noua per ſeptem modulamur carmina neruos. Iungam iungam cum ſono cytharæ. Amphion autem primus cum cantu cythara vſus dicitur: antea Thamyras ſine voce: qui autẽ ſimul canunt eũ cythara pſallũ cytharistæ dicunẽ. Nec mihi pie. hunc locum multi neglig ẽter fortaſſe legunt, cum tamen enarratione indigeat, hũc autem ſenſum ego eſſe arbitror: eũ Sappho oſtendere velit ſe ad carmen non moueri vlla ex his cauſis: quibus olim ſolebat: triplicem canẽdi cãm ali ſibi fuiſſe: aut cum furore poetico ageretur, aut cum relaxans animum in ſyluis ſine curis vagaref inter Dryadas, & Hamadryadas: aut cum puellis: quas amabat blandiretur, quæ ſibi Theſpiadum, & muſa; inſtar erant, nũc inquit. Nec pierides ſubeunt .i. furor poeticus. Nec Dryades .i. nec relaxatio animi in ſyluis inter Dryades prouocat me ad carmen. Nec cæ. turba Theſpiadũ: nec amicæ quæ tertia, & reliqua carminis cauſa mihi erant: iam exhilarãt aut delectãt: atq; ita omnis canendi ratio mihi periit. Pierides: græci fabuloſiora q̃dam de hoc nomine tradiderũt. Strabo vero hiſtoriã ſecutus ita ſcribit: nam id planum ex locis: in quibus cultæ ſunt muſæ: Piera. n. & Olympus, & Pipla: & Lebetrum quondam loca fuere Thraciæ, & montes, quos nũc Macedones poſſidẽt, qui q; muſis Helicola cõſecrarũt, Thraces fuerunt. Theſpiadum. Theſpias prius, inq̃t, Strab. nobilitauit Cupido Praxitelis opus ab eo ſculptum dono vero cõſecrauit Theſpiẽſibus Glycerium meretrix: in quo plus apud me valere: Pauſaniæ authoritas, qui Phryne id dediſſe affirmat, vt in commenta. ſyluarum recitauimus, cum præſertim verſu græc vulgatũ ſit. ϑ, υ'ινροι π·ριξο'υ τα, το'ν τυτ ἴχωντοι ἴξεντα μισ στοι υ'μιρ ειληφιν ε'ιτι το τ·ση ιασι, de quo Plin. ita ſcribit. xxxvi. natura. hiſto. de Praxitele tradens eiuſdem eſt cupido obiectus a Cicerone Verri IIII: propter quem Theſpiæ viſebantur nunc Octauiæ ſcholis poſitus: tres autem fuiſſe muſas tantum ſcribũt nõnulli; q̃bus Varro aſſentitur: is enim tradit earum ſimulachra multiplicata fuiſſe, quod in aedilibus accepimus: atque ita habitas eſſe nouem. Home. certe: & Heſiodus huic numero adſtipulantur. Homer. numerum tantum nouem proferens: Heſiodus vero addens ſingularum nomina Aclmeon poeta cœli & terræ filias putauit: alii Iouis, & memoriæ: nobili certe pictura: fluuius nobilior Romam eas tranſtulit ex Ambracia. Vilis Amythone: ingenue hic fatetur ſe tribadem fuiſſe, & impudice amaſſe nonnullas, de quorum numero diſſentit ab eo, quod ſcribit Suidas, ille enim tres fuiſſe ſcribit: quibus ad libidinem vſa dicitur Sappho: Theleoſipam: Megaram: Atthidẽ, ſed duarum nomina mutantur: quas hæc appellat Amythonem & Cydno: ille Theleſippam & Megaram: de tertia conuenit. Nam ab vtroq; Atthis dicitur, quamuis per mendam ſit inuerſum: nos vero emendãtes ita legimus. Nec grata eſt oculis Atthis, vt ante meis: nã ſi ita leges, Nec grata ẽ oculis Atthios ante meis, & nomẽ puellæ deprauas, & nullum colligis ſenſum.

ASCENSIVS.

TYPHOIDOS. ideſt in qua Typhoeus ſepultus dicitur, ſed calor non minor ætnæo igne tenet me, ideſt quãuis non ſim in Aetna, non minus tamen ardeo, ſed amoris igne: loquitur autem quaſi de abſente: cum tamen ad Phaonem ſcribat, & ſiquis dicat cum cantatrix ſit optima: nihilq; animum magis leniat, q̃; cantica, cur non occupet ſeſe carminibus, Reſpondet carmina non amplius prouenire, quia neq; Pierides, ideſt poetici furores: ſubeunt: ideſt: labentur ſub intrãt pectora: nec puellæ Dryades: ideſt deæ nemorum: quæ nos ad cantum pronæ &c. Vilis mihi candida, ideſt licet cãdida Cydno: & declinaſ hæc Cydno huius Cydnus: ſicut Sappho Sapphus.

Atq; aliæ centum: quas non ſine crimine amaui,
Improbe, multarum quod fuit, unus habes.
Eſt in te facies, ſunt apti luſibus anni,
O facies oculis inſidioſa meis.
Sume fidem, & pharetram, fies manifeſtus Apollo:
Accedant capiti cornua: Bacchus eris.

DOMITIVS.

ALIAE centum mille, centũ, & ſexcenta ſæpe pro infinito numero accipitur. Cic. ad Atticum ſcribẽs ſexcenta accepit ꝑ infinito mille, alii ſcriptores, poetæ ꝓſertim, centũ hoc loco Sappho: nã nõ centum, ſed multas habuit puellas leſbias: q̃bus non ad libidinẽ vtebatur, ſed eas erudiebat cytharas: ex q̃bus tres claruerũt inprimis eius diſcipulæ: Anaxagora Mileſia, Gongyla Colophonia: Eunicas Salamina, vt ex Suidæ monumentis ante recitauimus, aut eas in quotidianã ꝯſuetudinem, & familiaritatem acceperat. Hora. Et popularibus gaudente Sappho puellis: ſiue ſita intelligendũ eſt ante noĩatas concubinas fuiſſe Sapphus: quas vero nunc deſignat fuiſſe diſcipulas, & ſine infamia fuiſſe amatas. Sine crimine, ſine criminatione, & rep̃henſione, qua non caruit in illis tribus: hic oſtendit ſe de popularibus ſuis intellexiſſe. Improbe, dicimus improbũ non tm̃ malũ: ſed nimis auidum: nec ꝯtentũ etiã re immodice. Improbe: qui non ꝯtentus es tãto amore meo. Vnus habes, ſolus poſſides. Quod fuit multarũ.i. affectus meos amatoris, quos in multas puellas diſpenſauerã, pudice aliis: alia impudice amando: in te vnum ꝯtuli: & qđ multis ſatis erat, tibi vni eſſe non potuit. Eſt in te fa. ætate, & forma amabilis qᷓpiam eẽ põt, qđ vtrunq; cũ in Phaone ſit laſciua Sappho, formam, & faciẽ tm̃ ſuſpirat. Anni apti luſibus: ludos publicos dicimus numero multitudinis, & ſpectacula, ludus numero vnius pro exercitatione gymnaſtica, vt ludus palæſtræ, ludus pilæ: deniq; ludus dr̃ cum multorũ conuentus ab vno eruditur ꝓceptore, vt ludus gladiatorius: ludus literarius: luſus vero ad voluptatẽ cõparati ſunt ſine vlla arte: & puerorũ proprie dñr: contra vbi ars eſt, & ꝓmium ludus appellat̃: vt ludus aleæ: quaſi in ludo a ꝓceptore traditus certa diſciplina. Fabius. Nec me offenderit luſus in pueris, & eſt hoc ſignum alacritatis, tu inquit, & formoſus es, & ea ętate quę luſus non aſpernat̃, vt ꝑpterea ſis etiã iucundior.

O facies, cum duo ꝓpoſuerit iucunda ſ Phaone. alterũ, quo magis eliciebat̃, repetit, & ingeminiſcendo auget. alibi Oui. O facies oculos nata tenere meos. In arte autẽ amandi luſus ineſſe oportere oſtendit. Ludendo ſæpe paratur amor. Fidem.i. cytharam: fides autem ꝓprie cytharæ neruos ſignificat, ſed pro cythara accipitur vt etiam a Papi. Tentat audaci fidæ mãtuanæ gaudia famæ: fidicula item neruus eſt, ſed proprie, quo ad tormenta vtebãtur: pro neruo ſimpliciter. Tranquillus in Tiberio: Veretris deligaris fidicularum ſimul: vri næq; tormento diſtenderet, eam enim colligationẽ Tiberius ad ſupplicii acerbitatem excogitauerat. Apollo aũt lyram a Mercurio accepit: vnde etiam ad Amphionem peruenit. Hora. Mercurii. Nam te docilis magiſtro Mouit Amphion lapides canendo. Et pharetram: nam hæc duo inſignia ſunt Apollinis.

Accedant capiti cornua: Bacchus eris: cur Bacchus cornua geſtaret & cum is pingeretur vnus Diodo. ex omnibus ſcriptoribus: quos legi: probabiliorem ex hiſtoria tradidit rationem, ita enim in quarto hiſtoriarum ſcribit. Traditur Hammon galea in bellis vſus, cuius inſigne fuerit Arietis caput: ſunt qui ipſum dicant in temporibus paruula habuiſſe cornua: propterea filius eius Bacchus eodem fuiſſe aſpectu, poſteriſq; traditum deum hunc cornua geſtare, vnde & Bacchæ: κερατώδεις: ideſt cornigeræ dicuntur: quod numinis perſonam imitantes cornua ſumebant. Et Phœbus Daphnẽ, & ſi inquit: formæ dignitate accedis ad Bacchum, & Apollinem, tamen non ſum a te ſpernenda. Nam vterq; Deus puellam amauit me inferiorem. Daphnen Ladonis vt Amphonius ſcribit filiã, vt noſtri aiunt Penei: vt Parthenius in volumine, quod de amantibus compoſitum eſt. Amyclei filia fuit. Sed ne per vim Deus ſtupraret, Iuppiter in laurum conuertit: quæ arbor idcirco Apollini grata eſſe exiſtimat̃, q̃m vt ſcribit Pli. in Parnaſſo monte ſpectatiſſime vireat, vnde Apollo Δαφνίτης apud Syracuſanos colebatur: vt Eſychius refert Daphne oppidum Syriæ, vt refert Stra. Daphnẽ præterea amauit Leucippus Oenomai filius, vt ſcrib. Pauſanias: quã cum habitu muliebri cognitus in venatione ſequeretur: proditus eſt ſexu ad Ladonem: dum lauaretur, & necatus a virginibus.

ASCENSIVS.

ATQVE aliæ centum quas hic ſine crimine amaui, ergo priores cũ crimĩe, niſi ſit Amythone, Cydno: Atthis: atq; aliæ centum, quas oẽs ſine crimine amaui: mihi viles ſũt. O facies: Comicus dicit: O faciẽ pulchram, tribus.n. caſibus iungitur o. Cætera conſtant dũmõ norit puer.

Et Phœbus daphnem,& gnoſida bacchus amauit:
Nec norat lyricos illa,uel illa modos.
At mihi Pegaſides blandiſſima carmina dictant:
Iam canitur toto nomen in orbe meum.
Nec plus Alcæus conſors patriæq;, lyræq;
Laudis habet,quamuis grandius ille ſonet.

iungit o. Cætera pſtant dūmodo norit puer.

DOMITIVS.

ET Gnoſida: Gnoſus vrbs Cretæ in plano ſita, ambitu triginta ſtadiorum emporium habuit Heraclium: Ceratiſq; antea appellabatur a prælabentis fluuii nomine, regia Minois patris Ariadnes, q̄ rapta eſt a Theſeo, cui Inopionem & Staphilum peperit, vt nōnulli ſcribūt & ne fabuloſa diu conſecter: locum tantum Plutarchi: male in latinum conuerſum emendabimus: ne aliquis litteras græcarum ignoratione teſtimonium ex eo ſcripto accipiens, falſa aliquando, & ridicula pronunciet: quod multis accidiſſe video: vbi in Theſeo, & Ariadna omnem græcorum ſcriptorum turbam citat, atq; ita ait: τον δὲ δα'μαζεν ἔςως ἀδὺς πανοπὴ δεοσαίγλας: quem locum ita latinum facere potes. Gratus enim eum domabat amor Panopeidos ægies. Hunc autem verſum ex Heſiodo Piſiſtratum exemiſſe ait: Nereas Megarenſis quemadmodum contra euocationi manium Homericæ idem inſeruit: Perithoum, Theſeumq; deorum luſtriſſimam prolem, vt id gratificaretur Athenienſibus, cum autem hæc ipſa verba quidam tranſtulerit, plane cognoſces: ſi aliquando Theſei vitam in manibus ſumes, vbi ita ſcriptum reperies: grauiter enim amores Aeglidis Theſeus excutiebatur: hoc verbum vt Nerea Megarenſis refert, ab Heſiodo Piſiſtratus remouit: quemadmodum alias Homeri funeralia inuadens. Theſeum, Pirithoumq; deorum generoſam prolem exemit: vt Athenienſibus rem gratam conficeret: mitto hiantem compoſitionem: verba inculta: nonne ſenſum totum inuertit: quũ contraria tranſtulerit: omitto infinitos pene illius errores cum in hac vita Theſei: tum in aliis: non enim eum accuſabo, quem nolo nominare: tu authorem agnoſces, ſi inſpexeris inuicem, a quo Theſei vita traducta ſit, ſed vt ad amorem Bacchi, & Ariadnæ redeamus: omittamuſq; multa, quæ Plutarchus ſcribit: Diodorus tradit Theſeum eam reliquiſſe in Naxo admonitum per ſomnum, & quidem nimis a Baccho, vt ea dimiſſa inde abiret: Bacchumq; eam tuliſſe in montem, qui appellatur δρίους: Naxon inſulam prius Strongilem dixerunt: tantea Diam dictam cum ducentum annis tenuiſſent Thraces: Cares deinde occuparunt ex Lamina aduecti, quibus Naxus Polemoni filius imperans pro Dia a ſe Naxon nuncupauit. Strabo Diam appellat. Ouidius. Diæ telluris ad oras alibi: Qua breuis æquoreis Dia refertur aquis. Modos lyricos: formæ damna doctrina emendat: qua potiſſimum gloriatur. Pegaſides: de Pegaſo, & muſis lege quæ luculentiſſime dictauimus in eſi verſum Ouidi. Pegaſis Oenone Phrigiis celeberrima ſyluis, cum ſuperiori anno heroidas profiteremur. Dictant, nam muſæ mihi ſcribenti dictare carmina videntur: dictare autem eſt enunciare, quod alius excipiat, vnde dictata nō in litteris tātum ſed in aliis quoq; artibus appellamus: vt illud: Peragit dictata magiſtri, & Gladiatores meditantur dictata laniſtæ: frequentatiuum autem eſt a dico, nam quæ docemus, ſæpe inculcamus: vt penitus excipiantur, & ediſcantur. Nec plus Alcæus: Alcæus Omphales, & Herculis filius: Alcæus Athenienſis tragicus. Alcæus comœdiæ veteris ſcriptor, a quo editæ ſunt decem fabulæ. Alcæus Mitylenæus fratrem Antimenidem habuit, quem a virtute bellica laudat: oppreſſa autem patria a tyrannis poemata lyrica aduerſus eos edidit, quæ σασιοτικὰ, ideſt continentia ſeditionis inſcribuntur: propterea aureo plectro dignus cenſetur: elocutione magnificus, & diligens, ſed adluſus, & amores deſcendit: cum tamen eſſet maioribus aptior, hæc ex diuerſis ſcriptoribus græcis ex Fabio accepimus. Hora. Et te ſonantem plenius aureo Alcæe plectro. Conſors patriæq; nam & ipſe Mitylenæus fuit. Conſors ly. & ipſe lyricus: hūc vt ille ait. Næuius delectauit in facie pueri. Grandius: nam vt diximus, ex Fabio magnificus eſt eloquentia, & grandiloquus. Sappho ſe inferiorem eſſe negat: quia ſcilicet tantum aſſequatur ſuauitate carminis: quantum ille granditate.

ASCENSIVS.

GNOSIA: eſt patronymicū a patria, quod declinatur hæc gnoſis huius gnoſidos &c. At mihi pe. Natura magiſtra: quā quiſq; re maxime præſtat: ea ſe potiſſimum cōmendat: vt Sappho hic ab arte poetica, & muſica vena. Pegaſides ſunt muſæ dictæ: quæ poetis, & poetriis carmina dictare. i. ſcribenda pronunciare finguntur: q; mortalibus ignota, aut tanq̄ ignota a poetis produntur.

Si mihi difficilis formam natura negauit:
Ingenio formæ damna rependo meæ.
Sum breuis: at nomen: quod terras impleat omnes,
Eſt mihi: menſuram nominis ipſa fero.
Candida ſi non ſum, placuit Cepheia Perſeo
Andromede: patriæ fuſca colore ſuæ.
Et uariis albæ iunguutur ſæpe columbæ:
Et niger a uiridi turtur amatur aue.
Si, nili ſi quæ facie poterit te digna uideri:

DOMITIVS.

SI MIHI difficilis: omnia ſingulatim diluit, quæ obiici poterant, vt non amaret, aliaq; exemplis defendit: alia ratione contraria. Incipit ab eo, quod firmiſſimum eſt in aduerſario, q formoſa non ſit: quod diluit: & transferendo crimen in naturá, quæ ſibi formam negarit, & opponendo ingenii laudem, q plus amari poteſt, q ipſa forma. Nec me deſpicias: hic oſtédit quomodo rependit, & reparat, nam breuitatem formæ, famæ (vt ait) celebritate extendit, q q allufio videri poteſt nó debuiſſe malus corpus formari ſub biſſyllabo nomine: & tam breui, vt quod certa ratione excuſare non poteſt: ingenua quadam vrbanitate eleuet. Candida ſi non ſum: Andromede Cephei Aethiopum regis filia a Perſeo, notiſſima fabuls, amata eſt: & ipſa liberata nullis precibus parentum potuit retinere (vt ſcribit Higi.) quo minus Perſeum liberatorem ſequeretur: relata in cœlum Mineruæ beneficio: veſtigia vinculorum, quibus expoſita fuit monſtro ætate ſua permanſiſſe ſcribit Plinius in Iope portu, vbi illud monſtrum fabuloſum celebratur: cuius oſſa Romam relata fuiſſe idem eſt author. Alibi Ouidi. Andromedam nigris Perſeus portauit ab indis. Andromede prætérea liberta Iuliæ Auguſtæ paruitate corporis inſignis: nam duos pedes non exceſſit, & palmum. De Perſeo multa recitauimus ex græcis authoribus in commen. ſyluarum, in eum verſum: Fluctiuagus volucrem combibat Perſea dictis, illud adde, quod Pherecydes ſcripſi Perſeum Argos rediiſſe cum Cyclopibus: matre Danae: & Andromede vxore: & cum patrem ex Lariſſa accerſeret: iactu dicit eum vulneraſſe: mortuumq; humaſſe ibidem: βοῶντα μὲν πνεῖλος καὶ λίθος ἔχοντι λαοὶ καὶ ἄνδρος μέδη πα'ρδαι. Et variis albæ. Ariſto. in ſeptimo de hiſtoria animalium docet, quæ animalia inter ſe amica ſint quæ item inimica. vnde Plinius finem decimi naturalis hiſtoriæ traduxit eo capite, vbi agit de amicitiis, & inimicitiis animalium, vbi ita ſcribit: Rurſus amici pauones, & columbæ: turtures & pſitaci, merulæ & turdi, cornix & ardeolæ: vbi quod de turture & pſitaco ſcribit, ex ſe tradit: ab Ariſto. certe non accepit. Ouid. idem in pſitaco Corynnæ: Omnes, quæ liquido libratis in aere curſus. Tu tamen ante omnes turtur amice dulc. Plena fuit vobis omni concordia vita. Et ſtetit ad finé longa: tenaxq; fides. Ariſtot. in vii. de hiſto. animalium ita ſcribit: ἔστι δὲ ... τίκτει ἀλλὰ διὰ τὸ τα... κω ... ὄφιας ... Ait Ariſto. Plini. Pſitacum dixit: quemadmodú, quod Plini. tradit eodem libro de egitho, & aſino. Ariſtoteles de acanthide & aſino ſcribit: non de egitho: cuius alias meminit. hic Sappho oſtendit aliorum amantium exemplo ſe, quamuis nigra ſit, a Phaone candido amari poſſe: cum aues diuerſorum generum & coloris naturali quadam iungantur amicitia vt columbæ & pauones. Iunguntur variis, ſcilicet auibus: aues autem variæ ſunt: pauones varietate colorum diſtincti: nam de his omnino eſt intelligendum: cum diuerſi generis coniungantur: vt etiam pſitacus & turtur, quod ſequitur. A viridi aue: a pſitaco: qui ex India mittitur viridis toto corpore: vt ſcribit Plinius torque tantum miniato. De pſitaco plura leges apud Plinium. x. naturalis hiſtoriæ, eundem Ariſtoteles ψιττάκην appellat genere fœminino.

ASCENSIVS.

INGENIO formæ: vnde ille: Ingenio pollet: cui vim natura negauit. Menſuram nominis: quia biſſyllabum habet nomen quaſi přſagio quodam inditum ſit: ſicut Hippolytú: quia equis ſoluendus, vnde dici ſolet. Conueniunt rebus nomina ſæpe ſuis. Candida ſi nó ſum: docet exemplis: quod ille monet, qui dicit: O formoſe puer nimium ne crede colori. Alba liguſtra cadſit, vacinia nigra leguntur. Et variis: idest variorú colo & colóbis. Et niger a viridi turtur &c. Et ergo turtur ſub incerto articulo epicœnum, dum auem ſignificat, nam de piſcibus dicit Plau. ob vſtos turtures genere maſculino: qd ſequemur. Si niſi quæ facie: vt laudari mereatur, illud laudat a forma vultus, quod autem bis dicit: nulla futura tua eſt: ſic cóſtruitur:

Nulla futura tua eſt, nulla futura tua eſt,
At me cum legeres, etiam formoſa uidebar,
Vnam iurabas uſq; decere loqui.
Cantabam (memini) meminerunt omnia amantes
Oſcula cantanti tu mihi rapta dabas
Hoc quoq; laudabas, omniq; a parte placebam,
Sed tunc præcipue, quum fit amoris opus,
Tnnc te plus ſolito laſciuia noſtra iuuabat,
Crebraq; mobilitas, aptaq; uerba ioco,
Et, quod ubi amborum fuerat confuſa uoluptas:
Plurimus in laſſo corpore langor erat
Nunc tibi ſicelides ueniunt noua preda puellę:
Quid mihi cum Lesbo? ſicelis eſſe uolo.
Nec uos errorem tellure remittite noſtrum
Niſiades matres, Niſiadeſq; nurus.
Nec uos decipiant blandæ mendacia linguę:
Quæ dicit uobis, dixerat, ante mihi.

DOMITIVS.

NVLLA futura tua eſt: prior pars huius verſus ſub conditione profertur altera ſub affirmatione. Si, inquid, nulla tua eſt futura: hoc eſt nullam amabis niſi quæ faciei: ideſt preſtantia formæ poterit videri digna te: id eſt cõuenire formæ tuæ. Nulla futura tua eſt affirmando negat ideſt nullam omnino amabis, nulla enim tam formoſa eſt, q̃ tu: tum pręcipue his verſibus laſciuiam ſuam ingenue profitetur, & ſe tribadé fuiſſe: vnde impudicos corporis motus didicerat: & illecebritatem gannitus.

Cum legeres: Lesbos inſula quaſi metropolis æolicarum vrbium nobilis vineis & vini præſtantia nomen ſortita a Lesbo Lapithæ filio Hermete: prius Iaſia: Pelaſgia: æthiopię: Egira: Macharia deniq; appellata eandem μακάρεος ἕδος. ideſt beata ſedes, vrbem per circunductionem dixit Home. quo loco Crates: Ariſtarchus: & Euſtath: us ambiguunt: quem locum poeta deſignet. Stra. in. viii. Lesbon affirmat. Machar. enim Inſulam tenuit ante Lesbon regem, quod etiam Dio. tradit quamuis eum Macharcum nominet: huius filiæ fuere Methymne, & Mytilene: a quibus duæ in inſula vrbes cognominate ſunt. Patriæ autem charitatem Sappho amori poſtponit. Nec vos errorem, qui errorem legunt ſenſum nõ percipiunt: & plantæ cognomen ineptæ huc transtulerunt. Remittere eſt condonare: vt remiſit tibi Iniuriam ideſt condonaui. Remittere item eſt ad negligẽtiam diſcendere, vt animũ remittere dicimus cum deponimus curas, & negligimus cui contrarium eſt intendere ex translatione ad arcu. Monet itaq; Sappho ſiculas mulieres ne remiſſæ, & negligentes in errorem labantur, putantes ſoli & patriæ mutatione phaonem eſſe ſui diſſimilem. Nam ait idem eſt, & tã idoneus ad decipiendum, q̃ fuit in Lesbo, cum me decepit. Nec remittite: nec condonate errorem noſtrũ tellure: quia Phaon tellurem mutauerit. Quæ dicit vobis: per rationem ſubiungit. Niſiades matres, Neſis inſula Campaniæ: cuius meminerunt Pap. & Luc. Neſeidem, ſiue Niſidem dixeſit Scillam poetæ Oui. in remediis. Præterita cautus Neſeide nauita gaudet. Tu loca quæ nimium grata fuere caue vt legere poſſes Neſeides matres: ideſt ſiculæ media ſyllaba perſineresim producta.

Neſa preterea regio eſt iuxta ætnam montana: vt Strabo. ſcri. Cum ergo ante dixerit ad ætnã eſſe Phaonem appellat mulieres ſiculas neſiades a regione proxima: hæc ſententia magis placet.

ASCENSIVS.

SI Nulla futura eſt tua. ſ. amica, aut coniux: niſi ea, quæ poſſit videri facie, ideſt per faciem digna tu, nulla eſt futura tua, quia nullam talem inuenies. At me cum legeres: ideſt eligeres. Cum ſit amoris opus cum impudicitiæ notata ſit mulier: ſatis impudice laſciuiam ſuam fatetur, quod in muliere pudica indecorum foret. Puellæ Sicelides. ideſt Sicelienſes, ſic Maro. Sicelides muſæ Paulo maiora canamus &c. Nec vos errorem. Ordo eſt. Nec vos o matres Niſiades. i. quæ Neſam regionẽ iuxta Aetnam colitis. Et Nurus. i. ſponſæ, aut matronæ Sicelides remittite, ideſt condonate, & abolete noſtrum errorem, ſcilicet, q Phaonem amauimus, aut quem Phaon in nos commiſit tellure, ideſt propter tellurem, hoc eſt nolite excuſare errorem noſtrum propter terram dicentes, videlicet nos ſtulte amaſſe, quia Phaon non eſt de patria mea, ſicut eſt de veſtra, & ideo vos non errate, quæ cum in patria ſua amatis, & retinere poteſtis, quia Quæ dicit vobis, dixerat ante mihi.

Tu quoq;, quę immites celebras Ericina ſicanos:
Nam tua ſum: uati conſule Diua tuę.
An grauis inceptum peragit fortuna tenorem?
Et manet in curſu ſemper acerba ſuo?
Sex mihi natales ierant, cum lecta parentis
Ante diem lachrymas oſſa bibere meas.
Arſit inops frater uictus meretricis amore:
Miſtaq; cum turpi damna pudore tulit.
Factus inops agili peragit freta cœrula remo.

DOMITIVS.

SICANOS immites, a Sicano rege appellatos ſiculos, de quo hiſtoriam lege apud Diony. Alicarnaſſeũ in primo: vnde. Solimus quoq; accipit. Thucidides quoq; in vi. hiſt. plura ſcri. σικανοὶ δὲ μετ' αὐτοὺς πρῶτοι φαίνονται ἐνοικισάμενοι, ὡς μὲν αὐτοί φασιν, καὶ πρότεροι. Immites: crudeles in me cum retineant phaonem delicias meas: nam eſt epithetõ non perpetuum Siculorũ, ſed conueniens præſenti affectui Sapphus. Erycina: de felicitate templi Veneris Erycinæ: & de mulieribus eius miniſterio dicatis, diximus in commenta. ſyluarum inuocat autem Venerem, quoniam poetæ, qui amatoria ſcribunt: ſunt in Veneris tutela, vt Plato ſcribit: poeſim dicatam eſſe muſis, ſed amorem Veneri. & Papi. de Stella ad Venerem. Hic tibi plectra dedit, mitiſq; Incedere vates maluit, propterea ſequitur. Vati conſule Diua tuæ. An grauis, nimirum, inquit, in hac calamitatem delapſa ſum: quoniam fati tenor, & ſeries, quæ mala in me eſſe cœpit: non deſinit. An non tam interrogantis eſt, quam ſuccenſentis pertinaciæ fatorum. Alibi Briſeis. An miſeros triſtis fortuna tenaciter vrget. Nec venit iceptis mollior aura meis. Natales: anni a ſexto: inquit, anno per mala tanquam per articulos: pducta ſum. Natales pro conditione ortus, et generis. Iuue. vero pro celebritate diei natalis protulit. Palmam inter dominas virtus natalibus æquat. ideſt non aliter ea victoria exhilaretur, quam dei natalis celebritas. Sed plura illic leges in commentariis, hic natales pro annis accipiuntur. Tot enim dies natales celebrantur: quod aguntur anni, victoria illa apud Iuuenalem: ſingulis annis, tanquam, dices natalis colitur. Oſſa lecta. Seruius neſcio quis parum vtiliter ſe grammaticum profeſſus, illud Virgilianũ exponens. Oſſaq; iecta cado: fabuloſum cõfingit amorẽ. Neſcio quid ambigit, Legebant oſſa. i. cineris, cum flãma rogi ſubſederat, nõ ꝙ legerẽtur, vt ille putat, ſed colligebantur, hoc autem verbũ eſt pontificale, & ex lege. xii. tabularũ: lex hoc carmine ſcripta erat. Homini mortuo ne oſſa legito: quo poſt funus faciat. Arſit inops frater. Sappho tris fratres habuit: vt ante diximus Larycum: Eurygium: Charaxum: qui Rhodopem meretriculum amauit. Nam Xanthus Samius Rhodopem puellam Thraciam in Aegyptum detulit, quæ antea Cadmoni ſeruierat vna cum Aeſopo fabularũ ſcriptore: ibique proſtabat: illecebriſq; meretricis magnum fecerat quæſtum: adeo vt Strabo, & Pli. ſcribunt pyramidem ab ea fuiſſe erectã ab quod tamen Herodo. temporũ ratione refellit cum alioquin ingentes opes illius fuiſſe pcedat. teſtimoniumq; afferat ex decima ab ea perſoluta verubus ad torrendos boues Delphis dicatis. Tam autem grate libidinis fuit: vt in græcia eius nomen celebre fuerit: vt poſtea Archidices, quis tamen ad illius famam non acceſſit, Charaxus cũ vinum Lesbium ad Naucratim cõportaret: eius amore captus eſt: redemitq; in libertatem grandi Pecunia: tandẽ ipſe in patriam eſt reuerſus, puella in aegypto permanſit. Sappho (vt Strabo ſcribit) eam doctrinam appellat: addens id, quod ipſe quoq; fabuloſum eſſe ait: de calceo ab aquila delato Mẽphim, quod ſi voles leges, in. xv. illius operis.

Inops: redempta in libertatem meretricula.

Male turpiter: & per infamiam.

ASCENSIVS.

TV QVOQVE, implorat auxiliũ Veneris: cuius præclarum erat in Eryce monte Siciliæ templum, eiuſq; ſe vatem dicit, eo ꝙ ſæpe laſciuos cantauerit amores. Oſtendit præterea quod & ſuperiores fere Heroides malorũ ſuorum ſeriem, quaſi generi ſuo fatalem. Sex mihi natales. Ordo eſt. Sex natales, ſcilicet dies, ideſt ſex anni ierant, ideſt tranſierant mihi: cum oſſa parentis: ideſt patris mei lecta, ideſt collecta ex rogo: bibere meas lachrymas: quas, ſcilicet infudi ante diem, ideſt maturum tempus, ſicut. Sed cadat ante diem. Aenei. quarto. Quaſque male amiſit: nunc male quærit opes. In vſu venire ſolet: vt in filio prodigo nobis depinxit ſaluator. Et ideo: quia vt dicit alibi. Non minor eſt virtus, quam quærere, parta tueri. monendi ſunt iuuenes: ne ſua dilapident, aut prodigant.

Male,

Quaſq; male amiſit, nunc male querit opes
Me quoq; : q monui bene multa fideliter, odit:
Hoc mihi libertas, hoc pia lingua dedit.
Et tanquam deſint, quæ me ſine fine fatigent
Accumulat curas filia parua meas
Vltima tu noſtris accedis cauſa querelis:
Non agitur uento noſtra carina ſuo.
Ecce iacent collo ſparſi ſine lege capilli:
Nec premit articulos lucida gemma meos.
Veſte tegor, uili nullum eſt in crinibus aurum,
Non arabũ noſter dona capillus olet
Cui colar infelix? aut cui lacuiſſe laborem?
Ille mei cultus unicus author abeſt.
Molle meum leuibus cor eſt uiolabile telis,
Et ſemper cauſa eſt cur ego ſemper amem,
Siue ita naſcenti legem dixere ſorores,
Et data ſunt uitæ fila ſeuera meæ.
Siue abeunt ſtudia in mores, arteſq; magiſtras
Ingenium nobis molle thaleia facit.

DOMITIVS.

MALE quæ. magno diſcrimine & incommodis. Monui: multa immo lacerauit fratrem multis carminibus: nec tantum, vt ſcribit Her. in ſecũdo hiſtoriaꝝ: χάραξος δ'ὡς λυσάμενος ῥοδῶπιν, ἀπενόστησε εἰς μιτυλήνην ἐν μέλει πολλά σαπφὼ κατεκερτόμησε. Lingua pia ab eo loco: qui præter ſpem dicitur, & miſerationem mouet, & fratrẽ trahit in odium cum ſibi aliter euenisse oſtendit, quam oportuerat. Filia parua: hãc peperit Cereyla Andrio coniuge iã mortuo puella, quæ appellabatur Cleis: quod Suidas ita ſcrib. καὶ θυγατέρα ἐποιήσατο ἐξ αὐτοῦ ἣ κλεὶς ὠνομάσθη. Non agitur per interrogationem legendum eſt. nam cum propoſuerit fortunam aduerſam in ſe pertinacem: eſſe enumeratis ſingulis incommodis, quaſi probauerit quod propoſuit per interrogationem acclamat. Nonne noſtra carina: ideſt noſtræ fortunæ curſus, agitur, ideſt percellitur, ſuo curſu, ſua pertinacia & ſerie malorum. nam ad id refertur, quod dixerat, An grauis incœptum peragit fortuna tenorem: Et manet in curſu ſemper acerba ſuo. Non agitur interrogatiue, quaſi dicat agitur. nam eſt ita interrogamus non feci: perinde eſt, ac ſi diceres feci. Vel nõ potui abreptum diuellere corpus? cum autem dicimus egi: negamus. Ecce iacent: miſericordiam mouet ab habitu. Capilli ſparſi ſine lege: mulieribus fortunæ miſeratio ſparſi capilli, & funebris prope dolor. Sine lege: incompti, & ſine ordine. Nec præmit articulos: annulum etiam, inquit, depoſui. nam in dolore abiiciebatur: etiam a viris: quod fecit omnis nobilitas, cum Cn. Flami. libertino patre ædilis creatus eſt: Caio Petilio conſulis filio præterito: equites vero non annulum: ſed phaleram deponebant in mærore publico. Aurum: in crinibus: Home. in xvii. Iliados ſcrib. Euforbum Panti filium habuiſſe implicitos crines auro, & argento. Propterea Plini. dubitat an vſus auri cœperit a viris, an mulieribus: eum de viro illud Home. affirmet: nec antiquius extet in muliere exemplum: ipſe tamẽ Home. carmen non indicat, nec nominat Ephorum. Rore arabo: ideſt myrrha, qua vncti crines myrrhei dicuntur Hora. Dic & argutæ properet Neeræ Myrrheum nodo cohibere crinem. de myrrha alibi diximus. Siue ita naſcẽti: ex diſciplina mathematicoꝝ: qui dicunt hominem ſortiri vitam ab ineunte ætate. Sorores: parcæ, quæ tres ſunt noto carmine Heſiodi. & noſtroꝝ ꝯſenſu pro fatis ab Home. accipitur: & alibi & vbi Alcinous ait: τρεῖς δὲ δύω κρίνασθαι κλάτῳ λαχέσεις, καὶ στρέφειν ἀτρόπους quod Plato quoq; in legibus oſtendit. Abeũt ſtudia in mores: ideſt ſiue formamus mores ſtudiis: in quibus verſamur. Thaleia: ſtudium poeticis, muſæ Ardalides etiam appellatæ ſunt, vt aliquid afferamus non omnibus notum ab Ardalo Vulcani filio: qui cũ ad Thoezenios tibiam, & muſas detuliſſet eas ita appellauit Arcades negant Erato eſſem muſam: ſed vatem fuiſſe aiunt, quæ nupſerit Arcadi Caliſtus filio. Aegyptii tris tantum vates colunt, Sibyllam Herophilen & Saben. Fila ſeuera: alluſio eſt ad parcas, quæ vitam humanam nere dicuntur. Seuera, pertinacia.

ASCENSIVS.

ECCE iacent: vt cõmiſerationẽ excitet, recitat negligentiã cultus ſui. Rore arabo. i. myrrhe dicitur aũt hic Arabus a. um. & Arabs, ſed

hic gentile nomen pro patrio vſurpauit l. pro arabico. Cor eſt violabile &c. hic patet monoſyllabum cor aliquãdo produci. Siue abeũt ſtudia in mores: quia conſuetudo eſt altera natura; ſtudendum eſt ergo quamprimum rebus honeſtis: quod ſeſe non feciſſe fatetur, & dolet.

DOMITIVS.

ABSTVLIT: rapuit allectam in amorem, deiecitq́ mentem, & conſilium. Raperes: nam Aurora Cephalum cuius amore capta eſt, rapuit: abduxitq́ per auras. Ouid. Lutea mane videt pulſis Aurora tenebris, Inuitumq́ rapit: a deſerta ad Procin eſt reuerſus: quam inſcius interemit, nota fabula Ouidii præſertim carmine in fine artis. Hyginus quædam fabuloſiora addit, quamuis ex hiſtoria videantur. Hunc ſi conſpiciat: alludit ad fabulam Endymionis, qui quoniã primus curſum Lunæ deprehendit: vt ait Plini. dictus eſt dilectus fuiſſe a Luna, quem dormientem oſculabatur. huius ſepulturam oſtendit, vt ait Strabo, ad Latmium montem Cariæ in quodam antro, vbi eſt mons periculorum, vt ſcribit Hecateus. plura de hoc in commentariis ſyluarum diximus. Iuſſus erit continuare ſomnos: curabit enim Luna, vt ſemp dormiat Phaon, qui formoſior eſt, vt hunc oſculetur. Nimirum hũc locum accepit Ouid. ex poemate Sapphus: nam apud græcum ſcriptorẽ ita legitur, περὶ δὲ τῆς σελήνης πρὸς αὐτὸν ἔρωτος καὶ σπουδῆς ἵνα ξίνους αὐτοῦ καὶ κατέχεσθαι πρὸς αὐτοῦ τοῦ νυκτῶν τὴν ἐπιστήμην υἱὸν θυμαίεἰν τοῦ Νυκτὸς βίλει αὐτῶν. Curru eburno: argenteum currum tribuunt Lunæ poetæ: quoniam illi argentum dicatum ſit, vt ſcrib. Euſtathius: eburnum Veneri ebur autem Aethiopibus etiam in pretio, qui regibus Perſidis vicenos dentes elephantorum ſingulis annis pendebant, vt Erodotus ſcrib. id autem fuit ccc. decimo anno ab vrbe condita.

Quid mirum, ſi me primę lanuginis ætas
  Abſtulit atq́ anni quos uir amare poteſt?
Hunc ne pro cephalo raperes aurora, timebam,
  Et faceres, ſed te prima rapina tenet.
Hunc ſi conſpiciat quę conſpicit omnia Phœbe:
  Iuſſus erit ſomnos continuare Phaon.
Hunc Venus in cœlum curru uexiſſet eburno:
  Sed uidet & marti poſſe placere ſuo
O nec adhuc iuuenis, nec iam puer utilis ætas,
  O decus, atq́ æui gloria magna tui,
Huc ades: inq́ ſinus formoſe relabere noſtros:
  Non ut ames oro, uerum ut mare ſinas
Scribimus: & lachrymis oculi rorantur abortis:
  Aſpice quam ſit in hoc multa litura loco.
Si tam certus eras hinc ire, modeſtius iſſes,
  Si mihi dixiſſes, Leſbi puella uale.
Non tecum lachrymas, non oſcula noſtra tuliſti,

Huc ades: blandientis eſt mulieris, & amanter geſtientis.

Rorantur: guttis humectantur id enim proprium eſt rorare hoc loco. nonne dixit aſpice quantum multa litura. nam dicere ſolemus, & debemus, quam multa litura.

Hoc loco, hac parte epiſtolæ, quæ obliterata eſt manantibus lachrymis. Plin. profecto in oculis animus inhabitat, ardent, incenduntur, humectant, conniuent, hinc illæ miſericordiæ lachrymæ, hos cũ oſculamur: animum ipſum videmur attingere: hinc fletus, & rigantes ora riui, quis ille humor eſt in dolore tam fœcũdus, & paratus, Superiorem autem verſum ita leges mea quidem ſententia: Non vt ames oro, ſed te vt amare ſinas. Lachrymis abortis: interſcribendum exortis: ita illud Virgil. de Didone, Atq́ ſinum lachrymis impleuit abortis: in ſermone: ſcilicet. Si tam certus eras: accuſat ruſticitatem, quod ſe diſcedens ne ſalutauerit quidem Leſbi puella: hæc erat appellatio ſine vllo amoris indicio ſaltem, ſi non proprio nomine, aut amicam appellans, dixiſſes leſbi puella vale. Oſcula, & in iis ſua eſt laſciuia, cum oſcula columbarum dixit Martialis impudicum oſculum intellexit. nam columbæ oſculantur proprio ritu, antequam miſceantur: ratio, inquit familiaritatis hoc ordine abs te implenda fuit, vt ſalutares, tum noſtra accipere oſcula, denique munera.

ASCENSIVUS.

QVID mirũ &c. Purgat errorem ſuũ cum laude Phaonis: tã. n. illũ formoſum, atq́ amabilem prædicat, vt non potuiſſet eũ amare in ea præſertim ætate: qua & ab Aurora amari potuiſſet vt Cephalus: & a Luna vt Endymiõ: & a Venere vt Mars. Litura a lino ſupinũ litũ corripitur:

vnde & littera corripi debuit: ſed t geminatur ſicut in quattuor, quottidie, rettulimus: eadem de cauſa. Modeſtius iſſes. i. ire potuiſſes aut debuiſſes. Lesbi puella: vocatiuus eſt a noiatiuo Lesbis lesbidos: & ita corripitur vltima; ǀ geni tiui caſus a noiatiuo Lesbos produceretur.

Deniq; non timui, quod dolitura fui
Nil de te mecum eſt niſi tantum iniuria: nec te
Admoneat, ꝙ tu munus amantis habes.
Non mandata dedi: neq; enim mandata dediſſem
Vlla: niſi, vt nolles immemor eſſe mei.
Per tibi, qui nunquam longe diſcedit, amorem:
Perq; nouem iuro numina noſtra deas:
Cum mihi neſcio quis, fugiunt tua gaudia dixit
Nec me flere diu, nec potuiſſe loqui.
Et lachryme deerant oculis, & uerba palato:
Aſtrictum gelido frigore pectus erat
Poſtquam ſe dolor imminuit: nec pectora plangi,
Nec puduit ſciſſis exululare comis.
Non aliter, quam ſi nati pia mater adempti
Portet ad extructos corpus inane rogos.

DOMITIVS.

QVOD dolitura fui: non ſimul diſceſſũ tuum: ob quẽ erã dolitura. Iniuria: q.d. ſ. me deſeruiſti ad concubitum referre non placet: eo. eni Sappho alibi geſſit: & i memore eius memoriã repetit. Nec ad. quod tu munus amantis habes: cauſam oſtẽdit ǀre munera diſcedentibus amicis dari, accipiq; ſoleant: vt. ſ. ſint monumenta amici abſentis: cuius repreſentent memoriam: ſed nec tu, inquit, reliquiſti mihi aliquid diſcedens præter iniuriam: qua ſum deſerta: nec a nobis accepiſti quod te admonere poſſit mei abſentis. Ita ꝗ. leges admoneat, vt dicat: nec te poteſt admonere amantis. i. mei munus, quod habes; nullum enim diſcedens accepiſti: ad coitum referre non placet. Quid enim ſenſus eſt: nec ego admonui te: quod tu habes munus amantis. i. coitum: neceſſe eſt ſuperioribus conueniat: vbi ait, eum nihil ſibi reliquiſſe, & hic dicat eundem nihil a ſe accepiſſe, quod abſentis monumentum ſit. Per tibi. qui nunqã: iurat per numina proxima qui ac primum in inuidiam obiicit: iuro, inquit, tibi per amorem, qui nunꝗ; longe diſcedit: vt ad id referatur: q̃; uis ipſe procul diſcedas: hic ſemper proximus eſt: nam ſemper amo. Per: & iurantis particula: quæ nunꝗ; ſine accuſatiuo effertur. nam illud Virgilianũ. Per tibi: ſiqua eſt, quæ reſtet mortalibus vſꝗ; intemerata fides: idẽ eſt ac, ſi dixiſſet, per fidem, ſiqua eſt & c. ſed antiqua ſimplicitate relatiuum, nomẽq; conſonãt. Cum mihi: ſimplicitate narrationis fidẽ; quã iuramento parauerat: omni ex parte implet: nã ita narrat vt non aliter accidiſſe credibile ſit. Non aliter: per comparationem doloris magnitudinem exprimit, & quaſi rei probatæ cumulum addit. Pia mater: non tantum mater ſed quæ pia etiam eſt, & vnice filium amauit. Corpus inane: cadauer vacuũ anima. Rogos extructos; rogus conſtruebatur lignis congeſtis in vnum: vnde ſtrues lignorum dicitur de quo hoc carmẽ extat legis. xii. tabularum. Hoc plus ne facito rogum aſcia ne polito. Olim in terre ponebantur mortui: etiã apud Romanos & poſtea quã eius cremari inſtitutum, fit multæ familiæ priſcum ritum ſeruabant, Vt cornelii patricii ex quorum familia nemo crematus eſt ante Syllam: qui id de ſe iuſſit: veritus ne cadauer erueretur a Marianis: nam ipſe C. Marii ſitas reliqas apud Anienẽ. victo diſſipari iuſſerat: hoc eſt quod Plini. ſubobſcure in ſeptimo ſcribit, apertius Cicero in legibus.

ASCENSIVS.

DENIQVE non timui & cete. Sic quarto Aeneidos Dido. Hunc ego ſi potui tantum ſperare dolorẽ. Et perferre ſoror potero. Quia vt dicit diuus Grægorius: Tela præuiſa minus lædere ſolent. Per tibi qui nunquam, & cætera. Iuramenta ſolent a poetis deligi apta perſonis, & negociis: vt nautæ per maria, vt Palinurus: Maria aſpera iuro. Parentes per ſalutem filiorum, vt Per caput hoc iuro: per quod pater ante ſolebat: viri fortes per dexteram: & hic amans per amorem: quem dicit nunquam longe diſcedere: aut quem cum ſibi præſto habet: aut quia ſubito puniat perfidos. Perq; nouem & c. quia & ipſa vates per muſas iurat. Quum: antiqui u in o vertebant: vt voltis, vortex, vorto: ſed nunc volunt temporis cum ſcribi: quum tamen antiqui nunquam u geminarent ſcribẽtes in nominatiuo ſeruos, dauos, auos & cæte. Nec peccet qui indifferenter cum ſcribat. Planxi id eſt percuſſi.

Gaudet, & e noſtro creſcit mœrore Charaxus
Frater: & ante oculos itq;, reditq; meos.
Vtq; pudenda mei uideatur cauſa doloris:
Quid dolet hæc? certe filia uiuit: ait.
Non ueniunt in idem, pudor, atq; amor: oē uidebat
Vulgus, eram lacero pectus aperta ſinu.
Tu mihi cura Phaon: te ſomnia noſtra reducunt:
Somnia formoſo candidiora die.
Illic te inuenio: q̄q̄ regionibus abſis:
Sed non longa ſatis gaudia ſomnus habet
Sępe tuos noſtra ceruice onerare lacertos:
Sępe tue uideor ſuppoſuiſſe meos,

DOMITIVS.

GAVDET & e noſtro: mouet miſericordiam cū oſtendit fortunam ſuam ludibrio eſſe aduerſariis. Creſcit, exhilaratur, ſumit animos. Quid dolet hæc: verba Charaxi inſultātis ſorori, & acerbe obiurgantis amoris turpitudinem. Filia: ad id refert, quod dixit antea, ſe non minus dolere, quā quæ luget filiū amiſſum: cui ad dit teſtimonium fratris. Is enim cum videat tantum eius mœrorē, quātus in filii funere eſſe ſolet: inuenit eam alia de cauſa dolere, quæ quidem turpis eſt: Non debet, inquit, tantopere angi: nec hic mœror eſt pro filia, quę quidem viuit: hæc autem fuit filia Cercylæ, & Sapphus. Non veniunt in idem: eſt præmunitio eorum, quæ dictura eſt, ſententia ſimplex eadem ſolet proferri cum ratione, vt illud in omni certamine: qui opulentior eſt etiam ſi accipit iniuriam: tamen quoniam plus poteſt, facere uidetur: duplex eſt vt illud: Terentianum, Obſequium amicos, veritas odium parit. In oratione autem ſententiæ ſunt tanquam lumina minus crebræ apud antiquos, ſed poſtea corrupta eloquentia nimis vſurpatæ ſunt: quod inuidioſe in Senecam, vt puto dixit Fabius. Veniunt in idem: idem non poteſt pudoris habere rationem, & dare operā amori. alibi Ouidius in epiſto. phædræ. Quid deceat, non videt vllus amans. Omne vulgus videbat: ſcilicet me, & tamen ſupple ego negligebam, non enim poteram ſeruire pudori: cum tam perdite amarem. Tu mihi cura Phaon, ideſt negligo omnes: nec me eorum pudet tui enim amoris legibus indulgeo Phaon. Illic te inuenio: in ſomnis ſaltē te amplector: ſomnia interpretari plinius ſcribit Amphyctionem docuiſſe: de qua ſcientia Chryſippus, & Antipater libros ediderūt, vt ex interpretatione Antiphontis apparet: qui hæc exponebant coniectorea ſunt appellati. Non ſatis longa: nam ſtatim expergiſcor. Idem Hero ad Leandrum: Me miſeram breuis hæc eſt, & non vera voluptas. Quā epiſtolam non eſſe Ouidi, certa ratione docuimus: nam nec, quæ legitur paridis ad Helenā: nec quæ Helenæ ad paridem: nec quæ Leandri ad Hero: nec quæ Herus ad Leādrum: nec quæ Acontii ad Cydippen: aut Cydippes ad Acontium: ab Ouidio vnquam ſcripta fuit, qđ ipſe aperte teſtatur: nam ad Macrū ſcribens aiſſe dictaſſe, litteras nomine. Heroidū Helenæ, Medeæ, canaces, & aliarum: Quod paris, & Machareus, & qđ male gratus Iaſon: Hippolytiq; parens. Hippolytuſque legat: nomine vero virorū Sabinus epiſtolas confinxiſſe quod ibidem teſtatur, Quam cito de toto reddidit celer orbe Sabinus: Scriptaq; diuerſis rettulit ille locis: ſi ergo primus ſcripſit Helena ex Ouidio: poſteaq; reſpondit paris ex Sabino: quomodo poſſunt eſſe Ouidii: nam Helena hic non ſcribit, ſed reſpōdet: & paris non reſpondet, ſed prior ſcribit, nimirū hæ epiſtolæ adulterinæ ſunt: & eodem pene ſtylo ab aliquo ſcriptæ, quo reliquę, quæ falſo ad Ouidi. referuntur.

ASCENSIVS.

CRESCIT nr̄o mœrore: vnde Si nō æneid. Hoc Ithacus velit & magno mercentur Atridæ. Grauis. n. dolor eſt cum mala nr̄a inimicis gaudio ſunt: & nos illis ludibrio: vt ergo Charaxes. Quid dolet. ſ. ſoror mea: q̄ meos amores olim tam ſeuere taxauit: atq; vituperauit, certe non dolet mortem filiæ: qa filia viuit. q. d. agnoſco eā amore perditā. Et ſi dicat phaō eam ſibi hunc dolorē feciſſe: qa non texerat amores. Reſpōdet non veniunt in idem pudor, atq; amor. Tu mihi cura phaō: docet, vt redarguatur ſe vehemētiſſime amare: ita vt ſicut Terētianus phædria Thaide expoſtulat. Nihil aliud expoſtulat nec vigilās cogitet. Vehementis aūt amoris inditiū eſt: cū & in ſomnis occurrit dilectꝰ. Formoſo die, qa luce nihil pulchriꝰ aut amabilius: & tn̄ qa p noctem fruit p imaginationē p̄ſētia amici p̄fert noctē diei. legēdū puto formoſo nō formoſa nō q die ēt nocti ꝯdiſtinctū non inuenia in fœminino genere. Nā Maro dicit lib. v. Poſtera cū primo ſtellas oriente fugarat Clara dies &c, ſed qa vnius vocalis ſic vitaē cōcurſum.

Ora

DOMITIVS.

ORA vigilant ſenſibus meis: non alter, inquit, loquor, & exprimo, quod ſentio: q̃ ſi vigilarem nam reliqua corporis ſopita: os vigilat verba exprimenda. Senſibus: ſenſus, & ſenſa dixerſit antiqui quæ animo côcepimus: author Fabius. Titan: Sol a Titea matre: vt nonnulli putât. Idem Hyperiô a pr̃e Hyperiôe: author Diodo. Antra: nemuſq;: p cômemoratione loci miſerationê facit: q locus frequentiſſimus ê apud vir. Proſint: leni reponſint deſideriû Meû. Inops mentis: amens. Erichtho, maga celebrata etiam carmine Luca. incâtatione potentiſſima: ante idem nomê ab Oui. vſurpatum. Pendêtia: ſublimia. Inſtar: non minoris pretii apud me erant. Marmoris Mygdonii, Mygdonia Phrygiam terminat a meredionali latere: vnde mygdonium pro accipimus. Papi. in ſyluis de Tithono: Mygdonii, Filiiq; ſenis: marmor item Mygdonium, Phrygiũ intelligimus: quod pretii magni erat: & idem ſinaticum dicebatur. de hoc plura ſcripſimus in cômentariis ſyluarum Mygdoniam item coniungit Plin. cum Macedonia. erat preterea lapis Phrygius glebe quædam pumicoſa: qua vtebatur perfuſa vino apta tingendis veſtibus. Sappho marmoris Lesbii nô meminit. nam id liuidius erat verſicolores maculas habens. Coma multis frôdibus: tranſlatio eſt gratie pulchritudinis. Dos erat: id eſt pretium loci. Grata prius: a mutatione fortunæ excitat miſericordiam. Poſitis frondibus, huius carminis hic mihi ſenſus videtur, omnia mœrent: & ſylua: quæ in doloris inditium frondes depoſuit: & aues, quæ ne vocem quidem emittunt conquerendo calamitatem noſtram: vt eo ſilentio maior dolor deſignetur. Sola: reliquę aues ſilent: ſola Philomela conqueritur dolens: ſcilicet qđ virum Tereum nô potius interfecerit q̃ Itin filiû: eundê Ityn filium: eundem Itylum appellat Catullus: Qualia ſub denſis ramorum concinit vmbris Daulias abſumpti fata gemês Ityli. Varro, & noſtri omnes aiunt Philomelam verſam eſſe in luſciniam: & Prognen matrem Itys in hirundinê. Ouid. hic accipit Prognen verſam eſſe Philomelam quod preterea Græci nonnulli tradunt: & Probus grammaticus in Bucolicon Virgil.

Oſcula cognoſco: quæ tu committere linguæ,
Aptaq; conſueras accipere: apta dare.
Blandior interdum: uerisq; ſimillima uerba
Eloquor & uigilant ſenſibus ora meis.
Vlterius pudet hic narrare: ſed omnia fiunt:
Et iuuat: & ſine te non licet eſſe mihi.
At cum ſe tuo oſtendit: & omnia ſecum:
Tam cito me ſomnos deſtituiſſe queror.
Antra, nemuſq; peto: tanq̃ nemus, antraq; proſint:
Conſcia delitiis illa fuere meis:
Illuc mentis inops, ut quam furialis Erichtho
Impulit, in collo crine iacente feror.
Antra uident oculi ſcabro pendentia topho:
Quę mihi mygdonii marmoris inſtar erant,
Inuenio ſyluam, quę ſæpe cubilia nobis
Præbuit, & multa preſſit opaca coma.
Sed non inuenio dominum ſyluęq;, meumq;,
Vile ſolum locus eſt: dos erat ille loci.
Cognoui preſſa noti mihi cęſpitis herbas:
De noſtro curuum pondere gramen erat.
Incubui, tetigiq; locum, qua parte fuiſti,
Grata prius lachrymas combibit herba meas.
Quin etiam rami poſitis lugere uidentur
Frondibus: & nullæ dulce quęruntur aues.
Sola uirum non ulta prius mœſtiſſima matęr

ASCENSIVS.

COMmittere linguæ: vt. ſ. laſciuis exequatur: quæ confeſſio in fœmina pudica indecora eſſet. Conſueras: pro Conſueueras: nec verſus patitur: vt conſueueras legatur. Omnia fiunt: etiam coitus. Antra, nemuſq;: poeta tanq̃ nemus. ſic Maro in Buc. Iam mihi per rupes videor: lucoſq; ſonantes Ire libet partho torquere cydonia cornu Spicula: tanq̃ hæc ſit noſtri medicina furoris. Vt q̃: id eſt vt pote, q̃ furialis Ericth o: id eſt venefica: & incantatrix. Illa: aut illius ſimilis impulit. Strabo topho: ſic in Geor. Et tophus ſcaber, q̃a ſcaber, & aſper eſt purgandis vaſis conuenit. Inſtar: id eſt in ſtatum, & valorem, aut æquipollentiam marmoris Myndonii: id eſt Phrygii. Multa coma: id eſt fronde, quæ arborum coma eſt.

Dos loci: ideſt decus, & pretium. Queiuntur: ideſt quærulam vocem edunt. Dulce, ideſt dulciter, ac cum dulcedine: vt mirum ſit etiam querelas in auibus ſuaues eſſe: ſicut lachrymæ in formoſo vultu decoræ.

Concinit iſmarium Daulias ales Ityn,
Ales Ityn Sappho deſertos cantat amores,
Hactenus, ut media cętera nocte ſilent.
Eſt nitidus, uitroq; magis perlucidus, amnis,
Fons ſacer: hunc multi numen habere putant.
Quem ſupra ramos extendit aquatica lotos,
Vna nemus: tenero ceſpite terra uiret
Hic ego cum feſſos poſuiſſem flebilis artus:
Conſtitit ante oculos Nayas una meos
Conſtitit: & dixit quoniam non ignibus equis
Vreris: Ambracia eſt terra petenda tibi,
Phœbus ab excelſo, quantum patet, aſpicit ęquor:
Actæum populi, Leucadiumq; uocant.

DOMITIVS.

DAVLIAS: daulias ales Tucydides in ſecundo hiſto. ſcribit Tereum imperium tenuiſſe in Phocide. Vnde, vt ait Filomela, a multis poetis Daulias cognominata eſt. Daulia autem oppidum appellatū eſt a denſitate arbuſtorum: nam δαυλον denſum ſignificat Home. non Dauliam, ſed Daulida ſcribit Strabo Thucididi aſſentitur ſed eum varia ſenſiſſe: putat ait enim illum ſcribere rem geſtam fuiſſe ad Megaram, In quo veniam dabit ſi Thucididis verbis refelletur; is enim ita ſcribit in ſecundo libro hiſtoria. αλλο μαιν δαυλια της φωκιδος καλουμενης γης ποιητοις υποδρανων εινουμενης. Et in carmine ad Liuiam. Talis in vmbroſis mitis: nunc denique ſyluis. Deflet threicium Daulias ales Ityn. Non vita prius: quòd potius non interfecerit Tereum maritum: quam Ityn filium. Hactenus vt media: ideſt vſque ad mediam noctem donec omnia ſilent. Numen: genium: qui tam loci, quam hominis Deus eſt. Lotos: arbor in Africa inſignis: de qua Plini. multa eius fructu veſcuntur Africæ populi Lotophagi inde nominati obliuionem is cibus facit, inde diſcedendi: quod nonnullis ſociis ſuis accidiſſe Vlyſſes refert apud Homerum: eadem ap tiſſima eſt tibiis: inde apud Propertium: Silium Italicum: Martialem: Loton pro tibia expoſuimus. Lotos item (vt idem ſcribit) herba: quæ ſubnaſcitur deorum volupta ti: eandem dixerunt fabam græcam. De ſex lotis, quæ in ædibus Craſſi erant: vnde nobile illud iurgium cum Cn. Domitio refertur diximus in commentariis ſyluarum. Aquatica: quæ gaudet aqua. alibi Ouidi. Amnicolæq; ſimul ſalices, & aquatica lotos. Vna nemus: ideſt ſola Lotos facit nemus ramis ſuis Phœ-

bus ad templum actiacum: quod in ſinu ambracio eſt petra prærupta eſſe ferebatur: vnde qui ſe dimitterent in mare amoris flamma leuarentur: id egit prima Sappho: vt ex Mænandri teſtimonio Strabo affirmat. nam Mænander ita ſcribit: Præruptam nacta in tráſitu petram Cupidinis oſtro percita e ſomno præceps ruit ex animi tui ſententia rex imperioſe. Alii Cephalum Athenis profugum: Deionei filium tyrannum Acarnanum captum amore Pterelæ Diogneti filiæ: primum id egiſſe autumant. Ouidi. Deucalioni id tribuit: mos certe patrius Leucadis manſit: vt in Apollinis ſacrificio ſontem aliquem e ſpecula deiicerent: auertendæ numinis iræ gratia: ſed pennas addebãt: multiſq; nauiculis cedentem conabantur excipere: vt ita ſeruatum: & incolumen extra patrios fines mitterent. Phœbus: ex templo ſuo. Actæum: a littore actia: eum a promontorio: leges plura de hoc apud Strab. & Plutar. Plin. ita ſcribit: Acarnania ante Curetis: & in ora ipſa coloni a Auguſti. actium cum templo Apollinis nobili: ac ciuitate libera nicopolitana, & paulopoſt: Leucadia ipſa peninſula quondam Neritus: huius ante meminerat Home, ex perſona Laertis: & affirmauerat Strabo.

ASCENSIVS.

SOLA: ordo eſt: Sola daulias ales. i. auis videlicet Progne: ſecundum hunc locum exiſtens mater mœſtiſſima: non vita prius virum. i. quæ non prius animaduertit in virum, quàm filium illi epulandum occiderit: concinit. ſ. querula. Ityn ſ. filium: iſmarium. i. Thracium. Ales Ityn ſupp. decantat: ab inferiore zeugma. Eſt nitidus &c. Per phantaſiam dicit ſibi ad fontem decũbentẽ apparuiſſe formoſum: videlicet Cupidinem, ſeu amorem cohortantem: vt ſe præcipitem daret de rupe in mare ambracium: quod etiam feciſſe legitur amoris impatientia. Fingitur autem is locus eius naturæ: vt qui ſe illinc præcipitem dederit cura leuetur amorum: quod re vera his

Hinc ſe Deucalion Pyrrhē ſuccenſus amore
Miſit:& illæſo corpore preſſit aquas.
Nec mora:uerſus amor fugit lentiſſima merſi
Pectora,Deucalion igne leuatus erat.
Hanc legem locus ille tenet:pete protinus altam
Leucada:nec ſaxo deſiluiſſe time.
Vt monuit:cum uoce abiit:ego territa ſurgo
Nec grauidæ lachrymas continuere genę.
Ibimus o Nymphe:monſtrataq; ſaxa petemus:
Sit procul inſano uictus amore timor.
Quicquid erit,melius quam nunc erit:aura ſubito
Et mea non magnum corpora pondus habent.
Tu quoq; molis amor pennas ſuppone cadenti:
Ne ſim Leucadię mortua crimen aquę
Inde chelin Phœbo communia munera ponam
Et ſub ea uerſus unus & alter erit.
Grata lyrā poſuit tibi phœbe poetica ſappho
Conuenit illa mihi : conuenit illa tibi.
Cur tamen actiacas miſeram me mittis ad oras?
Cum profugum poſſis inde referre pedem.
Tu mihi leucadia potes eſſe ſalubrior unda:
Et formę meritis tu mihi Phœbus eris.
An potes o ſcopulis,undaq; ferocior illa
Si moriar,'titulum mortis habere meę?
At quanto melius iungi mea pectora tecum:
Quam poterant ſaxis pręcipitanda dari.
Hæc ſunt illa Phoaon:quę tu laudare ſolebas
Viſaq; ſunt toties ingenioſa tibi.
Nunc uellem facunda forem:dolor artibus obſtat:

contingit:qui ſibi necem concitant: quia mors vltima cura rerum eſt.

DOMITIVS.

NEC mora:& ſtatim. Lætiſſima pectora: quæ prius contemnebant amātem.i. viciſſim Pyrrha cœpit amare Deucalionem iam vacuū flāma:vnde ipſa torquebat. Abiit cum voce.i.ſiluit : nec poſtea viſ; apparuit. Timor:deiicien di ſe de ſaxo. Quicquid erit nō vult ſibi ominari mortē: ſed tamen eā poſtponit præſenti calamitati. Aura ſubito:p auerſionem miſericordiā mouet, cum & abſentes appellat, & reſpōſuros. Subito : corpus eū demittetur. Et mea nō magnū a poſſibili ſeu facili ſuadet,potero,inquit, ſuſtineri: nā corpus leue eſt : & ſum parua. Tu quoq; mollis amor: Cupidinem inuocat:non tam numē ppitium q; ad hiſtoriā alludens : de qua ante dictum eſt nā Leucadii eū ſontem dimittebāt, addebāt pēnas:ne caſu periret. Ne ſim cri.a q̄.inuidia , & infamia. Mortua:ſi moriar. Inde Chelyn Phœbo:Chelyn cytharam dixerunt,q̄ ex chelonis inteſtudine primū eam formauerit Mercurius: vnde & teſtudo dicitur:hi autem duo verſus dū parum intelliguntur erroris cauſam prębuerūt nonnullis legentibus Ouidii verſum ad Macrū vbi cum de Sabini epiſtola ſcriberet noie Phaonis ad Sappho ita ait:Dat votā Phœbo Lesbis amica lyram.i.Sappho accipit litteras a Phaone eum non rediturum:propterea ſe deiecit ex Leucade:& amore liberata dedit lyram Apollini:quam ei nuncupauerat:his.ſ. duobus verſibus. Communia : conuenientia mihi,& Phœbo. Poetica: a græcis ποιητρια dicitur: ab Herodoto ita ſcribitur: ω' μέλλι σατρφ πολλα' καταντέρεσμα'ν. Grata : quod tuo nomine ſeruata eſt incolumis & amore liberata vates tua. Lyram : primus fecit Mercu.vt ante diximus: quā tradidit orpheo ex teſtudine : vt Eratoſtenes ſcr. authore Hygino. Ea relata eſt in cœlum mortuo Orpheo fauore Apollinis : quem plurimum apud inferos laudauerat, & voluntate Iouis : qui id conceſſit Calliope filiæ matri orphei.

ASCENSIVS.

IBIMVS o nympha : nā ad fontē dormiens id dixit:vbi nimphæ ſemper eſſe putantur. Et ſi dicatur dubius eſſe euentus rei:cum & nec arive ro ſimilius:q; leuari curis ſit,reſpondet. Quicquid erit,melius,q; nunc erit:quia etiam mori melius erit:q; in tali cura viuere:ſed ex Homero Vir.vi. Aeneid.de iis, qui ſeſe interemerūt: dicit cū admiratione:Quā vellēt æthere in alto Nūc & pauperiē:& duros pferre labores: Fata obſtant &c. Hæc ſunt illa Phaon.ſ.pectora.

Ingeniumq; meis ſubſtitit omne malis.
Non mihi reſpondent ueteres in carmina uires.
Plectra dolore tacent: muta dolore lyra eſt.
Lesbides æquoreæ nupturaq; nuptaq; proles:
Lesbides æolia nomina dicta lyra:
Lesbides, infamem quæ me feciſtis amatæ:
Deſinite ad cytharas turba uenire meas.
Abſtulit omne Phaon: quod uobis ante placebat
Me miſeram, dixi quam modo pene meus:
Efficite ut redeat: uates quoq; ueſtra redibit:
Ingenio uires ille dat: ille rapit,
Ecquid ago precibus? pectuſq; agreſte mouetur?
An riget? & zephyri uerba caduca ferunt?
Qui mea uerba ferunt, uellem tua uela referrent.
Hoc te, ſi ſaperes, lente decebat opus.
Siue redis: puppiq; tuæ uotiua parantur
Munera: quid laceras pectora noſtra mora?

DOMITIVS.

LESBIDES æquoreæ; & hac appellatione miſerationem mouet: dum ſe veteri voluptate carere oſtendit: & iucundam olim conſuetudinem abdicat; auxit affectum compoſitione; vno verbo ſæpe repetito: quod non modo ad lachrymar facit: ſed ad indignationem aliquando. Aequoreæ: inſulares, appellat autem prius diſcipulas, quas olim erudiebat: in his tres clarueꝛunt, vt ante diximus: deinde eas in quarum amore infamia libidinis non caruit: de quibus Suidas; πόρνας καὶ διαβολὴν ἔσχηκεν αἰσχρᾶς φιλίας. Aeolia lyra: ideſt Lesbia: nã Lesbos inſula æolica eſt; immo æolicarum ferme vrbium Metropolis: vt ſcri. Strabo: quia author eſt æolicam gentem magnam fuiſſe; & per totam ferme Græciam euagatam: & Diony. æolidam inſulam appellat Lesbon: vnde & lingua æolica originem ſortita eſt. Lesbides infamem: nunc concubinas ſuas appellat Teleſippam, Megaram, & Athidem: ita lege hunc verſum: Me miſeram dixi: quam modo pene meus: vt coniungas quam pene dixi meus Phaon. Et non quem. Pectus ne agreſte? pectus frequenter pro animo apud poetas: caput pro vita: caput autem aperiri aſpectu magiſtratum non venerationis cauſa iuſſerunt antiqui: ſed vt Var. author eſt, valetudinis, quo firmius conſuetudine ea fieret. Plinius idem reperit. quod autem cauſa valetudinis fuit inſtitutum ad venerationem traduximus. Plu. vero in quæſtionibus ad hiſtoriam hoc refert. Nam quærit. διὰ τί τοὺς θεοὺς προσκυνοῦντες ἐπικαλύπτονται τὴν κεφαλήν τοὺς δ' ἀνθρώπους τιμῆς ἀξίους ἀπαντῶντες ἂν τύχωσιν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς ἔχοντες τὸ ἱμάτιον ἀποκαλύπτονται; cur quando Deos adorant, caput operiunt: quando vero incidunt in homines veneratione dignos ſi etiam forte opertum habuerint: caput aperiunt, deniq; ait inſtitutum: vt ita Deos veneremur: vt oſtendit Seruius in tertio Aeneidos de Aenea: qui inter ſacra caput operuit: ne Diomedem hoſtem videret; quando autem hoc Deorum ſit: homines contra aperto capite venerantur: ne eodem cum diis honore cenſeri videantur: Caſtor addit, neſcio quid Pythagoricum: quod illic leges quando voles. Si ſaperes: ſi humanitatem, & rectum officium retineres, me neſſes diuitias tuas. Si redis: ideſt ſi cogites de reditu. Votiua munera: ſoteria. Ratem: vt ex parte totum intelligamus: vel ex ſpecie genus: vel ex præcedentibus ſequentia liberius eſſe poetis, quam oratoribus: nam oratores mucronem quidem dicunt pro gladio: & tectum pro domo: non tamen puppim pro naui: vel abietem pro tabellis: nec ferrum pro ſpiculo: nec quadrupedem pro equo.

ASCENSIVS.

SVBSTITIT: ideſt repreſſum eſt: alludit ad venam eloquii, quæ fluere ſolet: ſed malis repreſſa eſt: vt ſubſtet. Veteres in carmina: ideſt ad carmina conficienda priores, ac ſolitæ vires. Lesbides: ideſt mulieres ex Lesbo: appoſitorie nomina dicta tota: & laudata: vt Prima dicte mihi: ſumma dicende camœna & cætera. Me miſeram: minor eſt excandeſcentia, quam ſi dicat o me miſeram. ordo tamen eſt: o me miſeram: aut miſeram: ideſt miſerandam me cenſeo: quam ideſt quantum putas. Pene: ideſt quaſi dixi meus: ſcilicet Phaon abſtulit. Efficite: vt redeat: ſcilicet Phaon. Ecquid ego ſupple precor: vt ſit quid: ideſt ad quid ego hæc precor. hoc opus: ſcilicet redire lente: ideſt pigre & tarde ad reditum.

Solue ratem: Venus orta mari, mare preſtat amãti
Aura dabit curſum: tu modo ſolue ratem.
Ipſe gubernabit reſidens in puppe Cupido:
Ipſe dabit tenera uela legetq; manu.
Siue iuuat longe fugiſſe pelaſgida Sappho:
Non tamen inuenies, cur ego digna fuga:
Hoc ſaltem miſeræ crudelis epiſtola dicat:
Vt mihi Leucadiæ fata petantur aquæ.

Finis Sapphus Ouidii.

DOMITIVS.

VENVS orta mari: ita Hero, Quod timeas nõ eſt auſo Venus ipſa fauebit: Sternet & æquo treas æquore nata vias. Ex Ioue Venus creata eſt & gratiæ Lucina Dianam: eiuſq; tutelæ data eſt matura virginũ ætas: multa in nuptiarum ritu a locis, quæ tenuit Erycina: Paphia: Lyra: Cytherea dicta: ex maris ſpuma nata dicitur, notiſſima fabula, ſed cum quatuor Veneres tradiderit antiquitas, hæc eſt ſecũda: quam exeuntem mari ἀναδυομένην appellatam inſigni laude pinxit Apelles, quam tabellam Auguſtus in delubro patris Cæſaris dicauit. Pelaſgida, nã Pelaſgi, vt Ephori, Heſiodi, Homeriq; teſtimõio docet Strabo, per vniuerſam ferme Græciam vagi, & errabundi rem militarem exercuerunt: locis nonnullis dederunt nomina. Nam Peloponeſus Pelaſgida ab his dicta eſt. Argos item Pelaſgidum, & Lesbos Pelaſgica. Pli. tamen, eius verba ante recitauimus: Pelaſgiam ſcribit: iidẽ ab Athenienſibus appellati ſũt πελαργοί: immutata litera: ideſt ciconiæ ob aſſiduos errores: iidem aliquando fuerunt in Italia, quod Strabo refert: & affirmat Dionyſius Alicarnaſeus. Genus aũt duxerunt ex Arcadia ex Pelaſgo filio Iouis, & Niobes. Iuuat: ſeu tibi ꝯſilium eſt. Fugiſſe pelaſgida Sappho: ideſt Sappho Lesbiam. Non tñ inuenies: hic totus verſus per interpoſitionem legendus eſt: ita coniungẽdum: ſi iuuat fugiſſe Sappho. O ſaltem crudelis epiſtola dicat, fata: miſerabiliter ſaltũ Leucadium iam, fatum, & mortem ſuam appellat, & ſi Straboni credimus, inde ſe deiecit, quod & Ouidius innuit eo verſu, quem pauloante recitauimus: Dat votam Phœbo Lesbis amica lyrã. Claruit autem cum Alcæo Olympiade ante Tarquini Priſci arcum ædificatum: vt Euſebii receẽſent tempora. Vale.

ASCENSIVS.

FVGISSE Pelaſgida Sappho, qui neſciũt græca in o habere accuſatiuum in on legunt Sappho, ſed & Sapphon, & Didon in accuſatiuis legimus. Siue iuuat. Ordo longus eſt: ſiue redis &c. quid laceres &c. ideſt cur non cito redis, ſi rediturus es. Siue iuuat fugiſſe Sappho pelaſgida, ideſt græcam mulierem longe, ideſt ſiue nunquam rediturus abiiſti. O: optantis eſt: ideſt vtinam epiſtola ſcilicet tua, qua meis literis reſpondebis: dicat ſaltem miſeri: ſcilicet mihi: vt ſaxa aquæ Leucadiæ: ideſt præcipitia maris Leucadici, petantur mihi, vt ſcilicet fic finiam aut amores, aut cum amoribus vitam. Et ita oratorie ſummum, & grauiſſimum pondus votornm in fine ponit, vt ipſum memorem commiſerari faciat. Hæc ſunt, quæ in epiſtolas Ouidianas quanta potui breuitate, & commoditate annotaui.

Finis commentarii Domitii in Sapphon Ouidii.

GEORGII MERVLAE IN
Epiſtolam Sapphus contra Domitium annotationes.

QVid igitur petulans & nimiæ licentiæ litterator primum damnat? Nempe qđ Franciſcum Philelphum in Sapphus vita declaranda, ceu græca ignorem ſecutus fuerim, ſed quod mihi vicio obiicit, id laudi maxime duco: neq; enim gloria ſua defraudãdi ſunt præceptores noſtri: quoties vera docent. Sed minime miror, omnium ingratiſſimus eius me accuſat, in quo ſe plerũq; iactare ſolet. Quid? quod plane hic ignorat quorſum Franciſci Philelphi teſtimonium ſpectet, illud etiam deꝓhendiſſe ſe dicit quod filiam: non filium ex Charaxo Sappho genuerit, me vero pro filia filiũ ſcripſiſſe: quaſi non hoc ſit frequens impreſſorum vitium, qui modo ꝓpoſteras & inuerſas, modo alias pro aliis literas collocent. Quem hoſum indulgentiam q̃; interim inſcitiam, vix diligẽs ꝑfectorum & corrigentium cura emendare poteſt. Vnum tamen eſt, quod velut ignotum atq; obtruſum cognouiſſe atq; eruiſſe dictitat ſuper his verſibus: Nec mihi Pierides ſubeunt, Dryadeſq; puellæ. Nec me Theſpiadũ cætera turba iuuat. Hoc eſt triplicem cauſam dicendi, cũ aũt furore poetico ageretur, aut cum relaxans ani

mum in ſyluis ſine curis vagaretur inter Dryadea & Hamadryadas, aut cũ pueris, quos amabat, blandiretur, qui ſibi Theſpiadum & muſarum inſtar erant: Nunc, inquit, nec Pierides. i. furor poeticus, nec Dryades: id eſt relaxatio animi, in ſyluis inter Dryades prouocát me ad carmen, nec cætera turba Theſpiadum: nec amicæ quæ tertia & reliqua carminis cauſa erant: me delectant. Næ litterator egregie de perſtiſſimis vt aiunt, muſarum antris hunc ſenſum eduxiſti dic quæſo an non plena ſunt huiuſmodi dearum appellationibus carmina, ex quibus in tales allegorias quicquam transferre, vt ab Euſtathio traditum eſt, parum conueniens ſenſit Ariſtarchus quam nimiam grammaticorum diligentiam vtpote odioſam Seneca & Quintilianus in Dydimo damnanerunt, porro quam cõtentioſe & inſulſe oppugnans ſuper hos verſus interpretationem noſtram. Et variis albe iunguntur ſæpe columbæ. Et niger a viridi turtur amatur aue. Nam cum vim huius comparationis ex præceptis Varronis excuſſerim, hoc eſt per varias aues genus illud agreſte columbarum accipi, quod fere eſt albo vario & miteris per abſurde nimis: atq; illepide probare p varias aues pauonem intelligi, parum conſiderans: ſi de columba & pauone intelligeretur, a puella inſipidam, & parum efficacem comparationẽ fore. quippe quæ nec ſuperiora: nec rem ipſam de qua agitur reſpicere, illud ſane duplex illa comparatio breuiter docet diſpares formas: & diſparia auium genera vi amoris plerunq; copulari: nec deformitatem, aut impar genus amantes a ſeipſis auertere. Quid enim vult exemplum: Perſei & Andromades, aut columbarum diuerſitas niſi formam in multis, haud magni momenti eſſe immo Hercule contra mulierem ſtaret ſua comparatio: ſi formoſæ aues quales albæ columbæ: & pauones habẽtur, iungi hac in parte traderentur: quod vero ais amicos eſſe inter ſe pauones & columbas, vt naturales ſcribunt, ad præſens negocium non pertinet: abſurde nimirum omnia exponis: quemadmodũ & illud. Non agitur vento noſtra carina ſuo. Vt ſub interrogatione hæc dicat puella quę diſceſſu Phaonis: & amiſſa omni ſpe potiundi quem amabat, in mare ſe ꝑcipitare ſtatuat: cauillatur, & illud. Si niſi quæ facie poterit te digna videri. Nulla future tua eſt: nulla futura tua eſt. Sic exponens, ſi nullam es amaturus, niſi quæ dignitate formæ tuæ conueniat, nullam amabis, quaſi dicat nulla eſt tã formoſa q̃ tu. Nos contra ad delitias amatoris omnia referẽda dicimus: qui non contentus quotidiana forma, per q̃ formoſam optet: in quo maior viſ doloris puellæ oſtenditur, q̃ ſi impoſſibilia appetet, qui ea ſpernit. Verior itaq; eſt hæc ſententia teſtimonio Ouidii confirmata. Forma dei munus forma quota quæq; ſuperbit, quaſi dicat raram vel nullam es amaturus: hic ego aliquid ſubiungam ex occultis græcorum commentariis ſumptum, conduplicationem iſtam non tam ad emphaſim eſſe factam ab Ouidio, q̃ vt geminando eadem verba caracterẽ Sapphus demonſtraret, quæ vt Demetrius Phalæreus author eſt: gratiam ſuis carminibus ἐκ τῆς δι ἀγλαότης quæſiuit. Nam vbi περὶ χάριτος λόγου præcepta tradit de charactere Sapphus: hæc ſcribit ſermonis gratiæ; quæ per figuras ſiunt manifeſtæ, & plurimæ ſunt apud Sappho quemadmodum anadiploſis, vbi nimpha ad Parthenſam ait. παρθενία παρθενία τοι με λιποῦσ᾽ οἴχῃ. Quæ reſpondent ad eam per eãdem figuram οὐκέτι ἥξω πρὸς σέ οὐκέτι ἥξω: Maior. n. gratia apparet, q̃ ſi ſemel eſſet dictum & ſiue figura: ſed cum vir improbus nos inſectetur, noſtraq; iniquo animo perlegat nõ tam reddendæ ſunt homini vices vt eum ſuæ petulantiæ Pœniteat: q̃ bonis ac ſtudioſis iuuenibus conſulendum, qui pluſq̃ cõueniat interpretationibus Domitii fidei adhibentes in grauiſſimos errores incidunt.

In Ibin argumentum Zaroti.

Scripſit Ouidius in Ponto in Ibidem inuectiuam cuius opuſculi argumẽtum perperam nonulli interpretantur: Cum Ouidium Callimachum poetam imitatum dicant: qui in Apollonium Rhodium diſcipulum inuectus eſt: quem Ibidem appellat: vt ipſum Alexãdrinum indicaret. nam Ibis Aegyptia auis eſt: quam ſane hoc deridendum ſit: quis tam indoctus eſt, omniſq; veri iudicii expers, qui non intelligat. Dum argutuli quidam nouarum rerum, quæ nuſquam ſunt, indagatores noua cudere poſteritati volunt: in veterrima nimis: & a veritate alieniſſima dilabuntur. Dicat nobis hi nouatores quod dedecus: quænam infamia Apolonio fuiſſet: vt Alexandrinus Callimacho diceretur: nonne ex Aegypto illuſtres habentur viri doctrinis eruditi variis: ac excellentes? quæ etiam Apollonio vera indicatio ſub Ibidis nomine fuiſſet: cum non tantum in Aegypto huiuſmodi auium genus (teſte Pli.) reperiatur. Si igitur Apollonio Callimachus Ibidis nomen indidiſſet: vt eum tantum indicaret: non dubio ſed notiori vocabulo appellaſſet, quæ nam ergo relicta nobis ratio eſt: cur Ibidẽ Appolloniũ Callimachus appellauerit? hæc nẽpe: & eſt ſnia,

Vallæ præceptoris mei omnium doctiſſimi Plin. libro. viii. ſuæ naturalis hiſtoriæ de Ibide hæc ſcribit: Volucris in Aegypto quæ vocatur Ibis: roſtri aduncitate per eam partem ſe proluens, qua reddi ciborum onera ſalubre maxime eſt. Cum igitur tanta ſit huius ſpurcitas: vt ꝓprio oreventré purget, quod eſt fœdiſſimũ: vt ſpurciſſimum: ſi rem non naturam ſpectes hunc & omni pudore carentem, atq; elegantia, primũ q̃uis ſi poſtea ꝓbabilé reddiderit, ingratiſſimum diſcipulum Callimachus oſtendit: Ibidé appellauit nã & in ſermone incõptiſſimũ Apollonii fuiſſe eius bis a Criticis repudiatum opus memorant: inde correctum acceptum vt Quintili. tradidit: ad cuius Ouidi. imitationem inimicum quoque ſuum in hoc opere ibidem vocitauit: vtq; etiam hominẽ nullius decoris: & commoditatis ſignificaret: huius aũt maledicentiæ cauſas has fuiſſe ipſemet aperit: ſollicitabat vxorem poetæ: dum in Ponto exulabat: q̄dam: qui dũ fortuna Ouidio fuit ab ipſo inter amicoꝝ numeꝝ cenſebatur haud poſtremus: fracta aũt fortuna fidem violare non puduit: linguæ venena inſuſurrans Auguſto: vt diutius in exilium ipſum remoraret: quare laceſſitus has deprecationes: deuotiõeſq; in ipſum perfidum Ibidem compoſuit: quis vero hic fuerit Ibis: a nobis deprehendi non poteſt: cum ipſa nuſq̄ aperiat. Opus vides bis elegiaco metro paucis carminibus abſolutum: ſed ſua cum fabularum: tum hiſtoriarum obſcuritate quam lõgiſſimum: ad cuius iam expoſitionem deuenio.

OVIDIVS IN IBIN.

TEmpus ad hoc luſtris mihi iam bis quinq; peractis,
Omne fuit muſæ carmen inerme meæ.
Nullaq;, quæ poſſit ſcriptis tot millibus, extat

TEmpus ad hoc luſtris: hoc principio Ouidi. auditorem attentum facit docilem, & beniuolũ: quod ab omnibus doctis obſeruari ſolet: vt inde lubentius opus legatur: idque maxie ab Ouidi. non fuit prætermittendum in carmine maledico: a quo omnes genere carminis ſolent abhorrere: & oſtendit nunq̄ antea in quẽquam aliũ ſe inuectum: vt patebit. Tempus: a temperato tenoř ſolis, & Lunæ tẽpus Varro dici voluit: eſſeq; interuallum mundi, & motus. Bis quinq; luſtris: quinquaginta annis tot cum hoc cõpoſuit opuſculum natus erat annos. Luſtrum qnquennium a luendo. i. ſoluẽdo dictũ: vt Varro aſſerit, ꝙ quinto quoq; anno vectigalia, & vltro tributa per cenſores perſoluebãtur. Liuius autem de Seruio Tullo loquens ait: Ibi inſtructum exercitum omnem, ſue: oue, tauris luſtrauit: Idq; conditum luſtrum appellatum: quia in cenſendo finis factus eſt. Græci huiuſmodi annorum ſpatium ὀλυμπιάδας appellãt carmẽ inerme nõ maledicũ, metaphorice dictũ,

Iodoci Badii Aſcenſii opuſculi Ouidiani in Ibin familiariſſima explanatio.

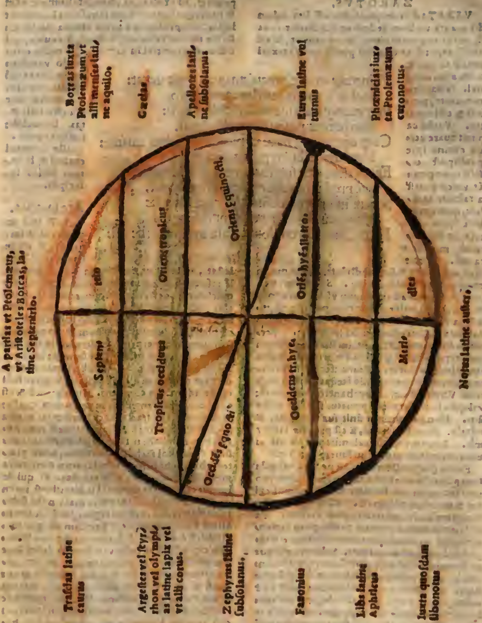
Littera Naſonis ſanguinolenta legi.
Nec quēquam noſtri, niſi me læſere libelli:
Artificis periit cum caput arte ſua
Vnus (& hoc ipſum eſt iniuria magna) perennem
Candoris titulum non ſinit eſſe mei.
Quiſquis is eſt (nam nomen adhuc vtcunq; tacebo)
Cogit inaſſuetas ſumere tela manus.
Ille relegatum gelidos Aquilonis ad ortus,
Non ſinit exilio delituiſſe meo.

TEmpus &c. Opus inſcribiẗ Ouidii in Ibin .i.carmen imprecatoriū, atq; maledicū in quendam aduerſariū ita meo rito criminandum: quēadmodū Callimachus criminatus eſt Apolloniū: quē Ibin vocauit, q̄ſi auem externā, cum ſe Rhodiū mentiretur, quē admodū is, quē Oui. criminaẗ ſe Romanum mentiebatur. Non tamē eū nominat: aut quia famoſos libellos edere lege vetitū erat propiio preſertim nomine exp̄ſſo aut qa ſe iuſte maledicere oſtēdat: & ſūmope p̄uocatū vix re gerere cōuitia: aut pares referre vices. Intentio aūt eſt animo ſuo morē gerere: qa dulcis eſt nōnullis vindicta: q̄ male dicēdo fit: ſed ea & turpis & ſceleſta Chrīano fugienda eſt. Aut vt minādo, & imprecando aduerſariū a maledicendo, & p̄uocādo vlterius reuocet, niſi .n. interdū ſtultis, & maledicis reſiſtaẗ: nullus eēt in eius maledicēdi modus. Vnde monet comicus aduerſarios ſuos ceſſent malediceẗ: malefacta ne noſcat ſua. Et hęc quidē intentio, & modus obſeruet honeſtior & Chrīano dignior ſit. Et licet Oui. Chrian⁹ nō fuit, eadem tū virtus illi cognita fuit: vnde conaẗ ſe candidū .i. ſine liuore aſtruere. Qualitas carminis eſt elegiaca, ea .n. p̄cipue valuit, & iō plurimum vſus eſt ſm tū propter materiæ exigentiam iambica eē debuit. Liber vnus eſt, nec is ſane magnus, ſed ſane q̄; difficilis: qa oīum, quos fortunatos nouos, in aduerſariū ſuum imp̄catur: niſi deſiſtat ab incepto: & ita cōſidē inquiſitio difficultatem affert. In qua re, qa diligentiſſimus fuit Calderinus, ſatis erit ordinem cum familiari explanatione p̄ter eum cōtexuiſſe. Nam poetæ vitam ante epiſtolarū explanatiōem, & exilii cauſam ante hoc opus vidim⁹. Ordo igitur eſt: Omne carmē meæ muſæ .i. venæ, aut inuentionis me fuit inerme .i. ſine maledictione imprecatiōe, aut inuidiæ telo vſq; ad hoc tempus, & hoc bis q̄nq; .i. decē luſtris .i. quinquenalibus temporibus, hoc eſt quinquaginta vitæ meæ annis iam peractis. Et nulla littera: ideſt ne minima quidem particula. Naſonis .i. mea, aut operis mei, qui Naſo vocor: text at ſupplc tot millibus ſcriptis .i. licet tot millia ſcripſerim, nam ſi intelligatur in: vt ſit in tot millibus, diceret ſcriptorem, quæ .ſ. littera: hoc eſt particula poſſit legi ſanguinolenta .i. ſanguinis appetens: aut hoſtilis, ſiue maledica, perſtat in metaphora: qa dixerat inerme. Nec noſtri libelli læſere quē quā niſi me, ſcilicet vnū, qui in exilio miſſus ſum ob libros de Arte amandi. Bene autem dicit noſtri libelli pluraliter, quia licet modeſtiæ gratia de vno pluraliter in prima perſona loqui, & tamen ſingulariter addit me: quia ſe ſolum vult ſignificari læſum. Vnde licet potuiſſe, noluit tamen dicere, niſi nos: cum ideſt quando caput artificis: ideſt meum periit: ideſt exilio damnatum fuit arte ſua: ideſt propter artem ſuam, & a ſe inuētam. Vnus, ſcilicet aduerſarius maledicus, & inuidus: & hoc ipſum: ſcilicet q̄ ille vnus id facit, quia non iure, ſed iniuria: eſt iniuria magna non ſinit: ideſt non patitur titulum candoris mei: ideſt puritatis meæ ab omni inuidia, eſſe perennem: ideſt perpetuum vſq; ad finem vitæ. Quiſquis, ideſt quicunq; eſt, nam nomen vtcunq;, ideſt tam proprium, q̄; cognomē eius latebit adhuc: ideſt donec videro, an reſipiſcere velit: cogit manus inaſſuetas: ideſt nullo modo aſſuetas, ſumere tela, ideſt ſcribere carmina maledica: reſipiſcere ſupple metaphora ab hoſtili bello. Ille relegatum: docet cauſam querelæ ſuæ in aduerſarium eſſe iuſtiſſimam, cum ille miſerum, & exulem indignis iniuriis perſequatur: quem merito protegat, & defendat. Vnde ordo eſt, Ille, ſcilicet aduerſarius, qui me cogit tela ſumere, non ſinit: ſupple me relegatum, ideſt miſſum in exilium ad ortus gelidos. Aquilonis: ideſt ad pontum iuxta Getas ad frigidam zonam. delituiſſe: ideſt perfecte, & quaſi incognitum ad finem vſq; latuiſſe, ſupple in exilio meo.

ZAROTVS.

SANGVINOlenta: maledicta. Niſi me: miſſus ſum in exilium libris de arte amandi editis. Vnus: Ibis. Mei candoris: meæ grauitatis & beneuolentiæ erga omnes. Inaſſuetas: inhabiles carmine maledico. Relegatum, præſcriptis finibus in exilium miſſum.

Numeroſior

Numeroſior quoq; ratio ventorum eſt addita: & regionibus vnde fluunt venti ſumpſere nomina: vt Pli. lib. ii. natura. hiſto. prodidit.

Vulneraq; immitis requiem quærentia uexat:
Iactat & in toto uerba canina foro.
Perpetuoq; mihi ſociatam fœdere lecti:
Non patitur miſeri funera flere uiri.
Cūq; ego quaſſa meæ cōplectar membra carinæ:
Naufragii tabulas pugnat habere mei
Et qui debuerat ſubitas extinguere flammas:
Hic prędam medio raptor ab igne petit.
Nititur ut profugę deſint alimenta ſenectæ
Heu quanto noſtris dignior ipſe malis
Dii melius: quorum longe mihi maximus ille eſt:

ZAROTVS.

VEXAT: diſtrahit, moleſtia afficit: a vehendo vexare verbum deducitur: iſq; dicitur vexari, qui vi atq; motu vltro, citroq; vehitur, & eſt pluſq; vehi: ſicut quaſſari pluſq; quati: taxari pluſq; tangi: & mille alia, auth. Gel. Iactat: immoderate, proſuſeq; obloquitur. Verba canina: quare verba canina ipſe paulopoſt oſtēdit: ſumptum ēt videri poteſt a rabidis canibus, quorum rabies Syrio ardēte (teſte Pli.) homini mortifera eſt. Foro: forū, vt tradit Feſt. ſex modis intelligitur, pro loco negociationū hic accipe. Sociatam: vxorem dicit: quam ad extremum vſq; diem approbauit: ſuorūq; fecit conſiliorum participem, notiſſima differentia inter ſocium, comitem, & ſodalem: a quibus etiam verba habentur. Perpetuo fœdere: ad differentiam illarum vxorum quas repudiauit: vtq; etiam amorem ſuū indicaſet, vt inde iuſtior ira videatur: fœdus appellatum ab eo: q in paciſcendo fœdata hoſtia necaretur. Virgil. Et cæſa iungebant fœdera porca: vel quia in fœdera interponatur fides, vt ait Feſtus. Non patitur: non finit ſua moleſtia, & iniuria. Flere: lamentari, & eſt proprie lachrymis. Funera, viui viri calamitatem, & me viuum perinde, ac mortuum funere proſequi.

Funus (inquit Donatus) eſt pompa exequiarum a funalibus, etenim noctu efferebātur propter ſacrorum celebrationem diurnam. Legitur & miſeri, & notum eſt. Cūq; ego quaſſa: ſumptum ab iis, qui naufragium faciunt. Tabulas: tranſlatio ſumpta a naufragium facientibus: qui procumbentes tabulæ nauis e tempeſtatibus conātur euadere. Subitas extinguere flammas: mihi opitulari: ſicut ſolent incendia homines extinguendo ignem auxiliū præſtare. Hic prędam: præda hoſtibus capta: qđ manu parta, ut ait Varro. Profugæ, profugus inquit Sex. proprie dicitur, qui procul a ſuis ſedibus vagatur: quaſi porro fugatus: multi tamē ita diffiniunt, vt profugos eſſe dicant eos, qui excluſi neceſſitate de ſuis ſedibus adhuc vagantur: & ſimul ac inuenerint ſedes non dicantur profugi, ſed exules: ſed vtrunq; falſum eſt: nam & profugus lectus eſt, qui iam ſedes locauit: vt in Lucano: profugiq; a gente vetuſta Gallorum Celtæ miſcentes nomen hiberis, & exules, qui adhuc vagantur: vt in Saluſtio. Qui nullo certo exilio vagabantur: adeo exiliū eſt ipſa vagatio. Senectæ: ſenecta eſt ſenilis ætas. Dii melius: ſcilicet agunt. Ille Germanicus: cui & faſtorum libros inſcripſit.

ASCENSIVS.

ET ipſe immitis: idest immania, & crudelis vexat. i. moleſtat, vulnera quærentia requiem, idest male refeceat, hoc eſt innouat, quæ neglecta requieſcere, hoc eſt requiem ſumere velint, & iactat verba canina: idest detractoria, & irritatiua, ac maledica more canis: toto foro: idest vbi eſt plenus conuentus hominum. & non patitur ſociatam mihi perpetuo fœdere lecti: idest legitimam coniugem meam: flere funera: idest exilia funeri comparanda, viri miſeri, quia vexando eam cogit eam aliud cogitare, & agere ſcilicet de aduerſario conqueri. Cumq;: idest & cū ego complectar membra meæ carinæ quaſſa: idest concuſſa, & fracta, hoc eſt reliquias naufragii, & infortunii mei. ille pugnat: idest cum pugna cōtendit habere tabulas, idest vltimas opes ſicut dum nudi ī tabula enatamus, nihil præter tabulam habemus, tabulas ergo mei naufragii: idest vltimas opes mihi relictas. Et qui debuerat extinguere flammas ſubitas: idest incendia ſubito orta, idest amouere mala mihi ſubito venientia, hic exiſtens raptor, idest violentus alieni boni inuaſor, petit prædam ab igne medio, idest e maximo infortunio meo emolumētum capit. Nititur enim vt alimenta deſint ſenectæ profugæ: idest profugatæ, heu quanto dignior: ſupple ſit ipſe noſtris malis: ſupple q nos quaſi dicat multo dii melius: ſupple mecum agunt, quam ipſe, quorum: ſcilicet deorum: hoc eſt diuorum: ille: ſcilicet notiſſimus in terris, videlicet diuus Auguſtus, qui viuus pro deo habitus eſt, vnde Horatius. Præſenti tibi maturos largimur honores, eſt mihi longe maximus, idest præcipuus.

Qui noſtras inopes noluit eſſe uias.
Huic igitur meritas grates utcunqꝫ licebit:
Pro tam manſueto pectore ſemper agam:
Audiet hæc pontus:faciet quoqꝫ forſitan idem:
Terra ſit ut propior teſtificanda mihi.
At tibi:calcaſti:qui me uiolente iacentem:
Qua licet:heu miſero debitus hoſtis ero:
Deſinet eſſe prius contrarius ignibus humor:
Iunctaqꝫ cum luna lumina ſolis erunt.
Parſqꝫ eadem cœli zephyros immittet & euros:
Et tepidus gelido flabit ab axe notus
Et noua fraterno ueniet concordia fumo,

ZAROTVS.

INOPES, vias:viaticum.n.dedit. Agamme.gra.ſolent poetæ ita vti,cum oratores gratias dicant differunt inter ſe habere gratiam:referre:& agere,agere verbis ꝓpriũ eſt,qui aũt habet apud ſe gratiam:nõdũ retulit:q retulit deſiit hēre. Dona.ẽ author. Audiet hæc põtus:pontus mare antea,vt ſcrib. Plin.ab inhoſpitali feritate Axenos appellatus eſt,& Pontus non a ποντίζω:ſed potius verbũ a noĩe factũ:prius enim fuit Pontus,quam quiſquam in eo merſ geretur,ſed potius quaſi μέγιστος:idest flatibus,& procellis plenus. Idem Germanicus. Teſtificanda:numeranda inter cætera beneficia.

Calcaſti:inſultaſti. Quà licet:quacunq parte licuerit. Hoſtis: apud antiquos peregrinus hoſtis dicebantur,& qui nũc hoſtis per duellio,authore fe.& Macro.vnde Statius in Curculione:ſiue ſtatus cum hoſte intercedit dies dixit.

Deſinet eẽ prius:adeo iniuria affectus eſt poeta,vt nunquam ſe amicum Ibidi futurum dicat:idq; p ſimilitudinem a rebus ɔtrariis,ita & Solis tps cum Lunæ. Soles aũt plures fuiſſe Cic. in libris de natura Deorum oſſiditalt.n. Cũq; tu Solẽ:qa ſolus eſſet,appellatũ eſſe dicas: Soles ipſi q̃; multi a theologis pferunt:vnus ex Ioue natus:nepos ætheris:alter Hyperione:tertius Vulcano Nili filio:cuius vrbẽ Aegyptii volunt eſſe eã,q̃ Heliopolis appellat. Quartus is,quem heroicis tpibus Acanto Rhodi pepiſſe dr Lalyſi Cameiratide Rhodi. Quintus,q Colchis fert Aeetã,& Circẽ peculiſſe. Luna dr,q ſola lucet noctu,ſi Varroni credimus,vñ Catul. Dictaque a lumine Luna. Parſq; eadẽ ex. Zephyrus:& Eurus venti inuicem ſibi cõtrarii, vt oſidimus.

Axe:axis,inquit,Feſtus,quem græci ἄξονα dicunt plures habet ſignificationes: nam & ps cœli ſeptẽtrionalis,& ſtipes teres: circa quẽ vertit eſt,& tabula ſectilis. Et no.frater. Laius Thebar rex ex Iocaſta Oedipodẽ filiũ habuit:q ex matre ſuſtulit filios:Eteoclẽ,polynicẽq; viriles ſex fœminas vero Antigonem,& Iſmenem,ſed poſtq̃; reſciuit Oedipus cũ matre ſe cubuiſſe:ſibi oculos eruit,relictis in regno Eteocle:& Polynice filiis:qui inter ſe pacti ſunt in ſingulos ſibi cedendo annos alternis regnarent:ſorte prior Eteocles regnat,qui pacto exacto tpe fratri cedere noluit,indignatus aũt Polynices tanta affectus iniuria aſſe Thebas cum exercitu vna cũ ſeptem regibus venit quo i bello mutuis Eteocles,& Polynices eccidere vulneribus: quorũ corpora in pyrã cõiecta de more ſunt,cuius fum' in partes ſciſſus eſt,vt ẽt & ipſorum mortuorũ oſtenderet odium,plures huius rei meminerunt authores,& in primis in Thebaide Statius.

ASCENSIVS.

QVI Noluit noſtras vias eſſe inopes.i.voluit exulẽ ſpoliare,ẽt opibus ſuis,igit ego agã ſemper huic.ſ. Deo grates.i. gratias merita.ſ. quas meruit:quaſcũq; licebit.i.licitum erit:aut dabit mihi agere pro tã manſueto pectore:quo .i.in me vſus eſt,cũ ẽt bona oia potuiſſet abſtuliſſe. Pontus.i.regio,in qua mihi exiliũ eſt, vbi Barbari & ſæui habitant hoies,audiet hęc:idest has gratiarũ actiones meas:& hæc merita Augusti in me.& idem.ſ.pontus (ſm quoſdã) faciat quoq;.i.ẽt vt ſit potior terra teſtificanda.i. in teſtimonium gratitudinis citanda mihi.i. videns me gratum Auguſto merebit de me,& me ſibi obnoxiũ faciet. Vnde per cõtrarium ſubdit. At tibi &c. Calder.aliter intelligit.ſ. idẽ.ſ. Auguſtus faciat quoq; vt terra ſit potior teſtificanda mihi.i. vt in exilio de cæſaris triumpho ſcribã. At tibi calcaſti &c.incipit imꝓcari in aduerſariũ a ſimili fere dicendi figura:vt Virg. in diris vtens. Ordo eſt:At.i.ſed o violente.i.iniuſte oppreſſor,qui calcaſti.i.ſuppeditaſti me iacentẽ.i.pſtratũ.heu dolentis eſt interiectio eius videlicet, qui inultus cogitur ad vltionem, aut exprobrantis ſicut illud:Heu ſtirpẽ inuiſam:heu igit ego ero hoſtis debitus.i. vti dabo :qã.i. q̃ res licet.i. pmittit: miſero.ſ. mihi miſeratione digno. Nã miſeros fere bonos dicimus. Deſinet eſſe prius:ſic in diris Maro contraria naturæ prius fore ꝓcatur. Quam deſit (inquit) noſtris deuotum carmen auenis. Ordo eſt: Humor.ſ.

Quam uetus accenſa ſeparat ira pyra
Et uer autumno: brumæ miſcebitur æſtas:
Atq; eadem regio ueſper & ortus erit
Quam mihi ſit tecum poſitis, q̄ ſumpſimus armis:
Gratia: commiſſis improbe rupta tuis.
Quam dolor hic unq̄ ſpacio euaneſcere poſſit:
Leniat aut odium tempus & hora meum.
Pax erit hæc nobis: donec mihi uita manebit:
Cum pecore infirmo quæ ſolet eſſe lupis.
Prima quidem cœpto committam prælia uerſu:
Non ſoleant quamuis hoc pede bella geri.
Vtq; petit primo plenum flauentis harenæ:
Nondum calfacti uelitis haſta ſolum.
Sic ego te ferro nondum iaculabor acuto:
Protinus inuiſum nec petet haſta caput.
Et neq; nomen in hoc: nec dicam facta libello,
Teq; breui: qui ſis: diſſimulare ſinam

aquehis deſinet prius cōtrarius eſſe ignibus. Et lumina ſolis erūt emiſta cū Luna. i. in ꝯiunctione videbit Luna luminoſa nobis: aut erunt in eadē ſphæra. Et eadem pars cœli imitet zephyros & euros, zephyros qui flāt ab occidētē, dicit latine fauonii, & euros q flant ab oriēte, & notus. i. ventus meridionalis, tepidus, qui tranſit torridā zonam, & flabit ab axe gelido. ſ. ſeptētrionali vbi eſt altera frigida, zonæ, & ꝑpetuū fere gelu. Et noua cōcordia veniet ſumo fraterno. i. q̄ fratres. ſ. Etheocles, & Polynices cōcremabuntur: qui cum eſſent in vita inter ſe ſæuiſſimi: dum rogo imponerentur: diuiſus eſt rogus: quaſi cadauera adhuc inimicitias agerent, vnde addit.

ZAROTVS.

PYRA: pyra eſt lignorū cōgeries. Virg. xi. Aenid. Conſtituere pyram, & ἀπὸ τοῦ πυρός. i. ab igni venit: teſte Ser. Et uer: ver q̄ tūc viuere incipiunt virgulta auertere ſe tempus anni: niſi q̄ Iones dicunt id tempus ver. Var. author Autumno, autumnum quidam dictum exiſtimabant: q̄ tunc maxime augeantur hominum opes coactis agrorum fructibus: vt author eſt Fe. Brumæ: dicta bruma, q̄ tunc breuiſſimus eſt dies. Var. author. Aeſtas ab æſtu æſtas: hinc æſtius: niſi forte a græco: authore Var. Armis imprecationibus tranſlatio: a militibus, qui armis inimicos petunt: arma ab armis. i. humeris dependentia: aut ſcutum: gladiū pugionē ſicat & ea quæ ꝓcul ꝓiiciantur tela. Fe. Gratia, pax, & ꝯcordia. Improbe: ꝓbi veluti ꝓhibi: qui ſe a delinquendo ꝓhibent: improbi, qui ſe non ꝓhibent. Fe. author. Tuis m. q̄a dignus es. Quam d. ſenſus eſt, tēpus, quo oia ꝯſumitur, nequaq̄; odiū, & iram meā finire poterit. Pax a pactione dicta. vt ait Fe. Cum p. pecus ab eo, q̄ paſcebant: a quo pecora vniuerſa quod in pecore pecunia cum paſtoribus conſiſtebat. Var. Diciturq; pecus omne animal humanā carens effigie: teſte Lactan. & pecus pecudis dicimus, & ris, & pecuare pecuaris, & pecu pecu indifferenter: nō vt impitorū grāmaticorū multitudo falſo docet Lupis: ri Martis tutela rē dicit lupi λύκος græce dī. Cœpto verſu, nam pollicet ſe editurū propria carmine maledico opus in inimicum: vt in fine operis patebit: Cœpto ergo verſu hoc carmine, qd erit principium imprecationis, & dixit ꝓlia, vt oſtenderet etiā non pro meritis in ꝓſentia deuouere: ꝓlis eſt amor certamen: belli vero tū pugna, tū totū tēpus: quo in militia ſumus. Hoc ꝓnam libo metro vti ſolemus. Vtq; p. pri. per comparationē dicit ſicuti leuis armaturæ milites ſolent antea q̄ in bellum ꝓdeant, ſe experiri in arena, ita hoc opus edere, vt inde facto periculo, acrius inimicum vulneret. Velitis: more veterum velociſſimi cum ſecutis irruebus: ait. n. de velitari Cice. Pedites ad hoc ipſum exercitati iiſdem miſcendi: quos expeditos quaſi velitantes volites nominabant. ii. autem, ſi liuio credimus haſta inhabili vtebantur. Breui tempore. Diſſimulare: ſimulamus falſa diſſimulamus vera teſte Ser.

ASCENSIVS.

QVAM. ſ. ꝯcordiam fratrū vetus ita ſeparat pyra. i. rogo funebri: incenſa. i. dum incēſa eſt nam diſſoluerūt corporea eū flāmis. Et ver: miſcebit autūno inter q̄ eſt æſtas, & hyems, & brumæ miſcebit æſtas: inter quas eſt ver, & autumnus. Atq; eadē &c. patet ordo. Cōmiſſis. i. o improbe, q̄ nos ſumpſimus tuis cōmiſſis. i. ꝓpter cōmiſſa tua. Tēps & hora, q̄ tū plurimū valere ſolent ad delendum odiū: vnde in odiū Iunonis dicit Venus in. v. Aeneid. Quā nec longa dies pietas neq; mitigāt vlla. Cum pecore infirmo: agnino, aut caprino. Prima qdem cœpto verſu. i. quali incepi tecū loq, hoc eſt elegiaco. Non

ſoleant.

ſoleant & cet. Quia iambico geri volunt. vnde Hora. in arte: Archilochum proprio rabies armauit iambo. Velitis haſta: veles eſt leuis armaturæ miles. is autem præludẽs haſtam ſolo arenoſo infigit: quam poſtmodum ſuccenſus in hoſtem ingerit: ſi peritus eſt. ſic & poeta dicit ſe primũ non acri pede geſturum bellum.

Poſt modo ſi perges: in te mihi liber iambus:
Tincta lycambeo ſanguine tela dabit.
Nunc: quo battiades inimicum deuouet ibin:
Hoc ego deuoueo: teq; tuoſq; modo.
Vtq; ille: hiſtoriis inuoluam: carmina cæcis:
Non ſoleam quamuis hoc genus ipſa ſequi,
Illius ambages imitatus in ibida dicar:
Oblitus moris: iudiciiq; mei.
Et quoniam qui ſis nondum quærentibus edo
Ibidis interea tu quoq; nomen habe.
Vtq; mei uerſus aliquantum noctis habebunt:
Sic uitæ ſeries tota ſit atra tuæ,

ZAROTVS.

LIBER iambus: iambus pes ἀπὸ τοῦ ἰαμβίζειν: id eſt a contumeliis iactandis: quia maledici genere hoc carminis vtebantur: huius autẽ origo verbi ex nomine Iambes fabulæ Celei nominatur: quæ Cererem filiam quærendo ad Megarinam coniugem Celei delatam cum vidiſſet ſollicitam male tractauit, alii iambũ quaſi triambum, a triumphatore Libero cognominatum: a Marte alii. huius carminis præcipui ſcriptores apud græcos Archilochus, & Hipponax: apud Romanos Lucilius, Catul. & Hor. Bibaculus: vt ſcrib. Diom. Tincta ly. ſangui. Lycambes filiã Neobolem Archilocho poetæ promiſit: quã poſtea turpi ipſius cõmotus facie negauit datur ũ: indignatus inde Archilochus iambo carmine aſperrime in Lycambẽ ſocerum, & filiam eius Neobolem inuectus eſt: quos pudore confuſus laqueo finire vitam compulit: vnde Ho. in epodo: caue caue: nãq; in malos aſperrimus: parata tollo cornua: Qualis Lycãbæ ſpretus infido gener. & in poetica: Archilochũ proprio rabies armauit iambo. Hunc ſocci cepere pedem: grandeſq; cothurni: floruit Tulli Hoſtilii tẽporibus: auth. Cornelio Nepote. Nunc quo. quõ veteres deuotionem facerent pluribus verbis in. iii. ſatur. docet Mac. plurimaq; verba dicebãt: quæ omnia ex Samonici Sereni teſtimonio ponit: quare dicit nunc Oui. non eo modo quo priſci ſolebant te deuoueo, ſed ſicut Callimachus: qui inimicum ſuum Apolloniũ Rhodium deuouit. Battiades: Battus Polymneſti filius Cyrenas primus ædificauit. quatuor autem fuere Batti, & oẽs Cyrenẽſes: quẽadmodũ Proclus docet in Pindarum: eius meminit Calli. qui extruxit Cyrenas de laudibus locutus Apolli. ex cuius verbis docemur Battiades oẽs Cyrenẽſes appellatos: quãobrem etiam Oui. ab ipſo cõmonitus Calli. Battiadẽ eum vocat: quia fuerit Cyrenenſis: ne quorũdã nugas ſequentes, aliter interpretemur. Vtq; il. hi. obſcuriſſimis hiſt. recõditiſq; fabu. Calli. opus ſuum abſoluit: quod ita facere pollicet poeta. hiſt. inquit Cice. eſt res geſta, ſed ab ætatis nrã memoria remota. licet Ser. & alii ab ἱστορεῖν quod eſt video dici putarint hiſtoriam: quid ãnales ab hiſt. differant abunde Gel. docet. Non ſo. quãuis hoc ge. ipſe ſequi: vbiq; facilis in cæteris operibus eſt: & nunquam carmen maledicum antea compoſuit. Ambages: ambages ait Var. apud Lucilium: Quid tibi ego ambages ambiui. profecto a verbo ambio: quod ineſt in ambitu, & ambitioſo: ambages dicit Ser. circuitus. Ibidis interea tu quoq; nomen ha. eo nomine appellaberis quo Callimachus: quem imitamur: inimicum ſuum Apollonium nuncupauit. Noctis: difficultatis, & obſcuritatis. Atra, obſcura, & perinde infelix.

ASCENSIVS.

POST modo ſi perges: aut ordo eſt: poſt ſi modo: aut poſtmodo: vna eſt dictio pro eo: quod eſt poſtea: aut poſtmodũ. Tincta Lycãbeo ſanguine tela dabit. i. tam vehementer, & execrabiliter in te inuehitur carmen meum iambicum: vt Archilochi in Lycãbẽ ſocerum ſuum ex ſpõſione: qui eum ad laqueum compulit. Iambus autem debet proferri triſyllabum ſicut græcũ ἰάπτω. i. noceo. Nunc quo Battiades &c. Ordo eſt. Ego deuoueo. i. in perniciem, & mortẽ voueo, & addico diis inferis: nũc te, & tuos hoc modo: quo Battiades, ſed Callimachus deuouet Ibin. i. Apollonium: quẽ Ibin. i. auem Alexandrinum appellauit. Non ſoleam quãuis & c. quia facilis, & apertus in reliquis eſſe conatur: hic ex induſtria difficilis, & obſcurus. In Ibida rarum eſt. Nam, authore Ser. quæ non ſemp creſcunt, non vbiq; creſcunt: quia tñ in gtõ, & datiuo ſingularibus, quia ergo dr Ibis. huius Ibidis, vel Ibis: dixiſſet Ibin: ſed ab Ibidos in gtõ:

Hæc tibi natali facito:ianiq; calendis
Non mentituro quilibet ore legat.
Dii maris & terræ:quiq; his meliora tenetis
Inter diuerſos cum Ioue regna polos.
Huc precor huc ueſtras omnes diuertite mentes:
Et ſinite optatis pondus ineſſe meis.
Ipſaq; tutellus:ipſum cum flūctibus æquor:
Ipſe meas æther accipe ſumme,preces.
Syderaq;,& radiis circundata ſolis imago.
Lunaq; quæ nunquam quo prius ore micas.
Noxq; tenebrarum ſpecie reuerenda tuarum.

dicit Ibida in actō. Nōdum q̄rentibus edo:pondus habet,q̄ ne q̄rentibus quidē edat.i.loquatur,& exprimat. Tu quoq;.i.etiā tu ſicut Apollonius habet apud Callimachū. Aliquantū noctis.i.obſcuritatis. Atri:aut ignobilis;aut pot⁹ infauſta atro lapillo: notanda more Thracum, aut Creteſium.

ZAROTVS.

HAEC ti. natali faci. tuo natali die: ſolebāt priſci multū natales ſuos celebrare, & in maximo honorē habere:quibus diebus læta oīa pagebant: quare nunc Ouidi. infauſtum inimico imprecatur natalē. Ianiq; ca. cal. Ianuarias maiores obſeruabant:in quibus vnuſquiſq; aliquid agebat:Totus ab auſpicio ne foret annus iners: Quiſq; ſuas artes ob idē delibat agēdo: Nec plus q̄; ſolito teſtificatur opus: ait in Faſtis Oui. Cur quoq; celebrarent calen. Ianuarias ex Varronis lectione licet cognoſcere, inq̄t enim Calendas,& natales Ianuarii antiqui obſeruabant:ne mala omina auderent:& veſtes veteres nouis mutabant: eodem die mulieres annium ſeruis, ſicut viri ſaturnalibus dabant: & quiſq; ſuas pro bono omine artes exercebat: pluribus nominibus Ianum appellatum ab antiq;s,Var. Macro. & in faſtis Ouidi. docent: cui.xii. erant aræ: Dii maris,& terræ: nunc in auxiliū Deos omnes vocat:vt inde facilius poſſit imprecatio nibus vti: Dii maris:dii,qui mare incolitis, & q in terris degitis. Quiq; his mel.tene. Inter diuerſos cum Ioue regna polos.i. vos etiā inuoco:qui meliora regna habetis:cœlum tenentes: q̄; maritimi,terreſtreſq; dei:& tandem omnes:q eſtis inter arcticum,& antarctirum polum. Polus,ait Varro,græcū id ſignificat circum cœli. Mentes: a verbo memini mens deſcendit: & mētio: vel a meter:ſiue μων.i. Luna: quia ſicut Luna creſcit,& decreſcit:ita hominum mentes variis modis h beſcunt: & augentur: diuus Auguſtinus eſt author. Ipſaq; tu tellus: eadem & Ops eſt:quæ numen quoq;. habere dicitur:teſte Pli. Aequor:mare ab æqualitate dictum:vt author eſt Varro. Aether:ait Ariſt. i eo,quem de mundo compoſuit libro:Cœli aūr,& aſtrorum ſubſtantias æthera nuncupamus: non vt quidā quod cum ignea ſint:vrantur: ſed ſtātes in nimiū alteratum ab igne vertice:ſed quia ſemper currāt circundata. Plato in Epinomide æthera cœlum dicit:dum quinq; oſtendit eſſe elementa:& poſt ignem æthera collocauit. Syderaq;: ſydera, quod inſidūt atque ita ſignificat quid in terra purēdo. Varro. Quæ nunq̄; quo pri. ore micas: nam modo plenilunium: modo interlunium itaq; ſemper diuerſo mō aſpicitur ab interlunio ad plenilunium: ecōtrario varias figuras admittendo: vt vnuſquiſq; p ſe cognoſcere poteſt. Quiq; p infer. Stygem paludem dicit Acherōtis,& terræ filiam: per quā dii peierare prohibentur:vt Virgil. tradit: Stygiamq; paludem,Dii cuius iurare timent,& fallere numen:qui enim peieraſſet nectareo poculo per nouem dies priuabatur: Victoria autem ipſius Stygis, ac Acherontis filia cum bonam operam in bello giganteo nauaſſet,& Ioui auxilio veniſſet: ab ipſo impetrauit: vt per matrē Dii iurarent:peierantesq;, qua diximus, pœna multarentur.quod a Ioue facile conceſſum eſt. De Styge etiam palude: vbi de Alexandri morte narrabimus:aliquid dignum cognitu docebimus. imperiuratæ: quam Dii timent.peierare. Amnis:ab ambitu dictus. Varro. Noxq; tene.nox quia græce dicitur nyx in genitiuo noctis:quia græce νυκτός, vt recte cōmonet Priſcia.fallitur ergo Seruius,qui, q̄ oculis noceat, dictam exiſtimauit:nullum namq; verbum latinum ita declinatur:aut enim in g s faciunt genitiuum vt lex gis:aut in cis,vt nux cis.excipiū tur ſenex,quod facit ſenis: & ſuppellex,quod facit ſuppellectilis.

ASCENSIVS.

HAEC: ſcilicet imprecatoria legatur tibi eo die:quo tibi bona comprecari debeant. Aether ſumme.ſ inter elemēta:aut cœlo poſuit: nec legendum eſt ſume,ſed ſumme in vocatiuo a nominat.uo ſummus. Vel autem de igne potius loquitur:qa addit ſyderaq; &c. Quæq;.i. & tu o parca,q̄ nectis. Opus ra.i. ſtabile, & fatale:triplici Pollice:qa tres ſūt:vn̄ verſiculus plebei⁹ ē: Cloto colū baiulat: Lacheſis trahit: Atropos occat.

ZAROTVS.

QVA Eq;: parcas inuocat: quæ tres eſſe phibentur ab authorib⁹: Clotho, Lacheſis, & Atropos: quas Cic. in. ii. de natura deorum Herebi, & noctis filias fuiſſe ſcri. Hæ mortalium vitã in ſua ptãte habere dicuntur, quarum Clotho baiulat: Lacheſis filat: Atropos filum frãgit vnde Seneca Ducunt volentẽ fata nolentẽ trahunt, & rurſus in ea, quã Oedipodem vocat tragœdia. Fatis agimur: cedite fatis: Non ſollicitæ poſſunt curæ Mutare rati ſtamina fuſi, Quicquid patimur mortale genus, Quicquid agimus venit ex alto, Seruatq; ſua decreta colus, Lacheſis dura reuoluta manu, Omnia certo tramite vadunt, Primuſq; dies dedit extremus, Non illa Deo vertiſſe licet: quæ nexus ſuis currunt cauſis; It cui ratus prece nõ vlla. Mobilis Ordo: Multis ipſum timuiſſe nocet, Multi ad fatũ venere ſuum, Dũ fata timẽt: & q̃ ſequuntur. Oui. quoq; in Meta. de parcis loquitur. Ratum: firmũ, & ſtabile, eſtq; iuriſcõſultorũ verbũ. Triplici pol. nam tres numero ſunt, vt docuimus: pollex, inquit, Macr. nomẽ: adeo q̃ polleat, accepit: nec in ſiniſtra ceſſat: nec minus q̃ tota manus ſp in officio eſt: vñ apud græcos ἀντίχειρ vocatur, quaſi manus altera. Opus inter opus, & operam, differentiã hanc facit Vulpianus inquiens: operæ ſunt diuinũ officium: opus eſt finis, fructuſq; operæ: ſed hæc ſæpiſſime confunduntur apud authores: vt apud Virgilius. Mollibus aſt ratis opera ad fabrilia ſurgit quaſi ad operas. Quas ferunt tor. non prætermiſit Oui. furias: quas tres tradunt fuiſſe Alecto, Tiſiphonem, & Megæram, Acherontis, & noctis filias. Pluribus autem verſibus eas Virgil. Ouid. & Claudianus deſcribunt. nec immerito Acherõtis, & noctis eſſe filias voluit antiquitas: cũ rebus minime ex voto ſuccedẽtibus, & ratione cedente mentis perturbationẽ naſci neceſſe videatur: q̃ nõ abſq; mentis cæcitate iudicii perſeuerat: & perſeueratione fit maior donec erũpat in actum. qui abſq; ratione factus furioſus appareat: neceſſe eſt. diuerſis noib⁹ nũcupãtur: vt paſſim apud poetas eſt legere. Vittatis: ſumptũ hic a vitibus: q̃ pedamentis alligãtur. Carceris: carcer eſt cuſtodia noxiorũ a coercẽdo q̃ coerceat quos exire prohibet: carceres e quo terminus: vnde currere incipiũt: vt Varro teſtatur. Vos quo. ple. ſu. hos Deus, quos nunc

Quęq; ratum triplici police notis opus.
Quiſq; per infernas horrendo murmure ualles,
Imperiuratæ laberis amnis aquę.
Quaſq; fuerunt torto uittatis anguę capillis:
Carceris obſcuras ante ſedere fores.
Vos quoq; plebs ſuperum fauni: ſatyriq;: lareſq;

memorat plebẽ appellat. nam ſicut in vna quaq; ciuitate nobiles, & patricii a plebe diſcernũtur populo inq; minuto: ita a Diis ii ſemidei ſegregantur: plebs vero dr̃, authore Gel. in. qua gentes ciuiũ patriciæ non inſunt, & dr̃ recto caſu plebs, & plebes; vt veterũ exẽplis ſatis cõſtat. Fauni dii ſunt ſylueſtria incolentes: a fando dicti: vt ait Feſt. Satyriq;: ſatyri, ait Plini. in. v. pter figurã nihil moris humani & in Aethiopia inueniuntur: de quibus quid diuus Hiero. in vita Pauli primi heremitæ dicat, vt pote memoratu dignũ apponere volui. de beato Antonio loquitur Hieronymus: qui Centaurum fuerat allocutus: nec multo poſt ſe ei Satyrus obiecit ait itaq;: Nec mora inter ſaxoſam vallem non grandem homunculum videt aduncis cornibus: frõte aſperatis naribus, cuius extrema pars corporis in capraſ pedes deſinebat, & hoc Antonius ſpectaculũ: ſcutũ fidei, & loricã ſpei. bonus præliator arripuit nihilominus memoratum aial palmarũ fruct⁹ eidẽ ad viaticũ, quaſi pacis obſides ferebat quo cognito gradũ preſſit Antonius, & quiſnã eſſet interrogans: hoc ab eo reſpõſum accepit mortalis ego ſum: vnus ex accolis heremi: quos vario deluſa errore gentilitas coluit Faunos Satyroſq;, & incubos vocãt. dicti autẽ ſunt ſatyri a σάθη i. mentula teſte in primo ſaturnaliũ Macro. Inde Saturnus, q̃ ei fuerit amputatum ſeminale mẽbrũ. Lareſq;: habes apud Oui. in faſtis hanc pluribus carminibus Larũ fabulam explicatam: quã breuibus ſtringemus Flagrabat amore Iuppiter Iuturnæ: Turni ſororis, quæ etiam nymphis detexit: Almonis autẽ filia Lar ſiue Lara dicta hoc Iunoni manifeſtauit: quare indignatus Iuppiter Lari linguã præcidit, & Mercurio ad ſtygẽ paludem ducẽdam tradidit, vt meritas ibi lueret Pœnas: at Mercu. inuitã Larem cõpreſſit, dũ eam ad ſtygem duceret: ex quo cõpreſſu gemini nati ſunt noĩe Lares, a matre: ita nuncupati, vnde Oui. Fitq; grauis geminoſq; parit, qui cõpita ſeruant, Et vigilant noſtra ſemper in vrbe Lares: ii compita ſeruant, inde cõpitalia feſta, & dies Attributi Laribus: quibus in cõpitis ſacrificabatur, de Larib⁹ hæc Cice. refert in li. de vniuerſitate, cuius hæc ſunt verba: Reliquorum autem, quos græci dæmonas appellãt, niſi, vt oppinor, lares ſi modo hoc recte cõuerſum videri poteſt. In Aulularia

Fluminaq;: & nymphæ: ſemideumq; genus
Deniq; an antiquo diui ueteresq; nouiq;
In noſtrum cuncti tempus adeſte chao:
Carmina dum capiti male fio dira canuntur:
Et peragit partes ira dolorq; ſuas,
Annuite optatis omnes ex ordine noſtris,
Et pars ſit uoti nulla caduca mei,
Quæq; precor fiant: ut non mea dicta ſed illa
Paſyphaes generi uerba fuiſſe putet.
Quas ego tranſiero pœnas patiatur: & illas:
Plenius ingenio ſit miſer ille meo.
Neue minus noceant fictum execrantia nomen:
Vota: minus magnos commoueant ue deos
Illum ego deuoueo: quem mens intelligit ibin:

quoque Plau. meminitq; Apuleius, & meminit etiam augusti. in libro de ciuitate Dei, aiuntq; veteres putaſſe animas hominum, fieri dæmonas: q̃ ſi bonorum fuiſſent meritorũ Lares appellarentur, ſin malorum tum lemures, tum laruæ: quod ſi incertũ fuiſſet honorũ ne, an malorum eſſent meritorum, tũc appellari manes.

ASCENSIVS.

ANNIS aq̃ imperiuratæ .i. ſtygiæ paludis. Nam ſtyx triſtitiam ſignificat. que diis cõtraria eſt. ſunt eñ ſemper læti. Quaſq;.i. vos o diræ, ſeu furiæ infernales: quas ferunt .i. dicunt ſedere ante obſcuras fores carceris. ſ. infernalis. Erebi. ſ. aut Tartari. vnde æneidos. vi. Tiſiphoneq; ſedẽs palla ſuccincta cruenta Veſtibulum inſomnis ſeruat, nocteſq;, dieſq;, & paulo poſt, Cernit cuſtodia qualis Veſtibulo ſedeat. habent autem furiæ pro capillis angues.

ZAROTVS.

FLVMINA: a fluendo dicta. Varro. Et Nymphæ: aquarum deæ quaſi lymphæ dictæ. Semideum quæ genus: indigetes, qui Semidei ſunt nati ex deo, vel dea, & mortali. vt Aeneas, qui Iuppiter indiges eſt appellatus, & ab indigeo verbo indiges dicitur teſte Seruio. Diui veteresq;: quia iampridem in deorũ numero eſtis collocati. Nouique, vt Cæſar, & alii, qui nuper relati ſunt inter Deos. Et peragit perficiſſe. Paſyphaes generi: Theſeus ægæi athenarũ regis filius in Cretam ad occidendum Minotaurum iuit, cuius amore capta ariatna: Minois, & Paſiphaes filia: eum quonam modo Minotaurum ſuperaret, docuit: inde votis compos Theſeus ariadnam rapuit: pariter & eius ſororem Phædrã, ſed (vt tradit Plutarchus) ariadnẽ in Cypro inſula reliquit, vbi partu extincta eſt. At Home. in Dia inſula, non Cypro obiiſſe ſcri. Dio. vero i Naxo relictã: & inde a Baccho in montem qui Dryops dr̃ perductam memoriæ prodidi. nupſit inde Theſeo Phædrã, quæ Hippolyti amore flagrauit: at ex Hippolyte amazone, Theſeoq; natus erat Hippolytus: qui venator egregius, ac pulcherrimus fuit: interpellantem de ſtupro Hyppolytus cum contempſiſſet Phædram: falſo ipſa conuerſo crimine ad patrem ipſum detulit: q nimis credulus ægæa parentem eſt p̃catus, vt filium perimeret: immiſſis autẽ phocis vitulis inq; marinis ab Aegæo: qui equo terrent Hippolytus deſcerptus eſt, quem Aeſculapio ad vitam reſtitutum auctores tradunt Dianæ precibus: qui inde Virbius dictus eſt quaſi bis in vitam prolatus, vt in. xv. Metamorpho. Ouid. & in. vii. æne. Seruius docent. Pœnas: octo pœnarum genera in legibus Cice. tradit, damnum, ignominiam, ſeruitutem, vincula, verbera, talionem, exilium, & mortem. Neue minus noceant. neceſſe erat in deuotionibus proprium nomen exprimere: nam aliter deuotio fruſtra fieri credebatur: quod Romani intelligentes: vrbis nomen incognitum eſſe voluerunt. Id autem quãdoq; quidam ple. ſi Varroni credimus: enunciare auſus in crucem leuatus eſt: hunc Solinus Valerium Soranum nominat: quare Angerona: vt idem Solinus & Macrobius teſtantur: a Romanis colebatur: cui ante diem. xiii. calendas Ianuarius ſacrificabatur: habebat que etiã ſimulachrum peneſo, obſignatoque ore. Execrantia: deuouentia. Fictum nomen: inimicum: quem improprio nomine Ibidem vocat.

Magnos commoueant ve deos magni dii ſunt Iuppiter, Minerua, & Mercurius, qui Romæ colebantur: penates etiam dicuntur, vt ſcribit Varro. ſed quia colebantur penates apud Lauroiauinium non eoſdem qui magni Dii penates eſſe Seruius credit.

ASCENSIVS.

SED ILLA Paſiphaes generi: ideſt Theſei qui imprecatus filium coegit mori. Quaſque ego tranſiero, ideſt & quas dixero, & quas non dixero, hoc eſt oẽs. Plenius ingenio. i. quã ex cogitare, aut eloq queã, ſit miſer: diſfortunat⁹.

Qui ſe ſcit factis hæc meruiſſe ſuis

Nulla mora eſt in me: peragam rata uota ſacerdos:
Quiſquis ades ſacris ore fauete meis.
Quiſquis ades ſacris lugubria dicite uerba:
Et fletu madidis ibin adite genis:
Omnibuſq; malis: pedibuſq; occurrite leuis.
Et nigræ ueſtes corpora ueſtra tegant.
Tu quoq; quid dubitas ferales ſumere uittas:
Iam ſtat (ut ipſe uides) funeris ara tui:
Pompa parata tibi eſt: uotis mora triſtibus abſit:
Da iugulum cultris hoſtia dira meis
Terra tibi fruges: amnis tibi deneget undas
Deneget afflatus uentus & aura ſuos.
Nec tibi ſol clarus: nec ſit tibi lucida phœbe:
Deſtituant oculos ſydera clara tuos.
Nec ſe uulcanus: nec ſe tibi prębeat aer
Nec tibi det tellus: nec tibi pontus iter
Exul inops, erres: alienaq; limina luſtres:
Exiguumq; petas ore tremente cibum.
Nec corpus querulo: nec mens uacet ægra dolore
Noxq; die grauior ſit tibi nocte dies.

ZAROTVS

ORE fauete. ſilete. ſilentium enim in ſacris adhibebatur, vt Macrobius docet. Lugubria: luctuoſa, a lugeo verbo luguaris venit. Geniſ gena mẽbrana illa eſt, qua oculus tegitur: cũ aperitur, & clauditur, vt Plin. ſignificare videt, & Fe. Põpeius: mala etiã ab antiquis dicebat. Omnibuſque ma.. auguriis. omen, ait Feſtus, velut oramẽ, qđ ſit ore: augurium vero, quod auibus, aliõne modo fit. Leuis pedibus: aduerſis. vnde Vir. Sæpe malum hoc nobis, ſi mens nõ læua fuiſſet. Et ni. ve quæ ſolent in rebus triſtibus adhiberi. vnde Iuue. Pullati proceres differt vadimonia pretor, & Perſius: Pullatis ne mihi nugis pagina turgeſcat. i. tragicis: apud quos res triſtes deſcribuntur. Ferales: mortiferas, letales, vnde Iuue. Feralis cœna patella. Tedas: græce dicuntur da, mutatio d in t ſicut etiã docet Priſcia. Ara: dicta ab aromæ: ideſt precor vnde catara imprecatio. Pompa: ἀπὸ τοῦ πέμπειν emittendo vbi longus ordo emiſſorum eſt, & apparatus. Hoſtia: Hoſtibus a victis hoſtia nomẽ habet, in faſtis Oui. Dira: triſtis, infeſta, dirus Dei ira natus. Feſtus. Terra tibi: incipit nunc poeta in Ibidem imprecari optatq;, vt ſuas ei fruges terra non præbeat. Fruges a fruendo dictæ: Varro. Aura mitior ventoſpiritus. Aura item a Cephalo amata eſt, & aura popularis fauor. Nec ſe Vulca. ab ignis maiore vi, ac violentia. Vulcanus dictus, authore Varrone, quamuis a volando dictum dixerit Cic.

Exul: extra ſolum poſitus. Limina, limen omnis ingreſſus eſt vt ait Nonius. Luſtres: luſtrare multas habet ſignificationes, vt Nonius de indagine doctorum virorũ oſtendit, eſt circuire, vt hoc loco: ſequi, pſpicere, explirare, circumſpicere, & patefacere. luſtrare quoq; idem, qđ ſcortari ſæpe ſignificat a luſtris ſumptum.

ASCENSIVS.

QVI ſeſcit factis has: ſcilicet pœnas meruiſſe & cæte. Nulla mora eſt in me. Cõtinuo imprecatur in aduerſarium hiſtoriæ autem a Domitio explicantur, & contextus facilis eſt quo circa breuis ero. Tu quoq; o Ibis, quid dubitas quaſi dicat nõ decet dubitare, cum de te deuoto ſacrificium fiat: nec de alio. quid dubitas, inqt ſumere vitas ferales .i. ferta feralia: .i. mortẽ ꝓtẽdẽtia, ſed cũ fera primã corripiat feralis primam producit vt hic, & Aenei. IIII. Solaq; culminibus ferali carmine bubo. Viſa queri. Vittas ad caput hoſtiæ, quæcunq; eſſet, ſiue homo, ſiue pecus circumligari docet. Si non Virgilianus Aenei. ii. dicens, Mihi ſacra parari, Et ſalſæ fruges, & circum tempora vittæ. Pompa parata tibi: non ad lætitiam, aut vtilitatem tuam, ſed eorum, qui videbunt. Da iugulum cultris, loquitur de more ſacrificantium. nam in ſacrificiis omnia debebant eſſe libera, & voluntaria vſq; adeo: vt ne hoſtia quidem ligari poſſet, quæ volens mori ſignificetur, ſupponebãt cultros, in quos ipſa ibat ſuæ mortis author bene ergo dicit da iugulum cultris: nam iugulus pars colli eſt: quæ ſanguinem inciſa reddit. Dira: ideſt execrabilis, & quaſi deorum ira nata. Terra: deprecatur ipſi omnium elementorum, & quæcunq; vſui eſſe poſſent vſum, hoc præcatur, ne habeat. nec ſe Vulcanus: ideſt ignis, cui Vulcanus præeſt. Nam deorum, dearumq; nomina vſurpamus per metonymiam pro rebus, quibus præ

ſunt. Pontus: ideſt quodlibet mare, & mare: ideſt quælibet aqua. ſpecies pro genere. Noxque die &c. ideſt ſemper nox ſequens ſit grauior die præcedente, & dies ſequẽs nocte precedente. nam aliter fieri non poteſt, vt vtrunq; alterũ ſuperet, vult ergo vt i dies creſcat malum eius.

Olim: quandoq;, multa ſignificat olim: vt Seruius, & Donatus docent: & apud authores eſt cognoſcere vbiq;. Petitam: percuſſam. multis hoc verbum petere modis accipitur: vt docet Nonius.

Siſq; miſer ſemper: nec ſis meſerabilis ulli:
Gaudeat aduerſis fœmina uirq; tuis.
Accedat lachrymis odium dignuſq; putere:
Qui mala cum tuleris plurima plura feras.
Sitq; quod eſt rarum, ſolito defœta fauore:
Fortunę facies inuidioſa tuę,
Cauſaque non deſit, deſit tibi copia mortis:
Optatam fugiat uita coacta necem.
Luctatuſq; diu cruciatos ſpiritus artus:
Deſerat: & longa torqueat ante mora.
Euenient: dedit ipſe mihi modo ſigna futuri,
Phœbus: & lęua mœſta uolauit auis.
Certe ego que uoueo ſuperos motura putabo:
Speque tuæ mortis perfide ſemper alar.
Finiet illa dies quæ te mihi ſubtrahet olim:
Finiet illa dies quę mihi ſera uenit:
Sed prius hanc animam nimium tibi ſępe petitam
Auferet illa dies: quę mihi ſera uenit.
Quam dolor hic unquam ſpacio euaneſcere poſſit
Leniat aut odium tempus & hora meum,

ZAROTVS.

MISER: triſtis, & flebilis. is miſer dicitur, authore Donato, cui animæ miſeria ineſt: vnde miſerabilis venit. Plura: nomen eſt, & a pluri venit. nam hic & hæc pluris & hoc plure dicebatur apud antiquos. vnde plurima. In compoſitum compluris: plus vero comparatiuum etiam: cuius raro ſingulare inuenitur. & poſitiuum multus: ſed plurare, vt plures, & plura inquam: & a pluri plurimus ſuperlatiuum factus eſt: vt docet Priſcianus aulus Gellius in. vii. noctium Atticarum de hoc multa memoriæ reliquit. Defœta: vacua. ſicut fœta plena. Inuidioſa: Inuidioſus & qui inuidet, & cui inuidetur dicitur. vt formidoloſus, vmbitioſus, gratioſus, & millie alia vt ſcri. Geli. Solito fauore: nam miſeri, & laboribus preſſi ab omnibus adiuuari dicunt. Euenient: mos apud priſcos fuit vt omnia auſpicato agerent: quod ſi bonum habuiſſent augurium: conceptum peragebant: ſin malum, deſiſtebant: dicit ergo nunc Ouid. huiuſmodi a Phœbo: qui auguriis præeſt oſtẽſa ſigna, quibus haud dubitat firmam, ad votumq; ſuam imprecationem futuram. Et a leua mœ. volauit au. mali ominis auis a læua parte volauit: ſignum peſſimum. quæ eſſent aues mali ominis. Plin facile docet in. x. Perfide: qui fidem violaſti: & a fide venit. infidus vero, cui non eſt fidendum dicitur: & a verbo fido deſcendit quod primam habet longã.

ASCENSIVS.

NEC SIS miſerabilis: ideſt talis, cuius quem vis miſereſcat: aut nec videaris dignus miſeratione. Sic Aeneidos .ii. Troianas vt opes, & lamentabile regnum. Accedat lachrymis odium: dira imprecatio cum lachrymæ commiſerationem miſereri ſoleant. Sitq;: ordo eſt: & facies fortunæ tuæ defœta: ideſt euacuata: ſicut mulier enixa: & nullum fœtum habens in vteſo fauore ſolito: ſit inuidioſa: ideſt cui pleniſſime inuideatus aut plena inuidiæ paſſiue: quod eſt rarum: ideſt quæ res raro contingit: quia ſumma perit liuor. Liuor enim, ideſt inuidia non ſolet eſſe, niſi de rebus proſperis. & ergo dicit Martial. Omnibus inuideas inuide, nemo tibi: quia ſic omnes eſſent beati præter ipſum ſolum: Cauſaq; non deſit: ideſt tormentum tam graue, vt mori poſſis: neq; tamen mori permittaris: quod damnatorum in inferno malum eſt: qui ſemper mori cupiunt & moriuntur. neq; vnq̃ mortui ſunt. Auis mœſta: ideſt mœſtitiæ index. ſ. cornix, quæ a læua: ideſt ſiniſtra ratum facit augurium: vt graues atteſtantur authores. Speq; tuæ mortis peſſime: non dices ſpe mortis tuæ peſſimæ, non enim eſt genitiui caſus: ſed vocatiui: ſic o peſſime ego alar ſemper ſpe tue mortis. Finiet illa dies. ſ. ſpem quia ſpes euacuatur: dum euenit, quod ſperabatur. Petitam tibi. i. a te. Tempus & ho. ſic. v. Aenei. Quam nec longa dies pictas neq; mitigat vlla, Omnia enim in tempore labaſcere ſolent.

Pugnabunt iaculis dum thraces :lapides arcu:
Dum tepidus ganges:frigidus iſter erit,
Robora dum montes:dum pabula mollia campi:
Dum thyberis liquidas tuſcus habebit aquas.
Bella geram tecum:nec mors mihi finiet iras,
Sæua ſed immanis manibus arma dabo.
Tunc quoq; cum fuero uacuas dilapſus in auras,
Exanimis manes oderit umbra tuos:
Tunc quoq; factorū ueniam memor umbra tuorū:
Inſequar & uultus oſſea forma tuos.
Siue ego (q̄ nollem) longis conſumptus ab annis
Siue manufacta morte ſolutus ero.
Siue per immenſas iactabor naufragus undas

ZAROTVS

PVGNABVNT.ia.per comparationem ſe nunq̄; in concordiam cum Ibide venturū dicit. Dū Thraces:ſunt populi feroces inter omnes Europæ gentes:qui vitam facile ꝯtemnunt: dum putant nōnulli eorum obeuntium animas reuerti : alii non extinguiſſed magis beatas fieri: vt de mirabilibus mundi ſcri. Solinus. Tradit autē Hero. Scythas olim Thraces habitos,qui eadē lingua oēs vtebātur:præter Getas, & Trauſes.diuiſam thraciam in ſtratagetas quinquaginta tradit Plin. iaculis in bello vtebantur.iaculum cum ferramēto Aetolus Martis filius inuenit,teſte Pli.in.vii. lapides arcu:arcum & ſagittam Scythem Iouis filium inueniſſe Pli.docet ſcri.quoq; nōnullos voluiſſe a Perſe filio Perſei ſagittas inuentas ſunt autem lapides populi iuxta Carniorum regionem ad timauum habitant:vnde regio Iapidia,aut Iapigia Appulia ab Iapige Dædali filio:vnde rurſus Feſt. Inſula ſe grandi Diomedis gurgite promit Italiam ſpectans, & Iapigis arua Timaui.licet a vento alii.Stra.Herodoto, Solinus,& Maro authores. Dum tepidus Ganges:maximus inter orbis terrarum fluuios Ganges Indiæ habetur:qui incertis fontibus naſci: niſi modo inundare regionem perhibetur:Alii a Scythicis montibus exoriri ipſum volunt : in quem.xix.influunt amnes : quorum multi nauigabiles:vbi minimus latitudine.viii.mil.paſ. vbi modicus ſtadiorum.c.altitudine nuſq̄ minore paſſuum.xx.vt Plin.Stra.& Soli.prodidere.Tepidus autem quia ab oriente calidiſſima mundi plaga venit.Frigidus Iſter erit : Iſter flu. celeberrimus in iugis germanicis oritur mōtis Arhobæ ex aduerſo Taurici Galliæ oppidi per innumeras lapſus gentes Danubius nuncupat: cum primū aūt Illyricum alluit Iſter appellat. lx.amnes in ſe recepit:oēs ferme nauigabiles:ſeptem hoſtiis pōticum mare ingreditur : vt Plin. Stra.& Solinus meminerunt: ideo frigidus : qa ex ſeptentrione dilabitur. Tyberis : Romā vrbem ſecat:& a Thuſcia venit : pluribus noibus appellatus.nam prius Albula:deinde a Tyberino Albanorum rege, vt tradit Liuius, Tyberis dictus: Tyberiſtus poſtea nuncupatus, vel vt tā Seruius,q̄; quidam alii exiſtimant: a Tyberide Siciliæ fluuio:ad quem cum perueniſſet Hercules ab Erethreia ab occidēte abducens boues : cum per hyemē multam ibi perpeſſus eſſet iniuriam,fluuio nomen dedit:quaſi iniurioſo ἀπὸ τῆς ὕβρεως: thæteus autem ait a contumelia Syracuſanorū ita fuiſſe appellatū: quod apud fluuium crebras facerent aduētantibus iniurias. Aſclepiades vero Mitylenus per.d.exiſtimat hoc nomen ſcribendum:aitq; Eriſea ſiculorum lingua Dybrin eſſe nominatum a ſua magnitudine, vel impetu fluxuoſo: quod Dymbris mare nominetur. Contendunt nonnulli ſcribendum eſſe Tybris ſine aſpiratione,& m ante b,in qua fuiſſe grammaticus Ariſtophanes perhibetur ſententia:tametſi video Ser.foſſam dicere:quā ad obſtruēda mœnia ſua Syracuſani fodiſſent, appellatā Tyberim eſſe per hoſtium pœnam, & iniuriā factam ἀπὸ τῆς ὕβρεως. inde Siculos cum perueniſſent ad eam partem vbi Roma eſt : tenuiſſentq;, Tyberim appellaſſe:& in ſacris quidem ait Tyberinum dici. in zenolexia Tyberim:in poemate Tyberim

ASCENSIVS.

PVGNABVNT iaculis. Dicit & mores hominum, & rerum naturam prius immutari poſſe, q̄; pectoris ſui odium aboleri. Dum:id eſt donec:aut quamdiu Iapiges:id eſt appuli populi Italiæ arcu valentes. Ganges tepidus, quia inter torridam & frigidam zonam. Iſter frigidus:quia ad glacialem Oceanum vergit. Robora:id eſt quercus illas, aut quaſuis robuſtas arbores. Tyberis thuſcus:quia per Thuſciam, ſeu Hetruriam fluit. Sed in manis:puto duas eſſe dictiones, vt ſit, ego dabo manibus.ſ.meis id eſt ſpiritibus a corpore ſeparatis. eſt enim a nominatiuo manes,non a manus : quia primā producit.in.i.contra manis ſcilicet tuos : quia dicimus i accuſatiuo manis,& manes, ſæua ar-

ma,quibus.ſ.manes tuos perſequantur. Oſſea forma,Iuuena.dicit ſaty.iiii. Aut nigri manus Oſſea Mauri: & cui per mediã nolis occurrere noctem:Cliuoſæ veheris dum per monumenta latinæ. Mortui enim oſſa abſumpta.ſ. carne occurrere putantur: dicit autem Virgiliana Dido idem ſic: Omnibus vmbra locis adero, dabis improbe pœnas. Siue ego (quod nollẽ) quaſi vindictæ appetẽs, aut ſenectutis incommoda abhorrens.

falſo, ſatis autem liquet neminem ipſorũ nides attingere: vt in.x.natura.hiſto.author eſt Plin. Tardus: perſeuerans. nam, teſte Nonio Mar. tardus piger dr̃: & diuturnus, pſeueransq́. vt apud Vir.ii.Geor. Media fert triſtis ſuccos, tardumq́ ſaporem. & hoc loco magis ſenſui conuenit: vt tardus pro perſeuerante accipias: q́ quod nõnulli interpretãtur producens morſum. ridiculum enim eſt. ilia dicta abima, quæ pars chartæ eſt tenuiſſima: vt Feſtus ſcribit.

Noſtraq́ longinquus uiſcera piſcis edet:
Siue peregrinæ carpent mea membra uolucres:
Siue meo tingent ſanguine noſtra lupi:
Siue aliquis dignatus erit ſupponere terræ:
Et dare plebeio corpus inane rogo.
Quicquid ero, ſtygiis erumpere nitar ab undis:
Et tendam gelidas ultor in ora manus.
Me uigilans cernes, tacitis ego noctis in umbris
Excutiam ſomnos uiſus adeſſe tuos.
Deniq́ quicquid ages, ante os, oculoſq́ uolabo:
Et querar, & nulla ſede quietus eris.
Verbera torta dabunt ſonitum, nexæq́ colubris
Conſcia fumabunt ſemper ad ora faces.
His uiuus furiis agitabere mortuus iiſdem:
Et breuior pœna uita futura tua eſt.
Nec tibi contingent funus, lachrymæq́ tuorum:
Indeploratum proiicere caput.
Carnificiſq́ manu populo plaudente traheris
Infixuſq́ tuis oſſibus uncus erit.
Ipſæ te fugient, quæ carpunt omnia, flammæ:
Reſpuet inuiſum iuſta cadauer humus.
Vnguibus, & roſtro tardus trahet ilia uultur:
Et ſcindent auidi perfida corda canes:
Deq́ tuo fiet, licet hac ſis laude ſuperbus:
Inſatiabilibus corpore rixa lupis.

ZAROTVS.

IN Ma. contra manes: manes teſte Seruio, animæ ſunt corporibus exutæ: ſi vero Acronẽ ſequimur, dii boni. Nexæq́ colubris: furiæ infernales, quæ intortos anguibus capillos habẽt: & tres eſſe docuimus: de quibus hæc Cic. in ea, quã pro ſexto Roſcio oratione habuit, dicit: Nolite putare quemadmodum in fabulis videtis eos, qui aliquid impie, ſcelerateq́ commiſerunt agitari, & perterreri tedis ardentibus: ſua quemq́ fraus: & ſuus error maxime vexat: ſuum quemq́ ſcelus agitat: amentiaq́ afficit: ſuæ malæ cogitationes, conſcientiæq́ animi terrent: eæ ſunt impiis aſſiduæ, domeſticæq́ furiæ: quæ dies, noctesq́ parentum pœnas a ſceleratiſſimis filiis repetant. Tardus trahet ilia vultur: vultur dicitur: vulturis & vulturius: præualent vulturum nigri: inexceſſiſſimis rupibus nidificant: oua.xiii. pariunt: ſi Vmbritio peritiſſimo haruſpici credimus. triduo ante, aut biduo, vbi futura ſunt cadauera, volant. putarunt nonnulli ipſos ex alieno orbe volare.

ASCENSIVS.

PISCIS longinquus: ideſt in longinquo mari degens: edet: ideſt deuorabit noſtra viſcera: poſtquam.ſ.ſubmerſus ſis. Et breuior vita: ordo ẽ: & vita tua futura eſt breuior pœna tua: quia pœna durabit etiam in morte: & poſt mortem. Indeploratum: ideſt non deploratum. Carnificiſq́ manu populo plaudente traheris: ſcilicet ad ſupplicium: aut potius ad buſtum: quia ſequitur: ipſæ te fugient & cetera. hoc modo ad ſupplicium nonnulli Chriſtiani ſub Domitiano poſtea tracti leguntur in fixo vnco gutturi. Ipſæ te fugient: precatur, vt tractus indigniſſime ad vſtrinam: & impoſitus rogo flammæ: cuius cadauer non abſumant: ſed iaceat præda vulturibus, & canibus. Licet hac ſis laude ſuperbus: ideſt quamuis glorieris, q́ ſis cauſa rixæ inter me, & coniuges, & amicos, vt eris inter lupos. videtur enim tibi glorioſum induxiſſe diſcordiam, ita & malum dĩ. quam ii. ideſt licitum eſt vt ſit permittentis.

In loca ab elyſiis diuerſa fugabere campis:
Quaſq; tenet ſedet ſedes noxia turba coles.
Siſyphus eſt illic ſaxum uoluenſq; petenſq;:
Quiq; agitur rapidæ uinctus ab orbe rotæ.
Quæq; gerunt humeris perituras Belides undas
Exulis Aegypti turba cruenta nurus.

ZAROTVS.

IN Loca ab Elyſiis: de campis Elyſiis diuerſa ab authoribus traduntur: nã alii fortunatas Inſulas eſſe uolunt: vt Hora. qui ita in epodo ait: Manet Oceanus circumuagus arua beata. Petamus arua, diuites & inſulas. Reddit vbi Cererem tellus inarata quotannis: Et imputata floret vſq; vinea, has et Saluſti. in Oceano eſſe refert. Diod. autẽ in meridiano Oceano poſitas ſcribit: ibiq; eſſe res admirandas tradit, ſi vero Lucanum ſequimur, Elyſios campos circa lunarem circulum eſſe dicemus. Ait enim. Quodq; patet terras, inter lunæq; meatus. Nõ illic auro poſiti: nec thure ſepulti perueniunt, tunc genus oẽ tuum, & q̃ dentur mœnia diſces, quod ẽt Seruius ſuper eo Virgi. verſiculo in. v. Aen. in campis: & ſt interp̃tatus: cum ergo bonorum aiæ corpore migrabãt hæc petere dicebantur loca: vbi plauſus choreæ, & lætitiæ ſunt. hinc Tibul. Hic choreæ, cãtuſq; vigent: paſſimq; vagantes. Dulce ſonant tenui gutture carmen aues. Fert caſiam non culta ſeges, totoſq; per agros. Floret odoratis terra benigna roſis, & quæ ſequitur. Tartarus malarum ſedes animaꝝ erat: vbi ppetuæ tenebræ: luctus: & miſeriæ erant: vt ipſe quoq; in eadem docet Elegia Tibullus: At ſcelerata iacet ſedes i nocte profunda: Abdita quam circum flumina nigra ſonant: & reliqua. Siſyphus eſt illic, Aeoli filius Siſyphus: teſte in. vi. Ilia. Home. Iſthmõ latrociniis occupabat: ita vt Autholiam Autholi filiam Laertæ deſponſatam arripuerit quam & cõpreſſit: vnde Vlyſſes natus creditꝰ, quod in xiii. Meta. Oui. vſ oſtendere: Qui ſanguine cretus Siſyphio: furtiſq;, & fraude ſimillimus illi: Inſeris Aeacidis alienæ nomina gentis. hunc Theſeus interfecit, qui apud inferos hac afficiẽ pœna: vt ſemper cogatur ſaxũ ad mõtis apicẽ voluere, quod q̃ primum in cacumine montis perduxit: ad ima relabiꝰ et in eodem loco ſcri. Oui. Aut petis, aut vrges rediturũ Siſyphe ſaxũ, & in Hercule furente Seneca: Ceruice ſaxũ grande Siſyphi iacet. Lucretius aũt fabulæ huiꝰ figmentum aperit: vt per te ipſum videre poteris. Quiq; agit rapidæ: Ixion Antionis, & melatæ Amythaoni filius: alii autem Phlegie volũt: Eſioneo filiam Cliam plurima dona pollicitus deſpondit: ex qua Pirithous natus, ſed cum Ixion pollicitis minime fidẽ ſeruaret: eius Eſioneus equos cepit: Ixion aũt accerſitõ genero: cui qd fuerat pollicitus, dixit ſeruaturum, ipſum in fouea conirecit: cũq; a Ioue purgatus eſſet, nam a quoq; alio poterat purgari. Iunonem ſtupri auſus eſt interpellare: quod cũ Iuppiter cognouiſſet in formã Iunonis nubem interpoſuit: cum qua Ixion cõcubuit: vnde Centauri nati ſunt. Poſt tamẽ merito tas Ixiõ Iuppiter pœnas luere voluit: nãq; apud inferos rotæ alligari iuſſit: quæ ppetuo voluiẽ vt in. v. Diodo. ſcri. & Tibullus quoq; ait: illic Iunonem tẽtare Ixionis auſi: Verſantur celeri noxia mẽbra rota. Quæq; gerunt humeris: Beli Danaus, & Aegyptus filii fuere: quoꝝ alter. o. l. natæ ſunt ex pluribus mulieribus filiæ: totidemq; altero viriles ſexus filii: acceperat ab Apolline Danaus fore, vt a filio fratris pariter & genero eſſet occidendus, quare diu fratri aduerſatus eſt, qui in connubium neptes filiis dari volebat, tãdem Danaus pene coactus fratri morẽ geſſit, inſidiis p̃ſidens, qd monuerat oraculũ cuiuſq;, etenim gladiũ vnicuiq; filiaꝝ dedit, qua cũ viris nocte ꝑemendũ erat, vt oẽs tolleret, impia oẽs parentis iuſſa executæ ſunt, p̃ter vnã Hypmneſtrã minorẽ natu, q̃ Lynceo pepercit, a quo poſtea Danaus occiſus eſt, q & Armeus qſq; teſte Euſeb. dictus eſt: ideoq; apud inferos hac pœna torqueri hæ iuuenes ph benẽ, vt in humeris aquã cribro ſemper gerant: quoad vrnã impleant. Vnde Tibullus. Et Danai proles Veneris, quæ numina læſit, In caua letœas dolia portat aquas. & in Metam. Oui. Moliriq; ſuis letũ patruelibus auſæ. Aſſidue repetũtq; quas perdant Belides vndas, & in Hercule furente Seneca, Vrnaſq; fruſtra Danaides plenas ferſit, & in Medea, Voſq; vrnis quas feralis irritus ludit labor danaidrs colre vias, hic dirs querit manus. Quid autem Lucre. velit ſub hac fabula intelligi per tete inſpirito. Aegyptum regioni nomẽ dediſſe, quæ Aeria vocabatur, nunc Aegiptus, vt Euſebius tradit, q ibi expulſo Danao regnauit. Exulis: ideo quia Danaus Argos ſibi vindicauit, vt refert Euſebius expulſo Aegypto.

ASCENSIVS.

SISYPHVS eſt illic: hæc omnia Macrob. inde ſomno Scipionis late exequitur, & habentur etiã. vi. æneí. Quiq; agit & qui. ſ. Ixion. Belides, Beli neptes. Nurus Egypti: quia filiis eius nupſerant, ſed interfecerunt.

Poma pater Pelopis præſentia quærit: & idem
Semper eget, liquidis ſemper abundat aquis.
Iugeribuſq; nouem ſummus qui diſtat ab imo
Viſceraq; aſſiduæ debita præbet aui.
Sic tibi de furiis ſcindet latus una flagello:
Vt ſceleris numeros confiteare tui.
Altera tartareis ſectos dabit anguibus artus:
Tertia fumantes incoquet igne genas.
Noxia mille modis lacerabit membra, tuaſq;
Aeacus in pœnas ingenioſus erit.

ZAROTVS.

POMA pater Pelopis: Tantalus Iouis ex Plote nympha filius fuit: Pelopis pr̃: Mœcenes vocitatus, in Phrygia regnum habuit, bellumq; Tro. indixit: ob raptũ filiũ eius Ganymedẽ: vt Euſeb. ẽ author: qui Deos hoſpitio ſuſcepit, qb⁹ Pelopẽ filiũ epulãdum appoſuit alias mẽtitus eẽ carnes. Dii oẽs ab hmõi ſe epulis abſtinuerunt vna excepta Cerere ꝗ̃ humerũ comedit: inde eburneũ humerum Pelopi Iuppiter fecit: vt in tertio Georg. Virg. Humeroq; Pelops inſignis eburno. Tantalus aũt tanto perpetrato facinore a Ioue ad inferos detruſus eſt: vbi vſq; ad labia in aqua merſus eſt, quæ cum eam haurire vult, effugit. Porro pomorum arbores, ad os vſq; inclinari, quæ comedere minime põt: & hoc ſemper detorquetur Tãtalus cruciatu: hinc in Herc. furente Seneca: In amne medio faucibus ſiccis ſenex ſectatur vndas: Abluit mentum latex: eidemq; eũ iam Sæpe decepto dedit: perit vnda in ore: Poma deſtituunt famẽ, & pluribus in locis. Ouid. tum in libro de fine titulo. Quærit aquas in aq̃s: & poma fugacia captat Tantalus: hoc illi garrula lingua dedit. Lactã. etiam addit nõnullos dicere ideo Tãtalum eo: qđ diximus: modo torq̃ri q̃a Deoꝝ ꝓuiua eorũ hoĩbus ꝓdiderit ſecreta, ideoq; Statius. Et ſeuæ periit iniuria menſæ. Iugeribuſq; nouem: Tityus Iouis ex Helara Orchomoni filius fuit: nouem iugeꝝ magnitudine a terra nutritus, ꝗ̃uis alii terræ filium dixerint, hic ab Apolline telis confoſſus eſt: eo ꝙ Latonam amarat: dãnatuſq; eſt ea lege apud inferos: vt eius iecur vultur ſemꝑ exedat: vt in. vi. æneid. ſcri. Vir. licet Hom. vlciſſim dicat duos vultures ſibi in eius pœnam ſuccedere: vnde etiã Tibullus: porrectuſq; nouẽ Tityus per iugera terræ: Aſſiduas atro viſcere paſcit aues. Lucre. aũt hanc moraliter eſt interpretatus fabulã. iugeꝝ dictũ a iunctis duobus actibus quadratis qui colligunt. ccxl. pedes in lõgitudine: in latitudine vero dimidiũ vt Var. tradit: & Quinti. lib. i. inſti. Iugeri quoq; Pli. in xviii. natura. hiſto. lib. Cato. & L. Columella in vi. meminerunt. Aeacus in pœnas: hic Minos & Rhadamantus Iouis & Europæ filii apud inferos iudices ſunt, vt in. vi. æneid. Ser. docet.

ASCENSIVS.

PATER Pelo. ideſt Tantalus: qui ſecũdũ Home. ad Naſum vſq; habet depẽdentia fragrãtiſſima poma: & ad labia vſq; aſcendentia dulciſſima flumina quæ dum captãtur, effugiunt. vnde de fluminibus dicit ora. ſermone priore Tantalus a labris ſitiens fugientia captat Flumina qd rides &c. Iugeribus nouẽ: ideſt Tityus: de quo ſexto æneid. Necnon, & Tityon terræ omnipatentis alumnum Cernere erat: per tota nouẽ cui iugera corpus porrigit. Ordo autem textus eſt: q; pro & is ſupple: qui ſummus: ideſt ſuprema parte ſui: hoc eſt vertice: diſtat ab imo. i. ab ima parte ſui: ſcilicet a planta pedis nouem iugeribus: & præbet aui vulturi aſſidue: ideſt ſine intermiſſione rodenti: ſequitur Maronem dicentem in. vi. Roſtroq; immanis vultur adunco Immortale iecur tondens, fœcundaq; pœnis Viſcera: rimatur epulis: habitaq; ſub alto Pectore, nec fibris requies datur vlla renati. dico Maronem imitari: nam Home. duos vultures ſibi inuicem ſuccedentes dicit: viſcera debita: ſcilicet talibus cruciatibus eſt ſupple illic. Vna de furiis: tres enim ſunt: Tiſiphone, Alecto, & Megæra. loqui videtur de Tiſiphone: de qua æneid. vi. Continuo ſontes vltrix accincta flagello Tiſiphone quatit inſultans. Altera ſcilicet Alecto. tertia ſcilicet Megæra. Aeacus: tres quoq; dicuntur apud inferos iudices, qui ſeueriſſimi in Creta iudices fuiſſe leguntur: Rhadamantus, Minos, & Aeacus. Rhadamantus autem dicitur inquiſitor: vnde æneid. vi. Gnoſius hæc Rhadamantus habet duriſſima regna: Caſtigatq; auditq; dolos, ſubigitq; fateri. Quæ quis apud ſuperos furto lætatus inani Diſtulit in ſeram commiſſa piacula mortem. Minos iudex. Vnde. Hora. Et de te ſplendida Minos Fecerit arbitria, & in eodem. vi. Quæſitor Minos vrnam mouet. Aeacus vero executor. Vnde Iuuena. in prima. Quas torqueat vmbras Aeacus. Et hoc loco: verum hæc officia confunduntur: ita vt ſingulis omnia conueniãt. Aeacus tranſcribet in te pœnas infernales: ãdrẽ: transferri faciet in te.

In te tranſcribet ueterum tormenta uirorum:
Manibus antiquis cauſa quietis eris.
Siſyphe cui tradas reuolubile pondus habebis:
Verſabunt celeres nunc noua membra rotæ:
Hic erit & ramos fruſtra qui captet & undas
Hic inconſumpto uiſcere paſcet aues.
Nec mortis pœnas mors altera finiet huius:
Horaq; erit tantis ultima nulla malis.
Inde ego pauca canam frondes ut ſit quis ab ida
Et ſummam lydico de mare carpat aquam.
Nam neq; quod flores ſicula naſcuntur in hybla
Quotue feret dicam terra ciliſſa crocos.
Nec cum triſtis hyems Aquilonis inhorruit alis:
Quam multa fiat grandine canus Athos.
Nec mala uoce me poterunt tua cuncta referri,
Ora licet tribuas multiplicata mihi.
Tot tibi ue miſcero uenient, taleſq; ruinæ
Vt cogi in lachrymas me quoq; poſſe putem
Ille me lachrymæ facient ſine fine beatum:
Dulcior hic riſu tunc mihi fletus erit.

ZAROTVS.

IN TE tranſcribet: tranſducet. verbum antiquũ eſt tranſcribo ad colonias attinens. Virgi. in. vi. æneі. Et tua Dardaniis tranſcribi ſceptra colonis. Ser. tranſcribi tradi. ſermo autem hic tractus eſt de pecunia. nã ſcribere eſt dari. Hor. Scribe decẽ Cœnio: nõ eſt ſatis: adde cicutæ reſcribi vero reddi. Horatius: dictantis quod tu nunq; reſcribere poſſis. Terentius: Argentum illud denuo reſcribi iube Phormio. Frondes vt ſiquis in Ida: mons, & ſylua in Phrigia Ida dicitur Home. viii. Iliados ferarum parẽtem dixit: & locum quem gargarũ vocant: item Ida in Creta. Ouid. faſtorum lib. v. Et creta nobilis ida. Et ſummã lybico de mare, libycum cum mare idẽ, quod aphricanum in Aegyptum vſq; protenditur, pauciſſimos ſinus in ſe recipit. vt Plin. in. v. tradit: libicum a Libya, quæ a Libye Epaphi filia nomen habet: Africanum vero ab Africa, cui ab Afro libys Herculis filio nomen eſt inditũ, ſi Solino credimus. Andronicus vero Alicarnaſeus ait Oceanũ cõpreſiſſe nymphas duas Pampholigẽ, & Parthenopẽ, ex Parthenope quidem Europem habuiſſe filiam, ex Pampholige vero Aſiam, & Libyam: vnde orbis partes ſunt appellatæ. Hybla: Siciliæ oppidum quod nũc Megara dr̃ ab Hyblone rege dcã: teſte Thucydide: flo℞ copia ac pſtantia nobilis, qbus mel optimũ cõficitur, eſt etiam mõs eiuſdem nomĩs in Attica regione, vel ſicula thymo abundans, de melle attico legas. Pli. lib. xx. Terra ciliſca crocos, circa corycium Ciliciæ crocũ optimũ habet, inter cæteras celeberrimum: vt Soli. refert: ibi Corycos opp. eſt & ſpecus. Crocũ aũt adoleſcentẽ fuiſſe poeta℞ fabulæ oſtẽdũt in florẽ ſui nominis tranſmutatum. ſunt tamen qui Crocum dictum putent a Coryco Ciliciæ opp. vt teſtatur Strab. in ix. Parnaſſum celeberrimum Corycium nympharum antrum ꝯtinere: ſi dq; & Ciliſcũ nuncupatũ. Hyẽs quod tũc multi imbres, hinc hybernaculum hybernum, vel q aia, qua flatur olium apparet: ab hiatu hyems vt Var. eſt author. Canus Athos: Macedoniæ mõs Athos, vt tradit Plini. & ſi Thracię qũq; ab authoribus ponatur, ſæpe & aemoniæ. Seneca in Medea. Aemonius illas contulit pedes. Athos altiſſimus autẽ, cuius vmbra ad Lẽnon vſq; inſulã protenditur, q̃ lxxx vi. mil. paſ. a Macedonia ſeparat hunc lib. v. Thebai. Stati. Ingenti tellurẽ pximos vmbra Veſtit Athõ: nemorumq; obſcurat imagine pontum: a planicie in mare excurrit. lxxv. mil. paſ. ambitus radicis cl. mil. colligit. hunc Xerxes Perſarũ rex continenti abſcindit in longitudine mil. paſ.

ASCENSIVS.

ET Erit manibus .i. inferis ſpiritibus: aut animis, ſeu ſi mauis animabus antiqs, cauſa quietis, qa o Siſyphe erit ſup. tunc qñ ibis apud inferos ſup. aliquis, cui trades. i. tradere poſſis, pondus reuolubile. i. ſaxũ aſſidue reuoluẽdũ: hic. ſ. Ibis erit. ſ. q̃ Tantali pœnas dabit hic incõſumpto &c. ſ. loco Tityi. Nec mortis pœnas. Quod in hunc imp̃cantur poeta nimiũ ve℞ experiunt damnati qui de calore nimio transferuntur in aquas nimium, & nouo genere mortis cruciãtur: nec finit mors mortẽ: ſed continuat. Inde. ſ. de infinitis malis. Libyco de mare, ſic legendũ eſt: nõ mari pp verſum: qd idem alibi quoq; inuenies. Terra ciliſſa p cilicia, ſacte diminutiuo græco. Athos mons inter Thraciã, & Macedoniam aſſidua grandine, aut niue pulſatus.

Natus es infelix (ita dii uoluere) nec ulla
Commoda naſcenti ſtella, leuiſue fuit.
Non Venus affulſit, non ulla Iuppiter hora:
Lunaq; non apto: Sol ue fuere loco.
Nec ſatis utiliter poſitos tibi præbuit ignes:
Quem peperit magno lucida Maia Ioue.
Te fera nequicquam placidum ſpondentia Martis
Sydera preſſerunt: falciferiq; ſenis.
Lux quoq; natalis, ne quid, niſi triſte, uideres,
Turpis, & inductis nubibus atra fuit.
Hęc eſt in faſtis: cui dat grauis Allia nomen:
Quæq; dies Ibin publica damna tulit.
Qui ſimul impurę matris prolapſus ab aluo eſt,

ZAROTVS.

NATVS es infelix: teſte Ariſto. hæc inferiora ſuperioribus cõiuncta ſunt: a quibus gubernant. nã qui ſub bono Planeta natus fuerit felicitatẽ hẽt: & ↄtra ſub malo infelicitatẽ; ideo dicit poeta ibidẽ infeliciſſime natum in cuius ortu ſtella nulla ꝓpitia fuit, Stellæ ſtellæ ſunt ſingulares, & erraticæ qnq;: vt docet Macro. et cęteræ, quæ non admiſtæ aliis ſolæ feruntur. Non Venus affulſit: infra ſolẽ Veneris ſydus eſt: cuius naturã prius Pythagoras Samius dephẽdit, vt placet Pli. eſt autem Venus frigida & humida, quæ ſi in natiuitate alicuius victrix apparuerit, felicitatem illi portendit: vt Hali. tradit ambitum ſigniferi triecnis, & duo de quinquagenis diebus peragit, vt in. ii. Plin. ſcri. Non illa Iuppiter hora, infra Saturnum Iuppiter eſt, qui æqualis eſt tẽperatus, in natiuitatibus ſi bene affulſerit felicitatem facit, mala auerſatur, ideoq; Saturno cõtrarius duodenis annis curſum ſuũ ꝑficit, vt tradit Plin. Lunaq; non apto. Lunæ ideſt frigida, & humida natura, quæ in cœleſtibus ſignis cõiungit: ita operaſ, in oĩbus nãq; geminoꝝ partibus paupertatẽ miſeriã, mẽbrorũq; mutilationem facit, malũ & in Virgine portẽdit, ſicut & in ſcorpione, vt Hali. tradidit, curſum ꝑagit ſuũ vicenis ſeptenisq; diebus, & tertia diei parte, ſiue eclypſim dicit quoties Lunæ eſt eclypſis in alicuius ortu malũ ei imminet. Sol ve fuere loco oĩum planetaꝝ Sol eſt optimus, ꝑ eũ. n. oĩa gñanſ, & felicitatẽ mortalibus tradit in Sagittario malus, ita & in ariete ve lẽt eclypſim potes intelligere, quæ interuentu Lunæ fit. Sulpitius aũt Gallus, ſi Pli. credimus, apud Romanos eũ tribunus militum eſſet contra Perſem regẽ. Lunæ Soliſq; rõnẽ defectus inuenit: apud Græcos vero Thales Mileſius. Nec ſatis vtiliter. Mercurii ſydus dicit admodum humano generi nocuum, ſi in ariete fuerit: in Geminis: in Cancro, in Sagittario: ac in Capricorno. Quem peperit Maia, notum pene oĩbus Iouẽ Atlantis filiam Maiam cõpreſſiſſe, vnde & Mercurius natus eſt. Spõdentia Martis: planetam peſſimum bella internecĩõẽs: & litigia amat, & qñ alicuius ꝓ eſt natiuitati malum ſigñat, niſi aſpectum cum Ioue, aut Venere habuerit. Falciferiq; ſenis, Saturnus frigidæ, & ſiccæ naturæ malũ fere ſemꝑ facit, ſi in alicui⁹ ortu regnauerit. Hæc eſt in faſt. cui dat grauis Allia nomẽ, atri dies habebãtur poſt kalẽdas: id. & nonas poſtriduani appellati nãq; Lycinius haruſpex ex ſenat⁹ ꝓcepto retulit. Q. Sulpitiũ tribu. pleb. poſtridie idus quintiles contra Senones dimicaturũ ſacrificaſſe, ita & ad Cremeram, multiſq; aliis in locis infeliciter dimicatũ: quare hi dies infaſti habiti ſunt aliam autem Plutar. nobis atrórum dierum rationem reddit dicit. n. patrios menſium dies diis ſuperis ſacratos, ſequentes vero inferis, quibus purgationibus maiores quibuſdam vtebantur, & mortuis parentabat, ſic & dies illos tris in mẽſibus principes feſtos, & ſtatos poſuerunt eos autem, qui ſequuntur tris diis manibus attributos religioſos, & infauſtos habendos exiſtimarunt ait Varro. Dies allienſis ab Allia. ſl. dictus, nam ibi & exercitu noſtro fugato Galli obſederunt Romam, idemq; Liui. in. v. ab vrbe cõdita. & Virgi. in. vii. docent. eſt aũt Allia ſl. xi. lapide via tyberina ab vrbe diſtans e montibus cruſtumeriis in Tyberin defluens.

ASCENSIVS.

NATVS es infelix, docet ex mathematicorũ, atq; aſtrologoꝝ diſciplina infeliciter natum, & infauſto horoſcopo, quã diſciplinam cũ diuus Augu. in. lib. de ciui. Dei, tum Picus Mirandula in opere contra aſtrologos validiſſimis rõnibus impugnant, imo expugnãt. Stella commoda. i. vtilitatẽ afferẽs, vel leuis. i. non aggrauãs hoc eſt nulla cõmoda fuit, ſed quælibet grauis. Quem peperit. ſ. Mercurius filius Iouis ex Maia Atlantide. Hæc eſt &c. docet atram infauſtã fuiſſe, qua natus eſt diem. Ordo eſt. Hæc. ſ. natiuitatis tuæ eſt dies, cui Allia fluuius ille. grauis. i. moleſtus, & infauſtus dat nomen, quia dr̃ allienſis. in faſtis. i. libris faſtorũ, ſeu feſtoꝝ, vbĩ

dies

dies atri notati erãt: ſicut nõnulli xp̃ianoꝝ veteri ſupſtitione inducti dies ægyptios notant, ſcribit aũt Allia ſemp gemino ll, & primã pducit, licet Ser. aliter ſentiat male allegãs illud Lucaniꝫ atq; aliæ clades: nam ibi aliæ adiectiuũ ẽ ab alius. a. um. vt docet Beroaldus in eundẽ. & hæc ẽ dies: q̃ tuliſt Ibin, appoſitorie. q d. exſite publica damna. Nam quocunq; die reſp. grauia dãna ppeſſa ẽ, is ater habitus eſt ZAROTVS. CYNiphiã fœdo: Cynips Garamantũ fl. ẽ teſte Hero. in .iiii. a Charitone colle pfluẽs in libycũ mare: iter duas ſyrtes cadit: paſcitq; hircos maximos qbus & nomen a ſe dedit: nã Cyniphei dicuntur. Virgili. georgi. iii. Nec minus interea barbas, incanaq; menta Cyniphei tondent hirci ſetaſq; comãtes Vſum incaſtrorum & miſeria velamina martis. Cynips autem in genitiuo facit Cyniphis: & ſunt tria tantum, que cũm faciunt noĩatiuũ in pſ. gtĩm mittunt, non vt cætera p b vel p p ſed p f cynips phis, catelips phis: ſeraps phis Nocturnus cul. bu. Aſcalaphus Orphenes, & Acherõtis fili⁹, vt in. v. Meta. Oui. ſcri. Proſerpinam apud inferos comediſſe accuſauit, quare in bubona verſus eſt. Bubo aũt funebris ẽ auis & maxime abominatus publicis pcipue auſpiciis, nocti ſq; monſtrum, nec cantu aliquo vocali ſed gemitu Capitolii cællã intrauit Sex. Papelio Iſtro. L. Pediano conſ. q̃obrem nonis Martiis eo anno vrbs luſtrata eſt ũ Pli. credim⁹ in. x. ſic tradenti. protinus eumenides: infernales furiæ quæ Eumenides κατὰ ἀντίφρασιν appellatur: ideſt immites. Lauere pa. vn. nam aqua paluſtris maculat: viua vero lauat. Virgilius. Donec me flumine viuo Abluero Frebeæ co. furias etiam dicit: quæ crines anguibus intortos habent, Frebus autem tartarus in viſceribus terræ eſt: vbi furiarum ſedes. Terq; cruentatas: ternarius numerus perfectiſſimus habetur, ac (vt Ariſto. inquit, in primo de cœlo: & mundo) Diis immortalibus deputatus.

Cyniphiam fœdo corpore preſſit humum.
Sedit in aduerſo nocturnus culmine bubo:
Funereoq; graues edidit ore ſonos.
Protinus Eumenides lauere paluſtribus undis
Qua caua de ſtygiis fluxerat unda uadis.
Pectoraq; unxerunt crebeæ felle colubræ:
Terq; cruentatas increpuere manus.
Gutturaq; imbuerunt infantia lacte canino:
Hic primus pueri uenit in ora cibus.
Perbibit inde ſuę rabiem nutricis alumnus:
Latrat & in toto uerba canina foro:
Membraq; uinxerunt tinctis ferrugine pannis:
A male deſerto quos rapuere rogo.
Et ne non fultum nuda tellure iaceret:
Molle ſuper ſilices impoſuere caput.

Vixerunt: ligarunt ſolebant priſci natum infantem pannis inuoluere, quã conſuetudinem adhuc obſeruamus. Ferrugine: mortuorum colore: ferrugo enim eſt coloris genus vicinũ purpuræ ſubnigræ, vt tradit Ser. hinc Virg. Pictus acu clamydem & ferrugine clarus hybera, & alibi. Et ferruginea ſubuecta corpora cymba Ferrumẽ vero, vt ſcri. Pli. bitumen eſt ferruminatis Babylonis muris vt dixit Liuius, & ferruminare eſt conglutinare. Male: valde. male, & bene, inquit, Donatus p valde ponitur ſæpiſſime. male ẽt pro non, & magno legim⁹ apd̃ Plau. Rogo, rogus eſt cum ardere cœperit. Teren. Circum accenſos decurrere rogos. Silices, ſilex lapis ẽ x qua ignis excuditur & cõi genere inuenit. Iuue. Nec mollior ſilicem pedibus quoq; contexit atrum. Oui. autem fœminino genere dixit. Stabat acuta ſilex preciſis vndiq; ſaxis, ignem ex ſilice primus inuenit Pyrodes ſilicis filius, vt Plini. ſcrib. in. vii.

ASCENSIVS.

CYNIPHIAM &c. Bonæ ſunt Calderini rõnes. Nam illic hirci abundant: vnde in Geor. Cyniphii tondent hirci. Errantes aũt olentes dñr hircum olere. Horatius primo ſermonum. Paſtillos ruſticus olet gorgonius hircum Paluſtribus vndis: quæ non purgant, ſicut aquæ currẽtes, quas viuas vocat Maro dicens æneid. ii. Donec me flumine viuo Abluero. Quę vnda caua .i. obſcura, & nubila, aut euaporata extracta pura aqua p exhalatioñẽ. Erebeæ: erebus dictus eſt locus obſcurus inferni, aut ipſe infern⁹, & ſcribit à doctoribus ſine h, Gutturaq; imbuerunt: docui alibi hoc ẽ in hac tertia perſona ſæpe correptum inueniri, ſed q̃dam, celeritatẽ figurari. vt in Bucco. Matri longa decem tulerũt faſtidia menſes in geor. Miſcueruntq; herbas: & non inoxia verba, & æneid. Obſtupui ſteteruntq; comæ &c. nõ eſt aũt legẽdũ imbuerint, vt alia docent verba. Pãnis tinctis ferrugine: ferrugo

Iamq; receſſuræ uiridi de ſtypite factas,
　Admorunt oculis uſq; ſub ora faces.
Flebat, ut eſt fumis infans contactus amaris,
　De tribus eſt cum ſic una locuta ſoror,
Tempus in immēſum lachrymas tibi mouim⁹ iſtas:
　Quę ſemper cauſa ſufficiente cadent.
Dixerat: & Clotho iuſſit promiſſa ualere:
　Neuit & infauſta ſtamina pulla manu.
Et longa ſuo pręſagia diceret horę,
　Facta canet uates qui tua, dixit, erit.
Ille ego ſum uates, ex me tua uulnera diſces,
　Dent modo Di uires in mea uerba ſuas.
Carminibuſq; meis accedant pondera rerum:
　Quæ rata per luctus experiere tuos.
Neue ſine exemplis æui cruciere prioris:
　Sint tua Troianis non leuiora malis.

eſt purpuræ Hiſpanicæ genus colori fuſci: atq; ſubnigri. rogo male deſerto. i. priuſq; cadauer hoīs dānati penitus cauſtū eſſet. Vnde pannicu los ſemiuſtos & fumoſos: atq; ob id ferrugineos, nutricē Ibidis ſubtraxiſſe dicit. Caput molle qa infantis ſed id quoq; notam hēt, ſilices aūt du riſſimi ſunt lapi des: vnde ignis excuti ſolet.

ZAROTVS.

STIPITE, ſtips ſtipis truncus eſt arboris. Cic. Nullus autē agricolæ cultu ſtips tam diuturna, quā poetæ verſu ſeminari pōt: græce dr ϛελεχος, vt eſt apud Orpheum ϛέλεχος δ' ἐμοῦ κεις ταῖς κλεϊ... πολλὰ ſtipitem vero nummum ſignatum eſſe Var. & Feſtus docent, a quo ſtipendium deductum. De tribus. tres ſorores eſſe poetæ tradunt: in quarū manibus fata hominum ſunt cōſtituta, quas parcas κατανγεφααν appellant, ſingulæ vero, quod peragant, habent. Clotho baiulat, Lachesis filat, Atropos autem filum frangit, ita, vt cum alicuius fila diſrupe it morte moriatur. Dictaq; eſt Atropos ab a priuatoria particula: & ϛρέφω conuerſio, quaſi ad nullius conuertatur preces. Mouimus admouimus: vel excitamus. Clotho, quæ vna eſt ex parcis, vt docuimus eſt & nympha marina eiuſdem nominis apud Virg. Magniq; iubebo Aequoris eſſe deas: quales Nereia Clotho. Et Galatea ſecant.

Stamina: a ſtando ſtamen appellatur, q; ſtat in tela velamentum. Var. Præſagia: diuinationes: ſagi dicit Lact. diuinis hinc præſagia mentis diuinationes, ſagum genere n ütro eſt genus panni: ſagariam factitare apud iuriſ. eſt vēdere, & ſagaria apotheca. dicitur preſago gis. dicit Caper Cic. autem preſagio: Saga, inquit Feſtus, dicitur mulier perita ſacrorum, vt vir ſapiens producta ſyllaba propter ambiguitatē euitanda ſagaces dicuntur ſolertis acuminis vt etiā canes indagatores ſagaces ſunt appellati. Vates an. poetas vates appellant a verſibus

viendis in poematis. Cum ſcribam oſtendam corpore tartarino prognata palude virago. Var. Katasſirma: ſtabilia. Aeui, æuū ab ætate omnium annorum: hinc æuiternū græci dicūt, αἰών: vt ſcri. Var. Troianis ma. notū eſt Troie excidiū ex lectione tum græcorū: tum etiam Latinorū, quare ptereundā hiſt. cenſeo. Herculis: Her. Iouis ex Alcmena fili⁹ fuit: dictuſq; Her. quaſi ἥρας κλέος idest Iunonis gloria.

ASCENSIVS.

... VS re ceſſuræ. i. colubræ. i. infernales. i. cum recedere vellent: admo sunt .p admoue rūt: & applicue rūt oculis. ſ. Ibidis pueri vſque ſub ora faces factas de viridi ſtipite: vt fumo cruciaretur: vna ſoror de tribus. i. vna parcarū, quæ tres ſorores ſunt, & fata hominum ordiuntur: Fertq; colum Cloto: lacheſis trahit: Atropos occat. Pulla. i. nigra ſtamina. Vnde in geor. Reiice ne maculis infuſcent vellera pullis. Inde pullati dicuntur veſtibus lugubribus, qua nigræ ſunt induti. Præſagia dicuntur, quæ ſagaciter pnotata ſunt, ſed ſagio & preſagu ſatq; preſagium ſa ſyllabam producunt: quam ſagax corripit. Facta canet. Ordo eſt. Ipſa dixit vates erit, qui canet tua facta. Ille ego ſum vates in me: ideſt in carmine meo non in me ipſo: quaſi ipſe ſit pro exemplo: quod aduerſarius magno fortaſſis meref.

Neue ſine exemplis. Incipit cōmemorare mala, q alii paſſi ſunt: imprecans ea in caput aduerſarii. Quia vero hiſtoria, & fabu. graphice recitantur a Calderino: dicam ordinem, q talis eſt. Neue. i. ēt ne, vt accipiātur ne .p ēt: ſicut vel ac cipi ſolet: qa aliter neue ſemel poſitū nō pgrue. re vī pricipio ofonis. Igit ēt ne tu crucieris. i. torquearis ſine exēplis prioris æui. i. vt crucieris ad exēpla eo℞, qui fuerunt in priore, hoc eſt priſco æuo: & ſeculo: tua mala ſint non leuiora malis. Troianis: quæ magna nimiꝫ fuerūt, q a Troiani decēnali bello vexati: tandē funditus exterminati ſunt: & Troia radicitus euerſa. Et

Quantaq; clauigeri Pæantius Herculis hæres:
  Tanta uenenato uulnera crure geras.
Nec leuius doleas, q̄ qui bibit ubera ceruæ:
  Armatuſq; tulit uulnus inerme potens.
Quiq; ab æquo præceps in aleis decidit aruis:

gerat ſup. in crure venenato. i. venenatis ſagittis inſerto: tanta. i. tã magna & ſæua vulnera: quanta ſup. geſſit Pæantius. i. Philoctetes filius Pæantis: vt atteſtatur Ser. & Seneca dicẽs i Hercule furente in perſona Herculis ſagittis porrigentis: accipe hæc ſate Pæãte dona, & munus alcidæ cape. Nec fallat vnq̃ dextram hic arcus tuã; Librare tela didicit, & certam dare Fugã ſagittis: ipſa non fallunt iter. Emiſſa neruo tela Pæantius igitur. i. Philoctetes: hæres. i. ſucceſſor in poſſeſſione arcus, & ſagittarum Herculis clauigeri. i. clauam gerere ſoliti. Nec doleas leuius: ꝙ is ſup. qui bibit vbera ceruæ ſup. doluit: videlicet Telephus. de quo Hor. Telephus, & Peleus, cũ paup & exul vterq; &c. & q potẽs, & armatus, tulit vuln⁹ inerme allatũ. ſ. ab Achille inermi: ꝑter haſtã: niſi legẽdũ eſt: armatiq; tulit &c. Quiq;. i. & ꝙ is q: hoc ẽ: & nõ doleas leuius imo grauius ꝙ is, q dedit p̄ceps ab equo. ſ. pegaſo alato: i auris alieis, videlicet Bellerophon. ZAROTVS.

PAEANTIVS Her. Philoctetes Pæantis filius ex Melibœã vrbe compulſus ab Her. iurare corporis ſui reliquias non indicaturum: ab ipſo pro munere ſagittas felle hydræ intinctas accepit: ſine quibus Troia capi non poterat. inuentus eſt Philoctetes haſce habere ſagittas: & coactus Herc. tumulum manifeſtare: locum autem ne peieraret pede percuſſit a Græco; itaq; ducibus Troiam ductus eſt Philoctetes: ſolus enim huiuſmodi ſagittis vti poterat; forte per ſagittã ipſius eſt pes vulneratus: vel, vt alii, crus: quo ex vulnere intolerabilis effluxit fœtor: ꝙ ob rem Græci authore Vlyſſe: ipſum in Lemno reliquerunt: quod Oui. tetigit in Meta. alii ictũ ſerpente tradunt: & a Machaone curatum. Propertii. Tarda Philoctete ſanauit crura Machaõ. nonnulli telo percuſſum, a Machaoneq; ſanatũ & Troiam profectum volunt: alii poſt Troiæ euerſionem Calabriam veniſſe affirmant: & Petiliam, ac Turinam condidiſſe. Virgil. Hæc illa ducis Melibœi parua Philoctetæ ſubnixa Petilia muro: & alia Sagius Procius & Por. Ho. commen. ſcrib. de Philoctete quoq; Sopho. & Ser.

Crure, crura partes tibiarum anteriores, ſicuti poſteriores ſuræ. Nec leuius doleas: apud quẽdam vetuſtiſſimum interpretem legere eſt: Calydonem, & Dareum fratres fuiſſe: Thaletis filios ſolebat Dareus lacte ceruæ hoĩes interficere: a ſuis poſtremo armis circũſeptus eodem genere mortis: quo multos enecauerat: & ipſe coactus eſt mori. Idq; approbat Ephorionis teſtimõio: cuius ſunt verſus. Lac ceruæ potando ſuos Dareus perimebat: Exẽploq; ſuo potu peremptus. Ergo aũt ꝓpter ſequẽtẽ verſum Telephum intelligo. At ſi duplicem hiſtoriã: his duobus carminibus intellexerimus, non ſane ab re videri debet: hic igitur Telephus: docente Diod. Herculi agaues Alexi regis Arcadiæ filia in Parthenio mõte peperit: ibiq; eum reliq̃t: q̃ poſtea paſtores regis Corinthi ceruam exhibito vbere nutrire inueneruntã: infantemq; ad regem detulerũt: qui vt filium ſuſtulit: ac Telephum: quia a ceruã nutritũ appellauit ἔλαφος enim cerua eſt, eum autem adoleuiſſet, matrem conſtituit inuenire: quare Apollinis delphici oraculum conſuluit: a quo ad Theutrantem regem in Myſiã iuſſus eſt proficiſci, vbi matrem reperit, ipſe in magno honore a rege propter Herculem parentem habitus eſt, cui Argiopẽ Theutrantes filiã deſpondit, hæredemq;, quia liberis maſculis carebat, regni fecit. Telephus aũt, quo tẽpore bellum Troianum exarſit: in Myſia regnabat, quo Græci cũ appuliſſent: intrameſq; e nauibus exiliiſſent: vim eis intulit, vñ ab Achille in ſiniſtro femore fuit vulneratus: cũq; ſanari minime poſſet, Apollinẽ ꝯſuluit: q reſ͞dit iterũ ab Achille vulnerari oportere, a quo rurſus vulneratus conualuit: vt alibi Oui. vulnus achilleo q̃ quondã fecerat hoſti; Vulneris auxiliũ Pelias haſta tulit. Claudianus aũt ab Achille herbis ſanatũ tradit Sanus achilleis remeauit Telephus herbis, Cui⁹ pertulerat vires, & ſenſit in vno Letalẽ, placidãq; manũ medicina ꝑ hoſtẽ. Contigit: & pepulit, quos fecerat ipſe dolores. Quid vero Pli. ſentiat appoſui: eſt & rubigo, inq̃t ipſa in remediis: & Telephum ꝓdit ſanaſſe Achilles: ſiue id ærea ſiue ferrea cuſpide fecit, ita certe depingit, ex ea decutiens gladio. Vulgus inerme: q̃a vt diximus, Græcos, qui ſine armis tunc erant, inuaſit legiſ ẽt vulnus. Quiq; ab equo: Bellerophõtẽ dicit. hic gener Neptuni: noĩe Glauci filius primum Hipponis dictus ab interfecto dehinc Corinthio Bellero: Bellerophon, ſiue vt alii volũt, Bellerophõtes eſt appellatus: qui ob cædem, ſi Aſclepiadi credimus, in pedes ſe dedit: accepto Pegaſo equo a Neptuno: quo argo ad Prœtũ regẽ ꝑuenit qui ipſum hoſpitio ſuſcepit: cuius

Exitio facies cui ſua pene fuit.
Id quod Amyntorides uideas:trepidūq; miniſtro
Prætentes baculo luminis orbus iter.
Nec plus aſpicias, q̃ quem ſua filia rexit:
Expertus ſcelus eſt cuius uterq; parens.

amore regis vxor Scœnobea:vel vt placet Home. antia Iobatis regis, ſiue Euriæ filia deperibat: quare mulier amoris patiens ipſum in ſuā trahere ſententiam eſt conata, quod cum impetrare non quiſſet marito Bellerophontem eſt criminata: perſuaſus Prœt⁹ ſceleris: ne hoſpitalitatis ius violaret, ad Iobatē ſocerū, vel Euriē in Lyciam literis ɋbus res ꝯtinebatur occidēdum miſit: quo cum mature inſcius tanti mali Bellerophon ſe contuliſſet: Iobatem, aut Euriē malis, per nouem dies (vt Ho. ait) ſacrificiis vacantem comperit: quibus exactis lr̃as legit: ide iram, odiumq; diſſimulans: variis ipſum periculis tollendum oppoſuit: cum Chimæra primū certare iuſſit, monſtrum admodum timendum, cuius tradente Ho. in li. vi. Ilia. hæc erat forma: πρόσθε λέων ὄπιθεν δράκων, μέσσοι δὲ χίμαιρα: quē verſum Lucre. inuenit. Prima leo: poſtrema draco: media ipſa Chimæra: quo ſuperato contra Solymos ferociſſimum bello populum miſſus victor rediit: inde occiſis Amazonibus: inſidiantibus ei hominibus regis iuſſu interfectis: in generum tot rebus geſtis a rege aſciſcitur: data Achimene filia: vel (vt alii tradunt) Caſſandra vxore: ex qua Iſandrum Hippolochum, & Laodomiam, quæ ex Ioue genuit Sarpedonē: filios habuit. Bellerophontes autem poſt fontis inuentionem euolare in cœlum voluit: cūq; ex alto deſpiceret: pterritus decidit. Ac ita periſſe Hygin. oſtendit: equus vero inter ſydera eſt a Ioue ꝯſtitutus. At poeta Gallus his carminibus ipſum caput fregiſſe ſcribit: Bellerophon monſtrum potuit ſuperare Chimæram: Et fregiſſe caput dicitur ipſe ſuum. Facies: vniuſcuiuſq; rei apparentia facies appellatur. Quare os hoīs facies dicit: vultus autem a volendo deducit. Id quod Amyntorides. Amyntor Ormeni filius, ex Hippodamia Phœnicem filium habuit: hūc cum Chlycia patris pellice rem habuiſſe Hom. tradit: matre ſic volente, quod cum pater reſciuiſſet, in filium eſt imprecatus, vt nunq̃ filium ſuſciperet: quod Plutonem, ac Proſerpinam audiſſe apud Home. Phœnix volet, alii obcæcatum tradunt: hic ad Peleum patrem Achillis profectus eſt: quem Chiron centaurus ſanauit. Propter. Sanauit crura Machaon Phœnicis Chiron lumina Phyllirides, & Achilli præceptor eſt datus, cum quo ad Troiam iuit. Orbus, quicunq; re aliqua cara priuatur, orbus dicitur. Iter dicitur & itiner, vt admonet Priſcianus. Nec plus aſpi. hic eſt Oedipus: cui⁹ genealogiam altius repetamus: Iuppiter Hellem genuit: Helle Belum, Belus abantem, Abas Agenorem, Agenoris fuere filii Europa, Cilix, Baſſus Phœnix, & Cadm⁹: Cadmi Polydorus: Polydori Labdaeus: Labdaci Laius: Lai Oedip⁹, qui ex matre Iocaſta Creōtis filia Eteoclē: polynicem: Antigonem: & Iſmenen: habuit filios. pater Oedipi Laius Thebarum rex oraculo cōſulto, an filios eſſet habiturus huiuſmodi ab eo accepit rñſum: teſte Aſclepiade in Tragœdia λάϊε λαβδακίδη παῖδες γενεὸ ὄλβιον αἰτεῖς δώσω σοι φίλον υἱὸν ἀτὰρ πέπρωταί σου παιδὸς χείρεσσι γλυκὺ λιπεῖν φάος, ὥς γὰρ ἔνευσε ζεὺς κρονίδης πέλοπος στυγεραῖς ἀραῖσι πιθήσας οὗ φίλον ἥρπασας υἱόν· ηὔξατό σοι τὰ δὲ πάντα: ideſt Lai Laudacide filiorum genus luculentum queris: dabo tibi clarum filium, ſed in fatis eſt tui filii manibus linquere vitam: ſic. n. annuit Iuppiter Saturnius Pelopis infeſtis imprecationibus perſuaſus: cuius carum rapuiſti filium: hic autem præcatus tibi: ecce omnia. quare pterritus Laius: quos vxor filios procrearet, iuſſit interfici: natus eſt autem puer: quem perforatis pedibus, ſi Statio fidem adhibemus, ac Aſclepiadi: parētes regio paſtori interficiendum dederunt: qui ipſum ad arborem viminē ſuſpendit: quēadmodum etiam ipſe tragicus Seneca teſtatur in Oedipode. Me Deo teſte damnauit parem. Calidoq; teneros tranſtulit ferro pedes: Et in alta nemora pabulum immiſit feris. Dio. autem nō ligatū vimine dicit a paſtore, ſed traditum Polybiæ mulieri nutriendum, qui cū adoleuiſſet, certior de ſua expoſitione factus, Apollinē de parentibus ꝯſulere decreuit: ad quem forte & Laius pficiſcebatur, vt de expoſito infante aliquid cognoſceret, cūq; inuicem ſibi in Phocide obuiaſſent, iuſſit rex ſupbe de via Oedipum decedere: indignatus Oedipus patrē interfecit: inſcius tū parentē eſſe: deinde ſupata Sphynge: regnum Thebarum adiuit: ac matrē duxit vxorē: ex qua (quos diximus) filios habuit: qui cognito facinore patrem pudore detinebant domi: ita Dio. vt aliter dicimus ab Aſclepiade: Sen. & Statio: qui omnes Phorbantē Polybi regis Corynthiorum paſtorem infantem ligatum tradunt. inueniſſe pedibus tumefactis, & ideo Oedipus dictus a ἀπὸ τοῦ οἰδήματος τῶν ποδῶν: ideſt a tu-

more

more pedũ: qui paſtor infantẽ ad Meropẽ regis ꝯiugem dono dedit: quẽ ipſa, & vir, q̃a carebãt ſobole: vt filiũ nutrierunt: prouectus ætate Oedipus audiuerat ab oraculo: vt ab ſe pater occidẽdus eẽt: & ſibi mr̃ nuberet: credens ipſe qui nunciauerãt, veros parentes eſſe aufugit, & forte Laiũ patrẽ venãtẽ offendit: quẽ ſibi de p̃da obuerſantem peremit, & tebas venit: vbi rex factus: vxorẽ matrẽ accepit: q̃ rẽ cũ reſciuiſſe, mortẽ ſibi ꝯſciſcere voluit: ſed hoc a ſuis pceptoꝛ: ferũ occultatũ eſt: aſt ipſe ſibi oculos digitis eruit, & ſe præcipite de rupe aliqua dare voluit: ſed ab Antigone filia, quæ ip̃m ſemper comitabatur: eſt prohibitus.

> Qualis erat, poſtquam eſt iudex de lite iocoſa
> Sumptus apollinea clarus in arte ſenex.
> Qualis & ipſe fuit, quo præcipiente columba,
> Eſt data Palladie præuia, duxq̃ rati.

ASCENSIVS.

CVI ſua facies fu. pc. exi. i. eã exitii, & mortis: q̃a ob eã a Sceneboea ad ſtuprũ interpellatus: cũ accuſaret criminat⁹ fere exitio datus eſt.

Et vid. id ſup. quod amyntorides. i. Phœnix amyntoris filius ſup. vidit: videlicet nihil boni: quia cæcus affectus poſt exiliũ eſt. & tu oribus luminis. i. priuatus viſu: ptẽtes iter trepidũ baculo miniſtro. i. quo ducaris p̃ inopia loco miniſtri: cũ miniſtrũ non hẽas. Nec aſpicias plus qua ſup. Tireſias vates Thebanus & cæcus: quẽ ſua. i. ipſi propria filia rexit ſumptus. i. aſſumptus, & affectus ſenex clarus in arte apollinea. i. diuinãdi: in qua Apollo p̃ſtitit, & quã illi Iuppiter ob ſnĩam p ſe ꝯtra Iunonẽ datã contulerat. Et ſup. ſis talis, qualis fuit ipſe. ſ. Phineus cæcus: quo p̃cipiẽte. i. ex cuius p̃cepto colũba eſt data p̃uia. Et dux ra. Pal. videlicet argo naui, quo argonautæ vehebantur. hiſt. recitat Calderi.

ZAROTVS.

QVALIS erat poſtq̃: Tireſias thebanus filius Chironi, & Cariclus, apollinis, ſiue Perii: aut vt alii, oceani, cũ geminos ſerpẽtes in Cylene mõte Arcadiæ calcaſſet, p ſeptẽniũ fœmina eſt effectus: rurſus iiſdẽ violatis ſerpẽtibus, docẽte oraculo in p̃ſtinã ẽ formã reſtitutus. docet in. vii. na. hi. Pli. nõ eſſe fabuloſum mares in fœminas verti: & ꝯtra: cũ Licinio Craſſo. C. Caſſio Longino Coſ. caſini puer factũ ex virgine ſub parentibus, iuſſuq; haruſpicũ deportatũ in inſulam deſertã: in annalibus legeret. ipſe quoq; Plin. in Africã vidiſſe ſcrib. nuptiarũ die. L. Coſſiciũ ciuẽ Tiſdritanũ i fœminã mutatũ hic igif Tireſias, de lite iocoſa iudex fuit: Iunonis inq̃ & Iouis: vtrũ maior maris, an fœminæ eẽt libido, vt abunde ab Oui. in met. ſcri. p Ioue ſnĩam tulit: quare a Iunone oculis, & manibus fuit priuatus, teſte Lactã. Iup. ãt pœnã eſt ſolatus honore: vaticinandi. n. ſcientiam ipſi dedit: vtq; nouem ſecula viueret, multa eſt vaticinatus: & Thebarum excidium, qui etiam ciuibus, vt vrbem linquerent perſuaſit cum quibus & ipſe in Tilphoſiũ Bœotiæ locum aufugit ex Thebanis qui in Tilphoſium confugerũt Tireſias defunctus eſt, quẽ ſui ciues magna põpa ſepeliuere filiã habuit Daphnẽ: q̃ & Sibylla dicta eſt Diodorũ authorẽ, copioſe hãc hiſt. aggreſſum. Apo. ſiue quia ariolandi ipſi attribuit poteſtas: ſiue q qui naſcitur leone tranſcẽdente in horoſcopo apollini s. i. ſolis (nam idem eſt) dicitur ab aſtronomis futura facile cognoſcere.

Qua. & i. ſ. variam de Phineo legimus hiſ. quã in verba pauciſſima ꝯferã: Phœnicis filius fuit Cilix, Phineus, & Doriclus: Athimus ãt nomine potius q̃ re Phœnicis filius dictus: nã Iouis fuit: regnauit aũt Phineus in Paphlagonia, teſte Hela. in hiſt. ſi vero Ser. aſtipulamur in arcadia, q priuatus oculis fuit, vt q̃dã phibẽt a ſole: q diu ꝯqueſtus fuerit viuere: q̃ videre vt aũt apollini inuerſ⁹ ſcil. q inſidiatus Perſeo fuerit. Orpheus vero his carib⁹ aũr de Bitynia locut⁹ ſentire vr̃:
ἔνθα τὸ τῶν ἐγγάμος γενεὺς ἰφθὶ τεχθέντων ἀοίδες
νε ἐχαλάπαι δο'τους προβάλοντι πέτραις θῆρσι
ἀγρί ο χρουδανε ῥυπάινον ὑνίκα φίλτρον τους δὲ
μοίας ἰντις μαίνηκήπσται ἀυτίς ἔσο σαινκαὶδε
κλυτοῦ Βορέαο φιλοῖδε οἱ σ' κάσαι ἀτὰρ αὐτὸς δ' αὖ
νιοισε φῶσσο αὐγὰς λησίμοτον. i. vbi tũc matrimonio grauis Phineus inſolentia aĩo geminos eiecit in præerupta ſaxa, feris expoſuit: mulierũ cauſa amorum: hos porro illæſos, & ſpectantes rurſus conſtituerunt filii inclyti Boreæ. at Phineo præbuere ærumnam infeſtæ iracundiæ & acie oculorum priuauerũt: Sopho. ait: quos ex Cleopatra filios Oartum, & Chramẽ inq̃: pp nouercæ calumnias excecaſſe: & ipſum ideo a Ioue orbatum. Apollonius id mali ſubiiſſe tradit: harpyis inferentibus, ac eius mẽſam perpetuo inquinaſſe: Sophoclis & Apollinii opiniõe Ser. mihi videtur ſecutus: addit etiam Harpyias expulſas a Zeto, & Calai alatis Boreæ & Orithyæ filiis: qui Phineum infeſtabant: quaſq; ad Plotas uſq; inſulas gladiis ſint perſecuti: quæ inſulæ poſtea Strophades ſunt appellatæ: quia ab Iride iuuenes admoniti fuere: ne ulterius Iouis canes infectarentur: quo & conuerſio. i. ſtrophæ iſulis nomẽ dedit: quo bñficio deuinct⁹ Phine⁹ argonautas admonuit, ut colũbã datã a Pallade ſeq̃rent, ne in ſaxa Cyanea icideret: q̃ & Sym

Quiq; oculis caruit, per quos male uiderat aurum
Inferias, nato quos dedit orba parens.
Paſtor ut Aetnenus, cui caſus ante futuros
Telemus Eurymides uaticinatus erat.
Vt duo Phineidæ, quibus idem lumen ademit

pleгadas nūcupant. at Orphe⁹ nō dicit colū bā ſed heroidū auē tres heroidæ ſues ſunt, quēad modū Porph. ꝯtra zoliū: Hom. ſcripta ex pentē o ſtēdit: Plgarumq; nole herodiū argonautis datū legimur. de Phineo Dio. aliā refert hiſt. quā ne modū in hac fabuloſa recenſenda hiſt. excedamus, omiſim⁹ narrandā: poteris tu te ipſam ex Dio. cognoſcere in. vi. li. ei⁹ hiſt. vbi argonautaꝝ meminit. Palladiæ ra. argo nauis dicta ſiue, ut Dio. uult, a ꝯditore: ſiue a veloci⁊ta te ſua: q̃ arte Palladis facta fuit. hinc ratis palladia dcā: ſiue qa vt aſſerit apolloni⁹, ꝯſtructa fuerit apud Ictonē locū in Bœotia: vbi tēplū Palladis. Alexander vero Palladē Ictonē appellari ſcri. qa Ictō filius amphictiōis vrbē in theſſalia fecit ſuo noie dictā vbi egregiū erat Palladis tēplū, iuxta qd argo fuit ꝯſtructa. Quiq; oc. ca. rex Priamus Polydoꝝ filiū ex Hecuba Dimantis filia: belli troiani tpe magna auri copia miſit ad amicū Polymneſtorē thraciæ regē nutriendū ac geneꝝ, ut tradit Ser. nupſerat. n. Ilione Priami filia: hic troianis reb⁹ ruentib⁹ pueꝝ auri cupiditate obtruncauit: atq; in littore inſepultū reliqt: licet aliter ex. iii. æneí. cognoſces. Hecuba mactata filia Polyxena ad Achillis ſepulchꝝ, ut iuſſerat, cū q̃relas, & lamētatōes i littore ſuas recēſeret: filii cadauer uidit a quo ēt quēadmodū Polymneſtoris iſidiis iaceret ꝑcepit: indignabūda Hecuba rē tū diſſimulās: regē de re ſecreta alioq eſt cōmētata: cui & theſauꝝ tradere uelle dixit: q ſubito Hecubā adiit: ea qua & famulis in lecto eſt p blāditias collocatus: enſiſq; lateri ipſi⁹ hærēs abduct⁹, ac poſtremo oculis priuat⁹. Inferias: ſacra mortuoꝝ, q̃ inferis ſoluunt: iferię dñr, ut au. ē Ser. Paſtor ut æt. Polyphem⁹ Cyclops Neptūi fili⁹ ex Thoioſſa Phorcinis filia: eo quē in frōte tm̄ hēbat, oculo ab Vlyſſe exutus fuit: de quo fabuloſa a poetis ꝓditur hiſto. errauit Vly. poſt Troię excidiū p decē (ab vt Ho. phibetur) annos fluctib⁹, & tēpeſtatib⁹ ad diuerſa loca ꝯgitat⁹: in Siciliā quoq; ad Polyphemū puenit: q in antro ætnæ mōtis habitabat: cui⁹ ianua ingēti lapide claudebat: hinc humanis carnib⁹ veſcebat, & lacte. magnā nāq; gregis copiā paſcebat: ſcrutat⁹ de loco Vly. Cyclopē additis ꝓcib⁹, ut ſibi naufrago, locorūq; iſcio opē ferret minitabūdus Cyclops reddit rñſum: maiorē ſe q̃ iouē ꝓdicās: ac illico duobus ex Vly. ſociis ritu belluæ deuoratis (xii. n. ſocios ſecum duxerat) viniq; optimi amphoras, duos ēt mane ſequētis diei aſſūpſit: totq; ſero venietes: q̃ cū Vlyſſe nomē eēt interrogauit: q vt in ſe dixit nūcupari. i. null⁹: vltim⁹ āt comederis, V nocul⁹ rñdit. Vlyſſes vero, q ſua apte natura callid⁹ fuit: ſic vero timere ꝯoēs ꝯſtruxit in Cyclopē dolos: nec tñ eū fefellit opio. nā ipm vino ebriū reddidit: quē vt ebrioꝝ eſt praua ꝯſuetudo, vino ſepultū: torre oculū eruit: at manus nſas nō effugies Cyclops inclamauit: remiſſis itaq; ad paſſum pecudib⁹ ſingulas tāgebat: ne Vlyſſes una abiret: nō tunc immemor aſtutiæ Vly. fuit indutus. n. pecudū pellib⁹ cū ſociis effugit. Nō pellibus idutū Vly. dęges ut nugātur triuiales, ſed ꝯiūctis parib⁹ ouibus ſub eoꝝ alueo gradiēs aufugit, ut teſtatur Ho. in odyſ. Telemus eu. Telem⁹ Cyclops Neptuni fili⁹ fuit: & oēs Cyclopes creduntur fuiſſe: celeberrim⁹ ſui tpis uates, q polyphemo ꝓdixit fore, ut ab Vly. obcæcaretur, ut ſcr. Theocrit⁹, & noſter Oui. in. xiii. met. Telem⁹ interea ſiculū delat⁹ in æquor: Telem⁹ Eurymides, quem nulla fefellerat ales Terribilē Polyphemō adit: lumenq;, qd unum Frōte geris media rapiet tibi, dixit, Vlyſſes. Vt duo Phi. Crambes, & Oarthes filii fuere Phinei: a quo ſunt obcæcati: ſup⁹ius hāc de Phineo locuti: copioſe narrauimus hiſtoriā.

ASCENSIVS.

QVIq; oc. ca. adducit alia cæcitatis: & incōmodoꝝ alioꝝ exēpla: q̃ in Ibin ꝯtinuo imꝓcat. Ordo eſt a ſupiori: Et ſup. ſis talis, qualis fuit is. ſ. Polymneſtor rex Thraciæ: q caruit: imo priuat⁹ fuit oculis, p quos uiderat male. i. cū auaritia nimia auꝝ. ſ. a Priamo cū polydoro apd eū depoſitū: ut in æne. iii. Polydoꝝ obtrūcat: & auro vi potit, qd nō mortalia pectora cogis Auri ſacra fames? quos. ſ. oculos polymneſtoris: parēs. i. mr. ſ. Hecuba; orba. i. priuata filio. ſ. Polydoro: dedit na. ifr. i. p ſacrificio inferis accepto: ac manib⁹ ei⁹. Et ſup. ſis: ut paſtor ætneus. ſ. polyphem⁹, qi ætneo mōte oues pauit: ubi ab Vly. ſtipite ficulno aduſto excæcat⁹ ē: ut Vir. æn. iii. ſcri. cui Telem⁹ Eurymedes. i. uates ille iter Cyclopas: ut Hom. dicit ꝑitiſſimus: erat uaticinat⁹. i. ꝓphetauerat añ. i. priuſq̃ euenirēt: caſus futuros. i. amiſſionem oculoꝝ: uñ de eo dr met. xii. Telemus Eurymides quem nulla fefellerat ales Terribilē polyphemō adit: lumēq; qd unū Frōte geris: media rapiet tibi dixit Vlyſſes. Et ſup. ſis cæc⁹: ut duo phinidæ. i. filii phinei: qb⁹ idem. q dedit lumē. i. ui um, uidelicet phineus rex pr eoꝝ per gñationem, ademit. i. abſtulit lumen.

Qui dedit,& thamyrę,Demodociq; caput
Sic aliquis tua membra ſecet,Saturnus ut illas
Subſecuit partes,unde creatus erat.
Nec tibi ſit tumidis melior Neptunus in undis
Quam cui ſunt uiſę frater,& uxor aues.
Solertiq; uiro,laceræ quem fracta tenentem

ZAROTVS.

THAMYRIS: Thamyris filius Philamonis fuit,vt ſcri. Porphyrius,& Arſi nymphæ: licet Euſeb. Ammonis dicat: qui a Lyno muſicā optime edoctus: cū reuerteret ex Oechalia vrbe ab Eurito œchalio: muſas ad dorion obuias habuit: quibus ſuauius ſe ipſas canere dixit: ad q̄ inſolētem vocē ſtomachatæ Iouis filiæ: cytharā & cōem hoīs ſenſum ei abſtulerūt quēadmodū Ho. ac. Dio. ſcri. alibi quoq; Oui. Quid miſerum Thamirin picta tabella iuuat: & Prop. Me licet & thamyris cātoris fata ſequātur: Nūq̄ ad formoſas inuide cæc⁹ ero legūt nōnulli Thamyrā. q̄d minime a nobis probari pōt: cū vbiq; in emēdatis codicibus Thamyris inueniatur,ita & p̄ceptor nr̄ admonuit. Demodociq; cap. ad menſam Alcinoi Phæacum regis ab Ho. inducitur Demodocus Martis,ac veneris cātans adulteriū. Quē bono,malaq; cauſa eſt pſecutus. lumen.n. ademit: p̄ſtantem vero cytharœdū effecit. Sic aliqs tua mē. ſe. Saturnus: cœlū,& terra plures genuerunt filio,ſicut apud Heſiodum legere eſt in Theogonia: ho℞ etiā Saturnus filius dicitur qui cum pater genitalia denudaſſet,ea falce amputauit: vn̄ nōnullæ ſanguinis guttæ exciderunt: quas terra collegit: ex quibus poſtea & furiæ,& gigātes,& nymphæ,quas Heſio. medias,appellat,ortæ ſunt p̄iecit in mare āt Saturnus virilia: q̄ cū aliq̄ diu erraſſent,ſpumā fecere,ex qua nata Venus dr̄,ſed hæc oīa phyſicā in ſe ɔtinēt rationē. Nec ti. ſit tu. Cæyx Luciferi filius Trachinæ telluris rex fuit,vt in meta. leg: & q alcyonē æoli filiā coniugē habuit: cū hic ad Clariū oraculum iuiſſet oborta tēpeſtate obruptus eſt: at alcyone q̄ teſte Porphy. Cleopatra dicebatur: viri naufragi inſcia ſingulis diebus iunoni vota p̄ Cæycis reditu pſoluebat: miſerata eſt dea fruſtra mulierē pro cōiuge laborare: Iriſq; ad ſomnia demiſit,vt Alcyoni caſum cōiugis ſignaret: q̄ morphea ad alcyonē accelerarunt: hic Cæycis ſumpta imagine noctu qeſcētē adiit alcyonē: quā de naufragio certiorē fecit: corpuſq; in littore errare docuit expectata ipſa mane ad littus ſe p̄ripuit: vbi viri corp⁹ vētis,& vnda agitari vidit q̄re mare inſiliē,vt cadauer arripet: auis vna cū Cæyce affecta ē: q̄ alcyō appellat,a nr̄is alcedo media hyeme in mari parturiūt oua: tūc tā trāqllū,q̄ qd mirādū ē,reddit mar p̄ vii. dies: hos ſolēt nautæ dies alcyonios nūcupare,vt aut. eſt Var. Fr̄ & u. aues: Dædaliō Cæycis fr̄ filiā hūit noīe Chionē formoſiſſimā: q̄ apollo,& Mer. cō p̄ſſere,& nati ſunt gemelli: Apolini Philemon, q̄ muſica claruit p̄rem imitatus. Autolicus autē Mercu. fur nobilis: ſuā præferre chionē formam Dianæ auſa eſt: aqua eſt ſagittis interēpta: cuius in rogū p̄r Dædaliō p̄ dolor ſe voluit immittere: at prohibitus in Parnaſſum montem abiit: vnde cum ſe precipitem dediſſet: in volucrem ab Apolline eſt mutatus: ſcri. Oui. in met. Miſeratus apollo Cum ſe Dædalion ſaxo miſiſſet ab alto: Fecit auem,& ſubitis pendentem ſuſtulit alis,& quæ ſequuntur. Solertiq; vi. aſturo,& callido,& Vlyſſem dixit: quē vt in. v. odyſ. Hom. tradit: effoſſo Polyphemo oculo,Neptunus maris deus: diu fluctibus agitauit,ne inultus filii eſſet: naufragium quoq; facere cōpullit: actūq; de Vlyſſe tūc fuiſſet ni Matuta dea piclitātē,q̄ in mergi forma apparuit,adiuuiſſet: cui Chrydeniū ornamentū capitis: vel (vt alii volūt) ornamētū quoddā tradidit,quo enataret,puenit itaq; Ithacus non ſine magno labore ad Phæacū inſulā,& pudenda Chrydenio: nudus.n. erat: celabat: quem in littore Nauſicaa regis Antinoi filia,cū aſpexiſſet ei veſtimēta præbuit,& ad regem duxit: a quo honorificentiſſime ſuſceptus eſt.

ASCENSIVS.

ET ſup. ſis: vt caput Thamyræ illius vatis a muſis excæcati: & Demodoci illius optimi muſici cæci: p quē Hom. ſeipſum ſignaſſe putatur: fuit.n. & ipſe cæcus,& poeta℞ optimus. Et aliqs qcūq; is ſit,ſecet. i. intercidat ſic tua membra: potiſſimū virilia,vt Saturnus ſubſecuit. i. ſub illis ex his: aut clāculū ſecuit illas partes,vnde erat creatus. i. virilia p̄ris ſui cœli: q̄ in mare p̄iecit,& ex ſpumis eius,illicq; nata eſt Venus. Nec Neptu. ſit ti. me. i. benignior,& fauorabilior i undis tumidis. i. inflatis oriēte tēpeſtate: q̄ ſup. ei: videlicet Cæyci: cui fr̄. ſ. Dædaliō mutatus i acci pitrē,& vxor. ſ. Alcyone mutata in auē ſui nominis: cū Cæyce marito prius ſubmerſo. De alcyonibus aūt in Georg. plura dr̄,qbo tpe tranqllitatis in media hyeme in mari nidificēt &c. cui igitur fr̄ Dædaliō,& vxor alcyone ſunt uiſi aues: aut ſunt aues viſæ: utroq; n. mō dici pōt, ſed q̄a p̄ponit adiectiuū dicerē uiſi. Nec Neptu. ſit ti. me. q̄ ſup. uiro ſolerti. ſ. Vlyſſi,quē tenētē

mēbra fracta.i.fragmēta ratis lacerę.i.diſruptę.

> Membra ratis Semeles eſt miſerata ſoror:
> Vel tua, ne pœnę genus hoc cognouerit unus
> Viſcera diuerſis ſciſſa ferantur equis.
> Vel quę, qui redimi Romanos turpe putauit
> A duce puniceo pertulit, ipſe feras.

ZAROTVS.

SEMELES eſt miſerata ſoror: Cadmo thebarū conditori ex Garmonia Veneris, & Martis filia, vt in meta. & apud Diodorū legimus filiæ fuere: Agaue, autonoe, Ino, & Semele, & Polydorus, Athamanti Aeoli filio Thebarū regi Ino nupſit: q̄ Clearchū genuit, & Melicertā: q̄ Iunonis odio haud diu uixere: nā Iuno propter Semelē pelicem infeſta oībus ex Cadmo ꝓgenitis fuit, ut in Meta. De Iunone locutus oſtendit Ouidi. Quidq; velit, qđ uellet, erat, ne regia Cadmi Staret, & in facinus traherēt Athamāta furores, furias in athamanta immiſit: quē adeo furibūdū effecere, vt ino vxorē leænā exiſtimaret: filios vero ipſius catulos, hortareturq; ſocios, vt retia ferrent quare & Clearchū puerū, quem Bis, terq; ꝑ auras More rotat fundæ, rigidoq; infantia ſaxo Diſcutit ora ferox. Ino aūt ſibi, ac ſupſtiti filio, timens ad quendā ſcopulum abrepto Melicerta aufugit: ex quo loco ſe vna cū filio in mare ꝓcipitauit: quos Neptunus Veneris præcibꝰ deos marinos fecit. dictus eſt græce Melicerta Palæmō: latine Portūnus: cui ædes in portu tyberino fuit, & feriæ cōſtitutæ, vt auth. eſt Var. Ino vero a græcis Leucothea, a nřis Matuta eſt nuncupata, quæ bonū ſignificat, ſi Pōpeio credimus: cuius (vt diximus) auxilio Vlyſſes euaſit.

Vel tua ne pœ. difficile ſane ē, qđ poeta taxauerit: cū multos ab eq̄s diſcerptos fuiſſe legerimus. M. Suffetiū licet cōiectari hic, vt apud Liuiū in primo ab vrbe condita vidimus: ꝑfidus Tullo Hoſtilio bellū in Fidenates gerenti fuit: quē compos victoriæ duabus quadrigis diſtrahendum dedit primū illud, vltimūq; ſupplicium apud Romanos fuiſſe idē Liuius docet. de hippolyto quoq; intelligere poſſumus: qui vt ſuperiꝰ oſtendimus, ab equis eſt laceratus. nonnulli Abſyrtum interpretantur: cuius notiſſima fabula ex Oui. in meta. hř, ſed non placet: non enī ab eq̄s, ſed a ſorore Medea dilaniatus fuit, & eius membra minutiſſime ſecta: in mareq; ꝓiecta: quibus pater ea perſequens: dū ipſa colligeret, in mora detineretur. Vel q̄ qui re. M. Attilius Regulus vrbis romanæ decus prio bello punico contra Carthaginenſes imperator ingēti exercitu miſſus terrorem maximum aduētu ſuo Carthaginenſibus iniecit: capta Clypea vrbe. ccc q; amplius caſtellis: quemadmodum Florus tradit, vaſtatis: quare a Lacedemonis Carthaginenſes ducem poſtularunt ob ducis imperitiā non proſpere pugnatū arbitrati: ii Xantipū rei bellicæ peritiſſimum miſere: qui (vt Appianus eſt author) inſtructa acie Regulū ſiti ac labore difficulter agmen agentē aggreſſus eſt: quem facile vicit. xxxx. millibus, quos Attilius ductabat pauci arma ſumpſere: reliq oēs cæſi partim capti: vna cum imperatore Carthaginē ducti ſunt miſere non multo poſt Carthaginenſes Attiliū Romam legatum, vt ꝑmutatio fieret iuuenū Carthaginēſium cum ipſo Regulo: qui ſenatui perſuaſit, defixis in terrā oculis, vt Ho. tradit ne pietate patres cōmouerētur: ne hmōi fieret permutatio: vtq; id non facerent: addidiſſe ſcri. Gel. ſibi venenum tēpori datum: quo ad fieret ꝑmutatio: re itaq; infecta Carthaginē inuitis vxore, liberis, & amicis rediit: vbi a Pœnis nouis modis excruciatus eſt. cuiuſmodi autem ſupplicio fuerit affectus, non ſatis inter authores conſtat: nam Gellio referente, Tubero in hiſtoriis ſcrib. eum in profundiſſimas tenebras clauſum: & poſt apertis oculis ſoli oppoſitum: & palpebras, ne poſſet conniuere, inſutum. Tuditanus vero ſomno prohibitum obiiſſe tradit, Appia. incluſum circumuallata clauis cauea extinctum docet: quod Romæ poſtq̄ perceptum eſt, Reguli liberis Pœni captiui tradūtur, a quibus in armario muricibus præfixo deſtitutos periiſſe, idem Tuditanus eſt author.

ASCENSIVS.

SOROR Semeles: ideſt Ino Inachi filia eſt miſerata: quia velum dedit, vt recitat Calderinus: vel viſcera tua ſciſſa, ideſt diſrupta, & diſtracta ferantur diuerſis aquis, ſcilicet per diuerſas aquas, aut diuerſis aquis, ſed qa de mari prius locutus eſt, credendum eſt aquas poetam feciſſe: ne vnus, ideſt tu ſolus cognoueris, aut ſi eſt vt repperi, cognouerit: ne vnus. ſ. populus, ad quem appulſus ſis, cognouerit hoc genus pœnæ, quod. ſ. mihi ſic pendeas. Vel ipſe. i. tu feres. i. perferas, & patiaris ea, quæ is, videlicet Marcus Attilius Regulus, qui putauit turpe. i. indecorum eſſe Romano. i. bono ciui Romæ, redimi a duce puniceo, ꝑtulit a duce puniceo, ideſt Carthaginenſi: vnde de Carthagine dicitur Aeneidos primo: Punica regna vides & cet. Ab eo enim quod eſt Pœnus per œ, fit punicus ſicut a pœna fit punio verbum.

Nec

Nec tibi ſubſidio ſit præſens numen, ut illi,
Cui nihil Hercæi profuit ara Iouis.
Vt dedit ſaltus e ſummo theſſalus Oſſa:
Tu quoq; ſaxoſo præcipitere iugo.
Aut uelut Euryali, qui ſceptrum cepit ab illo:
Sint artus auidis anguibus eſca tui.
Vel tua maturet, ſicut Minoia fata
Per caput infuſæ feruidus humor aquæ:

ZAROTVS.

NEC tibi ſubſidio preſens ſit numen: ſenſus eſt: non habeas Deorum quempiam ꝓpitium: qui tibi ſit auxilio in tuis conſtituto calamitatibus. ſubſidium eſt id, quod in auxilium ſuccedit. præſens propitium: vt apud Virgil. Nec tam præſentes alibi cognoſcere diuos numẽ a nutu: & imperium deorum dicitur Varro. Cui nihil hercæi profuit ara Iouis: Priamus rex: vt in .ii. æneidos a Virgi. oſtenditur: occiſo ante ſuos oculos Polyte filio a Pyrrho Achillis nato: in ipſum eſt: acerrime inuectus ei patris exprobrans humanitatem: æquæq; pietatem: qua vſus fuerat: cũ Hectoris cadauer reſtituit: ira percitus Pyrrhus regẽ in media domo ante Iouis hercæi arã obtrũcauit. Hercæi: Iuppiter Hercæus dictus eſt ἀπὸ τοῦ ἕρκειν idest a circundando: vt author eſt Porphyrius Homeri interpres: mos erat antiquis, vt domus partes Diis dicarent anterior Ioui dicebatur: cui in medio ſolebant aram erigere: vnde Meſertius Iuppiter dictus eſt hercæus: quia circundatus. Vtq; dedit ſaltus: Theſſalus Theſſaliæ rex Bonis, ex Eurypiles filia Chalciope filius: vt tradit Porphyrius, e monte Oſſa a ſuis eſt præcipitatus. Oſſa mons Theſſaliæ eſt Oſſa: cui⁹ ex aduerſo Pindus, & Othris Lapitharum ſedes: vt ſcribit Plinius. tantam in eo pinorum copiam eſſe Solinus tradit: vt ramorum flexu, & reflexu tonitru repreſentet: vnde Lucanus, It tantus in æthra clamor. Quantus pen feræ boreas cum thracius oſſæ Rupibus incubuit. Aut velut Euryali: Euryalus, qui Theſſalo ſucceſſit: cum inferorum ſacrificia neglexiſſet: vt a veteri commentario accepimus: ira Eumenidum angues ipſum deuorarunt, ſed etiam apud Gallum poetam eſt legere Euryalum Ioni filium: vino probe potũ filiam ſtupraſſe: quare: ab anguibus abſumptus eſt. Ionides vti cupiens pro coniuge nata: Vinum cauſa fuit: anguibus eſca datur. Sicut Minoia fata. Dio. ſcribit Dædalum Athenienſem eximium architectum: ex Mitiono Eupalamio natum: qui in Cretam ob homicidiũ in patria patratum ſucceſſit Cretenſibus: tunc Minos imperabat: qui Dædalum in amicitiam ſuam habuit: ob eius egregias virtutes: per id forte tempus Paſiphae regis vxor: turpi tauri amore peribat: cui arte Dædali fuit ſuppoſitus: quare Minos Dædalum punire quæritauit: at ue fugit autem ipſe in Siciliam ad Cocalum regẽ. At comparata claſſe Minos ipſum eſt perſecutus in Siciliam vſq;, Cocalumq; popoſcit: vt Dædalum ſibi ad pœnam daret: finxit Cocalus Minoem in ſecreto colloqui velle: quem in thermis eouſq; detinuit: vt ſuffocaretur. Euſeb. vero a filiabus Cocali interfectum ſcribit, eius deinde corpus Cretenſibus eſt redditum: prælata obitus cauſa ꝙ in lauacro elapſum aqua calida periiſſet.

ASCENSIVS.

NEC tibi idem facit. Vnde ordo eſt: Nec numẽ ſupple aliquod præſens. i. licet ante ipſum fueris: & ad ipſum confugeris: ſit tibi ſubſidio, ideſt auxilio: & protectioni: vt ſupple non fuit ſubſidio illi: videlicet Priamo: cui ara Iouis hercæi: quæ fuit in medio regiæ Priami, nihil profuit: quia Pyrrhus illic eum occidit. Vnde de eo dixit æneidos ſecundo ad patrem Aeneas: Iãq; aderit multo Priami de ſanguine Pyrrhus Natum ante ora patris: patremq; obtruncat ad aras. Et vt: ideſt quemadmodum: Theſſalus rex ille Theſſaliæ dedit ſaltus: ideſt præcipitatus eſt ab Euryalo ex Oſſa monte illo Theſſaliæ: ideſt ſane alto, vt genus referatur ad generalitatem: ſcilicet montem, tu quoque: ideſt etiam tu: præcipitere: ideſt præcipiteris, & deiciaris iugo ſaxoſo: ideſt a præcipitio quouis montis ſaxoſi. Aut tui artus, ideſt mẽbra tua ſint eſca auidis, ideſt guloſis anguibus: ſcilicet furialibus: velut ideſt quemadmodum ſupple fuerunt artus. Euryali: ſcilicet tyranni: qui cepit ſceptrum ab illo. ſ. Theſſalo præcipitato: vel humor calidæ aquæ infuſæ per caput maturet: ideſt feſtinet, tua fata: ideſt mortem tuam: ſicut ſupple maturauit fata minoida: ideſt ipſius Minois regis in thermis Cochali regis Siciliæ ſic interempti. Et tu fixus ſ. in aliquo monte: alas. i. nutrias tuo ſanguine volucres aerias. i. in aere volare ſolitas: aut in ſublimi nidificantes: vt vultures: vt .i. quemadmodum ſupp. eas aluit Prometheus parum mitis: ideſt impius: qui ignem Iouis ſubfuratus erat in ferula: & mortalibus deorum ſecreta prodidit. Fuit enim aſtrologus: qui ſydes

rum curſus in monte perſcrutans auibus propter curas diſtractus fingitur.

Vtq; parum mitis, ſed non impune Prometheus
Aerias uolucres ſanguine, fixus alas:
Aut uelut etracides magno ter ab hercule quintus
Cæſus in immenſum proiiciare fretum:
Aut ut Amyntiaden turpi dilectus amore
Oderit, & ſęuo uulneret enſe puer.

ZAROTVS.

ATQVE parum mitis. Iapetus Theſſaliæ rex ea Aſia puella, quæ tertię orbis parti nomẽ dedit filios habuit Prometheum: & Epimetheum. non me fugit Euſ. memoriæ tradidiſſe quoſdam affirmaſſe Prometheum, Epimetheum: Atlantẽ & Argum cuncta cernẽtem fratres fuiſſe. fertur igitur Prometheus hominibus ab ſe factis Mineruæ auxilio adhibita ferula ad ſolis rotam ignem furatus: quem mortalibus indicauit. Irati autem dei ipſum per Mercurium in Caucaſo monte Aſſyriæ vicino alligarũt, cuius cor aquilam exedere voluerunt: hoc ita a poetis non ſine ratione fictum eſt, nam, vt Aeſchilus, Alexãder Aphro diſeus, & Seruius, aliiq; docent: prouidentia interpretatur Prometheus: Epime. vero improuidentia: vnde & nomina id indicantia tenent. ex his nempe duabus rebus humanũ genus natum eſt: dicitur aũt Prometheus aſtrologus eximius extitiſſe: qui in Caucaſo monte multorum ſyderum ortus: & occaſus deprehendit aquilam vero cor exedere: quia æxos ſolicitudo eſt qua affectus ſyderum motus inuenit: & quia id prudentia eſt aſſecutus: cui præeſſe Mercurium conſtat: a quo ad ſaxum religatus dicitur. Claudianus de Prometheo & fratre hæc ſcripta poſteritati mandauit: Nãq; ferunt geminos vno de ſemine fratres Iapetondiades generis primordia noſtri Diſſimili finxiſſe manu quoſcunq; Prometheus Excoluit, multumq; intexuit æthra limo. Hi longe ventura notat, dubiiſq; parati Caſibus occurrunt fato meliore potiti; Deteriore luto prauus quos edidit author. Quẽ merito graii perhibent Epimethea vates. Et nihil ætherii ſparſit per membra vigoris. Hi pecudũ ritu non impendentia vitã: Nec res ante uident accepta clade queruntur. Parũ mi. voluit enim prodeſſe, & obfuit ſubfurato nãq; igni adeo moleſtum diis fuit: vt pter Prome. pœnas ẽt hoies malis pluribus, & morbis affecerint, vt teſtaſ Hor. ignẽ fraude mala gentibus intulit. Poſt ignẽ æthra domo Subductũ macies, & noua febrũ Terris incubuit cohors. Aut vt He. oẽs q ab Hercu. deſcẽderunt Heraclidæ ſũt appellati: ſicut a Cæſare Cæſares ab Arſaco Arſacidæ. fuit aũt. xv. ab Herc. quidam cuius nomen nuſq; legiſſe memini: qui cuidam genitalia amputauit: ipſe poſtea cæſus, & in mare proiectus: vt Euphorionis indicat verſus: Heraclides cuidã genitalia mẽbra recidit: Sciſſaq; mẽbra necis cauſa fuere ſuæ: ſunt aliq qui puerum Clebã intelligãt: Etracides legentes: qui ipſum Clebã in delitiis habuit: a quo occiſus pũt Etracides. Fretũ: a ferueſcẽdo fretũ dñr: & ꝓpriũ illud eſt mare anguſtũ ẽ mare ſicut iter Scyllã & Charybdim: ſed hic pro mari accipit: quare ẽt addidit immenſum. quo magis inoteſceret. Aut vt A. Philipp' amyntæ filius macedonũ rex, annis. xxi. regnauit auth. Euſe. ac Iuſti. qui ab oraculo acceperat: vt quadrigas euitaret. nam erat ab eis in fatis, vt occideretur: quare vt Val. Max. & Cice. in eo, quem de fato li. ſcripſit: quadrigas oẽs diſſiũit, icoſq; in Bœotia: cui Quadriga nomẽ erat, ſemp vitauit: non tñ fati piculum ęffugere potuit: ſtuprato etenim Pauſania ab attalo philippi ſororio, apud quẽ ſæpiſſime Pauſa. ꝓqueſtus eſt: rex autem hic protrahendo paruifecit at Pauſania inimici attali iniuriam in ipſum iudicem vertit, quem gladio, in quo quadrigæ erant, interfecit. legitur & abantiades recto caſu, & Cherinum dicit abãtis filium, cuius amore Satilius deperibat: at Cherinus enſe ipſum interfecit, vt Euphorion eſt author, Oebaliũ puerum quantũ dilexit Apollo tñ, ſed fruſtra Cherinũ Satillus amauit, Ac velut agna lupos, vitſos fugit vrſa leones, Sic puer ignarus Veneris fugiebat amores. apud quoſdam legitur amantiadem, & Celinum puerum dicunt, qui totũ ſe Ioui puero dedit, cumq; a Satillo amanti filio peteretur, iratus eum interemit.

ASCENSIVS.

SED non. i. non ſine promiſſione ſup. fuit immitis, quia in Caucaſo monte religatus aues viſceribus, & ſanguine ſuo paſcit. de quo Maro, Furtumque promethei. Et Horatius, Audax Iapeti genus & cætera. At tu cæſus, ideſt occiſus proiiciare in fretum, ideſt mare immenſum velut Etracides quintus ter, ideſt decimus quintus a magno Hercule ſupple proiectus eſt. Aut puer dilectus, ſcilicet a te turpi amore oderit, & vulneret te ſæuo enſe, vt ideſt, quemadmodum, puer, ſcilicet Celmus dilectus turpi amore ab amantiade, odit ſupple & vulnerauit ſæuo enſe amantiadem, ideſt Satillum amanti filium.

Nec tibi fida magis miſceri pocula poſſint,
Quam qui cornigero de Ioue natus erat,
More uel intereas capti ſuſpenſus Achæi:
Qui miſer aurifera teſte pependit aqua
Aut ut Achilleidem cognato nomine clarum
Opprimat hoſtili tegula iacta manu.

ZAROTVS.

NEC ti.fi.ma.cõſtat ſane iter oẽs auth. alexãdrũ cognomẽto magnũ t Philippi Macedoniæ regis,& Olympiadis filiũ: ſuiſſe qui Ammonis Iouis ex cõſili⁹ dici voluit: au. Plu. q̃ ad ammonẽ i Libyã cũ eſſet pfectus, a ſacerdote quodã Iouis fili⁹ eſt appellatus diuerſa de eius obitu traduntur. Volunt nõnulli p febris ſeuitiã ſitim collegiſſe, & vinum potaſſe: & ob id mẽtis ĩpotẽ factũ, & extremũ obiiſſe diẽ prid. cal. qntiles. alii ãt p Iollã pincernã antipr̃is filiũ ipſo aut. ãtipr̃o data aq̃ nonacrina frigidiſſima: q̃, vt zonaras tradit, non poterat niſi aſini vngula ↄtineri. Iuſti. & Plu. eq̃ dñt. Pli. vero & Vict. mul ſcri. cuius aq̃ hic meminit Vict. i. v. li. de architectura. itẽ in arcadia noiata terre regio: q̃ hẽt in montibus, & ſaxa ſtillantes frigidiſſimos humores. hæc aũt aqua στυγὸς ὕδωρ appellatur: quam nec argentum, nec æneum, nec ferreum vas poteſt ↄtinere, ſed diſſilitur, ac diſſipatur: conſeruare aũt eã, & cõtinere nihil põt: niſi mulina ungula: q̃ etiã memoratũ ab Antipr̃o in puincia: vbi erat Alexander, p Iollã filiũ platã: ab eaq; aqua regẽ eẽ necatũ ſcri. Plu. nõnullos affirmare nequaq̃; ueneno periiſſe: cũ nullũ extiterit poſt mortẽ indiciũ, multas refert opiones Plu. quas recẽſere nimis lõgũ eẽt. vnũ tñ adiiciã aũ. xxxiii. ætatis ſuæ annũ defunctũ fuiſſe, qd̃ ſi ad ſeniũ immatura mora pduxiſſet: totũ terrarũ orbẽ ſibi audiẽtem ſubegiſſet: nã nullã urbẽ obſedit, quã nõ expugnauerit: cũ nullo hoſtiũ unq̃ cõgreſſus quem nõ vicerit. nullã gentẽ adiit, quã nõ calcauerit. poſtremo ĩfeliciter Babylõe, q̃ ut euitaret, erat admonitus: e vita deceſſit. Miſceri poni. nã cũ vin⁹ i uas ponit, miſceri dr̃: hic illd Poetæ: Miſcet amatori pocula grata ſuo. Pocula, a potione poculũ dr̃. Var. De Io. cor. Iuppiter ammon ab ἄμμος qd̃ arenã ſignat, dictus eſt. nã Iup. Baccho & populo ſuo ſitiẽti: p lybiã pagrãti in arietis formã pede arenã pulſauit: ubi q̃; primũ aqua ſcaturiit: unũ Bacch⁹ Ioui pr̃i tẽplũ erexit: auth. ẽ Her. & Str. & iõ cornigerũ nũc poeta appellat. Capti ſu. a. h. achæ⁹ ab antiocho capt⁹ ſuſpẽſus ẽ, i pactolo lydiæ fl. quẽadmodũ i. epigrã. Bothi⁹ tradit, Antioch⁹ capit, & uictũ ſuſpẽdit achæũ: Vnda tibi ſi credas aurea teſtis erit. qdã ſcri. ipm attico duce factione populari pp auaritiã iterfectũ: q in aqua pactoli ob maiorẽ ignominiã pepẽdit. Aurifera aqua. Mida rex Phrygũ a Baccho ĩpetrauit, vt qcqd ſuo corpe tãgeret, aurũ fieret, qd multũ ſibi obfuit. nã cibũ eder nõ poterat, qa tactu ſuo aurũ reddebat admonit⁹ ẽ a deo, vt ſe i pactolo flumine ablueret: cui⁹ ablutione aurifex fluuium effectũ: i. xi. Met. ſcri. Ouid. Aut vt achi. pyrrhus Epirotarũ rex ex phthia. Mẽnonis Theſſali filia, & æacide ab achille oriundo natus: unũ tñ & integrũ os pro dentibus habuit. xi. agẽs ãnũ regnũ Epiri recepit: nã pr̃ æacides a ciuib⁹ i exiliũ exact⁹ ẽ pp diutina bella ↄtra Macedonas, qbus pplm fatigabat: ob idq; ẽt filiũ bimũ pdere q̃rebãt: ſed furti ẽ i illyrios delatus: ac Beroe regia Glaucii uxori traditus: tãtus hic extitit: ut ſolus Tarẽtinos ↄtra pop. Ro. tueri poſſe videret, ſi argia obſidione, vbi antigonus Macedoniæ rex erat, a fœmina quadã, au. Plu. tegula i caput demiſſa occidit, qd̃ ẽt Euphoriõ cõprobat: Argõ, ut hoſtilẽ circũdat undiq; pyrrh⁹ opprimit, & ſubito tegula iacta caput ſuſt. ãt iter ↄfertiſſimos hoſtes dimicãtẽ de muris iactato ſaxo ſcri. ĩteriiſſe, cui⁹ caput alcionua antigoni fili⁹ pr̃i detulit, qd̃ vna cũ corpe magnifice antigon⁹, ſi Plu. ſeqmur, cremauit. ſi uero trogũ, Heleno filio traditum affirmamus. qui deinde ipſum in patriam aſportauit. Cognato nota cla. clarus ob egregia eius geſta eſt appellatus.

ASCENSIVS.

NEC po. ma. ſi. poſ. miſ. ti. q̃ ſup. Alexãdro magno, q erat nat⁹. i. q ſe iactabat natũ de Ioue cor. i. ammone. i. arenario. nã a Baccho i lybia q̃rẽte aquas uiſus ẽ i arenis aries, a quo ad fontẽ pduct⁹ credidit Iouẽ patrẽ eẽ, & illi tẽplũ extruxit. qd̃ Ioui arenario. i. ammoni inſcripſit ſcõ Iouis i ſpẽ arietis ſimulacro. Vel intereas ſuſpẽſus mori achæi. ſ. regis lydiæ auariſſimi a ſuis ob auaritiã ſuſpẽſi: qui miſer pepẽdit teſte aqua aurifera. ſ. pactoli fluminis auriferi, in quẽ ſuſpẽſus incubuit. Aut te. ia. ma. hoſt. opprimat ſup. te: vt. i. quẽadmodũ ſup. oppreſſit achillidẽ. i. achillis nepotẽ ex gñe mẽnos: Pyrrhũ, uidelicet Epirotarũ regẽ, quẽ anus tegula deiecta occidit clarũ noie cognato: qa nomẽ hr̃et ne pyrrh⁹ filius achillis, & dict⁹ æacides, ut ille achillides, licet multo interuallo. Deductum eſt autem patronymicum a græco achilleus: huius achilleos: vnde penultimam producit. Aut legendum achilleidem, quod non probem.

Nec tua quam Pyrrhi felicius oſſa quieſcant
Sparſa per ambracias quę iacuere uias.
Nataq; ut Aeacide iaculis moriaris adactis
Non licet hoc Cereri diſſimulare ſcelus.
Vtq; nepos dicti noſtro modo carmine regis
Cătharidum ſuccos dante parente bibas:
Aut pia te cęſo dicatur adultera, ſicut
Qua cecidit Leucon uindice, dicta pia eſt
Inq; pyram tecum cariſſima corpora mittas:
Quem finem uitæ Sardanapalus habet.

ZAROTVS.

NEC tua ꝙ Pyr. Pyrius flauus dr̄, vt ſcri. Cic. Flauus aũt fuit, cui hoc nomen primo eſt indituꝫ: vnde & reliqui ab eo Pyrrhi ſunt nuncu pati: modo oſtẽdimus Iuſtini auth. Helenũ Pyrrhi patris oſſa in Epirũ aſportaſſe: quæ vt fuerit collocata nõdũ me legiſſe memini: quare de Pyrrho claro di ctum exiſtimo: cuius forte oſſa per ambraciam ſparſa fuere, dũ a filio portarentur, aliqui de altero Pyrrho interpretantur: cui ſniæ non repugno. Ambracias: mabracia, teſte Liuio, vrbs in Epiro eſt, aſpero ſubiecta tumulo: dudum Pyrrhi regia fuit. eſt & ambraeius ſinus auth. Pli. xxxix. mil. paſ. lõgitudine: latitudine. xv. mil. Nataq; vt æa. vt in veteri legimus cõmẽtario, Periplea vel Laodomia, ſiue, Periboea Pyrrhi filia fuit: quæ cum in templum Cereris ambraciæ confugiſſet, inimicoꝝ telis eſt interfecta. intelligunt nonnulli Heracliã Hieronis filiam ex Achillis genere,: quæ in templo Cereris vna cum duabus filiabus a populo ſyracuſano telis confoſſa cecidit. Diſſi mulate ſce. ſenſus eſt: quemadmodum in templo Cereris filia Pyrrhi, vel Hieronis transfigere ſacrilegium fuit, ita te liceat impune interficere, & proinde non diſſimulare. Vtq; ne. di. Magnetes Gelonis, & Nereidos Pyrrhi filius fuit: cum quo materem habere voluit: idq; non cõſecuta: filium Cantharidum veneno ſuſtulit vt vetuſtiſſimus ſcri. interpres. Cantharidum ſuc. xi. natu. hiſt. li. docet Plin. Cantharidum alas mederi, quibus demptus eſt letale. eſt autem genus vermis terreſtris: idem author in. xxvii. de vulgari lapide locutus ait: Lapis vulgaris iuxta flumina fert muſcum ſiccum canum: hic fricatur altero lapide: addita hominis ſaliua: illo lapide tangitur impetigo: qui tangit: dicit φεύγετε κανθαρίδες λύκος ἄγριος ὔμμε διώκει. Aut pia te cæ. Leucon: vt vetuſtiſſimus docet interpres, ex perſicis regibus Sparthacum fratrẽ occidit regno inde potiri ſperans, cum & rem haberet cum ipſius fratris vxore: non tñ votum valuit conſequi, nam in palude ſabedana Leuconem mulier interfecit: quare pia eſt iudicata. d. nonnulli Oxylochi regis Ponti vxorem hanc fuiſſe, non Spartaci. Adultera: adulter, & adultara: q; ille ad alteram, & hæc ad alterum ſe conferat, auth. Feſt. adulterium aũt quod in nuptã cõmittitur Ser. dicit appellari. Inq; py. te. cono ſcõ coleros, qui græce dictus eſt Sardanapalus anacindaraxis filius. xxxv. & vltimus aſſyriorũ rex fuit, vt Euſe. ſcr. an. xx. regnũ obtinuit: vna die Tharſum & anchialẽ vrbes cõdidit, qui omni vitiorũ labe, exceliuit luxurioſus, adeoq; effœminatus, vt & habitum, & vocem, exercitiaq; mulierum fit ſecutus, nunc viri, nunc mulieris vice abutebatur, quæ tam impudica cum arbactus perfectus ipſius Medis prepoſitus eſſet conſpicatus, in eum bellum mouit, quem facile vicit, triduo vrbe via obſeſſa: que expugnata Sardanapalus in hoc tm̃ viros imitatus, in pyrã ſe vxoribus, atq; eunuchis in ea recluſis, cremãdũ iniecit, eſt anchialæ Sardanapali monumentũ, vbi homini legitur epigramma, Sardanapalus anacindaraxis filius anchialẽ, & Tharſum vna die condidit, ede, bibe, lude: Cum te mortalẽ noris preſentibus exple. Nanq; ego ſum puluis, qui nup tãta tenebã, Hoc ſapiẽs vitæ mortalib⁹ eſt documentum, Hos autem meminit Chœrilus, qui circũferentur, Hæc habeo ꝙ edi, ꝙq; exaturata libido Hauſit, at illa manẽt multa & preclara relicta, auth. Str. Dio. in Tuſc. Cic. & Iuſti.

ASCENSIVS.

NEC tua: Cõtinuo eãdẽ &c. Proſequit̃ varia infortunioꝝ exẽpla in ibin imp̃cans. Vñ ordo ẽ, Nec oſſa qeſcãt felicius, ꝙ oſſa Pyrrhi. ſ. Epirotæ, ꝗ iacuere. ſ. donec a filio Heleno colligerent̃ p vias ambracias illi⁹ ꝓmõtorii i Epiro de quo i Sappho dem̃ eſt. Et moriare ia. ada. i. infixis, vt nata. i. ꝓgenita æacidæ. i. de genere achillis. ſ. Heraclia filia Hieronis in tẽplo Cereris. Vñ addit, Nõ licet diſſimulare Cereri hoc ſacrũ. q. d. etiã gratũ erit Cereri ſacrificiũ, qđ de te fiat: licet ingratũ fuerit de Heraclia. Aut non licet diſſimulare Cereri hoc ſacrũ. ſ. tẽplũ, quod p diminutionem ſacellũ dicitur. Hoc inquã ſacrum, in quod tu confugeris. Vtq;. i & vt nepos regis dicti modo noſtro carmine. ſ. Hieronis regis ponti, nepos, ſcilicet vt opiner Mithridates, ſupp. bibit, ita bibas ſuccos canthar

Vtq; Iouis lybici templum uiolare parentes
Acta noto uultus condat arena tuos:
Vtq; necatorum Darei fraude ſecundi,
Sic tua ſubſidens deuoret oſſa cinis.
Aut, ut oliuifera quondam Sicyone profecto:
Sitq; frigus mortis cauſa fameſq; tuæ.
At, ut Acarnides inſutus pelle iuuenci:
Turpiter ad dominum prçda ferare tuum.
Inq; tuo thalamo iuguleris more Pheræi

ridum: id eſt quibus cãtharides vermiculi veneñoſiſſimi ſint. Parente. i. patre dante: quia maior Mithridates amiciſſimus erat Romanorũ, vnde vero ſimile eſt eum nõ amaſſe filium: qui ter a Romanis defecit, & tãdem ſcd̃m quoſdã veneno abſumptus eſt. Vñ Lucanus i primo. Poſt cilicas necvagos, & iaſſi põtica regis. Prælia barbarico vix conſumata veneno. Aut adultera dicatue pia te cæſo: id eſt occiſo, ſicut ea adultera dicta eſt pia ſcilicet vxor Exiochi, qua vindice. i. vindicãte mortem mariti, Leucon frater mariti, & adulter cecidit: id eſt ſuccubit. Et mittas tecum in pyram: id eſt rogum incenſum, corpora chariſſima: quem finem vitę habet Sardanapalus vltimus regum aſſyriorũ, qui vt dicit Iuſtinus lib. i. coniuratione facta, q; muliebri more viueret eoq; audito: non vt vir regnum defenſurus, ſed vt metu mortis ſolẽt primo mulieres latebras circumſpicit. Mox deinde cum paucis, & incompoſitis in bellum progreditur. Victus in regiam ſe recepit, & extructa Pyra ſe, & diuitias in incendium mittit, hoc ſolo imitatus virum: hæc ille, corpora ergo chariſſima diuitias appellat.

ZAROTVS.

VTQVE Iouis li. Cyri Perſarũ regis Cambiſes filius fuit: q annis. viii. regnauit authore Euſe. Aegiptũ adiit: vnde exercitum ad ammonis oraculũ cremãdũ miſit: ac diuino miraculo cũ ex vrbe Oaſi iter faceret: iãq; medio fere ſpatio inter Oaſios, & Ammonios prãderet ingruiſſe validũ auſtrũ feri. Hero. & ab arenis obruptũ periiſſe: vt ẽt meminit Iuſtinus: eodẽ mortis genere Pſyllos interiiſſe feri. Gel. in. xv. Tẽplum ſignat ædificium deo ſacratũ: & tignũ quod in ædificio trãſuerſo ponit. au. eſt Feſt. templum etiam. d. No. ſepulchrũ appellari. Vir. Prẽt rea fuit in tectis de marmore templum Cõiugis antique: multa Var. de hac dictione in lib. Aethi. feri. Vtq; ne Dar. Dareus ſcd̃s cuiuſdã Priami filius cum ſuos ciues non interfecturũ iuraſſet: tormẽtis occidebat. Dareus ẽt ſcd̃s primo in regnum ſuccedere non potuit: donec iu. iu. ſtipulatus fuiſſet, ſe more parentis veneno minime ciues occiſurũ, ſed regno in ſuã ditionẽ accepto infouea calido cinere plena eos vita priuabat vt apud vetuſtiſſimũ cõmentarium cõperi. de Ocho aliqui dictũ volunt, qui Dar. eſt dictus: cuius hiſt. Val. Max. in ea de crudelitate pluribus verbis explicat. Aut vt oli. Neocles hu(ſc) ex Sicyone pulſus: oibus vitæ pſidiis deſtitutus fame, vt vetuſtiſſimus interpres ſcrib. & frigore mortẽ obiit. Sicyone. Sicyon vrbs Achaiæ in Laconia, teſte Pli. ẽ olim Mechone dicebat, refertiſſima oliuetis, vñ i. ii. Geor. vir. Teriẽ ſicyonia bacca trapetis: aliã eodem nomine Pli. docet inſulã in Aegeo mari ex oppoſito ad Epidaurũ altã, & eminẽtẽ: qd Iuue. ẽt tangit: Hic alta ſicyone: ſicyonia autẽ calciamẽti genus eſt au. Feſt. Aut vt Ac. filius Acarni in oriente tetrarcha fuit: qui cum Memnone bellum habuit: a quo victus iuuenci pelle eſt inſutus: ac ſub menſa detentus, vt vetuſtiſſimus narrat interpres. Inq; t. tha. i. ii. officiorũ docet Ci. pariter & Val. Max. Alexandrũ Phæreũ vxo. Thebẽ admodum dilexiſſe: tñ ex epulis ad eã in cubiculũ cũ ſe pferrebat, barbarũ districto gladio videbat anteire deq; ſtipatoribus ſuis pmittebat, q muliebres arculas pſcrutarentur, non tñ eũ fefellit opinio: nã ab vxore propter pelicatus ſuſpitionem eſt interfectus Pheræ plures ſunt, vt in achaia nouem montium ſunt inter Megarã & thebas. Itẽ in Theſſalia: vt Pli. docet ſunt: & in Argo, teſtę Ho. Pylo ppinq;.

ASCENSIVS.

ET Arena acta. i. ipulſa, & agitata: noto. i. vento illo violento: condat. i. obruat vultus tuos: vt ſup. pdidit parentes. i. intendentes: & molientes violare templum Iouis Libyci: videlicet ammonis: hoc eſt Cambyſes & ſocii eius. Et cinis ſubſidens. i. ima patens deuoret. i. abſumat tua oſſa: ſicvt ſup. abſumpſit oſſa necatorũ. i. iterfectorũ Darei ſcdi. ſ. Ochi, qui cõplices ſuos cinere obrutos necauit. Aut frigus, & fames ſit cã tuæ mortis, vt ſupp. fuit cã mortis Profecto. i. ei, qui venerat quõdam Sicyone. i. a ciuitate illa pelopõneſi. Oliuifera. i. ferace oliuarum: hoc eſt: vt Neocles Sicyonũ rex periit. Aut ferare. i. porteris inſutus pelle iuuenci. Turpiter. i. cum dedecore: ad dñm tuũ: exiſtens preda: vt ſup. latus: ſeu portatus ẽ. acarnides. ſ. Hermyas. Et in

guleris.i.iugulus tibi incidat. In thalamo.i. cubiculo tuo. More Phæreſ.i.alexandri.

Qui datus eſt leto coniugis enſe ſuę.
Quoſq; putas fidos: ut Lariſſæus alebas
Vulnere non fidos experiare tuo.
Vt Milo ſub quo cruciata eſt Piſa tyranno.
Viuus in occultas pręcipiteris aquas.
Quęq; in adimantum phyleſia regna tenentem.
A Ioue uenerunt: te quoq; tela petant.
Aut ut amaſtricis quondam lenęus ab oris
Nudus achillea deſtituaris humo:
Vtq; uel Eurydamas ter circum buſta traſylli.
Eſt lariſſæi raptus ab hoſte rotis.

ZAROTVS.

LETO a λύω verbo letũ dici ait Priſc. vnde deleo. Feſt. ait Pōpeius ab obliuiōe, quā græci λήθην uocat letum. d. apellari: q̄ſi a græco venit eũ aſpiratione ſcribendum. Quoſq; pu. fi. Thiodamantis fi. fuit alebas: q̄ Lariſſæ in Theſſalia dominatũ habuit: extruxit autem Lariſſam Theſſalicā Acriſius, quæ a Lariſſa Pelaſgi filia nomen habuit, vt Helanic⁹ ſcri. in hiſt. ſatellites ciuium timore alebas ad cuſtodiā habebat: quos fidos ſibi exiſtimabat: ab ipſis poſtea eſt interfectus: vt a vetuſtiſſimo accepimus interprete fidus dicitur ſocius: & a fido venit: fidelis autem ſeruus & a fide deriuatur Do. eſt aut. Vtq; mi. milones plures fuiſſe conſtat, quorum quidam Piſam Elidos tenuit, qui piſanos cruciatibus afficiebat: tandē in Alpheum fluuium piſam profluentem demerſus a piſanis eſt, ſi vetuſtiſſimo credimus interpreti. eſt & piſa in Italia ciuitas inter amnes Auſerem, & Arnum, vt in.iii. natu. hiſto. pli. eſt au. a pelope piſiſq; elidos ſiue cænu canis græca gente. Tyranno: tyrannus a Tyrrheno Atys filio nomen eſt. hic ex Lidia in Italiam uenit: eamq; partem occupauit Italiæ: quæ a ſe nomen traxit expulſis pelaſgis: i Thuſcia dicta a ſacrifico ritu. teſte Pli. & quia vi alienas tenuit ſedes: tyrānus is dici cœptus: qui violenter aliquid egit, eſtq; cōis generis nomē. nam Theodoſii grāmatici eſt regula: q̄ nōia profeſſionem, aut dignitatē ſignificantia, cōis ſunt generis: vt hic & hæc dux cis, hic & hæc phs: hic & hæc abbas abbæ, non autem abbatis, & abbatiſſa, vt imperiti grāmatiſtæ peruerſe pueros docent, ita hic & hæc tyrānus. Occultas aquas, non q̄a aquæ ſint occultæ, nam Mediā per vrbē interfluit, ſed q̄a occulte demergit fluuius. Quæq; in adi. Adimātus phyletiæ rex ponto ↄiunctæ: ſiue vt alii volūt Theſſaliæ deoꝝ ↄtēptor: diis ſacrificare neglexit: ſe ipſis maiorē ꝑdicans, quare a Ioue, vt vetuſtiſſimus expōit interꝑs, fulmine ictus interiit: meminit in Dialogis Pla. cuiuſdam Adimanti, ſed nihil ad hunc locum. Petant: feriant, ꝑcucitant multas hoc uerbũ hēre ſignificationes Nonius Mar. docet: patere. n. eſt poſcere, vocare, appetere, ſeq, abducere, eligere, obtinere, expectare: & vt huc loco ꝑcutere, ferire. Aut vt amaſt. Amaſtrix ciuitas Mithridatis fuit qui Meciſteum quendam ex Lēno veniēs, vt vetuſtiſſimus ſcri. interpres expuliit, in locumq; q̄ Dromos achilleus, ab achillis exercitatiōe dictus eſt auth. Pli. venit, vbi a ſuis deſtitutus: oī priuatus auxilio piit: ſunt, q̄ dñt Amaſtricē oxiartis filiam Dion. tyranni Heracienſis vxorem, a ſuo nomi: e vrbem condidiſſe: qui Dion. Lenæus eſt appellatus: olim fugatus: vt diximus a Mithridate. Vtq; vel Eur. mos diu apud Theſſalos fuit, vt interficientium corpora circa occiſorum ſepulchra traherētur: vt Eurydamantis exēplo ↄſtat: qui circa Thraſylli (quem interfecerat) tumulum a Simo Thraſylli fratre tractus eſt: authore in. xxi. Iliad. Porphi. Buſta: buſtum ꝑprie dr̄ locus, in quo mortuus eſt cōbuſtus, & ſepultus, & dr̄ buſtum, quaſi bene vſtum, vbi vero cōbuſtus quis tantummodo eſt, & alibi ſepultus, is locus ab vrendo vſtrina vocat, ſed mō buſta ſepulchra uocam⁹ au. eſt Feſt.

ASCENSIVS.

QVI Datus eſt leto.i. morti ſuæ ↄiugis. Et experiare tuo vulnere.i. in te illato ſup. eſſe. Nō fidos.i. ꝑfidos: aut īfidos ſup. eos: quos putes.i. putare dēas. Fidos.ſ. ſatellites.i. cuſtodes corpis tui. Vt Alebas Lariſſæus.i. rex Lariſſæ: ſup. expertus eſt. Et tu viuus ꝑcipiteris in aquas occultas, vt ſup. ꝑcipitatus eſt Milo.ſ. Piſanus. Sub quo⁹ tyrāno cruciata.i. vexata eſt Piſa.ſ. regio, quā & Salmoneus tenuit. Quæq; in Adimātũ, ordo eſt, Et tela.i. fulmina, q̄ Venere a Ioue.ſ. miſſa in Adimantũ.ſ. regem tenentē regna Phileſia, petant quoq;.i. ēt te, aut deſtituaris nudus in humo Achilleia.ſ. Achillis δρόμον, hoc eſt curſum: vt: id eſt quemadmodum: Lenæus: ſcilicet Diony. ab oris Amaſtriacis, ſup. oriundus, & inde expulſus ex peninſula.ſ. ſup. deſtitutus eſt a ſuis, nuduſq; periit. Et ſup. rapiaris rotis: vel vt Eurydamas ſomniorum ille noiatiſſimus

interpres, raptus eſt ter ab hoſte.ſ. ꝑpſo Lariſſæo rotis Lariſſæis.i.populo ꝝ a Lariſſa ꝓfectis circũ buſta.i.repoſitoriũ cineꝝ ambuſtoꝝ Thraſylli.ſ.regis Lariſſæoꝝ in quibus vultus eſt.

Vel qui quę fuerat tutatus mœnia ſæpe:
Corpore luſtrauit non diuturna ſuo
Vtq; nouum paſſa eſt genus hippomeneia pœnę
Tractus & actea fertur adulter humo
Sic ubi vita tuos:inuiſa reliqueret artus:
Vltores rapiant turpe cadauer equi.

Z. AROTVS.

VEL Quiſ quæ fuerat pertinax ad bellandũ Achilles fuiſſe Homericũ carmen demõſtrat: qui abrepta ipſi vt amica Briſeida a rege Agamenone, nullis vnquã legationibus, & muneribus flecti potuit adeo aũt quotidie Græcoꝝ fugabatur exercitus a Troianis, atq; ſtrage iminuebatur vt Patroclum Achillis amicũ græci vtpote vltimũ in tanto periculo remediũ Achillis armis induerint: vt ſi non verus Achilles eſſet ſaltem ipſum repſentaret: vt ſupra, ꝙ dici poſſit timebatur a Troianis Patroclus igiť achilleis armis & myrmidonibus exornatus in bellũ cũ cæteris Græcis ꝓdit, q infugã ſubito Troianos dedit: ipſumq; Hectora, qui cõmonitus ab Apolline Patroclũ eſſe, ipſm vna cum Euphorbo, & Apolline interfecit, atq; ſpoliauit. adeo aũt moleſtũ Achilli Patrocli caſus fuit, vt ſe eo vſq; non comeſurũ iureiurando pollicitus fuerit: quoad Hectora occidiſſet. xii q;. nobiles Troianos: qbus Patroclo inferias exhiberet cepiſſet: non defuit iureiur. Achilli, nam die poſtera acceptis a matre Thetide armis, quæ Vulcanus ea nocte fabricauerat. Troianos omnes fugauit, quibus & ſtragẽ maximã dedit: Xanthus etenim fluuius ſanguinẽ, non aquam emittere videbatur, capitis aũt iuuenibus Hectora a Pallade fratris ipſius imagine deceptũ: circũ Troiana mœnia fugientem interfecit: cuius corpus neque quiſꝙ fuit Græcorũ, quin haſta appeteret, quod ter circũ Iliacos muros raptauit, auro poſtmodum in ꝑcium dato Priamo ipſum reſtituit auth. Ho. & Vir. non tñ auri vlla mentio fit ab Ho. ſed multorũ tñ muneꝝ. Mœnia: ꝙ munita eſſent, q ea gerebant ageres dicti, & ꝙ ager ꝯtineret, auth. Var. Mœniana ædificia a Mœnio ſunt appellata, is.n. primus vltra columnas extendit tigna: quo ampliarentur ſuperiora, ait Feſtus. Luſtrauit, circuiuit, luſtrare eſt expiare, circunſpicere, ſeu patefacere, ꝓſpicere, & vt hic circuire, auth. eſt Nonius. Vtq; nouũ paſſa eſt: Hippomeneiã dicit, ſi vetuſtiſſimo credimus interpti, quæ antea Limone dicebať in adulterio deꝓhenſa: ab equis eſt dilacerata, vnde & nomẽ habet, eodẽ quoq; ſupplicio adulter affectus eſt, alii aũt Hippomenem Athenaꝝ principẽ dicunt, cuius filia in adulterio inuenta ab equis eſt deuorata, quæ Limone dicta ẽ.i. fames, adulteꝝ vero ꝑ regionem atticã, equi dilaniarunt. Aut ſicut periit Pereas Caſſandreus ille. Quẽ ſua gens multo cinere deſperiit. Leguntur etiã ii verſus, ſed nũꝙ fuiſſe. Ouid. contenderim: fertur autẽ hic Caſſandreus viuos homines ſepeliſſe, quod idẽ poſtea paſſus eſt. Viſcera ſic aliq;, Amimone vna cũ filiabus Danai dum iaculo exerceretur, Satyꝝ imprudens percuſſit, qui eam violare voluis, ſed auxiliũ a Neptuno implorauit, a quo Satyrus fugatus, mulier cõprimitur, ex qua natus dr̃ Nauplius Palamedis pater, auth. Lact. hic Palamedis prudentiſſimus fuiſſe perhibetur, qui inuitum Vlyſſem ad Troiam ꝑduxit: ac magnam frumenti copiam in Græcoꝝ caſtra ꝯduxit, non ſine magna Vlyſſis infamia, qui ad id fuerat negocium miſſus, & infecta re redierat, ex eo igitur Vlyſſes aduerſus Palamedẽ ſtomachatus, finxit ipſm ad Priamũ de Græcoꝝ ꝑditione literas dediſſe, ob idq; auri copiã accepiſſe, quod græcis Vlyſſes indicauit, literaſq;, ac aurũ, qđ corruptis ſeruis Palamedis per noctẽ abſconderat: iuſſit in ipſorum Græcoꝝ conſpectum portari, quare Palamedẽ lapidibus occiderunt, vt Virg. Serui. & Apollonius oſtendunt. Nauplius aũt Palamedis pater volens filii vlciſci mortem, cum Græci expugnata Troia domum reuerterẽtur: lãpadas per obſcuriſſimam noctẽ inter ſcopulos, vt moris eſt oſtdit: quo cũ Græcoꝝ naues applicuiſſent, in euboico ſinu, naufragium fecere, ſi Diti Cretenſi vetuſtiſſimo ſcriptori fidem adhibemus.

ASCENSIVS.

VEL is.ſ. Hector, qui luſtrauit.i. tractus circũiuit, corpore ſuo mœnia.ſ. Troiana nõ diuturna.i. non diu duratura, ꝙ fuerat tutatus ſæpe, quia ſpatio decẽnali. Diuturna eſt hic pentaſyllabum. Sũt qui achillica, non achilleia legãt Offendi Cõmentarios Calderini hoc loco mutilos: & inuerſos: Nam de Perillo, & ære Paphio, quæ poſtea dicenda ſunt diſſeruerunt. Vtq;, & vt Hippomeneia.i. Hippomenis filia paſſa eſt nouũ genus pœnæ, quia deꝓhenſa in adulterio ab equo famelico, cũ quo a pr̃e ꝯcluſa ẽ, abſorpta eſt, & vt adulter ferť tractus humo actæa, i. aut littorali, aut attica, ſic vbi.i. poſtꝙ vita reli-

querit artus tuos inuiſos, equi vltores, ſcilicet ſcelerum tuorum rapiant turpe cadauer tuum.

ZAROTVS.

VISCERA vt Ser. docet, non tantum inteſtina dicimus: ſed quicquid ſub corio eſt, & declinatur hoc viſcus viſceris.

Viſcera ſic aliquis ſcopulis tua figat ut olim:
Fixa ſub euboico graia fuere ſinu.
Vtq; fe: ox periit: & fulmine & æquore raptor:
Sic te merſuras adiuuet ignis aquas.
Mens quoq; ſic furiis uecors agitetur: ut illi
Vnum qui toto corpore uulnus habet.
Vtq; dryantidę rhodopeia regna tenenti
Ingemino diſpar cui pede cultus erat:
Vt fuit oetæo quondam: generoq; draconum:

Scopulus: a ſpecula do dictus, auth. Ser. vel ἀπὸ τοῦ σκοπεῖν: Euboico euboe, tam modico æſtu di uidua eſt a Bœotia: vt dubitandum ſit an inter inſulas debeat ru nerari duobus iſignis promontoriis Geraſto ad Atticam vrgente: & ad Helleſpon um: Caphareo: & a Septentrione etiam Ceneo latitudine. xi. mil. paſ. & infra. xx. mil. circuitu. ccc. mil. paſ. pluribus quondam vrbibus clara vt Plin. & Soli. docent. Vtq; fe. pe. Aiax Oilei filius Caſſandram Priami filiam in templo Palladis violaret voluit, quare indignata Pallas ipſum circa Caphareum ꝓmontorium fulmine interfecit: nauesq; diſſipauit, at tribuitur añt fulminis poteſtas ou: vul ano t & Mineruæ: ſi Ser. credimus. Fulmine: fulgur, & fulmen ita diſtinguunt eſt fulmen te iſt qd iacit: fulgur ignis, qui coruſcat fulmine: au. Nonio.

Mens quo. ſic fu. ve. vecors eſt turbati, & mali cordis: vt ait Fe. & Marſiā. d. Marſias añt Hyagnis muſici filius fuit Phryx, barbarus, vultu ferino, trux: hiſpidus barba: ſpinis, & pilis obſitus qui glorlabundus Apolline ad cytharā. & muſicā auſus eſt ꝓuocare muſis, & Minerua iudicibus: Dio. vero Niſeis. d. qui victus velut vrius bipes corio exectot nudis laceriſq; viſceribus fuit, vt Apu. eſt au. inde in fluuiū ſui nōis verſus v in Meta. & apud Dio. in. iiii. legitur. Vtq; Dry. Lycurgi quatuor fuere Nemeus: qui primus aquā vino miſcuit quare auth. Lact. eſt in mari obrutus, alius, qui leges Lacedæmoniis dedit, de quo Iuſt. in. iii. & Vale. vbi de ingratis loquit: alius vnus ex. x. oratoribus Athenienſibus: qui vno tpe fuere ? vt Cice. tradit: & hic Dryantis filius Thraciæ rex: qui vt in. vi. Iliados ab Ho. tradit, temulētas Bacchi comites eſt inſecutus, eaſq; pro nihilo habuit pariter & Bacchum, qui timore pterritus in maritimis fluctibus ſe abdidit, a Thetide in ſinu receptus, quare Iup. perpetua cæcitate Lycurgū affecit, nec multo poſt interfecit Dio. aliā in. iiii. refert nobis hiſt. alii vero dñt in ꝯtemptum Bacchi cum vites putaret: crus ꝓprium amputaſſe, vt nunc Ou. ſeri. Rhodopeia: Rhodope mons ē Thraciæ. Pli. añt Macedoniæ ſcrib. dictus a Rhodope, quæ ibi ciuitatem ſui nominis ædificauit.

Vtq; fuit Oe. Her. vt ſuperius oſtendimus, ex Alcmena, & Ioue nat⁹: Neſſum centaurū cū occidiſſet: ab eo Deianira Herculis vxor tunicā hydræ veneno intinctā accepit, qua perſuaſerat mulieri poſſe virum facile alieno amore, ſi qñ detineretur, ad ſe reducere, cum itaq; Her. Lychā domeſticum ſuum in monte Kineo ſacrificaturus: ad Deianirā miſiſſet, vt veſtem, qua in ſacris vti conſueuerat, ad ſe ferret (perceperat añt Deianira Ioles amore Herculē teneri) cupienſq; ipſum ad ſe allicere, tunicā, quam a Neſſo habuerat, miſit, qua idutus. Her. immēſis doloribus afficiebatur ꝗ obrem Apollinē conſuluit: qui vt pyram in Oeta monte nō procul a Parnaſſo teſte Procio, ꝯſtrueret: ipſum iuſſit: de reliquis vero diis curam relinqueret quo facto in pyram ſe ꝓripuit, atq; ita vita functus anno. lii. ætatis ſuæ, vt tradit Diodo. ꝗuis alii. xxx. tñ dicant auth. Euſeb. qui ob morbū peſtilentē ait in flāmas ſe coniecíſſe, ſiue intelligit poeta ipſius inſaniā, qua cum ab inferis rediiſſet, torquebatur: vxorem etenim voluit occidere, aliosq; ꝗ plures amicos, vt a Senec. oſtē ditur: fuit Her. melancholicus teſte Ariſt. quare facile potuit inſanire. Generoq; dra. notum eſt Athamantē Iunonis odio in furorē verſum filiū Clearchū puerū interfeciſſe: & Ino vxorem Milrcertáq; filiū pſecutum, quos marinos deos Neptunus fecit, quemadmodū oñdimus ſuperius: fuit hic Athamos æoli filius Thebarū rex, cui Ino Cadmi & Hermiōe filia nupſit, qui verſi in dracones fuere, vt in Meta. legitur.

ASCENSIVS.

ET Aliquis figat ſcopulis. i. ad ſcopulos tua viſcera ſic, vt viſcera graia, hoc eſt: Græcorū fuere fixa, ſub ſinu Euboico ad Capharea. ſ. mōtē & vt ferox raptor. ſ. Caſſandræ priamidos, quā in tēplo Palladis rapuit Aiax Oilei, vt tangitur Virg. æne. I. periit. ſ. per manus Palladis, & fulmine & æquore: qa ipſa Iouis rapidū iaculata e nubibus ignē. Diſiecitq; rates, euertitq; æquora &c.

ra &c. ſic ignis.ſ.fulminis adiuuet aquas merſuras te. Mens quoq; vecors agitetur ſic furiis, vt ſup. agitata eſt. Illi.ſ. Marſiæ prouocatori Apollinis, qui hēt vnum vulnus in toto corpore, qa excoriatus erat. Vtq;. Ordo ē: Et ſup. ſis haud i, non diſpar ingenio.i. per ingenium tuum: Dryātide.i. Lycurgo Dryantæi filio: ſcribitur aſit Lycurgus: ſed profert Lycurg⁹ tenendi regna rhodopeia .i. Thraciā vbi eſt mōs Rhodope, cui.ſ. Lycurgo: cultus erat pede: quia volens colere, & putare vites, incidit crura.

Thiſameniq; patri: callirrhoeſq; uiro.
Nec tibi contingat matrona pudicior illa:
Qua potuit Tydeus erubuiſſe nuru.
Quęq; ſui Venerem iunxit cum fratre mariti:
Locris: in ancillę diſſimulata necem.
Tam quoq; dii faciant poſſis gaudere fideli:
Coniuge: quā Thalai, Tyndareiq; gener.

ZAROTVS.

THISAMENiq; pa. Thiſaman⁹ Achaiæ tyrānus Ariſtophanē patrem habuit qui cum filia concubuit: vt vetus ſcri. interpſ quare eſt a diis in furorē verſus: legimus ēt apud Euſe. & Stra. Thiſamenū Oreſtis filiū Mycenis imperium habuiſſe, cuius pater pp Clytēneſtræ matris cædē inſaniuit. Callirrhoeſq; vi. Peantidem ſiue Penetheum vetus interpſ ſcri. vxo. interfeciſſe: vt inde cōmode ꝯcubinā hēre poſſet: ſed ab vxoris affinibus potionatus: in furorē eſt verſus: nōnulli dicūt Calligonē Aiacis Telamonii vxorē, cui⁹ vt vulgatū eſt, coniux: in inſania vſq; ad mortē permāſit: ſed nuſq̄ legims Aiacē habuiſſe vxorē: amicam aſit & Termeſſem, cuius filius fuit Euryſaces, cuius, vt mult⁹, ita Sophocles meminit. Nec ti. cōt. Adraſtus rex tres filias habuit: Deiphilā, quam Tydeo deſpondit: vnde natus eſt Diomedes: Argiā Polynicis vxorē, & ægialam, quæ ipſi nupſit Diomedi: qui ad Troiam cum cæteris Græcis nauigauit, vt in Iliad. Ho. ſcri. vna cū Steleno auriga, qui Diomedi perſuaſit: vt ad cuſtodiā domus calamyſtratū quēdā pficerent, hic aſit rē cū Aegiala habuit: cūq; domum Diomedes reuerteref, ex domo ab adultero eſt ppulſatus: quē ni in Palladis templum fugiſſet, cum occidiſſet: a pudore autē impudicæ vxoris in Italiam venit a Dauno: q tunc Appuliam occupabat, benigne ſuſceptus: cuius ſocii in heroidas aues ſunt mutati: au. Por. & Ditis.

Matronæ: matronas, ait Feſt. appellabat eas feminas: qbus ſtolas hādi ius erat. Nonius vero, quæ ſemel peperit matronā innuit appellari: vel vt alii locupletiorē. Quæq; ſui Ven. Hypmneſtra vna ex .l. filiabus Danai cum fratre mariti cōcubuit: noctuq; dēphenſa, beneficio tenebrarū cuaſit, & ne palam inceſtus fieret Locri ancillā occidit, ac famulū, quaſi in cōcubitu eos inueniſſet. Coniuge q̄ Ta. quēadmodū ex Statii Thebaide didicimus, pariter & Dio. in hiſt. ſeptem reges ad Thebarū excidium iuere, ex qbus amphiara⁹ Lini, & Hypmneſtræ filius fuit: hic vaticinādi ſcientiam optime pcalluere, q cum cognouiſſet in ea expugnatione fore vt vita fungeretur: ſe occultauit: & Eryphile vxor ortalai filia ipſm manifeſtauit: corrupta monili argiæ Polynicis vxoris, quod olim a Telchinibus fratribus in Sicilia fuerat fabricatum: auth. Lact. non ergo irritus fatorū fuit ordo nāq; hiatu terræ Amphiaraus dicitur abſumptus: q filio Alcmæoni imperauit, vt in vindictā matrem interficeret: quā rem cū alcmæō peregiſſet, inſanus factus eſt, vt Sophocles in Tragœdia ſcri. tradit aſit Dio. Veneris, non argiæ monile fuiſſe: & Hermione tradidiſſe: obortaq; inter Adraſtū, & ampiaraum diſſenſione: Eryphilem iudicem electā: qa & alterius ſororem. Amphiarai vero vxorē extitiſſe proq; fratre ſniam dediſſe, vt ad bellū coniux ſe ꝓferret: quare ratū Amphiaraum ſe ab vxore pditum: alcmæoni: vt Eryphilē matrē occideret, iuſſiſſe. Tynda. ge. Oebalus Pericli filius: dñatum in lacedæmonia tenuit, habuitq; filios Icarū: ex quo nata ē Penelope. Tyndareū: q ledā genuit. Arnē & Hippothoontē illegitīe natū ex Leda aſit Io. cōpreſſu Clytēneſtra orta ē, q̄ Agamēnoni nupſit, qui Troiano bello Græcis oībus pfuit: cumq; domū reuerteref ad vxo. ab ægiſto occidif, pſuaſerat.n. Clytēneſtræ Nauplius ipſm agamēnona Caſſandrā Priami filiā pellicē ſecum ducere: vt Porphy. & Ditis teſtantur.

ASCENSIVS.

ET Sup. mens ſit.ſ. inſana: vt fuit quondā.i. cū inſaniret: Octæo.ſ. Herculi: & genero Draconum.i. Athamanti Cadmi in dracone verſi: genero: qui etiā in furorē verſus: & fuit patri Thiſamani, aut Thiſameni, vt alii legunt.i. Oreſti Thiſameni patri: qui Oreſtes, qa matrem intermerat, diu furiis vexatus eſt: & vt fuit viro: ideſt marito Calligones.i. aiaci Telamonio, qui ob abiudicata Achillis arma furore correptus eſt. nec matrona contingat tibi pudicior. (Errant ergo qui pciplunt pudicitior formari.) illa.i. q̄ fui: illa, qua nuru.i. marita: potuit Tydeus

erubuiſſe,ſicut erubuit de Aegiala vxore ſua. Et ſup.q̃; illa.ſ. Hipmneſtra. Locris.i.locrenſis: eſt enim patronymicũ a patria,quæ iunxit Venerem.i.coluit cũ fratre ſui mariti. Diſſimulata in necẽ.i.p mortẽ ancillæ quã iterfecit mane,tãq̃; i adulterio depre hẽſam vt ſe adulteri hoſtẽ & immunem per hoc. ſignificaret. Et dii faciãt quoq;.d.vt poſſis gaudere:tam.i. tãiũ cõiuge fideli: q̃;.i.quãrum ſup. gauiſus ẽ gener Talai.ſ.amphiaraus:qui ab Eryphile Talai filia proditus,eam necari iuſſit,& gener Tyndarei.i. Tyndari,ſed more Thucydidis a nominatiuo Tyndare' formatur.ſ.Deiphobus,qui,vt dicit ipſe.vi.æneĩ. ab Helena coniuge proditus,tota facie deformatus eſt:atq; deinde occiſus.

ZAROTVS.

QVAEQVE pa.ſu.Danai filias.d.quaꝝ ſupius meminimus. Aſſidua ↄtinua.aſſiduũ: ab aſſidẽdo ꝑ petuum,& ↄtinuũ ſigñat:cũ vero ab aſſe:& do componiẽ: au.Cic.in Topicis:diuitem intelligimus.Biblidos:Biblis Mileti ex Cyanea filia fuit,quæ amore Cauni fratris capta: ſuũ ipſi amorẽ manifeſtauit:a quo ſpreta aliq̃ diu peragrauit:lachrymis nunq̃; parcẽs,tandẽ eſt i fontẽ verſa vt in met.Oui.Et ca.in.x.Odyſſeæ ſcri.Ho. Aeolum.xii.habuiſſe filios:ſex mares:totidẽq; fœminas:quas fratribus in matrimonii dedit:ex qbus Canace Maca.viꝝ habuit.at tamen Oui.ab Ho.diſſentire in heroidibus vñ:.cum Canacem pueꝝ peperiſſe ſcri.eũq; Aeolũ ſtatim occidi imperaſſe,& filiam in carcere tenuiſſe.Pelo.Thy.Thyeſtes Pelopis ex Hippodamia filius,vt Sene.tra.inſcius cũ filia rem habuit,ex qua natus eſt Aegiſtus a capris nutrit',vnde & nomen hẽt. Myrrha.ſ.p.fuit Cynaræ Cyprioꝝ regis filia Myrrha,quæ,vt in.x met. ab Oui.oſtendiẽ,inſcio cum patre concubuit:a quo cognita pene fuit,quin occideret:nã ſtricto gladio eam petiit:quæ in pedes eius ſe dedit in Arabiam vſq;,vbi in Myrrham arborem dr̃ mutata,& Adonẽ formoſiſſimũ edidiſſe, qui adeo a Venere crediẽ amatus. Nyctimeneq;.ſ. Nycteus Neptuni filius.Ethyopum rex: Antiopum & Nyctimenem filias habuit: aſſecuta eſt patris cõcubitum Nyctimene,quã cognito facinore,pater voluit occidere:ſed in auem nocturnam eſt mutata,vt Lact.& Oui.in Met.ſcr.

Quęq; parare ſuis lętum patruelibus auſę
Belides aſſidua colla premuntur aqua,
Biblidos & Canaces ſicut facit ardeat igne,
Nec niſi per crimen ſit tibi fida ſoror.
Filia ſi fuerit:ſic quod Pelopeia Thyeſti
Myrrha ſuo patri:Nyctimeneq; ſuo.
Filia neue magis capiti ſit fida parentis

Carmen. Quã.u.t.pte.Meſtoris & Lyſidices filiæ Pelopis Hippothoe filia:a Neptuno cõpreſſa,Taphum,& Thebam filios peperit:qui de ſe noiarũt Theleboeas,& Taphios populos:Taphus Pterelam filium habuit, aureum capillũ, ac fatalẽ i vertice habẽtẽ:ei Comętho filia fuit, & filii mares Cronius tyrannus: Ampulus, Cherſidamas,Meſtor & Euueres: Electrionis aũt,qui cum vxo. Alexo, dominabaẽ Mycenis filia fuit alcmenæ,filii mares Stratobates,Gorgophonus, Philomorus,Ceneleus,& Lycinius notus a Media:quæ fuit Phrigia,cupiens itaq; Pterela mycænis dñari,filios oẽs miſit cũ exercitu:vt Mycænas eriperent Electrioni: qbus obuiã filios ſuos pariter miſit Electrio:cõmiſſum eſt præliũ & cæſi ſunt Pterelæ filii præter Euuerem, oẽs: Electrionis quoq; oẽs præter Lyciniũ: Taphii tũ abſtulerunt boues Electrioni,eaſq; expoſuerunt apud Polyxenum Helleniſium regem:Electrio interim daturũ ſe Alcmenã filiã, & regnũ ꝓnunciauit,qui hoꝝ vlciſceretẽ iniurias. Amphytrio Alcæi filius negocium capeſſit, & a Polyxeno boues aufert in itinere forte a grege boũ vna aberrauit:illam fuiſſe inſectatus petiuit,ſed pro boue Electrionẽ percuſſit,ipſumq; occidit Sthenelus tunc reꝝ Electrionis adminiſtrator: Amphytrionẽ fugientem inſectatus eſt:Thebas ſe recepit Amphytrio ad Creontem regem:vbi purgatus eſt:deinde it cũ exercitu in Thaphios vt vlciſcaẽ:quam intulerant, iniuriam:rex Pterela aciem contra inſtruit: Comętho eius filia vtpote amphytriõis amore capta:comã de patris vertice abſcidit:qua inuictus a Neptuno factus erat:inde facile ab amphytrione ſuperatur occiditurq;.victoria potit' Comętho filiã Pterelæ negligit amphytrio: alcmena potiẽ vxore. ariſtarchus in Heſiodum huius eſt rei author.

ASCENSIVS.

ET q̃; ſup.mariti eaꝝ videlicet Belidũ,quæ Belides.i.Beli neptes Danai filiæ: auſæ parare letum.i.necem patruelibus ſuis.i. patrui filiis, qbus nupſerant. Premunẽ colla.i.hñt colla depreſſa aſſidua aqua:quã in vaſis ſine fundo ferre cogunẽ apud inferos. Soror ſup.tua, ardeat igne:ſicut facis.i.ardoris Biblidos, qua Caunũ fratrẽ turpiter amauit.& Canaces,quæ etiã Macareum turpiter adamauit. Nec ſit tibi fida, niſi

Quam tua uel pterela:uel tua niſe fuit.
Infamemq; locum ſceleris quæ nomine fecit:
Preſſit & inductis membra paterna rotis.
Vt iuuenes pereas:quorum faſtidia uultus:
Olim piſeæ ſuſtinuere fores.
Vt qui perfuſam miſerorum cæde procorum:
Ipſe ſuo melius ſanguine tinxit humum.
Proditor tu ſæui periit auriga tyranni
Quid noua myrtoe nomina fecit aquæ.

per crimen.ſ.incæſtus. Si filia fuerit tibi:ſit ſup. tibi id videlicet mœccha incæſta. Quod Pelopeia ſup.fuit:Thyeſti.ſ.patri:qui ex ea Aegiſthũ adulterũ genuit,& quot fuit Myrrha ſuo patri .ſ.Cynaræ:& Nyctymene ſuo patri,ſ.ↄcubina: incæſta. Neue .ſ.uel ne filia.ſ. tua, ſi quam habeas,ſit magis ſida capiti parentis.ſ.tuo.

ZAROTVS.

VEL t.n. fuit Scyllæ duæ fuerunt,una Phorci, & Creteidos nymphæ filia: quam Glaucus deus marinus amauit,& Circes veneficiis in feram mutata. vt in.xiiii.Ouid.ſcri.Ser.Lact.ꝙ altera vero. Niſi Megarenſiũ regis filia,quæ cũ minos cõtra Megarenſes bellum ageret ꝑ Androgei filii mortem:capta ipſius.d.amore,cui comam purpuream parentis abſciſſam obtulit:quã Niſus habebat cõſecratam:tũq; regno potiri datũ ipſi erat ꝙ̃tũ illã comã habuiſſe itactã:dehinc Scylla eſt a Minoe contempta,ꝙ̃ in Cyrin auem eſt verſa,Niſus vero in alietũ, vt Ser.& Oui.i.viii. Met.tradun᷑. Infameꝗ; lo.ſce.campus Romæ noīe fuit ſceleratus ꝓxime portã collinam, in quo virgines veſtales,quæ inceſtũ fecerãt, ſunt defoſſæ,eſt ẽt porta ſcelerata:quæ & carmentalis dicta eſt,ꝙ per eam ſex & trecenti Fabii cum clientibus mil. v. egreſſi aduerſus hetruſcos ad amnẽ Cremerã ſunt interfecti:vicus quoq; ſceleratus erat ꝓpe Cypriũ vicum.dictus aũt ſceleratus,ꝙ tum Tarquinius ſuperbus interficiendum curaſſet Seruiũ Tulliũ regẽ ſoceꝝ ſuum per corpus eius iacens filia Tullia carpento ſubuecta ſint ꝓperante in poſſeſſionẽ domus paternæ,& hoc nunc tangit poeta. habes au M.Var.feſt. Põ.& Li.in.i.ab vrbe condita. Vt iu.p.Oenomaus Piſeæ,& Helidis ciuitatum rex martis: & reginæ aſopi fili⁹,vt alii Eurithoes Danai Hip. vnicam filiam habuit,cui finem vitæ ſuſcitante ab oraculo reſũum eſt:tum obituꝝ cum filiã deſpondiſſet.igit in perpetua virginitate filiam tenere decreuerat,verũtũ multis puellam poſcentibus,huiuſmõi obiulit conditionẽ, vt curule fieret certamẽ:victoriq; Hip.daret: victo vero mors: curſus aũt talis erat.Oenomaus Io. arietem ſacrificabat qui virginẽ dolebat quatuor equoꝝ ferebat curru: Oenomaus ſacris peractis curſu ſeq̃bat ꝓcedentem auiga Myrtillo:aſſecutũ haſta,quã geſtabat manu,interficiebat,hic itaque modo iuuenes.xiii.periere:vt Pyndarus ſcri.ex quibus Marti aram erigere voluit, quorũq; capita foribus affigebat:uenit Piſam Tantali filius Pelops,cuius amore exarſit ſubito Hippodamia,qui aurigam primi coitus pactione corrupit alii tamen alia tradunt mercede corrupiſſe: factis autem ceeris axibus ab auriga primus Pelops ad aram Neptuni venit, & proinde victoria potitus: erat curſus a Piſa ad Neptuni aram ꝙ̃ eſt apud Iſthmũ Corinthi:qua ex re Oenomaus vite ſuæ tempus ratus aduenisse:ſibi mortem conſciuit. Pelops vero ſumpta Hippodamia vxore. Piſæ regnũ tenuit: vt Pindarus: Dio, Ouid. Sene.& Ser.tradunt. Vt qui perfuſam. Oenomaum dicit qui,vt modo docuimus.xiii. procis interẽptis ſeipſum a Pelope victum interfecit. Procoꝝ po.ꝓcare inquit Feſt.poſcere eſt:vnde & ꝓci, & meretrices ꝓcaces. Prodi.& ſæ.Myrtilius Mercurii filius & vnus Danaidũ Phaetuſe, alii Clymenes: alii Myrtus ex amazonibus, vt Pherecydes: cũ ab Hippodamia ꝓmiſſum premium poſceret:a Pelope eſt in mare præcipitatus,cui nomen dedit,nam Myrtoum dicitur pelagus, eſtq; inter Ioniũ & ægeum. Pli. aũt Myrtoum mare ſcribit:appellari ab inſula parua, qua cernitus Macedoniam a Geraſto petentibus.

ASCENSIVS.

QVAM o Pterela rex Thebaꝝ tua ſup.filia videlicet Creonte,a qua necatus es:ſup. fuit capiti tuo:vel ꝙ̃; o Niſe rex Megarenſium tua ſup. filia.ſ.Scylla fuit capiti tuo, quæ tibi capillum conſecratum,& fatalẽ abſtulit:Hoſtiq; tuo Minoi in perniciẽ regni tui tradidit. Et ſup. ꝙ̃; fuit patri ſuo Tarquino priſco Tullia, quæ fecit locum infamẽ noīe ſceleris,vocatus eſt.n.vic⁹ ſceleratus,& ꝓſſit mẽbra paterna rotis īductis, quæ fecit curꝝ in quo inſidebat trahi ſuper cadauer patris ꝓſtrati:vt Liui.recitat in pri. Vt iuuenes pereas. Nouas cõtinue ſubinfert imꝓcationes. Ordo aũt eſt. Pereas:vt ſup.perierunt, quorum vultus.i.oris:fores piſeæ, ſuſtinuere olim faſtigia.i ſublimitatem,hoc eſt capita eoꝝ, qui ab Hippodamia victi:atq; detruncati erant. Et pereas vt is.ſ.Oenomaus, qui tinxit ſanguine ſuo

meliuſ.ſ.iuſtius & decentius. Humum perfuſam cæde.i.cruore miſero procorum.i.petitorum nuptiarum filiæ eius. Et pereas vt proditor.ſ. auriga ſæui Tyrāni Oenomai videlicet periit: ſcilicet Myrtillus, qui fecit Myrtoæ aquæ.i.mari Myrtoo: vt in prima oda Horatii: noua nomina: quia a ſe denoiauit poſtquam ſubmerſus erat.

Vt qui uelocem fruſtra petiere puellam:
 Dum facta eſt pomis tardior illa tribus:
Vt qui tecta noui formam cælantia monſtri.
 Intrarunt cęcæ non redeunda domus:
Vt quorum æacides miſit uiolentus in altos
 Corpora cum ſenis altera ſena rogum.

ZAROTVS.

VT Qui ve. Atalanta alterā cōpreſſit Menalion, alii legunt Mimallon. alteram Hip. vt inquit Heracleon, fuit: & quam Meleager habuit, vt Apollinii docet interpres. duas Atalantas fuiſſe certiſſimum eſt, ait Lactan. vnam Arcadā cuius Parthenopeus eſt filius, alteram de Scyro nobilem, quam Hippomenes currendo ſuperauit, proiiciendo tria aurea poma conſilio Veneris, de qua nunc a poeta fit mētio: habuerat ab oraculo Atlanta Schœnei filia, quæ in Scyro permanebat, ac venatibus vacabat, vt connubium uitaret: ſed quia a multis poſcebatur, erat enim forma admodum conſpicua, conditionē procis dedit: vt pedibus currerēt, victiſq; interitus daretur, victoribuſq; puella, quæ quia pedum velocitate inſignis erat multos interemit. Hippome. autem Megarenſi filius: Neptunique nepos, cum antea, vt ſtultos curſores damnaſſet viſa puella adeo exarſit, vt quamprimum cuperet antea improbatum, ſed non ideo fruſtratus eſt: nam auxilio a Venere implorato: facile vicit, quæ ei tria aurea mala ex Damaſceno agro in Cypro nulli viſa tradidit: licet ex horto heſperidum fuiſſe quidam græci ſcribāt: quibus intercurrendum proiectis, puella eſt retardata, ac victa. cumq; in tēplo Cybeles a Venere, concitatus, qui non gratias egerat, concubuiſſet, ira Deæ in Leonem pariter & Atalanta verſus eſt. Vt qui tecta noui. Androgeus Minois ex Paſiphae filius: cum in certaminibus Athenis omnes ſuperaret in Pallantiſq; filios amicitiam veniſſet, ab Aegæo timore, ne quandoq; a filiis Pallantis Auxilio minois a regno pelleretur per inſidias Thebas ad ſpectacula pficiſcens: circa Inoen terræ Atticæ occiditur: Minos autem filii cæde bellum Athenienſibus indixit: famem pariter, & ſiccitatem eis imprecatus, vnde ſiccitas maxima Græciam omnem oppreſſit: quare belli duces oraculum cōſulere, a quo iuſſi ſunt ad Aeacum ire: vt pro eis vota faceret, cumq; omnes Græciæ vrbes, præter vnas Athenas a ſiccitate vacarent; rurſus decreuerunt Athenienſes deum conſulere, qui admonuit: vt quas vellet Minos pro filio pœnas darent, præcepit Minos. vii. pueros totidemque virgines ſingulis annis quoad viueret deuorandos Minotauro dari alii autem dicunt. ix. quoque anno pueros traditos: rurſus Minos annis vii. tranſactis Athenas eſt caſtra metatus: bis ſeptemq; pueros petiit: cui traditi etiam ſunt. Theſeus voluit & ipſe tanto ſe periculo exponere: quia inter ciues rumor erat ipſum malorum cauſa a periculis abeſſe qui Ariadnæ auxilio victor domum rediit. Plutar. & Diodo. autho. Vt quorum Aeaci. Ho. lib. xviii. Iliad. oſtendit quantum nunciato ab Antiocho Patrocli filii Menætii Achil. interitu, anxerit, doluerit q; Achil. qui corpori Patrocli non antea exequias perſoluere pollicetur quam, & interfectoris arma & caput attulerit, nec non. xii. ex nobilioribus Troianis ante rogum truncauerit, quod impigre, vt ſuperius attigimus tranſegit.

ASCENSIVS.

ET PEREAS vt illi, qui periere fruſtra puellam velocem, ſcilicet Atalātam, dum: ideſt donec ipſa ē facta tardior: ideſt tardata ab Hippomene tribus pomis: ſcilicet colligendis, quæ ille a Venere acceperat, dicit bene dū: ideſt donec quia illis tardatam nō fruſtra petiit, Et pereas, vt ſup. illi: ſcilicet Athenienſes qui intrarunt tecta cæcæ domus: ſcilicet labyrinthi excæcantis: ita vt exitus reperiri nequiret, cælantia, ideſt occultantia formam noui monſtri: ſcilicet Minotauri partim hominis, partim tauri non adeunda: ideſt quæ adiri nō debebant: qa omnes adeuntes perierunt vſq; ad Theſea. Et pereas, vt ii, quorum ſæua altera corpora: ſcilicet Troianorum Aeacides: ideſt Achilles violētus miſit cum ſæuis ſup. corporibus.i. aliis ſex etiam Troianis fortiſſimis in altis rogis: aut potius in altos rogos.ſ. Patrocli: vt inferias illi faceret. Et pereas: vt illi perierunt: quos victos a Sphynge.ſ. ambagibus.i. ænigmatis: ſeu ænigmatibus oris, ideſt ſermonis, aut orationis, obſcuri: ideſt difficulter intelligibilis: nos legimus Sphynga, ideſt monſtrū illud dediſſe neci, ideſt morti infandæ, ideſt deteſtabili.

Vt quos

Vt quos obſcuris uictos ambagibus oris
Legimus infande ſphynga dediſſe neci,
Vt qui biſtoniæ templo cecidere mineruę.
Propter, quod facies nunc quoq; uerſa deę eſt:
Vt qui threicii quondam prę ſepia regis
Fecerunt dapibus ſanguinolenta ſuis,
Therodamanteos ut qui ſenſere leones:
Quiq; thoanteæ taurica ſacra deę.

ZAROTVS.

VT quos obſcuris: Sphynx bellua ē fuſeo pi lo: vt in. viii. Pli. docet mámis in pectore gemi nis, quam æthiopia generat, verum Sphyngis, cuius nunc poeta meminit, formam hmõi fuiſſe tra. Sopho interpres faciei capitiſque puellæ, corporis canis, alarum auis, vocum humanoꝝ, leoniſq; vnguiũ: quę Echidnæ, & Cerberi filia fuit vt Heſio. i theo. ſcri. & thebas venit: ac hominib⁹ tale ænigma ꝓponebat: quod animali biges: inde tripes, ac quadrupes eſſet: ſoluenti premiũ dabatur Iocaſte cõnubium, Thebanorumq; regnũ: ignoranti vero mors. ſolus Oedibus hoiem eſſe dixit: qui iſans quatuor it pedibus: ætate auctus duobus, iam ſenior factus tribus: nam baculo non equæ ac. iii. pede ſuſtentatur: ſphynx victa ex alto loco ſe inde præcipitem dedit: Oedipus aũt & matrem, ſimiliter ac regnum tenuit, vt iam oſtenſum eſt Dio. au. qui hanc cõplexus eſt hiſtoria v. ſuarum hi. ii. Vt qui Bi. Biſtones populi ſunt Thraciæ: vnde Palladis ſimulachrum ad Lacedæmonios tranſlatum eſt: apud quos ipſa lex eſt ꝓmulgata: ne alicui hoſpiti Spathæ cõmorari liceat: ſpreta autẽ lege Lẽnii Spartham venere: quos in tẽplo Palla. Sparthani occidere quo facinore pariter, & ipietate, deæ imago torua apparere creditur, vt vetus ſcri. interpres. Mineruæ: Minerua, qa bñ moneat dicta: hanc pagani pro ſapia ponebãt. Cornificius vero, qꝫ figat, pingaturq; militaribus armis eãdẽ dictam putat, teſtis eſt Ec. ſi aũt Ci, aſſipulamur: qꝫ quaſi vis minuet, dr̃ græce Pallas nũcupatur a vibrãdo: vñ Palladiũ. Quinq; fuiſſe Mineruas in. iii. de Na. Deo. do. Ci. pria apollinis fuit mater. ii. orta. Nilo: quã ęgyptii ſalete colũt. iii. ex Io. nata. iiii. Io. & Coryphe Oceani filia, quã arcades Coriã noiant: & quadrigaꝝ inuentricẽ ferũt. v. Paliãtis. q̃ patrẽ dr̃ interemiſſe virginitatẽ ſuã violare conãtem: cui pinnorũ talaria affigunt. Tor. deæ: terribilis. toru⁹. n. terribilis dr̃, vt tra. Ser. Vt q Th. Diom. Thraci⁹ equos æreis ꝑſepibus, cathenisq; ferreis tenebat: quos humano corpore paſcebat. hos iuſſu Euryſthei Herc. ad ipm abduxit: quos Euriſtheus Iunoni ſacrauit quoꝝ propago ad Alex. Macedonis tpa fuit, vt Dio. teſtatur. Thero Therodamas rex Scythiæ ſicut vetus do interpres: timẽs ne p inſidias occideret, leones hoium ſanguine alebat: quo magis ſæuirẽt: vt ſi caſus poſtularet, ad crudelitatẽ paratos hrẽt: huius in. i. de põto Oui. meminit. Nõ ubi Therodamã, cruduſq; vocabit Atreus: Quiq; ſuis homines pabula fecit equis. Quiq; Tho. Thoãtẽ Liberi pr̃is filium fuiſſe Lact. au. li q̃: eculus filia fuit Hipſiphyle: hic i tauricã Scythiæ regionem venit quo tpe lemnii viri a mulierib⁹ ad vnũ: præter ipm Thoãtẽ ſunt enecati: vt paulopoſt apparebit: vouerat. n. ibi in tẽplo Dianæ tauricã ſacerdotio fungi. ſolebãt aũt Deæ ſacerdotes ex Hecãte inſtituto: q̃ ipſi tẽpliũ erexerat: nauigãtes ſacrificare, vt in. v. Dio. docet. nũc huius meminit credulitatis poeta: de qua ẽt Ho. in carmen. eſt locutus.

ASCENSIVS.

QVOS & victos: acti reguntur a dediſſe a parte poſteriori: ſed ꝑcõſtruũtur pp relatiuum: Sphynga vero actũs a ntõ ſphynx ſphyngos regit ab eodẽ verbo a parte añ. Si vellm⁹ adiecti uum victos diuiſim cõſtruere: ordo eſſe poſſet: Et quos legimus ſphynga dediſſe neci iſandæ victos ambagibus oris obſcuri. Et pereas ſup. vt illi videlicet Lẽniaci: q cecidere in tẽplo Mineruæ Biſtoniæ. i. Thraciæ: hoc eſt ferocis more Thracũ: pp qđ. ſ. facinus: facies deæ. ſ. Palladis eſt tecta quoq;. i. ẽt nũc: qa. ſ. tũc tale facin⁹ inſpicere nolẽs faciẽ auertit. Q đ ſæpe feciſſe legit: vñ æneł. i. de ea dr̃: Diua ſolo fixos oculos auerſa tenebat. Et perea. ſup. vt illi. ſ. hoſpites Diom. Biſtonii: ſeu Thracii: q fecerũt quõdã. i. aliqñ: ꝑſepia. ſ. equoꝝ regis Threicii. i. Thracii ſeu Biſtonii: videlicet Diom. quẽ Her. poſtea interemit: fecerunt, inqt, ſanguinolenta. i. ſanguis plena: aut ſanguine humano aſpera: dapibus ſuis. i. pabulis de ſe factis: qa ipſi apponebãtur eqs. Therodamanteos &c. Proſeqtur inceptũ atq; ordo eſt: Et pereas ſup. vt il, q ſenſere leões Therodamanteos. i. quos Therodamas in Scythia: aut Numidia humanis alebat corporibus. Et ſup. vt illi q ſenſere ſacra taurica. i. q̃ fiebant in Thaurica regione ex humanis corporibus: deæ Thoãteæ. i. Dianæ: quã Thoas rex venerabat eiuſmodi ſacrificio: ut Ser. late docet ad illud. ii. æneł. Sanguine placaſtis uẽros: & uirgine cæſa, Sãguine q̃rẽdi reditus. Et pereas ſup. vt

Vt quos ſcylla uorax:ſcyllæq; aduerſa caribdis
Dulychiæ pauidos eripuere rati.
Vt quos demiſit uaſtam polyphemus in aluum:
Vt leſtrygonias qui ſubiere manus.
Vt quos dux pœnus merſit putealibus undis:
Et iacto canas puluere fecit aquas.
Et uelut icaridos famulæ periere:prociq;:
Inq; caput domini qui dabat arma procis.
Vt iacet aonio luctator ab hoſpite fuſus:
Qui mirum uictor cum cecidiſſet erat.

ſocii Vly. quos pauidos.ſ.pp periculũ maris.

ZAROTVS.

VT quos Scy.uo.in freto ſiculo eſt ſcopulus Scylla.i.ẽ Charybdis mare uorticoſum: ambo clara ſæuitia inquit Pli.ubi Vlyſ. naufragio ut Ho. tradit, ſocios amiſit ſuperius de Scylla ſatis locuti: de Carybdi aliqd recẽſere locus exigere uidetur:uetulam uoraciſſimã Charybdim fuiſſe qdam græcorũ perhibent: quæ, qa boues Herc. eſt furata, ab ipſo eſt in mare proiecta: unde & ãtiquas adhuc ſeruat rapinas. & deberet declinari in primo caſu Charybdis ſecundum regulam: uerſi, ut Priſ. oſtendit, dicimus huius charybdis: ne alterna.d. in utraq; ſyllaba male ſonet: quod etiã græci ſolent cultare. dicunt enim Charybdos: non charybdidos. Duly. Dulychium inſula eſt ubi mons Itachus: in qua Vlyſſes fertur habitaſſe: eoq; Dulychius dictus eſt: & rates Dulychias habuiſſe dr, ut Ser. teſtatur. Vt quos de. Polyphemus Cyclops ſex Vlyſſis ſocios deuorauit: a quo eſt lumine priuatus: ut iam Hom. authore oſidimus. Vt Leſt. Antiphates Leſtrygonũ rex fuit qui & unum ex Vlyſſis ſociis comedit: ac naues, uiroſq; merſit: præter unam, q̃ Vlyſſem uehebat, ut In. xiiii. Ouid. docemur. Vt quos dux Pœ. Appianus Alexandrinus in eo, q libycus inſcribitur, libro oſtendit. Carthaginenſes quandoq; arcanorum ſenatum per inducias fidentem puteis immerſiſſe: atq; ſaxis obruiſſe. addit uetus interpres amilcharem tũc Pœnorũ ducem fuiſſe: de hac puto poetã loqui crudelitate licet alii aliter intelligant. Et uelut Icaridos famulæ periere: cum ex lõgo errore Vly. domum reuerſus eſſet: procos q̃ plures Penelopen in vxorem poſcentes, inuenit: quos domeſtici pueri adiuuabant oẽs Vlyſ. vna cum Telemacho filio aggreſſus eſt ſagittis primum: mox armis, & Polybum, Pyſandrumq; necauit: Melanthus interim capraꝝ cuſtos ex Thebano procis galeas, clypeos, & haſtas attulit: quæ arma cũ a Melantho afferri cognouiſſet, cõplicatis aſſeribus, & impoſito pondere ipſum interfecit, ut Ho. ẽ auth. Vt iacet: Antæus terræ filius habitus: quia palæſtra, ac robore corporis præclarus ab ipſa terra cum a luctatoribus premebatur, ualidior reddebatur: ab Hercu. in pectore prenſus: cum diu ſpirare non quiſſet, occiſus eſt: qui in Libya apud Lyxam coloniam regnũ obtinuit: ubi & hortos heſperidum fuiſſe ſatis ex Plinii, & Solini authoritate cõſtat: in vrbe Tingenna ſepulchrũ habuit: qd Sertorius pfodi iuſſit: qui ſi Plutarcho credim⁹. lxx. cubitorum corpus inuenit. Stra. autẽ tibiã lx. cubitorum (Gabinii teſtimonio) comperiſſe ſcrib. Sertorium: qui poſtea. inſtaurato tumulo famam, honoremq; eius adauxit: Tingennam quoq; ſcri. Plu. Herculẽ cognouiſſe: q̃ Syphatem genuit: a quo vrbs a matris nomine dicta condita eſt. Aonio: Thebano. & Herculem dicit Thebis natum: qui vt expoſuimus, Antæũ interfecit. Aonia, inqt Lactã. ab Aone filio Neptuni, vel a monte Bœotiæ, nã ipſa eſt Aonia, quæ & Bœotia: quæ & Thebæ.

ASCENSIVS.

SCYLLA.i. monſtrum illud marinũ vorax .i. deuorans naues. Charybdis: aliud monſtrũ & periculum maris ſiculi aduerſa Scyllæ: qa, vt dr æneid. iii. Dextrũ Scylla latus: læuum implacata Charybdis obſidet. eripuere rati.i. claſſi periclitanti: Dulychiæ.i. qua vehebantur Dulychii vt Vly. & ſocii ei⁹. Et vt alii ſocii Vly. quos polyphem⁹ Cyclops ille: ætneuſq; paſtor demiſit .i. deorſum miſit: & ingurgitauit in aluũ vaſtã .i. valde amplã. eſt ãt aluus receptaculũ ſordiũ, & excremẽti. Et ſup. vt & alii Vlyſſis ſocii: qui ſubiere.i. intrauerunt manus leſtrygonias.i. leſtrygonum, qui in Italia humanis carnibus veſcebãtur. Et ſup. Romani: quos dux pœnus.i. punicus, ſeu carthaginenſis Annibal merſit vndis putealibus vt.ſ. pontẽ faceret ſuper Gellum fluuiũ. Et ſup. qbus fecit aquas canas.i. ſubalbidas puluere.i. limo arenoſo electo.ſ. põdere cadauerũ. Et ſup. pereas: velut periere famuli pel Icaridos.i. Penelopes Icarii filiæ: cuius famuli nonnulli: & proci intereẽpti ſunt tandẽ ab Vlyſſe. Et vt ille e famulis: videlicet Melãthus: q dabat procis arma.ſ. xii. haſtas, & totidẽ clypeos, & galeas: in.i. cõtra caput dñi.ſ. Vlyſſis. Et ſup. pereas: aut iaceas vinctus: vt antæus ſup. luctator

iacet fuſus ab hoſpite Aonio:ideſt Hercu. Qui erat mirum:ideſt mirabiliter: vt ſit mirum pro mire:aut interiectio eſt ſtupentis. victor cũ ceci diſſet:ideſt poſtq̃ ceciderat: & terram matrem ſuam contigerat:donec ipſum leuatum de terra inter brachia compreſſum exſpirare coegit.

Vt quos Antæi fortes preſſere lacerti:
Quoſq; feræ morti Lemnia turba dedit.
Vt qui poſt longum ſacri monſtrator iniqui:
Elicuit pluuias uictima cæſus aquas.
Frater ut Antæi quo ſanguine debuit aras:
Tinxit: & exemplis occidit ipſe ſuis.
Vt qui terribiles pro gramen habentibus herbis
Impius humano uiſcere pauit equos.
Vt duo diuerſis ſub eodem uindice cæſi.
Temporibus Neſſus: Diſſimaniq; gener.
Vt pronepos Neptune tuus, quem reddere uitam,

ZAROTVS.

VT quos antæi: nunc illorũ imprecatur mortem, quos certamine Antæus interemit: multos enim externos eum occidiſſe Dio. eſt author. Lemnia turba dedit: Lemnienſes mulieres cum Veneris ſacra cēnt auerſatæ: irata Dea eis tetrum immiſit odorem, vt Apollonii interpres Hellanici authoritate ſcribit: cumq; Lemnii viri in Thraces bellum agerent: tandem victores, magnam pellicum turbam ſecum duxere: quam cum vxores ferre nõ poſſent iniuriam: vnanimes decreuerunt viros occidere: quos, vt ſtatuerant, ad vnum interemere: pariter & Thraces mulieres, filioſq; metuẽtes, ne paternã vlciſcerentur iniuriam. non tamen tantæ immanitatis fuit Hipſipyle: quæ ſola patri Thoanti pepercit, eumq; ſeruauit. Vt qui p. lon. Praſillus, ſiue vt alii volunt, Thraſillus, non longe fuit ab Aegypto, qui Buſyridem docuit poſſe facile pluuias aridæ regioni inferre: ſi humana corpora macteret: in ipſum autẽ Praſillum authorem primo Buſyris periculum fecit, vt ex uetuſtiſſimo dicimus interprete ſatis tñ conſtat Dio. authori. Buſyridem ægypti regẽ hoſpitum fuiſſe cæde ad ſe accedẽtium graſſantem ab hercule enecatum: licet defenſoriam Buſyridis ſcripſerit Iſocrates: & virum iuſtum videri velit. Frater vt Ant. Pygmalion tyrãnus Antæum quẽdam fratrẽ habuit: ſolebat hic hoſpites necare: eodẽ poſtea modo ipſe finiuit uitam, vt vetus ſcri. interpres. Vt qui ter. Dio ſcil. dicit, qui equos humanis paſcebat corporibus: hunc Her. ſuis equis tradidit edẽdum, vt docuimus. Tyridã vrbem in Thracia Diom. tenuiſſe ſcri. Pli. Tẽporibus Neſſus: ad Euenũ amnem Neſſus portitor fuit: quo Hercu. cum Deianira cum perueniſſet, eam tranſductam violare voluit: uerum ab Hercu. ſagitta occiſus eſt, vt ſuperius ſumus interpretati. Diſſimaniq; gener: Eurytus Oechaliæ rex Diſſimani gener: filiam Iolem Her. promiſſam denegauit filii hortatu: indignatus autem Hercu. euerſa ciuitate Eurytũ interemit, & Iolem ſuſtulit, ut Seruius oſtendit. Diod. Herculem Euryti equos abegiſſe, & Epiclum, qui ad inueſtigandos equos in tirynthum venerat: ex alta turri præcipitaſſe: in quẽ locum, ut ſi equos ſpectare poſſet, aſcenderat. Vt pronepos Saturne tuus de Hip. intelligit: qui Saturni pnepos fuit. Saturnũ: enim Neptunum filium habuit, qui Theſeum ex Aethra Pithei genuit: ex quo & amazone natus eſt Hip. ab Aeſculapio Dianæ precibus uita donatus: quemadmodum oſtendimus: volunt nonnulli Corynetum filium Vulcani intelligere: cum a Theſeo interfectus nuſquam reuixerit. De quo Dio. in. v. poeta autẽ dicit quendam mortuum olim, quem Aeſculapius uidit efflare uita ut Hip. accidit non aliter meo iudicio recte locus iſte poteſt intelligi.

ASCENSIVS.

ET ut ſup. ii perierunt, quos fortes lacerti .i. fortia brachia Antæi. ſ. filii terræ, priuſq̃ ab Hercu. uictus erat: preſſere. i. luctando. Et ſuppe ut perierunt uiri in Lemno, quos turba Lemnia .i. Lemniadum. i. mulierum ex lemno dedit feræ. i. quaſi oẽs morti. Et ſup. pereas, ut Praſillus, ſeu Thraſillus monſtrator iniqui ſacri. i. de nece humana, quod monſtrauit Buſyridi. unde in Geor. Aut illaudati neſcit Buſyridis aras. elicuit poſt. i. pluſculos: aut, vt Calderinus legit, poſt lõgum. i. tempus: aquas pluuias. i. pluuiales: exiſtẽs uictima cæſa. ſ. ad morem, quem docuit: & ſup. pereas ut frater Antæi. ſ. Pygmaliõ tinxit. i. imbuit aras ſanguine: quo debuit. ſ. de proprio, & occidit ipſe ſuis exẽplis. ſ. q̃ in alios exercuerat. Vt qui terribiles Ordo eſt: Et pereas ſup. ut impius. ſ. Diomedes. Thracius perit interemptus ab Hercule: qui. ſ. Diomedes pauit equos terribiles. i: feros: uiſcere humano. i. carnibus humanis pro herbis habentibus. i. loco herbarum habẽtium: gramen. i. illam. ſpeciem

herbæ ex ſanguine humano, vt ſentit Seruius, naſcentem. Et Pereas, vt Neſſus, & gener Diffimani: ideſt Eurytus: aut Epicluſſupple perierunt cæſi: aut cæſi ſupple ſunt diuerſis temporibus ab vno vindice, ideſt exterminatore monſtrorum, ſcilicet Hercule.

Quæq; Ceres vidit: Cercyonem arcadem in palæſtra Theſeus iuxta eleuſinam Cererem ſuperauit, vt Plutar. ſcribit, & ab Ouid. in. viii. Meta. tangitur: Cercyonis letum vidit Cerealis Eleuſis. Qualis Achæmenides: fuit adamaſti Ithacenſis filius Achæmenides venus ex Vlyſ. ſociis, vt in. iii. Æneidos Virgil. canit: qui in Sicilia relictus eſt, quando impias Polyphemonis manus Vly. euaſit: cumque Aeneas in Siciliam applicauiſſet hunc ſqualidum: immiſſaque barba ſupplicem: benigne accepit: ſicut etiam cui prodidit.

Ipſe coronides uidit ab urbe ſua.
Vt ſcynis: & ſcyron & cum polyphemone natus
Quiq; homo prete ſui parte, iuuencus erat.
Quiq; trabes p̄ſſas ab humo mittebat in auras
Aequoris aſpectes huius & huius aquas.
Quæq; Ceres uidit læto pereuntia uultu:
Corpora Theſea Cercyonęq; manu.
Hæc tibi quę precibus iuſtis mea deuouet ira:
Euenient, aut his non leuiora malis.
Qualis Achæmenides ſicula deſertos in ora:
Troica cum uidit uela uenire fuit.

ZAROTVS.

CORONIDES: Aeſculapius Coronis ex Apolline filius, vt in. ii. Meta. Oui. tradit. Vt Scynis, & Scyron: Scyronem Theſeus in Iovis Megaræ habitātem e ſummo loco in mare præcipitauit: a quo ſaxa Scyronea nomen ſumpſere: non aliter, q̄ & ipſe periit: viatores occidebat vt Diodo. narrat: longā Plutarchus in Theſeo de Scyrone ſcribit hiſtoriam. Et cum polyphemone natus: Procuſtes Polyphemonis filius in eo loco terræ Atticæ, quæ dicitur Curdalus: viatores inuſitato ſupplicio ſuſtollebat: in lectica namque eos ponebat: quod ſi longiores erant, parte ſupereminēte amputabantur: ſi vero breuiores pedibus diſtendebātur: vnde & nomen habuit: hunc Theſeus, vt docet Diodo. interfecit. Quiq; homo parte ſui: vt ex fabulis notum iam omnibus; eſt: Paſiphae taurum amauit, quo Dædali arte potita eſt: monſtrumq; peperit Minotaurum, qui vſq; ad humeros taurus: cætera hominis habebat. reddit nobis Diodo. cauſam, cur tam turpi Paſiphae exarſerit amore: aitq; Minoem quotannis ſolitum ſpecioſiſſimum Neptuno taurum ſacrificare: eūq; omnium pulcherrimū a Paſiphae amatum non ſacrificaſſet, iratus deus vxori furorem immiſit, vt cum ipſo tauro concūberet: vnde minotaurus natus, quem Minos in labyrintho a Dædalo fabricato habebat: ac humano Athenienſium ſanguine, vt monſtrauimus, paſcebat. Quiq; trabes preſſas: Diodori monumēta teſtantur Scyron quendam in Iſthmo habitaſſe qui nouo genere admodum immani homines occidebat: quorum enim brachia duabus flexis pinis alligabat: & eas dimittebat: vi autem corpora diſcerpebantur, ſed ipſe a Theſeo non æquæ finem vitæ facere eſt coactus: cuius filia Menalippum ex Theſeo genuit, autho. Plutar.

ASCENSIVS.

ET PEREAS, vt ſupp. periit o Neptune tuus pronepos: ſcilicet Corynetus: quem ipſe Coronides vidit reddere vitam: ideſt emori ab vrbe ſua. Et pereas, vt Scynis: Scyron: & natus cum Polyphemone: ideſt Procuſtes. & ſup. is qui erat parte ſua homo, & parte ſua iuuencus, ideſt taurus: vt Minotaurus: quos omnes Theſeus Herculis imitator deleuit. Et pereas ſupple vt is, ſcilicet Monychus: qui mittebat in auras ab humo trabes preſſas. Iuuenalis: Aut quantas iaculator Monychus ornos. Aſpectans aquas æquoris huius, & huius, ideſt vtrinq; prominentis. Et pereas ſupple vt corpora Cercionæa, ideſt ipſius Cercyonis interempti a Theſeo: quæ Ceres vidit læto vultu: quia iuxta templum Cereris Eleuſine perierunt pereuntia manu Theſea pro Theſeia, ideſt ipſius Theſei. Ira iuſtiſſima, ideſt quam iuſtiſſime in te ſuſcepit: deuouet, ideſt imprecatur tibi: hęc, ſcilicet mala prædicta: & mala ſupple non leuiora iſtis malis euenient tibi. Qualis Achæmenides. Ordo eſt: Et ſis talis: ideſt miſerrimus, & famelicus, qualis fuit Achæmenides comes infelicis Vlyſſi, vt dicitur tertio Aeneidos: deſertos in ora, ideſt extrema regione: ſicula, ideſt Sicilienſi. cum, ideſt quando vidit vela troica, ideſt Troiana: hoc eſt naues Aeneæ venire, ſcilicet ad littus, vbi in ſyluis latebat ob timorem Cyclopum.

Binominis

Qualis erat necnon fortuna binominis Iri:
Quiq; tenent pontem qui tibi maior erit.
Filius ut cereris fruſtra tibi ſemper ametur,
Deſtituatq; tuas uſq; petitus opes.
Vtq; per alternos unda labente recurſus:
Subtrahitur preſſo mollis harena pede.
Sic tua neſcio quę ſemper fortuna liqueſcat:
Lapſoq; per medias effluatuſq; manus.
Vtq; pater ſolitæ uarias mutare figuras,
Plenus inextincta conficiare fame.
Nec dapis humanæ tibi erunt faſtidia:quaq;
Parte potes tydeus temporis huius eris,

ZAROTVS.

BINOMIOIS Iri:Hoñ.xviii. Odiſſeæ Arneum ſcri. quendam a matre ſic vocitatum: immenſæ magnitudinis extitiſſe: qui loquax, & ridiculoſus a iuuenibus Irus dicebatur: mẽdicitate inſignis: vt in epiſto. Oui. tradit: Irus egẽs, pecoriſq; Melãthi⁹ author edendi. Quiq; te. pon. Iu. piter, & mar. docent paupes, & medicos ſollitos ad pontes pmanere: vt eſcã a trãſeuntibus peterent: hanc nũc infeliciſſimã viuendi conditionem dicit: eamq; in inimicum imprecatur. Filius vt ce. hunc oẽs locum meo quidẽ iudicio falſo interpretantur: hiſtoriamq; peruertũt: cũ de Triptolemo, aut Aſterio intelligunt: Plutũ enim dicit, cuius in theogonia Heſiodus hanc fabulam refert: cum Iaſio in tẽplo, quod fuit in Tiptoli Crete ciuitate Ceres concubuit: ex quibus Pluto natus eſt; qui opulentia interpretatur: diues quiſq; hunc adhibat efficiebatur: ideo nunc poeta imꝑcatur mendicã in inimicum vitã, & quod ſi forte Plutũ adiret: cupit vt ab eo ſpernatur: cui & odio ſit hunc verũ ſenſum rectamq; fabulam eſſe omnino affirmare haud dubito: quam etiam Valla præceptor meus approbauit. Vtq; pater ſo. Autoliei coniux Eriſichthoniſq; filia Dryops: parentis ſemper eſurientis Ceseris ira, cuius ſacratam quercum ſucciderat, famem leuabat: ſua Neptuni auxilio mutatione modo in equam: modo in bouem, & in alitem qñq;: cuius pretio (vendebatur.n.) ſe pater paſcebat: tandem proprios artus fame compulſus comedit, vt in. viii. Met. Oui. eſt auth. Nec da. humanæ: Tydeus Oenei regis filius: vel, vt alii Martis & Althææ, ſiue vt placet Ser. Eryboeæ in bello Thebano a Menalippo letali vulnere percuſſus eſt: cuius moribundus caput ad ſe deferri iuſſit, quod Capaneus e veſtigio in ipſius Tydei cõſpectũ portauit: quo viſo lætatus Tydeus, cerebrũ dẽtib⁹ corroſit, vt Statius in. viii. Thebaidos ſcri. Porph. tamen non a Capaneo, ſed Amphyarao caput Menalippi allatum memoriæ prodidit, additq; Palladem, quæ e cœlo deſcenderat, vt immortalem Tydea faceret: cũ vidiſſet ipſum caput rodere inimici: adeo abhorruiſſe facinus, vt ſe auerterit, noluerit q; immortalitate Tydea donare: quare precatus Tydeus eſt deam, vt ſaltẽ ipſam Diomedi filio tribueret: quam & ipſe aſſequi minime potuit.

ASCENSIVS.

NECnon. i. & etiam ſup. ſis talis, qualis fuit fortuna Irus mẽdici notiſſimi binominis, ideſt duo noia habentis: nã etiam Arneus dictus eſt. Et quales ſupp. ſunt, qui tenent pontem. i. qui mendicant ſedẽtes in ponte. de quo Iuue. Nulla crepido vocat & ce. qui. ſ. pons erit tibi. i. vt tu locum habeas maior, & ita cũ plurimi ſint mendici parum tibi detur. Filius ametur tibi ſemper fruſtra, vt filius Cereris. ſ. Triptolemus ſup. amatus eſt ab ea: quia in omnem regionem eum miſit: nec vnq; preſentem habuit, & ipſe ſæpe petitus a te deſtituat. i. deſerat ſiue herede tuas opes. Et vt. i. quemadmodum, arena mollis ſubtrahitur. i. paulatim ſubripitur pede exiſtente preſſo. i. firmiter fixo, & hoc vnda labente per alternos recurſus. i. fluẽte, & refluẽte. i. vt qui pedem ſuper arenam habet: quam fluxus, & refluxus paulatim excedit: tandem nihil ſub pede reperit: ſic tua fortuna. i. conditio neſcio quæ. i. quæ tibi forte fortuito eueniat: liqueſcat. i. diſſoluatur, & diffluet & lapſa. ſ. a culmine ſuo effluat vſq;. i. continuo per medias manus: hoc eſt ſis diſfortunatus, vt res tibi in manibus pereat, & quam manu teneſ retinere nequeas. Et id plenus. i. ſatur, vt dicit Calderinus, ſed verius plenus. i. turgidus & oppletus cibis conficiare. i. cõſumeeis: fame, inextincta. i. inſatiabili, vt ſup. confectus eſt pater. ſ. Eriſichthon pater. ſ. Triopeidis. ſeu Dryopeidis: ſolite mutare, ideſt per mutationem inducere varias figuras, quia pater eam uendidit ſub variis formis. Nec faſtidia dapis humanæ erũt tibi, ideſt nec faſtidies veſci carnibus humanis, & eris Tydeus, ideſt ſimilis Tydei, huius temporis, ideſt qui ſit in hoc noſtro æuo ea parte: qua potes, ideſt quantum ad hoc, quod eſt veſci humanis carnibus, ſicut Tydeus corroſiſſe dicitur caput Menalippi.

Atq; aliquid facias: a ueſpere ſolis in ortus
Cur externati rurſus agantur equi,
Fœda lycaoniç repetes conuiuia menſç:
Tentabiſq; iterum fallere fraude Iouem.
Teq; aliquis poſito tentet: uim numinis opto:
Tantalides tu ſis: tereos atque puer.

ZAROTVS.

ATQVE aliquid facias Pelops ex Hippodamia filios habuit Atreum Thyeſtem, Plyſtenem, & ex altera muliere Chryſippum, quē vnice amabat. Atreus autem Cryſippum a patre ſibi pie latum perſpiciens eum in puteum demerſit: quem Pelops extraxit: mox defuncto Pelope, Chryſippo filio ſuorum bonorum herede inſtituto, atreus, & Thyeſtes eum interfecerent deceſſerat iam Plyſthenes, duobus relictis filiis, agamēnone inquam & Menelao, quos atreus educauit: hinc atridæ ſunt appellati. igitur Chryſippo ab atreo, & Thyeſte fratribus enecato, ipſi inter ſe conuenerunt, vt cui ſignum adeo eſſet, regnum obtineret. agnam Mercurius aureo vellere in gregem atrei poſuit, vt quod ſecutum eſt facinus videret: oderat enim Pelopis genus propter Myrtilli filii mortem ex palæſtra ab ipſo Pelope interempti. Merope autem Atrei coniux, hanc agnam in Thyeſtis gregem transduxit, quem propter inceſtum amabat: quod cum atreus percepiſſet, ipſam occidit: at Thyeſtæ facto conuiuio, tres atrei filios ei epulandos dedit: quo ſcelere Sol dicitur ab occaſu in ortum ſe reuocaſſe. & Pleiades conuerſæ: vt Pherecydes, & Virgil. tradunt. Fœda Lycaoniæ: Lycaon Arcadiæ tyrannus, vt apud Ouid. in. 1. Meta. eſt videre humana corpora pro epulis ꝑbere conſueuerat: ad quem Iuppiter mortali ſumpta effigie ſe cōtulit, cui Moloſſum partim aſſum, partim elixum appoſuit: vt deinde, ſi humanam carnem non cognouiſſet: & ipſum occideret, fama namq; Deum eſſe erat Iuppiter tanto perſpecto ſcelere: Lycaonem in lupum mutauit: vnde & nomen tenet λύκος enim græce lupus eſt. legitur & de alio eiuſdem nominis Priami filio apud Ho. Teq; aliquis poſito: ſenſus eſt, velim itaq; & cupio: vt eo modo in deorum cibum præbereris: quo Pelops a patre Tantalo eſt appoſitus: cuius humerum Ceres, quin comederet non ſe abſtinuit: vt in principio expoſuimus de Tantalo ſatis locuti. Tu Tereiq; puer: Pandion Athenarum rex Prognem, & Philomelam filias genuit: quarum Prognen Tereo Thracum tyranno deſpōdit: cumq; Progne inuiſere parentem, & ſororem geſtiret: a quibus per quinquennium abfuerat: ipſi Tereus morem geſſit: nam Athenas nauigauit: vnde Philomelam, vt ad ſororem abduxit cuius forte illectus pulchritudine, inceſtum commiſit: & ipſi Philomele, ne crimen palam faceret, ſorori linguam abſcidit: eamq; in ſylua reliquit: quæ proprio ſanguine tanti mali his tantum verbis Prognen certiorem reddidit. τυ'ρευς μὲ ἔθειξ Tereus me corrupit: quo fit vt adeo Progne hac re grauaretur, vt & ſororē ad ſe curarit occulte venire, filiumque patri edendum appoſuerit: cui de filio interroganti reſponſum eſt: In ventre, quod quæris, habes: quare cum gladio vxorem, & ſororem inſectaretur: deorum miſeratione in aues omnes ſunt conuerſi. Progne in Hirundinem: in Luſciniā Philomela: Tereus in Vpupā: Phaſidē vero Itys Terei, & Prognes filius, vt in fabulis ab Ouid. longa cōmemoratione refertur.

ASCENSIVS.

AVT FACIAS aliquid, ſcilicet tale, quale fecit Thyeſtes, qui proprios filios edit. Cur: ideſt quamobrem equi Solis externati, ideſt pauentes in aliam partem: agantur rurſus a veſpere, ideſt ab occidente: in ortus: ideſt ad orientem: quia ſol indignatus retroceſſit. Vnde eſt illud: Nec tam auerſus equos tyria Sol iungit ab vrbe. Et tu repetes conuiuia fœda, ideſt obſcœna, menſæ Lycaoniæ, ideſt ſuper quam Lycaon Arcadum rex hoſpitum a ſe occiſorum carnes ponere ſolebat: donec ab Ioue in lupum verſus eſt: quando eum fallere voluit: vnde addit: & tentabis, ideſt conaberis iterum: ideſt ſicut Lycaon fallere fraude, ideſt per fraudem: Iouem, ſcilicet a te hoſpitio ſuſceptum, & ego opto vt aliquis tentet vim numinis, ideſt diuinitatis conuiuarum: te poſito, ideſt appoſito ad menſam, ſicut Tantalus filium ſuum Pelopem Diis appoſuit (dicit tamen Calderinus ſupra non eſſe damnatum ob hanc cauſam, ſed quia deorum ſecreta reuelauerat) vt ſis Tantalides, ideſt ſimilis Tantalidæ, ideſt occidaris a patre, & apponaris ſicut appoſitus eſt Pelops. Et tu ſis puer, ideſt filius Terei, ſcilicet regis, qui filium ſuum Ityn, aut Itulum comedit, & cum eum ſæpe peteret: reſpondit mater, Quod petis intus habes. quo cognito mutatus in Vpupam auem fœdam,

Et tua ſic largos ſpargantur membra per agros:
 Tanquam quæ patrias detinuere uias.
Aere Perilleo ueros imitere iuuencos,
 Ad formam tauri conueniente ſono.
Vtq; ferox Phalaris lingua prius enſe reſecta
 More bouis Paphio clauſus in ære gemas,
Dum redire uoles æui melioris in annos:
 Vt uetus Admeti decipiare ſocer.
Atq; eques in medii mergare uoragine cœni:

ZAROTVS.

ET tua ſic lar. vulgatiſſimũ eſt quẽadmodũ tũ æetes Colchoꝝ rex Medeæ pater Iaſonẽ pſequereẗq́ qui aureũ vellus, & Medeã ſurripuerat: diſcerptus, dilaniatusq; p mẽbra fuerit Abſyrt⁹ a Medea ſorore ĩ ambracia, quo pr̃ dum filii corporis partes colligeret, retardaret: qua crudelitate Iaſon perſecutiũ euaſit: ſunt abſyrtides inſulæ ab abſyrto nũcupatæ: vt Ruff. Feſti indicat carmen Ionii: Siqs rate rurſum cœrula Currat æquora: vt eos cymbam producat in ortus abſyrti cautes, & crebras protinus arces; inueniet. Aere peril. fuit Phalaris agrigẽtinus crudeliſſimus tyrannus, idemq; & diſertiſſimus: quod eius teſtantur epiſtolæ: cui Perillus taurũ æneum ianuam a latere hñtem donauit: vt in eo igne ſuppoſito homines exureret: vnde & ipſos bouis voces æque edituros affirmauit: ſed Phalaris in muneris artifice primo experiri quod docuerat, voluit: vnde in. iii. de Tri. Oui. ait: pro quibus inuentis: vt munus munere pẽſes: Da precor ingenio premia digna meo. Dixerat at Phalaris pœnæ mirãde repertor Ipſe tuum pñs imbue dixit opus: Nec mora monſtratis crudeliter ignibus vſtus: Exhibuit geminos ore gemẽte ſonos. Vtq; fe. Pha. circũſeptus a ſuis Phalaris: quo modo Perillum, reliquoſq; multos interfecerat: defunctus eſt reſecta prius lingua, alii aũt lapidibus eũ occiſum dicũt. voluit nõnulli Phalari annos. lxiiii. ante vrbem conditã fuiſſe. Euſe. vero Tulli Hoſtilii tẽporibus apud Agrigentinos tyrannidem exercuiſſe ſcri. qui filiũ. vt Euſtathius in. vii. æthi. tradit, Comedit. Paphio: Cyprio. ẽ Paphos Cypri oppidũ auth. Pli. Dũq; re. vo. Peliã filiæ Medeæ ſuaſu interfecerũt: q̃ eũ in iuuenilẽ ætatẽ reddere ꝓmiſerat: vtq; magis aggrederent pietatis eã ſcelus arietẽ ſuis medicamentis in agninã formã reſtituit: renouatis antea æſonis Iaſonis parentis annis: quare oẽs impias in patrẽ manus immiſere p̃ter vnã Alceſtẽ: occiſo aũt Pelia altã Medea turrim conſcendit: votũ lunæ Pera Aura ꝓdicans: vñ Iaſonem dato ſigno patrui mortis certiorem fecit: qui ipſum in patriã admittere obſtinatiſſime negabat: vt in. v. Diod. & in. vii. Meta. Oui. declarãt. Atq; eques in me. triplex de lacu Curtio legitur hiſt. nã Portilius ſcri. terrã dehiſſe. qd ad haruſpices ſena. conſ. delatum eſt: q rñderunt deos maniũ poſtulationẽ poſtulare. i. ciuẽ fortiſſimũ eodẽ mitti: quẽdã Curtiũ fortem virum armatum equo ſe in eũ lacũ præcipitaſſe: eiuſque corpus ita diu terrã humaſſe: eo facto locum eo iſſe: qui a Curtio nomen habet: piſo aũt in annalib⁹ tradit: Bello Sabino inter Romulũ inq; & Tatium metium Curtiũ Sabinũ fortiſſimũ virũ: cum Romulus eũ ſuis ex ſuperiore parte impreſſionẽ feciſſet: curtius in paluſtrem locum: qui in foro tum fuit; ſeceſſiſſe: atq; ad ſuos in Capitoliũ recepiſſe, & ab eo lacum nomen inueniſſe. Corne. & Lucta. perhibent eum locum fulguratum: & ex ſena. conſ. ſeptum eſſe: idq; a conſule Curtio factum; cui Marcus Genutius collega fuit: Curtiũ appellatum. poteſt & de amphiarao intelligi, ut nonnulli uolunt: qui & ipſe loco nomen dedit. nam vbi hiatus terræ eum abſumpſit, teſte Strabone: hiatus amphiarai dictus eſt.

ASCENSIVS.

ET tua mẽ. ſpar. ſic p lar. ag. tanq̃; ſup. ea. ſ. abſyrti frĩs Medeæ: q̃ detinuere. i. imorata ſũt: uias prĩas. i. ipſius æetæ regis colchoꝝ inſequẽtis filiã ſuã Medeã cũ Iaſone aufugiẽtẽ. Aere pilleo. Cõmẽtarii hui⁹ loci erãt penit⁹ trãſportati, ſed cũ difficultate ad ſuũ locũ reducti ſunt. Ordo aũt ẽ. Et imitere. i. uelim aut p̃eor imiteris ueros iuuẽcos ære pil. i. factos de ære Paphio: ſeu cyprio: ſicut pillus atheniẽſis Phalaridi tyrãno fecerat, & primus i eos intruſus ſupplicia atrocitatis dedit & hoc ſono cõueniẽte ad formam thauri: ita vt nõ humana, ſed taurina vox emitteret p os tauri ærei: ne forte tyrannus ad pietatẽ humano gemitu cõtrahi poſſit, & clauſus ĩ ære paphio. i. Cyprio: gemas more bouis: vt. i. quẽadmodũ, Phalaris tyrãnus ille Agrigẽtin⁹ ſupgemuit i'ruſus i eũdẽ: bouẽ a ſociis: in quẽ pri⁹ Perillũ itrudi fecerat, & hoc ligua reſecta. i. amputata prius enſe. Et dũ tu voles redire ĩ annos melioris æui. i. iuuẽtæ, decipiare. ſ. decipiaris vt ſup. deceptus eſt ſocer admeti. ſ. Pelias: vetus. i. qui in ſummo ſenio ſperabat venire i annos iuuente arte Medeæ: quæ eum decepit. Aut in eq. i. inſidens equo, vt Curtius Romanus mer-

garc.i.imergaris in voragine.i.ſpecu cæni me diū.ideſt quod fit in medio foro.

Dumodo ſint facti nomina nulla tui
Atq; utinam pereas,ueluti de dentibus orti:
Sidonia iactis grata per arua manu.
Et quæ Battiades fecit:fraterq; Meduſę:
Eueniant capiti uota ſiniſtra tuo/
Et quibus exiguo eſt uolucris deuota libello:
Corpora proiecta quæ ſua purgat aqua.
Vulnera totq; feras:quod dicitur ille tuliſſe:
Cuius ab inferiis,culter abeſſe ſolet.
Attonituſq; ſeces:ut quos Cybeleia mater
Incitat:ad phrygios uilia membra modos.

ZAROTVS.

ATQVE vti pc.ad perquirendam Europā ſororē dura lege a pře miſſus ē Cadmus:ne domū abſq; ſorore reuerteret:quā nō inuēta Apollinē cōſuluit:q; eū,vbi bos,requieuiſſet,vrbem cōdere iuſſit. itaq; Thebas in Bœotia ędificauit:antea tū ſociis ex pxio loco adhauriendā aquā:vt ſacrificaret miſſis:qui cum rediťū tardarent:miratus Cadmus ad eos ſe contulit:quos omnes ab angue martio enecatos eſt conſpicatus:quem magno labore interfecit:cuius dentes Palladis iuſſu ſeminauit:a qbus ſtatim fratres armati orti:qui mutuis concidere vulneribus quinq; duntaxat ſuperſtitibus,vt in.iii.Meta Oui.eſt aut. Sidonia:Phœnicia.Sidon.n. teſte Trogo Pompeio ſiue Iuſtino li.xviii.Phœnices condideret:qd a piſciū vbertate ſidona appellauerr:nā Phœnices piſcem Sidon vocant. Et quæ Bat.Callimachus Cyreneus,vt in principio docuimus,in Apollonium rhodium diſcipulū inuectus eſt.

Meduſæ.fra quaſq; in eum imprecatus eſt calamitates,poeta in Ibidem optat.Battiades Callimachus ion dictus,quia Batthus Cyrenas cōdidit:a quo Cyrenenſes Battiades nuncupantur:vt Romulidæ a Romulo Romani:ita & Cecropidæ Athenienſes a Cecrope. Et qui.exi.eſt vo.periphaſticos Ibidem dicit. vulnera tot.fe. Menedemū tot in bello Troiano vulneribus confoſſum vetus ſcrib.interpres:vt tātilla corporis pars nō ſit reperta vt ferrum poſtea excærarētur:nec eius inferiis more maioꝝ adhibē dum exiſtimarint:ſed poſſumus etiā de Oſiride intelligere:qui adeo in minutiſſimas partes a Tiphone fratre dicitur cōciſus:vt ſolitū cultrum in inferiis adhiberi nō oportuerit. hūc ægiptii pro deo colunt hanc apud Appianum de rebus egyptiis,Plu.& Ariſtidē Smyrneum hiſtoriam legere poteris. Attonituſq; ſeces:mos erat,vt Cybeles ſacerdotes virilia amputarētur:cuius rei cauſam hanc tradit Lact. Deā, inquit, mater amauit formoſum adoleſcentem:& eundem cum pellice deprehenſum exectis virilibus ſemiuirum fecit:& nunc a Gallis ſacerdotib9 ſacra eius celebrantur. Ouid.quoq; in Faſtis eandem ferme rationē affert:licet Diod. diuerſam ſcripſerit hiſto. Cybeleia:mater Cybele a mōte Phrygiæ nomen habet:in quo colebaſ:vel a Cybelo ſacerdote:alii τιμιοσο καὶ ἀπο κύφυαlo a capitis rotatione quod proprium eſt ſacerdotum,vt Seru.ſcribit. quæ autem hæc fuerit Cybele in.iiii. hiſto. Dio.oſtendit. Ad phrig.mod. admodulat9 ſonoros:quales in Phrigia edebantur, vbi primo culta eſt.

ASCENSIVS.

DVMmodo.i.ſic tamen vt nulla noīa.i.monumenta:& laudes,ſeu tituli ſint tui facti.i.dū modo non conſequaris æternum nomen, ſicut Curtius Romanus conſecutus eſt,qui ob ſalutē patriæ ſe Diis manibus deuorū in ſpecum pcipitauerat. Atq; vtinam pereas:veluti ſup. perierunt orti de dentibus.ſ.draconis iactis manu ſidonia.i.ipſi9 Cadmi Sidonii, p arua grata.i.vbi libenter naſcebātur ex dentibus. Et vota ſiniſtra.i.nociua,& contraria:quæ.i.qualia, Battiades.i.Batti fili9 Callimachus,& frater Meduſæ fecit,eueniant capiti tuo.i.omnis imprecatio Callimachi in Apollonium eueniat in caput tuum,& ſupple vota ſiniſtra eueniāt capiti tuo:quibus volucris.i.auis eſt:deuota.i.per deuotionem,& imprecationem effecta:modico libello.i.imprecatorio:eſt paucorum verborum quæ.ſ.volucris, vt cornix ex Coronide facta:purgat ſua corpora aqua proiecta imminente.ſ.pluuia. Tu enim,vt Maro inquit,videas geſtire lauando. Et feras:tot vulnera:quot ille dicitur tuliſſe.i.accepiſſe:ob cuius inferias.i. dum ei inferiæ celebrātur:culter ſolet abeſſe.i.vt Oſiris,vt declarat Calderinus. Et tu attonitus.i.ſacro furore captus,& ſtupefactus:ſeces.i.circūcīdas mēbra virilia.i.pudenda tua ad nihil vtilia cultro lapideo:vt ſup.ſecāt Galli ſacerdotes matris deū Cybeles:quos mater Cybeleia.i.ipſa cybele,ſeu Cybeles:incitat ad modos.i.numeros:ſeu rythmos:ad quos fiunt choreæ:Phrygios, ideſt frequentatos a Troianis:ad quos dicitur illud:Tympana vos,buxuſq; vocat &c.

Deq; uiro fias nec fœmina nec uir ut Atys:
Et quatias moli tympana rauca manu.
Inq; pecus magne ſubito uertare parentis:
Victor ut eſt celeri uictaq; uerſa pede.
Solaq; Limone pœnam ne ſenſerit illam
Et tua dente fero uiſcera carpat equus.
Aut, ut Caſſandrę dominus non mitior illo,
Saucius ingeſta contumuleris humo.
Aut, ut Abahtiades: aut ut Lirneſius heros:

ZAROTVS.

DEQVE viro, Atiſa Cybele dilect⁹ in Phrygiam naoim delatus eſt: quo i loco numinis inſtinctu pudēda ſibi amputauit: comiteſq; Cybeleios ſumptis ſacrorum inſtrīs ad eius ſacra celebranda hortatus, eſt mētemq; furore vexandā: qui poſt lōgam defatigationem fuit ſopore ſolutus, inde a Cybele in gremio ſuſceptus, cumque euitari corporis damna mēte agitare cœpiſſet, patriæ abſentiā, ſuaſq; lamētatus erumnas miſerrime defleuit, vt autem Dea puerum ſibi dilectū a talibus luctibus remoueret, vnum de leonibus ſuis miſit, qui puerum perterrefaceret, quo tercore exanimatus in nemora Cibeleia ſe conijciens, ibi eſt perpetuus deæ miniſter effectus: vt Catulli indicat carmen. Super alta vectus Atya celeri rate maria, Phrygium, vt nemus citato cupide pede Tetegit: aditq; opaca ſyluis redimita loca Deæ ſtimulatus: vt furenti rabie vagus animi Deuoluit iactes acuto ſibi pondere mitea, & quæ ſequuntur. ſcrib. tamen Dio. in. iiii. Atym Phcygium adoleſcentemquem papam dicebant a Cybele amatum: quæ ex eo enixa eſt: cunq; hoc parentes Cybeles cognouiſſent, atym & nutricea interfici iuſſere: inſepultoſq; abijci: quid ſit deinde ſecutum, tute perlegere poteris: locum oſtendiſſe ſufficiat. Inq; pecus magnæ: vt iam expoſuimus Atalanta ab Hippomene curſu ſuperata: in leonem vna cum victore verſa eſt: ſi Veneris ira, tum etiam quia in templo Cybeles deorum matris concubuiſſet: cuius leonibus currus ducitur.

Solaq; Limone: Limo Hippomenes ex Atalanta filia a patre in adulterio deprehenſa, equis diſcerpenda eſt tradita: cuius ēt mentio facta a nobis eſt. Aut vt Caſ. dominus Caſſandrea poridea Theſſaliæ pars eſt: vbi Caſſandrus dominatum dicitur habuiſſe qui, in ſuos nimium ſæuiens, ab eis ſaxis obrutus eſt: vt a veteri accepimus interprete. Aut vt Abantiades: Perſeus ab Abante genus ducens: ex Oetæo enim natus eſt Cecrops: qui Methionem genuit, a quo Methionidæ nuncupantur, huic Canace filia fuit: quæ Abantem peperit, vnde Abantiades dicti ſunt Calthodon huius filius fuit, q habuit Elphenora: ex quo natus eſt Acriſius, cuius Danae filia fuit Perſei mater. acceperat ab oraculo Acriſius, vt a filiæ nato eſſet expellendus: quare Danaen in turrim, ne a quo quam grauida fieret, incluſit: ad quam Iuppiter in auream pluuiam mutatus ſe contulit: eaq; potitus eſt, quæ Perſeū peperit, vt libro tertio carminū Hora. iudicat veram ſecutus hiſtoriam: incluſam Danaen turris ænea, robuſtæque fores. & Virgili. canum triſtes excubiæ municrant ſatis nocturnis ab adulterijs: ſi non Acriſium virginis abditæ cuſtodem pecudum Iuppiter, & Venus reſiſſent: fore enim tutum iter patēs conuerſo in pretium deo aurum per medios ire ſatellites, & quæ ſequuntur. Scribit tamen Simonides Danaen a Prœto patruo non Ioue compreſſam. Acriſius autem in arcam Danaen, & perſeum concluſit: quam in mare proiecit. Danae ſitaq; & filius in Seryphon inſulā deuenere: in qua Polydectes Magnetis filius dominabatur: licet Menander Ditem dicat: cuius verba conſolatus Appollonium Plu. in morte filij refert Ditis conſolantis Danaen. hic Polydectes, ſiue Ditis in vxorem Danaen accepit, Perſeaq; non aliter, ꝙ filium amauit, quē poſtmodum in occidētem, vt Gorgonas interficeret, miſit: quas a Mercurio talaribus, pegaſo, & galea acceptis ſuperauit, & a Vulcano falce ex adamante facta: vt Higi. tradit. He vero tantum oculo vtebantur, treſq; numero fuere Hiſtiorei ex Cetho filiæ, eximiæ pulchritudinis, Euryale, Stheno, & Meduſa omnium natu maxima, addunt & aliqui quartam Scyllam: quibus, vt diximus interemptis: perſeus Meduſæ caput abſtulit, quo ſaxeos homines efficiebat, hāc multi authores fabulam memoriæ prodiderunt: præter Oui. & Hygi. quare vtpote omnibus perſpicuam totam recenſere deſiſtimus, vnum tamen te latere haud volo. Diod. in. iiii. innixus autho. Gorgo. in occidente pugnaciſſimas mulieres fuiſſe a Græcis Amazonas appellatas, quas labore maximo Perſeus ſuperauit: docet & Pompo. Mela has Gorgonides inſulas in oceano æthiopico poſitas tenuiſſe: tradit La 4. Perſeum & Danaen, in Italiā delatos, vbi Ardeam Perſeus ædificauit. Lyrneſius he. hāc abunde ſuperius fabuloſam narrauimus hiſt.

de Telopho inquam, quē Auges mater ex Her. peperit in ſyluas:vbi a paſtoribus inuentus regi Theutranti dono datus,loco filii ab eo tractus eſt.hic Theutras regionem Lyrneſium ſibi pa/ rentem habuit:vnde Telephus ipſius regis hæ res Lyrneſius di ctus eſt.

Cęſus in æquoreas pręcipiteris aquas.
Victima uel Phœbo ſacras macteris ad aras:
Quam tulit a ſæuo theodotus hoſte necem:
Aut te deuoueat certis Abdera diebus:
Saxaq; deuotum grandine plura petant.
Aut Iouis infeſti telo feriare triſulco:
Vt ſatus Hyppomoo:Doſitoeſq; pater.

A SCENSIVS.

ET Flas de viro:nec vir,nec fœmina,vt Atys ſup. factus eſt, q genitalia ſibi am putauit:&ita ſpa do factus,nec vir nec fœmina fuit & quatias tympana:ideſt inſtrumenta, extenſa pellem quæ concutitur,habentia nam : a τυμ/ πανίζω, quod eſt extendo dicitur tympanum rauca:ideſt rauce ſonātia:manu molli:ideſt flo/ cida, vt eunchis,ideſt emaſculatis eſt. Et verta re in pecus magnæ parentis,ideſt matris deum hoc eſt in leonem, vt ſcilicet Hippomenes vi/ ctor Atalantæ,eſt ſupple verſus,& ipſa Atalantā victa celeri pede:eſt verſa ideſt mutata. Et ne ſo la Limone filia Hippomenis ſenſerit illam:ideſt notam pœnam, ideſt punitionem adulterii ſui: quam dedit equinis dentibus dilacerata,equus carpat:& ideſt etiam tua viſcera dente fero.i.fe roci,& immani:vt Caſſandreus dominus. Et tu ſaucius.i.vulneratus,contumuleris.i.ſepeliaris & obruaris humo.i.terra ingeſta.i.ſuperinge ſta,vt dominus Caſſandreus.i. Caſſandrus : qui viuus in terra defoſſus periit : contumuleris in/ q; exiſtens nō mitior illo.ſ.domino:hoc eſt ty/ ranno Caſſandreo.i.macedonico.

ZAROTVS.

VICTIMA vel Phœbo: Teodotus tragi cus poeta de Philoctete ſcripſit, quemadmodū morſus a ſerpente diu dolore vexatus ſibi ma/ num iuſſerit amputari:vt in.vii. Aethi.ſcri. Eu ſtathius,is eum atrocem nimium de Mneſarcho rege ſcripſiſſet Tragœdiam:ab eo eum fugiſſet in Apollinis templum: ibidem occiſus eſt , au/ thor vetus interpres. Theodotus eſt dactylus e & o per ſinæreſim coeunt in vnam ſyllabam,vt in.i. Iliad.apud Home.apud Iuuena. Gramma ticus,rhetor, geometres, pictor , aliptes , apud Propertium. Hoc eodem ferro ſtillet vterq; cruo/ or. Aut te deuoueat certis abdera:mos admo/ dum inhumanus apud Abderam Thraciæ ciui/ tatem fuiſſe legitur,ſolebant enim hominem ſa crificare:diriſq; imprecationibus execrare , ac lapidibus obruere,exiſtimantes mala omnia ci uitati imminentia:hoc dīro Piaculo propulſa/ re:vt Callimachus refert:fuit ex hac vrbe De/ mo. Abderites philo. Aut ſatus Hippomene, nunc fulmine ictos memorat: & Praſterem di cit.Hippo.ex Atalanta filium,qui patrem inter ſecit propter ſo rorem ab eo tā crudeliter occi ſam:deinde a Io ue ē fulminatus vt vetus memo rat interpres. Theſiphileſq; pa ter, Athrax Theſ ſaliæ rex pater Hippodamię quā Pirithous duxit vxorem:Primus apud Athracas artem tragicā docuit:vnde Athracia ſcientia magica eſt appel lata, ideo Stati. Athracia rubent Arte labor. is igitur cum filiam Iuppiter compreſſiſſet Theſi philem,quæ etiam Thion eſt appellata , vnde Ariſtarchus Thiades ſacrificantes Baccho,& ab Orpheo Myſe nuncupata,& ob eam cauſam a ſe reieciſſet Io.ictus fulmine obiit vt Lactātius, & vetus interpres ſcribunt.

ASCENSIVS.

AVT tu cæſus,ideſt occiſus præcipiteris in aquas æquoreas.i.marinas , vt ſup.præcipita/ tus eſt abantiades.i. Perſeus nepos Abantis,qui in fuſcella cum matre expoſitus eſt,vt Heros lyr neſius.ſ. Telephus ſupple præcipitatus eſt, vel macteris exiſtens hoſtia ſacra.i.dicata Phœbo: vel ſacra.i. execrabilis more Maſſilienſium in Gallia quondam qui puerum per annum nu/ tritum tempore ſupplicationum mactabant cū imprecatione imprecantes.ſ.omne malum:qđ toti prouinciæ immineret in illum puerum ſa crum.i.execrabilem conuerti:vel ſup.feras ne/ cem,quam Theodotus.ſ.rex Bactrianorū tulit ab hoſte ſæuo.ſ. Arſace Partho rege,a quo oc ciſus eſt. Aut abdera vrbs illa Thraciæ deuoue at te certis diebus.ſ.in initio anni quo deuotū lapidibus obruere ſolebat: & ſaxa plura gran dine:ideſt q; grandinis decidere ſolet ſup tecta, & eſt comparatio Virgiliana lib.v.vbi ab En/ tello ſic Dareta percuſſum canit: petant.i.obru ant & impigant te deuotum.i.morti deſtinatū. Aut feriare telo triſulco Iouis,ideſt fulmine,qđ triſulcum eſt:ad ſignificandum triplicem Iouis poteſtatem in cœlo,in terra,& ad inferos:ſicut Neptuni poteſtas ſignificatur per tridentem : & Pluto per Cerberum tricipitem . infeſto.i.tibi vim inferente quaſi ab te ipſo. Vt ſup.percuſſus eſt ſatus Hippomoo,aut vt alii legūt Hippome/

ne, ſcilicet Præter nomine: & vt pater Doſithoes, ſcilicet Athrax.

Vt ſoror autoneos: ut cui matertera maia eſt
Et temere optatos qui male rexit equos,
Vt ferus æolides: ut ſanguine natus eodem
Quo genita eſt liquidis quę caret arctos aquis
Vt macedon icta eſt rapidis cum coniuge flammis
Sic precor ætherii uindicis igne cadas.

ZAROTVS.

VT SOROR Autonoes: Semele Inus, & Autonoes ſoror Cadmi, & Harmoniæ filia a Io. compreſſa, Bacchum in ventre habuit, quod ægre ferens Iuno in anum ſe transformauit: & Semele perſuaſit, vt a Ioue peteret: vt cum ea, ſicut ſolet cum Iunone concumberet, quod ſi non denegaretur: ab eo ſe amari cognoſceret, ſi minus id faceret, amorem fictum docuit: per ſtygem paludem iuratus Iuppiter promiſit puellæ quod peteret daturum, quæ pernicioſi conſilii inſcia Iunonis connubium experiri velle dixit: Iuppiter iureiurando aſtrictus abnuere minime: quin faceret potuit: quare eam fulminauit nil enim aliud Iuno interpretatur: quam aer: Iuppiter vero ignis: qui aerem percutit, & ita dicitur concumbere cum Iunone Iuppiter. habes authores Ouidi. in. iii. Meta. & in. iiii. ac. v. hiſtoriarum Dio. Vt cui matertera Maia eſt: ait Porphyrius apud Ho. Helanici hiſtorici teſtimonio in pri. Atlanticon: ex ſeptem Pleiadibus. ſex cum deis: vnam cum mortali rem habuiſſe. Iouem quidem ex Thaygete habuiſſe Lacedæmona: ex Maia Mercu. ex Electra Dardanum: Neptunum autem Alcyonem compreſiſſe: vnde Lycon natus. Martem cum Sterope coiuiſſe, vnde Oenomaus genitus: Meropem vero Siſyphum compreſiſſe: vnde Glaucus natus eſt, ergo cui matertera Maia eſt. Siſyphi filium dicit Porphyrium: qui cum Deos deteſtaretur, Iouis fulmine occidit: cui matertera Maia eſt: hanc Simonides, vt inquit Proclus in Pindarum, Oriam appellauit: merito, inquit, quoniam in mōte Arcadiæ Cylene compreſſa Mercurium edidit. Et temere optatos: Phaeton Solis, & Clymenes filius: cum ab Epapho Ius, & Io. nato degener dictus eſſe, per certiſſima ſigna id cognoſcere voluit, matri iuranti verum Solis eſſe filium fidem non adhibens: quare in cœlum ad patrem ſe contulit: a quo, vt currum ſuum gubernaret, accepit: & ſi eo inulte tnam inuiolabilem paludem iurauerat antea filio: quicquid peteret conceſſurum. vehebatur itaque Phaeton equorum ignarus moderator per cœlum, quare equi deuiarunt: vnde in Iouis præſto fuiſſet auxilium: totus terrarum orbis comburebatur, nam Phaethontem fulmine occidit: qui in Eridanum fluuium decidit: quem ſorores flentes in electrum verſæ ſunt: vt in primo & ii Meta. Ouid. narrat. Vt ferus æolides: Salmonei æoli filii temeritatem in vi. æneid. Virg. cecinit: hic ſolii ſibi perforatum extruxit: in quo vehebatur, vnde crepitus ingētes prodibat, & aquam pfors mi/na emittebat, ſe dicans tonitrus & pluuias: vt deus cderet: quem Iuppiter fulminauit. Vt ſanguine natus eodem: Himeneus Lycaonis in lupum mutati filius, patrem imitatus Deos floccifacere voluit: ſed a Ioue fulminatus interiit: vt vetus ſcrib. interpres. Vt macedon icta eſt, Macedo, vt in Iliade apud Homerum ſcrib. Porphyrius: ſicut Marſias ſcribit hiſtoricus Iouis, & æthræ filius: totam obtinuit Thraciam: a quo Macedonia eſt appellata, ex hoc duo nati ſunt filii ex muliere incola: quam ille ſibi aſciuerat Pyreus & Emathus. a quibus duæ extructæ ſunt ciuitates in Macedonia Pyrea: & æmathia: hi duo cum vxore Macedoni in proprio exuſti ſunt thalamo.

ASCENSIVS.

ET VT ſupple percuſſa eſt ſoror autonoes ſcilicet Semele: quæ petens cū Ioue coire vti Iuno ſolet in ſpe fulminis coiens extincta eſt iam grauida Baccho, quem in vtero geſtabat. & vt ſupple percuſſus eſt is, ſcilicet Porphyrio: cui Maia eſt matertera: qa ſoror matris eius Siopis, & vt Phaeton ſupp. q rexit male equos, ſcilicet Solis patris ſui optatos, ideſt expoſtulatos, temere, ſcilicet temerarie, & inconſulte. Et ſupple percuſſus eſt æolides, ideſt æoli filius ſcilicet Salmoneus, ferus, ideſt impius in deum, & crudelis, vt vi. Aeneid. late docemur, & vt ſupple percuſſus eſt, aut periit: natus eodem ſanguine, quo arctos, ideſt vrſa genita eſt, quæ ſcilicet vrſa caret aquis liquidis, quia cum ſit iuxta polum ab ea arcticum dictum nunquam ab eo longe diſcedit, & ita non putatur a ruſticis immergi aquis marinis: vt cætera ſydera. Et vt Macedon: ſcilicet regina Macedoniæ ita eſt cum coniuge, ideſt marito ſuo flammis validis, ideſt vehementibus, ſcilicet fulminis, ſic precor cadas igne: ſcilicet fulminis vindicis, ætherii, ideſt cœleſtis, ſcilicet Iouis.

Prędaq; ſis illis: quibus eſt latonia delos:
Ante diem rapto non adeunda thraſo.
Quiq; uerecundæ ſpeculantem membra dianæ
Quiq; Crotopiaden diripuere Linum.
Neue uenenato leuius feriaris ab angue:
Quam ſenis Oeagri Calliopeſq; nurus,
Quam puer hypſipyles: q̄ q caua primus acuta:
Cuſpide ſuſpecti robora fixit equi.

ZAROTVS.

PRAEDAQ; ſis il. Thraſus iuuenis a Latona dilectus eius templum in Delo matutino adiit, & canes eum diſcerpſerunt, quare peſtis immiſſa eſt, rñſum ab Apolline eam ſedari poſſe: ſi canes non admitterent: vt interpres vetus docet Strab. tradit religioſum eſſe in Delo canes alere. Quiq; verecundæ. Ariſtæi & autonoes Cadmi filius fuit Actæon: Ianthius etiam nuncupatus. Oui. cum iuuenis placido compellat Ianthius ore, cum hic venatione feſſus in vallē gargaphiā ſe recepiſſet, Dianā, cæteraſq; eius comites lauātes in fonte conſpexit: ne aūt it qñq; manifeſtaret, in eius faciem Diana aquā e fonte ꝓiecit ingens. Nunc tibi me poſito viſam velamic narres. Si poteris narrare licet, ſubito nāq; in ceruum eſt conuerſus: & a ꝓpriis canibus laceratus. i. iii. Met. abū de, & feſtiue hanc habes fabulam. Quiq; Crotopiaden: Crotopus rex Argiuoꝝ fuit: q Apollinem Typhonis cæde Pollutum expiauit: & hui⁹ filia Pſamate, cum qua Apollo ꝯcubuit: de quo cōpreſſu genuit Linum ac mox editū partu expoſuit: quod Apollo indignanter accipiens in ſuæ iniuriæ vindictā iniecit monſtrū, a quo infantes per vrbem paſſim abſumebant, ēt a ſinu matrum direpti, quod monſtrū delecta iuuentute Chorœb⁹ occidit, vt in pri. Theb. Statius narrat. Neue vene. Orpheus Apollinis, & Muſæ Calliopes filius, ſiue vt alii: Oeagri muſic⁹ egregius vxorē habuit noīe Euridicē, quam vnice dilexit, hanc ad ripas Hebri fluminis in Thracia ſpaciātem cum Dryadibus ariſtæus paſtor violare voluit: ea fugiēs pede ſerpentem calcauit, qui reuolutus in eam venenato morſu iteremit, vnde Orpheus ad inferos iuit, ibidēq; Plutonem, & Proſerpinam adeo cātu mulſit, vt ipſam impetrauerit, hac tū cōditione, ne eā quouſq; ad ſuperos ꝑueniſſet, reſpiceret: non potuit ſe Orpheus abſtinere, qn dilectā cōiugem reſpiceret: quare rurſus ad inferos eſt ducta: & cœlibē ex eo Orpheus vitam agere conſtituit, quo fit, vt multas mulieres eius petentes nuptias ſpreuerit, poſtremo a mulieribus orgia Bacchi celebrātibus lapidibus occiſus eſt, cuius caput a ſerpēte pene comeſum in ſaxum ab Apolline eſt mutatū: vt Oui. in. x. & xi. meta. & in. iiii. Geor. Vir. alii q; plures ſunt auth. Quā puer Hip. Lēnias Hypſipyles qm̄ Thoanti patri pereeperat ab oībus Lemniadibus mulieribus per ſcuta, in fugam ſe dedit: quæ capta ad Lycurgum Græciæ regem ducta eſt, qui filium Opheltem ei nutriendum dedit: cum aūt ſeptem reges thebas excidendas peterent: & vbiq; fontes, & flumina ſunt ſiccata: Langia fonte excepto, quā rogantibus regib⁹ Hypſipyles oſtendit: depoſito quem ſinu hēbat puero Ophelte, q interim ad draconē ē interēptus, qua orbitate Lycurgus iratus dirū ius in Hypſipilē exercuiſſet, ni a græcis fuiſſet ꝓhibitus, dictus eſt inde Opheltes archemorus: t nomē. n. lachrymabile archemorus eo, ꝙ primus occiſus eſt, at cū ab oraculo admoniti eſſent Græci nō prius Thebas poſſe peruenire, ꝗ archemori manes placaſſent: ludos funebres ꝯſtituerunt, de quibus victores apii corona inſignebatur, & ludi poſtea celebres ex quatuor agonibus iſthmis Sta. & Lactan. & pleriq; alii auth. Quā q caua primus acuta ingentē equū Græci Troiano bello ꝯſtruxerunt, quem armatis militibus impleruut & ante Troiam ſimulato in patriam reditu reliquerunt cū Troiani a Sinone graio ꝑſuaſi in honorem Palladis extructū, intra vrbis mœnia receperunt, & ſi antea ſacerdos Laocoon Neptuni: īnſidioſum equum eſſe ſonitu armoꝝ, quem percuſſerat telo, indicauerat. hunc Neptuno ſacrificantē duo angues abſumpſerūt pariter & duos filios: eo ꝙ equū læſerat, vt i. iii. æneid. Virg. oſidit ſed non veram eſt ſecutus hiſto. Virg. cōmentū potius, vt Troianos excuſaret: ſi Ser. credimus, qui Laocoontē, Euphorionis teſtimonio Neptuni ſacerdotē fuiſſe tradit, qui poſt Græcoꝝ aduētū lapidibus occiſus eſt, eo ꝙ ſacrificiis eoꝝ non ꝓdixerit aduentū, poſt abſcedentibus Græcis cum Neptuno ſacrificare vellent: Laocoon Timbræi Apollinis ſacerdos ſorte ductus eſt, vt ꝓprio carente ſacerdote de more fieri ſolet, hic piaculū cōmiſerat aūt numinis ſimulachrū cum vxore coeūdo, quare draconibus immiſſis, vna cum filiis periit.

ASCENSIVS.

ET Sis ꝓda illis canibus, quibus. i. ꝑ quos Delos Latonia. i. vbi Latona Dianam, & apollinem peperit: eſt nō adeunda. i. adiri non dēat, Thraſo

Thraſo rapto.ſ. ablato a regione viuentium; ante diem.ſ.vltimam periodi, & fias præda illis canibus, qui diripuere ſpeculantem membra Dianæ verecundæ.i.viſæ nudæ.ſ. Actæonis. Et qui diripuere Linum Crotopiadē.i.nepotem crotopi.

Neue gradus adeas Elpenore cautius altos:
Vimq; feras uini:quo tulit ille modo.
Tāq; cadat domitus quam qſquis ad arma uocātē
Iuuit inhumanum Thiodamanta driops,
Quam ferus ipſe ſuo periit mactatus in antro:
Proditus incluſæ Cacus ab ore bouis.

Neue.i.vel ne feriſris:ideſt peculiaris,aut mordearis iculus ab angue venenato:q̄; nutus Oeagri ſenis, & calliopes.ſ.Eurydice,de qua i fine Geor.Virg. Et q̄; puer.i.alumnus Hypſipyles.ſ Opheltes filius lycurgi regis. Et q̄;ſupple Laocon ſacerdos Neptuni qui cum filiis a duobus ſerpentibus occiſus eſt,vt dicitur Aenei.ii.qui fixit.i. transfixit primus acuta cuſpide robora caua equi ſuſcepti.ſ. Troianis,vnde ipſe. Aut nulla putatis. Dona carere dolis Danaum.

ZAROTVS.

NEVE Gradus adeas,ad Circē Vlyſſes quādoq; peruenit,quæ cum diu eſt morata,vbi, Elpenor vnus ex ſociis nimio vino per ſcalas deſcendens collum dr fregiſſe, aut.Ho.in Odyſſea. Tāq; cadas domitus. Thiodamātis cædes ab Her.facta hoc modo habet:poſtq̄; Hercu.duxerat cōiugem Deianiram Oenei filiam: diuerſabatur Calcydone apud Oenea t in conuiuio forte Condilium Architelis filium Oenei pincernam,quoniam ei manibus fœdam aquam infuderat,cum percuſſiſſet:inde cum vxore abiuit Deianira,ſecum etiam Hyllum filium abducens cūq; perueniſſet ad Euenum fluuium: Neſſum centaurum occidit: vt memorat Archilochus,hinc cum in Dryopiam perueniſſet Hyllo puero famelico,eū cum Lycha pædagogo ad Thiodamantem miſit,vt exiguum cibum pberet,qui cum abnuiſſet:rapto vno boue ab Hercu.multatus eſt: quē ſacrificauit:ac deinde comedit. Thiodamas autem ad Dryopum ciuitatem ſe cōtulit:eoſq; ad bellum excitauit aduerſus Her.qui inita pugna ad tantā perductus eſt difficultatem,vt etiam vxorem obarmare coactus ſit,ipſe vero in mā̄milla ſaucius fuerit, qui poſtremo Thiodamanta ſuſtulit,& eius filium Hillam excepit,& gentem hanc vniuerſam duxit Trachinam Theſſalicam ciuitatem habitandam,& Oetam montem accolere cōpulit Phocidos abſtulit,& iam patrem illinc propter latrocinia (erat enim gens ſuapte natura latrocinlis ſtudens, quēadmodum Pherecydes.in.iiii. refert hiſtoriarū) Idq; inſup addit Pherecydes, q̄ Dalydora Danai filia ex peneo fluuio peperit. Dryopa,a quo Dryopes appellati,qui Sperchium fluuium accoluerunt:huiuſq; rei meminit, etiam Callimachus,aiuntq; nōnulli propterea q̄ omnibus malis hominib⁹ adiutores adiungebant, ſe ſocios amouiſſe hercu.ſicut & Thiodamanti ſuccurrerāt, & hac oblata occaſione i eos Hercu. animaduertiſſe:alii autem ferunt Parnāſſum montem Dryopas accoluiſſe:inſignis improbitatis homines, & ab Herc.debellatos:traductoſq; fuiſſe in Peloponēſum Dryopas vero appellatos a Dryope Lycaonis filio & Diæ:q̄ filia fuit Lycaōis:hæc ex Apollonii didicimus īterprete. Quā ferus ipſe ſuo:Cacus Vulcani filius ex Herc.armentis duos boues dr furatus,quæ ex Hiberio interfecto Geryone adduxerat Euryſthei regis iuſſu,eaſq; in antrum auentinum,quod incolebat auerſa ne veſtigia furtum manifeſtarent,traxit,quibus fruſtra diu q̄ſitis Hercules iter capere decreuit. Forte autem bos ex antro mugitum dedit aliarum boum illecta voce:quare reuerſus Hercu. fraudem Cachi detexit:quē ex ore flāmas euomentem,& ei ne boues reciperet renitentem,interfecit:& ſumptis bobus abiit.

ASCENSIVS.

NEVE, ideſt vel ne adeas gradus.i.ſcalas cautius.i.prudentius,& circūſpectius. Elpenore ſocio Vlyſſis:qui inde cecidit,& mortu⁹ eſt, & feras vim vini.i.inebrieris prius; q̄; cadas, ſicut ille. Tanquam &c. Ordo eſt,& cadas, ideſt ſuccumbas,tam ideſt intātum domitus, q̄; ideſt quantum ſupple cecidit quiſq; Dryops.i. populus ille iuuit Thiodamāta, ſcilicet regem ſuum inhumanum, ideſt negantem alimenta puero Hercu. & vocantem ad arma:ſcilicet cōtra Herculem,a quo tandem omnes occiſi ſunt. Et tam cadas, quam ferus Cacus,de quo Vergil.libro octauo,& Liui.in.pri.ipſe:ſcilicet filius Vulcani, & alios occidere ſuetus; periit mactatus in ſuo antro,exiſtens proditus ab ore bouis, ideſt vaccæ incluſæ; quia vt dicit Virgi. cum Hercu. abigeret armenta ſua,& boues captæ dulcedine paſbulorum mugirent, reddidit vna boum vocem:ſcilicet de iis,quas Cacus furatus erat: & incluſerat in antrum ſuum.

Quam, qui dona tulit Neſſæo tincta ueneno
Euboicas quę ſuo ſanguine tinxit aquas,
Vel de pręcipiti uenias in tartara ſaxo:
Vt qui Socraticum de nece legit opus,
Vt qui Theſeę fallacia uela carinę
Vidit: & iliaca miſſus ab arce puer,
Vt teneri nutrix eadem matertera Bacchi:
Vt cui cauſa necis ſerra reperta fuit,
Lydia ſe ſcopulis ut uirgo miſit ab altis:
Dixerat inuito quę mala uerba deo,

ZAROTVS.

QVAM qui dona tulit: ex Euboea Hercu. in montem Cineon ſacrificaturus ſe cōtulit: & Lycam domeſticum ad Deianiram vxorē in Trachinam miſit: vt veſtem, qua in ſacris vti cōſueuerat, afferret: cui Deianira tunicam venenatam dedit, qua idutus mori coactus eſt: antea tamen Lyca veſtis letiferæ latore, in Euboicum ſinū præcipitato, qui ſcopulus eſt effect⁹, & nomen etiam ſeruat: Lyca eni dicitur. Huius ſuperius rei ad ſaturitatem meminimus. Vel de præcipiti venias in tar. Cleobrotus Ambratiotes Plato. li. de animæ immortalitate, qui Phædon inſcribitur, perlecto: e turri in ſaxa ꝑcipitem ſe dedit. Cice. autem in Thuſculanis quæſtionibus in mare eum ſcri. ſe ꝑcipitaſſe. Vt qui the. iuſſerat Theſei pater Aegæus: vt alba vela ſi incolumis a minotauro reuerteretur, poneret: ſin vero abſumptus eſſet, nigra: vt Plu. ſcri. Minotauro autem interempto, præ lætitia Theſeus vela mutare oblitus eſt: quibus ex alta turri ab Aegæo conſpectis, exiſtimante filium deuoratum, in mare ſe proiecit, vnde & nomen habet, vt multi tradunt. Pli. vero Aegæum mare dictum affirmat a ſcopulo inter Tenedum, & Chiumq; ex eo nomine ita ſpē capræ, quæ ita a Græcis appellatur repente in medio mari exiliens. Et iliaca miſſus ab arce puer: Scamander Hecto. filius, qui mortuo patre dictus eſt Aſtyanax: quia ei vrbis deueniebat imperium: hunc Vlyſ. capta Troia Græcis interficiendum perſuaſit: ne Troianorū quandoq; vltor eſſet: quare ex alta turri eſt præceps miſſus. Home. eſt auth. & in Tragœdiis Senec. Vt teneri nutrix, Semelem Bacchi matrem fuiſſe docuimus: eiuſq; ſororem Inum Athamātis vxorem, quæ Bacchum nutriuit: & ſe in mare viri fugiens furorem vna cum filio Palæmone piecit: quos a Neptuno deos factos ſupius abunde oſtendimus. Matertera, inquid Feſtus matertera patris, & matris mihi magna mater eſt, matertera matris ſoror, quaſi mater altera. Vt cui cauſa necis. Perdix Dædali ex ſorore nepos. xii. agens annum, ſerram in exemplum ſpinæ in medio piſcis adinuenit: quare ait Oui. in viii. Meta. Dædalus inuidit: ſacraq; ex arce Mineruæ præcipitem miſit: lapſum mentitus: at illum Quæ fauet ingeniis excepit Pallaſq; auemq; Reddidit & medio volauit in aere pennis, quæ auis Perdix nunc quoq; nuncupatur. In. v. autē Diodo. non Perdicem hunc: ſed Talū appellat: ſerram ſerpentis dentium ſpiſſitudinem imitatum fuiſſe repertorem eum etiā ſcribit & rotā: qua figuli vtuntur: quare a Dædalo occiſum & ſepultum, quo percepto facinore ab Ariopagitis homicidii dānatum in Cretam veniſſe. Pli. in. vii. natu. hiſt. lib. Dædalum ſerre inuentorem affirmat. Lydia ſe ſcopulis. Dianæ auxilio potiri Mars non potuit Ilice ibici Lycii filia: quam depeꝛibat: ea etiam in Deum multa dixit opprobria, quare commotus Mars patrem occidit amatæ, cuius morte puella dolens: e rupe ſe deiecit, vt vetus ſcribit interpres.

ASCENSIVS.

ET Cadas, aut pereas tantum, ꝗ.i. ꝗ́tū ſup. cecidit, & periit is: qui tulit. ſ. ad Her. hoc eſt Lycas: dona. i. tunicam, quam camiſiam vocant, aut ſubtexta: tincta veneno. i. venenato ſanguine neſſæo. i. ipſius Neſſi. & qui tinxerit aquas Euboicas ſuo ſanguine: quia Lycas in mare Euboicum ab Her. ꝑcipitatus eſt: vel venias in tartara. i. deſcēdas ad iferos de ſaxo ꝑcipiti. ſ. Ambraciæ ꝓmontorium Epiri, vt qui legit opus Socraticum. i. a Socrate inſcriptum, ſed a Pla. editum de nece. i. de immortalitate animæ: videlicet Clobrotus. Et cadas, & pereas aut ꝑcipiteris, vt Aegæus pater Theſei, qui vidit vela fallacia. i. nigra, quaſi lugubria carinæ Theſeæ. i. qua Theſeus viuus non mortuus, vt ille putabat, vehebat. Et vt puer. ſ. Aſtianax filius Hectoris: miſſus. i. ꝑcipitatus: ab arce iliaca. i. Troiana: & ut nutrix, & eadem matertera Bacchi teneri. ſ. adhuc videlicet Ino ſoror Semeles, quæ ſe in mare demiſit e ſcopulo. Et vt Perdix nepos Dædali: cui cauſa necis fuit ſerra inuēta, quam inuenit ad ſimilitudinem mandibulæ ſerpentis cum dentibus ſecare incepiſſet: ob cuius inuentionis inuidiam Dædalus eum necaſſe fertur. Et pereas: ſupple vt virgo Lydia. i. Ilice miſit ſe,

Fœta tibi occurrat patrio popularis in aruo,
Sitq́ꝫ paphageæ cauſa leæna necis.
Quiq́ꝫ lycurgidem lacerauit ab arbore natum:
Idmonaq́ꝫ audacem te quoq́ꝫ rumpat aper,
Iſq́ꝫ uel exanimus faciat tibi uulnos: ut illi
Ora ſuper ſæui quem cecidere ſuis.
Atq́ꝫ idem: ſimili quem pinus morte peremit
Phrygia uenator: ſiſq́ꝫ berentiades.
Si tua contingerit minoas puppis ad undas
Te corcyreum creſſia turba petat:
Lapſuramq́ꝫ domum ſubeas: ut ſanguis alebæ:
Stella licoride cui fuit aqua uiro.
Vtq́ꝫ uel euenus torrenti flumine merſus:

ab altis ſcopulis, quæ dixerat verba mala, i. im precatoria adeo: ſcilicet Marti inuito.

ZAROTVS.

FOETA tibi occurrat. Paphagius Epiroticus Ambraciæ dicitur dominatus, qui cum in agrum non procul ab vrbe ſe contuliſſet: Leænæ Catulos ſuos ferenti obuiauit: a qua eſt dilaniatus: vt vetus interpres eſt auth. Leæna: maſculina in on terminata faciunt in æna fœminina: penultima cum æ diphthongo: vt dracon dracæna: lacon lacæna: ita leon leæna. nam leo facit lea, more latino: ſicut leno lena: vt latinorum pariter & Græcorum grammaticorum eſt opinio. Quique Lycurgyden: Butes, qui & filium eiuſdem nominis habuit, in venatione ab apro eſt enecatus, vt vetus ſcrib. interpres Diodo. innixus authoritate. Idmonaq́ audacem. Idmon Apollinis, & Pheretiæ filius. Pherecydes vero dixit Acteriæ, quæ filia fuit Coronis, & Apollinis: idem Pherecides alt. Idmonis filiam fuiſſe Laothoë: Laothoes Teſtora: Teſtoris Calcantem: alii Abantis illegitime natum, hic vna cum Argonautis Argon nauim conſcendit, cumq́ aliquantum a sociis seceſſiſſet: ab apro occiſus eſt vt Orpheus, & Apollonius teſtantur. Iſq́ vel exanimus, ſolebat Thoas venator arboribus capita ferarum affigere, quadam forte die apro interfecto Dianá fertur allocutus qui ſub ea, in qua erat præde poſitum arbore caput de more ſopore feſſus iacens a capite apri eſt interemptus: autho. vetus interpres. Atq́ idem ſimili: Atys in Berecynto monte: vbi Cybeles ſacra fiebant: cum venaretur laſſitudine oppſſus, ſub pinu ſomnű capiens, illius arboris petiit pomis, ſicut interpres vetus exponit. Si tua contigerit, rege Minoe, vt ſuperius expoſuimus, a Cocalo in Sicilia interempto: eius Cretenſes oſſa in patriam tranſportarunt: vt tempeſtate in Corcyram inſulam venerunt, qui male a Corcyreis tractatis: quoſcunq́ eorum in Cretam venientiű in vindictam occidebant. Si vero legas Dorcyreum oppidum in Sicilia Dorcyreum, vbi male habiti ſunt Cretenſes: qui deinde, vt meritas redderent vices: in Cretem inuenti necabantur, vt vetus eſt author interpres. Lapſuramq́ domum: Lariſſæi filia Alebe domus dilapſæ ruina diem extremum finiuit: vna cũ marito Lycoride: eo tacq́ domo vt vetus tradit interpres. Stella: ſecutus poeta Aegyptiam opinionem, æqua ſtella dixit, nam Aegyptii fata i ſtellis eſſe credebãt. Vtq́ vel Euenus: Euenus poeta in Lycorbam fluuium decidit: cui & nomen dedit: vt vetus narrat interpres: Euenus etiam Martis filius Aetoliæ rex Marpiſſam formoſiſſimam filiá habuit: teſte apud Ho. Porphyrio, quam poſcentes ad curule certamen prouocabat, victorumq́ capita foribus affigebat. Idas autem Apharei filius re vera Neptuni: a patre ſibi equos ſumẽs velociſſimos puellam rapuit: quem cum Euenus perſequeretur, comprehendereq́ non poſſet, equos, quos habebat, iugulauit: ſeq́ in Lycorbam demerſit: qui ab eo Euenus eſt appellatus: fugiente autem Ida periculum: occurrit Apollo puellam ei rapere volens: cumq́ ad pugnam conueniſſet: Iuppiter Mercu. miſit, vt ſibi, quem vellet, eligeret puella: hæc Idam accepit, uerita ne ſeneſcentem eam Apollo reiiceret.

ASCENSIVS.

FOETA ſcilicet leæna popularis, ideſt in populo vagari ſolita impune: occurrit tibi. in aruo patrio: & ſit tibi cauſa necis Paphageæ, ideſt vt fuerat Paphagi regi Ambraciæ. Et aper q lacerauit: ideſt letaliter vulnerauit. Lycurgydem: ideſt Lycurgi filium Butem tractum ab arbore. Et qui cupit, aut letauit Idmonas: qui vltimus ad argonauticam expeditionem venit, & ab apro in Bithynia diſcerptꝰ eſt, rumpat quoq́. i. etiá te. Et is: ſcilicet aper: vel ideſt etiam exanimus: ideſt mortuus faciat tibi vulnus. ſ. letale: vt ſup. fecit illi. ſ. Thoanti: vel alteri ignoto venatori: ſuper quem cecidere ora. i. caput cum dentibus ſuis: ſæui. i. apri ſylueſtris. Et tu idem ſis ille: quem pinus. ſ. decidens pere

Nomina des rapidæ uel tyberinus aquæ.
Hyrtacidæq; modo defixa cadauera trunco:
  Digna feras: hominis ſit caput eſca tuum.
Quodq; fuerunt broteum feciſſe cupidine mortis
  Des tua ſuccenſę membra cremanda pyræ,
Incluſuſq; necem cauea patiaris: ut ille:
  Non profecturæ conditor hiſtoriæ.
Vtq; repertori nocuit pugnacis iambi:
  Sic ſit in exitium lingua proterua tuum.
Vtue parum ſtabili qui carmine lęſit athenas,
  Inuiſus pereas deficiente cibo.

miſt ſimili morte ſupp. in Phrigia: & ſis Berentiades venator.i.pereas, vt Atys, & Nauclus ex caſu pini. Si tua contigerit. Ordo eſt: ſi puppis tua contigerit ad vndas minoas.i.creticas, turba creſſia.i.cretenſis petat te corcyræum: ideſt quaſi corcyreū, hoc eſt occidat te ut Sicilienſes oēs Minois occidi iuſſit. Et ſubeas domū lapſuram: vt ſanguis Alebi.i. Aleidie ec Alebi lariſſæi filia; cui fuit ſtella.i.influētia cœleſtis æqua.i.æqualis; Lycordia viro: ideſt marito ſuo, quia a domo ruente oppreſſi ſunt. Et tu merſus flumine torrentides nomina aquæ rapide, in qua: ſcilicet ſubmerſus ſis: vt uel Euenus dedit ſup. nomen Lycorbæ, qui euenus poſtea dictus eſt, & eſt fluuius Aetoliæ: uel Tyberinus a quo Albula in Italia dictus eſt.

ZAROTVS.

NOMINA des rapidæ. Tyberinum regem .d. qui iſi fluulo merſus: ei nomen dedit, vt iam oſtendimus. Hyrtacidæq; modo: Hyrtacides duo fuere: alter ab Ho. Aſius dictus: alter a Vir. Euryalus Hyrtaci filius, qui noctu hoſtium caſtra ingreſſus multos enecauit, ipſe vero captus eſt interfectus, caputq; haſta ad Iulium Aeneæ filium delatum. Virg. eſt auth. Quodq; ferunt Broteum, Broteus Iouis filius a ſua turpitudine nomen habuit, quare immortalitatem aſſequi non valuit: vnde prædolore, & quia ſe ꝯtemni videbat in ardente pyra mori voluit: vt vetus tradit interꝑs. Alii hunc Vulcani, & Mineruæ filium perhibent, & Erichthonium etiam appellatum. Incluſuſq; necē cauea, duplex hoc loco hiſt. conſtat, nam vetus ſcri. interpres: Calliſthenem Magni Alexan. inepte complexū hiſt. quare in caueam detruſum inedia periiſſe, alii vero tradunt in Alexan. hunc ſcripſiſſe, & ideo fame obiiſſe: Cherillus etiā intelligi poſſet: qui teſte ſuper poetica Horatii Porphyrione, adeo incompte Alexandri geſta carmine deſcripſit: vt eius. vii. tantum verſus ſint approbati: fertur Alexan. dixiſſe: mallem apud Ho. Terſites haberi, q̄ apud Cherillum Achilles: addit etiam Acron ſuper eodem Hora. loco Cherillum cū Alexan. pactum, vt ſi bonum verſum faceret:

aureo numiſmate donaretur: ſi malū colaphis feriretur qui ſæpe maledicendo colaphis nenectus eſt. Vt quereno. Archilochus Lacedæmonius iambici carminis inuentor fuit licet, affirmet Ariſtoteles multo antea genus carminis fuiſſe, qui Tulli Hoſtili tēporibus extitit, cui ſummā eloquutionis vim fuiſſe in.x. oratoriarum Inſtitutionum. Quint. tradit, carminis ab eo in Lycambē ſocerum, & filiā Neobolem editi maledictis: ambos laqūo obliſſe certum eſt, ipſe poſtea, quia nimis ſeuere ſcripſerat, a Lacedæmoniis eſt exulatum miſſus: & liber eius relectus, vt de ſeueritate Valc. docet. Plin. autem in.vii. ait: Archilochi poetæ interfectores Apollo arguit Delphis ex quibus verbis Archilochum occiſum coniectamus. Lingua pro. proteruus declarat quādam laſciuam libidinem cum iniuria in dictis, & factis, proteruia vero apud veteres ſacrificium fuit, in eo mos erat, vt ſiquid ex epulis ſuperfuiſſet: igne conſumeretur; ſicut apud Macrob. in Sat. legimus. Vtq; pa. ſta. Anaxandrides contra Athenienſes ſcrib. vti n. vii. Aethi. docet Euſtathius: quos ſanctiſſimas leges habere affirmabat; prauiſſimis autem vti: quare fame mori eſt coactus vetus interpres Mæuium dicit, qui & ipſe Athenien. carmine lacerauit, a quibus inedia compulſus in carcere extremum diem finire Athenę teſte Var. tres fuere: ab vnis Athenei, ab aliis Athenauſiæ tertiis Athene apolitæ.

ASCENSIVS.

ET Feras modo, ideſt admodum Hyrtacidæ cadauera digna ſup. te, defixa trunco, hoc eſt caput tuū ſit eſca hois.i. comedat ab hoie. Et des tua mēbra cremāda pyræ ſuccēſæ.i. rogo, qd.i. quam rem ferunt. ideſt plurimi Broteum: ſcilicet Vulcani, & Mineruæ filium, cupidine mortis, quia ob turpitudinem ſe contemptum viderat. Et incluſus cauea patiaris necem, vt ille ſcilicet notiſſimus Cherillus, conditor hiſtoriæ: ſcilicet geſtorum Alexandri magni, nō profecturæ, quia periit fame, per quod ſignificatur fuiſſe malus ſcriptor. Et vt lingua proterua nocuit repertori.ſ. Archiloco inuētori iambi. ideſt

carminis

carminis iambici: pugnacis, ideſt mordacis, & ad nocendum inuenti. ſic. i. in tuũ exitiũ. i. exterminium, & nece. Et tu inuiſus pereas cibo deficiente, ideſt inedia coactus: vt ſupple periit ariſtophanes: qui læſit Athenas carmine parũ ſtabili, ideſt cito abolendo.

Vtq; lyræ uates fertur periiſſe ſeueræ:
Cauſa ſit excidii dextera lęſa tui.
Vtq; agamemnonio uulnus dedit anguis oreſti:
Te quoq; de morſu uirus habente cadas,
Et tibi coniugii nox prima nouiſſima uitæ
Eupolis hoc periit & noua nupta modo:
Vtq; cothurnatum periiſſe lycophrona narrant:
Hæreat in fibris fixa ſagitta tuis.
Aut lacer in ſilua manibus ſpargare tuorum,
Sparſus ut eſt thebis angue creatus auo.
Perq; feros montes tauro rapiente traharis:
Vt tracta eſt coniux imperioſa lyci,
Quodq; ſuæ paſſa eſt pellex inuiſa ſorori:
Excidat ante pedes lingua reſecta tuos.

ZAROTVS.

VTQVE lyræ vates: Ariſtochius poeta carmen tragicum per ſyluam tranſiens meditabatur; cui ſerpens ex arbore, cuius folia percuſſerat, decidẽs manum momordit quare extremũ diem obiit: vt vetus narrat interpres in. vii. æthi. tradit Euſtathius. Cachinus tragicus poeta cuius Alope adultera filia fuit: de Cercyone ſcripſit: qui cũ meditaretur a ſerpente morſus deceſſit. Vtq; agamemnonio: Oreſtes, vt iam omnibus conſtat, interfecta matre furore correptus fuit: inde liberatus cum per ſyluam iret, a ſerpente occiſus eſt. Sit tibi coniugii: Eubolus, vel Eupolis athenienſes comicus poeta Medillã duxit vxorem: cum qua prima nocte, qua cõcubuit, mortuus inuentus eſt, ſi veteri credimus interpreti.

Vtq; Cothurnatum: Lycophrones in poetica duo floruerunt: alter dicta Caſſandræ ſcripſit: alter, cuius nunc fit a poeta mentio, tragicus ex his vnus, qui pleiades ſunt appellati: ab inimico ſagitta veneno illita traiectus interiit: auth. eſt vetus interpres. Cothurnatum: Cothurnus calciamenti genus vtriq; pedi aptum: quo tragici vtebãtur: comici autem ſocco, vt docet Seruius. Aut lacer i ſylua. Echiõ ex Chadmi filia agaue Penthea genuit: qui ſacra Bacchi auerſatus a matre aprum eum eſſe exiſtimãte, occiſus eſt: vt in tertio Metamorphoſe. legimus. Auo angue: Cadmum dicit in anguem verſum: cuius Agaue filia Penthea peperit. Perq; feros: Modo. Antiope Nyctei filia: quam Iuppiter in Satyrum mutatus corrupit. fugiens Nyctei Minas defugit in Sicyonem ad Epapea peperit Zethũ & Amphiona, quos in Cytherone monte apud quoſdam paſtores depoſuit: Nycteus igitur ob audaciam filiæ triſtatus rogauit Lycum ne deſpiceret ipſam. quamobrem in Sicyonem profectus cum exercitu Lycus Epapea occidit: abſtulitq; captiuam Antiopem: tradiditq; eã Dyrcæ vxori cuſtodiendam: vtpote fratris ſui filiam. hæc rurſus fugiens capta traditur a filiis ſuis amphione, & Zetho: quibus paſtor, qui eos aluerat, rem omnem præteritam memorat: quod cum cognouiſſent matrem ſuam eſſe ipſam cuſtodiſſe Dyrcem vero agreſti tauro ligantes diſcerpſerunt: vnde Plautus in Pſeudulo eras quaſi Dyrcem olim, vt memorãt, duo gnati Iouis deuinxere ad Taurum: inde Lycum aggreſſi ſunt: vt dicerent Antiopem velle tradere: quorum mentem cum nouiſſet Lycus: nam Mercurius impediuit, quominus ipſum occiderent: Lycoq; rem aperuit: vnde & tempus fugæ datum: & perinde effugit, vt interpres Apollinii ſcribit. Probus autem in Perſeum aliter hanc tradit hiſtoriam: nec nos præterit Homerũ in Odyſſea Antiopem Aeſopi filiam memoraſſe. Quodq; ſuæ paſſa eſt: ſuperius memorauimus a Tereo Philomelam ſtupratam, & linguam reſectam: ne ſcelus propalam fieret: ea vero ſanguine in linteo rem omnem annotauit: quem ad prognem ſororem miſit: a qua Itys filius pro epulis a patre eſt comeſus: qui omnes in aues ſunt mutati.

ASCENSIVS.

ET VT vates ſeueræ lyræ, ſcilicet alter Ariſtophanes fertur periiſſe: ſic dextera læſo ſit cauſa tui excidii, ideſt mortis tuæ. Et vt anguis dedit vulnus Oreſti Agamẽnonio, ideſt agamẽnonis filio cadas: tu quoq;, ideſt etiã tu de morſu habente virus, ideſt venenum. Nox prima coniugii ſit tibi nouiſſima, ideſt vltima vitæ Eupolis, ſcilicet poeta comicus græcus: qui comœdiam veterem ſcripſit: periit hoc modo, .i. prima nocte. & noua nupta, ideſt cõiux eius.

Et vt ſcilicet hiſtoriographi narrant Lycophrona.ſ.poetam cothurnatum.i. altiloquum .ſ.periiſſe ſagitta aduerſariis:ſic ſupple hęreat ſagitta fixa in tuis fibris, id eſt præcordiis. Aut ſpargare in ſilua lacer id eſt dilaceratus manibus tuorum, vt ſparſus eſt Thebis creatus ab angue ſcilicet Petheus a matre diſcerptus:cuius auus Cadmus factus eſt. Et traharis per feros montes tauro rapiente, ſcilicet te:vt coniux imperioſa Lyci, ſcilicet Dyrce tracta eſt a filiis Antiope. Et quod Philomela pellex inuita: id eſt coacta eſſe pellex ſuæ ſorori.ſ.Progne: eſt paſſa lingua.ſ. ſua reſecta.i. amputata excidat.ſ. ex ore tuo ante pedes tuos:de qua re in Buco. mentio fit.

Cognitor ut tardę blęſus cognomine mirrhę
  Orbus in innumeris inueniare locis,
Inq; tuis opifex uati quod fecit achæo:
  Noxia luminibus ſpicula condat apis,
Fixus & in duris carparis uiſcera ſaxis:
  Vt cui pyrrha ſui filia fratris erat.
Vt puer Arpagidæ referas exempla thyeſtæ
  Inq; tui cæſus uiſcera patris eas,

ZAROTVS.

COGNITOR vt tardæ:Cynaras Cypriorum rex cum Myrrha filia deceptus rem habuit quo detecto facinore:eam ſtricto enſe per Arabiam eſt inſectatus: vbi vrbem a filiæ nomine appellatam cōdidit: quæ in ſui nominis arborem eſt deorum miſeratione mutata:vt iam explicuimus:cognitor, & traditor legi abſq; menda poteſt. Inq; tuis opifex: Achæi plures fuerunt: quorum hic vnus: de quo nunc agitur in cuius per hortum ambulantis capite agmen apum inſedit:quod cum expellere vellet: eorū aculeis acie oculorum dicitur priuatus: vt tradit vetus interpres. Fixus & in duris:in Theogonia, & primo Georgic. Heſiodus Iapeti ſcribit filios Promethea habuiſſe: qui prouidentia interpretatur:& Epimethea, qui improuidentia:ad Promethea mulierem pandoram nomine dei cum vaſculo: in quo omnia incluſa erāt mala,miſere:vt Prometheus fraudē præuidens illud non recepit:ſubdola vero puella denuo eo abſente: Epimetheo obtulit: qui imprudens vas aperuit: vnde eueſtigio morbi omnes euolarunt:præter ſpem, quæ in labiis aſſiſtebat dolii:vt ipſa pariter effugeret.non id ſine ratione fingitur: vnde in miſeria conſtitutis remedium ſpes eſt.hanc puellam Epimetheus compreſſit: vnde Pyrrha,& Deucalion nati ſunt:quorū patruus Prometheus in Caucaſo monte patitur. nam iecur eius, vt recenſuimus, ab aquila deuoratur. Vt puer apagidæ: nullus hunc diem iudicio meo recte eſt hanc interpretatus hiſtoriam quam ſic accepimus ex Herod.in.i.hiſto.ſententia:necnon Iuſtini in primo Trogi compendio Cyaxarem medorum regem filium habuiſſe nomine aſtyagem, ad quem defuncto patre peruenit imperiū:habuit hic filiā, quam Mandanem appellauit: qui ei per quietem tantum vrinæ facere viſa ē vt omnē ipſius vrbem oppleret atq; vniuerſam Aſiā inundaret: quod ſomnium cum magis expoſuiſſet: quæq; ſunt interpretati contemptus eſt:inde Mandanem viro maturā viſum eſt alicui Medorum non tradere: ſed Perſæ cuidam Cambyſi. eodem quoq; anno:quo filiam collocauerat,viſionem alteram vidit: videbatur ei ex filiæ genitalibus quæ totam occuparet Aſiam, vitis enaſci: quod viſum cum interpretibus retuliſſet:edoctus eſt filiam; qui pro ipſo regnaret parituram:quare exterritus e Perſis filiā acceſſit,cui cuſtodiam appoſuit,vt quicquid pareret interficeretur, vbi Cyrus genitus eſt: Harpagum familiarem inter Medos fidiſſimum acciuit:cui puerum occidēdum tradidit: quadam autem pietate, vel fatum potius infantem interficere noluit:ſed eum Mithridati regis aſtyagis bubulco:vt perimeret, dedit, additis etiam ni id faceret minis:qui optime cauillatus filiū proprium:quem tunc mulier pepererat, mortuū loco Cyri in præſtituto poſuit loco, & Cyrum æq; ac filium aluit:is cum obuerſaretur inter paſtores imperium,vt puerorum eſt mos de cōſenſu omnium gerere cœpit: quem bubulci filium appellant. nam Cyrus inde dictus eſt, qui a Cyno nutrix dicitur.i. canis:medice autē ſpacoq;:cum q; quidam colluſor filius Artembaris Medi ſpectati viri nihili cyri facere imperia, a pueris ipſum comprehendi iuſſit, & multis affeci verberibus: qui illico ægre ferens in vrbem ad patrem retulit:qualiter rem habuerit: quare artembares apud regem conqueſtus eſt: & filiū ſecum duxit: eiuſq; humeros cæſos regi oſtendit, rex ſtatim ad ſe Cyrum venire iuſſit, quem cum de hmōi re interrogaſſet, & ipſe intrepide reſpōdiſſet, nepotē eſſe cognouit. ita etiā tempore ſuggerente, quod ita eſſe a bubulco certior eſt factus:quare Harpagū rex vocat, quē de puero percontatus:viſo paſtore noluit Harpagus ter

Tronca geras ſæuo mutilatis partibus enſe:
Qualia Mycreni membra fuiſſe ferunt.
Vt ue Syracuſio præſtricta fauce poetę
Sic animę laqueo ſit uia clauſa tuæ.
Nudaue direpta pateant tua uiſcera pelle:
Vt Phrygii cuius nomina flumen habet.
Saxificę uideas infœlix ora Meduſæ:
Cephenum multos quæ dedit una neci:
Potniadum moſus ſubeas:ut glaucus equarum:
Inq; maris ſalias:Glaucus ut aler:aquas

gluerſarieſed rem totã ordine aperuit. Aſtyages autem diſſimulans bene hoc eueniſſe:gratumq; ſibi eſſe:& Harpagi filiũ ad ſe mitti impat.xiii. natum annos:qui eius iuſſu mactatur, & membratim conciditur:partim elixus: aſſus partim in cõuiuio pro epulis patri eſt appoſitus. idem legit & de Thyeſtis filiis: vt docuimus:qd deinde fuerit de aſtyage,& Harpago quos memorauimus auth. tradunt,

ASCENSIVS.

Cõditor &c. Ordo ẽ. inuenia re. ſ. profugus, & vagus in innumeris locis orbis. i. mũdi: vt conditor Mirrhæ ſ. filiæ ſuæ, videlicet cynaras tarde. i. quæ in arborem tarde naſcentem conuerſa eſt: cognomine. i. cognomento bigſus. Et apis opifex. i. mellificans cõdat ſpicula noxia. i. aculeũ noxium, quia excæcatiuum: in luminibus. i. oculis tuis: quod. i. quã remfecit Achæo vati. i. poetæ, Et tu fixus in duris ſaxis: carparis viſcera. i. habeas viſcera carpta, & dilaceratas: vt cui Pyrrha erat filia ſui fratris. ſ. Epimethei: hoc eſt vt Prometheus in Caucaſo monte religatus: cuius fratris erat Pyrrha filia: & referas exempla Thyeſti. i. comedaris a patre: vt puer Harpagidæ: ſupple ab ea abſumptus eſt: & tu cæſus, ideſt occiſus: eas in viſcera tui patris.

ZAROTVS.

TRVNCA ge. ſæ. Mamertes Syſaphoni Corinthii frater regni cupiditate nepotem occidit: quare a fratre dicitur laceratus: alii tradunt Mamertem, vnde Mamertini Siciliæ populi appellantur, oppidum edificaſſe: inde oborta de regno lite a fratre mortuus eſt: vt vetus memorat iterpres. Vt ue Syracuſio: Theocritus Syracuſanus Bucolicum carmen elegãtiſſimum cõpoſuit: quod noſter Maro eſt imitatus. Fuit aũt ingenii adeo mordacis, vt in ipſum Siciliæ regẽ Hieronis filium ſit inuectus: a quo ad ſupplicium: vt hominem tãtum perterrefaceret ductus: interrogatuſq; an a maledicentia ſe abſtinere velle: magis verba regem laceſſentia proferebat: indignatus autem rex, quod ioco fuerat commentus: ſerio fecit. nam caput ei amputauit. alii ſuſpenſum volunt, vt Ouid. hoc loco vetus interpres eſt Auth. Nudaue di. Marſiã di

cit: qui victus ab Apolline, in fluuium ſui nois eſt mutatus, vt oſtendimus. Saxificæ vi. ad cõpendium rem hãc redigã: cum & ſuperius eam narrauerimus. Perſeus liberata Andromeda, cũ Phineo certauit: cui ante promiſſa fuerat Andromeda: & cũ ipſi puella a parentibus pollicita in vxorem: in ſaxum vertit: vt pote vim inferre niterent: Cephenoſq; populos ei parentes: vt Oui. in meta. Hygi. aliiq; multi ſunt autho.

Potniadũ mor. Glaucus e Potnia ciuitate cum veneris ſacra ſperneret: ſuis equabus a dea furor immiſſus eſt: a quibus cum veheretur morſibus eſt dilaceratus, vt Ser. ſuper his Vir. in. iii. Geor. docet: Scilicet ante omnes furor eſt inſignis equarum: Et mentẽ Venus ipſa dedit: quo tempore Glauci. Potniades malis mẽbra abſumpſere quadrigæ. Inq; ma. ſa. Glaucus is piſcator ardenter Scyllã amauit: qui in Euboica antedone herba quadã cõmeſa incredibili cupiditate ſe in mare proiecit. & a Neptunus cæteriſq; Diis marinis Deus effectus eſt, author eſt Ouid. in. xiiii. Metamor.

ASCENSIVS.

ET TV geras membra trunca. i. truncatas & hoc partibus tuis mutilatis enſæ ſæuo. i. crudeli ſuper talia: qualia fertur fuiſſe membra Mamerthis: & via animæ. i. vitæ tuæ ante anhelitus tui. i. arteria vitalis ſit tibi clauſa. i. occluſa, & ſtrangulata laqueo: vt ſup. fuit clauſa poetæ Syracuſio. i. Theocrito: & hoc fauce eius pſtricta. i. ſtrãgulata, & cõpreſſa. & viſcera tua pateant nuda: & hæc pelle direpta: vt Phrygii. ſ. Marſię qui fuit excoriatus cuius nomina habet flumen. ſ. Marſias noie. & tu infelix videas ora Meduſæ ſaxificæ. i. facientis ſaxa ex iis, a quibus inſpecta fuerit: quæ ſ. Meduſa dedit multos. Cephenum, pro Cephenorum populorum. ſ. neci. i. morti: ſubeas morſus aquarum potniadum, ſcilicet. carne humana veſci ſolitarum: vt Glaucus ſupple ſubiit: & ſalias in aquas maris: vt alter Glaucus: correptus, ſcilicet furore comeſta quadam herba: & mella gnoſia, ideſt cretenſia: hoc eſt apum cretenſium: præfocent, ideſt ſtrangulent, & intercludant: viam animæ, ideſt anhelitus tui, & flatus.

Vtq; duobus idem dictis modo:nomen habenti:
Præfocent animæ gnoſia mella uiam.
Sollicitoq; bibas ueluti doctiſſimus olim:
Imperturbato quod bibit ore reus.
Nec tibi:ſiquid amas:fœlicius Hemone cedat:
Vtq; ſua Machareus:ſic potiare tua.
Et uideas:quod iã cum flammæ cuncta tenerent:
Hectoreus patria uidit ab urbe puer.
Sanguine probra luas:ut auo genitore creatus
Per facinus ſoror eſt cui ſua facta parens
Oſſibus inq; tuis teli genus hæreat illud:
Traditur Icarii quo cecidiſſe gener.

ZAROTVS.

VTQVE duo.idem:alius quidam Glaucus Cretenſis:nam plures Glauci fuerunt ob laſciuiam in filiam venenato melle extinctus eſt: vt vetus docet interpres. Gnoſia mel.cretenſia Gnoſos eni Cretæ ciuitas eſt: vt tradit Seruius. Sollicitoq; bibas:Melitus, Anitus, Polydeuus, Polycrates, pluresq; alii Socratem virſtiſſimum inuidia accuſarunt: quod Athenienſem iuuentutem prauis moribus falſaque religione inſtrueret: quamobrem in carcerem a magiſtratu detruſus eſt:ibiq; cũ de animæ immortalitate diſputaſſet hauſto intrepide veneno interiit. habes Platonis Dialogum: vbi quid Socrates ediſſeruerit, comperies:dicit itaq; Ouidius, Sicuti Socrates doctiſſimus vir intrepide veneno obiit tu noxius,timidusq; moriaris. Nec tibi ſiquid amas:Hemon Rhodopem filiam adamauit: cũ qua inceſtum commiſit:quamobrem vterq; in montem ſui nominis conuerſus eſt: vt a veteri commonemur interprete in.ii.eleg.etiam Hemonii Proper.meminit. Vtq; ſua Machareus habes hanc ſuperius fabuloſam explicatam hiſtoriam.Canacis inquam & Macha. Aeoli filiorum:qui ob mutuum concubitum inſigni notantur dedecore. Et videas quod iam de aſtyanacte Hect.filio abunde locuti ſumus: qualiter a Græcis Troia capta,eõcremataq; Vly.hortatu e turri fuerit demiſſus. Sanguine Probra luas:Myrrha Cynaræ,vt docuimus, filia: ex patris compreſſu formoſiſſimũ peperit Adonem: cuius amore tantum Venus creditur flagraſſe. hic dum venaretur,ab apro occiſus eſt: & in florem a Venere poſtea mutatus,vt in decimo Metamorpho.legere eſt.bene ergo ſoror facta eſt parens:nam ex eo parente Myrrha nata eſt,qui & ipſum genuit Adoneum ex filia.Oſſibus inq; tuis:Vly.cum ad Ithacam ex longo errore appuliſſet: territus crebris inſomniis eſt: quæ ad omnes eius regionis ſomniorum coniectores peritiſſimos miſit.refert enim viſum ſibi ſæpius ſimulachrum quoddam inter humanum, diuinumq; vultum formæ perlaudabilis:ex eodem loco repertere.cõplectiq; ſummo deſiderio:cupienti, porrigentique manus reſpondiſſe videbatur,ſceleratam huiuſmodi coniũctionem fore:quippe eiuſdem eſſe ſanguinis: & alterum alterius opera interiturum: quam rem omnes exitialẽ pronunciabant, addentes,ſibi cauret ab inſidiis filii quapropter Telemachũ in agros qui in cephalenia erant, relegauit: per idem tempus Telegonus ex Circe natus & Vlyſſe ad quærendum patrem profectus,Ithacam venit: quoddam haſtile in manibus ferens: cuius acies marinæ turturis oſſe præfixa erat inſigni: ſed inſulæ Aeææ,in qua ecitus erat:ibi per cuſtodes a patrio eſt prohibitus aditu,dum acrius inſtat, & repellitur:veritus a Telemacho mitti multis interemptis cuſtodibus patrem quoq; neſcius occidit:qui dum lætaretur,ſe non a filio interfectum moriens filium nouit:a quo ſaucius moriebatur:quod Telegonus cognoſcens,miſerabiles edidit:fletus:manu vtraq; caput verberãs. Ditis cretenſis etiam author.

ASCENSIVS.

VT HABENTI idem nomen duobus: Ideſt cum duobus dictis mihi, ideſt a me hoc eſt: vt tertius Glaucus: qui venenato melle ab hoſpite Cretenſi extinctus. eſt. Et bibas ore ſollicito: ſupple aconitum: veluti olim bibit reus doctiſſimus, ſcilicet Socrates ſolus ſapiens ab Apolline pronunciatus, quod ſupple ipſe bibit ore imperturbato, ideſt conſtanti. Nec ſi tu quid amas cedat tibi felicius Hemone, ideſt quã Hemon: qui cum filia Rhodope:quam turpiter amauit, in montem obduruit: & tu patiare ſupple a ſorore tua:vt Machareus ſupple paſſus eſt a ſua ſorore ſcilicet Canace:hoc eſt perpetuam infamiam. Aut uideas: non vt vides. Nam ordo eſt: Aut videas, ſcilicet mortem ex præcipitio incenſa patria: quod puer Hectoreus, ideſt Hectoris filius

Vtq; loquax in equo eſt eliſus guttura agenor:
Sit tibi claudatur pollice uocis iter.
Aut ut anaxrchus pila minuaris in alta:
Iactaq; pro ſolitis frigibus oſſa ſonent.
Salmacis utq; patrē condat te phœbus in ima:
Tartara: quod natę fecerat ipſe ſuæ
Inq; tuos ea peſtis eat quam dextra chorebi
Vicit opem miſeris argolicisq; tulit.
Vtq; nepos ęthrę ueneris moribundus ob iram:
Exul ab attonitis excutiaris equis.
Propter opes nimias ut perdidit poſpes a lumnum

ris filius Aſtyanax: vidit ab vrbe patria: ideſt in Ilio: cum flammæ tenerent, ideſt occuparent iam cuncta. Et tu luas ſanguine, ſcilicet tuo probra, ideſt vituperia vt, ſcilicet Adonis creatus, ideſt procreatus, & genitus auo, ſcilicet ſuo, hoc eſt Cynara patræ Myrrhæ, & auo Adonis, genitore, ideſt patre. Idem enim erat pater, & auus eiuſdem: ſed auus per filiam cui, ſcilicet Adoni ſua ſoror eſt facta parens, ideſt mater per facinus, ideſt per inceſtum. Et illud genus teli, ſcilicet vt Baptiſta Mantuanus recitat, roſtrum gladii & cauda trigonis. vnde verba eius ſunt: Nam gladii roſtrum, caudamque trigonis aquoſi: Qua quondam magno fatum intentauit Vlyſſi Telegonus Circes vſus fatalibus armis: Præfixit iaculis: ſtygiaq; extinxit in vnda: Hæreat in tuis oſſibus: quo gener Icarii, ideſt Vlyſſes maritus Penelopes filiæ Icari: traditur cecidiſſe, ſcilicet a filio ſuo ubiatus.

ZAROTVS.

VTQVE Loquax, Agenor quidam petulans, incompeſcibilique lingua adeo, vt ne Ioparceret, qui cum curreret ab equo cecidit: & fauces pollice ſibi oppreſſit, vt vetus exponit interpres. Aut vt anaxarchus: hic Athenienſes fuit, qui male ſuos colonos tractabat: a quibus occiſus eſt: eiuſque oſſa in pila occluſa pro frugibus iactata: ſi recte vetus interpres commonet. Vtque patrem: ſcilicet Cyclops quidam Sameri filiam habuit, aliter Leucothean quam Phœbus amans eſt inſectatus: quare eam pater occidit: qua iniuria Phœbus eum interfecit ſi veteri credimus interpre. alii legunt Salmacis vtque patrem. Inque tuos eas peſtis eat: docuimus iam a Chorebo monſtrū filios matrum ſinu educentem, atque deuorantem interfectum: Statii adducentes authoritatem.

Vtq; nepos Aethræ: Hippolytus. d. Theſei filium ex Aethra nati ob Aeſculapio Dianæ precibus ad vitam reſtitutum. indignatus autem Iuppiter mortalem Æſculapium homines ad vitam iam mortuos reuocare poſſe: eum fulmine interemit: quare Apollo Cyclopas fulminis fabro interfecit, qui e cœlo Iouis pulſus admeti regis oues pauit, vt omnibus notiſſimum eſt propter opes nimias: qualiter Polymneſtor auri cupiditate Polydorum Priami filium occiderit: & ipſe ab Hecuba obcæcatus fuerit: iam narrauimus.

ASCENSIVS.

ET Vt Agenor loquax: ideſt dum aſſidue loqui vellet: & monum in os inſertaret eſt eliſus guttur, ideſt habuit guttur eliſum in equo, ideſt dum inſideret in equo: ſic iter vos claudatur tibi pollice, ſcilicet tuo immiſſo. Vt minuaris, ideſt minutium contereris in alta pila: ideſt inſtrumēto quo conteritur granum quoduis, aut legumen: vt Anaxarchus, ſupple tritus, & imminutus eſt. Et oſſa tua iacta, ſcilicet pila, ſonent pro fugibus ſolidis, ideſt impermiſtis & ſui plenis. Et Phœbus condat, ideſt detrudat te in ima tartara: vt ſupple condidit patrem Salamacis, ideſt Otchamum: quem radiis ſolaribus interemit: quod, ideſt quam rem ipſe fecerat ſuæ nate, ſcilicet Leucotheæ, quem detruſit in locum ſubterraneum. Et ea peſtis, ideſt monſtrum eat in tuos, ſcilicet familiares, propinquos, amicos, & benefactores: quam ſcilicet peſtem, ideſt quod monſtrum dextra Chorebi vicit, & tulit opem miſeris argolicis, ideſt Peloponneſi incolis. Et tu exul, ſcilicet a paterna domo: excutiatis ab equis attonitis, ideſt conſternatis viſis phocis: vt ſupple excuſſus eſt nepos Aethræ, ſcilicet Hippolytus Theſei filius moribundus ob iram Veneris quia cōtempſit rem Veneream habere cum Phædra nouerca ſua: vt hoſpes, ſcilicet Priami Polymneſtor rex Thraciæ perdidit, ideſt interemit alumnum, ſcilicet Polydorum filium Priami: quem aluerat propter nimias opes. Vnde tertio Aeneidos, Polydorum obtruncat: & auro Vi potitur: quid non mortalia pectora cogis Auri ſacra fames? ſic ſupple hoſpes tuus perdat te ob exiguas: ideſt valde modicas opes.

Perdat ob exiguas te tuus hoſpes opes:
Vtq; ferunt fratres ſex cum damaſithone cęſos
Intereat totum ſic genus omne tuum.
Addidit ut fidicen miſeris ſua funera natis:
Sic tibi ſint uitæ tædia iuſta tuę.
Vtue ſoror pelopis ſaxo duretis oborto:
Et læſus lingua battus ab ipſe ſua.
Aera ſic miſſo uacuum iaculabere diſco:
Quo puer œbalides ictus ab orbe cadas.
Si qua per alternos pulſabitur unda lacertos:
Omnis abydena ſit tibi peior aqua.

ZAROTVS.

VTQVE Ferunt: de numero filiorum Niobes diuerſæ apud authores reperiuntur ſententiæ: nam Ho. pueros, puellaſque ſenos fuiſſe ſcrib. bis ſeptenos Euripides: Sappho bis nouenos: Bacchilides & Pindarus bis denos: & quidam alii ſcriptores tres tantum volunt: vt libro xix. Plinius tradit. Ouidius etiam in ſeptimo metamorphoſeos bis ſeptem dicit: & marium ponit nomina: quorum vnus Iſmenis vocabatur: alius Siphilus, tertius phedimus. quartus Tantalus, quintus Alpeinor, ſextus Damaſithon: vltimus Ilioneus qui omnes ſagitis a Phœbo occiſi ſunt propter matris nimiam ſuperbiam: Latonæque contemptum: quam ſterilem prædicabat: ita & filiæ ſicuti fratres periere, vt libro ſeptimo ſcribit Ouid. addidit vt fidicen: Amphion, quorum nunc meminimus, pater fuit Iouis, & Antiope filius, & Plutarchus docet in arte muſica fidium inuentor, & muſicus præſtantiſſimus. hic occiſis filiis mortem ſibi conſciuit, vt Ouidius narrat: Nam pater Amphion ferro per pectus adacto Finierat moriens pariter cum luce dolorem. Hippocrates autem in libro qui inſcrib. ὁ ξίων παθῶν illos morbo deceſſiſſe Cyr na:es:ſu itariaque præuentos morte: qui dicitur morbus etiam Apollo obletus, ideſt percuſſus ab Apol. author eſt Porphyrius. Vtue ſoror Pelopis: Niobe Tantali eſt Taygete filia: alii Pelopis: alii Zeti: alii Alachomeni, vt Porphyrius in. vii. teſtatur, & proinde Pelopis ſoror: Amphionis Thebarum regis vxor fuit, quæ nimio mœrore ob natorum interitum in marmor dicitur verſa, vt ab Ouidius in Metamorphoſeos accepimus. ferunt nonnulli hanc calamitatem ſubiuiſſe in Libya: alii apud Thebas. Porphyrius ait, comicum Philomena ſcripſiſſe mutam effectam Niobē: ob multa, quæ eam circumuenerant mala: inde fictum in lapidem conuerſam Lydus autem poeta inquit ab aſonide amatorem fuiſſe dilectam: quem cum illa auerſaretur: ignem foribus obiecit. illa effugiens. in lapidem conuerti poſtulauit: ac ita in lapidem conuerſa eſt. Et læſus lingua Battus: in ſecundo Metamorphoſeos Ouidius ſcribit Mercur. Apollini armenta ſuffuratum: quæ in agros Pylios proceſſerant: eaque in ſyluā adduci nemo p̄ter vnum ſenem Nelei paſtorem Battum nuncupatum vidiſſe: quem præcario, vt furtum taceret, adiiſſe: vtq; magis id faceret dono vaccā tradidiſſe: alia non multo poſt deſūpta effigie eum interrogaſſe: num boues ſurreptas vidiſſet: vtque manifeſtaret boum paria pollicitum fuiſſe: quo munere allectum furtum detexiſſe: inde in ſaxum, quod index dicitur mutatum. Aera ſic miſſo: Hyacinthus puer Oebali filius ab Apolline ſummopere dilectus: ab eodem per imprudentiam diſco occiſus eſt, vt in Metamorphoſeos Ouidius tradit. Plinius autem libro vigeſimoprimo Hyacinthum, inquit, comitatur fabu. duplex: luctū præferens eius, quē Apollo dilexerat: aut ex aiacis cruore editi: ita diſcurrentibus venis: vt græcarum literarum figura, ea legatur inſcripta erat diſcus genus ludi: antiqui dicebant certi ponderis diſcum: quo iuuenes in agone contendebant: fortior iudicandus: qui ni vltra ſtatutam metam proieciſſet, ita & miſſilibus certabant. Ho. lib. carmin. Sæpe diſco, ſæpe trans finem iaculo expedito, Acron eſt author. Si qua per alternos: in heroidibus amores Hero & Leand. ſcribit Ouidius, alter apud Abydum, apud Seſton Hero commorabantur, & noctis tempore fretum per ſeptem ſtadia patens, Leander tranſnabat: ad amicamq; ſe conferebat: forte tempeſtate obrutus periit: extant de hoc Mar. epigram. Muſeiq; carmen.

ASCENSIVS.

ET VT ferunt tot fratres cæſos, ſcilicet ab apolline eū Damaſithone, ſcilicet filio Amphionis, & Niobes: ſic omne genus tuum intereat tecum. Et vt fidicen, ſcilicet umphion addidit ſua funera, ideſt mortē ſuam natis, ideſt filiis ſuis miſeris: qui ob ſuperbiam matris inte-

Comicus ut liquidis periit dum nabat in undis:
Et tua ſic ſtygius ſtrangulet ora liquor.
Aut ubi uentoſnm ſuperaris naufragus æquor:
Contracta pereas ut Palinurus humo.
Vtq; Cothurnatum uatem tutela Dianæ:
Dilaniet uigilum te quoq; turba canum.
Aut ut trinacrius ſalias ſuper ora gigantis
Plurima qua flammas ſicanis Aetna uomit.

rempti ſunt:ſic iuſta tædia ſint tibi tuæ vitæ, idest de vita tua:vt teipſum interficias. Et dureris ideſt indureas ſaxo oborto, ideſt præter opinionem nato:vt ſoror pelopis, ideſt Niobe ſupple induruit. quæ inſipylum ſaxum commutata eſt: & vt ſupple in ſaxum induruit & immutatus eſt Battus, ſcilicet fur Abigeus: læſus ipſe a ſua lingua: qua furtum cōfeſſus eſt. Sic tu iaculabere ideſt iaciendo per-uties aera, ideſt aerem vacuum, ſcilicet corpore denſo: diſco miſſo, ideſt per diſcum ſurſum miſſum:tu cadas ictus ab orbe, ideſt ab eodem diſco rotundo:quo puer Oebalides, ideſt Hyacinthus ictus ſupple cecidit. Et ſi qua ideſt aliqua vnda pulſabitur p lacertos, ſcilicet tuos alternos.i. alternatim:dum natas aquas ferientes:hoc eſt ſi aliquando pernatare fluuium voluerls:omnis aqua ſit tibi peior abydena, ideſt quam abydena fuit Leandro, qui ad amicam properans in ea ſubmerſus eſt.

ZAROTVS.

COMICVS vt liquidis: & Teren. comœdiarum ſcripto. ſignificat interitum: qui ut teſtatur Donatus ſuper Teren. cum ex Græcia rediens nauem conſcendiſſet, naufragio periclitatus occubuit, & cum eo fabu. c. & viii. ex Menandro conuerſæ perierunt. liquidis: athenienſis comicus dum in pyræo portu nataret, ſubmerſus eſt: de quo nobiliſſime a Græcis editæ traduntur Elegiæ, & a Callima. epi. vt vetus interpres docet. Aut vbi uentoſum: Palinurus Iaſii filius, Aeneæ nauis gubernator, nimio ſomno vexatus in mare cecidit: cumq; triduo enataſſet: a Velienſibus occiſus eſt, vt Maro. carmē teſtatur: licet ibi redarguatur ab Iulio Higinio Aul. Gel. Vtq; cothurnatum vatem: Euripides Clytus Oliticis, & Cauponis Mneſarchi filius in ſalamine natus duode. xx. annos agens, Tragœdiam ſcri. adorſus eſt: adeoq; in eis excelluit vt præſtantiſſimus inde extiterit inter Græcos ſcripto. tragicos: Athleta etiam fuit: eleuſinq enim & Theſeo certamine pugnauit: & coronatus eſt: in phyſicis anaxagora vſus eſt præceptore in arte dicendi Prodice: in morali philoſophia ſecutus eſt Socrat. mulieres ferme omnes maiorem in modum exoſos. dicitur: duas tamen dilexit, ex quibus filio, excepit: in Macedonia apud archelaum regem magno honore eſt habitus: a cuius cœna noctu cum reuerteretur: a Lyſimacho Archelai ſeruo: Dianæq; templi æditiuo immiſſis Deæ canibus dilaceratus eſt: hunc Lyſimachum Arneus Macedo: & Creteus Theſſalus æmuli Euripidis corruperant, vt ita eum enecaret: cui macedones ſepulturam, & ingentes honores præbuere: ad quos cum Athenienſes legati veniſſent, vt eius oſſa in patriam trāſferre ſinerent, maximo conſenſu in ea re denegandа Macedones perſtiterunt, habes Au. Ge. xlii. No. atticarum. Aut vt trinacrii: Empedocles agrigentinus Metonis filius, vt tradit Hippobatus: vt vero Thelanges, Archiomi fratrem habuit Callicradem: teſte Phauorino in commentariis. hic Pythagoricam ſententiam ſectatus eſt: cuius & auditor fuit: eximius philoſophus extitit: quo Lucretius totam Siciliam multum decorari dixit: ſcripſit carmine Xerxis tranſitum: ſcripſit & tragœdias: multa alia compoſuit: vt Hier. & Ariſt. tradit: quorum alter. xliii. eius opuſcula legiſſe refert: alter vero ſæpiſſime eius retulit opiniones, ex diuerſis libris euulſas. varia de eius morte traduntur: nam alii ſcri. in peloponneſo obiiſſe mœrore: quia cum agrigentum conderetur: inimicorum nepotes ipſius obſiſterent inſtituto: Heraclides aliam mortem memorat: vulgatiſſima autem, quæ nunc ab Ouid. tangitur. cupidus Empedo. immortalitate potiri: in Aetnam montem ſe proiecit: credens ſe ita hominibus facile perſuaſum iri Deum effectum: a flammis autem abſumptus eſt: nilq; peeter crepidam inuentum eſt, hinc Horatius in poeticas: Siculiq; poetæ narrabo interitum: Deus immortalis haberi Deum cupit Empedocles: ardentem frigidus ætnam inſiluit. Aetna: mons eſt Siciliæ, ab ætna muliere ibi ſepulta dictus, quam Iuppiter dilexit, vt author eſt Pindarus.

ASCENSIVS.

COMICVS &c. vt. i. quēadmodū comicus .ſ. Menander nouæ comœdiæ princeps. aut, vt quidā voliut, Ter. e Græcia rediēs periit. i. ſubmerſus eſt: dū nabat in vndis liquidis: ſic liquor ſtygius. i. infernalis ſtranguletur: &. i. etiam ora tua.

Diripiantq; tuos inſanis unguibus artus:
Strymoniæ matres Orpheon eſſe ratæ.
Natus ut Althaeæ flammis ardentibus arſit:
Sic tuus ardeſcat ſtipitis igne rogus.
Vt noua phaſiaca compreſſa eſt nupta corona:
Vtq; pater nuptę: cumq; parente domus.
Vt cruor Herculeos abiit diffuſus in artus:
Corpora peſtiferum ſic tua uirus edat.

Aut vbi tu nau.i. naufragiũ paſſus ſuperaris.i. ſuperaueris æquor ventoſum: ideſt procelloſum mare: tunc ſup.pereas humo: ideſt terra contacta: vt Palin ſcilicet director nauis Aeneæ: periit ſup. inter ceptus in portu velino; poſtea dicto, vt in. vi. æneid. dicitur. Turba, canũ vigilum: appoſitorie tutela Dianæ dilaniet quoq; .i. etiam te: vt ſupp. dilaniauit vatem Cothurnatum.ſ. Euripidẽ. Aut tu ſalias ſuper ora gigantis trinacrii .i. ſicilienſis: hoc eſt in Sicilia in mõte ætnã relegati vnde æneid.iii. Fama eſt Enceladi ſemuſtum fulmine corpus Vrgeri mole hac &c. ſupple ab ea parte: qua ætna ſicanis.i. Sicilienſis plurima.i. abundãtiſſima: vomit flammas: quod.ſ. Empedocli contigit, vt docet Flaccus in arte poetica.

ZAROTVS.

DIRipiantq; tu. Orpheus, de quo multa ſupius narrauimus amiſſa penitus Eurydice vxore mulierum ſpreuit concubitus: per ſyluaſque cõmeans, montes, arbores, & ſaxa lyre modulamine ad ſe trahebat, vt Hora. in carm. ait: Aut ſuper Pindo, gelidone in Hemo: Vnde vocalẽ temere ſecutæ: Orphea ſyluæ: primus Thracas amores in pueros docuit: vnde Oui. in Met. Ille etiam thracũ populis fuit author amorem in teneros transferre mares: citraq; iuuẽtam Aetatis breue ver: & primos carpere flores. tandem a mulieribus, quas ſpernebat: in Thracia occiſus eſt. Diogenes aũt Laerti⁹ ſecutus hiſto. fulminatum a Ioue tradit: idq; vetuſtiſſimo epig. cõprobat: quod in odio Macedoniæ inſculptũ legitur qđ ita a latinis eſt interpretatũ: Orphea candenti transfixũ fulmine Thracẽ: Cũ cura aonides hic poſuere lyra. Strymoniæ ma.i. thraciæ: Strymon. n. fluuius eſt, q teſte. Pli. in. v. na. hiſt. Macedoniã a thracia ſeparat. fluitq; a vertice montis Aemi. Natus vt al. Oeneus parthaonis filius: calydoniæ rex althæa Meleagrum genuit: hic Oeneus diis omnibus ſacra inſtituit: vna dempta Diana: quam ſeu indignatione, ſiue obliuione p̃i remiſit. Irata aũt dea vaſtiſſimæ magnitudinis aprum in Calydoniam immiſit, qui totam deuaſtabat regionem: quamobrem, vt tanta expelleretur peſtis, rex partem regni ei: qui aprum interfeciſſe dicitur pollicitus. Meleager regis natus animoſus, & viribus valens collecta iuuenum manu: aprum occidere decreuit: adfuit Iaſii quoq; filiã atalanta: q̃ in primis telo eum vulnerauit: quo vulnere deinde facile ob oĩbus occiſus eſt. Meleager aũt atalantę forma illectus, feræ caput ei dono tradidit. decus apud antiquos maximũ: quod ægre ferẽtes plexippus & Agenor Meleagri auunculi: puellæ caput abſtuleruñt quare ira cõmotus amans Meleager: eos occidit: quem caſum cum althæa percepiſſet, ſtipitẽ, in qua filii vita erat, cõbuſſit: nato .n. Meleagro, parcæ ardentem ſtipitem in althææ cõſpectum poſuerunt: affirmantes quo ad ſtipes ille duraret, filium eius vita functurum: quem magna diligentia vſq; ad fratrũ mortẽ, vt docuimus cuſtodiuiſſe Oui. & Lactã. perhibent. Vt no. pha. Medea ab Iaſone ſpreta pp Glaucem, vel vt alii, Creuſam Creontis filiam: quam vxorem Iaſon acceperat: vt iniuriam vlciſceretur: coronã malefica arte cõpoſitã exhibuit Creuſæ, vel Glaucæ qua mortua, vna cum tota domo, occiſis fili⁹s Medo, & Mermero: dolorem ſuũ vita pennatis draconibus fugit: & Medeam conſtituit ciuitatem: actor eſt au. & Sene. in tragœdia, quæ Medea nuncupatur. Vt cru. herc. ſæpius Her. interitum expoſuimus: qui tunica a Deianira vxore emiſſa extinctus eſt.

ASCENSIVS.

ET Matres ſtrymoniæ.i. Thraces diripiãt, ideſt dilacerent tuos artus, ideſt mẽbra tua vnguibus inſanis, ideſt ipſæ inſanientes: ratæ, ideſt arbitrantes ſupple te eſſe Orpheon. nam ſic Orphea dilacerauerunt. Et vt natus, ideſt filius althææ, ſcilicet Meleager: arſit, ideſt cõſumptus & combuſtus eſt flammis ardentibus: ſic rogus tuus: ardeſcat igne, ſcilicet fatali: in rogum tuũ immiſſo a matre. vt noua nupta, ſcilicet Iaſonis ſponſa: hoc eſt Creuſa Creontis Corinthiorũ regis filia: arſit corona Phaſiaca, ideſt a Medea Phaſiada, ſeu Colchide miſſa: & vt pater nuptæ, ſcilicet Creontes & domus, ſcilicet tota, ſcilicet arſit cum parẽte ſic tu ſupple ardeas. Et vt cruor, ſcilicet Neſſi: venenoſus abiit diffuſus in artus Herculeos, ideſt in membra Herculis per camiſiam a Deianira per Lycam miſſam: ſic virus ideſt venenum peſtiferum edat, ideſt abſumat corpora tua.

Qua ſua Penthidem proles eſt ulta Lycurgum:
Hęc maneat teli te quoq; plaga noui
Vtq; Milo robur diducere fiſſile tentes
Nec poſſis captas inde referre manus.
Muneribuſq; tuis ędaris ut Icarus: in quem
Intulit armatas ebria turba manus.
Quodq; dolore necis patrię pia filia fecit:
Vincula per laquei fac quoq; guttur eat,
Obſtrictuſq; famem patiaris limine tecti:
Vt legem pœnę cui dedit ipſa parens.
Illius exemplo uioles ſimulacra Mineruæ,
Aulidis a portu qui leue uertit iter.

ZAROTVS.

QVA Sua Penthidem: Butes Lycurgi filius Bacchantes mulieres in patris vindictam occidit, cuius obitus iam meminimus. Penthidem dicit, ſiue quia ſimilia Pentheo egerit, ſiue quia nepos Penthei fuit, nam Pentheus Driathem genuit, a quo natus eſt Lycurgus, vt a vetere didicimus interprete. Vtq; Milo robur: Milo Crotonienſis illuſtris athleta fuit, vt apud Gel. in. xiiii. qui cum in locis ſylueſtribus Italiæ iter faceret: quercum proxime viam patulis in parte media ramis hiſſ tem vidit, immiſſis digitis in habitum arboris, diducere eum conatus eſt: medioq; iam reſciſſo, ipſe cum manus deduxiſſet, credens iam opus perfectum: in naturam arbo rediit, & retentis hominis manibus: feris eum præbuit dilacerandum, quod etiam a Vale. Maxi. tangitur. Muneribuſque tuis, lædaris Icarus: vt ab Hyginio accepimus: cum a Libero patre vini vſum edoctus eſſet: Atticorum fines perambulans: paſtoribus nouum genus liquoris præbuit: quo ebrii exiſtimarunt veneno ſe potatos, quare Icarum in puteum deiecerunt: eius autem canis mœra dicta: quæ ſemper dominum ſequebatur: domum venit: ac Erigone Icari filiæ mortis patris ſuſpitionem oſtendit: quam etiam ad locum perduxit: tanto autem dolore affecta dicitur Erigone, vt ſuſpenſo vita deceſſerit, cui mortuæ canis ſpiritu ſuo parentauit: quos omnes Iuppiter miſeratione in aſtra deformauit. Quodque dolore necis: Erigonem dicit: de qua nunc locuti ſumus. Obſtructuſque famem: Euryſthenes matrem Laconicam nobilem crudelitate dicitur habuiſſe quæ in bellum filio prodeunti iuſſit, ne domum reuerteretur niſi cæde hoſtium pollutus: is nequaquam id perfunctus eſt: quare a matre clauſus inedia ad inferos ſeceſſit: ut vetus docet interpres. Illius exemplo violes: Aiacis Oilei tangit hiſto. qui inter ſcopulos illiſus, eſt ut expoſuimus.

ASCENSIVS.

HAEC Plaga noui teli: qua Lycurgum Penthidem: ideſt Penthei filium: ſua proles, ideſt filius Butes: eſt vlta, ſcilicet occidendo Bacchi ſacerdotes variis ſuppliciis. maneat, ideſt expectet: quoque: ideſt etiam te. Et tentes: ideſt coneris diducere: ideſt in diuerſas partes diſtrahere, robur: ideſt arborem robuſtam, aut re uera arborem robur dictam: quæ eſt de genere quercuum: fiſſile, ideſt fiſſam, & rimoſam, vt. i. quemadmodum: Milo ſupple tentauit, ut etiam Aulus Gellius recitat: nec poſſis referre inde: ideſt ex ipſo robore manus captas: ideſt comprehenſas ab arbore, & ita maneas præda feris: vt ille manſit. Et lædaris tuis muneribus ideſt ob tua munera, & inuenta, ut Icarus ſupple læſus eſt ob inuentum vinum: in quem ebria turba: ſcilicet agreſtium credens ſe ueneno infectam, intulit manus armatas: quæ ipſum occiderunt. Et fac quoque: ideſt etiam: vt ſupple guttur tuum eat per vincula laquei: ideſt ut ſtranguleris, & ſuſpendaris: quod ideſt quam rem pia filia: ſcilicet Erigone virgo fecit dolore: ideſt ob dolorem: necis patriæ: ideſt paternæ, ſeu patris ſui Icari. Et tu obſtructus in limine tecti, ideſt domus, patiaris famem: ut ſupple famem paſſus eſt, & ea neci datus Euryſthenes Lacedæmonius, cui ipſa parens: ideſt mater dedit legem pœnæ, ut recitatur a Calderino. Illius exemplo ad finem vſq; quem nunc attingimus: imprecatur in Ibin. Ordo eſt. Violes ſimulachra Mineruæ exẽplo illius: ſcilicet Aiacis Oilei: qui concubitu templum Palladis inceſtauit: qui vertit iter leue: ideſt facile a portu Aulidis ob quam rem uolunt alii legendum eſſe Dianæ. Et iuſs morte, ſcilicet tua: pœnas pro crimine ficto. i. falſe impoſito more Naupliæ. i. Palamedis Nauplii filii ab Vlyſſe falſo accuſati, nec iuuet te non meruiſſe, ideſt nec proſit tibi: quod non merueris, ſicut nec Palamedi profuit.

Naupliadęq; modo ficto pro crimine pœnas:
Morte luas: nec te non meruiſſe iuuet.
Aethalon ut uita ſpoliauit Iſidius hoſpes:
Quem memor a ſacris nunc quoq; pellit Io.
Vtq; Melanthęum tenebris ad cæde latentem
Producit officio luminis ipſa parens.
Sic tua coniectis fodiantur corpora telis:
Sic precor auxiliis impediare tuis.
Qualis equis pactis quos fortis agebat Achilles
Acta phrygi timido eſt nox tibi talis eat.
Nec tu quam Rhœſus ſomno meliore fruaris:
Quam comites Rhœſi tu necis ante diem.
Quam quos cum rutulo morti Rhannete dederũt
Impiger Hyrtacides: Hyrtacidęq; comes.
Cliniadæq; modo circundatus ignibus atris:
Membra feras ſtygiæ ſemicremata neci.

ZAROTVS.

NAVPLIADAEQVE: Palamedem dicit non vulgaris induſtriæ virum, nam præter .xvi. litteras, quos adinuenit: latrunculorum quoq; ludum primus creditur compoſuiſſe autho. Plini. hic Naupliæ filius fuit, & Vlyſſis dolo a Græcis lapidibus obrutus: vt iam oſtendimus. Aethalon vt vita: Iſidis ſacerdos Aethalon, qui ſi illi concubitum petierat, interfecit: quare cum in eius tẽplo aliorum ægyptii regem imagines collocentur, huius ne ſtatua poneretur eſt vetitum: vel ſic: Aethalus ſacerdos Iſidis ab hoſte occiſus eſt, quare Aegiptii Iſidis iram metuentes, inſtituerunt: nequis ex ea familia ſacerdotium iniret, aut ſacris Iſidis poſſent intereſſe: vt narrat vetus interpres. Vtq; Melanthæum, Melanthæus homicidio obnoxius cũ lateret a matre rei inſcia: quærentibus eſt manifeſtus, vtq; melius cognoſcerent lumen attulit: qui captus capite multatus eſt, vt vetus interpres ſcri. Alii de Codro intelligentes peruertunt hiſto. Sic tua coniectis, ad huius loci interpretationem tres inferiores verſus pertinent, & Dolona phrigium taxat. Hic ad Græcorum caſtra exploranda miſſus eſt a Troianis, quibus Achillis equos Balion inquam & Xanthum abducere pactus eſt, ſed ab Vlyſ. & Dio. per noctem captus occiditur, prius tamen Troianorum detectis conſiliis, vt Ho. & Dictis ſcrib. Oui. in heroidibus Retulit & ferro Rhœſum, Dolonaq; cæſos, Vtq; ſit hic ſomno proditus, ille dolo. Nec tu q̃ Rhœſus: Cionei filius Rhœſus Thraciæ rex, in Troianorum auxilia ueniens vna cum comitibus ab Vlyſ. & ſocio Dio. occiſus eſt, Dolon: qui equos albos ſecum ducebat, qui ſi Xanthum bibiſſent, erat in fatis Troiam capi non poſſe: vt Maronis carmen teſtatur: Ardẽteſq; auertit equos in caſtra priuſq̃ Pabula guſtaſſent Troiæ, Xanthumq̃ bibiſſent. Ho. & Dictis hanc copioſius ſcripſe. hiſt. Quã quos cum rutulo. Niſus Hirtaci filius, & comes Euryalus in Rutulorum caſtra venere, vbi Rhãnetem, multoſq; alios morti dedere: tandem & ipſi agniti occiſi ſunt, vt in .viii. æneid. Virgi. eſt auth. Cliniadæq; modo, Perſicus Clinii filius a ſociis occiſus eſt, ac ſemicombuſtus propter auri copiam, quam habebat ſecum: ſi veteri credimus interpreti; poteſt quoq; de Alcibiade Cliniæ filio intelligi, qui in Phrygia crematus eſt Lyſandri Lacedæmonii artificio, vt Probus Aemilius tradit. & legitur & Clytiadæ & Clytiæ filium dicit, qui dicitur radiis ſolaribus exuſtus.

ASCENSIVS.

ET Vt ipſa parens, ideſt mater prodidit officio luminis, ideſt agnitione per oculos facta, Melantheum, ſcilicet filium ſuum latẽtem, ideſt defenſum a cedæ, ideſt occiſione: tenebris, ideſt beneficio tenebrarum: ſic tua corpora fodiantur telis coniectis, ſcilicet in ea. & ego precor vt impediare ſic a tuis auxiliis: ideſt ab iis, qui tibi auxilio eſſe deberent, vt illa a matre impeditus eſt. Qualis nox ẽ acta Phrygi, ideſt Troiano ſcilicet Dolõi timido, ſcilicet propter furtum, quod attentauit, hoc eſt equis, quos fortis Achilles agebat: pactis, ideſt pollicitis ab eo: talis nox, eat tibi, ideſt illudaris, & tandem neceris, vt ille. Nec tu fruaris meliore ſomno quam Rhœſus, ſcilicet rex Thraciæ: qui prima nocte cum Troiam intrare non poſſet: ſomno grauatus deprehẽſus, & occiſus eſt: ablatis equis eius candidiſſimis, & fatalibus: nec tu fruaris meliore ſomno ante diem necis: ideſt peridie, q̃ necaberis, q̃ ſupple ferebantur comites Rhœſi. Et

non fruaris meliore ſomno, ꝙ ſupple: ii quos Hyrtacides, ideſt Niſus, impiger, ideſt velociſſimus curſor, vt patet quinto æneidos, & etiam nono. Et comes Hyrtacide, ſcilicet Euryalus: dederunt morti, ideſt occiderunt cum Rhamnete rutulo, dum ſcilicet per noctem ad Aeneam iter habebāt per caſtra Rutulorum; vt late patet Aeneidos .ix. Et tu feras membra ſemicremata, ideſt ad medium cremata neci ſtygiæ .i. ad mortem infernalem exiſtens circundatur, atris ignibus more Cliniadæ, ideſt Alcybiadis: qui in cubiculo crematus eſt, aut more Clytiadæ puellæ filii: qui radiis Solis exuſtus periit.

Vtque remo muros auſo tranſiere recentes:
Noxia ſint capiti ruſtica tela tuo.
Deniq; ſarmaticas inter geticaſque ſagittas
His precor ut uiuas: & moriare locis.
Hæc tibi tantiſper ſubito ſunt miſſa libello:
Immemores ne nos eſſe querare tui:
Pauca quidē fateor ſed dii dent plura roganti:
Multiplicentq; ſuo uota fauore mea.

ZAROTVS.

ATQVE Remo muros, narrat in primo ab vrbe condita Liuius Remum in contentione augurii ictū in turba cecidiſſe: deinde ait: Vulgatior fama eſt ludibrio fratris Remum nouos tranſiliiſſe muros, inde ab irato Romulo cum verbis quoque increpitans adieciſſe, ſic deinde quicunque alius tranſiliet mœnia mea interfectum a Clere Centurione raſtro. Ruſtica tela: quia ruſtici tum Romani erant: iſq; Centurio, a quo Remus eſt occiſus. Deniq; ſarmaticas inter Geticaſq; ſagittas: Sarmatæ, quos Græci Sauromatas vocant: Borealem regionem incolunt exilem, ac tenuem, alioquin ſelicibus refertam arboribus, ab Amazonibus oriundi: vt Herodotus tradit, tanta iis eſt barbaries: vt pacem non intelligant, ſagittis in bello uti ſolitos accepimus: ſicut & Getas, qui a Romanis, vt teſte in .IIII. hiſt. Plini. Daci nuncupantur: Thraciam incolere dicunt eodem in loco, Plinio authore, quorum ſæuitiem in lib. de Ponto Ouidi. memorat, cum ait: Nulla Getis toto gens eſt truculentior orbe. Hæc tibi tantiſper, interea & ſi fere poſt ſe poſtulet: dum pro donec, ſiue quamdiu, vt doctorum grammaticorum eſt ſententia. Subito ſint miſſa libello. Immemores ne nos eſſe querare tui: ſolent homines cum a patria abſunt quamprimum ad amicos litteras dare, vt inde ipſorum oblitos non credant, quare ſic poeta inquit. Mittimus tibi has noſtras imprecationes ſubito, ne credas ne iniuriæ oblitum, quare in principio operis dixit. Sic ego te nondum ferro iaculabor acuto, & quæ ſequuntur ad octo verſus. Querare: queror deponens abſolutum ſine æ diphthongo idem quod lamentor valet, vt hoc loco, vnde queſtus quartæ inflexionis pro lamentatione accipitur; cuius datiuus & ablatiuus pluralis eſt queſtibus, vt portubus: Quæror autem cum per diphthongum ſcribitur: a quo multa componuntur verba notiſſimam habet ſignificationem, quam docti pariter, & indocti tenent, vnde quæſtus, ideſt lucrum deducitur, qui in datiuo, & ablatiuo plurali quæſtibus facit. Pauca quidem fateor, ſubaudiendum miſſa a me ſunt. Sed Dii dent plura precanti, roganti, precor cū merum poſt ſe accuſatiuum habet, eſt idem quod rogo: cum vero datiuo adiungitur eſt ideſt: quod imprecari: hoc eſt optare alicui Deos precando bonam fortunam, aut malum, quemadmodum apud authores obſeruauimus, de quo verbo diſſerit Gellius in noctibus Atticis.

ASCENSIVS.

ET TELA Ruſtica ſint noxia, ideſt nociua, tuo capiti, ideſt interficiant te: vt ſupple fuerunt noxia Remo fratri Romuli auſo tranſire muro: ſcilicet Romæ recenter, ideſt recenter factos, & adhuc humiles denique ego precor, vt viuas, & moriare his locis, ſcilicet in quibus me eſſe gaudes inter ſagittas ſarmaticas, & geticas, ideſt Sarmatarum, & Getarū ferocium populorum ad glacialem Oceanum habitantium. Hæc: ſcilicet maledicta, & nociua vota ſunt miſſa tibi tantiſper, ſcilicet dum inter geticas ſagittas moriaris, libello ſubito: ideſt ſubito calore edito ne querare, ideſt quæraris nō eſſe immemores tui, hoc per irriſionem dicit: quia melius eſſet non eſſe memorem, quam ſic, ego quidem fateor pauca ſupple hæc eſſe, ſed Dii dent mihi roganti plura ſupple mala in te imprecari, & multiplicent mea vota ſuo fauore.

ZAROTVS.

POSMODO Plura leges: intelligendum quam iſta quæ nunc mittimus. Et nomen habentia verum, non autem quemadmodum in præſentia ficto nomine Ibidem appellamus. Et pede quo debent acria bella geri: carmine iambico utimur ad maledicentiam proprie, vt in principio docuit poeta, vbi dicit. Poſtmodo ſi perges in te mihi liber Iambus Tincta lycambeo ſanguine tela dabit: & nos quoque in commentario abunde explicuimus. Acria, ſeuera. Acre multas habet ſignificationes: vt Nonius Mar. docet: inter quas acre pro ſeuero exponit. Bella: bellum, & prælium ita inter ſe differunt: vt bellum dicatur: tum ipſa pugna, tum totum tempus, quo in militia ſumus, prælium ipſum tantummodo armorum certamen. Geri, fieri gerere habere, ferre, & vt hic, facere, teſte Nonio. & Gerrones nugatores nuncupant: & gerræ nugæ, ſicuti Seruius & Nonius Marcellus tradunt: non a gerendo, nam geminat r. ſed a Gerra, qđ eſt cratis genus, quod cum ſibi poſcerent Syracuſani pro ſeutis illuſi: tamen nomen dederũt nugacibus.

Poſtmodo plura leges, & nomen habentia uerum:
Et pede quo debent acria bella geri.

Publii Ouidii Naſonis Sulmonenſis poetæ clariſſimi, Liber in Ibin feliciter explicit.

ASCENSIVS.

ET Leges poſtmodo. i. poſtmodum, plura, ideſt plures imprecationes: & habentia verum nomen: ſcilicet tuum: cum nunc per fictionem Ibis voceris: & ſupple cõfecta pede, ſcilicet iãbico: quo acria bella, ideſt hoſtiles imprecationes: debent geri: ideſt ingeri, & imprecari.

OVIDII VITA PER CHRISTOPHORVM Zarotum Iuſtinopolitanum compilata.

PVBLIVS Ouidius Naſo. Pelignis in oppido Sulmone tertiodecimo Kalendas Apriles ex Botio equeſtri ordinis patre natus eſt, ſecundo quinquatriorum die: eo quo Hircius & Panſa Coſs. Mutinenſi bello eccidere, anno fratrem habuit maiorem natu, cũ quo in patria eſt educatus: primaq; literarum rudimenta edoctus. Mox vtrunq; adultũ pater Romam miſit: vt eloquentiæ ſtudiis pariter, & legibus incumberent, quæſtus acquirendi gratia: facile alter parentis præceptis paruit, qui niſi diem fata præmaturaſſent: vigeſimo enim ætatis ſuæ anno e vita deceſſit, cauſidicus optimus futurus videbatur. Ouidius autem non ſine maxima moleſtia aliquandiu foro operam dedit: reoſq; plerunq; defendit: interq; centumuiros iudicium dixit: quantum in declamationibus extiterit: Seneca nobis teſtimonio eſt: qui eum declamatoribus inſeruit. Defuncto patre muſis, & poeticæ totum ſe tradidit: a quibus ſtudiis inuitus ſeceſſerat: vtque etiam in eis melius proficeret græcas litteras didicit: quo tempore ſub Marco Varrone, cui & acceptiſſimus fuit: ſicuti & ſub Cornel. Galio militiam exercuit. Vxores tres habuit: quarum primam: quæ ei pene puero nupſerat, ob morum inſolentiã, turpitudinemq; dimiſit. Alterã quoq; repudiauit: cauſa nobis, cur id fecerit, incognita tertia vero diutius cum eo manſit, ex qua filiam Perillam nomine habuit. Demum ab Auguſto Imperatore annum agens quinquageſimum: in pontum exinum relegatus eſt, cuius exilii cauſas, quis eſt, qui facile norit, cum & ipſe modo hanc modo illam referat, ſatis tamen cõſtat ibi per nouem annos manſiſſe, vbi extremum obiit diem. Anno Tiberii quinto: & prope Tomos oppidum ſepultum. Siue propter libros, quos de arte amãdi compoſuit, exularit, quod non mirum videri debet, ſiquidem feruntur libri huiuſmodi a Iulia, & Druſilla vehementer concupiti: perlectiq; aſſidue: vnde & ſuſpitio orta eſt incenſas libidine amatores fuiſſe ſecutas. Cæſarem vero vſq; excanduiſſe: vt & auctorem huius mali in exiliũ pepulerit Ouidium, & pariter mulieres, tametſi quid meruerat Ouidius, vel quonam pacto potuiſſent eius blandimentis carminis: niſi ſuum corpus antea proſtituere cupiuiſſe: ſiue ꝙ (vt alii volunt) Sydonii authoritatem in medium afferentes, quia Iuliam Auguſti puellam ex Liuia filiam amarit: quam ab Ouid. Corynnam falſo nomine appellatam tradunt: quæ cauſa a nobis minime probari

poteſt

poteſt,nec a quoquam docto,ſi examuſſim Sydonii verba trutinarit, & quid de Corynna ad Oui.ſcriptum ſit.leget: haud principis puella digna:ſiue,quia Liuiam Druſillam nudam viderit,aut Auguſtum principem, eum, exoletis conſueſcētem, quæ ambæ cauſæ ſatis placent cum & ipſe quoq; indicarit. Cur aliquid vidi: cur noxia lumina feci: Cur imprudenti cognita culpa mihi eſt. Inſcius Actæon vidit ſine veſte Dianam. Præda fuit canibus nō minus ipſe ſuis. Siquis autem curioſius hæc ſcire affectat: eius tum de Triſtibus: tum de Ponto libros perlegat: nos tantum in præſentia diuerſas attigimus opiniones illorum, qui exilii Ouidii meminerunt. Multa carmina ſcripta memoriæ reliquit: auſpicatus eſt primis teneris adhuc annis Heroidum diuerſarum epiſtolas. Deinde amorum libros quinq; ad Corynnam: quos ad tres redegit: hi de fine titulo quoq; nuncupantur. De medicamine faciei. De arte amandi ad iuuentutem Romanam libros tres: quos parricidas ſolet appellare. De remedio amoris libros duos. Metamorphoſeō libros quindecim opus diuinum, heroiciq; carminis dignitati cōueniens, licet in eo nimis laſciuire dixerit Quintilianus. Tragœdias quoque adorſus eſt: quarum Medea maxime a Fabio Quintiliano, & Cornelio Tacito approbatur: ait nanq; Fabius in decimo. Ouidii Medea videtur mihi oſtendere quantum vir ille ingenio præſtare potuerit ſi ingenio ſuo temperare, q̃ indulgere maluiſſet. In malos poetas librum cōpoſuit: vt Quintilianus refert. Epiſtolam conſolatoriam ad Liuiam Auguſtam de morte Druſi Neronis: qui morbo in Germania perierat. Bellum Actiacū inchoauit. Ad Tyberium libros duos. De triſtibus quinq;. De ponto quatuor. Faſtorum duodecim: ſed niſi ſex manibus habentur temporum incuria. In Ibin inuectiuam vſticinia vnico aſſoluit libro. Triumphum Cæſaris. De piſcibus opus inchoauit, vt Oppianus ſcripſit lingua getica Lybellū de geſtis imperatoris apud Getas. Nonnulla etiam alia opuſcula Ouidio aſcribūtur: quæ an ipſius fuerint non laboro: videlicet de Nuce, de Philomela, de Pulice: nō tamen, hæc habemus cum multa interierint: ſeu librariorum inertia, ſiue temporum iniquitate. Quem autem inter elegiacos poetas locum teneat ex Quintiliano facile datur intelligi: cū ait Elegia quoq; Græcos prouocamus, cuius mihi terſus, atq; elegās maxime videtur author Tibullus. Sunt qui Propertium malint. Ouidius vtroq; laſciuior: ſicut durior Gallus.

FINIS.

REGISTRVM.

a A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T.

Omnes ſunt Quaterniones.

Venetiis in ædibus Franciſci Bindonei, & Maphei Paſini.
Menſe Martii. Anno Domini. M D. X L III.

VA1 1551948

Singulare	Duale	Plurale
M. o tu to ton	to toi	ton tis tus
F. i tis ti tin	ta	eton tes tas
N. to tu to to	to toi	ta ton tis

Carie 99 — precari 105
ftoucti 93 — Dominari 1003
pulcer 19 — misereri 1003
in ymodico … 16 — Speciare 1003
… 9.7 … — flumado … … in …
Venamap … 99 — Conuirare admato …
De pag: 105 ubi … sequit. — … … … 1007
… a facultate negoci ad … 109
… cum … et … opere
… abeunt …: — … … … 255
… instabiles 449 …
… quid: —
… Medea amore capta …
255

Si queſto libro mai alcuno trouaſſe
o capitaſe alemano de perſona
S'al patrone ſuo no lo riportaſſe
son certo che porta gllia corona
E portano quilli si io li nominaſſe
Ma io nó uoglio nominare persona
S'il mio nome nó uee apropiato
Alexandro de ~~m~~ Oliuo ~~ungnio~~ se chiamato

finis dee [illegible] gratias

a m

PERSIVS

facta

Perſius

11
9
13